

Social- og Sundhedsudvalget

Protokol

11-06-2014 kl. 15:30
Udvalgsværelse 1

Medlemmer

Bodil Kornbek		deltog
Mette Schmidt Olsen		deltog
Finn Riber Rasmussen		deltog
Dorthe la Cour		deltog
Søren P. Rasmussen		deltog
Henrik Brade Johansen		deltog
Curt Købsted	var fraværende	

Curt Købsted (O) var fraværende.

Derudover deltog

Direktør Pernille Holmgaard
Centerchef Dorte Vangsø Rasmussen
Centerchef Lone Nygaard Jensen
Centerchef Charlotte Bidsted
Sekretariatschef Lisbet van de Louw og arkitekt Dorte Overgaard deltog under punkt 5
Centerchef Jakob Sylvest Nielsen deltog under punkt 4
Udvalgskoordinator Louise Angelo
Sundhedskoordinator Andreas Schløer Madsen.

Indholdsfortegnelse

1. [1. anslået regnskab 2014 – godkendelse af fagudvalgets regnskab - Social- og Sundhedsudvalgets område](#)
2. [Budgetprocessen 2015-18 - godkendelse af budgetbemærkninger - Social- og Sundhedsudvalgets område](#)
3. [Hørings svar vedr. udvalgets effektiviseringsforslag for budget 2015-18 - Social- og Sundhedsudvalgets område](#)
4. [Indførelse af digital post - initiativer lokalt](#)
5. [Byggeprogram for omsorgsboliger](#)
6. [Vurdering af Lundtofteområdet med henblik på bedre arealudnyttelse](#)
7. [Midtvejsevaluering af paradigmeskiftet i ældreplejen](#)
8. [Uvisiterede tilbud](#)
9. [Venteplads til plejebolig - problematik](#)
10. [Muligheder for selvtræning - hensigtserklæring i budget 2014-17](#)
11. [Sundhedsaftale 2015-2018 - høring af udkast til den politiske del](#)
12. [Fælleskommunalt rammepapir for psykiatriområdet](#)
13. [Brugeraftale for Frivilligcentret](#)
14. [Høring om ændringer i Hospitals- og Psykiatriplan 2020](#)
15. [Attraktive grønne områder - udmøntning af budgetaftalen for 2014-17](#)
16. [Anmodning om optagelse af sag på dagsordenen om kommunens handicappolitik](#)
17. [Anmodning om optagelse af sag om en veteranpolitik for kommunen](#)
18. [Meddelelser til udvalgets medlemmer - juni 2014](#)

1. 1. anslået regnskab 2014 – godkendelse af fagudvalgets regnskab - Social- og Sundhedsudvalgets område

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget behandlede den 14. maj 2014 forvaltningens redegørelse vedrørende 1. anslået regnskab for 2014. Redegørelsen er udarbejdet på baggrund af de bevillinger, der er gældende ultimo marts 2014 samt med udgangspunkt i forbruget pr. 31. marts 2014.

Efter indstilling fra forvaltningen drøftede Økonomiudvalget konsekvenserne af redegørelsen og besluttede bl.a., at

- 1 tage redegørelsen vedrørende 1. anslået regnskab 2014 til efterretning,
- 1 tage redegørelsen vedrørende status for Budgetaftalen 2014-17 til efterretning,
- 1 godkende forvaltningens model for budgettilpasninger, således at de enkelte udvalg i forbindelse med forventede overskridelser skal foretage de nødvendige tilpasninger. For så vidt angår mindreforbruget på klassedannelsessagen, tilgår 1,4 mio. kr. ændring af klubstrukturen, jf. Børne- og Ungdomsudvalgets behandling af emnet den 11. april 2014,
- 1 der etableres en opsamlingspulje til fremadrettet håndtering af kapacitetstilpasninger. Besparelser, der er en direkte konsekvens af kapacitetsændring, tilføres automatisk puljen, og besparelser, der er udtryk for en politisk prioritering, aftales fra sag til sag,
- 1 redegørelsen oversendes til fagudvalgene med henblik på behandling. På indeværende møde skal Social- og Sundhedsudvalget behandle det fremlagte skøn over forventet regnskab 2014 for udvalgets område. Resultatet af udvalgets behandling oversendes til behandling i Økonomiudvalget den 19. juni 2014.

Resultatet af budgetopfølgningen på Social- og Sundhedsudvalgets område er vist nedenfor. De enkelte afvigelser er beskrevet nærmere i det sagen vedlagte notat af 5. maj 2014 om "1. anslået regnskab 2014, pr. 31.3.2014" (bilag).

Hovedtallene i 1. anslået regnskab 2014:

Tabel 1

1.000 kr. netto	Budget 2014	Korrigeret budget *	Anslået regnskab	Afvigelse i forhold til korr. budget	Afvigelse i forhold til opr. budget
Træning og omsorg	502.637	501.152	501.032	-120	-1.605
Handicappede	223.704	229.363	230.763	1.400	7.059
Sundhed	307.124	315.974	315.974	0	8.850
Social- og Sundhedsudvalget i alt	1.033.464	1.046.489	1.047.769	1.280	14.304

- = mindreudgift/merindtægt

+ = merudgift/mindreindtægt

* Budget 2014 inkl. tillægsbevillinger siden budgetvedtagelsen i oktober 2013 til og med marts 2014. Der skønnes et samlet merforbrug i forhold til det korrigerede budget på Social- og Sundhedsudvalgets område på i alt 1,28 mio. kr. På "Handicapområdet" skønnes der p.t. et merforbrug på 1,4 mio. kr. Dette skyldes dels en enkeltstående sag på botilbud til personer med særlige sociale problemer (0,7 mio. kr.) med engangseffekt i 2014, dels et skønsmæssigt højere udgiftsbehov på alkoholbehandlingsområdet, hvor reformerne på beskæftigelsesområdet forventes at medføre en øget efterspørgsel på behandlingsforløb (0,5 mio. kr.), og dels en kombination af skønnede mer- og mindreforbrug på de øvrige ordninger (0,2 mio. kr.).

På området "Træning og omsorg" skønnes der p.t. at være tale om en overholdelse af budgetrammen i såvel 2014 som i overslagsårene.

Med udgangspunkt i forvaltningens modelberegning omkring budgetafvigelser, peger forvaltningen på, at merforbruget imødegås med modgående initiativer. Forvaltningen vil til brug ved mødet udarbejde forslag hertil. Hovedtallene i 1. anslået regnskab 2014 for 2015-18:

Tabel 2

1.000 kr. netto	Budgetforslag 2015	Budgetoverslag 2016	Budgetoverslag 2017	Budgetoverslag 2018
Træning og omsorg	-120	-120	-120	-120
Handicappede	1.100	1.100	1.100	1.100
Social- og Sundhedsudvalget i alt	980	980	980	980

- = mindredgift/merindtægt

+ = merudgift/mindreindtægt

Økonomiske konsekvenser

Jf. ovenfor.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. redegørelsen vedrørende 1. anslået regnskab 2014 drøftes,
2. der indstilles modgående initiativer, jfr. forvaltningens udarbejdede forslag, til at reducere merforbruget,
3. ændringerne for så vidt angår overslagsårene 2015-18 indarbejdes i det administrative budgetforslag.

Social- og Sundhedsudvalget den 11. juni 2014

Ad 1. Drøftet

Ad 2. Forvaltningen forslag til modgående initiativer på voksenhandicapområdet anbefales, så der vedtages modgående initiativer på ialt 400.000 kr. Besparelsen tilvejebringes ved inddragelsen af mindreforbruget vedrørende Paradiset (200.000 kr.) samt ved fremrykning af effektiviseringsforslag om samtænkning af akuttilbuddet. Forvaltningen foretager en mere dybtgående gennemgang af budgetterne på SSU's område frem mod 2. anslået regnskab hvor afvikling af det resterende merforbrug håndteres.

Ad 3. Anbefalet, at indarbejdningen af ændringerne i overslagsårene afventer 2. anslået regnskab. Social- og Sundhedsudvalget opfordrer Økonomiudvalget at drøfte budgettildelingsprincipperne på voksenhandicapområdet.

Curt Købsted (O) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. 1.ans.2014 2014-05-07
2. modgående forslag 1

2. Budgetprocessen 2015-18 - godkendelse af budgetbemærkninger - Social- og Sundhedsudvalgets område

Sagsfremstilling

I henhold til budgetprocessen 2015-18, vedtaget af Økonomiudvalget den 27. februar 2014, skal fagudvalgene i indeværende møderække drøfte de budgetbemærkninger, der skal indgå i det administrative budgetforslag 2015-18, for så vidt angår udvalgets driftsområde.

Der er udarbejdet budgetbemærkninger for alle aktivitetsområder. Bidraget til det enkelte område består af følgende afsnit:

- | Økonomisk driftsramme: Her præsenteres den økonomiske driftsramme opdelt på delområder
- | Budgetforudsætninger: Afsnittet beskriver de budgetforudsætninger, som budgettet er dannet på baggrund af
- | Perspektiver og udfordringer: Afsnittet indeholder en præsentation af de væsentligste perspektiver og udfordringer på det enkelte aktivitetsområde
- | Nøgletalsudvikling, herunder sammenligning af nøgletal med nabokommunerne.
- | Forvaltningen har udarbejdet udkast til budgetbemærkninger for alle aktivitetsområder inden for udvalgets område.

Tallene i driftsrammerne svarer til en fremskrivning af overslagsårene i Budget 2014-17, prisfremskrevet til 2015-niveau. Tallene vil blive tilpasset i det administrative budgetforslag i det omfang, der sker justeringer som følge af blandt andet politiske beslutninger, herunder 1. anslået regnskab 2014, konsekvenser af befolkningsprognosen 2014-25, samt aftalen om kommunernes økonomi for 2015.

Såvel driftsramme som nøgletallene vil blive færdiggjort frem mod præsentationen af det administrative budgetforslag 2015-18 i august.

I afsnittet om perspektiver og udfordringer sættes der fokus på de økonomiske og styringsmæssige perspektiver og udfordringer. På Social- og Sundhedsudvalgets område er der tale om flg. punkter:

Træning og omsorg (bilag):

- | Budgetkrav på frit valg-området om, at der skal opnås yderligere rationaler i forbindelse med paradigmeskiftet med hensyn til selvhjælp
- | Styrkelse af det nære sundhedsvæsen i form af blandt andet øget forebyggelse, tidlig opsporing af sygdomme og varetagelse af mere komplekse sygeplejeopgaver (som tidligere lå i regionsregi)
- | Krav om væsentlig lavere aktivitet i forhold til køb og salg, som følge af, at kommunens plejeboliger er fuldt udbygget.

Handicappede (bilag):

- | Fortsat implementering af strategi- og handleplanen for det specialiserede voksenalderområdet
- | Fortsat implementering af helhedsplanen for socialpsykiatrien
- | Afledte effekter af reformerne på beskæftigelsesområdet
- | Boliger til personer med særlige behov

- | Udforming af en politik for området for udviklingshæmmede for Lyngby-Taarbæk Kommune
- | Ledelsesinformation

Sundhed (bilag):

- | Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet
- | Flere og flere kommunale sundhedstilbud
- | Sammenlægning af klinikker i børne- og ungetandplejen
- | Styrket indsats for hjerneskadede borgere
- | Øget fokus på frivillighed

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses inden for rammen.

Beslutningskompetence

Social- og Sundhedsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at udkastene til budgetbemærkninger drøftes med henblik på at lade bemærkningerne indgå i det administrative budgetforslag 2015-18.

Social- og Sundhedsudvalget den 11. juni 2014

Drøftet.

Curt Købsted (O) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Handicappede BF2015-2018
2. Sundhed BF2015-18
3. Træning og omsorg B2015-18

3. Høringssvar vedr. udvalgets effektiviseringsforslag for budget 2015-18 - Social- og Sundhedsudvalgets område

Sagsfremstilling

Social- og Sundhedsudvalget godkendte den 7. maj 2014 en række effektiviseringsforslag til brug for budgetlægningen 2015-18. Forslagene er efterfølgende behandlet af Økonomiudvalget den 14. maj 2014.

I henhold til budgetprocessen og Økonomiudvalgets bruger- og borgerproces er forslagene sendt i høring i perioden fra den 15. maj til den 28. maj 2014.

Der er på Social- og Sundhedsudvalgets område indkommet svar fra Seniorrådet og Handicaprådet (bilag).

Økonomiske konsekvenser

Opgaven er løst inden for rammen.

Beslutningskompetence

Social- og Sundhedsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at høringssvarene tages til efterretning, idet de af udvalget tidligere anbefalede effektiviseringsforslag fortsat er anbefalet til Økonomiudvalget.

Social- og Sundhedsudvalget den 11. juni 2014

Med baggrund i de indkomne høringssvar fastholder Social- og Sundhedsudvalget de fremlagte effektiviseringsforslag.

V tager dog forbehold for effektiviseringsforslag om Lystoftebakken.

Curt Købsted (O) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Høringssvar SSU

4. Indførelse af digital post - initiativer lokalt

Sagsfremstilling

Social- og Sundhedsudvalget besluttede den 2. april 2014 at tage den forelagte redegørelse vedrørende indførelse af digital post til efterretning, *"idet der ønskes en redegørelse for, hvilke proaktive initiativer, forvaltningen tager og vil tage for at understøtte frivillig tilslutning."* Nærværende sag er en opfølgning herpå.

Det centrale er, at borgere, der kan, bliver tilmeldt digital post. Alle kan frivilligt tilmelde sig frem til 31. oktober 2014. Pr. 1. november 2014 vil der automatisk ske tilmelding af de resterende borgere, der ikke er blevet fritaget. Indtil 1. november 2014 handler det derfor om at få fritaget borgere, som ønsker en fritagelse og opfylder de af staten udmeldte fritagelsesgrunde.

Udgangspunktet er, at borgere med ønske om råd og vejledning om digital post og Nem-ID møder op i Borgerservice og modtager den nødvendige hjælp. Borgerservice stiller endvidere gerne op til orienteringer eller lignende i klubber og foreninger, hvis de udtrykker ønske herom. Senest har Borgerservice den 19. maj 2014 orienteret om og drøftet digital post og fritagelse på et borgermøde arrangeret af Seniorrådet. Det forventes, at Borgerservice deltager i lignende arrangementer i efteråret 2014. Information om digital post og indførelse af obligatoriske digitale postkasser har været at finde på Kommunens hjemmeside siden februar 2014.

Forvaltningen har frem mod 1. november 2014 fokus på følgende:

- Mere information om relevante kurser.

Biblioteket har i en årrække afholdt kurser i brug af internettet, mailsystemer, Nem-ID og meget andet omkring det digitale tema. Kurser, der traditionelt har været god søgning til. Ældresagen har afholdt lignende kurser. 90 % af kommunens borgere har allerede en Nem-ID, og over 90 % af dem bruger Nem-ID til deres netbank. Ca. 10.500 borgere i Kommunen er 65+ årige, ca. 13.500 er 60+ årige. De nævnte kurser kører også resten af 2014, og der annonceres yderligere herom nu og efter sommerferien på bibliotekets hjemmeside. Digitaliseringsstyrelsen forventer, at op til 20 % af borgere, som er fyldt 15 år, kan søge fritagelse. I Lyngby-Taarbæk Kommune svarer det til ca. 8.600 personer. Forvaltningen skønner dog, at det snarere vil handle om ca. 5.000 borgere i kommunen på baggrund af befolkningssammensætningen. Det svarer til, at 100-150 vil søge fritagelse om ugen i 8 måneder fra 1. marts til 1. november 2014. Med udgangen af april har godt 900 borgere søgt fritagelse. Der er ikke p.t. tegn på, at 'for mange' søger om fritagelse.

Afslutningsvis skal nævnes, at vejledning og rådgivning i forbindelse med indførelse af digital post er en betydelig kommunal administrativ meropgave. Dels tager vejledning mv. om fritagelse for digital post ofte ganske lang tid for den enkelte ekspedition, da det ofte er ældre borgere, der henvender sig. Hvoraf nogle har et meget begrænset kendskab til EDB. Dels er der tale om, at der skal gennemføres 5.000-8.000 ekspeditioner i Borgerservice over ganske få måneder. De forhold betyder, at ventetiden i Borgerservice frem mod 1. november 2014 bliver længere end normalt.

- Info til medarbejderne.

Alle kommunens ansatte får med lønsedlen for maj måned et brev om fordelene med

digital post. Dermed får medarbejderne et bedre grundlag for at kunne vejlede borgerne - og i øvrigt fortælle borgerne, at medarbejderen har fået deres lønseddel digitalt i årevis. Medarbejderne gøres med brevet klar til at fortælle om de praktiske fordele ved, at lønsedlen er gemt digitalt.

- | Entydig lokal kommunikation.

De statsligt tilrettelagte kampagner fra idag - og den udløste medieomtale som følge heraf - sørger for, at borgerne selv eller deres pårørende bliver opmærksomme på digital post og forholder sig til det. Det er staten, der har hovedansvaret for informationsindsatsen om digital post. Den lokale informationsindsats, der skal udmøntes i efteråret i bl.a. lokale blade, lægger sig i forlængelse af statens kommunikationsindsats.

- | Midlertidig ansættelse af koordinator med særligt fokus på plejehjemsbeboere, beboere i eget hjem og deres pårørende.

Der afsættes midler til ansættelse af en koordinator i 3 måneder (august, september og oktober) til håndtering af udfordringerne med de svageste ældre. Beboere på plejecentre, særlige bosteder mv. i kommunen skønnes generelt at have behov for fritagelse for digital post / digital postkasse. Her vil det for hver institution blive afklaret med beboerne og deres pårørende, hvem der skal fritages, og hvem der får pårørende til at ordne det for sig. Hjemmeboende borgere med kontakt til hjemmehjælp og hjemmesygepleje eller med social-pædagogisk støtte i eget hjem skønnes at have en høj andel med behov for fritagelse eller for pårørende til at tage sig af det nødvendige. Afklaring heraf vil ske i samarbejde mellem koordinator og ledere og medarbejdere i hjemmeplejen, på plejehjemmene og på institutionerne.

Økonomiske konsekvenser

Udgifterne søges afholdt inden for rammen. Kommunen er ikke via økonomiaftalerne kompenseret for opgaven.

Beslutningskompetence

Social- og Sundhedsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at redegørelsen tages til efterretning.

Social- og Sundhedsudvalget den 11. juni 2014

Taget til efterretning.

Curt Købsted (O) var fraværende.

5. Byggeprogram for omsorgsboliger

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen vedtog den 27. juni 2013 at opføre 40 nye omsorgsboliger ved til- og ombygning af den tidligere Statsskole, beliggende på Buddingevej 50, jf. vedlagte protokol af sagen (bilag). I den forbindelse vedtog Kommunalbestyrelsen tillige, at der udarbejdes en ny lokalplan, med mulighed for at opføre en bebyggelse i 3 etager med et etageareal på op til 1000 m², samt at der udarbejdes et kommuneplantillæg med en bebyggelsesprocent på 70. Herudover blev målgruppen og indholdet af omsorgspakken vedtaget, samt at der gives anlægsbevilling på 2 mio. kr. i 2013, finansieret af det i budget 2013 afsatte rådighedsbeløb på 2 mio. kr. til helhedsplan mv.

Kommunalbestyrelsen vedtog den 19. december 2013, efter behandling i Teknik- og Miljøudvalget den 3. december, at der skulle ske en videre bearbejdning af vinderforslaget fra en "minikonkurrence" vedrørende etablering af omsorgsboligerne.

Sagen blev i øvrigt drøftet i Social- og Sundhedsudvalget den 7. maj 2014, idet udvalget i april 2014, som led i behandling af budgetprocessen for 2015-18, ønskede en gennemgang af projektet med henblik på evt. revurdering af projektets videre forløb. Udvalget tog projektet til efterretning og vedtog således ingen ændringer i projektet.

Forvaltningen har i perioden marts til maj 2014 udarbejdet byggeprogram for totalentreprisekonkurrence (bilag) og viderebearbejdet skitseforslaget (bilag).

Under forundersøgelser af boligerne i forbindelse med udarbejdelse af byggeprogrammet er følgende fremkommet:

-Ved miljøscreening er der fundet bly i maling på en række overflader, mindre forekomster af asbest enkelte steder og PCB i maling, men ikke i bløde fuger. Der skal derfor udarbejdes en saneringsplan for, hvordan renoveringen skal foregå, således at bygningsarbejderne og indeklimaet ikke belastes af blystøvet. Miljørådgiver anbefaler, at saneringsplanen kombinerer alle bygningsdele, der indeholder bly, PCB og asbest, således at bygningen efter renovering ikke indeholder miljøfarlige stoffer, eller disse er håndteret korrekt og forsvarligt indkapslet. Det anslås, at miljøsaneringen vil beløbe sig til ca. 4 mio. kr. ekskl. moms. -Teknik- og Miljøudvalget stillede den 3. december 2013 krav om, at der bør være én ind- og udkørsel til både Buddingevej 50 og Chr. X's Alle nr. 97, og at bygherren skal afholde alle udgifter til ombygning af overkørselen. Det anslås, at ændring af overkørsel vil beløbe sig til 0,3 mio. kr. ekskl. moms.

-Som vedtaget i Kommunalbestyrelsen den 27. juni 2013, skal der afsættes 1 procent af den budgetlagte anlægssum inkl. moms til kunstnerisk udsmykning, hvilket vil udgøre ca. 0,6 mio. kr. ekskl. moms.

-I henhold til gamle kort har der ikke været bygget på området, før skolen blev bygget i 1923. Der forventes derfor ikke at være forurening på området, hvorfor der ikke påtænkes at udtage prøver på nuværende tidspunkt. I anlægsbudgettet er der afsat et rådighedsbeløb på 2 mio., hvis der under udgravning findes forurening.

Ovenstående omkostninger på i alt ca. 6,9 mio. kr. ekskl. moms forventes på nuværende

tidspunkt at kunne indeholdes i projektet. Beløbet udgør dog over 10 % af den samlede anlægssum på ca. 64,5 mio. kr. ekskl. moms, hvilket kan være problematisk, da boligerne opføres som støttet byggeri med fastsat maksimal kvadratmeter pris, jf. notat om "Sagsbudget med target pris Totalentreprisekonkurrence" (bilag).

Økonomiske konsekvenser

Udsendelse af byggeprogrammet og det bearbejdede skitseforslag i totalentreprisekonkurrence, afholdes af de bevilgede 2 mio. kr. til helhedsplan mv. vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 27. juni 2013.

De evt. kommende bud på totalentreprisekonkurrencen vil vise, om de skitserede ekstra omkostninger på 6,9 mio. kr. ekskl. moms. kan afholdes inden for det den afsatte økonomi i henhold til lov om støttet byggeri. Hvis dette ikke er muligt, vil sagen blive genfremsat med henblik på håndtering af det manglende beløb.

Den samlede anlægssum udgør 64,5 mio. kr. ekskl. moms, 80,6 mio. inkl. moms. Udgiften vil blive finansieret med 10 % kommunal grundkapital, 2 % beboerindskud og 88 % realkreditlån. Den kommunale udgift er derfor afsat på hovedkonto 8/budgetbalancen med 8,6 mio. kr. som led i budgetaftalen for 2013-16.

Beslutningskompetence

Social- og Sundhedsudvalget for så vidt angår beslutning om at lægge byggeprogrammet til grund for det videre arbejde.

Kommunalbestyrelsen for så vidt angår øvrige beslutninger

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at:

1. Social- og Sundhedsudvalget vedtager, at byggeprogrammet lægges til grund for det videre arbejde
2. forvaltningen udsender projektet i totalentreprisekonkurrence til de fem prækvalificerede totalentreprenører på baggrund af byggeprogrammet og det reviderede skitseprojekt.
3. risiko for estimerede merudgifter tages til efterretning med henblik på håndtering, når totalentreprisen foreligger.

Social- og Sundhedsudvalget den 11. juni 2014

Ad 1. Godkendt

Ad 2. Anbefalet

Ad 3. Anbefalet

Curt Købsted (O) var fraværende

Bilagsfortegnelse

1. 140512-Byggeprogram.pdf
2. 140512-Sagsbudget-Tagetsum.pdf
3. Skitseprojekt Omsorgsboliger.pdf
4. Protokol Kommunalbestyrelsen den 27-06-2013 s.pdf

6. Vurdering af Lundtofteområdet med henblik på bedre arealudnyttelse

Sagsfremstilling

Kultur- og Fritidsudvalget fik i forbindelse med mødet i marts oplæg og rundvisning i Lundtofte Medborgerhus og Lundtofte. Udvalget kom i den forbindelse med en række ideer og forslag til, hvordan der kan skabes bedre sammenhæng i området og hvordan arealerne inde og ude kan udnyttes bedre. Udvalget bad i forlængelse heraf forvaltningen om en vurdering af Lundtofteområdet (særligt området omkring Lundtoftehallen og Lundtofte Medborgerhus), med henblik på en bedre arealudnyttelse og en bedre sammenhæng i området.

Undersøgelsen af Lundtofteområdet hænger sammen med den vurdering af moderniserings- og genopretningsbehov for kommunale ejendomme, som forvaltningen har arbejdet med, og med kommunens strategi omkring optimal udnyttelse af arealer (space management).

Forvaltningen har på den baggrund udarbejdet et projektkommissorium for et pilotprojekt i Lundtofte, der dels skal give erfaringer med, hvordan en space management-analyse kan skrues sammen med inddragelse af lokale samarbejdspartnere og interessenter, og dels konkret komme med forslag til, hvordan de kommunale arealer og ejendomme i området kan udnyttes bedre, jf. vedlagte tids- og handleplan samt kort projektbeskrivelse (bilag).

Sagen forelægges i de udvalg, der har aktiviteter i de ejendomme, der berøres af projektet, det vil sige Kultur- og Fritidsudvalget, Social- og Sundhedsudvalget samt Børne- og Ungdomsudvalget. Herefter videresendes sagen til Økonomiudvalget.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses indenfor rammen.

Beslutningskompetence

Økonomiudvalget

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at planerne om et pilotprojekt i Lundtofte tages i anvendelse.

Social- og Sundhedsudvalget den 11. juni 2014

Anbefalet pilotprojektet, idet udvalget dog ønsker at multifunktionalitet i lokale anvendelsen tydeliggøres yderligere i kommissoriet.

Curt Købsted (O) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Udkast til Projektkommissorium for Lundtofte til udvalgsmøder maj 2014

7. Midtvejsevaluering af paradigmeskiftet i ældreplejen

Sagsfremstilling

Social- og Sundhedsudvalget blev i november 2012 orienteret om, at der gennemføres en midtvejsevaluering af paradigmeskiftet på ældreområdet "Aktivitet og Træning i hverdagen", i løbet af foråret 2014. Social- og Sundhedsudvalget godkendte den 6. februar 2013 iværksættelsen af et måleprogram for paradigmeskiftet. Slutevalueringen af det 4-årige projekt foretages medio 2016.

Midtvejsevalueringen er baseret på et måleprogram, som er opdelt i fire hovedområder: Borger, Personale, Organisation/kompetenceudvikling og Økonomi. Til hvert område er der opstillet mål, succeskriterier samt måleparametre og målemetode. Måleprogrammet og resultaterne for midtvejsevalueringen er vedlagt sagen.

Måleprogrammet er udarbejdet i tæt samarbejde med alle enheder i Center for Træning og Omsorg (plejecentrene, hjemmeplejen, træningsenheden, visitationen, SAFE) og revisionsfirmaet BDO, der løbende gennemfører tilsyn på plejecentrene, har tillige bidraget med oplysninger.

Der har været afholdt kompetenceudvikling for samtlige ansatte i Center for Træning og Omsorg, opfølgingsundervisning og der er planlagt yderligere undervisning til efteråret 2014.

Med henvisning til det vedlagte måleprogram (bilag) kan det på nuværende tidspunkt konstateres, at:

- | Tilrettelæggelsen af plejen af borgeren i plejebolig sker med udgangspunkt i den enkelte borgers ressourcer ud fra en rehabiliterende tilgang
- | Der både på plejecentre, i hjemmeplejen og i Træningsenheden arbejdes systematisk med handle- og kommunikationsplaner
- | Der er en stigning i antallet af borgere, som modtager den nye midlertidige ydelse: "Træning før varig hjælp". Resultaterne viser, at der hele 2011 var 217 borgere, i hele 2012 var 253 borgere og i hele 2013 var 301 borgere
- | Der er sket et fald i antallet af borgere, som modtager hjemmehjælp fra 2.217 pr. 1. januar 2012 til 1.980 borgere pr. 1. januar 2014. Resultatet dækker over en forskydning af fordelingen af midlertidig og varig hjælp, således at der er sket et fald i varig hjælp og en stigning i den midlertidige hjælp
- | Plejetyngden er siden sommeren 2013 steget for de hjemmeboende borgere og der tegner sig efterhånden et billede af, at der er færre borgere, som modtager hjemmehjælp, men de borgere, som nu modtager hjælp, får i gennemsnit flere timer end svarende til gennemsnittet før iværksættelsen af paradigmeskiftet
- | Den procentvise andel af borgere over 65 år, som modtager hjælp (tærskelværdien), er faldet fra 21 % i 2011 til 18 % i 2013
- | 87 % af medarbejderne oplyser, at aktivitet og træning i hverdagen påvirker arbejdsglæden og motivationen positivt
- | Der i projektperioden har været etableret forsøg med lokale rehabiliterende teams med henblik på at styrke det tværfaglige samarbejde. Det forventes, at der i løbet af efteråret 2014 etableres tværfaglige rehabiliterende teams i alle hjemmepleje-områder

Forvaltningen konkluderer på baggrund af midtvejsevalueringen, at opfyldelse af de opstillede mål for det 4-årige projekt følger planen.

Samlet set arbejdes der fortsat fokuseret og målrettet med paradigmeskiftet både på plejecentre, hjemmeplejen og i træningsenheden. Der er fortsat behov for at understøtte fastholdelsen af det nye paradigme i hele organisationen, og der arbejdes fortsat målrettet med kompetenceudvikling af medarbejderne i forhold til de enkelte gruppers behov. Der er planlagt kompetenceudvikling til efteråret 2014, hvor hjemmeplejen og træningscentre tilbydes workshops af 2 timers varighed med temaer som velfærdsteknologi, kommunikation og motivation og på plejecentrene arrangeres der heldagsundervisning, hvor emnerne er hjemlighed, kommunikation og motivation.

Økonomiske konsekvenser

I relation til gennemførelsen af den 4-årige indsats blev der indarbejdet en budgetreduktion i frit valg-puljen på 0,8 mio. kr. i 2012, 3,0 mio. kr. i 2013, 4,5 mio. kr. i 2014 og 6,0 mio. kr. i 2015. Fra 2016 og fremefter udgør budgetreduktionen årligt 6,6 mio. kr. Den indarbejdede budgetreduktion er opnået for 2012 og 2013 og det forventes, at besparelserne for den resterende del af projektperioden ligeledes opnås.

Beslutningskompetence

Social- og Sundhedsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. midtvejsevalueringen tages til efterretning
2. slutevalueringen af paradigmeskiftet i ældreplejen forelægges udvalget medio 2016.

Social- og Sundhedsudvalget den 11. juni 2014

Ad. 1. Taget til efterretning.

Ad. 2. Godkendt.

Curt Købsted (O) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Resultaterne af midtvejsevaluering af paradigmeskiftet på ældreområdet

8. Uvisiterede tilbud

Sagsfremstilling

I forbindelse med udmøntning af "ældremilliarden", finanspuljen til kvalitet i ældreplejen, har udvalget besluttet at udmønte en del af midlerne til at "styrke rehabiliteringsindsatsen og genoptræningsindsatsen" jf. udvalgets beslutning den 3. februar 2014, herunder at 1,226 mio. kr. skal bruges til genindførelse af uvisiterede aktiviteter på aktivitetscentre.

Forvaltningen fremlægger på den baggrund en status på tiltaget.

For at skabe klarhed over, hvilke konkrete tilbud, der efterspørges af borgerne og for at inddrage borgerne i processen, vil der blive afholdt åbent hus - arrangementer på de to kommunale aktivitetscentre.

De to åbent hus-arrangementer foregår den 13. maj 2014 og den 22. maj 2014 på henholdsvis Baunehøj og Solgården, hvor borgere gennem diverse medier (www.ltk.dk, Det Grønne Område, flyers og plakater på forskellige relevante offentlige steder som Stadsbiblioteket, Rådhuset, Borgerservice, Frivilligcentret, Rustenborghuset og Lyngby Storcenter) er inviteret til at deltage. Samtidig har udvalgte relevante interessenter fået en mere dybdegående invitation. Det drejer sig blandt andre om Seniorrådet, Social- og Sundhedsudvalget samt borgmesteren.

Efter borgermøderne sammenfattes alle de indkomne forslag til aktiviteter, og der nedsættes en arbejdsgruppe med deltagelse af borgere, Seniorråd og interesseorganisationer, som arbejder på at få gennemført/etableret de af forslagene der, inden for den økonomiske og lokalemæssige ramme, kan lade sig gøre, jf. vedlagte oversigt over forslag til aktiviteter, som borgerne er fremkommet med (bilag). På udvalgsrådet vil forvaltningen kort komme med en mundtlig præsentation af den videre plan for processen.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses inden for rammen.

Beslutningskompetence

Social- og Sundhedsudvalget

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at sagen tages til efterretning.

Social- og Sundhedsudvalget den 11. juni 2014

Taget til efterretning.

Curt Købsted (O) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Liste Uvisiterede tilbud til SSU juni 2014

9. Venteplads til plejebolig - problematik

Sagsfremstilling

Kommunen kan tilbyde midlertidigt døgnophold til borgere, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje.

Lyngby-Taarbæk Kommune har i alt 51 midlertidige pladser på Møllebo, Fortunen og Solgården. Kommunen har hidtil opkrævet huslejebetaling for borgere, som har været på midlertidigt døgnophold, indtil ønsket om en permanent plejebolig har kunnet imødekommes (venteplads). Huslejebetaling er sket fra det tidspunkt, hvor borgerne har været visiteret til en permanent plejebolig.

I forbindelse med behandlingen af en klage fra en borger over huslejeopkrævning for en venteplads, har forvaltningen undersøgt praksis i andre kommuner og gennemgået lovgrundlaget bl.a. med hjælp fra Ankestyrelsen. Den juridiske vurdering er, at der ikke er lovhjemmel til at opkræve huslejebetaling ved midlertidigt døgnophold uagtet, at der er tale om en venteplads. Der kan alene opkræves døgntakst, der dækker betaling for forplejning, vask mm. - aktuelt 153 kr. pr. døgn.

Forvaltningen har derfor med øjeblikkelig virkning stoppet opkrævning af husleje for ventepladser. Det betyder, at de budgetterede indtægter af husleje for ventepladser ikke kan realiseres, og at flowet af borgere på venteplads reduceres, idet incitamentet til at tage imod tilbud om permanent plejebolig mindskes.

Et reduceret flow på de midlertidige pladser kan blokere for hjemtagelse af færdigbehandlede borgere fra hospitalerne. Derudover kan langvarige ophold på en venteplads på Møllebo ikke anses for et tilfredsstillende tilbud til borgerne rent fagligt. Møllebo har i stigende grad fokus på håndtering af komplekse sygeplejefaglige problemstillinger relateret til borgere, som udskrives fra hospitalerne, og ikke på omsorg og pleje. Møllebo er heller ikke egnet til borgere med demens, som i stigende grad er dem, der oplever at måtte vente på den ønskede plejebolig.

Forvaltningen forelægger nedenfor forskellige handlemuligheder, der kan fremme flowet af borgere på de midlertidige pladser.

A. Ændret kvalitetsstandard for boligvisitation

Borgere visiteret til en permanent plejebolig skal have tilbudt en bolig senest 2 måneder fra visitationstidspunktet. Borgere uden ønske om en plejebolig på et specifikt plejecenter bliver skrevet op på en generel venteliste. Såfremt borgeren ønsker en bolig på et specifikt plejecenter, bliver borgeren skrevet op på en specifik venteliste.

Tilbud om en plejebolig for borgere på den specifikke venteliste er ikke omfattet af 2 månedersfristen. Borgere på den specifikke venteliste, som er på en venteplads, kan derfor – i modsætning til borgere på den generelle venteliste - bo huslejfrit i mere end 2 måneder, såfremt den ønskede plejebolig først bliver ledig mere end 2 måneder efter tidspunktet for visitationen.

Der er pr. 1. maj 2014 11 borgere på den generelle venteliste og 47 borgere på den specifikke

venteliste. Forvaltningen har eksempler på borgere, der har boet på en ventepads i 3 måneder og sagt nej to gange til et tilbud.

Eftersom midlertidigt ophold er en "kan"-ydelse, er det en mulighed at indføre en kvalitetsstandard for boligvisitation, hvor borgerne skal tage imod den første plejebolig, som de tilbydes fra ventepadsen. De kan herefter fortsat forblive på ventelisten til den specifikke plejebolig, de ønsker.

En sådan kvalitetsstandard for boligvisitation vil betyde, at nogle borgere ikke altid vil få det ønskede plejecenter, men en plejebolig der dækker deres plejebehov. Derved vil de også hurtigere kunne få deres ejendele omkring sig. Såfremt en borger senere ønsker at flytte fra den tilbudte plads, er det muligt, men der kan komme ekstra udgifter for borgeren i form af nyt indskud og flytteomkostninger.

Borgere på en ventepads kan ved tilbud om den første ledige plejebolig alternativt vælge at flytte til egen bolig, indtil en bolig på det ønskede plejecenter bliver ledig. Hjemmeplejen vil i så fald levere de ydelser til borgeren, som er nødvendige, for at kunne opholde sig i eget hjem. Hjælpen vil typisk være forholdsvis omfattende, da borgere på ventepadser er relativt plejekrævende.

Forvaltningen har undersøgt praksis i andre kommuner. Det er ikke alle kommuner der tilbyder, at borgere visiteret til en plejebolig kan vente på en midlertidig plads, til den ønskede plejebolig bliver ledig. Nogle kommuner har den praksis, at borgerne skal tage imod det første tilbud om plejebolig eller vente på den ønskede bolig i eget hjem – eks. Allerød, Rudersdal, Gladsaxe og København. I Rudersdal gøres der opmærksom på forholdene i godkendelsesbrevet, og i Gladsaxe vurderes situationen fra gang til gang. I Gentofte kan man forblive på en midlertidig plads til den ønskede bolig er ledig, men kommunen overvejer at revidere området. I København defineres pladserne som rehabiliteringspladser og kan derfor ikke bruges som egentlig midlertidig plads til plejebolig.

En evt. ny kvalitetsstandard for boligvisitation vil, såfremt det besluttet, blive forelagt udvalget med henblik på endelig godkendelse i Kommunalbestyrelsen.

B. Antallet af demenspladser kan øges

Med det formål hurtigere at kunne tilbyde borgere med en demensdiagnose en plejebolig, herunder borgere på en ventepads, er det en mulighed at udvide antallet af demenspladser.

I foråret er 12 tidligere somatiske plejeboliger på Solgården omdannet til demensboliger. Effekten heraf indtræder først succesivt, når nye borgere flytter ind. I dag venter mange demente fortsat på ventepadser grundet manglende antal demenspladser. En udvidelse af antallet af demenspladser kan ske ved at omdanne eksisterende plejeboliger på samme måde, som de 12 pladser på Solgården.

Baunehøj har en afdeling, der er egnet med 30 pladser. En omdannelse her vil kunne håndteres ved, at nuværende beboere og pårørende orienteres og tilbydes anden bolig, hvis det ønskes, helt som det blev håndteret på Solgården. Tilsvarende vil det kræve en proces i det lokale MED-udvalg samt relevant kompetenceudvikling af medarbejderne med hjælp fra kommunens demenskoordinator. Forventningen er, at omdannelsen vil kunne gennemføres succesivt fra 1. oktober 2014.

Flere demenspladser vil reducere ventelisten for borgere, der er visiteret til en demensplejebolig, hvorved de mest sårbare borgere hurtigere kommer i fast plejebolig med stabile rammer.

Økonomiske konsekvenser

Der er i 2014 og frem årligt budgetlagt med 330.000 kr. i huslejeindtægter fra ventepladser. Handlemulighederne A og B vil ikke kunne generere mindredgifter, som fuldt ud kan kompensere for bortfald af huslejeindtægter, jf. nedenfor. Spørgsmål om finansiering af mindreindtægten vil indgå i 2. anslået regnskab.

Begge handlemuligheder vil kunne kompensere for bortfald af huslejeindtægter i det omfang, et øget flow fra ventepladserne fører til reducerede udgifter til tomgangsleje. Dette undersøges nærmere. Derudover vil mindre tomgang have en lille positiv effekt på økonomien i Den Kommunale Madservice, som ellers har oplevet et svagt fald i indtægter.

Et større flow på de midlertidige pladser kan som nævnt ovenfor desuden betyde, at Kommunen hurtigere vil kunne hjemtage borgere udskrevet fra hospital, som har brug for et midlertidigt ophold. Dette vil alt andet lige reducere udgifter til indlæggelser.

I forhold til handlemulighed A har Ankestyrelsen på forespørgsel oplyst, at de ikke er bekendt med, at der tidligere er truffet principafgørelse vedrørende huslejebetaling for ventepladser. En mulighed er derfor, at forvaltningen retter henvendelse til Ankestyrelsen i enkelte konkrete tilfælde, med henblik på at få en eller flere afgørelser, som evt. kan danne præcedens for praksis i forhold til forskellige typer af borgere.

For så vidt angår eventuelle krav om tilbagebetalinger til borgere, der tidligere har betalt husleje for ventepladser, undersøger forvaltningen i øjeblikket de nærmere omstændigheder. En eventuel sag om dette vil blive fremlagt særskilt.

Beslutningskompetence

Social- og Sundhedsudvalget

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. praksisændring vedrørende huslejeopkrævning på ventepladser tages til efterretning
2. borgerne skal tage imod den første permanente plejebolig, de tilbydes fra en ventepads, eller vente på den ønskede bolig i eget hjem
3. antallet af demenspladser øges med 30 som beskrevet
4. forslag til ny kvalitetsstandard for boligvisitation forelægges udvalget i august 2014, med efterfølgende godkendelse i kommunalbestyrelsen
5. Ankestyrelsen forelægges konkrete sager til afgørelse med henblik på evt. nye principper for praksis.

Social- og Sundhedsudvalget den 11. juni 2014

Ad. 1. Taget til efterretning.

Ad. 2. Udsat, med henblik på at sagen uddybes med yderligere data. Sagen sendes i høring hos Seniorrådet jf. normal praksis.

Ad. 3. Forvaltningen bemærker, at det handler om 16 pladser og ikke 30. Godkendt.

Ad. 4. Udsat.

Ad. 5. Taget til efterretning.

Curt Købsted (O) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Notat vedrørende midlertidige plejeboliger - tredje udgave

10. Muligheder for selvtræning - hensigtserklæring i budget 2014-17

Sagsfremstilling

I forbindelse med budgettet for 2014-2017 er der formuleret følgende hensigtserklæring om mulighed for selvtræning:

"Det tilstræbes, at der gives øget mulighed for selvtræning på plejehjemmene eller andre steder for kommunens ældre, lige som genoptræningscentrets lokaler åbnes uden for den normale åbningstid." Der gives her en status på mulighederne for selvtræning i øjeblikket samt forvaltningens overvejelser vedrørende udvidelser af mulighederne for selvtræning.

Kommunen har siden 2006 haft et velfungerende samarbejde med Ældresagen - "Selvtræning din styrke". I øjeblikket træner 350 ældre under projektet én gang om ugen på primært Virumgaard.

Der er 30 frivillige tilknyttet projektet, som i praksis varetager træningen af de i alt 22 ugentlige hold. Kommunens frivilligkoordinator for ældreområdet varetager de administrative opgaver i forbindelse med projektet, den løbende kontakt til de frivillige osv.

Der er godt 200 borgere på venteliste til ordningen.

Projektet disponerer over lokalerne på Virumgaard mandag-onsdag kl. 9.30-15.30, og torsdag kl. 9.30-12.30.

Først på året erfarede forvaltningen imidlertid, at den nuværende bygningskonstruktion på Virumgaard ikke kan holde til belastningen af 4 af de træningsmaskiner, der er indkøbt til lokalet. Træningen pågår stadig, men to gå-bånd er flyttet i kælderen, hvor de pt. anvendes og to øvrige maskiner er afspærret.

Efter en foreløbig gennemgang på stedet er vurderingen, at en understøtning af dæk på 1. sal blandt andet vil medføre oplægning af bjælker under loftet i stueetagen. Den rådgivende ingeniørs har skønnet, at alene en projektering af en genopretning vil beløbe sig til 150.000 kr. Dertil kommer udgifterne til selve ombygningen. En tilsvarende vurdering er lavet for festsalen på Borrebakken, som ligeledes har været undersøgt.

Forvaltningen vurderer på den baggrund, at det vil være mest optimalt at finde egnede lokaler til formålet, hvor der ikke er behov for omfattende bygnings- og installationsarbejder.

Herudover kan følgende muligheder for træningsfaciliteter overvejes: Møllebo, Fortunen og gymnastiksalen på Buddingevej 50.

De eksisterende træningsfaciliteter på Møllebo er i drift fra kl. 8.30 til kl. 20.00 alle ugens hverdage.

Disse lokaler kan stilles til rådighed for selvtrænere på ugens øvrige tidspunkter.

Der er forskellige muligheder for evt. placering af selvtrænerne andre steder på Møllebo, men de konkrete omkostninger kender vi ikke. Løsningen kræver større ombygninger på enten 6. sal eller en rotering af de eksisterende funktioner ledsaget af ombygning længere nede i huset.

Hvorvidt gulvet kan bære maskinerne, kan kun afgøres med ekstern bistand. Forventningen er at løsningen bliver mindst lige så dyr som en ombygning på Virumgaard.

Fortunen er ledig fra kl. 16.00 og frem alle ugens dage.

Gymnastiksalen på den gamle statsskole på Buddingevej 50 har været undersøgt som alternativ på baggrund af de krav til et egnet lokale, der er opstillet fra projektets side, og her er vurderingen, at gulvet kan bære.

Fordelene ved disse lokaler er, at det er den billigste løsning i forhold til at fastholde det nuværende selvtræningstilbud og at muligheden for at øge anvendelsen af faciliteterne er større, idet lokalerne er mere tilgængelige for "omverdenen" med denne beliggenhed. Forvaltningen peger på muligheden for at etablere et bookingsystem, således at de tider, projektet ikke råder over, bydes ud til Engelsborgskolen og andre i lokalområdet.

Ulemperne er, at bostedet for voksne med autisme, Christian X, i dag anvender lokalerne til "kulturhus", særligt i eftermiddags- og aften timerne. Dertil kommer, at der er udgifter forbundet med en flytning og med fremtidig drift i form af rengøring mv.

Forvaltningen har udover de nævnte muligheder modtaget et ønske fra en frivillig, som søger faciliteter til selvtræning for selvhjulpne 60+ årige. Ønsket er, at oprette et selvtræningstilbud f.eks. to steder i kommunen (meget gerne i nogle eksisterende træningslokaler, der ikke benyttes i ydertimerne, helst i morgentimerne). Selvtræningstilbuddet skal køre i kraft af frivillige medarbejdere.

Argumentation fra initiativtager om for at indføre tilbuddet er bl.a.:

- at det er vigtigt, at flere raske begynder at træne for at holde sig friske i alderdommen og undgå unødige funktionstab (forebyggelse)
- at det er en vigtig faktor at have et sådant kommunalt tilbud via frivillige, da det kan være med til at dæmme op for ulighed i sundhed - da målgruppen nok overvejende vil være dem, som ikke frekventerer de tilbud, der allerede er idag i aftenskolen og andre steder fitness-centre o.lign.

Ønsket er, at de frivillige, som skal drive tilbuddet, får 1 hel dags kursus af kommunens terapeuter omkring anvendelsen af diverse træningsmaskiner oa. Ligesom de frivillige bør være forsikrede - enten via kommunens forsikring af de ansatte eller via anden forsikring.

Forvaltningen bemærker i den forbindelse, at Ældresagen har meddelt, at de ikke kan påtage sig at finde flere frivillige til ordningen, og at der ikke er ledig kapacitet i forvaltningen til at afsætte flere medarbejderressourcer til at varetage administrative opgaver eller rekruttere frivillige. Herudover bemærker forvaltningen, at Kommunens evt. udgifter til bl.a. kursus, drift af træningslokaler mm. endnu ikke er afdækkede, og at Kommunen ikke i dag understøtter tilbud til selvhjulpne 60+årige. Forvaltningen peger derfor på, at forslaget drøftes, med henblik på både stillingtagen til målgruppen og finansiering af samarbejdet med den frivillige.

Økonomiske konsekvenser

Der er ikke afsat midler til at øge mulighederne for selvtræning.

Beslutningskompetence

Social- og Sundhedsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. status vedrørende såvel de nuværende muligheder for selvtræning som for overvejelser vedrørende udvidelse af mulighederne tages til efterretning.
2. det drøftes, hvorvidt forvaltningen bør afdække konsekvenserne af det indkomne frivillige tilbud.
3. forvaltningen arbejder videre med de muligheder for træningsfaciliteter, der er beskrevet.
4. forvaltningen udarbejder en redegørelse for de økonomiske konsekvenser ved at bevare og

øge det nuværende niveau for selvtræning.

Social- og Sundhedsudvalget den 11. juni 2014

Ad 1. Taget til efterretning.

Ad 2. Drøftet, idet forvaltningen arbejder videre med det indkomne tilbud.

Ad 3. Godkendt, idet forvaltningen undersøger mulighederne for at inddrage private aktører i de kommunale tilbud.

A tager forbehold.

Ad 4. Godkendt.

Curt Købsted (O) var fraværende.

11. Sundhedsaftale 2015-2018 - høring af udkast til den politiske del

Sagsfremstilling

Udkast til den politiske del af Sundhedsaftale 2015 – 2018 er sendt i høring af Sundhedskoordinationsudvalget, der er det overordnede politiske samarbejdsorgan for almen praksis, region og kommuner på sundhedsområdet. Social- og Sundhedsudvalget skal drøfte udkastet som grundlag for udarbejdelse af et høringssvar.

Høringsbrev fra Sundhedskoordinationsudvalget (bilag) og udkast til den politiske sundhedsaftale er vedlagt (bilag).

Sundhedsaftalen beskriver snitfladerne for samarbejdet mellem almen praksis, hospitaler og kommuner. Herunder de ønskede udviklingstræk for den kommende periode. Den kommende version af sundhedsaftalen er inddelt i en politisk aftale mellem regionsråd og kommunalbestyrelser, der fokuserer på de overordnede mål og visioner for udviklingen af sundhedsområdet, og en administrativ aftale, der fokuserer på de konkrete samarbejder og snitflader. Den administrative aftale skal levere løsningerne for visioner og målsætninger i den politiske aftale.

Den politiske aftale færdiggøres på baggrund af denne høringsrunde. Den administrative arbejdes der med for nærværende, og den færdiggøres i efteråret, når den politiske aftale er endeligt færdig.

Den samlede Sundhedsaftale 2015-2018 skal godkendes i Kommunalbestyrelsen i december 2014.

Udkastet til den politiske del af sundhedsaftalen er baseret på drøftelser i Sundhedskoordinationsudvalget samt temamøder for udvalgsformænd fra kommunernes sundhedsudvalg. Aftalen er organiseret omkring fire politiske visioner, hvor der for hver vision er 2-3 mere konkrete målsætninger. Endelig er der for hver vision angivelse af særligt vigtige indsatsområder, der kan lede til opnåelse af vision og målsætninger i aftaleperioden.

Udvalget har mulighed for at sende høringssvar til det udsendte aftaleudkast inden 30. juni 2014. Forvaltningen har udarbejdet et udkast til høringssvar (bilag), som udvalgets drøftelse kan tage udgangspunkt i. Udkastet tilpasses på baggrund af udvalgets drøftelser. Drøftelserne kan tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

1) Er udvalget enige i de fire politiske visioner i aftalen? (fremhævet i grønne bokse i udkastet til politisk aftale)

2) Er udvalget enige i de målsætninger for særligt politisk fokus, der fremgår efter hver vision? Som grundlag herfor er der udsendt inspirationsmateriale til drøftelse af målsætningerne (bilag). Her fremgår de målsætninger, der er fravalgt i udkastet til den politiske sundhedsaftale.

3) Er udvalget enige i de udvalgte indsatsområder?

Økonomiske konsekvenser

Høringen har ikke i sig selv økonomiske konsekvenser

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at udvalget drøfter udkast til politisk sundhedsaftale som grundlag for udarbejdelse af høringsbrev.

Social- og Sundhedsudvalget den 11. juni 2014

Høringsbrevet anbefales

Curt Købsted (O) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Høringsbrev-090414
2. Høringsudkast politisk aftale
3. Inspirationsmateriale
4. Udkast til LTK hørings svar politisk sundhedsaftale III

12. Fælleskommunalt rammepapir for psykiatriområdet

Sagsfremstilling

KKR-Hovedstaden besluttede i marts 2014 at udsende rammepapiret "Kommunernes fælles rolle – udviklingen af det nære sundhedsvæsen på psykiatriområdet" (bilag) til godkendelse blandt kommunerne i regionen. Rammepapiret er gældende i perioden 2014-2016.

Rammepapiret for psykiatri er en del af den regionale udmøntning af KLs oplæg om "Det nære sundhedsvæsen". I foråret 2013 tilsluttede Social- og Sundhedsudvalget sig et tilsvarende rammepapir for det somatiske område.

Udarbejdelsen af rammepapiret er sket på foranledning af KKR-Hovedstaden. Undervejs har der været afholdt to dialogmøder for udvalgsformændene i de enkelte kommuner, hvor de har haft mulighed for at drøfte indholdet. Lyngby-Taarbæk Kommune har også afgivet et administrativt høringssvar undervejs i processen.

Hensigten med rammepapiret er på tværs af kommunerne at skabe et fælles udgangspunkt og niveau for den kommunale indsats for borgere med psykiske vanskeligheder eller lidelser. Behovet herfor er opstået ved, at regionernes indsats på området går i retning af øget ambulante behandling, øget specialisering, kortere indlæggelser og færre sengepladser. Herved vil borgerne i højere grad være i eget hjem, hvor de tidligere har været indlagt, samt at specialiseringen gør det sværere for borgerne at komme i betragtning til behandling – fx på de psykiatriske skadestuer. Det betyder, at regionernes og kommunernes indsatser i højere grad kommer til at forløbe parallelt og i samspil. Det udfordrer koordineringen og sammenhængen mellem de regionale og kommunale tilbud, herunder at samarbejdet vil forløbe meget tættere end hidtil. Samtidig udfordrer det sektoransvaret ved, at regionernes ansvar for den behandlende indsats i højere grad kommer i sammenhæng med kommunernes ansvar for støttende og rehabiliterende indsatser. Herunder at kommunerne kan komme til at overtage opgaver, der tidligere var placeret entydigt i regionerne.

I denne udvikling er det vurderingen, at et fælles niveau for indsatserne på tværs af kommunerne i regionen giver kommunerne en styrket position for at forhandle og afklare snitflader på tværs af kommuner og region – fx i forhandlingerne om den kommende sundhedsaftale.

Rammepapiret består dels i 15 indsatser, som er forpligtende for alle kommuner ("skal"-indsatser), dels 9 indsatser der kan skabe viden til den fremadrettede udvikling af kommunale indsatser ("kan"-indsatser). De 9 "kan indsatser" kan løftes af kommunerne individuelt eller i samarbejde.

Indsatserne i rammepapiret er inddelt i fire strategiske målsætningsområder:

-) Forebyggelse og sundhedsfremme (delt mellem børn og voksne)
-) Forebyggelse af (gen)indlæggelser
-) Borgerens forløb
-) Dokumentation og metodeudvikling.

Som grundlag for vurdering af konsekvenserne for Lyngby-Taarbæk Kommune er der udarbejdet oversigt over, hvordan rammepapirets indsatser pt. er implementeret i Kommunen (bilag). Generelt set er det forvaltningens vurdering, at de foreslåede indsatser er gode og i

overensstemmelse med intentionerne i Kommunens helhedsplan for socialpsykiatrien.
Eksempelvis via det gennemgående fokus på recoveryprocesser.
Langt de fleste af indsatserne i rammepapiret arbejdes der i forvejen med i Kommunen.

En svaghed ved rammepapiret er, at mange af forslagene til indsatser er relativt ukonkrete. De har ofte mere karakter af hensigtserklæringer end egentlige målsætninger.
Forvaltningen vurderer ligeledes, at både kan og skal opgaver kan have konsekvenser for det kommunale serviceniveau, da målsætningerne kan være en opdrift i forhold til det eksisterende serviceniveau.

Ligeledes skal der være opmærksomhed på, at rammepapirets målsætninger ikke flytter sektoransvaret for indsatser. Især forslagene til "kan-indsatserne" udfordrer dette, fx ved at kommunerne skal udvikle modeller for udredning.
Kommunerne bør ikke adoptere regionale opgaver ukoordineret og ufinansieret.

Sagen drøftes i Social- og Sundhedsudvalget, Børne- og Ungdomsudvalget og Økonomiudvalget inden behandling i Kommunalbestyrelsen.

Økonomiske konsekvenser

Det må forventes, at en fuld implementering af alle 15 "skal-opgaver" vil lede til en økonomisk opdrift på området som helhed. Effekterne er dog svære at vurdere konkret, da de opstillede indsatser flere steder er uklare.

Forvaltningen foreslår, at udvalgets tilslutning til rammepapiret sker med det forbehold, at implementeringen af rammepapirets enkelte målsætninger vil ske ud fra en vurdering af behovene lokalt, det faglige niveau og vurdering af en evt. økonomisk opdrift på området.

Beslutningskompetence
Kommunalbestyrelsen

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. Kommunen tilslutter sig rammepapir for psykiatri blandt kommunerne i Region Hovedstaden
2. det i tilbagemeldingen til KKR-Hovedstaden præciseres, at kommunens implementering af rammepapiret målsætninger vil ske i en løbende vurdering af behovene lokalt, det faglige niveau og en økonomisk opdrift på området.
3. det i tilbagemeldingen til KKR-Hovedstaden præciseres, at rammepapirets implementering ikke ukoordineret og ufinansieret må flytte sektoransvaret på tværs af regioner, almen praksis og kommuner.

Social- og Sundhedsudvalget den 11. juni 2014

Ad 1. Anbefalet

Ad 2. Anbefalet

Ad 3. Anbefalet under forudsætning af at KKR samlet set rejser krav om finansiering ved opgaveglidning.

Curt Købsted (O) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Kommunernes fælles rolle - udviklingen af det nære sundhedsvæsen på psykiatriområdet (rammepapir)
2. Udvalgsrapport om psykisk rammepapir - oversigt for indsatsers status i LTK

13. Brugeraftale for Frivilligcentret

Sagsfremstilling

Social- og Sundhedsudvalget besluttede den 19. februar 2014 at flytte Frivilligcentret fra lokalet på Toftebæksvej 8 til Rustenborgvej 2a, der i dag bl.a. huser Sundhedstjenesten. Som konsekvens heraf bad udvalget forvaltningen om at finde et egnet sted til Sundhedstjenesten, der tilgodeser behovet for synergieffekter på sundhedsområdet, jf. vedlagte protokol (bilag). I forlængelse heraf har forvaltningen flyttet elevværkstederne Lego Mindstorm og Stop Motion pr. 1. juni 2014 fra Jernbaneplassen 22 til Kongevejens Skole, for at gøre plads til Sundhedstjenesten, jf. vedlagte orientering, fremlagt for udvalget i april 2014 (bilag). Frivilligcentrets nuværende lokaler på T8 anvendes pr. 1. september 2014 som "Sundhedsbutik" for Sundhedscentrets sundhedstilbud, som fx sundhedstjek, rygestopkurser, forældrekurser, sundhedsklubben, pårørende grupper mv.

I forbindelse med overtagelse af de nye lokaler har forvaltningen haft en dialog om en kommende brugeraftale med Lyngby Frivilligcenter. Brugeraftalen vedrørende Frivilligcentrets brug af huset viderefører de eksisterende aftaler omkring brug af lokalerne, herunder at:

) Kommunen har gennem en årrække stillet lokaler til rådighed for Frivilligcentret. Kommunen finansierer/afholder udgifter til forbrug (el, vand, varme), måtteservice og rengøring og renovation.

) Frivilligcentret anvender Kommunens IT-net og nøglekortsystem.) Frivilligcentret og Frivilligcentrets medlemsforeninger har i dagtimerne adgang til at bruge Kommunens lokaler i overensstemmelse med Folkeoplysningslovens bestemmelser og de almindelige regler i kommunalfuldmagten.

Aftalen omfatter brug af huset. Huset vil være en markant forbedring af de frivillige sociale foreningers virke og adgang til lokaler. Der er enighed med Frivilligcentret om, at huset i fremtiden både skal bruges af Frivilligcentret og af husets nuværende brugere, som er Biblioteket, Lyd-avisen og diverse folkeoplysende foreninger, efter aftale med Frivilligcentret.

Huset er i en sådan stand, at det kan overtages uden istandsættelse, dog gennemføres mindre handicaptiltag forud for overtagelsen. Huset omfatter ikke inventar og forventes overdraget pr. 1. september 2014, jf. vedlagte udkast til brugeraftale (bilag). Flytningen af Sundhedstjenesten til Jernbaneplassen 22 og etablering af kontorer, venteværelse og to klinikker forudsætter en mindre ombygning.

Økonomiske konsekvenser

Der er i forbindelse med budgetaftalen for 2014-17 afsat 200.000 kr. til finansiering af nye lokaler til Frivilligcentret. Udgifter til istandsættelse af Rustenborgvej 2a og Jernbaneplassen 22, 1. sal, samt flytteudgifter, mindre indkøb og forbrug for Frivilligcentret i perioden 1. september – 31. december 2014 finansieres heraf.

Der er afsat 50.000 kr. til forbrug mv. for Frivilligcentret fra 1. januar 2015.

De resterende midler indgår som forslag til udmøntning i Social- og Sundhedsudvalget effektiviseringsramme (1 % -rammen) i forbindelse med udmøntningen af budgetaftalen for

2015-18.

Beslutningskompetence
Kommunalbestyrelsen

Forvaltningen
Forvaltningen foreslår, at brugeraftalen tages i anvendelse.

Social- og Sundhedsudvalget den 11. juni 2014
Anbefalet.

Curt Købsted (O) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Brugeraftale Frivilligcenter
2. Protokollat SSU 19-02-2014 sag 1
3. Protokollat SSU 02-04-2014 sag 15

14. Høring om ændringer i Hospitals- og Psykiatriplan 2020

Sagsfremstilling

Region Hovedstaden har sendt forslag til ændringer af Hospitals- og Psykiatriplan 2020 i høring.

I høringsmaterialet (bilag) beskrives de ændringer, der foreslås i år. For Lyngby-Taarbæk Kommune gælder det, at indsatsen omkring fødsler og fødselshjælp (obstetrik) flyttes fra Herlev Hospital til Nordsjællands Hospital - Hillerød.

Kommunen har mulighed for at indgive høringssvar til de planlagte ændringer af Hospitals- og Psykiatriplanen.

Baggrunden for at flytte specialet er, at der i forhold til den forventede aktivitet er for mange fødsler på Rigshospitalet og for få på Herlev og Nordsjællands Hospitaler. Derfor foreslås det, at optageområderne flyttes, så de afspejler kapaciteten på de enkelte hospitaler.

For borgerne i Lyngby-Taarbæk Kommune vil det betyde, at jordemoderbesøg og selve fødslen som udgangspunkt vil foregå på Nordsjællands Hospital - Hillerød. Der vil dog fortsat være frit sygehusvalg for borgerne.

Ud fra et fagligt synspunkt er der ikke udfordringer i at flytte specialet. Der opleves stor tilfredshed med forløbet blandt de borgere i kommunen, der har født på Nordsjællands Hospital.

For at imødekomme de længere afstande for kommunens borgere, har Nordsjællands Hospital foreslået, at der etableres en jordemoderklinik i Lyngby, hvor kommunens borgere kan komme til de rutinemæssige jordemoderbesøg.

Som grundlag for udvalgets drøftelse af et høringssvar er der udarbejdet et udkast til høringssvar (bilag).

Økonomiske konsekvenser

Opgaven er løst inden for rammen.

Beslutningskompetence

Social- og Sundhedsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at høringssvaret drøftes med henblik på evt. bemærkninger og at forvaltningen sender evt. revideret brev til Region Hovedstaden

Social- og Sundhedsudvalget den 11. juni 2014

Godkendt, idet Kommunen forudsætter etablering af en lokal jordemoderklinik med udvidede åbningstider.

Curt Købsted (O) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. BREV til høringsparter årlig revision af Hospitals- og psykiatriplan 2020_9 apri 2014
2. UDKAST Lyngby-Taarbæk Kommune høringssvar udkast til hospitalsplan 2020

15. Attraktive grønne områder - udmøntning af budgetaftalen for 2014-17

Sagsfremstilling

I forbindelse med budgetaftalen for 2014-17 indgår som en såkaldt hensigtserklæring at afdække, "*hvordan de grønne områder kan gøres mere attraktive og invitere til ophold og bevægelse.*" Desuden anmodede Teknik- og Miljøudvalget i februar 2014 om et oplæg vedrørende en naturlegeplads - og herunder vurdering af behovet - samt om et overblik over eksisterende legepladser i kommunen og eventuelt renoveringsbehov samt målgrupper.

Forvaltningen har de seneste år efter politisk ønske undersøgt mulighederne for etablering af natur-/motionsstier samt natur- og motionslegepladser i kommunen, herunder muligheden for sponsorerede legepladser. Målgruppen er både børn, unge, voksne og familier. Forvaltningen har herunder i 2013 været i dialog med Naturstyrelsen i Dyrehaven med henblik på anlæg af en motionslegeplads ved Fortunen og Jægersborg Dyrehave.

Med dette udgangspunkt har forvaltningen kortlagt de eksisterende grønne områder, herunder kommunens 6 offentlige legepladser og motionsstier, og der er udarbejdet det sagen vedlagte katalog (bilag) over mulig renovering og nytænkning af nuværende arealer og anlæg samt beskrivelse af muligheder og potentialer for at gøre kommunens grønne områder mere attraktive i retning af at inspirere til ophold og bevægelse.

Af kataloget fremgår bl.a. forslag Fysisk afmærkning af orange rute 6 langs Mølleåen til en NaturBørneSti, som der i investeringsoversigten allerede er afsat penge til gennemførelse af. På baggrund heraf peger forvaltningen på, at realiseringen sættes i gang.

Sagen drøftes i henholdsvis Teknik- og Miljøudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget og Social-og Sundhedsudvalget inden den oversendes til Økonomiudvalget.

Økonomiske konsekvenser

Fysisk afmærkning af orange rute 6 langs Mølleåen til en NaturBørneSti kan finansieres inden for det til formålet afsatte beløb.

Beslutningskompetence

Økonomiudvalget

Indstilling

Forvaltningen foreslår at

1. kortlægningen tages til efterretning
2. fysisk afmærkning af orange rute 6 langs Mølleåen til en NaturBørneSti udføres.

Social- og Sundhedsudvalget den 11. juni 2014

Udsat.

Curt Købsted (O) var fraværende.

Bilagsfortegnelse
1. Natursteder

16. Anmodning om optagelse af sag på dagsordenen om kommunens handicappolitik

Hanne Agersnap (F) har i e-mail af 15. maj 2014 anmodet om, at der som punkt på dagsordenen optages sag med følgende tekst:

"SF foreslår, at der med inddragelse af interesserede borgere, brugere, foreninger og handicaprådet igangsættes et arbejde med at revidere kommunens handicappolitik.

Den eksisterende handicappolitik kan blandt andet styrkes ved nytænkning på tre områder: indarbejdelse af FNs handicapkonvention forholdet til andre aktører (Regionen, VISO, private foreninger mv.) tilgangen til samarbejdet med pårørende."

Kommunalbestyrelsen den 27. maj 2014
Oversendt til Social- og Sundhedsudvalget.

Søren P. Rasmussen (V) var fraværende. I stedet deltog Jørn Moos.

Social- og Sundhedsudvalget den 11. juni 2014
Forslag til handicappolitik indgår i udvalgets arbejdsplan for efteråret.

Curt Købsted (O) var fraværende.

17. Anmodning om optagelse af sag om en veteranpolitik for kommunen

Sagsfremstilling

Anne Jeremiassen (LA) har via e-mail, modtaget den 24. april 2014, anmodet om optagelse af sag på dagsordenen med følgende ordlyd:

"I 2010 vedtog Folketinget en veteranpolitik. I den indgår bla. at kommunernes indsats i fht veteraner styrkes. Derfor foreslår LA at Lyngby-Taarbæk udarbejder en veteranpolitik for at fremme indsatsen, da Lyngby-Taarbæk har et betragtelig antal veteraner.

LA indstiller at forvaltningen udarbejder et udkast, og at der i dette bør indgå bla. brugen af en veterankoordinator, samarbejde med VISO, regioner og veterancenteret.

Umiddelbart vil en veteranpolitik dække over både Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget og Social og Sundhedsudvalgets ressortområder, hvorfor forslaget foreslås oversendt til SSU efter behandling i EBU."

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget den 6. maj 2014

Vedtaget, at forvaltningen udarbejder et udkast til en politik med udgangspunkt i den nationale politik på området og andre kommuners erfaringer og politikker. Sagen videresendes til Social- og Sundhedsudvalget og Børne- og Ungdomsudvalget.

Henrik Brade Johansen (B) var fraværende.

Social- og Sundhedsudvalget den 11. juni 2014

Udvalget tilslutter sig Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalgets beslutning.

Curt Købsted (O) var fraværende.

18. Meddelelser til udvalgets medlemmer - juni 2014

Sagsfremstilling

1. Genetablering af bydelsmødre

Kommunen uddannede i 2011 ti bydelsmødre som et initiativ i regi af Integrationsrådet. For at sætte nyt liv i arbejdet med bydelsmødrene, uddannes flere bydelsmødre og bydelsmødreprojektet koordineres med kommunens andre indsatser og forankres i boligområderne. Finansiering til uddannelse af flere bydelsmødre hentes dels fra de boligsociale midler, og søges herudover finansieret af Integrationsrådets midler, jf. vedlagte notat (bilag).

2. Besøg fra Greve Kommune på Slotsvænget

Greve Kommunes Socialudvalg har forespurgt, om de må komme på besøg på Slotsvænget til efteråret for at se renoverede bygninger og høre om Slotsvængets metoder. Forvaltningen har imødekommet ønsket.

3. Aktiviteter for udviklingshæmmede børn

Svar på udvalgets spørgsmål vedrørende aktiviteter for udviklingshæmmede børn i kommunalt og privat regi i kommunen er besvaret via PolitikerWEB.

4. Opfølgning på dialogmøde med de frivillige foreninger den 12. maj 2014

Social- og Sundhedsudvalget holdt den 12. maj 2014 dialogmøde med de frivillige foreninger om erfaringer og input til drøftelse af kriterier for §18 midler. Der vedlægges referat fra mødet (bilag). Social- og Sundhedsudvalget vil på baggrund heraf i august måned få forelagt en drøftelse af kriterierne for frivilligmidlerne, samt perspektiver for udvikling af samarbejdet med de frivillige foreninger.

5. Udmøntning af midler til bevægelsesaktiviteter i kommunens bydele

Social- og Sundhedsudvalget besluttede i marts måned at afsætte 100.000 kr. årligt til åbne bevægelsesaktiviteter i kommunens bydele. Midlerne er en del af budgetpuljen til forebyggelse. Der er udarbejdet en plan for aktiviteterne i 2014 (bilag). Titlen på aktiviteterne er "Sommer & Bevægelse i Lyngby-Taarbæk".

6. Projektmidler til forsøg med udlån af elcykler

Kommunen har fået 66.875 kr. fra den regionale cykelpulje til forsøg med udlån af elcykler. Elcyklerne lånes ud til borgere i op til tre måneder. Målet er at udbrede kendskabet til elcykler, så flere borgere vælger dette transportmiddel. Borgerne søges primært rekrutteret blandt deltagerne på kurset Kost- og motion, der er målrettet borgere i farezonen for at udvikle type 2 diabetes og hjerte-karsygdomme. De første cykler forventes udlånt i august 2014.

7. Plan for Møllebo og Lystoftebakken

Social- og Sundhedsudvalget anbefalede den 7. maj i forbindelse med budgetprocessen for 2015-18 at nedlægge et lille demensafsnit med 7 små et-værelses permanente plejeboliger på Møllebo. Udvalgets anbefaling er behandlet i Økonomiudvalget den 14. maj, og vil efter høring blive endeligt behandlet i Økonomiudvalget den 19. juni og 26. juni i Kommunalbestyrelsen, da boligerne er kommunale almene plejeboliger, og beslutning om nedlæggelse derfor forudsætter en særskilt godkendelse i Kommunalbestyrelsen.

8. Gensidig orientering om evt. møder

Udvalgsmedlemmerne har mulighed for at orientere hinanden.

Social- og Sundhedsudvalget den 11. juni 2014

Taget til efterretning.

Curt Købsted (O) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Meddelelsesnotat genetablering af Bydelsmødre
2. Beskrivelse af aktiviteter i kampagnen "Sommer og bevægelse i Lyngby-Taarbæk"
3. Endeligt referat dialogmøde

1. ANSLÅET REGNSKAB 2014

pr. 31.03.2014

5. maj 2014

J.nr. 20140310253

INDHOLD

	side
Hovedoversigt	3
Bemærkninger til hovedoversigt	5
Konsekvenser for årene 2015-18	7
Driftsvirksomheden	8
Sammendrag af driftsvirksomhed	9
Bemærkninger til aktivitetsområderne (drift).....	10
Anlægsvirksomheden	35
Sammendrag af anlægsvirksomhed	36
Investeringsoversigt 2014 (specificeret anlægsforbrug)	37
Bemærkninger til anlægsvirksomhed og ejendomssalg	43
Renter og finansiering	47
Balanceforskydninger	49
Likviditetsafrapportering	51

HOVEDOVERSIGT

Hovedoversigten giver et summarisk overblik.

Oversigten er opdelt i:

- A. Driftsvirksomhed
- B. Anlægsvirksomhed
- C. Ejendomssalg
- D. Renter
- E. Finansiering
- F. Finansforskydninger
- G. Afdrag på lån
- H. Optagelse af lån

Indtægter er markeret med minus (-) foran beløbet.

Punkt nr. 1 - 1. anslået regnskab 2014 – godkendelse af fagudvalgets regnskab - Social- og Sundhedsudvalgets område

Bilag 1 - Side 4 af 52

Hovedoversigt

1.000 kr. netto

	OPR. BUDGET 2014	Overf. 3.AR13 2013/14	Over- førsler 2013/14	KMB- beslutn.	Tekn. omplac.	Tillægs- bevilling 2014	KORR. BUDGET 2014	1. ans. regnskab 2014	AFVIG- ELSE Korr.bud.
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)=(2-5)	(7)=(1+6)	(8)	(9)=(8-7)
A. DRIFTSVIRKSOMHED	3.051.403	709	49.198	1.972	-12.173	39.706	3.091.110	3.084.081	-7.029
Børne- og Ungdomsudvalget	848.895	600	21.583	-144	-9.024	13.015	861.910	856.981	-4.929
Kultur- og Fritidsudvalget	60.541		1.885	-347	-371	1.167	61.708	61.708	
Social- og Sundhedsudvalget	1.033.464	660	398	-29	11.996	13.025	1.046.489	1.047.769	1.280
Teknik- og Miljøudvalget	108.043	413	3.315		-66	3.662	111.704	111.807	103
Økonomiudvalget	540.279	-964	21.900	2.894	-18.557	5.273	545.552	547.094	1.542
Erhvervs- og Beskæftigelsesudv.	460.182		117	-403	3.850	3.565	463.747	458.722	-5.025
Forventede overførsler 14/15							-40.000	-40.000	
B. ANLÆGSVIRKSOMHED	125.173	44.089	38.085	51.442	-82	133.534	258.707	208.484	-50.223
Børne- og Ungdomsudvalget	14.930	9.000	1.201		-0	10.201	25.130	15.130	-10.000
Kultur- og Fritidsudvalget	48.256	19.500	2.882	347	-29	22.700	70.956	56.529	-14.427
Social- og Sundhedsudvalget	15.281	1.000	19.867		-13	20.854	36.134	39.971	3.837
Teknik- og Miljøudvalget	23.149	11.089	12.228	14.095	-30	37.382	60.530	50.258	-10.272
Økonomiudvalget	23.558	3.500	1.907		-10	5.397	28.955	9.594	-19.361
Anlægspulje - ejendomssalg				37.000		37.000	37.000	37.000	
C. EJENDOMSSALG	-81.430	-680	-18.179	-57.544	-1	-76.404	-157.834	-159.954	-2.120
DRIFT OG ANLÆG I ALT	3.095.146	44.118	69.104	-4.130	-12.256	96.836	3.151.982	3.092.610	-59.372
D. RENTER	1.714						1.714	1.614	-100
E. FINANSIERING	-3.169.732			44	21	64	-3.169.668	-3.162.426	7.242
Udligningsordninger	261.600			44	21	64	261.664	268.906	7.242
Skatter	-3.431.332						-3.431.332	-3.431.332	
F. FINANSFORSKYDNINGER	72.699	6.673	200	-869	12.233	18.237	90.935	90.935	
G. AFDRAG PÅ LÅN	60.331						60.331	31.756	-28.575
H. OPTAGELSE AF LÅN	-80.959	-6.196				-0	-87.155	-87.155	
BEVÆGELSE I LIKVIDER	-20.802	44.595	69.304	-4.956	-2	108.941	48.139	-32.666	-80.805
Likvide midler primo	57.900					-	174.863	174.863	
Bevægelse i 2014	20.802					-	-48.139	32.666	80.805
Kursregulering									
LIKVIDE MIDLER ULTIMO	78.702					-	126.724	207.529	80.805

Bemærkninger til hovedoversigt

Generelt

Samlet er der tale om et 1. anslået regnskab 2014 der giver en forbedring på 80,8 mio. kr.

Denne forbedring skal dog ses i lyset af, at forbedringen dels skyldes annullering af ekstraordinær gældsafvikling (-28,6 mio. kr.), dels tidsforskydninger fra 2014 til 2015 af anlægsprojekter (-49,8 mio. kr.), som modsvares af merudgifter i 2015.

Korrigeres der for disse forhold (78,4 mio. kr.) giver 1. anslået regnskab 2014 samlet en forbedring på 2,4 mio. kr.

I nedennævnte er der nærmere redegjort for afvigelserne inden for de enkelte hovedområder.

Driftsvirksomheden (A)

Totalt set forventes der mindreudgifter på -7,0 mio. kr.

Den største del af budgetafvigelsen vedrører skoleområdet, idet forbedringen på dette område dog delvist modsvares af merudgifter på en række af de øvrige områder.

På skoleområdet skyldes mindreudgifterne dels kapacitetstilpasninger (primært bidrag til statslige og private skoler), dels færre udgifter på kommunale specialskoler som følge af inklusionsindsatsen i LTK's egne skoler og tilbud.

På beskæftigelsesområdet forventes mindreudgifter i 2014 på netto -5,0 mio. kr. Mindreforbruget dækker over en række mindreudgifter på bl.a. kontanthjælpsreformen og førtidspensioner, men modsvares af merudgifter til bl.a. dagpenge til forsikrede ledige og beskæftigelsesordninger.

Mindreudgifterne på kontanthjælpsreformen skal dog ses i sammenhæng med afledte merudgifter på både dagtilbud (0,2 mio. kr.) og administration (1,3 mio. kr.), men ikke mindst på finansierings-siden, idet konsekvenserne af kontanthjælpsreformen forventes at indgå i den regulering af kommunernes økonomi, der foretages ved kommuneforhandlingerne i juni 2014 (7,1 mio. kr.).

Inden for trafikanlæg mv. forventes mindreudgifter på -0,9 mio. kr., som primært dækker over mindreudgifter til vejbelysning, og som delvist modsvares af merudgifter til vandafvandsbidrag.

F.s.v.a. afvigelser på de øvrige områder henvises til de specificerede bemærkningerne til disse.

Konsekvenser af den nye befolkningsprognose er alene indarbejdet i denne budgetopfølgning med de konsekvenser, der gælder for 2014. F.s.v.a. reguleringen for 2015 og frem vil denne indgå i budgetforslag 2015-18.

Ejendomsdrift, kommunale ejendomme: Ekstraordinært vedligehold af skoler i 2014

I budgetaftalen 2014-17 blev der afsat 5 mio. kr. til ekstraordinær vedligeholdelse af skolerne i 2014. Budgetbeløbet blev placeret under aktivitetsområdet Skoler. Det er Center for Arealer og Ejendomme, der har ansvaret for gennemførelsen af både ordinære og ekstraordinære vedligeholdelsesprojekter. Budgettet til ekstraordinær vedligeholdelse af skolerne i 2014 flyttes som en konsekvens heraf fra aktivitetsområdet Skoler til aktivitetsområdet Kommunale Ejendomme.

Bemærkninger til hovedoversigt

Anlægsvirksomheden (B)

Den samlede anlægspulje for 2014 udgør 258,7 mio. kr. efter at der er genbevilliget overførsler fra 2013 til 2014 på 82,2 mio. kr. i forbindelse med 3. anslået regnskab 2013 og ved overførselssagen i marts 2014 samt indarbejde anlægspulje vedrørende ejendomssalg.

Anvendelsen af anlægspuljen vedrørende ejendomssalg skal aftales af de grupper, der står bag selve ejendomssalget, idet evt. nye grupper efter kommunalvalget kan indtræde i aftalen.

En gennemgang af den nuværende anlægspulje viser, at der p.t. vil være et behov for anlægsskydninger fra 2014 til 2015 på 49,8 mio. kr., heraf bl.a. Lindegårdsskolen (-10,0 mio. kr.), Idrætsbyen (-14,3 mio. kr.), Kanalvejsgunden (-8,0 mio. kr.) samt Rådhus (-19,4 mio. kr.).

Ejendomssalg (C)

Budgettet for ejendomssalg er på 158 mio. kr., idet forskydning af uafsluttet ejendomssalg i 2013 (-18 mio.kr.) samt KMB-beslutning (Kanalvej) er indarbejdet. P.t. forventes det budgetterede ejendomssalg realiseret, idet der dog er en vis usikkerhed omkring salget af ungdomsskolen. Der er konstateret en merindtægt som følge af frikøb af tilbagekøbsdeklarationer på 2,1 mio. kr.

Renter og Finansiering (D+E)

Inden for renter og finansiering forventes en merudgift på 7,1 mio. kr. som hovedsageligt kan henføres til den forventede regulering af kommunernes økonomi som følge af kontanthjælpsreformen, der foretages ved kommuneforhandlingerne i juni 2014.

Balanceforskydninger (F+G+H)

Et af elementerne i aftale om budgetlægningen 2015-2018 er, at den i budget 2014 vedtagne ekstraordinære gældsafvikling ikke effektueres. Dette medfører en mindreudgift til det ekstraordinære afdrag, der dog delvist modsvares af de oprindelige afdrag på lån.

Konsekvenser for budgetårene 2015-18

Forvaltningen har inden for de enkelte hovedområder opgjort konsekvenserne af afvigelserne i budgetårene 2015-18. Resultaterne er vist på side 7.

Likviditetsudviklingen

I dette anslåede regnskab forventes en ultimobeholdning 2013 på 207,5 mio. kr. I forhold til det korrigerede budget 2014 (126,7 mio. kr.) er der tale om en forbedring på 80,8 mio. kr. I sidste afsnit i redegørelsen er vist kommunens likviditetsudvikling i 2014.

Serviceammen

Mio. kr.	
Serviceudgiftsramme 2014	2.394,8
Serviceudgifter budget 2014 (ekskl. "buffer" 12,2 mio. kr.)	2.382,6
Overførsler 2012-13, service	49,9
Forventet overførsel 2013-14 (skønnet)	-40,0
Sager, tekniske korrektioner m.m.	-0,7
1. anslået regnskab 2014	0,0
Serviceudgifter i alt pr. 31.3.2014	2.391,8
Overholdelse af serviceammen	3,0

KONSEKVENSER FOR ÅRENE 2015-18

1.000 kr. netto

Driftsvirksomhed	2015	2016	2017	2018
BØRNE- OG UNGDOMSUDVALGET.....				
Uddannelse og pædagogik.....				
- Dagtilbud.....	286	286	286	286
Udsatte børn.....	1.600	1.600	1.600	1.600
SOCIAL- OG SUNDHEDSUDVALGET.....				
Træning og omsorg.....	-120	-120	-120	-120
Handicappede.....	1.100	1.100	1.100	1.100
TEKNIK- OG MILJØUDVALGET.....				
Grønne områder og kirkegårde samt trafik.....				
- Grønne områder og kirkegårde.....	354	364	324	301
- Trafikanlæg mv.	934	288	2.233	1.941
ØKONOMIUDVALGET.....				
Administration.....	6.497	5.979	1.543	1.899
Puljer.....	-3.050	-3.679	-4.061	-4.061
Kommunale ejendomme.....	-150			
Beskæftigelse.....	-6.722	-6.282	-5.006	-5.006
Nettodriftsområder i alt.....	729	-464	-2.101	-2.060

Anlæg i alt.....	41.293	8.500		
-------------------------	---------------	--------------	--	--

Renter og finansiering.....	12.274	12.543	12.692	12.692
------------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Balanceforskydninger.....	2.475	3.300	3.300	3.300
----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

SAMLET KONSEKVENSS.....	56.771	23.879	13.891	13.932
--------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

DRIFTSVIRKSOMHED

BEMÆRKNINGER

Punkt nr. 1 - 1. anslået regnskab 2014 – godkendelse af fagudvalgets regnskab - Social- og Sundhedsudvalgets område

Bilag 1, Side 9 af 52
SAMMENDRAG AF DRIFTSVIRKSOMHED

1.000 kr. netto

Driftsvirksomhed	OPR. BUDGET 2014	3.AR 2013	Overførsler 2013/14	KMB-be-slutn.	Tekn. omplac.	Tillægsbevilling 2014	Korr. budget 2014	Forbrug 31.3	Forbrug pct.	1. ans. regnskab 2014	Afvigelse korr.bud.
BØRNE- OG UNGDOMSUDV.....											
Uddannelse og pædagogik.....											
- Skoler.....	487.659		19.952	-38	-316	19.599	507.258	103.935	20,5%	500.496	-6.762
- Dagtilbud.....	263.395		994	-106	-8.696	-7.808	255.587	69.356	27,1%	255.820	233
- Klubber.....	16.079		-16		-13	-29	16.050	5.051	31,5%	16.050	
Udsatte børn.....	81.762	600	653			1.253	83.015	19.421	23,4%	84.615	1.600
KULTUR- OG FRITIDSUDV.....											
Fritid og Kultur.....											
- Fritid.....	9.050		315		184	499	9.549	2.206	23,1%	9.549	
- Idræt.....	2.101		137		-178	-41	2.061	618	30,0%	2.061	
- Folkeoplysning.....	14.003		471		-0	471	14.473	5.974	41,3%	14.473	
- Bibliotek.....	31.066		190		103	293	31.359	7.745	24,7%	31.359	
- Kultur.....	4.321		772	-347	-480	-56	4.266	1.014	23,8%	4.266	
SOCIAL- OG SUNDHEDSUDV.....											
Træning og omsorg.....	502.637	560	470		-2.515	-1.485	501.152	121.779	24,3%	501.032	-120
Handicappede.....	223.704	100	-743	-29	6.331	5.660	229.363	58.432	25,5%	230.763	1.400
Sundhed.....	307.124		671		8.179	8.850	315.974	45.013	14,2%	315.974	
TEKNIK- OG MILJØUDV.....											
Grønne områder og kirkegårde samt trafik.....											
- Grønne områder og kirkegårde.....	25.179		-2.100		-34	-2.134	23.046	12.825	55,7%	24.057	1.011
- Trafikanlæg mv.	79.150	-633	2.636			2.003	81.153	20.401	25,1%	80.245	-908
Miljø og natur.....	3.714	1.046	2.779		-33	3.792	7.506	626	8,3%	7.506	
ØKONOMIUDV.....											
Beredskab.....	15.331		400		100	500	15.831	2.680	16,9%	15.831	
Administration.....	343.703	-1.046	5.129	1.694	-7.832	-2.055	341.648	85.790	25,1%	345.750	4.102
Puljebeløb.....	20.562		3.625		-11.723	-8.098	12.464	-639	-5,1%	9.754	-2.710
Kommunale ejendomme.....	160.682	82	12.746	1.200	898	14.926	175.608	41.032	23,4%	175.758	150
ERHVERV- OG BESKÆFTIG.UDV...											
Beskæftigelse.....	293.262			-403	58	-345	292.917	43.168	14,7%	287.892	-5.025
Ydelser og overførsler.....	166.921		117		1.643	1.760	168.681	39.364	23,3%	168.681	
Erhverv.....					2.150	2.150	2.150	1.675	77,9%	2.150	
Nettodriftsområder i alt.....	3.051.403	709	49.198	1.972	-12.173	39.706	3.091.110	687.466	22,2%	3.084.081	-7.029

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og BF2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Folkeskoler	322.627	-1.000				
Fællesudgifter for kommunens samlede skolevæsen	4.142					
Syge- og hjemmeundervisning	639					
Pædagogisk psykologisk rådgivning mv.	8.286					
Skolefritidsordninger	41.777	272				
Befordring af elever i grundskolen	654					
Specialundervisning i regionale tilbud	3.678	-375				
Kommunale specialskoler	70.197	-1.700				
Bidrag til statslige og private skoler	31.574	-2.394				
Efterskoler og ungdomskostskoler	5.848	-686				
Ungdommens Uddannelsesvejledning	4.772	-75				
Produktionsskoler	2.187	-804				
Teatre	81					
Ungdomsskolevirksomhed	7.928					
Motorikhuset	2.869					
I alt	507.258	-6.762	0	0	0	0

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Kapacitetstilpasninger som følge af befolkningsudviklingen er kun indarbejdet i 2014. Demografireguleringen af 2015 og frem vil indgå i det administrative budgetforslag

Kapacitetstilpasning – Skoler

Skoleområdet opretter tre børnehaveklasser færre pr. 1. august 2014 end indarbejdet i kapacitetstilpasningen. - jf. Klassesannelsessag (Model 2B) BUU d. 13 marts 2014 – svarende til en reduktion i 2014 på -1,0 mio. kr. Denne beslutning erstatter kapacitetstilpasningen på området i 2014.

Kapacitetstilpasning – SFO

Der forventes en stigning i pladsbehov svarende til 19 SFO pladser fra 1. august 2014. Der kapacitetstilpasses derfor med 0,272 mio. kr. – heri er indregnet ny omkostning pr. plads som følge af skolereformen.

Kapacitetstilpasning – Privatskoler og privat SFO

Afregning for privatskoler og privat SFO sker forskudt, således at den afregning, der sker i 2014, er betaling for antallet af elever pr. 5. september 2013.

Det reelle optag på privatskoler og privat SFO var lavere i 2013 var end forventet ved befolkningsprognosen 2013. Derfor kapacitetstilpasses området med ca. -2,4 mio. kr. i 2014

Kapacitetstilpasning - Efterskoler

Afregning for elever på efterskoler sker forskudt, således at den afregning der sker i 2014 er betaling for antallet af elever pr. 5. september 2013. Der har været lavere procentandel af de 14 – 16 årige, der valgte efterskole, end forventet ved forrige befolkningsprognose. Området kapacitetstilpasses derfor med -0,686 mio. kr.

Kapacitetstilpasning UU-Nord

Budgettet til UU-Nord tildeles på baggrund af antal 7-16-årige i kommunen. I 2014 tildeles der 710 kr. pr. barn – udregnet på baggrund af gennemsnitsantal 7-16-årige i kommunen i perioden 2011-2014. Der er lidt færre børn i 2014 end forudsat i befolkningsprognosen 2013. Området kapacitetstilpasses derfor med -0,075 mio. kr.

Kapacitetstilpasning – Produktionsskoler

Afregning for elever på produktionsskoler sker forskudt, således at den afregning, der sker i 2014, er betaling for antallet af elever som har benyttet produktionsskoler i 2013. Søgningen til produktionsskoler har været lavere end forventet – udgiften til produktionsskoler falder derfor med -0,8 mio. kr. i 2014.

Specialundervisning i regionale tilbud

Som følge af inklusionsindsatsen i LTK's egne skoler og tilbud, forventes udgiften til regionale specialtilbud at udvise et mindreforbrug på ca. -0,7 mio. kr.

Budgettet på området udgør ca. 3,7 mio. kr. Gennemsnitsomkostningen pr. tilbud udgør ca. 0,75 mio. kr. Fire elever er pt. visiteret til tilbuddet, hvilket giver et forventet forbrug på ca. 3 mio. kr.

Foreløbigt indarbejdes der dog kun halvdelen af det forventede mindreforbrug - svarende til 0,375 mio. kr. - da få nye visitationer kan ændre regnskabet

Kommunale Specialskoler

Som følge af inklusionsindsatsen i LTK's egne skoler og tilbud, forventes udgiften til kommunale specialtilbud (køb og salg af pladser) - med det nuværende antal visitationer - at udvise et samlet mindreforbrug på ca. -3,4 mio. kr.

Foreløbigt indarbejdes der dog kun halvdelen af det forventede mindreforbrug - svarende til 1,7 mio. kr. - da få nye visitationer kan ændre regnskabet.

Det samlede mindreforbrug dækker følgende afvigelser:

Der forventes et fald i udgiften til køb af pladser vedrørende specialundervisning i andre kommuner på ca. -5,5 mio. kr. Budgettet på området er ca. 19,5 mio. kr.

Gennemsnitsomkostningen pr. tilbud er ca. 0,31 mio. kr. Der er 44 elever visiteret til tilbud i andre kommuner, hvilket giver en forventet udgift på ca. 14,0 mio. kr.

Omvendt forventes der et fald i indtægterne vedrørende salg af kommunalspecialundervisning på ca. 1,0 mio. kr. På området er der en indtægtsforventning på ca. 5,3 mio. kr. Gennemsnitsprisen pr. solgt plads er ca. 0,31 mio. kr. Der sælges 14 pladser hvilket giver en indtægt på ca. 4,3 mio. kr.

På området for køb af døgn og dagtilbud er der en forventet merudgift på ca. 1,1 mio. kr. Budgettet udgør ca. 5,3 mio. kr. Gennemsnitsomkostningen pr. tilbud er ca. 0,24 mio. kr. Der er 27 elever visiteret til tilbud, hvilket giver en forventet udgift på 6,5 mio. kr.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER

Nedbringelse af akkumuleret merforbrug på Trongårdsskolen

Der er indgået aftale med ledelsen på Trongårdsskolen om, at skolens akkumulerede merforbrug i 2011 skal afvikles endeligt i 2014. – svarende til ca. 0,8 mio. kr. En gennemgang af skolens regnskabstal pr. 31. marts 2014 viser, at skolen forventes at kunne overholde aftalen.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og BF2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Teatre	422					
Fælles formål	42.500	-767	286	286	286	286
Dagpleje	17.400					
Vuggestuer	18.471					
Børnehaver	26.092					
Integrerede daginstitutioner	129.757					
Særlige dagtilbud og særlige klubber	3.581	1.000				
Tilskud til Puljeordninger og privatinstitutioner	17.365					
I alt	255.587	233	286	286	286	286

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Kontanthjælpsreform

Kontanthjælpsreformen medfører en merudgift til økonomisk friplads på 0,2 mio. kr. i 2014 og 0,3 mio. kr. i 2015 og frem. Merudgiften er finansieret under aktivitetsområdet beskæftigelse.

Mellemkommunale refusioner:

Det korrigerede udgiftsbudget til mellemkommunale refusioner er i 2014 på 1,6 mio. kr. Nettoudgiften var 0,0 mio. kr. i 2013. Det er vigtigt med tæt opfølgning, da den mellemkommunale netto-udgift varierer en del fra år til år.

Det vurderes, pt. at de mellemkommunale refusioner i 2014 kommer ud med en bruttoudgift på 8,7 mio. kr. og en bruttoindtægt på 9,6 mio. kr. samlet set på nuværende tidspunkt en forventet nettoindtægt på 0,9 mio. kr.

Det mellemkommunale udgiftsbudget reduceres med -1,0 mio. kr. Så nettoudgiftsbudgettet er 0,6 mio. kr. udviklingen følges ved 2. og 3. anslået regnskab.

Særlige dagtilbud §32

I 2013 var der et merforbrug på §32 på 1,0 mio. kr. Merforbruget skyldtes hovedsageligt, at der i 4. kvartal 2013 var flere børn end ventet. Det høje udgiftsniveau fra 4. kvartal 2013 ser umiddelbart ud til at fortsætte i 1. kvartal 2014. En simpel fremskrivning viser, at særlige dagtilbud §32 kommer ud af 2014 med et merforbrug på 1,8 mio. kr. (inkl. Overførslen fra 2013 på 1,0 mio. kr.) Særlige dagtilbud tilføres derfor 1,0 mio. kr.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER

Fælles formål

Belægningsregnskab

I 2012 og 2013 har der på dagtilbudsområdet været merindskrivning svarende til en bruttoudgift på hhv. 2,5 og 0,5 mio. kr. Merudgiften har kunnet holdes inden for den samlede budgetramme, s.f.a. mindreudgifter til dagplejen og mellemkommunale betalinger.

For 2014 tyder den foreløbige prognose på at presset fortsat er aftagende, hvilket med god tilnærmelse betyder at udgifterne og indtægterne forventes at balancere ved årets afslutning.

Center for Uddannelse og Pædagogik (CUP) har administrativt opnormeret vuggestuerne I.H.Mundtsvej og Villa Furesø begge med 3 vuggestuebørn pr. 1. januar, og effekten af dette er medregnet i ovenstående skøn. Forvaltningen følger løbende op på normeringssituationen i forhold til Børne- og Ungdomsudvalget.

Dagplejen I forbindelse med 3. anslået regnskab 2013 blev det annonceret at: *"Forvaltningen igangsætter en analyse af dagplejens budgetgrundlag, og en eventuelt tilpasning af budgettet fra 2014 og frem vil blive forelagt i forbindelse med 1. anslået regnskab 2014."*

I forbindelse med omstillings- og effektiviseringskataloget 2015-2018 er der, på baggrund af en analyse af de senere års budget og forbrug i dagplejen, stillet forslag om, at dagplejens pulje til dækning af manglende forældrebetaling kan reduceres med 1,0 mio. kr. Dagplejens forbrugsudvikling følges løbende, og i forbindelse med 2. anslået regnskab 2014 vil det blive vurderet, hvorvidt budgettet for 2014 ligeledes kan reduceres.

De decentrale institutioner

De enkelte dagtilbud. Ud fra en simpel fremskrivning har flere dagtilbud på nuværende tidspunkt et for højt eller for lavt forbrug. Hvis dette forbrugsmønster fortsætter året ud, vil de komme ud af 2014 med et hhv. mer- eller mindreforbrug, der overstiger 5 % grænsen. Institutionernes samlede mindreforbrug i 2014 skønnes alt andet lige ved årets afslutning at udgøre 2,5 mio. kr. Det vurderes, at de fleste institutioner vil holde sig inden for grænserne +/- 5%. Der udarbejdes hvert kvartal en oversigt over institutionernes forbrug og en lineær fremskrivning med henblik på at kontakte de institutioner, der afviger med +/- 5%. CUP og Center for Økonomi og Personale (CØP) vil ligesom de foregående år være i løbende kontakt med de institutioner, der ud fra oversigten ser ud til at overskride +/- 5% grænsen. Herudover vil der i samarbejde med de institutioner, der ser ud til at have et merforbrug, der overstiger 5% grænsen, blive udarbejdet en handleplan.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og BF2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Klub Lyngby - fællesområdet	-19.807					
Klub Lyngby - klubberne	34.518					
Taarbæk Fritidscenter	1.339					
I alt	16.050	0	0	0	0	0

+ = Merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

ØVRIGE BEMÆRKNINGER

Mindreindskrivning i klubberne

De foreløbige prognoser for indskrivningen på klubområdet viser, at der kan forventes en væsentlig mindreindskrivning i 2014 i både fritids- og ungdomsklubber. Der er i 2014 en normering på hhv. 1.699 pladser i fritidsklubber og 709 pladser i ungdomsklubber. På baggrund af indmeldelsestallene pr. 1. april 2014 er der prognosticeret en mindreindskrivning på 185 helårspladser i fritidsklubberne og 187 pladser i ungdomsklubberne. Prognosen er baseret på, at der i den resterende del af 2014 vil være samme ind- og udmeldelsesmønster, som det var tilfældet i maj til december 2013. Tallene er forbundet med usikkerhed, idet der på klubområdet traditionelt er en stor indskrivning af børn/unge den 1. maj men efterfølgende en række udmeldelser i løbet af skoleåret. Dette er der i prognosen taget højde for ved at anvende sidste års tal for udviklingen i ind-/udmeldelser. Skønnet fanger imidlertid ikke, hvis adfærden ændres, herunder ved eventuelle adfærdsændringer som følge af skolereformen og den hertil knyttede ændring i klubstrukturen samt indførelse af søskenderabat, jf. Kommunalbestyrelsens beslutning den 24. april 2014.

Det følger af ressourcetildelingsmodellen, at fritidsklubberne ultimo året efterreguleres for mer-/mindreindskrivning svarende til indtægterne fra forældrebetalingen. Ungdomsklubberne reguleres med 50 pct. af enhedsbeløbet. Såfremt indmeldelsestallet følger prognosen vil klubberne således opleve en væsentlig nedregulering af budgettet, mens nettoeffekten for den kommunale økonomi af mer-/mindreindskrivning er mere begrænset. Klubberne er opmærksomme på de økonomiske problemstillinger som følge af den forventede mindreindskrivning og vil allerede nu iværksætte initiativer med henblik på at tilpasse aktiviteten som følge af et lavere indmeldelsestal. Justeringerne i aktiviteten vil ske med en samtidig løbende opfølgning på udviklingen i indskrivningen.

Udviklingen i indskrivningen på klubområdet følges således nøje, og vil indgå i rapporteringen ved 2. anslået regnskab.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og BF2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Indtægter fra den centrale refusionsordning	-1.950	-800	-800	-800	-800	-800
Særlige klubtilbud	4.798					
Plejefamilier og opholdssteder	27.963					
Forebyggende foranstaltninger	23.621	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600
Døgninstitutioner	13.084	800	800	800	800	800
Sikrede døgninstitutioner	2.737					
Rådgivning og rådgivningsinstitutioner	1.753					
Ledsageordninger	46					
Kontantydelse	10.921					
Flygtninge	43					
I alt	83.015	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

På baggrund af regnskabsresultatet for 2013 skønnes alt andet lige et merforbrug i størrelsesordenen 1,6 mio. kr. på aktivitetsområdet udsatte børn, hvilket primært skal ses i lyset af, at området ved 3. anslået regnskab 2013 fik tildelt en merbevilling på 4,1 mio. kr., som kun havde virkning i 2013.

Opgørelsen bygger på en sammenligning mellem det korrigerede budget 2014 og regnskabet for 2013 eksklusiv den planlagte besparelse på -1,2 mio. kr. i 2014 som følge af investeringen i bedre forebyggelse, opfølgning og tilsyn i Budget 2012-15.

Skønnet er et foreløbigt udtryk for en budgetafvigelse, der alt andet lige kan forventes i 2014, hvis aktivitet og priser ikke ændres i forhold til niveauet i 2013. I forbindelse med 2. anslåede regnskab 2014 forelægges en prognose byggende på den aktuelle aktivitet og de faktiske priser. Det bemærkes, at det på denne baggrund kan vise sig nødvendigt, at justere områdets budgetramme.

Den centrale refusionsordning

På den centrale refusionsordning skønnes på baggrund af regnskabsresultatet for 2013 alt andet lige en merindtægt i størrelsesordenen -0,8 mio. kr. forhold til det korrigerede budget 2014. Dette begrundes primært med, at indtægterne fra den centrale refusionsordning skønnes at være underbudgetteret i forhold til aktuelle aktivitetsniveau.

Forebyggende foranstaltninger

På forebyggende indsats skønnes på baggrund af regnskabsresultatet for 2013 alt andet lige et merforbrug i størrelsesordenen 1,6 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget for 2014. Der er primært tale om en konsekvenstilpasning af regnskab 2013, hvor forbruget lå over det budgetterede niveau i 2014.

Døgninstitutioner

På baggrund af regnskabsresultatet for 2013 skønnes alt andet lige et merforbrug på døgninstitutioner på godt 0,8 mio. kr. Baggrunden skyldes primært estimerede ekstra udgifter til særligt komplicerede sager. Det bemærkes at skønnet forudsætter, at den planlagte besparelse på -1,2 mio. kr. i 2014 som følge af investeringen i bedre forebyggelse, opfølgning og tilsyn i Budget 2012-15, indhentes i indeværende år.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og BF2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Kulturfonden i alt inkl. kulturkontrakter	778					
Kultur øvrige	1.616					
Sophienholm	677					
Lyngby Stadsarkiv	1.195					
Kultur i alt	4.266	0	0	0	0	0
Idræt	2.061	0	0	0	0	0
Folkeoplysning	14.473	0	0	0	0	0
Øvrig fritid	666					
Templet	397					
Boligsocialt arbejde	1.059					
Musikskolen	7.427					
Fritid i alt	9.549	0	0	0	0	0
Bibliotek	31.359	0	0	0	0	0
I alt	61.708	0	0	0	0	0

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

På aktivitetsområde Fritid og Kultur skønnes ingen afvigelser.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER

Genopretningsplanen for Sophienholm for 2013 er lykkedes, og Sophienholm forventer at overholde budgettet for 2014. Sophienholms økonomi er dog stadig skrøbelig, da den er indtægtsdækket og afhængig af besøgende, salg af kataloger, fondsindtægter mv. Økonomien skal derfor fortsat følges tæt.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014				
		2014	2015	2016	2017	2018
Administration - personalekonti	15.847	-120	-120	-120	-120	-120
Sekretariat	20.192	0	0	0	0	0
Visitation	165.419	0	0	0	0	0
Frit valg-puljen	111.504					
Hjælpebidler	20.505					
Visitation øvrigt	5.854					
Køb og salg	27.556					
Træning	37.512	0	0	0	0	0
Træning fælles	22.503					
Hjemmeplejen Virum/Sol/	879					
Hjemmeplejen Baune/Lundtofte	13.161					
Service-Team/Madservice	969					
Områdecetre	262.181	0	0	0	0	0
Områdecetre fælles	21.476					
Plejehjem Virum/Sol/Lykkens G	104.490					
Plejehjem Brede/Baune/Borre	90.977					
S/I Lystoftebakken	45.238					
Ældre-puljen	0	0	0	0	0	0
I alt	501.151	-120	-120	-120	-120	-120

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Administration – personalekonti (0-løsning)

Under aktivitetsområdet ligger budget til administrativt personale, som dog aflønnes under aktivitetsområde administration. I overensstemmelse hermed flyttes 0,4 mio. kr. fra aktivitetsområde Træning og omsorg til aktivitetsområde administration.

Der er endvidere centralt under aktivitetsområde Puljer afsat 0,280 mio. kr. til seniorordninger i Center for Træning og Omsorg. Disse midler overføres fra Aktivitetsområdet Puljer til aktivitetsområdet for Træning og Omsorg til endelig udmøntning i 2014 og overslagsårene.

Ældre-puljen

Kommunen er blevet tildelt 12,2 mio. kr. i 2014 fra regeringens "Ældremilliard", hvorfor der budgetteres med denne forventede indtægt på 12,2 mio. kr., såvel som med en forventet udgift på 12,2 mio. kr. Set under ét er der for kommunen tale om en økonomisk neutral foranstaltning.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER

Visitation, Køb og salg

Der er igangsat en analyse af køb og salg området, som forventes afsluttet inden sommeren. Analysens fokus er blandt andet, at se på de langsigtede effekter af ombygningen af kommunens plejehjem, hvor de sidste pladser på Bredebo ventes at åbne medio 2014.

Køb og salg budgettet er i 2014 som bekendt udfordret af kraftigt faldende budget, på grund af færdiggørelsen af ombygningerne på plejecentrene, hvorfor området følges nøje i 1. halvår med henblik på at vurdere om udviklingen indenfor området er i tråd med budgettet.

Visitation, Frit valg og Hjemmesygepleje

Ved årsskriftet 2013/ 2014 overgik Center for Træning og Omsorg til et nyt Pleje- og Omsorgssystem. Grundet vanskeligheder med at trække valide data fra det nye fagsystem, er det desværre ikke muligt at følge aktiviteten, i form af visiterede timer, nøje.

Det er forventningen, at der fra juli måned kan trækkes valide data fra pleje- omsorgssystemet. Derfor vil der i forbindelse med 2. anslået regnskab vil blive redegjort for sammenhængen mellem aktivitetsniveauet i 2014 og budgettet for 2014.

En gennemgang af personaleforbruget viser dog, at aktivitetsniveauet i Fritvalgs-puljen formodentligt er nedad gående, hvilket er i overensstemmelse med den udvikling der er forudsat i budget 2014.

Områdecentre, områdecentre fælles, SOSU uddannelsen

I forbindelse med budgetaftalen for 2014-2017 blev der besluttet en besparelse på 1,5 mio.kr. der skulle udmøntes ved at aflønne færre elever med voksenelevløn.

Den politiske beslutning blev dog truffet så sent, at det ikke var muligt at ændre lønningerne for de elever, der var optaget på januar 2014 holdet, men alene for de elever der optages i maj 2014 og september 2014.

For så vidt angår maj holdet, er der optaget færre voksnelever end forudsat. September holdets sammensætning kendes ikke endnu. Her skal det bemærkes, at LTK ikke har mulighed for at påvirker hvor mange voksnelever der modtages fra uddannelsesstederne.

På nuværende tidspunkt forventes de forudsatte budgetbesparelser for 2014 at blive opnået, idet der dog fortsat er usikkerhed om september holdets sammensætning.

Når september holdets sammensætning kendes, rapporteres endeligt om de forventede budgetbesparelser i 2014 vedrørende voksenelevløn kan opnås.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og BF2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Den centrale refusionsordning	-8.049	-900	-900	-900	-900	-900
Voksenspecialundervisning	1.968					
Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse	10.398	-3.700	-3.700	-3.700	-3.700	-3.700
Pleje og Omsorg	19.265					
Forebyggende indsats	22.679					
Botilb. personer m. særlige sociale problemer	875	700				
Alkoholbehandling	1.324	500	500	500	500	500
Stofmisbrugsbehandling	4.978					
Længerevarende botilbud	93.487	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
Midlertidige botilbud	19.234	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
Kontakt og Ledsagerpersonordningen	3.930	500	500	500	500	500
Beskyttet beskæftigelse	9.147	800	800	800	800	800
Aktivitets- og samværstilbud	19.210	1.300	1.300	1.300	1.300	1.300
Særligt sociale formål (merudgifter), kontanthj. vedr. visse grupper af flygninge mv.	1.727	-800	-400	-400	-400	-400
Handle- og Strateplan	-2.036					
Udførerøkonomien	31.227					
I alt	229.363	1.400	1.100	1.100	1.100	1.100

Tekniske korrektioner/omplaceringer 1.000 kr. netto		Korrktion ift. korr. Budget 2014 og BF2015-2018				
		2014	2015	2016	2017	2018
Den centrale refusionsordning		-500	-500	-500	-500	-500
Botilb. personer m. særlige sociale problemer		500	500	500	500	500
Alkoholbehandling	-	600	600	600	600	600
Stofmisbrugsbehandling		-600	-600	-600	-600	-600
Forebyggende indsats		-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Handle- og Strategiplan		2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
I alt		0	0	0	0	0

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

På handicapområdet skønnes ved udgangen af 1. kvartal 2014 et merforbrug på 1,4 mio. kr. Dette skyldes dels en enkeltstående sag på botilbud til personer med særlige sociale problemer (0,7 mio. kr.) med engangseffekt i 2014, dels et skønsmæssigt højere udgiftsbehov på alkoholbehandlingsområdet, hvor reformerne på beskæftigelsesområdet forventes at medføre en øget efterspørgsel på behandlingsforløb (0,5 mio. kr.), og dels at en kombination af skønnede mer- og mindreforbrug på de øvrige ordninger (0,2 mio. kr.).

Der gøres opmærksom på, at opgørelsen forudsætter, at der vil være forskydning i fremsendelse af regninger fra områdets eksterne leverandører svarende til forskydningen fra 2013 til 2014 samt, at de besparelser i medfør af tidligere års budgetinitiativer indhentes i indeværende år (svarende til i alt -1,8 mio. kr.).

Den centrale refusionsordning

Under forudsætning af, at udgifterne til særligt dyre enkeltsager vil være på niveau med udgifterne i 2013, skønnes ved udgangen af 1. kvartal merindtægter på godt -0,9 mio. kr. på den centrale refusionsordning.

Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse

På den særlige tilrettelagte ungdomsuddannelse skønnes ved udgangen af første kvartal 2014 et mindreforbrug på godt -3,7 mio. kr. Dette skyldes primært, at aktivitetsniveauet i 2014 skønnes 10,5 helårsforløb under det budgetterede niveau.

Den estimerede afvigelse skal ses i lyset af, at aktiviteten på ordningen i de seneste år har været nedadgående, og at den tværfaglige indsats vedr. ressourceforløb endnu ikke har medført den tilgang til ordningen, der er budgetteret med.

Botilbud til personer med særlige sociale problemer

På området botilbud til personer med særlige sociale problemer forventes i 2014 et merforbrug på 0,7 mio. kr. Da dette alene skyldes efterbetalinger for en flerårig periode i en konkret sag, er der tale om en engangsudgift i 2014.

Alkoholbehandling

Ved udgangen af første kvartal 2014 skønnes et merforbrug på alkoholbehandling i størrelsesordenen 0,5 mio. kr. Skønnet skal ses i lyset af regnskabsresultatet i 2013, hvor misbrugsområdet udviste et merforbrug som følge af en højere aktivitet end forudsat i budgettet, idet reformerne af beskæftigelsesområdet har øget efterspørgslen på misbrugsbehandling.

Det bemærkes at skønnet forudsætter, at den planlagte besparelse i 2014 som følge af oprettelse af et misbrugscenter i lokalt regi (-0,5 mio. kr.) indhentes i indeværende år.

Længerevarende botilbud

På længerevarende botilbud skønnes et mindreforbrug på omtrent -1,5 mio. kr. Dette skyldes primært, at det nuværende aktivitetsniveau er godt 2,3 helårspersoner under det budgetterede niveau (-2,0 mio. kr.). Omvendt er de faktiske gennemsnitspriser godt 4.600 kr. højere end budgetteret (0,5 mio. kr.).

Midlertidige botilbud

På midlertidige botilbud skønnes ved det nuværende aktivitetsniveau et merforbrug i størrelsesordenen 4,5 mio. kr. Heraf skyldes 1.4 mio. kr., at den nuværende aktivitet er godt 3,2 helårspersoner højere end det budgetterede niveau, mens 2,0 mio. kr. skyldes at det gennemsnitlige prisniveau er ca. 42.000 kr. højere end budgetteret. Endeligt skyldes godt 1,1 mio. kr., at den planlagte besparelse på udgifterne til midlertidige botilbud som følge af oprettelsen af et Akuttilbuddet under Slotsvænget ikke skønnes indfriet. Ved halvårsregnskabet for 2013 blev budgetrammen justeret for dette i 2013, mens en justering fra 2014 og frem udestår.

Kontakt- og ledsagerpersonordningen

Med afsæt i de seneste to års regnskabsresultater skønnes merforbrug i størrelsesordenen 0,5 mio. kr. på ordningen.

Beskyttet beskæftigelse

På beskyttet beskæftigelse skønnes ved det nuværende aktivitetsniveau et merforbrug på 0,8 mio. kr. Dette dækker primært at det skønnede prisniveau 2014 ved udgangen af 1. kvartal er godt 13.000 kr. over det budgetterede niveau (1,0 mio. kr.), mens aktiviteten omvendt er godt 1,6 helårspersoner lavere end budgetteret (-0,2 mio. kr.).

Aktivitets- og samværstilbud

På aktivitets- og samværstilbud skønnes et merforbrug på 1,3 mio. kr., hvilket primært skyldes at ordningens gennemsnitlige prisniveau skønnes godt 11.000 kr. over det budgetlagte niveau. Det forudsættes at de planlagte besparelser i 2014 i medfør af tidligere års budgetinitiativer (-0,5 mio. kr.) indhentes i indeværende år.

Særligt sociale formål mv.

På særligt sociale formål mv. skønnes et mindreforbrug på -0,8 mio. kr. i 2014. Dette skyldes primært en teknisk korrektion vedr. udbetalingen af merudgiftsydelser i 2013, som medfører et skønsmæssigt mindreforbrug på -0,8 mio. kr. i 2014, og -0,4 mio. kr. fra 2015.

Øvrige bemærkninger og tekniske korrektioner

I forlængelse af opgørelsen foretages en række budgettekniske korrektioner inden for handicapområdets ramme.

Dels justeres refusionsindtægterne på botilbud til personer med særlige sociale problemer til det aktuelt skønnede udgiftsniveau, idet indtægtsbudgettet omplaceres til den centrale refusionsordning.

Dels justeres budgettet på misbrugsområdet, hvor budgettet på stofmisbrugsbehandling med udgangspunkt i regnskab 2013 vurderes for højt, mens det på alkoholbehandling vurderes for lavt.

Dels udmøntes Handle og Strategiplanens besparelseskra v i 2014 på godt -2,0 mio. kr. på forebyggende indsats, hvor der ved det nuværende aktivitetsniveau skønnes rum til dette. Det bemærkes dog at dette forudsætter, at en planlagt besparelse i 2014 som følge af tidligere års årsbudgetinitiativer (-0,8 mio. kr.) indhentes i indeværende år.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og BF2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Aktivitetsbestemt medfinansiering	196.832					
Specialiseret genoptræning	1.362					
Genoptræning og vedligeholdelsestræning	71.635					
Vederlagsfri fysioterapi	9.247					
Sundhedsfremme og forebyggelse	3.499					
Kommunal tandpleje	18.330					
Andre sundhedsudgifter	13.102					
Frivillighed	1.967					
I alt	315.974	0	0	0	0	0

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

På aktivitetsoverråde Sundhed skønnes ingen afvigelser.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER

Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsområdet

Forbruget på aktivitetsbestemt medfinansiering ved årets udgang skønnes via en prognosemodel, som baseres på aktuelt forbrug samt historiske tendenser. Prognosemodellen indikerer umiddelbart et merforbrug i størrelsesordenen 5-6 mio. kr. ved årets udgang. Skønnet hænger blandt andet sammen med, at der i forbindelse med tillægsbevillingen på 12,5 mio. kr. ved 2. anslået regnskab i 2013 blev indarbejdet en nedadgående profil, således at tillægsbevillingen i 2014, 2015, 2016 og 2017 er på henholdsvis 8, 6, 4 og 4 mio. kr.

Da prognosen for marts imidlertid kun bygger på tre måneders forbrug, er der stor usikkerhed forbundet med skønnet.

Der skønnes især underskud på "ambulant somatik", som lægger ca. 1,9 mio. kr. højere på nuværende tidspunkt end samme tidspunkt sidste år.

Realiseret forbrug på Ambulant somatik (ikke priskorrigeret) 2013 og 2014 i tkr.:

År	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Hele året
2013	6.745	5.817	5.625	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18.187
2014	7.053	6.121	6.880	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20.054
Diff.	308	301	1.255	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.867

Note: Forbruget i 2013 og 2014 for månederne januar-juni er/var ikke endelige, men stiger efterfølgende som følge af efterregulering i de kommende måneder.

Hvis denne tendens med øget forbrug, sammenholdt med lavere budget i år, fortsætter, så tyder det på, at det senere på året kan blive nødvendigt at søge en merbevilling til aktivitetsbestemt medfinansiering.

Lyngby-Taarbæk Kommune fik i 2013 tilbageført medfinansiering for dialysepatienter på ca. 3 mio.kr., som ikke var afregnet korrekt. En del af den ambulante udgiftsvækst i 1. kvartal 2014 handler om samme type patienter. Forvaltningen og Region Hovedstaden udreder derfor i foråret, hvorvidt der er tale om samme problemstilling som i 2013.

På baggrund af de ovenfor nævnte usikkerheder og eventuelle tilbageførsler, vurderes det på nuværende tidspunkt at være for tidligt på året at søge om merbevilling. Forvaltningen vil vurdere problemstillingen på ny i forbindelse med 2. anslået regnskab, hvor der vil være et mere sikkert grundlag for skønnet.

AFVIGELSER – Grønne områder og kirkegårde

1000 kr. netto	Korr. budget 2014	Afvigelse ift. korr. budget for 2014 og BF2015-2018				
		2014	2015	2016	2017	2018
Fælles formål	602					
Grønne områder og naturpladser	17.186					
- Storme i 2013		670				
- Arealdrift		140	153	163	123	100
Stadions og idrætsanlæg	250	201	201	201	201	201
Andre fritidsfaciliteter	-					
Kirkegårde	4.200					
Lystbådehavne mv.	287					
Andre kulturelle opgaver	521					
I alt	23.046	1.011	354	364	324	301

+ = Merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Grønne områder og naturpladser

Som følge af stormene henholdsvis 28. oktober og 5. december 2013 var der et større oprydningsarbejde, som også medfører ekstraarbejder i 2014 i form af retablering af de berørte grønne områder ved genbeplantning af træer mm. Merudgiften til retablering af de berørte grønne områder er estimeret og forventes at udgøre 670 t.kr.

Grønne områder og naturpladser samt Stadions og idrætsanlæg

I forbindelse med vedtagelse af budget 2013 vedtog kommunalbestyrelsen et øget indtægtskrav fra udlejning af kolonihaver, som dog ikke har kunnet indfries, jf. nedenstående tabel. I december 2013 blev det besluttet, at det resterende sparekrav skulle holdes indenfor den eksisterende ramme. Det er forvaltningens vurdering, at sparekravet ikke kan holdes indenfor Arealdrifts ramme før end i 2020, når eksisterende lejeaftaler er udløbet.

1.000 kr.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Budgetkrav (2014-priser)	477	639	802	802	802	802	802
Lejeindtægter	337	486	639	679	702	760	802
Difference ift. budget	-140	-153	-163	-123	-100	-42	0

Der er budgetlagt indtægtskrav for forpagtning af Frederiksdal fribad på ca. 392 t.kr. Det har efterfølgende vist sig, at det ikke har været muligt at opnå de forventede indtægter ved forpagtning af fribadet. Desuden er sket en teknisk fejl i forbindelse med budgetlægningen, hvorfor der er en difference mellem budgetkravet og den reelle indtægt på i alt ca. 201 t.kr. p.a.

Der flyttes budgetmidler til Grønne områder og naturpladser fra budgettet for vejbelysning under funktionen Vejvedligeholdelse mv. under Trafikanlæg mv. til dækning af udestående budget, jf. i øvrigt under Trafikanlæg mv.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER

Kirkegårde

Arealdrift havde i 2013 en merudgift til varme af kapellet på ca. 0,6 mio. kr. Merudgiften skyldtes ekstraordinære varmeudgifter til kapellet, som følge af efterregulering fra 2012, generelt højere varmemeforbrug efter nedlukning af krematoriet samt ny anvendelse af kapellet til kulturelle formål. Der foretages en opgørelse over forventede varmeudgifter med henblik på at få budgettet afstemt i forhold til forbruget ved 2. anslået regnskab.

Grønne områder og Kirkegårde

Der er for Arealdrift overført en merudgift samlet set på 1,85 mio. kr. fra 2013. Der er udarbejdet en handleplan for nedbringelse af merudgiften, som vil blive forelagt Teknik- og Miljøudvalget i juni 2014.

AFVIGELSER – Trafikanlæg mv.

1.000 kr. netto	Korr. budget 2014	Afvigelse ift. korr. budget for 2014 og BF2015-2018				
		2014	2015	2016	2017	2018
Fælles formål	670	-950	2.100	2.100	2.100	2.100
Parkering	-1.267	400	650	650	650	650
Vejvedligeholdelse mv.	475					
Busdrift	31.424					
Delramme for Center for Miljø og Plan i alt	31.302	-550	2.750	2.750	2.750	2.750
Fælles formål	-2.145	-150				
Arbejder for fremmed regning	-590					
Vejvedligeholdelse mv.	39.501					
- Vejbelysning		-5.465	-3.420	-3.420	-3.420	-3.420
- Arealdrift		390	390	390	390	390
- Vejafvandingsbidrag		4.521	1.122	476	2.421	2.129
Belægninger mv.	1.048					
- Pavillon på Lyngby Torv		254				
- Arealdrift		92	92	92	92	92
Vintertjeneste	10.644					
Turisme	1.393					
Delramme for Center for Areal og Ejendomme, i alt	49.851	-358	-1.816	-2.462	-517	-810
I alt	81.153	-908	934	288	2.233	1.941

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Center for Miljø og Plan

Fælles formål

I forbindelse med beslutningen om at overdrage vejbelysning på private fællesveje er der afsat - 0,95 mio. kr. til implementering i 2014 samt indarbejdet et indtægtskrav på 2,1 mio. kr. fra 2015. Kommunalbestyrelsen besluttede d. 24. april 2014 at udskyde implementeringen indtil der foreligger en beslutning om vejenes fremtidige klassificering. Det blev endvidere besluttet at det årlige indtægtskrav samt budget til implementering udgår. Som følge heraf udgår budget til implementering på 0,95 mio. kr. i 2014 samt indtægtskrav fra 2015 og overslagsårene på 2,1 mio. kr.

Betalt parkering

Betalt parkering udviser et mindreforbrug på 0,4 mio. kr. som primært kan forklares på baggrund af overført mindreforbrug fra 2013 på 0,25 mio. kr. Endvidere kan mindreforbruget forklares ud fra noget lavere driftsudgifter end tidligere antaget. Fra 2015 og fremadrettet forventes mindreforbruget at andrage -0,15 mio. kr.

Afgiftsparkering

Afgiftsparkering udviser derimod et merforbrug på 0,8 mio. kr. i 2014 og fremadrettet, som primært skyldes at størstedelen af parkeringspladsen ved Kanalvej er nedlagt, hvorved grundlaget for at udskrive afgifter er blevet kraftigt reduceret. Omkostningssiden er tilrettet den nye situation med færre opkrævningsmuligheder.

Center for Areal og Ejendomme

Fælles formål samt Belægning mv.

Der er i forbindelse med sagen om etablering af pavillon på Lyngby Torv i budget for 2014 og frem indlagt forventede forpagtningsindtægter på 0,25 mio. kr. samt udgifter til renhold af offentlige toiletter knyttet til pavillonen på 0,15 mio. kr. Projektet er blevet forsinket, hvorfor der ikke vil være budgetpåvirkning i 2014.

Vejvedligeholdelse mv.

Arbejdet med modernisering af vejbelysning under funktionen Vejvedligeholdelse mv. under Trafik-anlæg mv. blev afsluttet ved udgangen af 2013. Der blev overført en mindredgift på 2,3 mio. kr. fra 2013. I henhold til regnskabet for 2013 skulle der foretages en gennemgang af hele vejbelysningsområdet med henblik på en afdækning af de fremadrettede forventede udgifter til vejbelysning, således at budgetgrundlaget kan tilpasses. Denne opgørelse, baseret på det af DONG til forvaltningen oplyste, viser en overbudgettering på ca. 5,5 mio. kr. i 2014 (inkl. overførslen fra 2013) og 3,4 mio. kr. fra 2015 og frem. Beløbene må tages med forbehold, men vurderes dog retvisende inden for en acceptabel margin.

Arealdrift udfører i dag nogle opgaver, der ikke er indeholdt i budgetrammen for Arealdrift, hvilket udgør ca. 0,482 mio. kr. p.a. og vedrører vedligeholdelse af Lyngby Torv samt weekendrengøring af Lyngby Centrum mm.

Der flyttes budgetmidler for i alt 0,482 mio. kr. p.a. fra budgettet for vejbelysning under Vejvedligeholdelse mv. til dækning af ikke budgetterede ekstraarbejder og ydelser.

Der flyttes desuden budgetmidler fra budgettet for vejbelysning under Vejvedligeholdelse mv. til Arealdrift under Grønne områder og kirkegårde ligeledes til dækning af udestående budget, jf. under Grønne områder og kirkegårde.

Vejvedligeholdelse mv. - Vejafvandingsbidrag

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har afgjort kommunens vejbidrag for 2011 til forsyningsselskabet for afledning af regnvand på de kommunale og private fællesveje. For 2011 er bidraget fastsat til 6,8% af kloakledningsanlæggene, svarende til 1,2 mio. kr.

Der er i budget for 2014 og frem budgetteret med forventede omkostninger på 2,63 mio. kr. (2014-priser). Desuden er der overført en mindredgift på 1,05 mio. kr. fra 2013 til 2014. Afgørelse for 2012 foreligger pt. ikke, og såfremt afgørelsen af bidraget for 2012 følger afgørelsen for 2011, må det forventes, at bidraget vil svare til niveauet for 2011 på 6,8% af kloakledningsanlæggene. Der er for 2012 betalt i 2013 aconto 2,04 mio. kr.

Der indlægges derfor foreløbigt 4,5 mio. kr. i 2014, 1,1 mio. kr. i 2015, 0,5 mio. kr. i 2016, 2,4 mio. kr. i 2017 samt 2,1 mio. kr. i 2018, jf. nedenstående tabel. Beregningerne er foretaget ud fra en skønnet bidragssats på 6,8% og en antagelse om, at betalingerne forfalder ét år bagud dog således, at betalinger for 2012-2013 forfalder i 2014.

Forventede betalinger til forsyningsselskabet

1.000 kr.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Anlægsudgifter oplyst af LTF	52.400	98.100	55.200	45.700	74.300	70.000	-
Forventet betaling ved bidragssats på 6,8%	3.563	6.671	3.754	3.108	5.052	4.760	
LTK-Budget	-	-	3.673	2.632	2.632	2.632	2.632
Betalt a'conto pr. ultimo 2013	2.040	-	-	-	-	-	-
Forventet løbende betaling ved 6,8%	-	-	8.194	3.754	3.108	5.052	4.760
Difference mellem forventet løbende betaling ved 6,8% og budget	-	-	-4.521	-1.122	-476	-2.421	-2.129

Der er en vis usikkerhed i forhold til den endelige betaling, hvorfor der må forventes en endelig budgetjustering, når de faktiske betalinger foreligger.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og BF2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Driftssikring af boligbyggeri	421					
Jernbanedrift	15					
Andre kulturelle opgaver	388					
Fælles formål	-2					
Øvrige sociale formål	1.102					
Fælles formål	186					
Kommunalbestyrelsesmedlemmer	5.531	1.114	225	225	225	225
Kommissioner, råd og nævn	656					
Valg m.v.	1.521	300				
Sekretariat og forvaltninger	172.667	1.874	1.674	1.474	1.274	1.674
Udmøntning af besp s.f.a. rådhusbyggeri	0		3.560	3.560		
Fælles IT og telefoni	50.163					
Jobcentre	21.208	1.281	1.038	720	44	
Naturbeskyttelse	2.442					
Miljøbeskyttelse	3.189					
Byggesagsbehandling	-3.785					
Voksen-, ældre- og handicapområdet	-2.712					
Det specialiserede børneområde	3.704					
Administrationsbidrag til Udbetaling DK	8.100	-467				
Tjenestemandspension	76.858					
I alt	341.648	4.102	6.497	5.979	1.543	1.899

+ = Merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Kommunalbestyrelsesmedlemmer

Vederlag til borgmester

I forbindelse med sin fratræden, har tidligere borgmester modtaget 0,369 mil. kr. i løn. Budgettet til aflønning af borgmester og viceborgmester forventes således i 2014 at overskride budgetrammen med dette beløb.

Kommunalbestyrelsen

Opstart af ny kommunalbestyrelse med en del nye medlemmer har medført en række initialomkostninger. Det beløber sig til 0,170 mio. kr. Udgifterne vedrører blandt andet introseminar, reception og kurser for nye medlemmer.

Formands-, næstformands- og udvalgsvederlæggelse

Økonomiudvalget godkendte 24. oktober 2013 en sag vedrørende formands-, næstformands- og udvalgsvederlæggelse. Den økonomiske konsekvenser på 0,225 mio. kr. blev besluttet indarbejdet i 1. anslået regnskab 2014.

Borgerrådgiver

Budgettet til Borgerrådgiverene er placeret under Kommunalbestyrelsen, da borgerrådgiveren refererer direkte til hertil. Da det blev besluttet at fastansætte borgerrådgiveren, blev der alene tildelt en ½ budgetsum for 2014, da det forudsattes at der var en overførsel fra tidligere år i forbindelse med tidsforskydning i den initiale ansættelse. Dette er dog ikke tilfældet, da mindreforbruget i 2012 ikke blev overført. Denne konto forventes således at have et merforbrug i 2014 på 0,350 mio. kr.

Valg - Folkeafstemning

Der skal i 2014 afholdes folkeafstemning, og der er ikke afsat budgetmidler til dette. Det vurderes, at folkeafstemningen vil koste 0,300 mio. kr. i 2014. Det forventes dog, at kommunen kompenseres med 0,100 – 0,200 mio. kr. via DUT-midler.

Sekretariat og Forvaltninger

Trivselsmåling / leder evaluering

Der er afsat midler til gennemførelse af en trivselsmåling og en leder evaluering hvert tredje år. Målingerne blev gennemført som en kombineret måling i 2010, men planlægges fremover udført som to selvstændige målinger. For at differentiere målingerne både indholds- men også tidsmæssigt, udskydes leder evalueringen ét år i forhold til afholdelsen af trivselsmålingen. Beløbet til gennemførelse af leder evaluering (0,2 mio. kr.) tidsforskydes således i forhold til det samlede afsatte budget på i alt 0,5 mio. kr.

Forespørgsler om ejendomsoplysninger

Kommunen skal i løbet af 2014 overgå til et fælles digitalt system vedrørende ejendomsoplysninger. Derfor vil kommunen ikke længere kunne opkræve indtægter ifm. forespørgsler. Dette betyder at den indarbejdede indtægtsforventning på 0,471 mio. kr. ikke kan indfries i 2014 og overslagsårene. Det har på nuværende tidspunkt ikke kunne konstateres, at overgang til anden ordning har medført mindre ressourcetræk.

Lønbudget mellem aktivitetsområde Træning og Omsorg / Administration

Der sker en omflytning af budgetmidler fra aktivitetsområde Træning og Omsorg til Administration på 0,4 mio. kr., idet aflønning sker under Administration mens budget historisk har været placeret under Træning og Omsorg.

Fundraiser

Der er i 2014 og frem afsat en analysepulje (aktivitetsområdet Puljer) til analyser i forbindelse med effektiviseringer. En del af analysepuljens budget anvendes til at få bragt den formelle bevilling til fundraiseren på plads.

Der anvendes 0,603 mio. kr. af analysepuljens budget fra 2014 og frem til aflønning af fundraiseren ud fra den forudsætning, at fundraiseren via sin indsats kan bidrage til effektiviseringer andetsteds i organisationen.

Advokatomkostninger

Der har primo 2014 været ekstraordinært store udgifter til advokatbistand. Det forventes pt. at give et merforbrug på 0,500 mio. kr.

Taxa rabatordning

LTK modtager årligt en indtægt baseret på en rabat der udløses ved brug af taxa. Indtægten er budgetteret med -0,407 mio. kr. I 2013 var indtægten alene på -0,276 mio. kr. og det forventes heller ikke i 2014 at modtage den budgetterede indtægt, da der grundet sparehensyn anvendes mindre taxakørsel i organisationen.

Udmøntning af besparelse som følge af rådhusbyggeri

Igangsætning af rådhusbyggeri er forsinket som følge af blandt andet fredningssag. Derfor tidsforskydes den budgetterede besparelse ligeledes med 1 år. Den budgetterede besparelse på -3,560 mio. kr. i 2015 nulstilles, og den budgetterede besparelse på -7,121 mio. kr. i 2016 halveres.

Jobcentre - Kontanthjælpsreform

I fortsættelse af sag nr. 10 på Økonomiudvalgets møde den 18. marts, indarbejdes hermed reformens konsekvenser i form af merudgift til jobcenterets administration. Dette skal ses i sammenhæng med reformens øvrige konsekvenser på henholdsvis Beskæftigelse, Puljer og Dagtilbud.

Administrationsbidrag - Udbetaling Danmark

Der er i 2014 afsat 7,994 mio. kr. til afholdelse af udgift til administrationsbidrag til Udbetaling Danmark. I mail af 9. januar 2014 orienterede ATP om at kommunen i 2014 ville blive opkrævet 7,527 mio. kr. Der kan således lægges 0,467 mio. kr. i kassen.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og BF2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Konsulentbistand	366					
Seniorordninger	516	-516	-516	-516	-516	-516
Tilskud til særlige fleks job	189					
Ekstra praktikpladser	1.960					
Trepartsinitiativer - komp. udvikling	290					
Barselspulje	222					
Pulje priskorrektion	1.702					
Velfærdsteknologi besparelse	-539					
Konsulent afgift	-1.047					
Lønpulje til særligt formål	2.719	-500				
Jubilæumsgratiale	409	-200				
Pulje ved. budgetgaranterede områder	1.894	-891	-1.931	-2.560	-2.942	-2.942
Effektiviseringsmål	-2.306					
Udbudsstrategi - konsulentydelse	1.948					
Analysepulje	1.145	-603	-603	-603	-603	-603
Helhedsplan Dyrehavegårds Jorder	1.078					
Grønt Lys	1.579					
Div. plananalyser, helhedsplaner mv.	337					
I alt	12.464	-2.710	-3.050	-3.679	-4.061	-4.061

+ = Merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Seniorordninger

CØP har en pulje stående til afholdelse af udgifter i forbindelse med indgåede seniorordninger. Puljen andrager 0,516 mio. kr. Der er aftale om indgåede seniorordninger for 0,280 mio. kr. på området for Træning og Omsorg. Der overføres således 0,280 mio. kr. til CTO i 2014 og i overslagsårene til afholdelse af udgifterne til seniorordninger. De resterende budgetmidler (0,236 mio. kr.) lægges i kassen.

Lønpulje til særligt formål

CØP har en pulje til afholdelse af udgifter i forbindelse med ophør af åremålsansættelser. Der er i 2014 et budget på 2,605 mio. kr. De forventede udgifter i 2014 beløber sig til 2,105 mio. kr. Der kan således lægges 0,500 mio. kr. i kassen.

Jubilæumsgratiale

En beregning viser, at der i 2014 vil være op til 43 personer der skal modtage jubilæumsgratiale på 8.000 kr. Dette medfører et forventet mindreforbrug til gratiale på 0,200 mio. kr.

Analysepulje

Der er i 2014 og frem afsat en analysepulje til analyser i forbindelse med effektiviseringer. En del af analysepuljens budget anvendes til at få bragt den formelle bevilling (på Akt.området Administration) til fundraiseringen på plads.

Der anvendes 0,603 mio. kr. af analysepuljens budget fra 2014 og frem til aflønning af fundraiseringen ud fra den forudsætning, at fundraiseringen via sin indsats kan bidrage til effektiviseringer andetsteds i organisationen.

Pulje vedrørende budgetgaranterede områder

I fortsættelse af sag nr. 10 på Økonomiudvalgets møde den 18. marts, indarbejdes hermed reformens konsekvenser. Dette skal ses i sammenhæng med reformens øvrige konsekvenser på henholdsvis Beskæftigelse, Administration og Dagtilbud.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER

Reduktion af konsulentbistand (status)

I budget 2013-16 er det besluttet, at udgifterne til ekstern konsulentbistand skal reduceres.

Der er således indarbejdet et sparekrav på i alt 1,5 mio. kr. som skal hentes ved en pålæggelse af en afgift ved anvendelse af eksterne konsulenter. Afgiften udmøntes som en budgetreduktion på de konti der har bogførte udgifter til eksterne konsulenter.

Følgende budgetreduktioner er udført efter 1. kvartal 2014.

1.000 kr.	Samlet sum forbrugt på ekstern konsulentbistand	Samlet budgetreduktion
1. kvartal - drift	2.010	402
1. kvartal - anlæg	826	83
I alt	2.836	485

AFVIGELSER

1000 kr. netto	Korr. budget 2014	Afvigelse ift. korr. budget for 2014 og BF2015-2018				
		2014	2015	2016	2017	2018
Ubestemte formål	-55					
Fælles formål	26.205					
Beboelsesejendomme	-17.227					
Erhvervsjendomme	5.974					
Andre faste ejendomme	2.671					
Ejendomsdrift kommunale bygninger	128.997	150	-150			
Adm.bygninger og Intern service	25.547					
Øvrige områder	3.496					
I alt	175.608	150	-150	0	0	0

+ = Merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Ejendomsdrift, kommunale ejendomme

ØK har i juni 2013 bevilliget 0,3 mio. kr. i 2014 og 0,15 mio. kr. i 2015 vedrørende Peter Lunds vej 8, Lindegården. Ejendomsdrift har dog indgået aftale om, at driftstilskuddet for 2015 allerede udbetales i 2014.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER

Beboelsesejendomme

Lejetab forekommer normalt kun i forbindelse med tomgangsperioder ved gennemførelse af større forbedringsarbejder i forbindelse med genudlejning. Lejetab derudover forekommer typisk i perioden frem til, der træffes afgørelse om ejendommens fremtidige anvendelse, herunder anden anvendelse end den eksisterende eller salg.

Der er i 2014 budgetteret med lejetab for beboelsesejendomme. Der kan blive et lejetab herudover.

Der er igangsat udarbejdelse af en samlet oversigt over mulige lejetab, jf. ØK's anmodning af d. 10. april 2014. Desuden udarbejdes en plan for tiltag, der kan minimere eventuelle lejetab.

Ejendomsdrift, kommunale ejendomme

En række af kommunens ejendomme har adresse på private fællesveje uden vedligeholdelsesaftale med kommunen, og kommunen har som myndighed udstedt en række påbud om istandsættelse af private fællesveje. Dette betyder, at Ejendomsdrift i 2014 får en merudgift til istandsættelse af veje, der ikke er budgetlagt. Ejendomsdrift arbejder på, at få et samlet overblik over de ejendomme, der bliver ramt af et påbud og de samlede økonomiske konsekvenser herfor.

Sparekravet på 4,1 mio. kr. er for 2014 udmøntet. Sparekravet på de 4,1 mio. kr. blev fastlagt i forbindelse med etableringen af en fælles ejendomsdrift for kommunens ejendomme. Sparekravet er i 2014 udmøntet primært ved indgåelse af energiaftale med EON omkring levering af varme til bl.a. Virum skole og en række andre ejendomme i kommunen. Aftalen har medført en samlet energibesparelse på 2,9 mio. kr. i 2013/2014. Derudover er der opnået en årlig besparelse på porto på 0,9 mio. kr. og en driftsbesparelse på distrikterne på 0,3 mio. kr. I forhold til overslagsårene 2015-17 udestår et resterende sparekrav på 2,9 mio. kr. Ejendomsdrift arbejder på en række konkrete projekter, der skal realisere det resterende sparekrav. Projekterne vedrører driftsbesparelser ved arealoptimering, etablering af en fælles alarm- og vagtordning, driftsoptimering af administrationen samt energioptimering af de kommunale bygninger.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2014	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og BF2015-18				
		2014	2015	2016	2017	2018
Erhvervsgrunduddannelse	1.537					
Andre sundhedsudgifter	1.818					
Integrationsprogram/introduktionsforløb	3.175	44				
Kontanthjælp til udlændinge	3.562					
Personlige tillæg mv.	5.456					
Førtidspension	118.194	-4.000				
Sygedagpenge	49.633					
Sociale formål	1.863					
Kontanthjælp	79.083	-7.565	-8.510	-8.481	-8.452	-8.452
Boligydelse	26.594					
Boligsikring	14.698	148	190	190	190	190
Dagpenge til forsikrede ledige	63.872	3.402	512	512	511	511
Særlig uddannelsesordning	1.100	1.000				
Revalidering	4.259	-1.000				
Løn tilskud flekjob mv.	34.294	2.000				
Ressourceforløb	10.579	-1.000				
Driftsudgifter beskæftigelsesindsats	20.164	850	-227	184	1.432	1.432
Beskæftigelsesindsats forsikrede ledige	10.790	-391	-508	-508	-508	-508
Løn forsikrede ledige i kommunen	751					
Servicejob	-24					
Seniorjob	5.416	-1.000				
Beskæftigelsesordninger	4.786	2.487	1.821	1.821	1.821	1.821
Erhverv	2.150					
I alt	463.747	-5.025	-6.722	-6.282	-5.006	-5.006

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

I forlængelse af konsekvensberegningerne af kontanthjælpsreformen fremlagt for hhv. Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget og Økonomiudvalget i marts måned er der indarbejdet en mindreudgift på aktivitetsområdet på samlet -3,1 mio. kr. i 2014, -6,7 mio. kr. i 2015, -6,3 mio. kr. i 2016 og -5,0 mio. kr. i 2017 og frem. Det skal bemærkes, at ændringerne skal ses i sammenhæng med en tilpasning af tilskuddet fra staten på hovedkonto 7 (finansiering), som netto for kommunen indebærer et tab på kontanthjælpsreformen. Konsekvensberegningerne og tilpasningen af de enkelte konti er sammenfattet i nedenstående tabel.

Budgetkorrektioner afledt af kontanthjælpsreformen

1.000 kr. netto	Afvigelse ift. korr. Budget 2014 og BF2015-18				
	2014	2015	2016	2017	2018
Kontanthjælp	-6.565	-8.510	-8.481	-8.452	-8.452
Boligsikring	148	190	190	190	190
Dagpenge til forsikrede ledige	402	512	512	511	511
Driftsudgifter beskæftigelsesindsats	850	-227	184	1.432	1.432
Beskæftigelsesindsats forsikrede ledige	-391	-508	-508	-508	-508
Beskæftigelsesordninger	2.487	1.821	1.821	1.821	1.821
I alt	-3.069	-6.722	-6.282	-5.006	-5.006

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Kontanthjælpsreformen medfører herudover en merudgift til daginstitutionsbetaling på 0,2 mio. kr. i 2014 og 0,3 mio. kr. i 2015 og frem, som knytter sig til udgifterne til økonomisk friplads under aktivitetsområde dagtilbud.

Tilsvarende indebærer kontanthjælpsreformen og det i forlængelse af reformen vedtagne modgående initiativ en afledt administrativ merudgift på 1,3 mio. kr. i 2014, 1,0 mio. kr. i 2015, 0,7 mio. kr. i 2016, som knytter sig til jobcentrets ramme under aktivitetsområde administration.

Skønnet for aktivitetsområdet i øvrigt viser en række modgående bevægelser, som samlet set svarer til et skønnet mindreforbrug på -2,0 mio. kr. i 2014 jf. nedenfor. Der er foreløbig ikke lagt korrektioner ind i overslagsårene for andet end kontanthjælpsreformen. Forvaltningen vil vurdere dette nærmere i forbindelse med udarbejdelsen af budgetgrundlaget for 2015 efter kommuneaftalen i juni måned.

Førtidspension og løntilskud (fleksjob mv.)

Der skønnes et samlet mindreforbrug på kontoen for førtidspension på -4,0 mio. kr., som skal ses i sammenhæng med førtidspensions- og fleksjobreformen pr. 1. januar 2013. Reformen har reduceret tilgangen af nye førtidspensionister, som i stedet modtager et ressourceforløb eller tilkendes et fleksjob, og dermed bliver omfattet af reglerne for at kunne modtage ledighedsydelse. En revurdering af konsekvenserne af reformen antyder en lavere aktivitet på kontoen end forudsat i budgettet ligesom en lineær fremskrivning af regnskabstallene for 1. kvartal viser et mindreforbrug på kontoen. Omvendt kan det ikke udelukkes, at en række verserende ankesager vil kunne udløse en merudgift for kommunen senere på året, og på den baggrund nedjusteres budgetrammen i forbindelse med 1. anslået svarende til et mindreforbrug på -4,0 mio. kr.

De afledte konsekvenser for kontoen til løntilskud og ledighedsydelse kan ikke umiddelbart opgøres, idet aktiviteten på området ikke afspejler sig systematisk i afregningen af løntilskud, men alt andet lige vil en nedgang i tilgangen til førtidspension have afledte konsekvenser for udgifterne til løntilskud og ledighedsydelse. Da budgetrammen for 2014 ligger ca. 3,8 mio. kr. under sidste års regnskabsresultat, opjusteres skønnet i forbindelse med 1. anslået regnskab med 2,0 mio. kr. i forventning om afledte merudgifter til løntilskud og ledighedsydelse.

Dagpenge til forsikrede ledige og beskæftigelsesindsats for forsikrede ledige

På baggrund af Økonomisk Redegørelse fra december 2013 skønnes det samlede antal helårspersoner, der modtager dagpenge, midlertidig arbejdsmarkedsydelse eller er i løntilskud til 598 svarende til et samlet merforbrug på 3,0 mio. kr. Beløbet dækker udelukkende over en forventet merudgift til a-dagpenge og midlertidig arbejdsmarkedsydelse, idet skønnet vedr. løntilskud fastholdes svarende til budgettet. For begge konti gælder, at der er tale om et foreløbigt skøn, idet ledighedsudviklingen i resten af 2014 er usikker. I skønnet er indarbejdet en afledt udgift til en ekstra dagpengeuge, idet 2014 regnskabsmæssigt omfatter 53 dagpengeuger.

Merudgiften skal ses i sammenhæng med, at budgettet for 2014 tager udgangspunkt i Økonomisk Redegørelse for maj 2013 og justeringen af beskæftigelsestilskuddet udmeldt juni 2013. Som konsekvens heraf blev rammen nedjusteret med -9,0 mio. kr. i forventning om faldende ledighed og dermed faldende udgifter til a-dagpenge svarende til justeringen i det særlige beskæftigelsestilskud for 2014. På baggrund af de seneste tal for udviklingen i ledigheden herunder den foreløbige melding for midtvejsreguleringen af beskæftigelsestilskuddet skønnes aktiviteten for a-dagpenge og midlertidig arbejdsmarkedsydelse i forbindelse med 1. anslået til 493 helårspersoner svarende til en stigning på 29 sammenholdt med budgettet.

Kontanthjælp

Prognosen for udviklingen i antal modtagere af kontanthjælp viser ifølge en beregning på Effektivindsats.dk en forventet stigning på 13 helårspersoner svarende til et samlet skøn på 851 helårspersoner i 2014. På baggrund af forbruget for 1. kvartal vurderes det imidlertid, at der er behov for at analysere udviklingen i kombination med virkningerne af kontanthjælpsreformen over en længere periode for at kunne vurdere udgiftsbehovet for hele året, idet forbruget på nuværende tidspunkt isoleret set ikke giver anledning til at opjustere budgetrammen for kontanthjælp.

I forbindelse med afkortning af dagpengeperioden blev der indarbejdet en forventet stigning i aktiviteten på kontanthjælp på 11 helårspersoner svarende til en årlig merudgift på 1,0 mio. kr. Med

vedtagelsen af den midlertidige arbejdsmarkedsydelse vil den indarbejdede merudgift på 1,0 mio. kr. derfor umiddelbart bortfalde, og det foreslås på den baggrund, at der indarbejdes en tilsvarende reduktion af budgetrammen på -1,0 mio. kr. i 2014. Grundlaget for en tilsvarende reduktion i overslagsårene vil indgå i det videre arbejde med vurdering af kontanthjælpsreformens konsekvenser frem mod 2. anslået regnskab.

Særlig uddannelsesordning

Ordningen er erstattet af den midlertidige arbejdsmarkedsydelse, og forbruget på kontoen vil derfor aftage løbende hen over året i takt med, at de lediges referenceperiode på 12 måneder udløber. Forbruget på kontoen ligger i 1. kvartal 0,1 mio. kr. over budgetrammen, og på det grundlag foreslås budgetrammen opjusteret med 1,0 mio. kr.

Revalidering

I forlængelse af regnskabsresultatet for 2013 nedjusteres skønnet for kontoen i forbindelse med 1. anslået regnskab med -1,0 mio. kr. Aktiviteten på området ligger i 1. kvartal 2014 på niveau med samme periode året før svarende til 34 helårspersoner under ordningen.

Ressourceforløb

Med en aktivitet i 1. kvartal svarende til 24 helårspersoner skønnes det ikke realistisk at kunne nå at etablere forløb svarende til budgetforudsætningen på 80 helårspersoner. Kontoen foreslås derfor i forbindelse med 1. anslået regnskab nedjusteret med 1,0 mio. kr.

Seniorjob

Med virkning fra 1. januar 2014 er adgangen til seniorjobordningen blev begrænset som konsekvens af aftalen om den midlertidige arbejdsmarkedsydelse. Aktiviteten på kontoen omfatter 23 forløb, som er videreført fra 2013. På den baggrund foreslås kontoen i forbindelse med 1. anslået regnskab nedjusteret med 1,0 mio. kr.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER

I forbindelse med regnskabsafslutningen for 2013 blev Integrationsrådets mindreforbrug på 43.533 kr. ved en fejl ikke overført. Der søges derfor i forbindelse med 1. anslået regnskab om tillægsbevilling svarende til mindreforbruget. Beløbet er i 2014 disponeret til projekt mentor, kulturfestivalen og kvindeløb.

ANLÆGSVIRKSOMHED

INVESTERINGSOVERSIGT MED BEMÆRKNINGER

Investeringsoversigten viser rådighedsbeløbene i 2012 i udvalgs- og aktivitetsområdeorden

SAMMENDRAG AF ANLÆGSVIRKSOMHED

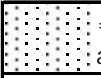
1.000 kr. netto

Anlæg	Opr. budget 2014	3.AR 2013	Overførsler 2013/14	KMB-be-slutn.	Tekn. omplac.	Tillægsbevilling 2014	Korr. budget 2014	Forbrug 31.3	Forbrug pct.	1. ans. regnskab 2014	Afvigelse korr.bud.
BØRNE- OG UNGDOMSUDV.....											
Skoler.....	14.930	9.000	632		-1	9.631	24.561			14.561	-10.000
Dagtilbud.....			569		0	569	569	203	35,7%	569	
KULTUR- OG FRITIDSUDV.....											
Idræt.....	47.256	19.500	1.250		-30	20.720	67.976	4.024	5,9%	53.549	-14.427
Kultur.....	1.000		1.632	347	0	1.980	2.980			2.980	
SOCIAL- OG SUNDHEDSUDV.....											
Træning og omsorg.....	9.911	1.000	12.337		-12	13.325	23.236	218	0,9%	27.073	3.837
Handicappede.....	5.370		7.530		-1	7.529	12.898	1.984	15,4%	12.898	
TEKNIK- OG MILJØUDV.....											
Grønne områder og kirkegårde.....	449	134	52	11.000	0	11.186	11.635			3.617	-8.018
Trafikanlæg mv.	22.700	10.755	12.016	2.495	-27	25.239	47.938	784	1,6%	45.684	-2.254
Miljø og natur.....		200	160	600	-3	957	957	26	2,7%	957	
ØKONOMIUDV.....											
Administration.....	20.464	3.500	2.040		-9	5.531	25.995	863	3,3%	6.634	-19.361
Puljebeløb.....	3.094						3.094	18	0,6%	3.094	
Kommunale ejendomme.....			-133		0	-133	-133			-133	
Anlægspulje - ejendomssalg.....				37.000		37.000	37.000			37.000	
Nettoanlægsområder i alt.....	125.173	44.089	38.085	51.442	-82	133.534	258.707	8.120	3,1%	208.484	-50.223
Ejendomssalg.....	-81.430	-680	-18.179	-57.544	-1	-76.404	-157.834	-1.656	1,0%	-159.954	-2.120

= "Borgernære serviceområder" i h.t. afgrænsningen fra Kvalitetsfonden							
Konto	Tekst		Opr. budget 2014	Korr. budget pr. 31.03.14 (rådighedsbeløb)	Nye tidsforskydninger til 2015 m.m.	Øvrige ændringer i denne budgetopfølgning	Forventes afholdt i 2014
ANLÆGSUDGIFTER							
Aktivitetsområde: SKOLER							
03 22 FOLKESKOLEN M.M.							
01 Folkeskoler							
	IT folkesk. Forsøg digitale læringsmidl.	U		93			93
	Lån Trongårdsskolen. Varmtvands-beholder, Klimapulje	U		100			100
	Lindegårdsskolen. Udbygning/indskoling	U	10.930	20.368	-10.000		10.368
	Folkeskolereformen	U	4.000	4.000			4.000
SKOLER I ALT			14.930	24.561	-10.000	0	14.561
Aktivitetsområde: BØRN							
05 25 DAGTILBUD TIL BØRN OG UNGE							
14 Integrerede daginstitutioner							
	Taarbæk Børnehus. Samling på Taarbæk Strandvej 84	U		569			569
BØRN I ALT			0	569	0	0	569
Aktivitetsområde: IDRÆT							
03 22 FOLKESKOLEN M.M.							
18 Idrætsfaciliteter for børn og unge							
Lyngby Idrætsby:							
	- Lyngby Idrætsby	U		391			391
	- Lyngby Idrætsby. Breddeidrætsfaciliteter	U	20.320	31.266	-3.000		28.266
	- Lyngby Idrætsby. Svømmehal	U	6.114	4.819	-2.000		2.819
	- Lyngby Idrætsby. Nedrivning og leje af pavilloner	U	1.031	936	-269		667
	- Lyngby Idrætsby. Opvisnings-/superligastadion	U I		-120 -500		243 -400	122 -900
	- Lyngby Idrætsby. Institutioner	U	14.790	18.819	-9.000		9.819
	- Lyngby Idrætsby. Retablering af atletikfaciliteter	U		826			826
	- Lyngby Stadion. Renov. forhus mv.	U		1.326			1.326
	- Lyngbyhallen	U		4.659			4.659
	- Styrkelse af breddeidræt	U	5.000	5.000			5.000
	Tilskud til kunststofbane i Lundtofte	U	0	555			555
IDRÆT I ALT			47.256	67.976	-14.269	-158	53.550
Aktivitetsområde: KULTUR							
03 32 FOLKEBIBLIOTEKER							
50 Folkebiblioteker							
	Mikrobiblioteker	U	1.000	1.347			1.347
03 35 KULTUREL VIRKSOMHED							
64 Andre kulturelle opgaver							
	Udvikling af kulturelle faciliteter	U	0	1.632			1.632
KULTUR I ALT			1.000	2.980	0	0	2.980

= "Borgernære serviceområder" i h.t. afgrænsningen fra Kvalitetsfonden							
Konto	Tekst		Opr. budget 2014	Korr. budget pr. 31.03.14 (rådighedsbeløb)	Nye tidsforskydninger til 2015 m.m.	Øvrige ændringer i denne budgetopfølgning	Forventes afholdt i 2014
	Aktivitetsområde: TRÆNING OG OMSORG						
00 25	FASTE EJENDOMME						
18	Driftssikring af boligbyggeri						
	Baunehøj. 118 boliger. Serviceareal.	U		-393			-393
	Bredebo. Kommunal andel af anlæg af 96 nye boliger. Serviceareal	U	9.796	17.105			17.105
	Bredebo. Serviceareal 96 boliger. Statstilskud	I	-3.837	-3.837	3.837		0
	Solgården III. Nyt aktivitetscenter	U		1.393			1.393
	Solgården III. Øvr. adm. arealer	U		909			909
	Solgården III. Komm. andel af anlæg af 30 nye boliger. Serviceareal	U		1.663			1.663
	Solgården III. Statstilskud til anlæg af 30 nye boliger. Serviceareal	I	-1.103	-1.103			-1.103
	Omsorgsboliger. Helhedsplan	U		1.545			1.545
05 32	TILBUD ÆLDRE OG HANDICAPPEDE						
34	Plejhjem og beskyttede boliger						
	Bredebo. Montering.	U	5.055	5.426			5.426
	Solgården. Montering.	U		529			529
	TRÆNING OM OMSORG I ALT		9.911	23.236	3.837	0	27.073
	Aktivitetsområde: HANDICAPPEDE						
05 38	TILBUD TIL VOKSNE MED SÆRLIGE BEHOV						
50	Botilbud til længerevarende ophold						
Lån	Slotsvænget. Etablering af 32 boliger (uden momsafløftning)	U		6.205			6.205
	Slotsvænget. Montering	U		1.457			1.457
	Slotsvænget. Øvrige administrationsarealer	U		1.848			1.848
	Slotsvænget. Servicearealer	U		492			492
	Slotsvænget. Statstilskud	I	-1.280	-1.280			-1.280
Lån	Strandberg. Boliger (uden momsafløftning)	U		-2.490			-2.490
	Strandberg. Monteringsudgifter	U		-114			-114
	Strandberg. Serviceareal	U		416			416
	Strandberg. Statstilskud	I	-800	-800			-800
52	Botilbud til midlertidigt ophold (§ 107)						
Lån	Caroline Amalievej 118-124. Ombygning til almene boliger (uden momsafløftning)	U	7.450	7.163			7.163
	HANDICAPPEDE I ALT		5.370	12.898	0	0	12.898

= "Borgernære serviceområder" i h.t. afgrænsningen fra Kvalitetsfonden							
Konto	Tekst		Opr. budget 2014	Korr. budget pr. 31.03.14 (rådighedsbeløb)	Nye tidsforskydninger til 2015 m.m.	Øvrige ændringer i denne budgetopfølgning	Forventes afholdt i 2014
	Aktivitetsområde: GRØNNE OMRÅDER OG KIRKEGÅRDE						
00 28	FRITIDSOMRÅDER						
20	Grønne områder og naturpladser						
	Etablering af sundhedsstier og -pladser	U		134			134
	Etablering af sti og cykeludfordringsbane ved Garderhøj fort	U		200			200
	Bellevue Strandpark - Helhedsplan	U	348	18		-18	0
	Kanalvejsgrunden - byrumsforskøn.	U		11.000	-8.000		3.000
00 35	KIRKEGÅRDE						
40	Kirkegårde						
	Renovering af kirkegårde 2010-15	U		122			122
02 35	HAVNE						
41	Lystbådehavne mv.						
	Lyngby Sø. Bredsikring	U		59			59
	Taarbæk Havn - Istandsættelse 2014 og frem	U	102	102			102
	GRØNNE OMRÅDER OG KIRKEGÅRDE I ALT		449	11.635	-8.000	-18	3.617

 = "Borgernære serviceområder" i h.t. afgrænsningen fra Kvalitetsfonden		Opr. budget 2014	Korr. budget pr. 31.03.14 (rådighedsbeløb)	Nye tidsforskydninger til 2015 m.m.	Øvrige ændringer i denne budgetopfølgning	Forventes afholdt i 2014
Konto	Tekst					
	Aktivitetsområde: TRAFIKANLÆG MV.					
00 25	FASTE EJENDOMME					
13	Andre faste ejendomme					
	Etablering af pavillon på Lyngby Torv	U	2.387			2.387
02 28	KOMMUNALE VEJE					
22	Vejanlæg					
	Trafik og infrastruktur i bymidten. P-henvisning. Rådighedsbeløb 2010	U	2.392	3.392		3.392
	Iværksættelse af betalt parkering i Kgs. Lyngby	U		182		182
	Dialogprojekt - byvision langs Ring 3. LTKs andel af projektleder (Ringby-letbane-samarbejdet)	U	142	181		181
	Renovering af broer:					
	- Renovering af broer 2014 og frem (Komm. bygværker). Rådighedsbeløb	U	8.938	8.938	-2.000	[6.938
	Renovering af broer 2014	U		5.720		[5.720
	Slidlag mv:					
	- Slidlag. Retablering af veje. Rådighedsbeløb	U	10.028	9.834	-254	[9.580
	- Slidlag. Retablering af veje i 2014	U		2.134		[2.134
	Støj:					
	- Støjhandlingsplan - facadeisolering	U		1.000		1.000
	- Støjhandlingsplan - støjskærme/støjvolde	U		6.857		6.857
	Cykelstier:					
	- Etablering af cykelstier Hovedgaden syd ml. Jernbaneplassen/Jægersborgvej	U		188		188
	- Anl. supercykelstier (siden lukket)	U	800			0
	- Supercykelstier - Allerødruen (ny)	U		4.618		4.618
	- Supercykelstier - Allerødruen (ny)	I		0		0
	- Supercykelstier - Ring 4-ruten (ny)	U		409		409
	- Supercykelstier - Ring 4-ruten (ny)	I		0		0
	- Kommunal andel - Supercykelstisekretariatet (ny)	U		312		312
	Cykelkælder ved Lyngby Station	U	400	400		400
	Skoleveje:					
	- Sikring af skoleveje. Rådighedsbeløb	U		496		496
	- Skoleveje. Skiltning mv. ved inst.	U		702		702
	- Uheldsbekæmpelse. Konsulent og kampagner	U		38		38
	Trafiksanering af kryds ved Bredevej	U		400		400
		I		-250		-250
	TRAFIKANLÆG MV. I ALT		22.700	47.938	-2.000	-254
						45.684

= "Borgernære serviceområder" i h.t. afgrænsningen fra Kvalitetsfonden			Opr. budget 2014	Korr. budget pr. 31.03.14 (rådighedsbeløb)	Nye tidsforskydninger til 2015 m.m.	Øvrige ændringer i denne budgetopfølgning	Forventes afholdt i 2014
Konto	Tekst						
Aktivitetsområde: MILJØ OG NATUR							
00 52	ØVRIGE MILJØFORANSTALTNINGER						
89	Øvrig planlægning, undersøgelser, tilsyn mv.						
	Uddybning af Fæstningskanalen			957			957
01 22	FORSYNINGSVIRKSOMHEDER						
04	Vandforsyning						
Lån	LAR-projekt, Sorgenfrigård Nord	U	7.900	8.200	-6.866		1.334
	LAR-projekt, Sorgenfrigård Nord	U	-7.900	-8.200	6.866		-1.334
Lån	LAR-projekt, Bondebyen	U	1.816	2.116	-1.300		816
	LAR-projekt, Bondebyen	U	-1.816	-2.116	1.300		-816
MILJØ OG NATUR I ALT			0	957	0	0	957
Aktivitetsområde: ADMINISTRATION							
06 45	ADMINISTRATIV ORGANISATION						
50	Administrationsbygninger						
	Samling rådhusfunktioner (nyt rådhus)	U	1.418	3.914	-2.000		1.914
	Rådhuset. Borgerservicefaciliteter	U		968			968
	Renovering af eksisterende rådhus	U	16.561	17.361	-17.361		0
51	Sekretariat og forvaltninger						
	Etablering af fibernet (WAN)	U	2.485	3.752			3.752
ADMINISTRATION I ALT			20.464	25.995	-19.361	0	6.634
Aktivitetsområde: PULJEBELØB (TIL SÆRLIGE FORMÅL)							
00 25	FASTE EJENDOMME						
10	Fælles formål						
Lån	Grøn klimainvesteringspulje	U	3.094	3.094			3.094
	Anlægspulje - ejendomssalg	U		37.000			37.000
PULJEBELØB (TIL SÆRLIGE FORMÅL) I ALT			3.094	40.094	0	0	40.094
Aktivitetsområde: KOMMUNALE EJENDOMME M.M.							
00 25	FASTE EJENDOMME						
13	Andre faste ejendomme						
	Mageskifte af Lyngby Hovedg. 12 m. Pritzels fabrik (Lyngby Hovedg. 10)	U		495			495
	Trongårdsvej 18	U		740			740
15	Byfornyelse						
	Byfornyelse Plovvej og Bauneporten	U		388			388
		I		-1.757			-1.757
KOMMUNALE EJENDOMME M.M. I ALT			0	-133	0	0	-133
I alt anlægsudgifter (netto)			125.173	258.707	-49.793	-430	208.484
Heraf "borgernære serviceområder"			72.096	116.863	-20.432	0	96.431

= "Borgernære serviceområder" i h.t. afgrænsningen fra Kvalitetsfonden							
Konto	Tekst		Opr. budget 2014	Korr. budget pr. 31.03.14 (rådighedsbeløb)	Nye tidsforskydninger til 2015 m.m.	Øvrige ændringer i denne budgetopfølgning	Forventes afholdt i 2014
EJENDOMSSALG							
Aktivitetsområde: EJENDOMME - EJENDOMSSALG							
00 22							
03	Erhvervsformål						
	Pakket nettosum - KMB 19.12.2013	N		-66.728			-66.728
05	Ubestemte formål						
	Frikøb af tilbagekøbsdeklarationer '14	N				-2.120	-2.120
00 25	FASTE EJENDOMME						
11	Beboelse						
	Lundtoftevej 228 (Østergaard)	I		-1.506			-1.506
13	Andre faste ejendomme						
	Salg af diverse ejendomme	U	1.000	1.251		-17	1.234
		I	-3.250	-3.250			-3.250
	Salg Lindegården Peter Lunds Vej			0			0
	Salg af grunde, hvor Strandberg ligger nu	U		493			493
		I	-13.000	-13.000			-13.000
	Salg Nordstrandsv. 101, Nykøbing Sj.	U				17	17
	Salg Nordstrandsv. 101, Nykøbing Sj.	I		-680			-680
	Salg af Gyrithe Lemches Vej 20	I	-38.500	-38.500			-38.500
	Salg af Kanalvejsgrunden (nu lukket)	I	-10.000				0
	Salg af areal på Firskovvej 40-44	U					0
	Salg af Gl. Bagsværdvej 51	I		7			7
	Salg af areal på Maglebjergvej						0
	Salg af grund, omsorgsboliger	I	-7.680	-7.680			-7.680
	Salg af ejendom	I	-10.000	-10.000			-10.000
	Salg af ejendom	I		-13.755			-13.755
05 32	PLEJE OG OMSORG FOR ÆLDRE						
34	Plejehjem og beskyttede boliger						
	Solgården III. Salg af boliger	I		-4.486			-4.486
I alt salgsindtægter			-81.430	-157.834	0	-2.120	-159.954

ANLÆGSVIRKSOMHEDEN

INVESTERINGSOVERSIGT 2014 MED BEMÆRKNINGER

På baggrund af anlægsopfølgningen pr. 31. marts 2014 er der redegjort for forventet anlægsforbrug i 2014, herunder konklusioner omkring et samlet justeringsbehov (den totale anlægsramme) på -52,343 mio. kr. i 2014, hvoraf -49,793 mio. kr. angår tidsforskydninger til 2015. Restbeløbet på -2,550 mio. kr. vedrører øvrige korrektioner.

Som det fremgår af investeringsoversigten, forventes under den *ordinære anlægsportefølje* et nettoanlægsforbrug på 208,484 mio. kr. Dette anlægsforbrug fremkommer således:

Oprindeligt nettoanlægsbudget 2014 ekskl. ejendomssalg ..... 125,173 mio. kr.

Forskydninger til 2014 i 3. anslået regnskab 2013, der ikke er indarbejdet i Budget 2014-17 ..... 44,089 mio. kr.
 Ordinære anlægsoverførsler fra 2013 til 2014 (excl. ejendomssalg) ..... 38,085 mio. kr.
 Oprensning af fæstningskanalen, KMB 19.12.13 ..... 0,600 mio. kr.
 Mikrobiblioteker – caféområdet Lundtofte Medborgerhus, KMB 19.12.13 ..... 0,347 mio. kr.
 Lukket sag, KMB 19.12.13 ..... 11,000 mio. kr.
 Anlægspulje – ejendomssalg ..... 37,000 mio. kr.
 Supercykelstier – bruttoficering, KMB 6.3.14 ..... 2,539 mio. kr.
 Trafiksanerung T-kryds Bredevej/Teknikerbyen, KMB 6.3.14 ..... -0,043 mio. kr.
 Konsulentafgifter (status pr. 31.3.14) ..... -0,083 mio. kr.
 Forskydninger fra 2014 til senere år (2015 og 2016) i denne opfølgning ..... -49,793 mio. kr.
 Øvrige ændringer i budgetopfølgning pr. 31.3.14 ..... -0,430 mio. kr.

Korrigeret investeringsoversigt ekskl. ejendomssalg ..... 208,484 mio. kr.

Ændringer – ordinær anlægsportefølje, herunder forskydninger fra 2014-2016

Område (mio. kr., 3 dec.)	Justering 2014	2015	2016	2017	Hele perioden
Skoler	-10,000	10,000			-
Idræt	-14,427	6,769	7,500		-0,158
Træning og omsorg	3,837	-3,837			-
Grønne områder og kir- kegårde	-8,018	8,000			-0,018
Trafikanlæg mv.	-2,254	1,000	1,000		-0,254
Miljø og natur	-8,166	-12,109	-20,275		-
	8,166	12,109	20,275		-
Administration	-19,361	19,361			-
I alt	-50,223	41,293	8,500	-	-0,430

(+: Udgifter, -: Indtægter)

Forskydninger fra 2014-2017 – ejendomssalg

Område (mio. kr. – 3 dec.)	Justering 2014	2015	2016	2017	Hele perioden
Tilbagekøbsdeklarationer	-2,120	-	-	-	-2,120
Pulje salg frem. omk.	-0,017	-	-	-	-0,017
Nordstrandsvej 101	0,017	-	-	-	0,017
I alt	-2,120	-	-	-	-2,120

(+: Udgifter, -: Indtægter)

Forskydninger fra 2014-2017 – total anlægsramme

(mio. kr. – 3 dec.)	Justering 2014	2015	2016	2017	Hele perioden
Total	-52,343	41,293	8,500	-	-2,550

(+: Udgifter, -: Indtægter)

Bemærkninger – forskydninger til ordinær anlægsportefølje

SKOLER

Lindegårdsskolen, udbygning/indskoling

Jf. budget 2014-17 udestår periodisering af 10,0 mio. kr., som flyttes fra Budget 2014 til 2015. Således ændres oprindeligt rådighedsbeløb for 2014 til korrigeret 9,930 mio. kr. og for 2015 til korrigerede 20,0 mio. kr. P.t. er intet frigivet til opgaven. Yderligere budgetjusteringer kan blive aktuelle, når indbyrdes tilrettelæggelse og prioritering af nybyggeri og ombygning er på plads i relation til genhusningsbehov. Korrektioner på den baggrund vil blive håndteret som led i budgetlægningen for 2015-18 – specifikt for årene 2015/2016.

IDRÆT

Lyngby Idrætsby – Breddeidrætsfaciliteter

Der flyttes 3,0 mio. kr. fra 2014 til 2015. Således ændres oprindeligt rådighedsbeløb for 2014 til korrigeret 30,320 mio. kr., og for 2015 til korrigeret 13,160 mio. kr.

Lyngby Idrætsby – Svømmehal

Planlagt ibrugtagning er skubbet 3 mdr. til juni 2015. Til afpasning af slutafregninger periodiseres 2,0 mio. kr. fra 2014 til 2015.

Lyngby Idrætsby – Nedrivning og leje af pavilloner

Projektet afsluttes samtidig ibrugtagning af Lyngby Idrætsby – Breddeidrætsfaciliteter (august 2015). Derfor skal dele af budgettet for 2014 flyttes over i 2015. Beløbet udgør 0,269 mio. kr.

Lyngby Idrætsby – Opvisnings- og superligastadion

Projektet medfinansieres af ekstern donation fra boldklub på -0,9 mio. kr. Samtidig afregnes 17,5% i særlig momsafregning. Forlods er der budgetmæssigt indkalkuleret indtægt på -0,5 mio. kr. Budgetjustering på medfinansieringsside og med indregning af særlig momsafgivelse resulterer i, at udgiftsside netto opskrives med 0,243 mio. kr. Korrektion går samlet set "i nul". Bevillingerne frigives samtidig for dette supplement (til nuværende bevilling). Justeringen skaber balance på udgiftssiden jf. overførsler i Regnskab 2013.

Lyngby Idrætsby – Institutioner

I forlængelse af justeret hovedtidsplan med byggestart december 2014 og forventet ibrugtagning foråret 2016 skal rådighedsbeløb i respektive år ajourføres: Således flyttes 9,0 mio. kr. af rådighedsbeløbet fra 2014 til 2015. Derudover flyttes 7,50 mio. kr. af rådighedsbeløbet fra 2015 til 2016.

TRÆNING OG OMSORG

Bredebo – Statstilskud (vedr. serviceareal)

Projektets sidste del påregnes afsluttet sensommeren 2014. Skema C skal derfor som udgangspunkt ligge klar med udgangen af 1. kv. 2015 (max. 6 mdr. efter anlægssagens afslutning). Af samme grund vil der først kunne hjemtages statstilskud vedr. projektet i efteråret 2015, idet der kun 2 gange årligt afregnes herfor. I koordinering hermed overføres forventet indtægtsbudget på -3,837 mio. kr. fra 2014 til 2015.

Grundet den verserende voldgiftssag, kan der komme forsinkelser på opgavens afslutning – idet Skema C først udfærdiges, når økonomiske udeståender er helt på plads. I løbet af efteråret 2014/foråret 2015 tages stilling til, om yderligere forskydninger for dette delprojekt er nødvendige.

GRØNNE OMRÅDER OG KIRKEGÅRDE

Kanalvejsgrunden byrumsforskønnelse

Der forventes en forskydning af de i 2014 afsatte midler (11,0 mio. kr.) med 8 mio. kr. til 2015.

TRAFIKANLÆG MV.

Renovering af broer, rådighedsbeløb

En del af de planlagte arbejder blev ikke afviklet som oprindeligt planlagt jf. vedligeholdelsesplan 13-17. Tidsforskydninger medførte, at der blev overført 5,744 mio. kr. fra 2013 til 2014. De aktivitetsmæssige justeringer nødvendiggør, at der flyttes 2,0 mio. kr. fra 2014 (opr. budget 8,938 mio. kr.) til 2015 og 2016 med 1,0 mio. kr. i hvert af disse år (som korrigeret således udgør hhv. 9,258 mio. kr. og 10,074 mio. kr./14-priser).

MILJØ OG NATUR

LAR-projekt vedr. Sorgenfrigård Nord samt Bondebyen:

Sorgenfrigård Nord: Primært grundet forsinkelser på klarmelding fra Forsyningssekretariatet samt indholdsmæssige projektjusteringer forventes projektopstart nu at blive april 2014 med afslutning ca. ultimo 2016 (tidligst medio november). Af samme grund er der behov for at justere i budgetgrundlaget, således at projektets rådighedsbeløb korrigeret vil udgøre 1,334 mio. kr. i 2014, 0,775 mio. kr. i 2015 og 13,625 mio. kr. i 2016.

Bondebyen: Seneste tidsplan afspejler, at aktiviteter nu først påbegyndes april 2014 og tilendbringes omkring udgangen af 2016 (tidligst ultimo oktober). Korrigeret skal projektets rådighedsbeløb derfor udgøre 0,816 mio. kr. i 2014, 0,750 mio. kr. i 2015 og 6,650 mio. kr. i 2016.

Samlet set er kommunens udgifter og indtægter være udgiftsneutrale vedr. disse projekter, idet de alle er koblet på lånoptagelse.

Aktuelt for 2014 vil der skulle flyttes beløb på udgiftsbudgettet på +6,866 mio. kr. fra 2014 til 2016 og +6,759 mio. kr. fra 2015 til 2016 under projektet Sorgenfrigård Nord.

For projekt Bondebyen flyttes +-1,30 mio. kr. af udgiftsbudgettet fra 2014 til 2016 og +-5,350 mio. kr. fra 2015 til 2016.

Under balanceforskydninger skubbes budget vedr. byggelån tilsvarende med beløb i 2014 og 2015 til 2016 vedr. respektive to LAR-projekter. Det samme sker for posten ang. langfristet udlån. Langfristet lånoptag (hhv. renter og afdrag) skal tilsvarende justeres med opstart tidligst medio november/primo december 2016 for Sorgenfrigård Nord og primo/medio november 2016 for Bondebyen.

Der er afsat et grundbeløb på +/- 0,088 mio. kr. årligt (begge projekter) i driftsregi til kommunalt afledte udgifter efter projekternes færdiggørelse. I koordinering med forventet projektfærdiggørelse skal disse bevillinger ligeledes justeres i 2014, 2015 og 2016 (med effekt i 2064, 2065 og 2066). Budgetkonstruktionen i driftsregi er også udgiftsneutral, idet Lyngby-Taarbæk Forsyning A/S skal finansiere kommunens afledte forbrug i den aktuelle sammenhæng.

ADMINISTRATION

Igangsætning af rådhusbyggeri er forsinket som følge af blandt andet frednings sag. Af de afsatte rådighedsbeløb tidsforskydes 19,361 mio. kr. fra 2014 til 2015.

Bemærkninger til øvrige ændringer – ordinær anlægsportefølje:

GRØNNE OMRÅDER OG KIRKEGÅRDE

Bellevue Strandpark - Helhedsplan:

Anbefalet godkendelse af samlet projektregnskabsrest (efter indregning af bevilling afsat i 2014) på 18.227 kr. Beløbet tilgår kassen. Aflæggelse af "lille anlægsregnskab" blev forlods lagt på sagen for Regnskab 2013, hvor totalbetragtning for også bevilling i 2014 indgik. Der skal tilsvarende ske en bevillingsjustering.

TRAFIKANLÆG MV.

Slidlag – Retablering af veje/rådighedsbeløb

(sammenknyttet projekt "Etablering af pavillon ved Lyngby Torv")

Grundet forsinkelser med anlægsopgaven forventes opstart af forpagteraftale først realistisk tidligst primo 2015. Økonomien for opførelsen af pavillonen (KMB 27.6.13) er bundet sammen med opstart af forpagterindtægter (driftsvirksomhed) og tilsvarende tilbagebetaling til slidlagskonto under anlæg ("anlægsudlån" med 10 års tilbageallokeringsforløb). Oprindeligt påregnede man påbegyndelse af tilbagebetaling primo 2014. Budgetbeløb på 0,254 mio. kr. (rate) i 2014 skal således lægges til slutåret i stedet. 2024 bliver derfor slutåret i stedet for 2023 (0-løsning).

Tilsvarende regulering sker på forpagterindtægt inden for driftsvirksomhed. Se bemærkninger til Grønne områder og kirkegårde samt Trafikanlæg.

Samtidig afstemmes bevillingssiden med budgetsiden for tilfælde med pris- og lønjusteringer, konsulentafgifter mm.

EJENDOMSSALG

KOMMUNALE EJENDOMME M.M. - SALGSINDTÆGTER

Ejendomssalg er oprindeligt budgetlagt med en nettoindtægtsforventning på -81,430 mio. kr.

I 3. anslået regnskab 2013 blev -0,680 mio. kr. tidsforskuet til 2014 vedr. salg af grunde Nordstrandsvej 101, Nykøbing Sjælland, som følge af at det primært grundet konjunkturerne ikke har været gunstigt for salg af boliger og byggearealer.

Jf. lukket sag i KMB 19.12.13 er indtægtsforventningerne i 2014 øget med -66,728 mio. kr. Uafsluttet ejendomssalg mv. i Regnskab 2013 på -18,180 mio. kr. er overført til 2013.

Bemærkninger til øvrige ændringer – ejendomssalg

På baggrund af realiserede nettoindtægter ultimo marts 2014 på ca. -2,120 mio. kr. korrigeres budget 2014. I overensstemmelse hermed meddeles indtægtsanlægsbevilling.

Følgende tekniske justeringer indgår tillige i dette anslåede regnskab:

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb på 1,0 mio. kr. i 2014 – tildelt af KMB pr. 26.9.13 til dækning af følgeomkostninger til gennemførelse af salgspakke 2 (2013-2016).

Forvaltningen vil løbende over året flytte delbevillinger ned til de konkrete projekter, der har afholdt udgifter i den forbindelse.

Det fremgår allerede af investeringsoversigten, at 0,0170 mio. kr. vedr. *Salg af Nordstrandsvej 101, Nykøbing Sj.* udlignes på denne vis.

Samtidig afstemmes bevillingssiden med budgetsiden for tilfælde med godkendte overskridelser vedr. foregående år.

RENTER OG FINANSIERING

BEMÆRKNINGER

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	2014	2015	2016	2017	2018
Renter af likvide aktiver	-100	-100	-100	-100	-100
Renter i alt	-100	-100	-100	-100	-100
Tilskud og udligning	7.084	12.374	12.643	12.792	12.792
Momsordningen	158				
Finansiering i alt	7.242	12.374	12.643	12.792	12.792
Renter og finansiering i alt	7.142	12.274	12.543	12.692	12.692

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

RENTER

Renter af likvide aktiver

Som en konsekvens af bankudbuddet indarbejdes en merindtægt på 0,1 mio. kr.

FINANSIERING

Tilskud og udligning - midtvejsregulering

Inden for finansiering forventes en merudgift på 7,1 mio. kr. som følge af en forventede regulering af kommunernes økonomi som følge af kontanthjælpsreformen, der foretages ved kommuneforhandlingerne i juni 2014.

Momsudligning

Merudgift på 0,158 mio. kr. vedrører afregning af 17,5% i særlig momsafregning af donation i forbindelse med Lyngby Idrætsby (se anlægsbemærkninger).

BALANCEFORSKYDNINGER

BEMÆRKNINGER

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	2014	2015	2016	2017	2018
Afdrag - annullering ekstraord.gældsafvikling	-30.000				
Afdrag - yderligere afdrag	1.425	2.475	3.300	3.300	3.300
Balanceforskydninger i alt	-28.575	2.475	3.300	3.300	3.300

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Afdrag – Annullering af ekstraordinære gældsafvikling

Et af elementerne i aftale om budgetlægningen 2015-2018 er, at den i budget 2014 vedtagne ekstraordinære gældsafvikling ikke effektueres. Dette medfører en mindreudgift til det ekstraordinære afdrag, der dog delvist modsvares af de oprindelige afdrag på lån.

LIKVIDITETSAFRAPPORTERING

Likviditetsbudget 2014

I Oprindeligt budget 2014

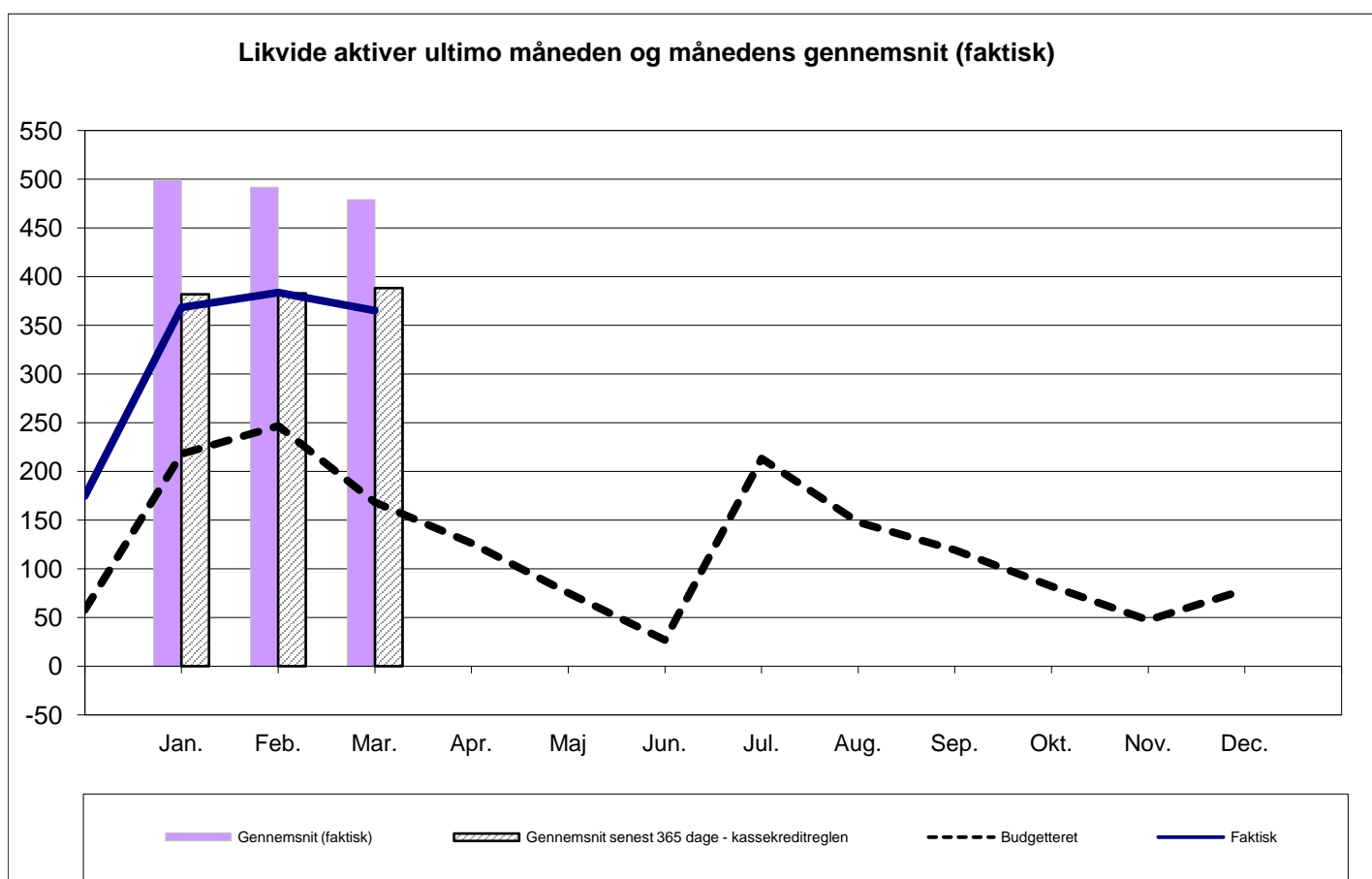
Beløb i mio.kr.	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	I alt
Budgetteret (primo 57,9)	218,0	246,6	168,4	126,3	75,4	26,9	213,2	148,0	119,5	82,1	47,5	78,7	

II Faktisk

Beløb i mio.kr.	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	I alt
Faktisk (primo 174,9)	368,2	383,5	365,2										

Gennemsnit i måneden (faktisk)	498,9	491,7	479,0										
--------------------------------	-------	-------	-------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Gennemsnit senest 12 mdr.	381,9	382,9	388,1										
---------------------------	-------	-------	-------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Kassebeholdningen ligger i starten af året væsentligt over det budgetterede niveau.

Dette skal dels ses i lyset af dels en større primobeholdning 2014 på 117 mio. kr., dels konsekvens af ændringer i 2014.

Den større primobeholdning 2014 skyldes primært følgende:

- Større anlægsoverførsler fra 2013 til 2014 (ca. 82 mio. kr.)
- Større driftsoverførsler fra 2013 til 2014 (ca. 12 mio. kr.)
- Mindre ejendomssalg fra 2013 til 2014 (ca. -18 mio. kr.)
- Forbedring regnskab 2013 (engangs) (ca. 25 mio. kr.)

Konsekvens af ændringer i 2014 kan henføres til følgende:

- Annullering af ekstraordinær gældsafvikling (ca. 29 mio. kr.)
- Anlægsoverførsler fra 2014 til 2015 (ca. 50 mio. kr.)

Beskrivelse: Forslag til modgående effektiviseringsforslag pba 1. anslået regnskab

I forbindelse med 1. anslået regnskab er der pr. 31. marts 2014 estimeret et merforbrug på Handicapområdet på 1,4 mio.kr. ud af et samlet budget på 230 mio. kr. Merforbruget er estimeret under forudsætning af, at tidligere besparelsesinitiativer samt besparelserne og effektiviseringer i Strategi- og Handleplanen effektueres. Årsagen til merforbruget er en tabt sag, og et merforbrug på misbrugsområdet på grund af stigende aktivitet.

Nedenstående forslag er en fremrykning af effektiviseringsforslaget gældende for 2015- 2018 og vil alene have effekt i 2014, gældende pr. 1. juli 2014.

Paradiset har gennem årene akkumuleret et mindreforbrug, som i effektiviseringsforslaget fra 2015 er indgået fra 2015 og frem. Det forslås, at mindreforbruget anvendes som medfinansiering af det forventede merforbrug i 2014.

Som det fremgår af effektiviseringsforslaget er det forvaltningens opfattelse, at Akuttilbuddet, Paradiset og Misbrugscentret med fordel kan sammentænkes bedre, idet der i et vist omfang er overlappende målgrupper og brugere – og dermed også et overlap i opgaveløsningen.

I effektiviseringsforslaget skulle dette arbejde implementeres primo 2015, men forvaltningen foreslår, at dette implementeres allerede medio 2014.

Økonomi og personalemæssige konsekvenser

Økonomiske konsekvenser, 1.000 kr.	2014
Besparelse - løn	-400
Besparelse - øvrig drift	
Investeringsomkostninger	
Indtægter	
I alt	-400
Personalemæssige konsekvenser årsværk	
Gennemsnitsløn pr. år (1.000 kr.)	[årsløn]

Beløbene er i 2014-niveau (-=budgetreduktion og reduktion i personale/+ =budgetforøgelse og øget personale)

Konsekvenser herunder evt. for serviceniveau

Forslaget forventes ikke at få konsekvenser for serviceniveauet og dermed heller ikke for de nuværende brugere.

Implementering

Arbejdet gennemføres med tæt inddragelse af de relevante institutioner.

Tidligere politisk behandling af forslag

Forslaget vedrørende samtænkning af tilbud er en fremrykning af et tilsvarende effektiviseringsforslag for 2015 og frem.

Sammenhæng med øvrige forslag

Se ovenfor.

Høring

Bemærkninger fra Center-MED for Center for Social Indsats fremlægges på mødet.

Aktivitetsområde: Handicappede

Sammenfatning:

- Gennem en årrække har handicapområdet været præget af opdrift samt faglige og styringsmæssige udfordringer
- Med de seneste års reformer på beskæftigelsesområdet, kan der potentiel komme yderligere efterspørgselspres på handicapområdets ydelser
- Fremadrettet skal der derfor fortsat udvikles en effektiv styring i krydsfeltet mellem faglighed og økonomi
- Dette skal bl.a. ske gennem fortsat implementering af kommunens Strategi- og Handleplan for det specialiserede voksensocialområde og kommunens Helhedsplan for Socialpsykiatrien, samt ved at holde fokus på eventuelt afledte effekter af reformerne på beskæftigelsesområdet.

1. Beskrivelse af området

Området handicappede er opdelt i følgende ydelsesområder:

A. Myndighedsøkonomien, der omfatter:

- Indtægter fra den centrale refusionsordning vedr. særligt dyre enkeltsager
- Køb af kompenserende specialundervisning til voksne samt særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse til unge med særlige behov
- Køb af pleje, omsorg for handicappede under 67 år
- Kontakt- og ledsagerordningen samt forebyggende indsats
- Køb af pladser i døgn- og dagtilbud til handicappede under 67 år, herunder i plejehjem og beskyttede boliger, midlertidige og længerevarende botilbud samt beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud
- Køb af pladser i forsorgshjem, kvindekrisecentre, alkohol- og stofmisbrugsbehandlingscentre
- Merudgifter samt kontanthjælp vedr. visse grupper af flygtninge mv.

B. Udførerøkonomien, der omfatter driften af Lyngby-Taarbæk Kommunes sociale tilbud; Kvindekrisecenteret, Slotsvænget, Chr. X's Allé, Magnetten, Paradiset, Demenstilbuddet Hovedsagen, Misbrugscenteret samt de selvejende institutioner Nettet og Kirsten Marie.

2. Økonomisk driftsramme

Beskrivelse / mio. kr.	R13	B14	BF15	BO16	BO17	BO18
A: Den centrale refusionsordning	-9,8	-11,6	-8,2	-8,2	-8,2	-10,8
A: Voksenspecialundervisning	2,2	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
A: Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse	7,3	12,0	10,6	10,6	10,6	10,6
A: Pleje og omsorg	18,0	19,7	19,7	19,7	19,7	19,7
A: Forebyggende indsats	20,7	23,6	24,1	24,1	24,1	24,1
A: Botilbud til pers. m. særlige sociale problemer	1,1	3,6	0,9	0,9	0,9	3,6
A: Alkoholbehandling	3,1	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
A: Stofmisbrugsbehandling	4,5	7,4	5,1	5,1	5,1	5,1
A: Længerevarende botilbud	94,8	89,5	94,6	94,9	95,4	95,4
A: Midlertidige botilbud	24,1	23,6	19,7	19,7	19,7	19,7
A: Kontakt- og ledsagerordning	4,5	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
A: Beskyttet beskæftigelse	10,1	9,3	9,5	9,5	9,5	9,5
A: Aktivitets- og samværstilbud	21,8	20,9	19,8	19,8	19,8	20,0
A: Sociale formål (merudgiftsydelser) mv.	2,1	1,5	1,8	1,8	1,8	1,5
A: Handle- og Strategiplanen	0,0	-2,1	-3,1	-5,2	-5,2	-5,2
B: Udførerøkonomien - de sociale institutioner	31,1	23,8	32,0	32,4	32,4	32,4
Handicappede i alt	235,6	228,4	233,6	232,2	232,7	232,7

Anm.: Afrunding kan indebære, at summen af de enkelte poster afviger fra *totalen*. 2015 pris- og lønniveau.

[Der gøres opmærksom på, at opgørelsen af den økonomiske driftsramme er foreløbig, idet bla. konsekvenserne af 1. AR 2014 ikke er indarbejdet i rammen. Dette gælder også en række tekniske korrektioner inden for rammen. Der er således tale om et øjebliksbillede pr. 15. maj 2014]

I Budgetforslag 2015 øges handicapområdet samlede økonomiske driftsramme med 5,2 mio. kr. sammenlignet med det oprindelige Budget 2014. Dette er primært forårsaget af en teknisk korrektion vedrørende overheadudgifter i områdets decentrale institutioner, som ikke var med i det oprindelige budget 2014 (4,8 mio. kr.). I det følgende redegøres for de enkelte bevægelser:

- I budgetforslag 2015 falder de budgetterede indtægter fra den centrale refusionsordning med 3,4 mio. kr. sammenlignet med det oprindelige budget 2014. Heraf skyldes 2,7 mio. kr. en teknisk omplacering af den budgetterede statsrefusion vedr. botilbud til personer med særlige sociale problemer inden for handicapområdets samlede driftsramme (2,7 mio. kr.), mens 0,7 mio. kr. skyldes en tilpasning af de budgetterede indtægter fra den centrale refusionsordning til det aktuelle udgiftsniveau i de refusionsbelagte foranstaltninger (jf. 3. AR 2013).
- På særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse reduceres rammen med godt 1,3 mio. kr. i budgetforslag 2015 sammenlignet med det oprindelige budget 2014. Årsagen er primært, at der budgetteres med et aktivitetsfald svarende til godt 6 helårspersoner i forhold til det oprindelige budget 2014 (jf. 3. AR 2013).
- Fra det oprindelige budget 2014 til budgetforslag 2015 stiger rammen for forebyggende indsats med godt 0,5 mio. kr., hvilket primært er udtryk for en forventning om højere efterspørgsel på ordningens ydelser i de kommende år som følge af bl.a. reformerne på beskæftigelsesområdet (jf. 3. AR 2013).
- Sammenlignet med det oprindelige budget 2014 falder rammen for botilbud for personer med særlige sociale problemer godt -2,7 mio. kr. i budgetforslag 2015. Dette skyldes at den budgetterede statsrefusion vedr. køb af pladser i kvindekrisecentre og forsorghjem, er omplaceret fra den centrale refusionsordning.
- Fra det oprindelige budget 2014 til budgetforslag 2015 falder rammen for stofmisbrugsbehandling med godt 2,3 mio. kr., som følge af, at kommunens eget misbrugscenter er blevet omplaceret til den decentrale udførerøkonomi.
- På området længerevarende botilbud stiger rammen i budgetforslag 2015 med 5,1 mio. kr. sammenlignet med det oprindelige budget 2014. Dette skyldes primært teknisk omplacering af en særlig dyr enkeltsag fra midlertidige botilbud (4,4 mio. kr.) samt en kombination af aktivitetsvækst og fald i ordningens estimerede gennemsnitspris (0,5 mio. kr.) (jf. 3. AR 2013)
- I budgetforslag 2015 falder rammen for midlertidige botilbud med -3,9 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget 2014. Dette dækker dels over en teknisk omplacering af en særlig dyr enkeltsag (-4,4 mio. kr.) samt en kombination af aktivitetsvækst og et estimeret fald i ordningens enhedspris (0,5 mio. kr.) (jf. 3. AR 2013)
- Sammenlignet med det oprindelige budget 2014 øges rammen til beskyttet beskæftigelse med godt +0,2 mio. kr. i budgetforslag 2015, hvilket skyldes at der budgetteres med højere enhedspriser.
- På aktivitets- og samværstilbud er rammen fra det oprindelige budget 2014 til budgetforslag 2015 reduceret med -1,1 mio. kr., hvilket primært skyldes udkontering af demenstilbuddet Hovedsagen til den decentrale udførerøkonomi.
- På sociale formål mv. stiger budgettet fra det oprindelige budget 2014 til budgetforslag 2015 med 0,3 mio. kr. Dette skyldes omplacering af en del af befodringsbudgettet til området.
- Der er indlagt en rammebesparelse på godt -3,1 mio. kr. i medfør af Handle- og Strategiplanen for det specialiserede voksensocialområde i budgetforslag 2015, hvilket er godt -1,0 mio. kr. mere end den tilsvarende rammebesparelse i det oprindelige budget 2014. Ved 1. anslåede regnskab 2014, er en del af rammebesparelsen udmøntet.
- På udførerøkonomien stiger rammen under ét med 8,2 mio. kr. i budgetforslag 2015 sammenlignet med det oprindelige budget 2014. Dette skyldes primært udkontering af overheadudgifter til de takstfinansierede institutioner (4,8 mio. kr.) samt udkontering af misbrugstilbuddet og demenstilbuddet Hovedsagen til udførerøkonomien (3,3 mio. kr.).

3. Budgetforudsætninger

[Det bemærkes at budgetforudsætningerne løbende opdateres frem til fremlæggelsen af det endelige budgetforslag 2015. Der er således kun tale om en foreløbig opgørelse.]

Lyngby-Taarbæk Kommune har det fulde myndigheds-, finansierings- og forsyningsansvar på det specialiserede voksenområde (udsatte og handicappede voksne). I forbindelse med den organisatoriske omstrukturering pr. 1. september 2012 blev økonomien på området opdelt i følgende ydelsesområder:

- A. Myndighedsøkonomien som omfatter den centrale myndighedsudøvelse på det specialiserede voksenalterområde. Dvs. forsyning og finansiering af foranstaltninger til udsatte og handicappede borgere mellem 18 og 67 år
- B. Udførerøkonomi som omfatter driften af institutionerne Kvindekrisecenteret, Slotsvænget, Chr. X's Allé, Magneten, de selvejende institutioner Nettet og Kirsten Marie samt kommunens misbrugscenter, demenstilbuddet Hovedsagen og Paradiset

I det følgende gennemgås budgetforudsætningerne for de to ydelsesområder.

Ad A) Budgetforudsætninger for Myndighedsøkonomien:

Budgettet på de centrale myndighedskonti er som udgangspunkt baseret på et skøn for aktiviteten på de enkelte ordninger samt forudsatte gennemsnitpriser pr. modtager.

	Helårspersoner (årsværk)					Brutto-enhedspriser (1.000 kr.)				
	B2014	BF2015	BO2016	BO2017	BO2018	B2014	BF2015	BO2016	BO2017	BO2018
Voksenspecialundervisning	116	116	116	116	116	16	16	16	16	16
Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse	33	33	33	33	33	362	322	322	322	322
Pleje og omsorg	33	31	31	31	31	597	634	635	635	635
Forebyggende indsats	277	265	265	265	265	85	91	91	91	91
Botilbud til pers. M. soc. Probl	19	19	19	19	19	187	47	47	47	187
Længerevarende botilbud	101	105	105	105	105	886	904	907	912	912
Midlertidige botilbud	50	50	50	50	50	471	391	391	391	391
Beskyttet beskæftigelse	75	75	75	75	75	125	122	122	122	122
Aktivitets- og samværstilbud	122	115	115	115	115	171	172	172	172	174

Anm.: Enhedsomkostninger ekskl. indtægter fra den centrale refusionsordning. Grundet afrunding, er der ikke fuld sammenhæng til den økonomiske driftsramme i afsnit 2. Som udgangspunkt omfatter opgørelsen ikke ydelser leveret af institutionerne Magneten, Nettet og Kirsten Marie. 2015-pris og lønniveau.

Ad B) Budgetforudsætninger for udførerøkonomien:

Driftsbudgettet for den decentrale udførerøkonomi er som udgangspunkt fastlagt, så produktionsomkostninger og indtægter fra salg af pladser på langt sigt balancerer.

Institutionerne Slotsvænget, Chr. X's Allé og Kvindekrisecenteret er underlagt principperne i de sociale rammeaftaler for Region Hovedstaden, og er som udgangspunkt takstfinansierede. For disse institutioner kan Lyngby-Taarbæk Kommune tilslutte sig et krav om takstreduktion på iht. den kommende sociale rammeaftale for 2015 (KKR-aftalen).

4. Perspektiver og udfordringer

Handicapområdet har i en årrække været kendetegnet af opdrift samt faglige og styringsmæssige udfordringer. Overordnet fødes flere borgere med komplekse behov, handicappede borgere lever ofte længere end tidligere, og på det psykiatriske område rykker udviklingen af nye diagnoser ved behovet for støtte efter servicelovens bestemmelser.

Sideløbende med de faglige landvindinger, har områdets udgifter været i vækst, og det har sat skub på nødvendigheden af, at der fortsat udvikles en effektiv styring i krydsfeltet mellem faglighed og økonomisk styring.

Med henblik på at håndtere udfordringerne har Lyngby-Taarbæk Kommune i 2013 vedtaget dels en strategi- og handleplan for det specialiserede voksenalområde, og dels en helhedsplan for den lokale socialpsykiatri. I 2015 vil den videre implementering af de to planer fortsat være i fokus. Hertil kommer at reformerne på beskæftigelsesområdet kan have afledte effekter på handicapområdet. Et andet væsentligt tema i 2015 er derfor, at der skal stilles skarpt på, hvordan handicapområdet eventuelt påvirkes af reformerne på beskæftigelsesområdet.

Fortsat implementering af Strategi- og Handleplanen for det specialiserede voksenalområde

I den vedtagne handle- og strategiplan for det specialiserede voksenalområde er der opstillet en række fokuspunkter for perioden 2013-2016:

- Styrket sagsbehandling
- Styrket informationsflow
- Styrkelse af budgetgrundlaget for § 85-støtteordningen
- Skærpet leverandørstyring
- Effektivisering af udførerøkonomien

I 2015 fortsætter implementeringen af Strategi- og Handleplanen. Fokus vil særligt være på effektiviseringen af handicapområdets decentrale leverandører, herunder særligt kommunens egne institutioner på området for hvem der skal udarbejdes en ny styringsmodel.

Fortsat implementering af helhedsplanen for socialpsykiatrien

Helhedsplanen for Socialpsykiatrien blev vedtaget i 2013 og sætter fokus på organiseringen af og indsatsen på det socialpsykiatriske område i Lyngby-Taarbæk Kommune. Det omfatter bl.a. implementering af dokumentationsværktøj, herunder kvalitetssikring af handleplaner, inddragelse af brugere, netværk og frivillige, udvikling af samarbejdsformer som understøtter respekt for de forskellige roller og faglige vinkler. Filosofien i helhedsplanen er et paradigmeskifte, der i tråd med anbefalingerne fra regeringens psykiatriudvalg, tilstræber en udvikling mod en recovery-orienteret rehabiliteringsindsats. I 2015 fortsætter arbejdet med at implementere helhedsplanen.

Afledte effekter af reformerne på beskæftigelsesområdet

De senere års reformer på beskæftigelsesområdet, kan have afledte effekter på tilgrænsende velfærdsområder. På handicapområdet kan efterspørgslen på socialpædagogisk støtte og misbrugsbehandling eksempelvis forventes at stige som følge af reformerne på beskæftigelsesområdet. I 2015 vil der derfor være fokus på, hvordan aktivitet og forbrug på handicapområdet påvirkes af reformerne.

Boliger til personer med særlige behov

Som følge af reformerne på beskæftigelsesområdet, herunder Kontanthjælpsreformen, vil fokus i 2015 skulle rettes på udbuddet af boliger til unge med særlige behov. I medfør af Kontanthjælpsreformen, kan unge med særlige behov potentielt få sænket deres forsørgelsesgrundlag til et niveau svarende SU. Det er derfor nødvendigt, at fokusere på om huslejen for de boliger kommunen stiller til rådighed for unge med særlige behov harmonerer med deres eventuelt ændrede forsørgelsesgrundlag.

Udformning af en politik for området for udviklingshæmmede for Lyngby-Taarbæk Kommune

I starten af 2014 er der gennemført en analyse af problemstillinger vedr. unge udviklingshæmmede i opgangsbofælleskaber. I forlængelse heraf skal området vedrørende udviklingshæmmede analyseres nærmere med henblik på at afdække ressourcebehov og mulige synergieffekter på området.

Ledelsesinformation

Fra og med 2013 har kommunerne været mødt af nye indberetningskrav på det specialiserede vok-socialområde, hvilket udspringer af regeringens projekt Digitalisering af Handicap og Udsatte Voksne-områderne (DHUV). For at understøtte dette har Lyngby-Taarbæk Kommune investeret i et nyt fagsystem, der giver gode muligheder i henseende til at skabe det nødvendige overblik og systematik i sagsbehandlingen og bestillingen af sociale ydelser.

På denne baggrund fortsætter de senere års arbejde med ledelsesinformation og fokus på effekter i 2015. Dette indebærer bl.a., at der skal stilles skarpt på arbejdsgange og IT-løsninger, således at kvaliteten af den ledelsesinformation der leveres, fortsat kan holdes på et højt niveau.

5. Nøgletalsudvikling [Udestår]

6. Sammenligning af nøgletal [udestår]

Aktivitetsområde: Sundhed

Sammenfatning:

- Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet
- Flere og flere kommunale sundhedstilbud
- Sammenlægning af klinikker i børne- og ungetandplejen
- Styrket indsats overfor hjerneskadede borgere
- Nye former for sundhedsplejebesøg
- Øget fokus på frivillighed

1. Beskrivelse af området

Aktivitetsområdet omfatter:

- A. Aktivitetsbestemt medfinansiering
- B. Specialiseret genoptræning
- C. Genoptræning og vedligeholdelses-træning
- D. Vederlagsfri fysioterapi
- E. Sundhedsfremme og forebyggelse
  - Sundhedsprojekter
  - Løn
- F. Kommunal tandpleje
- G. Andre sundhedsudgifter
  - Hospice
  - Begravelseshjælp
  - Færdigbehandlede patienter
  - Øvrige sundhedsudgifter
- H. Frivillighed

2. Økonomisk driftsramme

Beskrivelse / mio. kr.	R13	B14	BF15	BO16	BO17	BO18
Aktivitetsbestemt medfinansiering	204,7	200,3	196,3	193,7	193,7	193,7
Specialiseret genoptræning	1,7	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Genoptræning og vedligeholdelsestræning	73,3	72,1	74,5	74,5	74,5	74,5
Vederlagsfri fysioterapi	9,1	9,3	9,3	9,3	9,3	9,3
Sundhedsfremme og forebyggelse	2,5	2,8	3,5	3,5	3,5	3,5
Kommunal tandpleje	18,7	18,6	18,5	18,6	18,6	18,6
Andre sundhedsudgifter	6,5	5,9	4,2	4,2	4,2	4,2
Kommunal sundhedspleje	0	9,3	9,4	9,5	9,5	9,5
Frivillighed	1,1	2,2	1,9	1,9	1,9	1,9
Aktivitetsområde Sundhed i alt	317,7	322,0	319,0	316,6	316,7	316,7

Anm.: Afrunding kan indebære at summen af de enkelte poster afviger fra totalen.

2015 pris- og lønniveau

Afvigelse mellem Budget 2014 og Budget 2015 er beskrevet nedenfor.

Aktivitetsbestemt medfinansiering

Afvigelsen fra Budget 2014 til Budget 2015 på Aktivitetsbestemt medfinansiering skyldes Handlekatalogforslag SU 5 fra 2013, tillægsbevilling i 2013, regeringens lov- og cirkulæreprogram og de forudsætninger, som er beskrevet under "Budgetforudsætninger".

Beskrivelse / mio. kr. 2013 niveau	B13	B14	BF15	BO16	BO17	BO18
Anvendelse af skærmt teknologi (SU5)	-1,0	-2,0	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5

Tillægsbevilling i forbindelse med halvårsregnskabet 2013, som følge af øget udgiftspres på aktivitetsbestemt medfinansiering:

Beskrivelse / mio. kr. 2013 niveau	B13	B14	BF15	BO16	BO17	BO18
Aktivitetsbestemt medfinansiering	12,0	8,0	6,0	4,0	4,0	4,0
Hospice	0,5	0	0	0	0	0
I alt	12,5	8,0	6,0	4,0	4,0	4,0

Følgende punkt fra regeringens Lov- og cirkulæreprogram er implementeret på Aktivitetsbestemt medfinansiering.

Beskrivelse / mio. kr. 2014 niveau	B13	B14	BF15	BO16	BO17	BO18
KL-nr. 35.Landsdækkende screening for tyk- og endetarmskræft (Kræft-plan III) 1)	0	0,5	0,5	0	0	0

Genoptræning og vedligeholdelsestræning

Området vedrører primært kommunens Træningsenhed, og der er i forbindelse med budget 2014 tilført 1,6 mio. kr. fra puljen til Sundhed og Forebyggelse. Der er endvidere tilført 0,2 mio. kr. fra Kørselspuljen. Endelig er der tilført 0,5 mio. kr. som følge af tekniske korrektioner. Se endvidere "Sundhedsfremme og forebyggelse" nedenfor.

Sundhedsfremme og forebyggelse:

I budgetaftalen for 2014 er der afsat en pulje til Sundhed og Forebyggelse på 2 mio. kr. Heraf er 0,4 mio.kr. tilført Sundhedsfremme og forebyggelse i 2014 og overslagsårene til brug for Sundhedsindsats i psykiatrien og Sundhedsaktiviteter i lokalområderne. De resterende 1,6 mio.kr. af puljen vedrører genoptræningsdeltagelse i rehabiliterende team og udgående akutteam på ældreområdet og er tilført kommunens Træningsenhed.

Herudover er der foretaget tekniske korrektioner for ca. 0,3 mio. kr.

Kommunal Sundhedstjeneste:

Kommunal Sundhedstjeneste er fra og med budget 2014 og frem flyttet til aktivitetsområdet Sundhed fra Uddannelse og Pædagogik.

Andre sundhedsudgifter:

Begravelseshjælp og Befordringsgodtgørelse for tilsammen 1,7 mio. kr. er fra og med budget 2014 og frem flyttet fra aktivitetsområde Sundhed til aktivitetsområde Handicappede.

Frivillighed:

Faldet i buget fra 2014 til 2015 for Frivillighed skyldes tekniske korrektioner.

3. Budgetforudsætninger

3.1 Generelle budgetforudsætninger

På sundhedsområdet budgetteres økonomien forskelligt på de enkelte delområder:

- Budget til medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen bygger på en budgetanalyse fra 2011. Analysen vurderede udgiftsniveauet i 2012 ved at tage højde for kommunens demografiske udvikling, en ny medfinansieringsmodel med forhøjede lofter samt skøn for aktivitetsudviklingen i det regionale sundhedsvæsen. Budgettet i 2014 bygger på en fremskrivning efter denne analyse. Der er p.t. ikke data, som giver grundlag for at ændre denne forudsætning
- Budgettet for Tandplejen og Sundhedsplejen er baseret på en kapacitetstilpasningsmodel, som tager højde for udviklingen i antallet af børn i kommunen, og vedr. omsorgstandplejen tager modellen højde for antallet af plejeboliger.

Genoptræningsenhedens budget er placeret på fire delområder:

- Budgettering af de rehabiliterende pladser på Fortunen og de midlertidige pladser på Møllebo er selvstændigt budgetteret, og er ikke omfattet af f.eks. kapacitetstilpasningsmodel baseret på demografisk udvikling.
- Træningsindsatserne på Møllebo og Fortunen er selvstændigt budgetteret, og er ikke omfattet af f.eks. kapacitetstilpasningsmodel baseret på demografisk udvikling.

4. Perspektiver og udfordringer

Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet

Medfinansieringen har de seneste år udfordret Lyngby-Taarbæk Kommune (såvel som mange andre kommuner), fordi regningerne varierer meget, og området er svært at styre. Dette giver usikkerhed om skønnet for kommunens årsforbrug (aktiviteten) samt budgetgrundlaget (den forventede kommunale pris pr. enhed). Derfor følges udviklingen tæt med månedlig økonomisk opfølgning.

Der er med budgettet for 2013 og 2014 iværksat en række tiltag, som blandt andet har til formål at reducere antallet af forebyggelige indlæggelser blandt ældre borgere. Initiativerne omfatter skærmt teknologi på sundheds- og ældreområdet, subakutte plejepladser, udgående akut-team og redskaber til tidlig opsporing af sygdom i ældreplejen.

Udgifterne til de forebyggelige indlæggelser faldt fra 2013 til 2014, men udgør imidlertid blot ca. 4 % af de samlede medfinansieringsudgifter. Desuden viste større vækst i medfinansieringen i 2013 og 2014 sig primært på områder, som er vanskelige for kommunen at forebygge. Det gælder eksempelvis kræftbehandling og skadestue/akutområdet, hvor sidstnævnte hænger tæt sammen med etableringen af regionens nye akutfunktion 1813.

Områdets budgetlægning er vedvarende udfordret af sygehusenes omlægning med kortere indlæggelsestider og øget ambulante behandling. Udviklingen presser udgifterne for kommunerne op, fordi der ikke betales en pris pr. sengedag, men pr. samlet indlæggelse og pr. ambulante besøg. Derudover indbygger afregningssystemet hvert år flere og flere nye "gråzonetakst-grupper", der er dyrere for kommunen, end en ambulante behandling, som afregnes med et betalingsloft på ca. 1.400 kr. En ambulante behandling afregnet til "gråzonetakst" har betalingsloft på ca. 14.000 kr. Effekten af nyoprettede gråzonegrupper er ukendt på kommuneniveau det første år, de eksisterer. Budgetlægning er derfor, på grund af takstsystemets udvikling, svært at håndtere.

Flere og flere kommunale sundhedstilbud

Kommunerne får i disse år flere og flere opgaver og forpligtelser til den kommunale sundhedsindsats. Hospitalernes øgede specialisering og generelt set hurtigere patientforløb betyder, at kommunerne får flere og også mere specialiserede opgaver.

Strukturelt set er det hensigtsmæssigt, at sundhedsopgaverne løses på det mindst specialiserede niveau. Kommunerne kan derfor løfte flere opgaver fra hospitalerne. Udfordringen for kommunerne opstår, hvis opgaverne glider ufinansieret og ukoordineret fra hospital til kommuner.

Ved de seneste nationale økonomiaftaler for 2013 og 2014 har kommunerne i to omgange fået tilført 300 mio. kr. årligt til at styrke deres nære sundhedsindsatser. Lyngby-Taarbæk Kommune afsatte derfor 1 mio.kr. i 2013 og 2 mio.kr. i 2014 til nye sundhedsindsatser på bl.a. ældreområdet til et udgående akut-team og subakutte plejepladser. Målet med indsatserne er at forebygge unødvendige indlæggelser ved at skabe kvalificerede alternativer for borgerne. Samtidig har Lyngby-Taarbæk Kommune i de seneste par år iværksat en række forebyggende indsatser i forhold til udsatte borgere. Det gælder sundhedsklub for særlig udsatte jobsøgende i samarbejde med Jobcentret, kost- og træningstilbud for psykisk syge og særlige rygestopindsatser rettet mod udsatte unge og voksne.

Derudover forudsætter stigningen i kommunale sundhedsopgaver et øget samarbejde mellem kommunerne, regionen og de praktiserende læger. I 2015 indgår de tre parter i Region Hovedstaden en ny sundhedsaftale for perioden 2015 – 2018, som blandt andet vil lede til nye fælles samarbejdsformer, hvor almen praksis, hospitaler og kommuner integrerer indsatserne i fælles og samtidige løsninger. Målet er, at borgerne skal opleve bedre forløb og sammenhæng i indsatserne. Inden for både psykiatri- og somatikområdet arbejder kommunerne i Region Hovedstaden med at koordinere udviklingen i deres sundhedsindsatser via fælles rammepapirer, som sætter minimumsstandarder og mål for udviklingen af kommunernes sundhedsindsats. Målet er at fremstå som et samlet nært sundhedsvæsen.

Sammenlægning af klinikker i børne- og ungetandplejen

En analyse af effektiviseringspotentialet – både kvalitativt og økonomisk – ved at sammenlægge kommunens tandklinikker fra foråret 2014 viste, at tandklinikksammenlægninger har kvalitative potentialer i form af bl.a. bedre brugerservice og øget faglighed samt mulighed for hjemtagelse af specialtandplejen. Tandklinikker på alle skoler understøtter ikke nutidens tandplejeudfordring, og i de kommende år er der samtidig behov for udskiftning af meget dyrt udstyr. En sammenlægning af klinikker mindsker behovet for nyt udstyr.

Med udgangspunkt i undersøgelsen anbefalede Social- og Sundhedsudvalget at samle hele Tandplejen i to tandklinikker: én i Lyngby og én i Virum/Sorgenfri og hjemtage specialtandplejen for udviklingshæmmede fra Gentofte Kommune. Anlægsomkostningerne skønnes at udgøre ca. 21,5 mio. kr. og indkøb af nyt udstyr 4 mio. kr. Specialtandplejen hjemtages med en besparelse på 0,7 mio. kr./år. Desuden fraflytter centralklinikken og tandreguleringsklinikken Toftebæksvej 8, som herefter udlejes for 0,5 mio. kr./år.

Styrket indsats overfor hjerneskadede borgere

Borgere med erhvervet hjerneskade og deres pårørende oplever en svær livssituation, hvor hjælpen fra det offentlige kræver en tværsektoriel indsats. Der er typisk tale om flerårige forløb, som ofte ender med en form for varig indsats. På grund af forløbenes kompleksitet og tværfaglige karakter er der eksempler på borgere, som har mødt op til 50 rådgivere og medarbejdere i deres forløb. For at støtte disse borgere og pårørende har Lyngby-Taarbæk Kommune siden sommeren 2012 ansat en hjerneskadekoordinator, der tager borgeren i hånden gennem systemet og koordinerer kommunens indsats. Hjerneskadekoordinationen er finansieret af puljemidler fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet og udløber ved udgangen af 2014.

En evaluering af hjerneskadekoordinationen i foråret 2014 viste både en høj grad af brugertilfredshed i Lyngby-Taarbæk Kommune, og at funktionen kan ses som en investering i en svært håndterbar velfærdsopgave. Indsatsen giver en gruppe borgere og deres pårørende en mere tryk oplevelse af at blive taget i hånden og få information og vejledning i en vanskelig tid. Derudover betyder funktionens forankring, at pårørende fortsat kan deltage i pårørendegrupper, og at hjerneskadede borgere kan finde støtte i netværksgrupper.

Med basis i en evalueringen af Lyngby-Taarbæk Kommunes indsats, anbefalede Social- og Sundhedsudvalget en permanentliggørelse af funktionen fra 2015.

Nye former for sundhedsplejebesøg

Antallet af genindlæggelser blandt nyfødte børn (0-3 mdr.) har gennem de seneste 7-8 år ligget stabilt på 10-20 indlæggelser årligt i Lyngby-Taarbæk Kommune. Der er stort nationalt fokus på antallet af genindlæggelser blandt nyfødte, og på den baggrund anbefalede Sundhedsstyrelsen i 2013, at den kommunale sundhedstjeneste tilbyder et tidligt hjemmebesøg (barselsbesøg) allerede på 4.-5. dagen efter fødslen, såfremt familien er udskrevet indenfor 3 døgn efter fødslen og efter hjemmefødsler.

I praksis betyder anbefalingen, at der skal være et tilbud om besøg på lørdage og nogle søn- og helligdage. Sundhedstjenesten i Lyngby-Taarbæk Kommune fik med budget 2014-17 på den baggrund tildelt 0,1 mio. kr. årligt til at tilbyde disse weekendbesøg.

I 2015 vil Lyngby-Taarbæk Kommune analysere disse weekendbesøg for at afdække, om indsatsen står mål med effekten, eller om de pågældende besøg lige såvel kunne placeres om mandagen i stedet for om lørdagen.

Sideløbende med etableringen af weekendbesøg oprettede Sundhedstjenesten pr. 1. januar 2014 et fast ugentligt tilbud om "åbent hus", kaldet Forældrecafé, hvor forældre har mulighed for at komme til sundhedsplejersken i eksterne lokaler. Erfaringerne med Forældrecaféen i 2014 betyder, at ca. hvert andet ekstra behovsbesøg fra 2015 forventes at kunne lægges i en åben konsultation. Det drejer sig om de lettere besøg, som eksempelvis vægtkontroller. Omlægningen giver en årlig driftsbesparelse på 115.000 kr.

Øget fokus på frivillighed

I foråret 2013 vedtog Lyngby-Taarbæk Kommune en Strategi for Frivillighed og Medborgerskab, der slår fast at Lyngby-Taarbæk Kommune skal styrke samarbejdet med de frivillige foreninger og sikre bedre rammer om det frivillige arbejde i kommunen. I sommeren 2014 flytter Frivilligcentret til rustenborgvej 2A og får dermed langt bedre lokaler til både centrets egne og til foreningernes aktiviteter. Social- og Sundhedsudvalget arbejder samtidig i tæt dialog med de frivillige foreninger om i 2014 at skabe den bedst mulige model for uddeling af kommunens frivilligmidler.

5. Nøgletalsudvikling

[Afsnittet færdiggøres til det administrative Budgetforslag]

6. Sammenligning af nøgletal

[Afsnittet færdiggøres til det administrative Budgetforslag]

Aktivitetsområde: Træning og Omsorg

Sammenfatning:

- Budgetkrav om at der på frit valg-området opnås yderligere rationaler ifm. paradigmeskiftet mht. hjælp til selvhjælp
- Styrkelse af det nære sundhedsvæsen i form af bl.a. øget forebyggelse, tidligere opsporing af sygdomme og varetagelse af mere komplekse sygeplejeopgaver (som tidligere lå i regi-
onsregi)
- Krav om væsentlig lavere aktivitet i forhold til Køb og Salg, som følge af, at kommunens plejeboliger er fuldt udbygget

1. Beskrivelse af området

Området omfatter hovedsageligt:

- Hjemmehjælp i form af praktisk hjælp og personlig pleje, hjemmesygepleje, madservice og linnedservice
- Ældreboliger, omsorgsboliger, plejeboliger og midlertidige pladser
- Aktivitetscentre for ældre, ældreklubber samt åbne caféer i tilknytning til plejecentre.
- Hjælpebidler, befordring og plejevederlag
- Ambulant genoptræning, hjemtagelse af færdigbehandlede patienter og rehabiliterende døgnpladser
- Personlige tillæg og helbredstillæg
- Boligyldelse

2. Økonomisk driftsramme

Beskrivelse / mio. kr.	R2013	B14	B15	BO16	BO17	BO18
Administration -personalekonti		15,24	16,07	16,07	16,07	16,07
Sekretariat		15,59	10,89	12,37	12,98	12,98
Visitation						
Frit-valg puljen		113,78	113,39	112,78	112,76	112,76
Hjælpebidler		20,67	21,06	21,13	21,13	21,13
Visitation - øvrigt		5,98	5,98	5,98	5,98	5,98
Køb og salg		28,12	26,97	26,97	26,97	26,97
Træning						
Træning fælles		23,29	22,75	22,75	22,75	22,75
Hjemmeplejen Virum/Solgården		1,59	1,39	1,39	1,39	1,39
Hjemmeplejen Baunehøj/Lundtofte		13,42	11,82	11,82	11,82	11,82
Service-team/Madservice		2,10	2,36	2,36	2,36	2,36
Områdecentre						
Områdecentre fælles		21,90	20,35	20,35	20,35	20,35
Plejehjem Virumgård/Solgården m.fl.		106,90	100,52	100,52	100,52	100,52
Plejehjem Baunehøj/Bredebo m.fl.		93,25	95,94	95,94	95,94	95,94
Selvejende institution Lystoftebakken		46,28	48,15	48,15	48,15	48,15
Træning og omsorg		508,1	497,6	498,6	499,2	499,2

Anm.: Afrunding kan indebære, at summen af de enkelte poster afviger fra totalen. Alle tal er i 2014 pris- og lønniveau. Kontoplanen for CTO er ændret fra 2013 til 2014, derfor kan regnskabet for 2013 ikke umiddelbart indlæses. Regnskabet vil indgå i det administrative budgetforslag

[Bemærk, at den økonomiske driftsramme, samt nedenstående bemærkninger viser budgettet som det ser ud på baggrund af de forudsætninger der er udarbejdet til det vedtagne budget for 2014-17. Frem mod vedtagelsen af budgetforslag 2015-18 og i forbindelse med 2. anslået regnskab for 2014, vil budgettet samt bemærkningerne blive opdateret således at det afspejler den økonomiske udvikling i 2014, som har konsekvens for budget 2015-18 samt kapacitetstilpasningen.]

2.1 Bemærkninger til den økonomiske driftsramme

Nedenfor er aktiviteter med en væsentlig budgetudvikling beskrevet:

Administration – personalekonti

- Budgettet stiger fra 2014 til 2015 og overslagsårene med 0,8 mio. kr., idet der i 2014 blev udmøntet en negativ regulering af barselsudligningspuljen, som følge af en genberegning af puljerne på tværs af kommunens centre (0,8 mio. kr.).

Sekretariat

- Budgettet falder fra 2014 til 2015 med -4,7 mio. kr. Dette sker bl.a. som følge af, at puljer vedtaget ifm. budget 2014 er blevet udmøntet på andre områder. Endvidere er der foreløbigt indarbejdet rationaler på bl.a. plejehjemsområdet med henblik på udmøntning ved den endelige detailbudgettering (-4,7 mio.kr.).

Visitation

Køb og salg

- Ombygningen af kommunens plejeboliger færdiggøres i 2014, hvorfor antallet af disponible plejeboliger vil være højere end i de år, hvor ombygning stod på. Derfor forventes der i årene fremover at være et faldende behov for at købe plejeboligpladser i andre kommuner, samtidig med at der i større udstrækning end tidligere kan sælges plejeboligpladser til andre kommuner, såfremt der er en efterspørgsel. Alt andet lige vil det betyde, at nettoudgiften til køb og salg af plejeboliger vil falde i de kommende år (-1,2 mio.kr.).

Frit valg-pulje

- På frit valgs området er der et lille fald i budgettet fra 2014 til 2015 på 0,4 mio. kr. som dels skyldes den fortsatte udmøntning af paradigmeskiftet, dels et forventet fald i efterspørgslen, som følge af, at kommunens plejecentre er fuldt udbygget. Området er imidlertid blevet tilført midler i forbindelse med budgetforhandlingerne for budget 2014, hvilket betyder, at området får tilført 0,7 mio. til aflastning af pårørende til demente, 0,1 mio. kr. til en ny støvsugningsydelse samt 0,9 mio. kr. til gulvvask. Endvidere er der indarbejdet fuldt budget fra 2015 til de nye planlagte omsorgsboliger.

Områdecentrene

Fælles, Uddannelsessteam

- Som konsekvens af budgetaftalen for 2014-17, er der budgetteret med faldende udgifter til voksnelever på SOSU-uddannelsen. Derfor er budgettet til SOSU-uddannelsen i 2015 1,5 mio. kr. lavere end i 2014.

Plejhjem.

- Budgettet til plejehjemsdrift m.v. falder fra 2014 til 2015 med -1,8 mio. kr., som skyldes at to mindre plejhjem nedlægges ultimo 2014 og lægges ind under det nye og større plejhjem på Bredebo. Hermed er det muligt at hjemtage stordriftsfordele i forhold til personale i ydervagterne (aften-og nattevagterne).

3. Budgetforudsætninger

3.1 Generelle budgetforudsætninger

Budgetteringen af den enkelte institution er baseret på objektive tildelingskriterier, der sikrer en sammenhæng mellem aktivitet og ressourcetildeling. Kommunens institutioner på ældreområdet styres endvidere efter en model, som sikrer en høj grad af autonomi i økonomistyringen og et styrket incitament for budgetoverholdelse gennem overførsel mellem budgetårene.

Nedenfor fremgår de overordnede principper for budgetteringsgrundlaget på hele ældreområdet:

- På frit valg-området anvendes en kapacitetstilpasningsmodel, der beregnes på grundlag af befolkningssammensætningen, den kommunale hjemmeplejes faktiske omkostninger og antallet af udførte timer.
- Hjemmesygeplejeområdet benytter en intern aktivitetsafregningsmodel på baggrund af leverede timer, og der er således ingen "automatisk" regulering af den budgetsum, der er afsat til området.
- For madservice er der lovmæssigt fastsat et prisloft for borgeren. Budgettet for DKM skal balancere inden for disse rammer og indenfor det tilbud, som DKM afgav tilbage i 2010 og er baseret på en udgiftsneutralitet ved af- eller tilgang af borgere.
- For pleje- og omsorgsboliger anvendes en budgetteringsmodel, som senest er blevet revideret i 2011. I forbindelse hermed blev behovet for pleje- og omsorgsboliger kortlagt frem til 2015 og budgetteringen af pleje- og omsorgsboligerne tilrettet herefter.
- Til budgettering af den enkelte pleje- og omsorgsbolig anvendes en budgetteringsmodel, der tager højde for alle udgifter forbundet med at drive en pleje- og omsorgsbolig – såvel pleje som øvrig drift. Dog indgår ejendomsudgifter ikke i budgetteringsmodellen. Budgetteringsmodellen anvendes ved budgettering af de enkelte institutioner, herunder også ved oprettelse af nye boliger.

På de resterende områder er ressourcetildelingen baseret på foregående års budgettering og kan efter politisk stillingtagen korrigeres i tilfælde af ændret efterspørgsel.

3.1.1 Plejhjem

Nedenfor fremgår oversigt over antal plejehjemspladser – både midlertidige og permanente - for perioden 2013-2017, herunder hvilken enhedspris som er gældende i det pågældende år. Antallet af plejeboliger stiger fra 2013 til 2017 med 21 pladser, fra 531 til 552. I samme periode falder den gens. pris for en plads med 4.000 kr. Faldet i prisen dækker dels over, at der i 2014 nedlægges to mindre – og dyre – lokalcentre, som erstattes af ét større, dels at der er tilført ekstra midler til flere sociale aktiviteter. Endeligt er der tale om, at koordinerende demensfunktion på de enkelte plejhjem er samlet i en selvstændig enhed, og at budgettet er korrigeret i forhold til den ændrede organisering.

Plejehjem	B13	B14	BO15	BO16	BO17
Antal boliger	531	550	552	552	552
Enhedspris (1.000 kr.)	452	450	448	448	448
Samlet omkostning (1000 kr.)	240.036	247.461	247.370	247.370	247.370

3.1.2 Frit valg

Frit valg-området dækker primært over levering af praktisk og personlig pleje til borgere i eget hjem. Økonomien på området udgøres primært af frit valg-puljen, der bruges til at afregne både den kommunale og de private leverandører for leverede timer hjemmehjælp- og pleje. I 2015 udgør puljen vedrørende praktisk hjælp og pleje (§ 83) ca. 110,9 mio. kr. Den resterende del af puljen udgøres af § 95 BPA-ordningen på ca. 2 mio. kr. Af budgettet til praktisk hjælp og personlig pleje udgør budgettet til de private leverandører ca. 15 mio. kr. mens den øvrige del vedrører den kommunale leverandør.

Frit Valgs-puljens nuværende budgetforudsætninger er fra budget 2013, og ses af nedenstående forudsætninger i forhold til aktivitet – målt i leveret timer og enhedsomkostningen. Der er endnu ikke regnet på forudsætningerne for 2018.

Frit valg - kommunal leverandør	B13	B14	BO15	BO16	BO17
Antal leverede timer	252.970	259.651	261.766	260.116	261.704
Enhedspris kr.	370	364	364	364	364
Samlet omkostning (1000 kr.)	93.534	94.513	95.283	94.682	95.260

Frit valg - private leverandører	B13	B14	BO15	BO16	BO17
Antal leverede timer	42.705	37.667	37.057	36.966	37.097
Enhedspris kr.	399	393	394	395	396
Samlet omkostning (1000 kr.)	17.028	14.803	14.600	14.601	14.691

Sideløbende med at antallet af leveret timer mindskes, som følge af paradigmeskiftet og differentieret rengøring, effektiviseres arbejdsgangene i hjemmeplejen, således at der i perioden leveres gradvist færre timer til en lavere timepris. Hertil kommer, at der er udmøntet rationaler ved udbud af de væsentlige indkøbsområder.

Endvidere er der taget højde for, at det planlagte plejehjem med 40 pladser er omdannet til omsorgsboliger, som finansieres via frit valg-puljen. Det betyder, at antallet af timer stiger fra slutningen af 2014, og at der således ikke umiddelbart kan opserveres et fald i antallet af leverede timer.

Endeligt er der med budgetaftalen for 2014- 2017 tilført frit valg-puljen 0,7 mio. kr. til aflastning af demente pårørende, 0,1 mio. kr. til en ny støvsugningsydelse og endelig 0,9 mio. kr. til gulvvask i årene 2015 til 2017.

3.1.3 Omsorgsboliger

I henhold til budgetaftalen fra 2013 etableres der 40 nye omsorgsboliger fra primo 2015. Disse organiseres under frit valg-ordningen, for så vidt angår den personlige og praktiske bistand. Det betyder, at borgerne skal visiteres individuelt, og at borgerne kan vælge mellem den kommunale leverandør og de private leverandører. For så vidt angår selve omsorgsfunktionen vil der sandsynligvis blive tale om, at denne forankres og udgår fra et af de nærliggende aktivitetscentre, og således ikke er omfattet af frit valg-ordningen. Budgetteringen af omsorgsboligerne har taget udgangspunkt i den årlige omkostning, som var forbundet med en borger i eget hjem, inden vedkommende fik tilbudt en plejehjemsplads.

4. Perspektiver og udfordringer

Andelen af 65+ årige i Lyngby-Taarbæk kommune (LTK) er ifølge Økonomi- og Indenrigsministeriets nøgletal 19,6 % mens at landsgennemsnittet er 18,2 %, andel er svagt stigende, når man kigger på de sidste to år. Dette medfører alt andet lige, et pres på budgettet indenfor ældreområdet.

Samtidig er netto ældreudgifterne i 2014 pr. 65+ årige 52.522 kr., mens at landsgennemsnittet er 41.623 kr. Her er det dog vigtigt at bemærke, at forskel i beløbene kan dække over kommunernes forskellige konteringspraksis, men det til trods viser det dog, at netto udgiftsniveauet i LTK er højere end gennemsnittet. Det medfører alt andet lige igen et pres på ældreområdets budget.

Sammenholdes de to ovenstående indikatorer er det tydeligt, at det er nødvendigt løbende at prioritere ældreområdetets ressourcer, men også at der i de kommende år skal være fokus på forebyggelse og mobilisering af de ældres egne ressourcer, så flest muligt er selvhjulpne så længe som muligt. Endvidere er der pres på udgifterne til medfinansiering af sundhedsvæsenet, hvilket kræver en fortsat udvikling og prioritering af det nære sundhedsvæsen.

Derfor er der indenfor aktivitetsområdet Træning og Omsorg fortsat brug for at udvikle, implementere og fastholde de allerede igangsatte aktiviteter indenfor træning og aktivitet i hverdagen, det nære sundhedsvæsen og velfærdsteknologi.

Træning og aktivitet i hverdagen

Formålet med træning og aktivitet i hverdagen er først og fremmest at styrke den ældre borger til i højere grad at mestre egen tilværelse. Dernæst er det et formål generelt at udskyde det tidspunkt, hvor den ældre får behov for offentlig hjælp og derved også at reducere antallet af visiterede timer.

Paradigmeskiftet er i fuld gang på hele ældreområdet – i hjemmepleje, på plejecentre, på de midlertidige pladser og genoptræningspladser. Der er tale om en kulturændring, som grundlæggende handler om at ændre medarbejdernes tilgang til borgerne fra at tænke kompenserende til at tænke rehabiliterende og tage afsæt i borgerens egne ressourcer. Der er grundlæggende også tale om, at medarbejdernes indsats i højere grad skal være støttende og vejledende i stedet for plejende.

I 2015 vil paradigmeskiftet fortsat skulle konsolideres ved at der sker en understøttelse af og fastholdelse i den kulturændring, som allerede er igangsat. Herudover skal der fortsat udvikles nye initiativer og idéer på området.

Det nære sundhedsvæsen – tidlig opsporing og kvalitet i indsatsen

I de seneste år er sygehusene blevet stadig mere specialiserede og behandlingsforløbene er accelereret. Samtidig er der kommet flere ældre og flere med kroniske sygdomme. KL peger på, at borgerne i videst muligt omfang skal behandles i deres nærområde af kommunerne og almen praksis – i det nære sundhedsvæsen.

Forebyggelse og tidlig opsporing skal derfor styrkes i kommunerne ligesom der skal etableres kommunale subakutte tilbud. Dette fremgår også af regeringens sundhedsoplæg, som desuden peger på et behov for at styrke kvaliteten og sikre større ensartethed i kommunernes indsatser.

De tidlige tegn på sygdom kommer til udtryk i små ændringer i hverdagen, ligesom et fald i funktionsniveau eller underernæring vil påvirke den ældres daglige aktiviteter og trivsel. Det øger behovet for hjælp til almindelige dagligdags færdigheder. For at "fange" de første tegn på ændringer er der brug for at understøtte, at medarbejderne systematisk observerer relevante hverdagssituationer hos de ældre borgere og tidligt identificerer fald i borgernes funktionsevne og ændringer i deres ernæringstilstand.

I 2013 iværksattes implementering af den tidlige opsporing af sygdomstegn og i 2014 opsporing af fald i funktionsniveau og screening af ernæringstilstanden. Dette arbejde fortsættes i 2015

For at udvikle kvaliteten i de kommunale sygeplejeindsatser iværksattes i 2013 et systematisk arbejde med standarder og instrukser, der tager afsæt i KL's 13 sygeplejefaglige indsatsområder. Det skal sikre større ensartethed i de sygeplejefaglige procedurer og større klarhed over, hvordan en given opgave og situation skal håndteres. Herudover er der udviklet en model for journalaudit og der er arbejdet med opfølgning og forankring af kvalitetsarbejdet.

I 2015 vil der fortsat være fokus på at sikre, at de nyoprettede subakuttepladser er kendt i organisationen og blandt de praktiserende læger, så det potentiale, der ligger i de subakutte pladser, udnyttes.

I forbindelse med udmøntningen af regeringens ældremilliard har LTK søgt om og fået tilskud til kompetenceudviklingsforløb for alle sygeplejerskerne, så de bliver klædt på til at varetage de nye opgaver i primær sundhedssektoren som konsekvens af, at der sker en opgaveflytning fra sygehuse til kommunerne.

Velfærdsteknologi

Skærmteknologien rummer potentialer for at fremme borgernes involvering i egen pleje og omsorg. Skærmteknologiske løsninger kan betyde, at mange besøg på sygehusafdelinger, i ambulatorier og hos egen læge kan erstattes af behandling, pleje og monitorering i hjemmet.

Hensigten med at indføre skærmteknologiske løsninger på ældreområdet er at øge den enkelte borgers grad af selvhjulpethed, værdighed og livskvalitet. Et andet sigte er at frigive ressourcer til de nye opgaver i det nære sundhedsvæsen. Skærmteknologien skal på denne måde bidrage til at nytænke serviceopgaver og arbejdsgange på ældreområdet.

Med Epitalet har Lyngby-Taarbæk Kommune igangsat et større telemedicinsk projekt rettet mod kronikere. Epitalet omfatter i første omgang borgere med KOL, men skal udbrede til andre målgrupper af kronikere.

I 2015 vil der fortsat være fokus på udviklingen og anvendelse af skærmteknologi til nye målgrupper og ydelser med henblik på at nå besparelsen, som blev besluttet i forbindelse med Budget 2013. Endvidere har LTK i forbindelse med regeringens ældremilliard fået midler til at udvide Epitalprojektet.

Det skal bemærkes, at indsatsen således er forankret under Træning og omsorg, men at selve besparelsen er placeret på sundhedsområdet.

Samarbejde med DTU og udviklings- og forskningsprojekter på Bredebo plejehjem

Forvaltningen og DTU har aftalt at samarbejde om udviklings- og forskningsprojekter. Samarbejdet anskues som et pilotprojekt og evalueres efter to år. Samarbejdet er struktureret omkring to årlige møder før semesterstart på DTU, henholdsvis i februar og september. Samarbejdet er organiseret i en mindre enhed bestående af ledelsesrepræsentanter fra Bredebo plejehjem og Center for Træning og Omsorg samt en administrativ repræsentant fra afdelingen for sektorudvikling og innovation ved DTU og en forsker fra Institut for DTU Management Engineering.

Samarbejdet kan omhandle både udvikling, forskning, test og evaluering inden for ældresektoren i form af både kortere projektføløb, kandidatspecialer samt længerevarende forskningsprojekter. Både DTU og Lyngby-Taarbæk Kommune kommer med forslag til emner, dog med det fælles afsæt, at projekterne skal give mening for beboerne og tilføre værdi til plejen og omsorgen af disse.

Samarbejdet som tager udgangspunkt i at begge parter har til hensigt at indgå i samarbejder men ikke er forpligtiget til det. Beslutningen herom vil bero på en vurdering af, om det konkrete projekt giver værdi for beboerne, øvrige igangværende aktiviteter og tiltag samt ressourcetrækket på personale og ledelse.

5. Nøgletalsudvikling

[Afsnittet færdiggøres til det administrative budgetforslag]

6. Sammenligning af nøgletal

[Afsnittet færdiggøres til det administrative budgetforslag]

SENIORRÅDET
I
LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

HØRINGSSVAR

28.05.2014

Kommunen har bedt Seniorrådet om et høringssvar **vedrørende effektiviserings- og omstillingsforslag fra kommunens fagudvalg.**

Seniorrådet har i den forbindelse drøftet følgende forslag fra Social- og Sundhedsudvalget:

T01: Nedlæggelse af 7 demens plejeboliger på Møllebo

T02: Omdanne 14 permanente boliger til 7 beskyttede boliger

T03: Spare "omsorgspakken" i omsorgsboligerne

Ad T01

Seniorrådet kan tilslutte sig flytningen af det lille demensafsnit fra Møllebo til demensboligerne på Bredebo, men er utilfredse med, at ventetiden på demensboliger stiger i en periode, og at flytningen kan betyde afskedigelse af personale.

Seniorrådet ønsker, at de ledige boliger bliver brugt til palliative plejepladser.

Ad T02

Seniorrådet finder det uhensigtsmæssigt at nedlægge somatiske plejehjemspladser. Lige nu stiger antallet af ældre i kommunen, og når plejehjemspladser er nedlagt, bliver de ikke etableret igen.

Ad T03

Seniorrådet finder det problematisk at fremlægge visioner, der ikke er økonomisk mulighed for at realisere.

På Seniorrådets vegne

Lone Schou-Hansen

Handicaprådet

Handicaprådet har konstateret, at budgetprocessen i indeværende år er fremrykket, hvor der inden sommerferien skal findes effektiviseringer på de forskellige områder svarende til 1 % af driften. Handicaprådet har ingen bemærkninger til, at driften optimeres og gøres mener rentabel, hvor det er muligt.

Handicaprådet er opmærksom på at kommunen i øvrigt har tilsluttet sig en takstreduktion på 2 pct. på dele af handicapområdet udførerøkonomi, som er omfattet af de sociale rammeaftaler. Denne reduktion er finansieret via centrale effektiviseringer og tilpasninger.

På denne baggrund vil Handicaprådet vil gerne henlede opmærksomheden på, at effektiviseringerne ikke skal berører serviceniveauet i forhold til handicappede borgere - børn, unge og voksne - hverken i forhold til den direkte service overfor borgeren eller i forhold til tilgængeligheden.

Med venlig hilsen

Ion Meyer
Formand for Handicaprådet

OMSORGSBOLIGER BYGGEPROGRAM

**TOTALENTREPRISE KONKURRENCE
LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE
12.05.2014**

1 INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INDHOLDSFORTEGNELSE	2
2	GENEREL BESKRIVELSE.....	11
2.1	Politiske beslutninger.....	11
2.2	Målsætning.....	11
2.2.1	Formål	11
2.2.2	Succeskriterier.....	11
3	PROJEKTORGANISATION	13
3.1	Styregruppe	13
3.2	Projektejer	13
3.3	Projektledelse.....	13
3.4	Bygherrerådgiver	13
3.5	Projektgruppe.....	13
3.6	Arbejdsgrupper, ansvarlige	13
3.6.1	Intentioner for Omsorgsboligerne	13
3.6.2	Krav til boligerne, fællesarealer og personale.....	13
3.6.3	Velfærdsteknologi.....	14
3.6.4	Samarbejde med de omkring liggende institutioner.....	14
3.6.5	Økonomistyring, skema A, B og C	14
3.6.6	Udlejning.....	14
3.6.7	Planmæssige forhold	14
3.6.8	Generel information	14
3.6.9	Funktionelle krav	14
3.6.10	Tekniske krav	14
3.6.11	IKT Specifikationer.....	15
3.6.12	Kvalitetssikring	15
3.6.13	Miljømål.....	15
3.6.14	Plan for Sikkerhed og Sundhed.....	15
3.6.15	Udbud, kontrakter mm	15
3.7	Organisationsdiagram	16
4	OMSORGSBOLIGER.....	17
4.1	Vision.....	17
4.2	Omsorgsboligen	17

4.3	Fællesarealerne.....	18
4.4	Omsorgspakken.....	18
4.4.1	Personale	19
4.5	Målgruppen	19
5	STAMOPLYSNINGER.....	21
5.1	Adresse	21
5.1.1	Matrikel	21
5.1.2	Ejerforhold	21
5.1.3	Historie.....	21
5.2	Eksisterende omgivelser	21
5.2.1	Beliggenhed.....	21
5.2.2	Adkomst og parkering.....	22
5.2.3	Grundens nuværende disponering.....	22
5.2.4	Bepantning	22
5.3	Myndighedsforhold	22
5.3.1	Tinglysning og servitutter	22
5.3.2	Bevaringsværdi	22
5.3.3	Arealer.....	23
5.3.4	Kommuneplanvisioner	23
5.3.5	Den fremtidige planlægning af området	23
5.4	Nuværende Plangrundlag.....	24
5.4.1	Kommuneplan	24
5.4.2	Lokalplan.....	24
5.4.3	Parkering	24
5.5	Bygningsmyndighed.....	24
5.5.1	Andre myndigheder.....	25
5.5.2	Brandmyndigheder:.....	25
5.5.3	Arbejdstilsynet	25
5.5.4	Fredningsnævnet for København	25
5.5.5	Kulturarvstyrelsen	25
5.5.6	Region Hovedstaden	25
5.5.7	Fødevarestyrelsen:.....	25
5.6	Forsyningsmæssige forhold	26
5.6.1	Offentlige vand- og kloak-forsyning samt affaldshåndtering	26
5.6.2	Varme.....	26

5.6.3	Elforsyning	26
5.6.4	Telefon, tv og internet	26
5.7	Grundforhold.....	26
5.7.1	Tinglysning og servitutter	26
5.7.2	Funderingsforhold	26
5.7.3	Forurening	27
5.7.4	Støjbelastning	28
6	FUNKTIONELLE KRAV	30
6.1	Projektmateriale	30
6.2	Rumbeskrivelser	31
6.2.1	Boligen	31
6.2.2	Boligoversigt	32
6.2.3	Fællesarealer	32
6.2.4	Fællesarealer, oversigt.....	33
6.2.5	Teknikrum og føringsveje	36
6.2.6	Adgang til installationer	37
6.2.7	Vådrom.....	37
6.2.8	Loft og skunkrum	38
6.3	Tilgængelighed.....	38
6.3.1	Tilgængelighedskrav	38
6.3.2	Fokus på	39
6.3.3	Procesforløb / kvalitetssikring.....	39
6.4	Akustisk indeklima.....	40
6.4.1	Luftlydisolation:	40
6.4.2	Efterklangstider:	40
6.4.3	Støj fra øvrige forhold:	41
6.5	Rengøring.....	41
6.6	Indeklima	41
6.6.1	Rygepolitik	43
6.6.2	Temperaturforhold	43
6.6.3	Træk	43
6.6.4	Luftfugtighed.....	43
6.6.5	Luftkvalitet.....	43
6.6.6	Statisk elektricitet.....	44
6.6.7	Lys.....	44

7	TEKNISKE KRAV	45
7.1	Materialer og produkter.....	45
7.1.1	Generelt	45
7.1.2	Materialeprøver og mockup	45
7.1.3	Fremmedledninger	45
7.2	Fundering og terrændæk.....	45
7.2.1	Jordbundsforhold.....	45
7.2.2	Terrændæk og fundamenter	46
7.3	Ydervægge	47
7.3.1	Klimaskærm	47
7.3.2	Udvendige Vinduer	47
7.3.3	Udvendige døre og porte	48
7.4	Tage	49
7.5	Indervægge.....	50
7.6	Etagedæk.....	50
7.7	Trapper og ramper	51
7.8	Indvendige døre og glaspartier	51
7.9	Indvendige overflader.....	52
7.9.1	Generelt	52
7.9.2	Vægge	52
7.9.3	Gulve	53
7.9.4	Lofter.....	53
7.10	VVS.....	54
7.10.1	Generelt.....	54
7.10.2	Forsyninger	54
7.10.3	Vandforsyning.....	54
7.10.4	Varmeforsyning, fjernvarme	54
7.10.5	Teknik- og VVS-centraler.....	54
7.10.6	Overvågningsanlæg.....	54
7.10.7	VVS-anlæg, terræn.....	55
7.10.8	Afløb og sanitet.....	55
7.10.9	Rørmaterialer.....	56
7.10.10	Tagrender og nedløb	57
7.10.11	Vandinstallation i bygning	57
7.10.12	Rørmaterialer.....	57
7.10.13	Målere.	58

7.10.14	Varmt brugsvand.....	58
7.10.15	Sprinkler.....	59
7.10.16	Køling.....	59
7.10.17	Varmeinstallation i bygning.....	60
7.10.18	Varmetekniske installationer.....	60
7.10.19	Komponenter.....	61
7.10.20	Forbrugsanlæg.....	62
7.10.21	Afslutninger.....	62
7.10.22	Teknisk isolering.....	62
7.11	Ventilationsanlæg.....	63
7.11.1	Afkast.....	64
7.11.2	Dimensioneringsgrundlag.....	64
7.11.3	Støjkrav.....	64
7.11.4	Begrænsning af energiforbrug.....	65
7.11.5	Forsyningsanlæg.....	65
7.11.6	Komponenter.....	65
7.11.7	Naturlig ventilation.....	66
7.11.8	Forsyningsanlæg.....	66
7.12	Bygningsautomatik.....	66
7.12.1	Automatik med cts-anlæg.....	66
7.13	Beskrivelse af nuværende system.....	66
7.13.1	Standard for udførelse af CTS.....	67
7.14	El og mekaniske anlæg.....	81
7.14.1	Forsyningsanlæg.....	82
7.14.2	Tavler.....	82
7.14.3	Føringsveje.....	83
7.14.4	Belysning.....	83
7.14.5	Elmotorer.....	85
7.14.6	El-artikler.....	85
7.15	El-anlæg terræn.....	85
7.16	Belysningsanlæg mv.....	86
7.17	El-fællesarealer.....	87
7.17.1	Hårde hvidevarer.....	87
7.17.2	Porttelefon.....	88
7.17.3	Telefoni.....	88
7.17.4	Antenneanlæg.....	88

7.17.5	ABA-anlæg	88
7.17.6	Elevatorer	89
	Specifikation af elevatorer	89
7.18	Øvrige Anlæg.....	90
7.18.1	Låsesystem:	90
7.19	Målere.....	90
7.20	Føringsveje.....	90
7.21	Anlægsdokumentation.	90
7.21.1	Overdragelse og uddannelse.	90
7.21.2	Serviceaftaler.....	90
7.21.3	Indstillingsværdier.....	90
7.22	Inventar	91
7.22.1	Låger og fronter.....	91
7.22.2	Skabskorpus	91
7.22.3	Skabsindretning.....	91
7.22.4	Sokler tilpasninger, lyslister mm.....	91
7.22.5	Bordplader.....	91
7.22.6	Hylde i depoter, rengøringsrum ol.	91
7.23	Øvrige bygningsdele.....	92
7.23.1	Skilte	92
7.23.2	Postkasser.....	92
7.24	Terræn.....	92
7.24.1	Normer	92
7.24.2	Planter	92
7.24.3	Legepladser	93
7.24.4	Belægning	93
7.25	Kunstnerisk Udsmykning.....	93
8	ØKONOMI	94
8.1	Totaløkonomisk beregning.....	94
8.2	Driftsudgifter	94
9	IKT SPECIFIKATIONER.....	96
9.1	Klassifikationssystem.....	96
9.2	Projektweb	96
9.2.1	Byggeweb.....	96

9.2.2	Projektwebmanual.....	97
9.3	Digitale bygningsmodeller i 3D.....	97
9.3.1	Visualisering	98
9.3.2	Simulering	98
9.4	Digital aflevering.....	98
9.4.1	Procesdokumentation	98
9.4.2	Produktdokumentation	98
9.4.3	Drifts- og Vedligeholdsinformation.....	99
9.4.4	Forvaltningsinformation.....	99
10	KVALITETSSIKRING.....	101
10.1	Kvalitetssikringshåndbog.....	102
10.1.1	Sagsidentifikation.....	102
10.1.2	Organisation	102
10.1.3	Kvalitetssikring generelt	102
10.1.4	Entrepriseaftalen	102
10.1.5	Produktionsforberedelse.....	103
10.1.6	Kvalitetssikring under udførelsen	103
10.1.7	Kontrolplan	103
10.1.8	Bygherrens kontrol.....	103
11	MILJØRIGTIGPROJEKTERING.....	104
11.1	Lyngby-Taarbæk Kommunes miljøpolitik.....	104
11.2	Miljørigtig projektering.....	104
11.3	Prioritering af miljøpåvirkninger.....	105
11.4	Miljømål og virkemidler.....	105
11.4.1	Energiforbrug i driftsfasen	105
11.4.2	Indeklima i den færdige bygning	109
11.4.3	Materiale og råstofforbrug	112
11.5	Miljøplan.....	113
12	PLAN FOR SIKKERHED OG SUNDHED	114
12.1	Arbejds miljø.....	114
12.1.1	Totalentreprenørens forpligtelser	114
12.1.2	Byggepladsindretning	114
12.1.3	Byggepladsens område.....	115
12.1.4	Adgangsforhold.....	115

12.1.5	Hegn	115
12.1.6	Renholdelse, rengøring og tørholdelse.....	115
12.1.7	Vand, kloak og el til byggebrug	116
12.1.8	Skure m.m.	116
12.1.9	Transport, aflæsning og oplag af materialer	116
12.1.10	Afsætning	116
12.1.11	Byggeaffald og restforurening	116
12.2	Vinterforanstaltninger	116
12.3	Udtørring	117
13	TOTALENTREPRISEKONKURRENCE	118
13.1	Ordregiver	118
13.2	Udbudsmateriale	118
13.3	Tidsplan.....	118
13.4	Økonomiske forudsætninger	118
13.5	Tilbuddets omfang	118
13.6	Tildelingskriterier	119
13.6.1	Tilbudt økonomi (samlet vægtning 25 %)	120
13.6.2	Byggeriets udformning (samlet vægtning 35 %)	120
13.6.3	Organisation og sagens bemanning (vægtning 25 %).....	120
13.6.4	Sagens gennemførelse: (vægtning 15 %).....	121
13.7	Bedømmelse af tilbud.....	121
13.8	Besigtigelse og spørgemøde	121
13.9	Spørgsmål.....	121
13.10	Tilbudsfrist.....	121
13.11	Vedståelse af tilbud	122
13.12	Orientering om hovedtilbudssummer og eventuelle forbehold	122
13.13	Præsentation af tilbud.....	122
13.14	Forbehold og alternative tilbud	122
13.15	Tilbudsvederlag m.v.....	122
13.16	Aftaler og kontrakter	122
13.16.1	Øvrige betingelser	124
13.17	 annullering af udbud.....	125
14	LITTERATURHENVISNINGER	126
14.1	Love og bekendtgørelser	126

14.2	SBI Anvisninger	126
14.3	DS, Danske Standarder	126
14.4	Branchestandarder og mærkning.....	127
14.5	AT, Arbejds Tilsynets vejledninger.....	128
14.6	Øvrig litteratur og vejledninger.....	128
15	BILAGSMATERIALE	131

---

2 GENEREL BESKRIVELSE

2.1 Politiske beslutninger

I forbindelse med vedtagelsen af Budget 2013-16 er der indgået aftale om at opføre 40 nye omsorgsboliger - bygget som ældreboliger i forhold til almenboliglovgivningen. Byggeriet erstatter etableringen af 40 nye plejeboliger ved Trongårdskolen. Omsorgsboligerne skal placeres i bynært område. Begrebet "bynært område" er her defineret som et område med indkøbsmuligheder samt nærhed til kollektiv transport.

Såfremt der på sigt bliver behov for flere plejeboliger, kan omsorgsboligerne evt. omformes til plejeboliger, ved senere at opføre servicearealer til boligerne.

Boligerne er forudsat etableret som almene ældreboliger, hvilket medfører at kommunen har 100 % anvisningsret til boligerne, og at beboerne kan søge boligydelse jf. de gunstige regler for netop denne type ældreboliger modsat privat finansierede boliger.

På møde i Byplanudvalget 12.06.2013 blev det vedtaget at udarbejde ny lokalplan med mulighed for opførelse af ny bebyggelse i op til 3 etager og med et etageareal på ca. 1.000 m² på arealet ved den tidligere Statsskole, Buddingevej 50, samt anbefaling af, at der udarbejdes et kommuneplantillæg vedrørende anvendelse, bebyggelsesprocent på 70 mv.

På Social- og Sundhedsudvalgs mødet blev målgruppen, indholdet af Omsorgspakken samt samarbejdet med omkringliggende institutioner godkendt.

Økonomiudvalget godkendte på mødet 20.6.2014 ændring af kommuneplantillæg samt anbefaling af finansieringen af helhedsplan. Kommunalbestyrelsen godkendte, at der gives en anlægsbevilling til helhedsplan mv.

På baggrund af vinderforslaget i en skitsekonkurrence afholdt oktober-november med Force4 Architects som vindere, besluttede dommerkomiteen, at godkendelse af det videre forløb med Force4 Architects skulle behandles politisk i Byplanudvalget 4.12.2013, Teknik- og Miljøudvalget 3.12.2013, Økonomiudvalget 12.12.2013 samt Kommunalbestyrelsen 19.12.2013. Det videre arbejde blev godkendt.

2.2 Målsætning

2.2.1 Formål

At opføre et nyt boligtilbud med 40 nye omsorgsboliger - bygget som ældreboliger i forhold til almenboliglovgivningen. Boligerne opføres på Buddingevej 50, hvor tidligere Statsskoles bygning udnyttes kombineret med opførelse af ny bebyggelse.

2.2.2 Succeskriterier

At udføre en boligbebyggelse, som i forhold til både funktion, indretning af rum og størrelser på boliger samt fællesarealer lever op til Center for Træning og Omsorgs målgruppe og indholdet af Omsorgspakken.

At boligbebyggelsen arkitektonisk respekterer de eksisterende omkringliggende bygninger, særligt med hensyn til samspillet mellem den bevaringsværdige klassicistiske hovedbygning og nye bygninger.

At bebyggelsen udformes således, at der opnås gode udendørs arealer med private og fælles opholdsarealer, adgangsforhold og tilgængelighed, parkering. Der skal særligt fokuseres på håndtering af trafikstøj.

At der ved både opførelse, drift og efterfølgende vedligeholdelse af bygningen tages størst muligt hensyn til påvirkninger af miljøet. Der skal især fokuseres på driftsenergi, vedligeholdelse, materialer og indeklima i de færdige bygninger.

At udføre byggeriet inden for den økonomiske ramme for støttet byggeri bygget som ældreboliger i forhold til almenboligloven.

---

3 PROJEKTORGANISATION

3.1 Styregruppe

Direktør, Ulla Agerskov
Kommunaldirektør, Søren Hansen
Centerchef, Dorte Vangsø Rasmussen Center for Træning og Omsorg
Centerchef, Christian Rønn Østerass, Center for Arealer og Ejendomme
Repræsentant for Seniorrådet, Aase Steffensen.
Bygningschef Bent Ellegaard

3.2 Projektejer

Centerchef, Christian Rønn Østerass, Center for Arealer og Ejendomme

3.3 Projektledelse

Arkitekt maa, Dorte Overgaard, Center for Arealer og Ejendomme - Anlæg

3.4 Bygherrerådgiver

Jørgen Lilholm, Lilholm & Partnere
Teknisk Bygherrerådgiver: Lars Ørtoft, Ørtoft Rådgivende Ingeniører
Arkitekt Rådgiver, Andreas Lauesen, Force4 Architects

3.5 Projektgruppe

Afsnitsleder, Lone Wettergren, Center for Træning og omsorg – Træningsenheden, de-centrale institutioner.
Fuldmægtig, Henrik Eilsø, Center for Arealer og Ejendomme - Ejendomskontoret
Bygningskonstruktør, Helle Mosen Bjerg, Center for Arealer og Ejendomme - Bygningsdrift.
Økonomisk Konsulent, Bettina Olsen, Center for Økonomi og Personale – Finans og Regnskab.
Organisations- og Ledelseskonsulent, Sigga Brikvad, Stab for Strategi, Kommunikation og Erhverv.

3.6 Arbejdsgrupper, ansvarlige

3.6.1 Intentioner for Omsorgsboligerne

Afsnitsleder, Lone Wettergren, Center for Træning og omsorg – Træningsenheden, de-centrale institutioner.
Organisations- og Ledelseskonsulent, Sigga Brikvad, Stab for Strategi, Kommunikation og Erhverv

3.6.2 Krav til boligerne, fællesarealer og personale

Afsnitsleder, Lone Wettergren, Center for Træning og Omsorg – Træningsenheden, De-centrale institutioner.
Organisations- og Ledelseskonsulent, Sigga Brikvad, Stab for Strategi, Kommunikation

og Erhverv
Assisterende Områdeleder, Helen Kjær, Center for Træning og Omsorg – den Kommune-
nale Leverandør, Decentrale Institutioner, Virumgård

3.6.3 Velfærdsteknologi

Afsnitsleder, Lone Wettergren, Center for Træning og omsorg – Træningsenheden, de-
centrale institutioner.
Organisations- og Ledelseskonsulent, Sigga Brikvad, Stab for Strategi, Kommunikation
og Erhverv

3.6.4 Samarbejde med de omkring liggende institutioner

Afsnitsleder, Lone Wettergren, Center for Træning og omsorg – Træningsenheden, de-
centrale institutioner.
Organisations- og Ledelseskonsulent, Sigga Brikvad, Stab for Strategi, Kommunikation
og Erhverv

3.6.5 Økonomistyring, skema A, B og C

Økonomisk Konsulent, Bettina Olsen, Center for Økonomi og Personale – Finans og
Regnskab.

3.6.6 Udlejning

Fuldmægtig, Henrik Eilsø, Center for Arealer og Ejendomme – Ejendomskontoret.

3.6.7 Planmæssige forhold

Arkitekt Anna Pi Poulsen, Center for Miljø og Plan
Planchef og Bygningsinspektør, Sidsel Poulsen, Center for Plan & Miljø
Arkitekt maa, Dorte Overgaard, Center for Arealer og Ejendomme

3.6.8 Generel information

Arkitekt maa, Dorte Overgaard, Center for Arealer og Ejendomme – Anlæg

3.6.9 Funktionelle krav

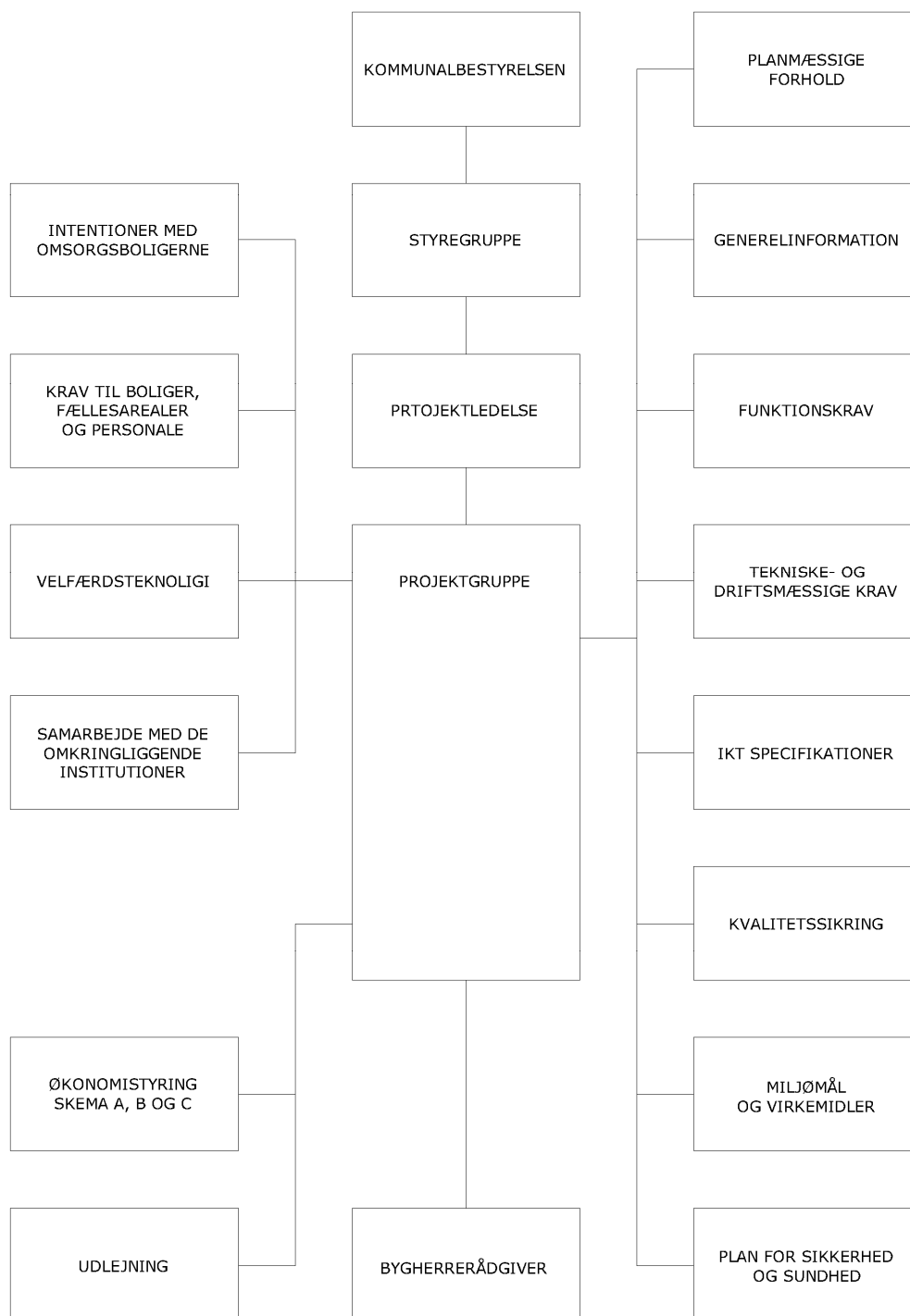
Arkitekt maa Andreas Lauesen, Force4 Architects
Arkitekt maa, Dorte Overgaard, Center for Arealer og Ejendomme – Anlæg
Afsnitsleder, Lone Wettergren, Center for Træning og omsorg – Træningsenheden, de-
centrale institutioner.

3.6.10 Tekniske krav

Bygningskonstruktør, Helle Mosen Bjerg, Center for Arealer og Ejendomme - Byg-
ningsdrift.
Arkitekt maa, Dorte Overgaard, Center for Arealer og Ejendomme – Anlæg
Ingeniør, Lars Ørtoft, Lars Ørtoft Rådgivende Ingeniørfirma A/S

- 3.6.11 IKT Specifikationer
Bygningskonstruktør, Helle Mosen Bjerg, Center for Arealer og Ejendomme - Bygningsdrift.
- 3.6.12 Kvalitetssikring
Bygningskonstruktør, Helle Mosen Bjerg, Center for Arealer og Ejendomme - Bygningsdrift.
- 3.6.13 Miljømål
Arkitekt maa, Dorte Overgaard, Center for Arealer og Ejendomme – Anlæg
- 3.6.14 Plan for Sikkerhed og Sundhed
Bygningskonstruktør, Helle Mosen Bjerg, Center for Arealer og Ejendomme - Bygningsdrift.
- 3.6.15 Udbud, kontrakter mm
Jørgen Lilholm, Lilholm & Partnere.

3.7 Organisationsdiagram

---

4 OMSORGSBOLIGER

4.1 Vision

En omsorgsbolig skal understøtte ældre borgere, som bl.a. på grund af ensomhed og utryghed mistrives i egen bolig, selvom de fysisk og kognitivt er i stand til at leve et aktivt og/eller socialt liv.

Borgerne visiteres til en omsorgsbolig før de bliver så fysisk og kognitivt dårlige, at de vil have behov for en plejebolig.

Omsorgsboligerne er et trygt miljø præget af samvær, hjælp til fælleshjælp og fælles oplevelser med udgangspunkt i beboernes behov. Graden og karakteren af aktiviteter og oplevelser, kontra behovet for privatliv tilpasses således den konkrete beboergruppe i omsorgsboligerne.

Omsorgsboligerne drives af beboerne og personalet, omtalt som ”omsorgspakken. I samarbejde skal de arrangere og afholde fælles oplevelser samt understøtte fællesskabet blandt beboerne og kontakten til omverdenen via åbne arrangementer for pårørende, nærmiljøet og venner.

Ved at tilbyde de ældre beboere et trygt og aktivt miljø, bestående af fælles oplevelser og fysiske aktiviteter, forventes det, at beboernes livskvalitet og helbredstilstand øges. De ældre forventes at være i stand til at klare sig selv i egen bolig længst muligt, og udvikle eget personlige potentiale den sidste periode af livet.

Omsorgsboligerne bygger på fem nedenstående værdier, defineret af Ældrekommissionen i 2011, som udgangspunkt for det gode ældreliv i forbindelse med rapporten ”Livskvalitet og selvbestemmelse på plejehjem”:

- Indflydelse på eget liv
- Respekt for forskellighed
- Medmenneskelighed
- Gode oplevelser hver dag
- En værdig afslutning på livet

4.2 Omsorgsboligen

En omsorgsbolig er karakteriseret ved et fælles hverdagsliv mellem beboerne og mellem beboerne, personalet og nærmiljøet, understøttet af et fast tilknyttet personale omtalt som ”omsorgspakken”. Det fælles hverdagsliv er kendetegnet ved følgende begreber:

- Fællesskab og venskaber
- Nærvær
- Rummelighed og medmenneskelighed
- Mangfoldighed
- Indflydelse

Boligen er en selvstændig lejebolig opført som en ældrebolig. Lejeren betaler indskud og husleje og boligen er handicapindrettet med egen entre, køkken, bad, stue og soveværelse samt enten altan eller have. Der etableres uderum/pulterkammer til boligen.

Boligen er mulig at indrette hjemligt og personligt, så beboeren får lyst til at have besøg. Boligen understøtter beboeren i at opretholde det liv, han/hun levede før indflytning og inspirerer til samvær med de øvrige beboere. Samværet initieres bl.a. af, at f.eks. postkasser, tørre- og skraldestativer er placeret i fællesarealerne, og skaber rum for naturlige møder mellem beboerne.

4.3 Fællesarealerne

I forbindelse med boligen er indendørs og udendørs fællesarealer, som danner ramme for og inspirerer til aktiviteter og samvær blandt beboerne, pårørende og venner.

Fællesarealerne tiltrækker "liv" til boenheden og gør det attraktivt og tillokkende for pårørende og venner at komme på besøg. F.eks. i form af åbne legepladser for nærområdets beboere og institutioner samt pårørende.

Fællesarealerne er åbne for nærmiljøet for at sikre, at boenheden ikke bliver en isoleret "ø" i området, men tværtimod integreres i dette.

4.4 Omsorgspakken

Omsorgsboligerne adskiller sig fra kommunens øvrige bo-tilbud ved den tilknyttede "omsorgspakke". Omsorgspakken er karakteriseret ved det sociale liv mellem beboerne og mellem beboerne og lokalmiljøet. Det sociale liv understøttes af fælles oplevelser og aktiviteter samt en generel oplevelse af tryghed blandt beboerne. Tryghed i form af sikkerhed, kendskab og netværk til nærmiljøet samt glæde og ejerskab ved det fælles liv mellem beboerne.

Sidstnævnte understøttes ved, at beboerne delagtiggøres i udviklingen og driften af omsorgspakken og boenheden. F.eks. ved at varetage praktiske opgaver som at luge have og tage initiativ til og afvikle diverse arrangementer, f.eks. bridge-aften, fælles spisning mv.

Omsorgspakken indeholder "hverdagsbøvl" forstået som dagligdags gøremål. Foruden at være en række private hjem er omsorgsboligerne også et fællesskab, som næres ved fælles oplevelser og "pligter". Fællesarealerne synliggør og emme derfor af igangværende projekter, aktiviteter og oplevelser i form af f.eks. opslåede bøger, en opvask fra dagens eftermiddagskaffe mv.

Omsorgspakkens indhold og form tilpasses den aktuelle beboersammensætning og vil derfor variere afhængigt af beboernes behov for fællesskab kontra privatliv og interesser. Uanset indhold og form er det dog væsentligt, at nærmiljøet inkluderes i nogle af de planlagte oplevelser og aktiviteter, samtidig med, at de planlagte aktiviteter ikke "udkonkurrerer" lignende tilbud i lokalområdet. Tværtimod kunne en aktivitet være, at følges til gudstjeneste, aktivitet på biblioteket mv. Ved at integrere omsorgsboligerne med nærmiljøet skabes netværk og bekendtskaber udenfor boenheden og på tværs af generationer, hvilket stimulerer og øger de ældres oplevelse af tryghed.

Omsorgspakken rummer både systematiserede forløb, f.eks. ugentlig gymnastik og enkeltstående oplevelser, f.eks. royalt bryllup på storskærm samt dagligdags gøremål og uformelt samvær.

I planlægning og afvikling heraf tages udgangspunkt i paradigmeskiftet og ældrestrategien med henblik på at understøtte beboerne i et aktivt liv – mentalt og fysisk:

Forslag til aktiviteter og oplevelser i regi af omsorgspakken:

- Faste aktiviteter, f.eks. kor, gymnastik, dans
- Passe husdyr sammen, evt. sammen med omkringliggende institutioner
- Musik
- Fælleslæsning
- Fælles male-aktiviteter
- Teater
- Foredrag
- Fælles sang
- Fælles gåture
- Ture ud af huset

4.4.1 Personale

Der er i Budget 2013-16 afsat 1. mio. kr. årligt til at finansiere omsorgspakken. Beløbet dækker personale og evt. udgifter til aktiviteter. Såfremt der er behov for det, vil personalet søge relevante puljer og midler til udvalgte aktiviteter.

Personalet forventes tilstede om eftermiddagen, aftenen og i weekenden, hvor behovet for samvær og aktiviteter typisk er størst.

Personalets opgaver:

- Varetage dagligdags-gøremål sammen med beboerne
- Understøtte relationer mellem beboerne
- Understøtte netværk til nærmiljøet, pårørende og venner
- Samarbejde med frivillige, lokale institutioner mv. omkring aktiviteter og oplevelser
- Samarbejde og koordinere med hjemmehjælp og pleje
- Tage initiativ til og afholde aktiviteter og oplevelser, spontane og systematiserede
- Guide beboerne i ”hjælp til fælleshjælp”
- Udvide interesse og nærvær overfor beboerne

4.5 Målgruppen

Omsorgsboligerne er målrettet gruppen af ældre, som mistrives i eget hjem, fordi de er ensomme, utrygge og lever isoleret. Ofte spiser og drikker de ikke tilstrækkeligt og kan deraf være underernærede og dehydrerede. De er ved at miste livsglæden, fordi de er alene og ikke har overskud og mod til at dyrke interesser og venskaber. Hvis målgruppens livsvilkår ikke ændres, vil de inden for en kortere årrække få behov for en plejebolig, da den aktuelle livsførelse svækker deres fysiske og kognitive tilstand.

Målgruppen modtager hjemmehjælp og/eller personlig pleje af varierende grad, og kan have et højt eller lavt funktionsniveau. Fælles for målgruppen er, at de ønsker at leve et mere aktivt og socialt liv, og ”liver op” i selskab med andre – f.eks. hjemmeplejen. Målgruppen har potentiale og lyst til at tage ansvar og ejerskab for eget liv, men magter det aktuelt ikke i eget hjem. Under trykke og sociale rammer forventes målgruppen at ”blomstre op” og igen få overskud til at ”dyrke sig selv”, hvormed målgruppens livskvalitet og helbredstilstand øges.

Målgruppen inkluderer:

- Ældre som modtager hjemmehjælp eller hjemmepleje i begrænset omfang
- Ældre som er hæmmet af ensomhed, utryghed og/isolation
- Ældre som besidder et uforløst potentiale, som forventes frigivet under trygge og sociale rammer
- Ældre som næres af at være sammen med andre og kan bidrage til fællesskabet
- Enlige og samlevende ældre

Målgruppen inkluderer ikke:

- Ældre med betydelige psykiske og psykiatriske udfordringer, som kan skabe utryghed i boenheden eller hæmme det sociale liv
- Yngre ældre, evt. med børn, da fællesskabet og aktiviteterne er henvendt til ældre personer, som yngre personer ikke vil stimuleres i tilstrækkelig grad ved

Demente, da boligen ikke er indrettet til eller bemandet med personale målrettet demente. I det tilfælde at beboere i en omsorgsbolig udvikler demens, vil beboeren flytte til en plejebolig for at få den rette pleje og hjælp. På samme vis, som hvis den pågældende beboer boede i en ældrebolig eller beskyttet bolig.

---

5 STAMOPLYSNINGER

5.1 Adresse

Buddingevej 50
2800 Lyngby

5.1.1 Matrikel

23u, Kgs. Lyngby By, Christians

Matriklen er under ommatrikulering, det kommende areal forventes at udgøre 4.850 m².

5.1.2 Ejerforhold

Lyngby-Taarbæk Kommune

5.1.3 Historie

Buddingevej 50 er tegnet af Arkitekt Magdahl Nielsen, og blev indviet den 29. november 1923, som nye lokaler til Lyngby Statsskole, tidligere Thyssens Skole.

Den 1. januar 1986 blev skolen overtaget af Københavns Amt under navnet Lyngby Gymnasium, og i 1991 blev skolen nedlagt.

Københavns Amt frasolgte i 2003 skolen til Mogens de Linde, efter at have opført boliger til mennesker med autisme på skolens tidligere sportsarealer, der ved denne lejlighed blev udmatrikuleret.

Mogens de Linde solgte 2006 ejendommen til Fischer4Benz Holding ApS, men firmaet gik imidlertid konkurs i 2009, hvorefter Lyngby-Taarbæk Kommune erhvervede sig ejendommen med henblik på etablering af et sundhedshus som OPP-projekt. Projektet blev ikke gennemført, men gymnastiksalen blev delvist anvendt til aflastningsboliger til botilbuddet Chr X allé.

Selve hovedbygningen og pedelboligen er nuværende tidspunkt uudnyttede.

5.2 Eksisterende omgivelser

5.2.1 Beliggenhed

Kvarteret består af mindre parcelhuse med udnyttelig tagetage, der er beliggende mod syd og øst for matriklen. Mod vest ligger der institutioner som børnehave, botilbud til mennesker med autisme og mod nord afgrænses matriklen af en rækkehusbebyggelse.

På modstående hjørne ligger Christians Kirken fra 1941 med sit efter datidens meget moderne udtryk.

Den tidligere skolebygning fremtræder meget markant og sammen med gymnastiksalbygningen dannes en høj ryg, der fremstår som naturlig adskillelse mellem de forskellige bygningstyper i området.

I sit klassicistiske formsprog giver bygningen en autoritet, der sammen med sit stilrene udtryk, er med til at give området karakter.

5.2.2 Adkomst og parkering

Grunden er beliggende på det sydvestlige hjørne i krydset Buddingevej og Chr. X Allé. Indkørsel sker fra Chr. X Allé ved siden af indkørslen til botilbuddet Chr. X Allé / Strandberg. Der har tidligere været indkørsel fra Buddingevej i bygningsaksen. Parkering har indtil dato foregået i den asfaltbelagte tidligere skolegård.

5.2.3 Grundens nuværende disponering

Grundarealer er beliggende ud til krydset Buddingevej/Chr. X Allé. Mod krydset er der beplantning, der delvis dækker indkig mod bygningerne, når træerne har løv. I det bebyggelsen tidligere har været anvendt til skole, er meget af grundarealet asfaltbelagt.

Vest for skolebygningen er der et trekantet haveareal. På grundens sydlige areal op mod boligbebyggelsen ligger den tidligere pedelbolig samt 2 sekundære bygninger med toiletter og cykelparkering.

Grunden skråner mod Buddingevej med en højde forskel i alt på ca. 2.000 mm, fordelt med terrænfald over skolegårdens længde på ca. 1.700 mm og et fald på ca. 300 mm i beplantningsbæltet mod krydset.

Se i øvrigt bilag 21 med eksisterende koterings fra Landinspektørfirmaet Vektor

5.2.4 Beplantning

På grunden er der en række af kuglebeskåret lindetræer. Træerne danner en smuk afgrænsning af bebyggelsen mod Buddingevej sammen med den eksisterende bøgehæk, der afgrænser matriklen mod fortovet.

Mod sydøst er der et par store rododendron buske.

På hver side af pedelboligen er der 2 kastanjetræer. Træerne er flerstammede.

På det trekantede haveareal vest for skolebygningen er der et stort japansk kirsebærtræ.

5.3 Myndighedsforhold

5.3.1 Tinglysning og servitutter

Da Københavns Amt i 2003 frasolgte skolen, blev der ved denne lejlighed tinglyst færdselsret til boligerne for mennesker med autisme. På grund af den verserende sag med om matrikulering vil denne klausul blive ændret.

I henhold til kommende lokalplanen skal der etableres fælles indkørsel for Botilbuddet Chr X Alle og Omsorgsboligerne, for at minimere antallet af ind/udkørsler og krydsende trafik. Fra indkørslen etableres privat fællesvej, der betjener begge bebyggelser.

Der stilles krav om etablering af venstresvingsbane, samt nedlæggelse af sideheller.

Alle arbejder på offentlig vej er ikke en del af totalentreprisen og vil blive udført som en bygherre leverance.

5.3.2 Bevaringsværdi

Det gamle statsgymnasium er vurderet bevaringsværdigt, med bevaringsværdi 3 i Kulturstyrelsens database. Anlægget fremstår aksialt set fra krydset Buddingevej/Chr. X's Allé, bygget op omkring den symmetrisk udformede hovedbygning i midten og hen-

holdsvis gymnastikbygningen mod nord og pedelboligen, cykelskur, toiletbygning og overdækket opholdsareal mod syd. Både hovedbygningen, gymnastikbygningen og pedelboligen er vurderet bevaringsværdige i kategori 3 og cykelskuret i kategori 4.

5.3.3 Arealer

Eksisterende bygningsareal i henhold til BBR er:

Skolebygning:

Kælder	538 m ²
Stue og 1. sal	1062 m ²
<u>Tagetage udnyttelig</u>	<u>430 m²</u>
Ialt	2030 m ²

Pedelbolig:

Kælder	48 m ²
Stueplan	82 m ²
<u>Tagetage udnyttelig</u>	<u>19 m²</u>
Ialt	150 m ²

Toiletbygning:

Stueplan	117 m ²
----------	--------------------

Cykelskur:

Stueplan	122 m ²
----------	--------------------

Samlet areal i alt: 2419 m²

5.3.4 Kommuneplanvisioner

I Kommunens strategi Grønt Lys står bl.a. om boliger: ” Drømmen om den tættere og mere livlige by kræver flere boliger... I Kgs. Lyngby skal det summe af liv... Byen skal fortættes med flere boliger og kollegier... Lyngby-Taarbæk Ringby skal fortættes med boliger, handel og virksomheder, især ved stationerne.”

Omsorgsboligerne bliver placeret ca. 600 m fra letbanestationen ved Lyngby Station, og projektet med omsorgsboligerne indgår derfor som en del af Lyngby-Taarbæk Kommunes overordnede vision.

5.3.5 Den fremtidige planlægning af området

På baggrund af skitseforslaget, udarbejdes lokalplan og kommuneplantillæg. I den forbindelse vil der også blive udarbejdet en Miljøvurdering.

5.4 Nuværende Plangrundlag

5.4.1 Kommuneplan

Området er indeholdt i Kommuneplan 2009, Ulrikkenborg bydel, kommuneplanramme 2.2.30 Engelsborgskolen/VUC Øresund. Området er i dag udlagt til offentlig service med en bebyggelsesprocent på 45, og bebyggelse må udføres i max 3 etager. Projektet med omsorgsboligerne forudsætter, at der udarbejdes et kommuneplantillæg, hvor bebyggelsesprocenten sættes op til 70. Ændring af Kommuneplan pågår

5.4.2 Lokalplan

Matriklen er ikke omfattet af nogen lokalplan, dette skal udarbejdes i forbindelse med anvendelse til Omsorgsboliger.

Udarbejdelse af Lokalplan 251 for omsorgsboliger på Buddingevej 50 pågår. Foreløbig udgave se bilag 19

5.4.3 Parkering

Kommuneplanens parkeringsnorm for ældreboliger er, at parkeringskravet skal vurderes. Parkeringskravet er i dette tilfælde vurderet til 18-20 p-pladser til 40 omsorgsboliger, her af 3 handicap p-pladser. Kravet til cykelparkering vurderes at være 10-15 pladser.

5.5 Bygningsmyndighed

Ansøgning om byggetilladelse:

Center for Miljø og Plan
Lyngby Torv 17
2800 Lyngby

Tlf.: 45 97 35 00

Mail: miljoplan@ltk.dk

Generelt ønsker Lyngby-Taarbæk kommune, at der ikke søges dispensation fra bygningslovgivningen, men undtagelsesvis kan der søges dispensation, hvis der er velbegrundede argumenter herfor.

Alle byggeansøgninger skal fremsendes digitalt via Digital Byggeansøgning link på Lyngby-Taarbæk Kommunes hjemmeside: www.ltk.dk.

Ansøgning om Lokal Afledning af Regnvand – LAR

Center for Miljø og Plan
Lyngby Torv 17
2800 Lyngby

Tlf.: 45 97 35 00

Mail: miljoplan@ltk.dk

Generelt ønsker Lyngby-Taarbæk Kommune at alt regnvand håndteres på egen grund. Regnvand opsamles eller ledes fra fx tage, terrasser og flisebelagte arealer ned i jorden i stedet for kloakken.

- 5.5.1 Andre myndigheder
- 5.5.2 Brandmyndigheder:
Lyngby-Taarbæk Kommunes Brandvæsen
Lyngby Torv 17
2800 Lyngby
Beredskabschef Rasmus Storgaard Petersen, rsp@ltk.dk,
Arbejds tlf. 45 97 35 31, mobil 29 32 50 99
- 5.5.3 Arbejdstilsynet
Tilsynscenter Øst
Postboks 1228
0900 København C
Telefon 70 12 12 88
Mail: at@at.dk
- 5.5.4 Fredningsnævnet for København
Lyngby Hovedgade 96, 2800 Kgs. Lyngby
Tlf.: 99 68 48 00 (telefonid fra 8.30 - 15.00)
Fax.: 99 68 48 99
Mail: kobenhavn@fredningsnaevn.dk
- 5.5.5 Kulturarvstyrelsen
HC Andersens boulevard 2
1553 København V
Tlf.: 33 73 33 73
Mail: post@kulturstyrelsen.dk
- 5.5.6 Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Telefon: 38 66 50 00
Fax: 38 66 69 94
Mail: regionh@regionh.dk
- 5.5.7 Fødevarestyrelsen:
Hovedkontoret
Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup
Tlf. 72 27 69 00
Mail: fvst@fvst.dk

5.6 Forsyningsmæssige forhold

5.6.1 Offentlige vand- og kloak-forsyning samt affaldshåndtering

Lyngby-Taarbæk Forsyning A/S
Hjortekærbacken 12
2800 Lyngby
Telefon: 72 28 33 60
Mail: forsyning@ltkf.dk

5.6.2 Varme

Lyngby-Taarbæk Kommune har september 2012 besluttet at udbygge fjernvarmeforsyningen i kommunen. Første etape af udbygningen er påbegyndt i 2013. Fjernvarmeudbygningen vil foregå i perioden 2013-2016. Omsorgsboligerne tilsluttes denne forsyning.

Totalentreprenøren kan påregne at kunne bruge fjernvarme også til udtørring i byggeperioden.

5.6.3 Elforsyning

DONG
Administration og ledelse
Teknikerbyen 25
2830 Virum
Tlf. +45 99 55 11 11

5.6.4 Telefon, tv og internet

Tomrørsinstallation

Der leveres tomrørsinstallation for antennestik i samtlige boliger og til alle fællesopholdsrum i eksisterende bygning. Installationerne afsluttes med indmuringsdåse og træktråd.

Kabling og opsætning af antennestik bliver leveret af Yousee.

5.7 Grundforhold

5.7.1 Tinglysning og servitutter

Da Københavns Amt i 2003 frasolgte skolen, blev der ved denne lejlighed tinglyst færdselsret til boligerne for mennesker med autisme. På grund af den verserende sag med ommatrikulering vil denne klausul blive ændret.

5.7.2 Funderingsforhold

Ud fra gennemgang af geotekniske borerer fra området mod nord/vest er der udført 3 geotekniske prøver i de planlagte byggefelter for nybyg. Vurderer totalentreprenøren, at der skal udføres yderligere geotekniske prøver, udfører totalentreprenøren disse for egen regning. Totalentreprenøren er selv ansvarlig for at inspicere udgravninger for at verificere geotekniske forhold og bæreevne mv.

Den udførte geotekniske rapport fremgår af bilag.

5.7.3 Forurening

Området er områdeklassificeret efter jordforureningsloven. Det betyder, at jorden forventes at være lettere forurenede. Hele byzonen i Lyngby-Taarbæk kommune er områdeklassificeret som lettere forurenede. Jordflytning i områdeklassificerede arealer skal anmeldes til kommunen, og der skal tages prøver til analyse for jordens forureningsgrad.

Lettere forurening er overfladenær forurening. Forureningen er opbygget gennem mange år. Den stammer bl.a. fra bilers udstødning og industriens udledninger af røg og støv samt anvendelse af forskellige brændselstyper. Forureningen er kraftigst i ældre byområder.

Lettere forurenede jord i områdeklassificerede områder er som regel kategori 2-jord efter jordflytningsbekendtgørelsen og klasse 2-3-jord efter jordplan sjælland.

Områdeklassificerede arealer er ikke kortlagt som forurenede grunde efter jordforureningsloven, det der også kaldes hhv. V1 og V2-kortlagt. Denne kortlægning sker ved konstatering af eller mistanke om højere forureningsniveauer.

Lettere forurenede jord er jord, der overskrider jordkvalitetskriteriet, men ligger under afskæringskriteriet. Lettere forurenede jord skal hverken kortlægges eller fjernes. Kvalitetskriteriet er den grænseværdi, som angiver den højeste koncentration af kemiske stoffer, hvor vi ikke forventer negative effekter på miljøet eller på menneskers sundhed. Afskæringskriteriet er den grænseværdi, som angiver den koncentration af kemiske stoffer, hvor der er sket så kraftig en forurening af jorden, at der skal gøres noget.

For klassificering, sortering, analyseparametre og metoder henvises til Lyngby-Taarbæk Kommunes. REGULATIV FOR JORD Gældende fra d. 1. januar 2012, se bilag

I følge gamle kort har der ikke været bygget på området før skolen blev bygget i 1923. Der forventes derfor ikke at være forurening på området, hvilket heller ikke var tilfældet i forbindelse med opførelsen af Botilbuddet CHR X.

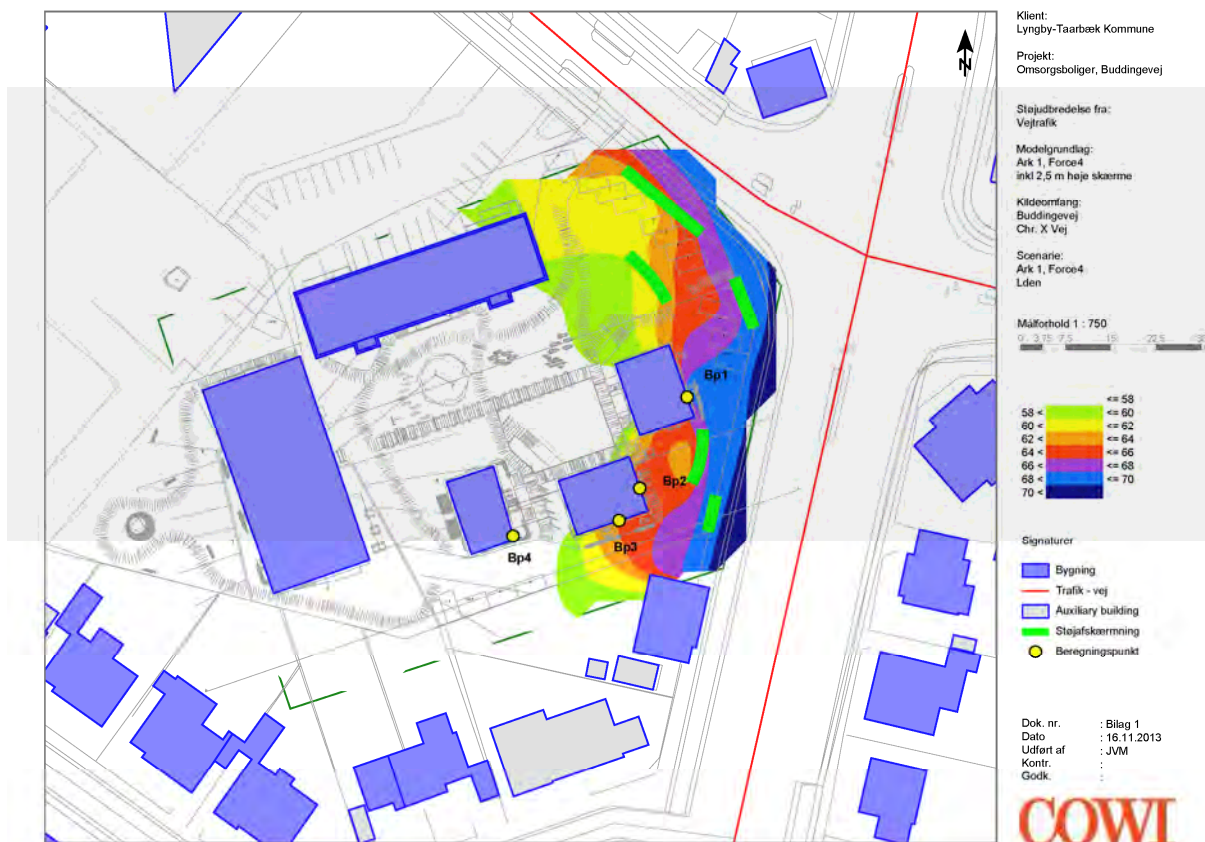
Skolegården er asfalt belagt, hvilket indebærer, at dette skal fjernes. Det forudsættes, at opbygningen af asfaltbelægningen udgør ca. 100 mm asfalt og 300-400 mm stabilt underlag, samt det forudsættes, at der ikke er forurening under belægningen, da asfaltbelægning normalt ikke forurenede den underliggende jord. Afhængig af det stabile underlags kvalitet, vil der være mulighed for at genanvende dette under andre belægninger.

I BBR er der registreret en 6000 l olietank på grunden, se bilag 9.

Totalentreprenøren skal have samtlige omkostninger indeholdt i tilbuddet i forbindelse med gravning, kørsel samt nødvendige analyser af jord for jordmængder, der er differencen mellem fremtidige terrænforhold og nuværende terrænforhold, når der tages højde for eksisterende- og fremtidige nye belægninger.

Nuværende terrænforhold fremgår af bilag 21

5.7.4 Støjbelastning

I forbindelse med skitsekonkurrencen blev der udført støjberegninger og resultaterne af punktregninger på bygningernes facader fremgår af listen. Der er regnet med at de skitserede støjafskærmninger uføres med højden 2,5 m over terræn.

Støjkortet viser trafikstøjniveauet Lden og gælder for højden 1,5 m over terræn.

Punktregningerne er også beregnet for støjniveauet Lden og er angivet som frit-feltsværdier, som direkte kan sammenlignes med Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser. Disse er for plejehjem mv. Lden 58 dB.

Det fremgår af beregningerne, at støjniveauet på dele af facaderne mod Buddingevej overskrider den vejledende støjgrænse. Der hvor bygningerne ligger meget tæt på Buddingevej, er støjbelastningen meget høj (over 65 dB). Det kan derfor være nødvendigt, at der evt. udarbejdes yderligere støjdæmpende foranstaltninger. Dette skal afklares med kommunens miljøforvaltning.

Da bygningerne C, D og E udføres som lavenergiboliger (Bygningsklasse 2020) med godt termisk indeklima udføres mekanisk ventilation med lyddæmpere samt bl.a. 3 lags vinduer. Lyddæmpningen i facaden kan så specielt mod Buddingevej således udføres langt bedre end gennemsnittet eks. ved udførelse med lyddæmpende vinduer om nødvendigt.

På store dele af de udendørs opholdsarealer er støjgrænsen på Lden 58 dB overholdt. Forslaget vil støjmæssigt kunne forbedres ved at optimere placeringer og højder af afskærmningerne.

Omsorgsboliger Buddingevej Lyngby-Taarbæk Kommune Ark 1
Assessed receiver levels - omsorsboliger force4_point

Name	Floor	Dir	Lden dB(A)	
bp1 force4	GF	E	66,0	
	1.FL		65,5	
	2.FL		65,1	
bp2 force4	GF	E	63,3	
	1.FL		64,6	
	2.FL		64,5	
bp3 force4	GF	S	61,8	
	1.FL		62,3	
	2.FL		62,2	
bp4 force4	GF	E	54,7	
	1.FL		56,3	

6 FUNKTIONELLE KRAV

På baggrund af vinderforslaget i en skitsekonkurrence afholdt oktober-november 2013 med Force4 Architects som vindere, er skitseforslaget blevet videre bearbejdet. Skitseforslaget skal ligge til grund for udformning af totalentreprisekonkurrencens forslag og har dannet grundlag for udarbejdelse af Lokalplanforslaget

Der er udarbejdet en projektmappe, se bilag 18, der redegør for projektets grundide, hoveddisponering, arkitektur og materialer samt have- og friarealer.

Totalentreprenøren udformer forslag til Omsorgsboligerne i henhold til lokalplanforslaget, ud fra skitseforslagets intentioner og nærværende byggeprogram.

6.1 Projektmateriale

Totalentreprenøren skal under totalentreprisen udarbejde teknisk dokumentation, således at dette sammen med bygherrens udbudsmateriale beskriver projektets tekniske løsning.

Den tekniske dokumentation skal udføres i henhold til gældende love, bekendtgørelser, regler og normer m.m. Alle udgifter hertil skal være indeholdt i tilbuddet.

Til grund for projektering og udførelse skal – udover generelle normer og forskrifter – lægges SBI-publikationer, BPS-detajler, Byg-Erfa blade, Byg-Erfa nøgle, leverandørforskrifter og lignende almenlydige forskrifter. Til grund for projektering og udførelse lægges endvidere Bygningsreglement BR-10. Byggeriet skal leve op til lavenergiklasse 2020 for nybyggeri og BR10 krav for de eksisterende bygninger.

Projekteringen udføres digitalt og skal i omfang for de forskellige faser være i henhold til Ydelsesbeskrivelser for Byggeri og Planlægning 2012, udgivet af Danske Ark og Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI), ligesom afsnit 8. Andre ydelser skal være indeholdt i det omfang det er nødvendigt for projektets gennemførelse.

Statiske beregninger skal gennemgås og underskrives af anerkendt statiker.

Totalentreprenøren skal indenfor tilbudssummen præstere samtlige arbejder, leverancer, midlertidige foranstaltninger og bi-ydelser, der er nødvendige for entreprisens gennemførelse. Dette gælder tilsvarende ydelser, som ikke er angivet i det samlede udbudsmateriale, men som er nødvendige for entreprisens gennemførelse og fuldstændige afslutning. Uden for entreprisesummen er kun ydelser, som udtrykkeligt er angivet som bygherreleverancer.

Byggeriet skal overfolde krav til tæthed som totalentreprenøren skal dokumentere ved tæthedsprøve.

Totalentreprenøren skal bistå i forbindelse med udarbejdelse af energimærke. Selve energimærket skal være indeholdt i tilbuddet.

Totalentreprenøren er forpligtet til at gøre sig bekendt med alle eksisterende forhold, grænser og snitflader til områder der støder op til nærværende udbud og sikre at disse grænser og snitflader færdiggøres og afsluttes indenfor nærværende aftale, så det samlede bygningskompleks fremstår som en færdig og homogen bebyggelse.

Byggeriet skal nøje aftales og koordineres med bygherren og repræsentanter for de respektive brugere.

Totalentreprenørens rådgivere skal udføre projektopfølgning og fagtilsyn i henhold til Byggeri og Planlægning 2012, udgivet af Danske Ark og Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI). Alle udgifter hertil skal være indeholdt i tilbuddet.

6.2 Rumbeskrivelser

6.2.1 Boligen

Boligen skal rumme optimal mulighed for individuel, fleksibel indretning, der giver gode muligheder for individuel møblering med egne møbler og med vægplads til reoler.

Der skal være skabe med god plads til opbevaring og garderobe. Der ud over skal der være plads til evt. arbejdende personale og hjælpemidler. Der skal være mulighed for rundækkende lift i hele soveområdet således, at der kan indrettes fleksibelt.

Boligen indrettes med køkken, mindst 1200 mm fri bordlængde, 4 kogeplader, emfang, køleskab ca. 230 l med frostboks, mikroovn, ovn, stik til køkkenmaskiner, elkedel og kaffemaskine. Skabe og skuffer med plads til køkkenudstyr og service til ca. 6 personer.

Boligen skal ikke have for store vinduesarealer, ikke indkig, men med godt udkig. Gerne med karnap, så der også kan ses langs bygningen. Der skal være vindueskarme med plads til planter og evt. sekundære siddemuligheder. Vinduer og solafskærmning skal kunne styres individuelt af enten beboeren eller automatisk via føler/timer.

Mellem soveværelse og toilet/bad ønskes der en specialdør, en sammenbygning af en skydedør og en alm. sidehængt dør. Dette muliggør, at den krævede venderadius for kørestole, der normalt gælder for såvel soveværelser og badeværelser, kan imødekommes i den særlig brede døråbning, hvorved der spares kostbare kvadratmeter. Den sidehængte dør fuldt tilstrækkelig i normalt brug.

Toilet/bad indrettes med forberedt for støttegreb, men med forhøjet toiletskål, håndvask, som både kan hæves og sænkes samt køres sideværts. Håndvasken kan således nås fra toilettet, hvilket kan være afgørende for selvhjulpen kørestolsbrugers uafhængighed. Bruser med brusestol samt opbevaringsskab til toiletartikler og medicin mm. Der skal forberedes for toiletter med bidetfunktion (skyl og tørring) kombineret med sædeløftere. Alle armaturerne skal forsynes med termostater.

Boligen skal have fleksibel belysning, med lysstyring til stemnings- og funktionsbestemt belysning. Belysningen skal kunne styres individuelt af beboeren eller automatisk via føler/timer.

Boligen forsynes med forbindelse til TV, IT-netværk/internet og telefon.

Boligens overflader og farver skal signalere hjemlighed, samtidig med, at der tages hensyn til materialernes levetid og vedligehold (totaløkonomisk betragtning).

Til hver bolig skal der være depot/skur på ca. 2-4 m²

6.2.2 Boligoversigt

Antal	Rum Betegnelse	Specielle krav	Bruttoareal Inkl. Fællesarealer
20	Boliger	Beskrivelse af boligerne: se afsnit: 6.2.1	65 m2 I alt 1300 m2
4	Boliger	Beskrivelse af boligerne: se afsnit: 6.2.1	85 m2 I alt 340 m2
16	Boliger	Beskrivelse af boligerne: se afsnit: 6.2.1	75 m2 I alt 1200 m2
40	Boliger		I alt 2840 m2

De angivne boligarealer indeholder andel af fællesarealer.

6.2.3 Fællesarealer

Fællesarealerne i tilknytning til boligerne danner ramme for beboernes uformelle daglige liv uden for den private bolig. Arealerne anvendes individuelt fra beboer til beboer. Nogle bruger arealerne som stedet, som rammerne for at møde medbeboere samt betragte eller deltage i forskellige aktiviteter.

Forbindelse mellem fællesarealerne og boligen skal være således, at der ikke er direkte indkig fra fællesarealerne ind i boligen for at sikre privatheden og understrege boligens hjemmelighed.

Multirummet giver mulighed for at samle alle beboere et sted for eksempel i forbindelse med fester og højtider. Samtidig bør rummet kunne opdeles eller afskærmes i mindre og større stuer, således at man kan udføre forskellige aktiviteter som f.eks. kortspil, højt-læsning, TV-stue, træning mv.

Det er vigtigt, at der i fællesrummene etableres ”udkigsposter”, hvor beboerne kan følge med i livet udendørs og bebyggelsens aktiviteter.

Det er et ønske, at fællesrummene rummer mulighed for fleksibel stemnings- og funktionsbestemt belysning, der skal kunne styres individuelt af beboerne eller automatisk via føler/timer. Belysningen skal kunne tilpasses rumopdeling og funktion, døgnets rytme og årstiderne.

Møbleringsmulighederne af fællesrummene skal tage højde for daglig brug af kørestole og rollatorer. Opbevaring og opladning af hjælpemidler må ikke ske i fællesarealerne, men skal foregå på anden placering eller i særskilt depot.

Fællesarealernes overflader og farver skal signalere hjemlighed, samtidig med at der tages hensyn til materialernes levetid og vedligehold (totaløkonomisk betragtning).

Fra fællesarealerne skal der være adgang til udendørs og trygge opholdsarealer med et højt niveau af komfort (læ og skygge).

6.2.4 Fællesarealer, oversigt

Antal	Rum Betegnelse	Specielle krav
1	Fællesvaskeri	<p>Vaskeriet skal indrettes med min. 1800 mm bordplads og plads til kurve med hjul.</p> <p><u>2 stk. Vaskemaskiner</u> Skal være robuste, driftsikre og beregnet til fællesvaskerier. Vaskemaskinen skal have en kapacitet på 8 kg, således at der kan vaskes f. eks en dyne. Maskinen skal have et lavt vandforbrug uden at gå på kompromis med vasketid og kvalitet samt skylleevne. Maskinen skal være hurtigtcentrifugerende og være tilkoblet automatisk sæbedosseringsanlæg.</p> <p><u>1 stk. Tørretumbler:</u> Skal være robuste og være beregnet til fællesvaskerier. Tørretumbleren skal have en tomlevolumen på ca. 200 l. svarende til en fyldning på 10-12 kg. tøj. Tørretumbleren skal kunne betjenes alene ved brug af centralt placeret betjeningspanel/betalingsssystem, som er tilsluttet alle maskiner i vaskeriet. Skift af temperatur- og start funktion på maskinen. Prisen/tid skal være helt fleksibelt. Resttiden for tumbleren skal vises på tumblere ns display.</p> <p><u>Montering</u> Maskinerne skal enten leveres med sokkel eller anbringes på plint. Bag maskinerne skal der være min. 500 mm fri afstand til service.</p> <p><u>Betalingsystem:</u> Betjeningsystem/betalingsystem med reservationsmulighed i hvert vaskeri. Betjeningspanel m.v. skal give mulighed for reservation via internet og smartphone App. App-en skal også give mulighed for at se kontooplysninger og spærre eget vaskekort. Betjening af alle maskiner og sæbedossering skal kunne foretages på betjeningspanelet, dvs. ingen betjening på selve maskinen. Systemet skal guide forbrugeren gennem de forskellige valgmuligheder på en nem og enkelt måde – systemet skal som minimum kunne informere på dansk, engelsk, tysk, tyrkisk og arabisk. Afrekning via husleje. Betjeningssystemet skal udføres som touch skærm i farve. Skærm i stor udførelse (ca. 7-8") til vægophæng.</p>

		<p>Betjeningssystemet skal på skærmen vise de enkelte maskiner, så det er let at vælge den rigtige maskine og det rigtige program, sprog, udskrift af kvittering m.m. Systemet skal også indeholde adgangskontrol til adgangsdøren.</p> <p>Administrator skal kunne trække alle informationer fra systemet enten online eller direkte på skærmen. Samt producere og vedligeholde TAGs lokalt og uafhængigt af adgang til systemet.</p>
1	HC-toilet	<p>Handicap toilettet indrettes i henhold til BR10 jf. SBI: "Tjekliste for WC-rum i kontor og administrationsbygninger" kvalitetsniveau B.</p> <p><u>Toilet</u></p> <p>For at fremme kendskabet til robot-toiletter ønskes dette toilet monteret med et sådant.</p> <p>Toilet siddehøjde: med kip fra 440 mm- 650 mm Reguleres via fjernbetjening.</p> <p>Brugervenlig fjernbetjening- op/ned, personligt vasketørre program og udskylning.</p> <p>Mulighed for automatisk udskyl på fjernbetjening og manuel udskyldningsfunktion</p> <p>Tilbageførelige armlæn.</p> <p>Max belastning 400 kg.</p>
1	Fælleskøkken i forbindelse med stort fælles opholdsrum.	<p>Køkkenet indrettes som privatkøkken.</p> <p>Der skal kunne arbejde flere i køkkenet samtidig.</p> <p>Opvaskemaskine (industrimodel) med vasketemperatur på min. 80 grader og med automatisk sæbedossering.</p> <p>Opvaskemaskinens bund skal placeres i en højde af 600 mm.</p> <p>Dobbelt vask, med strainer.</p> <p>Køleskab ca. 320 l med isterningfunktion og udvendig temperatur angivelse. Køleskabet skal kunne opretholde temperatur ved gentagne åbninger.</p> <p>Fryser ca. 80 l</p> <p>Kogeplader, induktion med 5-6 kogefelter.</p> <p>Ovn med pyrolyserens (selvrensende), placeret ca. 850 mm over færdig gulv.</p> <p>Mikroovn med en størrelse på ovnrums min. 30l og med simpel betjening eks. indstilling af tid og effekt (0-100 %).</p>

		<p>Kaffemaskine professionel model med vandtilslutning</p> <p>Maskinen skal levere 12 kopper friskbrygget kaffe på ca. 5 minutter, og være forsynet med ekstra varmeplade.</p> <p>Lydsvagt emfang beregnet til åbent køkkenmiljø Emhætten udføres med lys og med en max luftmængde på min 200 m³/t. Emhætten udføres med høj emfangningsevne, helst min 80 % med den aktuelle størrelse på komfuret.</p> <p>Skabsplads til service, køkkenredskaber mm til ca. 50 personer.</p> <p>Skab til opbevaring af kolonialvarer.</p> <p>Mulighed for kioskfunktion i forbindelse med fælleskøkkenet. 2 stk. Aflåste skabe til kioskvarer.</p> <p>Bordplade højde mellem 850-900 mm. Der indrettes arbejdsplads med elbetjent hæve-/sænkebord.</p> <p>Der opsættes fliser mellem over- og underskabe. I henhold til Fødevarestyrelsen vejledning forsegles inventar mm mod vægge og gulv, så madrester, fedt og væsker (saftvand, sovs o lign.) samt støv, skadedyr mm ikke kan trænge ind under eller bagved inventaret.</p> <p>Loftplader skal være godkendte til brug i køkkener.</p> <p>EL-stik til køkkenmaskiner og el-kedel</p> <p>Håndvask med berøringsfrit armatur</p> <p>Plads til rullefogne</p> <p>Der skal være god arbejdspladsbelysning over hele køkkenarealet. Belysningen skal kunne dæmpes.</p>
4-5	Små fællesopholdsrum	<p>Fællesrummene er placeret i den eksisterende bygning på etagerne.</p> <p>Beskrivelse af fællesarealerne se afsnit: 6.2.3</p> <p>Opholdsarealerne skal kunne anvendes og omdannes efter funktion. Eksempel på funktioner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • TV/IT, stik i alle rum • Ophold med sofalignende møbler. • Avislæsning • Udkigspost. • Kortspil, Håndarbejde og andre hjemlige aktiviteter. • Lettere træning f. eks motionscykel og Wii • Overnatning for pårørende
1	Multirum i forbindelse med	<p>Beskrivelse af fællesarealerne se afsnit: 6.2.3</p> <p>Multirummet skal kunne anvendes af ca. 50 personer</p>

	fælleskøkken	samtidig, omdannes efter funktion og være center for Lyngby-Taarbæk Kommunes Omsorgspakke. Multi-rummet skal som minimum kunne opdeles i to rum. Eksempel på funktioner: <ul style="list-style-type: none"> • Fællesspisning • Selskabslokale • Foredrag • TV/IT, stik • Banko • Biograf Der udføres behovsstyret mekanisk ventilation ud fra temperatur og CO2 niveau med en samlet luftmængde på minimum 0/ 330-660 m3/t. Anlægget kan udføres med CAV armaturer, hvis luftmængden styres som eksempelvis: 0 %, 50-100 %. Luftmængden kan eks. reguleres via hovedspjæld og CAV armaturer.
1	Depot-rengøringsrum	Depot/rengøringsrum i forbindelse med Multirummet. Udslagsvask 4 højskabe til rengøringsartikler mm Plads til ekstra borde og stole Rengøringsrummet skal kunne rumme både 2 stk. rengøringsvogne og gulvvaskemaskine med tilhørende installationer.

6.2.5 Teknikrum og føringsveje

Adgangsveje til teknikrum og VVS-centraler samt føringsveje lodret og vandret skal dimensioneres under hensyntagen til servicering og til transport af komponenter (f.eks. ved senere udskiftninger).

Der skal disponeres således, at installationerne er let tilgængelige for servicering, udskiftning, vedligeholdelse m.v. Der skal afsættes 25 % plads til kendte og sandsynlige udvidelser.

Eksisterende bygning.

For den eksisterende bygning etableres fjernvarmetilsluttet varmeveksler og varmtvandsbeholder til samtlige boliger samt hoved-eltavle placeret i tidligere varmecentral. Gulvet i den lave del af eksisterende varmecentral kan hæves bl.a. for at etablere gulvafløb og reducere risiko for vand- og fugtindtrængning.

Ventilationsanlægget tænkes etableret under spidsloftet med indtag og afkast via eksisterende skorstene over tag uden yderligere synlige hætter.

Nye bygninger:

For bygning D og E tænkes etableret udvendigt isoleret teknikrum i stueplan i hhv. cykeldepot og depotområde, der sikre adgang samt teknikrum indenfor klimaskærmen. Teknikrummet indeholder fælles ventilation og opføring af præisolerede rør samt fordeling til lejlighederne for varme og varmt brugsvand (BV og BC).

For bygning C tænkes etableret udvendigt isoleret teknikrum i stueplan, der sikre adgang samt teknikrum indenfor klimaskærmen. Teknikrummet indeholder fælles ventilation og opføring af præisolerede rør samt fordeling til lejlighederne for varme og varmt brugsvand (BV og BC).

6.2.6 Adgang til installationer

Føringsveje skal disponeres således, at der er god adgang til installationer for vedligeholdelse og reparation.

Serviceadgang til ventilationsanlæg stående på stige eller andre adgangsforhold, der kræver dispensation fra AT accepteres ikke.

Tekniske installationer som skal tilses jævnlige, skal adgangen foregå gennem døre i almindelig størrelse og ad faste trapper. Ved små anlæg kan fastmonterede skydestiger accepteres. Gangbredden skal være mindst 0,8 meter og 2,00 meter i højden.

Foran installationer, der skal serviceres, skal der være tilstrækkelig plads, som der kan udføres en uhindret service. Ved ventilationsanlæg skal der være så meget plads at låger kan åbnes helt og veksler kan trækkes ud.

Foran installationsgenstande, som skal periodevis serviceres, skal der være placeret belysningsarmaturer og der skal være placeret en stikkontakt med jord maksimalt 5 meter derfra.

Hvis et teknikrum undtagelsesvist indrettes til flere formål (fx depot, rengøring, vaskeri) skal der etableres en klar adskillelse af funktionerne med gittervægge eller lignende.

Varmecentraler skal så vidt muligt indrettes med adgang direkte fra det fri og uden indvendig adgang fra bygningen. Teknikrum til ventilation skal indrettes så den største sektion af sliddele kan udskiftes f.eks. varme- og køleflader, ventilationer, roterende veksler evt. i sektioner via adgangsveje uden nedbrydning af bygningsdele

6.2.7 Vådrum

Brusere og lignende må ikke placeres nærmere end 1,5 m fra døre. Det skal i øvrigt iagttages, at dørene ikke må lide unødigt overlast på grund af vandsprøjt.

Der anvendes kun uorganiske materialer gerne basiske i vådrum. Anvendelse af vådrumsgips og pladevægge accepteres ikke.

Gulve i vådrum udføres i tunge uorganiske løsninger, med tykkelser på min 120 % af minimumstykkelse ifl. Leverandøren for at opnå sikkerhed for stivhed og tæthed.

Vægge udføres så ombygning til plejeboliger er mulig med armstøtter mv. Vægge udføres i materialer evt. senere montage af ekspansionsbolte til armstøtter, robot toiletter mv. kan monteres. Entreprenøren verificerer dette under projekteringen.

Vådsumssikring udføres iht. SBI anvisning 200 Vådsum.

6.2.8 Loft og skunkrum

Adgang til loftsrum skal ske via let betjente lemme med folde/skydestiger Størrelse på lemme (åbningen) bør minimum andrage 60x120 cm, og der skal etableres gangbro frem til og rundt om tekniske installationer. Åbningen skal dog være så stor at største komponent der skal vedligeholdes skal kunne passere.

Eventuelle skunkrum skal kunne inspiceres via lemme.

Der skal monteres orienteringslys i både skunk og loftsrum.

6.3 Tilgængelighed

God tilgængelighed er en forudsætning for at mennesker med funktionsnedsættelse kan færdes på lige fod med alle andre.

Fysisk tilgængelighed betyder, at bygningen og de tilhørende udearealer skal tilgodese personer med en funktionsnedsættelse, således at de kan føre en så selvhjulpent tilværelse som muligt, evt. suppleret med hjælpemidler. Udover det skal der planlægges for personer med et stort plejebehov, hvor det selvfølgelig er vigtigt også at fokusere de ansattes arbejdsvilkår.

6.3.1 Tilgængelighedskrav

Tilgængeligheden skal tænkes som helhed, lige fra ankomst med bil, cykel eller andet transportmiddel, færdens på adgangsveje, udvendige og private fællesområder, ind i boligen og ned i detaljer af indretningen.

Boligens indretning har stor indflydelse på vores liv og trivsel. Det gælder alle, og ikke mindst for personer med en funktionsnedsættelse i større eller mindre grad, som de fleste af os vil få med fremskreden alder.

Det er vigtigt at tænke i fleksible og fremtidssikrede løsninger, hvor borgeren kan forblive i boligen, selv om behovet for pleje, hjælpemidler, praktisk indretning, gradvis kan stige.

Der skal dog pointeres, at personer med et stort plejebehov ikke er målgruppen til boligerne, men det ønskes at borgerne kan blive i boligen, selv om plejebehov opstår.

Konkret betyder det, at der udover BR 10 krav, er supplerende krav i forhold til målgruppen. i form af for eksempel en nem orientering, barrierefrihed, afstande til passage, den rigtige dimensionering, ekstra god belysning etc..

Mht. indretning af boligerne anvendes "SBI 222 tilgængelige boliger".

Dermed opnås, at boligen kan anvendes af de fleste brugere af manuelle kørestole, samt en del brugere af el kørestole. Herved sikres også de fornødne frie passager og manøvrerer arealer for rollatorbrugere, gangbesværede, samt øvrige ældre personer.

Innovative forslag, for eksempel hvordan en ommøblering eller en mindre ombygning (uden indgreb i bærende konstruktioner, og flytning af vvs installationer) kan tage højde for en med tiden øget, eller også som udgangspunkt individuelt tilgængelighedsbehov, er meget velkomne!

Eksempel: Et badeværelse med et forrum med et ekstra garderobeskab, kan efter nedtagning af en skillevæg, laves om til et kørestolseget badeværelse.

6.3.2 Fokus på

Nøglebegreber som ligestilling, social inklusion, respekt for forskellighed, universelt design, stimulering af flere sanser, selvhjulpethed, overskuelighed, klare forløb, barrierefrihed, enkle vertikale forbindelser, sammenhænge på tværs, god varieret akustik, godt dagslys, den rigtige dimensionering, er hovedbegreber som tages bogstavelige og vil være betydende parametre.

Der lægges vægt på implementering af tilgængelige løsninger, dvs. passive tiltag frem for add-on's!

6.3.3 Procesforløb / kvalitetssikring

Lynby-Taarbæk Kommunes "Kontaktgruppe for tilgængelighed" er sammensat af en ingeniør, en arkitekt, en ergoterapeut, og en borger med et fysisk handicap. Kontaktperson: Christine Brockenhuus Schack, Arkitekt/Diplomingeniør, Center for Arealer & Ejendomme. Kontaktgruppen skal inddrages i fasen, i løbet af udarbejdelsen af hovedprojektet. Dvs. som minimum 2 gange i det fremadrettede forløb. Efter behov kan der aftales en udvidet inddragelse.

Forslagene bliver kvalitetssikret af tilgængelighedsauditor, Center for Arealer og Ejendomme, LTK

Kvalitetsniveauer

Kvalitetsniveauer iht. SBI-anvisning 230: Lynby-Taarbæk Kommune ønsker, alt efter område, en kvalitetsstandard der både til gode ser selvhjulpne beboere og plejekrævende beboere, hvor der er brug for personale og hjælpemidler. Der ønskes kvalitetsniveau A i boliger og B i fællesarealerne, dog skal elevatorer dimensioneres til senge/båre, og være være i mål 1,85 x 2,4 m, der skal være følerstyrede døråbnere på yderdøre og gangbredder på 1,8 m.

Publikationer

SBI (der tages udgangspunkt i SBI's tjeklister og publikationer):

- Tjeklister for BR 10 og SBI- anvisning 230
- Tjeklister for bygningsnære udearealer
- SBI-anvisning 230 om BR 10
- SBI-anvisning 222, Tilgængelige boliger
- SBI-anvisning, Toilet og bad i beboelser
- SBI-anvisning 146 Køkkener for Bevægelseshæmmede

Øvrige publikationer:

- Indretning af ældreboliger for fysisk plejekrævende m.fl. udgivet af Bygge- og Boligstyrelsen. OBS: Beskrivelser af tidligere lovregler og arbejdsmiljøkrav er ikke opdaterede. Se derfor bort fra disse. Arbejdstilsynet henviser i dag kun til enkelte dele af bogen.
- Håndbog fra Ribe Amts Hjælpemiddelcentral – Eget byggeri for ældre og handicappede 2011
- "Tilgængelighed i detaljen", hæfte 1 til 5, udgivet af Dansk Blindesamfund.
- DS 3028 Tilgængelighed for alle – Standarden er i store dele indarbejdet i SBI's tjeklister

- DS-håndbog 105:2012 Udearealer for alle – sådan planlægges et tilgængeligt udemiljø
- Pjece ”Pladskrav til svært overvægtige patienter/ bariatriske patienter” udgivet af Region Midtjylland.
- ”alle tiders boliger” er tænkt som en inspiration til at bygge boliger, der tilgode- ser alle faser i livet. Bogen er udarbejdet af Magrethe Kähler, boligpolitisk kon- sulent i ældresagen.

6.4 Akustisk indeklima

Omsorgsboligerne planlægges, projekteres, udføres og indrettes så brugerne sikres til- fredsstillende lydforhold. Generelt udføres dette i henhold til BR. 2010.

Definition og begreber med hensyn til luftlydisolation, trinlydniveau og lydtrykniveau er givet i DS 490 Lydklassifikation af boliger.

Definition af begreberne efterklangstid og absorptionsareal er givet i DS/EN 12354-6 Bygningsakustik – Beregning af bygningers akustiske egenskaber ud fra bygningsele- menteres egenskaber – Del 6: Lydabsorption i lukkede rum.

Kontrolmålinger af lydforhold udføres i henhold til SBI anvisning 217 Udførelse af bygningsakustiske målinger.

Regler for lydforhold og støj findes endvidere i bekendtgørelser, anvisninger og vejled- ninger fra Arbejdstilsynet og Miljøstyrelsen.

Der skal ved lydmåling efter myndighedsgodkendt måleplan eller ved beregning eftervi- ses, at lydkrav som angivet i BR10 overholdes, samt at det indendørsstøjniveau fra ude- fra kommende støj ikke overstiger de for klasse C angivne grænseværdier i DS 490 lyd- klassifikation af boliger.

Tekniske installationer må ikke give et generende støjniveau umiddelbart uden for vin- duer og på rekreative arealer, herunder altaner uderum og lignende.

Følgende krav skal som minimum sikres overholdt:

6.4.1 Luftlydisolation:

- Mellem boligerne(A): > 44 dB
- Mellem boligerne(A) og øvrige rum: > 48 dB

Trinlydniveau:

- I boligerne(A) internt fra gulve: < 58 dB
- I boligerne(A) fra gulve i øvrige rum: < 58 dB
- Mellem øvrige rum fra gulve: < 63 dB

Installationer mv. må ikke svække ovennævnte luftlydisolation.

6.4.2 Efterklangstider:

- Boligerne og nære fællesarealer: 0,5 s
- Depot, værksted og teknikrum: 1,3 s
- - Fælles rum bygning A: 0,5 s

Ovenstående skal dokumenteres ved lydmålinger/stampeprøver foretaget af akkrediteret firma. Efterklangstid skal måles før møblering. Udgifter til dokumentationen skal være indeholdt i tilbuddet.

6.4.3 Støj fra øvrige forhold:

- Støj fra tekniske installationer: < 30 dB(A), dog i rum med variabel luftmængde 33 dB(A)
- Støj fra trafik mv.: < 33 dB(A)
- Teknikrum: 55 dB(A)

For arealer, der ikke specifikt er nævnt ovenfor, gælder BR10 samt gældende anvisninger fra Arbejdstilsynet.

Lavfrekvent støj og vibrationer skal overholde grænseværdier beskrevet i "Orientering fra Miljøstyrelsen nr. 9/1997"

Der henvises i øvrigt til følgende vejledninger fra Arbejdstilsynet:

- At-vejledning D.6.1, Juli 2007
- Akustik i arbejdsrum - At-vejledning A.1.16

6.5 Rengøring

Bebyggelsen skal udformes således, at det er muligt at vedligeholde en høj hygiejnisk standard.

Smuds skal hindres i at komme ind i bygningen. Det sker ved, at arealerne omkring indgangspartierne udformes, så de kan holdes rene og tørre, ved at forsyne dem med udvendige skraberiste og indvendige måtter.

Der skal anvendes overflader, der ikke let tilsmudses og er lette at rengøre. Fællesarealer, gangarealer, cafe ol skal kunne rengøres med gulvvaskemaskine.

Udvendige anlæg skal planlægges, så renholdelse og snerydning kan foretages maskinelt.

6.6 Indeklima

Indeklima og energiforhold skal tilpasses beboere og evt. medarbejdere. Beboerne er ældre og derfor følsomme overfor klimapåvirkninger. Forholdene i byggeriet skal tilpasses det faktum, at boligerne med tilhørende fællesarealer også kan være en arbejdsplads for forskellige medarbejdergrupper.

Beboer må forventes at have komforttemperaturer, der ligger ca. 0,5-1,0 C og evt. ved senere omdannelse til plejeboliger 1,5-2,0 C komfortniveauer over gennemsnitlige og dermed yngre mennesker for både sommer og vinter.

Da Ventilationsnormen 1752 og indeklima normen 7730 ikke er gældende for boliger bruges værdier fra den europæiske standard EN15251.

Lo- kale	Akti- vitets- ni- veau	Person belast- ning [prs/m ²]	Operativ- Temp. Sommer [C]	Operativ- Temp. Vinter [C]	Max middel- Lufthastighed Sommer [m/s]	Max middel- Lufthastighed Vinter [m/s]	Ventila- tions Rate [l/s/m ²]
Bolig	1,0	0,1	26,25 +/-1,25 C *	23,5 +/- 1,5 C	0,20	0,15	Max 0,42 (0,6 h ⁻¹) eller BR krav
Fælles- områ- der	1,2	0,5	25,0 +/-1,5 C	21,75 +/- 1,75 C	0,20	0,15	0/ 330- 660 m ³ /t

De to skemaer er værdier beregnet ud fra PMV og PPD og en indeklimaklasse II med en PPD 10%. der er taget højde for, at det er ældre mennesker vi har med at gøre ved at aktivitetsniveauet er lavere end normalt.

* Normen tillader en minimum temperatur i fællesområdet på 19°C, hvilket hæves til 20°C for at sikre, at det ikke bliver for koldt, ved at indsnævnte intervallet til +/- 1,25 C.

Ventilationen er baseret på den europæiske norm EN15251 som anbefaler maks. 0,42l/(s*m²) i soveværelser og opholdsrum eller kravene i bygningsreglementet. I opholdsrummet er ventilationsraten baseret på at der ved en maksimal samtidighedsbelastning af rummet er 20 prs. til stede samt et luftskifte på 0,7l/(s*m²) svarende til 660m³/h.

Indeklimaer skal desuden opfylde følgende krav:

Der skal ved projekteringen af byggeriet lægges vægt på at opnå et godt indeklima.

For indeklima henvises ud over Bygningsreglementet til:

- DS/EN ISO 7730 "Ergonomi indenfor termisk miljø – Analytisk bestemmelse og fortolkning af termisk komfort ved beregninger af PMV- og PPD indekser og lokale termiske komfortkriterier", Dansk Standard.
- DS/CEN/CR 1752 "Ventilation i bygninger – Projekteringskriterier for indeklimaet", Dansk Standard.
- DS 474 "Norm for specifikation af termisk indeklima inkl. rettelsesbl", Dansk Standard.
- DS 469 "Varmeanlæg med vand som varmebærende medium", Dansk Standard.
- DS 447 "Norm for mekaniske ventilationsanlæg", Dansk Standard.
- DS 700 "Kunstig belysning på arbejdspladser", Dansk Standard.
- At-vejledning, Arbejdstilsynet, A.1.5 "Kunstig belysning", Vejledning om belysning på faste arbejdssteder, februar 2002.
- At-VEJLEDNING– ARBEJDSSTEDETS INDRETNING – A.1.12: Temperaturer i arbejdsrum på faste arbejdssteder Marts 2005.
- Indeklimahåndbogen - 2. udgave, SBI-anvisning 196, Statens Byggeforsknings Institut, 2000, Ole Valbjørn, Susse Lausten, John Høwisch, Ove Nielsen og Peter A. Nielsen.

- Der lægges derfor vægt på, at der i projekteringen inddrages den seneste viden på området i form af SBI publikationer mv.
- GUIDE Indeklima og komfort, Videncenter for energibesparelser i bygninger

6.6.1 Rygepolitik

Retningslinjer for rygepolitik i Lyngby-Taarbæk:

Rygepolitik i Lyngby-Taarbæk Kommune pr. 1.4.2007

Der må ikke ryges indendørs på de kommunale arbejdspladser.

Arbejdsplads i hjemmet med ekstern arbejdskraft tilknyttet reguleres via hovedreglen, hvorefter der ikke må ryges i arbejdslokalerne. Hvis disse tillige tjener private boligformål, må der ikke ryges, når den eksterne arbejdskraft opholder sig dér, f.eks. hjemmehjælp hos ældre eller når plejepersonale kommer ind i en ældrebolig på et plejehjem/områdecenter.

6.6.2 Temperaturforhold

Store vinduespartier sikrer udsyn og sol- og lysindfald, der også sikrer lavt energiforbrug. Disse vinduespartier specielt mod øst, syd og vest solafskærmes i sommerhalvåret. Solafskærmningen udformes, så der sikres maksimalt udsyn.

Det skal ved anvendelse af tunge bygningskomponenter samt ved vinduernes placering og udformning sikres, at der i dagtimerne kan opretholdes en så ensartet temperatur som muligt.

6.6.3 Træk

Trækgener fra vinduespartier, facader, ventilation, indgangsdøre minimeres, da beboerne er ekstra trækfølsomme. Vindfang skal sikres med styring af åbningstakt (ingen dør åbnes uden den anden er lukket) mellem 2 døre, så kold udeluft ikke uhindret kan påvirke fællesarealer og boliger med permanent personophold

Der etableres opvarmning i hovedindgang samt 2 trapper i stueplan bygning A.

6.6.4 Luftfugtighed

Der skal ved bygningsdeles sammenbygning, rengøring og ventilation sikres, at der ikke opstår grobund for skimmelvækst. Mekanisk ventilation udføres uden fugtoverføring.

6.6.5 Luftkvalitet

Materialer, som afgiver skadelige dampe, støv eller på anden måde kan være allergifremkaldende, skal undgås.

Kuldebroer i bygningen vil kunne forårsage skimmelsvampe og skal ubetinget undgås. Kuldebroer kan kræves dokumenteret samt forbedret om nødvendigt.

Afsyring af blankt murværk skal udføres korrekt og skal i videst muligt omfang undgås indvendigt. Lime, spartelmasser og fugematerialer, der kan afgive organiske opløsningsmidler, skal ubetinget undgås.

Entreprenøren skal påregne at udføre ventilation med modstrømvekslere aht. lækage fra toiletter og rygning. Anlæggene skal projekteres så trykforhold reducerer risici for lækage i genvindingen.

6.6.6 Statisk elektricitet

Statisk elektricitet skal i videst muligt omfang undgås, bl.a. ved anvendelse af antistatiske belægninger og beklædninger.

6.6.7 Lys

Der skal kunne afskærmes mod generende direkte og diffust sollys, samt generende reflekser.

Der udføres effektiv og intelligent belysning som f.eks. LED eller Dalistyringer på armaturer med HF forkoblinger. Belysninger styres for boliger (bad, entre/te køkken, og de af stuen samt for fællesområder: gange og fællesrum, multirum, fælleskøkken, depoter mv.)

Elforbruget minimeres f.eks. på følgende måde:

PIR eller akustisk føler på gange og trapper, dagslys og PIR styring i fællesområder, natstyring af gange til eks. 10 % styrke.

Hårde hvidevarer skal være effektive typer minimum A++.

7   TEKNISKE KRAV

7.1   Materialer og produkter

7.1.1   Generelt

Alle anvendte materialer skal leveres af firmaer, som er underlagt BEK nr. 1075 Bekendtgørelse om markedsføring, salg og markedskontrol af byggevarer.

Leverancer og ydelser, der falder ind under et eller flere direktiver, der er implementeret i Danmark, skal være mærkede i overensstemmelse hermed. Mærkningen skal omfatte både CE-mærkning, MK-godkendelser, VA-godkendelser, og DS-certificering.

Alle leverancer og ydelser leveres i henhold til gældende normer, forskrifter, branche specifikke vejledninger og godkendelser, der er i overensstemmelse med gældende bygningsreglement.

Der skal generelt anvendes holdbare og vedligeholdelsesfrie materialer som muligt, med særlig fokus på klimaskærmen. Materialer skal i videst mulig omfang være lav emitterende og genanvendelige. Der henvises til afsnittet Totaløkonomiske beregninger og miljørigtig projektering.

Der henvises til BYG-ERFA Erfaringsblade og SBI anvisninger.

7.1.2   Materialeprøver og mockup

Totalentreprenøren skal levere materialeprøver af synlige bygningsdele til bygherrens godkendelse, primært udvendige og indvendige bygningsdele og overflader. Mockup af f. eks murværk kan indgå i det færdige bygningsværk.

7.1.3   Fremmedledninger

I forbindelse med arbejdets planlægning, projektering og udførelse herunder udgravning skal totalentreprenøren tage hensyn til og drage omsorg for de fremmedledninger der måtte findes i og omkring byggefeltet.

Dette både ud fra tegninger over eksisterende ledninger samt indikationer på tegninger og i terræn som brønde, dæksler og andre tegn på fremmedledninger.

Det foreslås at der tidligt i projekteringsfasen afholdes et ledningsmøde med de respektive ledningsejere for at afklare placering af eksisterende ledninger.

7.2   Fundering og terrændæk

7.2.1   Jordbundsforhold

Der er udarbejdet en Geoteknisk rapport, der skal danne grundlag for disponering af bebyggelsen. Vedlægges som bilag

Det forudsættes, at de geotekniske undersøgelser er tilstrækkelige i tilbudsfasen til at bestemme omfanget af udgravning, fundering og grundvandssænkning, således, at det er økonomisk bindende.

7.2.2 Terrændæk og fundamenter

Eksisterende bygning:

I forbindelse med skitseprojektet er nedenstående muligheder for eksisterende terrændæk og fundamenter blevet drøftet. Forslagene er medtaget som en orientering. Hvis entreprenøren vælger at udføre arbejdet med udgangspunkt i forslagene, på hviler det entreprenøren at eftervise og dokumenterer løsningerne

Forslag terrændæk:

Installationer fjernes ligesom gulvafløb hæves i dyb del af varmecentral. Den lave del fyldes op med f.eks. komprimeret grus. Eksisterende terrændæk i insitustøbt beton tækkes hævet f.eks. på følgende måde nævnt oppefra:

- 30 mm trægulv
- 120 mm armeret betondæk med gulvvarme og radonspærre
- 300 mm polystyrolisolering
- 150 mm lecanødder/ kapilarbrydende stenlag med stikdræn/radonudluftning

Der udføres min 5 stk. stikdræn fra facade til facade, der udluftes eks. via omfangsdræn til brønde. Omfangsdræn og stikdræn beskyttes mod rotter eks. ved brug af pumpebrønd med kontraventil. Pumpebrønden tilsluttet CTS-anlægget for høj vandstand.

Alle eksisterende kældergulve og indersider af kældervægge afrensnes for evt. mikroorganismer med egnet produkt, der ikke efterlader lugt eller andre gener. Afrensnings metode afklares med bygherrens sikkerhedskoordinator.

Forslag fundamenter:

Der udført følgende indledende statiske vurderinger, før modtagelse af endelige geotekniske rapporter. Totalentreprenøren skal eftervise løsningen.

Ved eksisterende bygning er der regnet med fundamentsbredde på 0,9 meter og en dybde på 0,6 meter.

Beregningen viser fundamentet har den tilstrækkelige bæreevne, men kun lige akkurat.

Men da terrænet udvendigt ikke er lavere end den oprindelige gulvkote i kælder.

Arkitektprojektet indikerer, at der terrænreguleres så fundamentsdybden bliver under 0,6 meter. I så fald skal fundamentet understøbes.

De fremtidige fundamenter er ikke i frostfri dybde. For at undgå frost i fundering niveau kan der evt. udlægges isolering langs fundamenterne, princip som F-sokkel fra Sundolit. Eksisterende omfangs dræn omlægges til nyt i forbindelse med udførelse af F-sokkel.

Ved beregning af fundamenter er der regnet med følgende værdier:

Ler: $C_v \geq 60 \text{ kN/m}^2$

Sand: $\varphi \geq 34 \text{ gr.}$

Nye bygninger

Terrændæk udføres i henhold til forhold beskrevet i Geoteknisk rapport krav til fundering.

For radonsikring henvises til SBI anvisning nr.: 233 Radonsikring af nye bygninger.

I øvrigt henvises til Byg-Erfa Erfaringsblade for 13 terrændæk, med særlig henblik på:

- Vandbelastede sokler ved terrændæk - terrænforhold og niveaufri adgang
- Terrændæk - kuldebroer ved indervægge og rørgennemføringer
- Fugtspærre i trægulve og andre fugtfølsomme gulve
- Fundering af terrændæk
- Kapillarbrydende lag i terrændæk

For transmissionstab henvises til BR 2010 krav til Bygningsklasse 2020.

7.3 Ydervægge

7.3.1 Klimaskærm

I eksisterende bygning efterisoleres facaderne indvendigt i fornødent omfang.

Der lægges vægt på, at den udvendige klimaskærm understøtter bygningens arkitektur, samtidig med at den udføres i materialer, der kræver minimum vedligeholdelse.

Blankt murværk der ikke kræver vedligeholdelse foretrækkes.

Felter i træ skal udføres af egnede træsorter, der tåler det danske klima med minimum af behandling, ud over almindelig rengøring. Der må kun anvendes lovligt og bæredygtigt træ, der kan dokumenteres med et sporbarhedscertifikat fra enten FSC eller PEFC.

Det skal sikres, at materialer der er fugtmodtagelige opbevares således, at de ikke opfugtes inden indbygning.

I øvrigt henvises til Byg-Erfa Erfaringsblade for 21 ydervægge, med særlig henblik på:

- Glas-/metalbeklædning ud for etageadskillelser - udformning og fugtforhold i lette facader.
- Niveaufri adgang til bygninger med terrændæk
- Fugtspærre og plastprofilrender over vinduer og døre i murværk
- Utætte ydervægge ved gulv – under døre og vinduer
- Vindgips i lette ydervægge - risiko for fugtskader
- Dampspærresamlinger og tætningsmidler
- Dampspærre - udførelse og detaljer mod opvarmede rum
- Dampspærre i klimaskærmen - fugttransport og materialer

For transmissionstab henvises til BR 2010 krav til Bygningsklasse 2020.

7.3.2 Udvendige Vinduer

Facadepartier udføres som DVC mærkede træ/alupartier med træ indvendig og alu udvendig.

Der skal tages højde for vinduespudsning evt. med indadgående eller vippevinduer som dog ikke må være for store af hensyn til håndtering.

Oplukkelige vinduer i boligerne skal være motorstyrede, og kunne betjenes af beboerne, f. eks via fjernbetjening eller tablet.

Vinduerne forsynes med solafskærmning der ligeledes skal kunne betjenes af beboerne f. eks via fjernbetjening. Solafskærmning skal placeres udvendigt.

I boligerne og opholdsarealer skal solafskærmningen kunne indstilles manuelt, således at automatikken ukompliceret kan overstyres. Automatikken skal overtage styringen af solafskærmningen efter en periode uden brugeroverstyring.

Der ønskes ikke indbyggede persienner i vinduer, der ikke kan serviceres.

Det stilles som krav, at indvendige overfladetemperaturer på vinduer, rammer mv. ikke må være mindre end 13 °C målt ved en udetemperatur på 0 °C og en indetemperatur på 20 °C. (DS/EN ISO 10077-2, del 2 numerisk metode for rammer.)

Totalentreprenøren skal i forbindelse med idriftsætning dokumentere, at byggeriet overholder kravene til lavenergiklasse 2020.

Vinduerne skal være med tyverisikret ventilationsåbning.

Sålbænke udføres som alu eller naturskifer – alternativt eternitskifer.

På grund af Omsorgsboligernes placering ved Buddingevej, skal der særligt fokus på lydisolering, så kravene i BR10 opfyldes.

U-værdi for vinduer indgår i bygningernes samlede varmetab. U-værdi for nye vinduer må ikke overstige 1,4 W/m K. U-værdien er her den samlede U-værdi for ruder, rammer og karm. Ved udskiftning af termoruder skal der anvendes termoruder med en U-værdi på mindst 1,1 W/m K.

I lokaler med større vinduesareal skal behov for solafskærmende glas og/eller udvendig solafskærmning nøje analyseres. Vindues glassene må ikke fremstå med farve og spejling. Der skal udføres beregning af det årlige antal dage/timer med overtemperatur (højere end 26 °C og 27 °C) i lokalets benyttelsestid.

Eksisterende bygning:

Det tilstræbes at bevare det arkitektoniske udtryk af eksisterende bygning. Det er vigtigt at vinduerne bevarer opsporsningernes proportioner. Nye vinduer må ikke forandre bygningens udtryk, og glas må ikke fremstå med farve og spejling.

Der er udarbejdet et notat vedr. evt.genbrug af vinduer i hovedbygning se bilag

Der henvises til SBI anvisning 244 Lydisolering af klimaskærmen.

For valg af glas henvises til SBI anvisninger nr.: 215 Dimensionering af glas i klimaskærm og nr.: 192 Glas i byggeriet.

I øvrigt henvises til Byg-Erfa Erfaringsblade for 31 komplettering ydervægge, med særlig henblik på:

- Glas-/metalbeklædning ud for etageadskillelser - udformning og fugtforhold i lette facader.
- Bygningsglas - funktionsglas og -ruder
- Termo- og energiruder - dugdannelser, revner og udskiftning

For transmissionstab henvises til BR 2010 krav til Bygningsklasse 2020.

7.3.3 Udvendige døre og porte

Facadepartier udføres som DVC mærkede træ/alupartier med træ indvendig og alu udvendig.

Yderdørene forsynes med automatiks åbning i fællesadgangsarealer ved hjælp af censor og/eller trykknop. Automatiske døre foretrækkes som skydedøre, men der skal iagttages, at krav til flugtveje overholdes.

I vindfang skal første dør lukkes inden næste åbner, i det trækgener skal elimineres.

Yderdøre forsynes med sparkeplade i rustfrit stål.

For transmissionstab henvises til BR 2010 krav til Bygningsklasse 2020.

7.4 Tage

Der lægges vægt på, at tagudformningen understøtter bygningens arkitektur, samtidig med at den udføres i materialer, der kræver minimum vedligeholdelse.

Tage på nye bygninger samt skure kan anvendes til placering af solceller. Ved ikke syd-vendte orienteringer kan der alternativt udføres grønne tage forudsat energirammen tillader det. Solceller skal integreres således at det ikke medfører blændingsgener for naboer eller forbipasserende.

Der skal etableres adgang og faldsikring på tag for inspektion og tagarbejde i henhold til gældende regler og krav: At-vejledning Faldsikring D.5.5.

Kviste bør inddækkes med zink på tag, flunker og tømmeramme, så der ikke forekommer flader, der jævnligt skal overfladebehandles.

Generelt ønsker Lyngby-Taarbæk Kommune at alt regnvand håndteres på egen grund. Tage kan med fordel udføres som grønne tage, afledning til faskine eller sø alternativt opsamles og genbruges.

Genbrug til andet end havevanding kræver en dispensation, hvis man forudsætter at beboere kan have et reduceret immunforsvar.

Der henvises til SBI anvisning nr.: 201 Blyfri taginddækninger, TOR tagpapbranchens oplysningsråds anvisninger.

I øvrigt henvises til Byg-Erfa Erfaringsblade for 27 tage, med særlig henblik på:

- Undertage - diffusionstætte og diffusionsåbne
- Afdækning af skalmure – ved tilslutning til flade tage uden udhæng
- Ventilation af tagkonstruktioner - tagrum, hanebåndslofter, skunkrum og paralleltage
- Høje sternkonstruktioner på ydervægge af stålkassetter - risiko for fugtskader ved kuldebroisolering
- Træbaserede tagelementer - styring af fugtforhold fra fabrik til færdigt byggeri
- Uventilerede paralleltage med dampbremse af Hygrodiode
- Undertage - Udførelse og detaljer
- Undertage - Opbygning, materialer og projektering
- Ventilationshætter i flade tage af træ
- Afledning af vand fra flade tage ved skybrud – udspyer, nødafløb og anden overløbssikring
- Afvandringsforhold på flade tage - lunkeudfyldning, nye afløb og øget hældning
- Tagfolier - valg og anvendelse
- Taginddækninger af zink, aluminium, kompositter og bly
- Grønne tage - membraner, dræning, isolering og vækstlag

For transmissionstab henvises til BR 2010 krav til Bygningsklasse 2020.

7.5 Indervægge

Indvendige vægge skal opfylde generelle funktionskrav til rummene. Væggene skal opfylde krav til fugt, lyd, brand mm. Totalentreprenøren er ansvarlig for efterfølgende revnedannelser.

Væggene skal overholde brandkrav og lydkrav i henhold til BR10.

Omkring vådrum anvendes der murværk, beton, letbeton eller tilsvarende materiale, der er modstandsdygtig overfor fugt. Der anvendes kun uorganiske materialer gerne basiske i vådrum. Anvendelse af pladeopbyggede vægge så som bl.a. vådrumsgips accepteres ikke.

Gipsvægge skal som minimum udføres med 2 lag gips på begge sider og isoleres med mineraluld.

Der skal monteres hjørnebeskyttere på alle udadgående hjørner fra gulv til loft.

Vægkonstruktionen skal have en styrke og træk værdi, at bogreoler, håndlister og andet inventar frit kan ophænges uden særlige forankringer. Derudover skal vægkonstruktionen klare montage af loftlifte, hvor dette er påkrævet f. eks i boligerne. Det er ønskeligt at der i gangarealer i fællesområder, placeres et antal væghængte klapstole til kortvarige hvil.

Føringsveje skal føres skjult i vægkonstruktionen.

For lejlighedsskel henvises til SBI anvisning nr.: 237 Lydisolering mellem boliger – nybyggeri og SBI anvisning 243 Lydisolering mellem boliger – eksisterende byggeri. For vådrum henvises til SBI anvisning 200 Vådrum.

I øvrigt henvises til Byg-Erfa Erfaringsblade for 22 indervægge, med særlig henblik på:

- Projektering, udførelse og vedligehold af brandsektionsvægge
- Lydisolerende dobbeltvægge af letbeton - lejlighedsskel i sammenbyggede enfamiliehuse
- Revner i vægge af etagehøje letbetonelementer

7.6 Etagedæk

Eksisterende bygning:

I stueplan hæves eksisterende terrændæk i beton ved etablering af kapilarbrydende isoleringsslag, hvori de samtidig udføres stikdræn og radonventilering via drænet (se tidligere beskrivelse). Oven på dette støbes f.eks. revnearmeret beton som underlag for gulvopbygning

På øvrige etagedæk etableres et nyt gulv f.eks. oplagt på spæropbygning på eksisterende betondæk. I denne opbygning kan der f. eks trækkes installationer for varme, brugsvand og ventilation. Hvis der etableres gulvvarme, skal der udføres isolering i etagedæk.

I vådrum udføres tunge uorganiske konstruktioner.

Nye bygninger

Etagedæk udføres i beton, insitu- eller præfabrikerede elementer. Dette er også gældende for dæk mod udnyttelige tagrum, der dimensioneres for fuld etage last. Der etableres

nedhængt eller nedforskallet loftbelædning under etagedæk, således at elementsamlinger ikke er synlige.

Altankonstruktioner udføres i beton eller galvaniseret stål i korrosions kategori C3. Opbygningen skal kunne tåle periodevis saltning. Gangbroer skal udføres med begrænsede kuldebroer.

Der skal være særligt opmærksomhed på brandkrav ved adgangsveje via gangbroer.

For lejlighedsskel henvises til SBI anvisning nr.: 237 Lydisolering mellem boliger – nybyggeri. For vådrum henvises til SBI anvisning 200 Vådrum.

I øvrigt henvises til Byg-Erfa Erfaringsblade for 23 dæk, med særlig henblik på:

- Altaner ophængt i bærebæslag – fugtgener og afvandringsforhold
- Udkragede betonaltandæk - kolde gulve og fugtgener
- Tagterrasser - opbygning, membraner og materialer

7.7 Trapper og ramper

For at synliggøre trappeløb og reposer forsynes trappetrin med synlig forkant markeret i kontrastfarve og gerne med stødtrin i anden kulør end trin. Indvendige trappers stødtrin skal være lukkede.

Trappen skal forsynes med håndliste på begge sider, håndlisten skal have en diameter på 40-50mm og udføres i et "varmt" materiale, f. eks hårdttræ og som støtter et fast greb. Rækværk må ikke udføres i klart glas.

Mellemreposer kan med fordel forsynes med klapsæde til hvil.

Trapper skal placeres således, at nedstyrtningsfare under vending i kørestol undgås. Dette er særlig påkrævet hvis elevator placeres ved trappeløb.

7.8 Indvendige døre og glaspartier

Indvendige døre skal være massive DDK mærkede og opfylde generelle funktionskrav til rummene og opfylde krav til fugt, lyd, brand mm. Dørenes overflade skal kunne tåle mindre stød fra rollatorer og kørestole uden at blive skadet. Døre forsynes med fenderlister efter behov.

Døre til fællesrum mm udføres som 10M for at være brede nok til at kørestole og diverse hjælpemidler kan passere. Døre til boligen skal være minimum være 12M og egnede til bære-/sengetransport, hvor det ene felt skal have en fribredde på min 770mm.

Døre, der åbner mod brugeren, skal have et frit vægstykke på min 600mm i dørens grebsside. Døre der åbner bort fra brugeren skal have et frit vægstykke på min 500mm i dørens grebsside.

Døre til lejligheder og øvrige rum med beboer adgang, skal fremtræde synlige i forhold til væggen. Døre til fællesrum kan med fordel forsynes med glas eller glasfelt, således at rummets formål/brug vises.

Dørene forsynes med rustfri beslåning, der er egnede til personer, der har svage hænder. Beslåning for låsbare døre skal tilpasses Salto låsesystem. Til toilet døre leveres toiletbesætning i rustfristål.

Alle døre i fællesrum, der kræver dørpumpe, skal kunne stå åben ved hjælp af dørpumpe med friløbsarm og indbygget ABDL.

Alle døre forsynes med dørstoppere. Generelt skal dørstoppere placeres på væg, hvor dette er muligt.

Generelt leveres dørene uden bundstykke, ved overgang mellem forskellige typer gulvbelægning monteres stålskinne.

Alle døre i fælles adgangsvej forsynes rustfri sparkeplade.

Automatiske døre og skydedøre skal monteres således, at de er let tilgængelige for servicering. Trykknapper placeres synligt i kontrastfarve i omgivelserne.

Glaspartier skal kunne blændes med f.eks. persienner. Glaspartier skal afmærkes tydeligt og genspejling undgås.

Foldevægge skal overholde lydkrav.

7.9 Indvendige overflader.

7.9.1 Generelt

Alle overflader skal afpasses efter de enkelte rums funktion og indretning.

Overflader skal være rengøringsvenlige og så vedligeholdelsesfri som muligt.

Farver og tekstur skal være en integreret del af bygningens og rummenes arkitektur.

Farver er med til at svagtseende ældre bedre kan orientere sig. Lofter, vægge, døre og gulve skal have tydelige farvekontraster.

I øvrigt henvises til krav i At-vejledning A.1.11 Juni 2007, om krav til Arbejdsrum på faste arbejdssteder. Afsnittet om krav til overflader på vægge, lofter og gulve.

7.9.2 Vægge

Vægbeklædning udføres i vaskbare, robuste rengøringsvenlige overflader.

Alle malerbehandlinger udføres i henhold til MBK's regler, funktionsklasser og anvisninger. Vægge spartles, beklædes med glasfiberfilt, udfyldes med vævfylde og males minimum 2 gange med plastmaling udfaldskrav: dækket, lukket, glat og jævn flade. Ved kritisk sidelys, valg af effektvirkning eller særlig kulør, kan ekstra behandling være nødvendig, dette skal udføres uden ekstra betaling fra bygherren.

Der udføres vådrumssikring i vådrum. Fliser skal være klasse 1, skæring af flisestørrelse under ½ flisebredde skal undgås.

Vægge ved arbejdsborde, vaske samt arealer, der er udsat for tilsmudsning, skal beklædes med fliser eller tilsvarende hårdt, glat og vaskbart materiale. F. eks. Glas, laminat eller rustfrit stål.

Vinyl vægbeklædning ønskes ikke.

Lukket inventar skal forsegles mod væg med vandfast fugemateriale.

For vådrum henvises til SBI anvisning 200 Vådrum.

I øvrigt henvises til Byg-Erfa Erfaringsblade for 42 Indvendige vægoverflader, med særlig henblik på:

- Malebehandling af vægge i vådrums "fugtige zone"
- Fliser på nye beton- og letbetonvægge

7.9.3 Gulve

Alle materialer og gulvopbygninger i henhold til GSO Gulvfakta.

Ved valg af gulvbelægning skal der vælges materialer, der mindsker trinlyd. Linoleumsbelægning skal have min. 2mm korkment under. Gulve af træ eller bambus udføres som 22mm massive og lakeres med slidstærkt lak beregnet til ekstreme forhold.

Gulvene i fællearealer og gange skal kunne tåle rengøring med industri gulvvaskemaskiner. Øvrige gulve skal kunne rengøres med robotstøvsugere o.l.

Langs væggene afsluttes gulvbelægning med malede fodlister og sandlister. Ved flisebelægning afsluttes med sokkelklinke. Vinylbelægning afsluttes med hulkehl.

Alle gulvovergange skal udføres som niveaufri, således at rollator og kørestole samt inventar og vogne kan anvendes uhindret. Ved overgang mellem 2 typer gulvbelægning lægges stålskinne.

Gulve bør principielt ikke have mønstre, eller nister i gulvet. Gulve der støder op mod hinanden bør have samme lyshed. Vådromzoner skal udføres med skridsikker belægning.

Der udføres vådrumssikring i vådrum. Fliser skal være klasse 1, skæring af flisestørrelse under ½ flisebredde skal undgås.

Gulve i f. eks kælder kan udføres som glittet beton, malet eller med epoxy.

For vådrum henvises til SBI anvisning 200 Vådrum.

I øvrigt henvises til Byg-Erfa Erfaringsblade for 43 Indvendige gulvoverflader, med særlig henblik på:

- Gulvvarme og gulvtyper - isoleringsforhold, skader og gener
- Keramiske fliser og klinker - lægning af gulve i cementmørtel
- Åbne fuger i trægulve
- Flydemørtelgulve - Beskrivelse, udfaldskrav og kontrol, forbehandling og arbejdsudførelse

7.9.4 Lofter

Ved valg af materialer skal der tages hensyn til lyd- /akustik og efterklangstider.

Loftbeklædning skal kunne males.

I senge og baderum skal der tages hensyn til evt. opsætning af skinner for lift

I øvrigt henvises til Byg-Erfa Erfaringsblade for 45 Indvendige lofter, med særlig henblik på:

- Fastgørelse af nedhængte lofter

7.10 VVS

7.10.1 Generelt

Ved udformning, materialevalg og placering i bygning/terræn skal installationerne sikres lang levetid samt lave driftsudgifter til energiforbrug og service. Desuden skal renholdelse, vedligeholdelse og reparation/udskiftning kunne foretages uden væsentlige indgreb i andre bygningsdele og befæstede arealer.

Entreprenøren skal ved tilbudsgivning vedlægge datablade på forslag til komponenter for at fastlægge kvalitetsniveauet til evaluering.

7.10.2 Forsyninger

Hovedledninger skal dimensioneres under hensyntagen til kendte og sandsynlige fremtidige udvidelser.

7.10.3 Vandforsyning

Hovedforsyning indføres i VVS-central, hvor målerarrangement placeres. Målertype og placering aftales med vandforsyningsselskabet.

Hovedmåler skal være forberedt for fjernaflæsning.

Der etableres separat sprinklerstik til sprinklercentral.

7.10.4 Varmeforsyning, fjernvarme

Hovedforsyning for fjernvarme indføres i VVS-central, hvor målerarrangement placeres. Fjernvarmeforsyningen (Vestforbrændingen) udfører primærside, målerarrangement samt veksler, men ikke varmtvandsbeholder samt tilslutning primært hertil.

Hovedmåler skal være forberedt for fjernaflæsning.

Evt. omkostninger til midlertidig varmforsyning hvis fjernvarmen ikke kan levere eksempelvis, via oliefyr herunder leje, midlertidig tilslutning skal ikke være indeholdt, da det forudsættes at fjernvarme er til rådighed ultimo januar 2015.

7.10.5 Teknik- og VVS-centraler

Der skal disponeres således, at installationerne sikres god tilgængelighed, og således at der er plads til kendte og sandsynlige udvidelser.

Eksisterende ikke funktionelle gasfyrede varmecentral i eksisterende bygning ombygges til ny fjernvarmeforsynet varmecentral med spædevandsanlæg tilsluttet hertil. Eksisterende jordkanal til gymnastiksal sløjfes og lukkes i begge ender mod fugt indtrængning efter at eksisterende installationer til el, vand og varme er demonteret udenfor for nærværende arbejde.

7.10.6 Overvågningsanlæg

Der etableres automatisk overvågning af væsentlige funktioner i de tekniske anlæg. Se Afsnit 7.12

7.10.7 VVS-anlæg, terræn

Der skal redegøres for føringsveje i terræn. Efter udførelsen skal disse indmåles som udført med målsat placering. Alle brønde skal nummereres efter anvisning fra Lyngby-Taarbæk Forsyning, top og bundkote skal angives.

Føringer bør samles i tracer med føringsveje og øvrige områder uden føringer af hensyn til fremtidig anden anvendelse af området.

Kold brugsvand fremføres via nyt vandstik i plast til eksisterende bygning. Der udføres nye stik til nye bygninger og evt. skure fremført via varmecentralen i bygning A men ført i jorden efter måleren.

Der udføres fremføring fra varmecentral til nye bygninger med præisoleret kapperør til VF, R, BV og BC, der fremføres til hver af de nye bygninger. Disse rør kan udføres i lavtemperatur i plast.

Varmeforsyningsledninger i terræn imellem bygninger skal udføres som præisolerede stålrør med plastkappe (stål-i-plast). Der skal vælges rør med ekstra høj isoleringstykkelser.

Til byggeri med lavtemperaturopvarmning kan anvendes de prisbillige præisolerede plast rør med kappe (plast i plast). Disse kan udføres som med 2 varmerør eller med 2 varmerør og 2 rør for varmt brugsvand.

Ledningerne skal udføres med alarmtråde for lækageovervågning. Der udføres som udført tegning hvor rør er indmålt i fht. Bygninger, og evt. samlinger er angivet præcist og målsat. Alle præisolerede rør forsynes med markeringsbånd 30 cm over røret.

Varmeforsyningsledninger med en forventet årlig overførsel af mindre end 60 MWh kan dog efter konkret vurdering udføres i andre rørmaterialer.

7.10.8 Afløb og sanitet

Afløbssystemet udføres, så kun gråt og sort spildevand føres til offentlig kloak, idet alt regnvand skal genbruges og/eller nedsives, herunder afvanding fra P-områder.

Principperne for LAR (Lokal Afledt Regnvand) skal følges, så al regnvand håndteres indenfor grundens område.

Regnvand skal vidt muligt forsøges genanvendt til havevanding og lign.

Eksempelvis kan regnvand fra tage og overflader samles i et rørsystem. Herfra kan regnvandet føres til faskiner eller evt. til en lavning i terrænet, som danner en sø eller spejlbasin.

Tagflader, der ikke anvendes til f.eks. solceller, kan med fordel udføres med vegetation som grønne tage.

Det er vigtigt, at man håndterer al regnvand på grunden, og at systemet er dimensioneret til at kunne håndtere vedvarende regn i store mængder. Der anvendes en regnintensitet som beskrevet i DS 432 afsnit 3.3, dog anvendes en klimafaktor på 1,43.

Afvanding af P-områder forsynes med sandfang og olieudskiller efter gældende regler.

Afledning af regnvand udføres efter aftale og godkendelse med Lyngby-Taarbæk Forsyningsselskab.

Sanitet

Der skal installeres sanitet i anerkendt fabrikat og med et design der er accepteret i Skandinavien samt nemt at servicere. Al sanitet skal være i rengøringsvenlig udførelse - enten med speciel superglat overflade eller overfladebehandlet for rengøringsvenlighed. Blandingsbatterier skal være i anerkendt fabrikat med keramiske pakninger.

Toiletter

Toiletter udføres som 2 skyls toiletter.

Toiletter skal i boliger og HC-toiletter være med forhøjet toiletskål.

Der udføres 1 stk. robottoilet ved fællesrum i eksisterende bygning.

Der skal senere kunne monteres et automatisk toilet med indbygget skyl og lufttørring. Der skal derfor forberedes installationer hertil (eldåse), beskrevet under el.

Alle klosetter skal være af dobbeltskylende type med 3 l hhv. 6 l skyl. Der skal vælges et anerkendt fabrikat/type med tydelig og letfattelig funktion med separat betjening af henholdsvis stort og lille skyl. Sanitet leveres i anerkendt kvalitet og i skandinavisk design, nem adgang til reservedele og med rengøringsvenlige overflader.

Håndvask

Skråstillet vask med højdejustering fra 70-90 cm og støttehåndtag (min. vægtbelastning 200 kg.).

Øvrige badeværelsesinventar

Støttehåndtag f/WC 900 mm med højdejustering og integralskum-belægning.

Udført i aluminium.

Brusestang med støttefunktion – aluminium (min. vægtbelastning 500 kg.).

Spejl min. 700 X 1000.

7.10.9 Rørmaterialer.

Afløbsinstallationer udføres normalt i duktilt støbejern. Afløbsinstallationer leveres i anerkendt kvalitet, i typiske skandinavisk rørdimensioner, nem adgang til reservedele.

Der kan anvendes PEH med termosvejste samlinger forudsat der tages højde for støj fra installationen. Afløbsinstallationer leveres i anerkendt kvalitet, i typiske skandinavisk rørdimensioner, nem adgang til reservedele.

Afløb fra sanitetsgenstande skal være forkromede.

Blandingsbatterier

Alle blandingsbatterier skal være handicapvenlige og med keramiske pakninger.

Blandingsbatterier ved håndvaske på fællestoiletter udføres med elektronisk bevægelsessensorer, for at undgå vandspild.

Termostatbatteri ved bruser.

Alle armaturer skal leveres med indbygget skoldningssikring.

Gulvafløb.

Gulvafløb skal normalt være standard gulvafløb med ”P-vandlås” i syrefast rustfrit stål. Gulvafløb leveres i anerkendt kvalitet og i skandinavisk design, nem adgang til reservedele og med rengøringsvenlige overflader

Indbygningsvandlås skal undgås.

Der skal udføres gulv afløb i kedelrum og rum med varmtvandsbeholdere over 200 liter.

7.10.10 Tagrender og nedløb

Tagrender og nedløb udføres i zink.

7.10.11 Vandinstallation i bygning

Installationer skal være så let tilgængelige som muligt for at kunne foretage reparationer og udskiftninger. Det skal være let og problemfrit at udskifte komponenter til nye næsten tilsvarende komponenter. Standardkomponenter skal vælges frem for mere specialiserede produkter i det omfang, dette er muligt.

Brugsvand

Rørinstallation til brugsvand udføres i rustfrit stål i anerkendt fabrikat egnet til aktuel vandkvalitet samt pexrør i rør til koblingsledninger. Hvis der udføres sekundær vandforsyning i form af genbrugs regnvand, kan og bør der til disse installationer anvendes afvigende rørmateriale eks. alupex.

Der kan indrettes sekundær vandforsyning - i form af regnvandsanlæg - dette må dog alene anvendes til haveanlæg.

Der udføres sektionsafspærringer ved hovedafgreninger og stophaner i terræn ved indføring i bygninger.

Nye vandledninger i jord inden for skel skal udføres efter Danva's udbudsbetingelser. Der skal anvendes PE 100 SDR 11 (PN 16) mærket Nordisk Polymark/ ISO 12001. Der skal benyttes svejsere med gyldigt DS svejsepas, og der skal føres kyndigt tilsyn med arbejdet.

Af hensyn til energiforbrug skal brugsvandscirkulation eller lignende begrænses til det mindst mulige. Der skal ligeledes peges på muligheden for at installere inliner cirkulation. Koblingsledninger udføres som PEX rør i rør.

Rørsystem for varmt brugsvand forberedes for "bakteriemotionering" ved at termostatstyrede cirkulationsventiler forberedes med by-pass funktion, der kan åbne hvis cts anlæg afgiver digitalt signal hertil.

Vaskemaskiner og opvaskemaskiner skal være i minimum energiklasse A++.

Desuden etableres der nøglebetjent frostsikkert udtag til koldt vand med tilhørende afløb i det fri minimum 5 steder.

7.10.12 Rørmaterialer.

Nye rørinstallationer for koldt og varmt vand udføres i syrefast rustfrit stål kvalitet AIAI 316 med press-fittings, som er godkendt til 250 mg/l clorid. I forbindelse med galvaniserede rør må der ikke bruges fittings af rød gods.

I eksisterende installationer af galvaniserede stålrør anvendes rustfri rør ved udskiftning af væsentlige sammenhængende rørafsnit, mens der ved mindre reparationer anvendes eksisterende rørmateriale.

I eksisterende installationer af kobberrør anvendes fortsat kobber ved reparationer.

Plastrør anvendes kun i terræn og ved koblingsledninger i husinstallation. Benyttes fordelerrør, skal fordelerrørene placeres så vand fra eventuel utætheder løber synligt ud over gulv til gulvafløb.

Hvis klare plastrør(Pex-rør) udføres som synligt, skal foringsrøret være lystæt(sort).

Samlinger mellem rørmaterialer metal-plast skal udføres med metalfittings.

Afspærringsventiler.

Installationerne skal udføres med ventiler for hensigtsmæssig sektionsafspærring samt aftapning af sektioner.

Ved sektionsafspærringer skal der anvendes kugle- eller membranventiler af god kvalitet med servicemulighed Afspærringsventiler leveres i anerkendt kvalitet og med gode kraftige håndtag og med nem adgang til reservedele.

Kuglehaner i rørdimension DN 32 eller større skal være med udvekslingsgear i betjeningsgrebet.

Anvendes rustfri -eller plast rør skal der henledes specielt opmærksomhed på korrosionsbestandighed af ventiler i relation til vandkvaliteten. Ventiler af rødgoods må derfor typisk anvendes.

Installationsgenstande.

Foran installationsgenstande monteres serviceventiler Afspærringsventiler leveres i anerkendt kvalitet håndtag og med nem adgang til reservedele.

Foran toiletcisterner, skylleventiler mv. anvendes kuglehane med filter.

Kontraventiler.

Der skal monteres en kontraventil med mulighed for funktionskontrol i koldtvandsforsyningen til hver separat bygning.

Kontraventiler i koldtvandstilgangen til varmtvandsbeholdere og vandbehandlingsanlæg skal være af type med mulighed for funktionskontrol.

Armaturer.

På armaturer på håndvaske skal være med keramiske skiver og vandbegrænser på 5 liter/min.

Brusere giver maksimalt 12 liter/min. Bruserehovederne skal give store stråler/dråber.

7.10.13 Målere.

Der skal installeres målere til registrering af forbrug af koldt vand i hver bolig. Målere skal kunne fjernaftastes, enten som pulser fra reed-kontakt på mekanisk måler eller som pulsudgang fra elektronisk tælleværk.

Der skal monteres hovedmåler for hver separat bygning. Der skal monteres måler foran varmtvandsbeholdere fra 300 liter og opefter.

Der skal endvidere monteres målere for særlige forbrug som vandbehandlingsanlæg, bassinanlæg, vandingsanlæg, springvand mv.

7.10.14 Varmt brugsvand.

Brugsvandsopvarmning.

Anlæg for brugsvandsopvarmning skal indrettes for opvarmning til normalt 57 °C.

Cirkulation.

Cirkulationsanlægget skal være således indrettet, at vandtemperaturen intetsteds underskrider 50 °C ved normal drift med central opvarmning til 57 °C.

Ved indregulering af større anlæg skal der normalt anvendes statisk indregulering med indreguleringsventiler med måleudtag. Ventilerne leveres i anerkendt kvalitet og med gode kraftige håndtag og med nem adgang til reservedele samt med udbredt måleapparat i Danmark.

Ved afhjælpning i eksisterende anlæg, og øvrige situationer hvor det er mest hensigtsmæssigt, kan der anvendes termostatiske indreguleringsventiler med indbygget termometer.

Termometre.

Ved varmtvandsbeholdere skal der placeres 3 stk. skivetermometre til dyrørslommer. Et termometer i henholdsvis beholder, cirkulation og varme retur.

Der etableres termometre alle steder, der er temperaturskift i mediet ved vekslere, blandeanlæg mv. fremløb, retur osv. Alle termometer skal have en diameter på min 66 mm og egnet temperaturskala.

Tempereret vand.

Centrale anlæg for opvarmning og cirkulation af tempereret badevand kan ikke accepteres.

Der kan udføres lokal temperering for flere brusere, hvis der ikke er cirkulation efter blandepunktet, og hvis rørinstallationen efter blandepunktet har kort udstrækning.

7.10.15 Sprinkler

Omsorgsboligerne er i anvendelseskategori 6, men sprinkling udføres ikke. Der afsættes plads i teknikrum og på tegninger til evt. senere etablering af sprinkling, hvis boligerne omdannes til plejeboliger.

7.10.16 Køling

Som udgangspunkt ønskes bygningen designet så mekanisk køling til komfort ikke er nødvendig. Her er evt. jordslanger ikke medregnet.

Ved projektering og udførelse af bygninger og tekniske installationer skal det sikres, at varmeafgivelsen fra maskiner, apparater og belysning samt solindfald ikke medfører uacceptabel høj rumtemperatur ved den planlagte benyttelse af faciliteterne.

I arbejdslokaler må rumtemperaturen ved planlagt almindelig benyttelse således ikke overstige 20 °C, når der ikke medregnes varmebelastning fra direkte solindfald, og når udetemperaturen er 15 °C eller lavere.

Særligt varmeafgivende maskiner og apparatur samles i særskilte rum, hvor der etableres passende foranstaltninger til bortledning af varme. Hvis der her anvendes mekanisk køling, må rumsetpunktet ved køling ikke være lavere end 24 °C.

7.10.17 Varmeinstallation i bygning

Der skal etableres gulvvarme i badeværelser i tung gulvkonstruktion. For gulvvarme gælder det generelt, at varmerørene skal placeres med en passende afstand, således at en jævn varmefordeling opnås. Der etableres gulvvarme i den lette del af gulve i øvrige rum i boliger, for at lette reguleringsmulighederne. I almindelige boligstørrelser reguleres gulvvarme i mindst 3 zoner (bad, sove- og ophold). Udføres større boliger øges med en zone per ekstra rum. I øvrige opvarmede lokaler kan etableres gulvvarme eller radiatorvarme. I fællesområder vil en kombination af gulvvarme og hurtigere virkende radiatorer være en fordel, da varmebelastningen er meget varierende.

Gulvvarme udføres med fortrådning til termostater, dvs. ikke trådløst, da bygherren har dårlige driftserfaringer med trådløse systemer mht. funktionalitet, elektronisk støj og batteriskift.

Den tilstræbte rumtemperatur skal være 20 - 24 °C.

Anlægget skal være indreguleret, så god varmefordeling og god afkøling kan opnås. Hvor der er varierende flow, skal indreguleringen være dynamisk.

Der skal opnås en fjernvarmeafkøling på mindst 45 °C på årsbasis af hensyn til fremtidssikring. Det er ønskeligt, at års fjernvarmeafkølingen er bedre end dette. Anlægget skal opfylde myndighedskrav herunder bl.a. Tekniske leveringsbestemmelser” fra Vestforbrænding.

7.10.18 Varmetekniske installationer.

Eksisterende bygning:

I den eksisterende bygning kunne opvarmningen via fælles blandedanlæg ske direkte til gulvvarme i baderum og til små radiatorer under vinduer, hvor returledningen blev efterkølet i gulvvarme. Radiatorer kunne dimensioneres for ca. 50/40 C og gulvvarmen herefter ca. 40/25 C, da de efterkøler returløbet fra radiatorer. Udføres kun et rørsystem vil temperatursæt på gulvvarme i baderum kører ca. 50/25 C.

Nye bygninger:

Opvarmning sker med gulvvarme der dimensioneres for ca. 40/25 C

Hvis der anvendes fælles rørsystem for både radiatorvarme og gulvvarme for eksisterende bygning A samt gulvvarme for de nye bygninger C,D og E, skal der etableres selvstændige blandedanlæg for hver af de to opvarmningsformer.

Typisk antal kredse per bolig:

Bygning A: 3 (radiator+gulvvarme) og gulvvarme i bad, i alt 4 kredse. Slangeafstand opholdsrum ca. 300 mm, bad 200 mm

Bygning C, D og E: gulvvarme, soveværelse, stue og i bad, i alt 3 kredse. Slangeafstand opholdsrum ca. 300-400 mm, bad 200 mm

Radiatorer.

Radiatorer må ikke fremstå med skarpe kanter og skal placeres min. 12 cm. over gulv.

Radiatorer bestykses med radiatortermostater der leveres i anerkendt kvalitet, skandinavisk design, robuste og med nem adgang til reservedele, samt udluftning med nøglebetjening.

I lokaler med 4 eller flere radiatorer skal der være central termostatfunktion for lokalet, enten som én termostatisk ventil i fællesledning eller som elektronisk termostat med ak-tuator på hver radiator.

Radiatoranlæg skal kunne indreguleres på radiatorniveau.

Radiatoranlæg skal indreguleres på strengniveau. Der anvendes normalt statisk indregu-lering med indreguleringsventiler med måleudtag .Ventilerne leveres i anerkendt kvali-tet og med gode kraftige håndtag og med nem adgang til reservedele samt med udbredt måleapparat i Danmark.

Anlæg skal altid afleveres indreguleret.

7.10.19 Komponenter.

Ekspansionsbeholdere.

Ekspansionsbeholdere skal leveres i anerkendt kvalitet og med nem adgang til reserve-dele.

De skal kunne afspærres så vandet i beholderen skal kunne tappes af, så fortrykket i ekspansionsbeholderen kan kontrolleres.

Afspærringsventiler.

Der anvendes kuglehaner af god kvalitet. Ventilerne leveres i anerkendt kvalitet og med gode kraftige håndtag og med nem adgang til reservedele.

Termometre.

Der anvendes skivetermometre til dyrørslommer af god kvalitet. Alle termometer skal have en diameter på min 66 mm og egnet temperaturskala.
skalering 0-120 °C.

Termometre monteres normalt med målepunktet 100-160 cm over gulv. Hvis målepunk-tet er lavere end 100 cm over gulv eller højere end 180 cm over gulv skal termometret placeres skråt.

Manometre.

Visning af tryk og trykfald udføres som fællesmanometre med ventilmanifold.

Manometre skal mindst være i dimension $\varnothing 100$ mm. Manometre skal være af klasse 1,0 med enkeltværdiskala i Bar. Måleområdet skal være afstemt (minimeret) i forhold til det maksimalt forekommende tryk i målepunktet.

Automatiske udluftninger.

Der skal anvendes luftudladere af god kvalitet, udført i korrosionsfaste materialer og ud-ført med mulighed for tilslutning af afluftningsrør. På anlægssiden af luftudlader skal der monteres kuglehane for afspærring tæt på den udluftede ledning.

Luftudladere skal uhindret kunne trække luft ind ved tømning af anlægget.

Luftudlader monteres med afluftningsrør, der føres lodret ned til afslutning max 0,3 m over gulv. Hvis luftudlader er placeret mindre end 1,2 m fra væg, føres afluftningsrøret på væggen til afslutning max 0,3 m over gulv. Afluftningsrør udføres normalt af $\varnothing 12$ mm kobberrør eller rustfrit stål.

Ved placering af afluftningsrør skal det sikres, at der ved eventuel lækage ikke sker skade på væsentlige installationer eller bygningsdele, herunder fugtbelastning af elektriske installationer, og at skader og ulemper i øvrigt begrænses.

7.10.20 Forbrugsanlæg.

Udlægningsdata.

Varmetekniske installationer udlægges for følgende forsyningsdata:

Differenstryk til rådighed min 0,15 Bar. Det totale differenstryk overstiger ikke 1,0 Bar.

Dimensionerende fremløbstemperatur 70 °C.

Anlæg skal indrettes, så returløbstemperaturen til enhver tid er så lav som muligt. Ved nyanlæg må returløbstemperaturen ikke overstige 40 °C. I eksisterende bygninger skal det tilstræbes, at bygningens samlede returløbstemperatur ikke overstiger 40 °C.

Evt. skærpede krav i f.eks. fjernvarmeleverandør som Vestforbrændingen eller Bygningsreglementet skal desuden overholdes.

Udførelse.

Ved udførelse af rørrangementer mv. skal det sikres, at foreskrevet isoleringsarbejde kan udføres korrekt, herunder at ventilkapper kan monteres og afmonteres uhindret.

Der skal vises særlig opmærksomhed ved placering af følerlommer og trykudtag. Disse må heller ikke hindre almindelig montering og afmontering af isoleringskapper.

Endvidere skal der sikres uhindret betjening af ventiler (til fuld manøvre), aflæsning af viserinstrumenter o.s.v.

Der skal endvidere sikres umiddelbar mulighed for udskiftning af pumper, reguleringsventiler, følere og tilsvarende typiske ”udskiftningskomponenter”.

Bestykning af blandesløjfer.

Der anvendes altid enkeltblandesløjfer med 2-vejs reguleringsventil. Der skal monteres kontraventil i shunten. Der skal monteres indreguleringsventil med måleudtag på primærsiden i returen.

I anlæg med variabel vandmængde på sekundærsiden skal der anvendes cirkulationspumpe med variabel ydelse og indbygget trykregulering. Pumper leveres i anerkendt kvalitet og med nem adgang til reservedele og service. Der skal være trykudtag for kontrol af pumpeydelsen samt mulighed for elektronisk udlæsning af driftforhold.

Blandesløjfer udføres som udgangspunkt med 3 termometre og 4 ventiler.

7.10.21 Afslutninger.

7.10.22 Teknisk isolering.

Isoleringstykkelser vælges i henhold til DS 452. Ventiler og armaturer mv. skal isoleres med præfabrikerede aftagelige isoleringsskåle. Så vidt muligt anvendes originale isoleringsskåle fra ventilleverandøren. I øvrigt anvendes skåle af opskummet kunststofmateriale i typer der er tilpasset den enkelte ventil. Ved rør- og beholderisolering skal der anvendes trykfast mineraluld. Rørisolering skal udføres med rørsåle.

Koldtvarsdrør isoleres med rørskåle med alu-folie. Alle samlinger forsegles omhyggeligt med tape, så der opnås tæthed mod vanddampdiffusion.

Der afsluttes normalt med grå glat rengøringsvenlig afslutning.

Der kan afsluttes med pap og lærred, hvis dette findes hensigtsmæssigt. I givet fald skal arbejdet gennemføres forskriftsmæssigt med konservering, plastkridering i svær konsistens og mindst 2 strygninger med acrylplastmaling.

Overflader.

Følgende farver anvendes i teknikrum og varmecentraler mv. I alle andre rum gælder det almindelige arkitektprojekt.

Gulve: Grå malerbehandling som industrigulv. Ved vægge mv. opspartles hulkehl, og malerbehandling føres min 50 mm op ad væg.

Vægge og lofter: Almindelig malerbehandling, hvid.

Gasrør: Grøn, RAL 6032.

Afløbsrør: Skifergrå, RAL 7015.

Grå, RAL 7042, anvendes som neutral farve: Uisolerede rør. Isolerede rør med pap/lærred. Almindelige rørophæng mv. Ved partiel istandsættelse anvendes eksisterende farve. Uisolerede rørintallation i rustfrie rør males normalt ikke.

Gul, RAL 1003, anvendes til mindre anlægsdele, der indgår i anlæggets betjening: Manometerrør, meldeledninger, udluftnings- og aftapningsrør, særlige ventiler/ventilhåndtag.

Blå, RAL 5005, anvendes på stålkonstruktioner: Bæringer til gulv, rækværk, stativer mv, ståltrapper, ståldøre (kun indvendigt).

Mærkning af rør.

Mærkningen skal angive installations art, strømningsretning, funktion, temperatur etc. Unioner og kontraventiler skal mærkes.

7.11 Ventilationsanlæg

De nødvendige ventilationsluftmængder bestemmes ud fra belastningerne i de enkelte rum samt Bygningsreglementets krav. I forbindelse hermed skal gennemføres en dynamisk beregning, som TSBI, af temperaturforløbene i bygningen under hensyn til bygningsfysikken, belastningerne mv.

Der skal laves mulighed for supplerende ventilering f.eks. i boligen om morgenen ved åbning af døre og vinduer. Beboere skal sikres selv at kunne åbne vinduer.

Beregningsforudsætningerne skal klart fremgå, og skal forelægges for bygherren inden beregningernes gennemførelse.

Den tilstræbte rumtemperatur skal være 20 - 24 °C.

Med de ambitiøse energikrav i BR2020 skal der foretages nogle beviste valg og fravalg. Ventilationsanlæg udføres med kanaldesign og ventilatorer der sikre lavt elforbrug. Anlæggene forsynes med effektiv energigenvinding på minimum ca. 80-85 % og med en lav lækage på max ca. 3 % (overførsel af udsugningsluft til indblæsning). Der etableres evt. nedlagt horisontale varmeslanger i jorden for forvarmning om vinteren og køling af

ventilationsluft med gratis og bæredygtig jordenergi, hvilket forbedrer den samlede virkningsgrad og sikrer ”gratis” køling om sommeren i varme perioder. Varmeslanger frostsikres med f.eks. EPA sprit.

Kilder til luftgener fjernes fra området eller sikres således at lugtafgivelsen minimeres.

I 1 stk. fællesrum kan varme og personbelastningen variere kraftigt. Ventileringen udføres med variabel luftmængde, styret af CO₂ og temperatur i fællesområder, hvorved luftskiftet kan variere fra ca. 0,0 g/t/ 2,1-4,2 g/t. Reguleringen foretages automatisk.

Der tænkes etableret følgende ventilationsanlæg:

Eksisterende bygning: 1 stk.

1 ventilationsanlæg for hver af de nye bygninger

Der udføres ventilationsanlæg med effektiv varmegenvinding (min. 80 % temperaturvirkningsgrad) og høj EL-effektivitet (SEL-faktor lav) og minimalt lækagetab mellem udsugning og indblæsning (max 3 % lækage). Der kobles varmegenvinding på al rumventilation. Uanset koncept skal entreprenøren sikre sig, at lugt fra skraldeudsug ikke kontaminerer indblæsningsluften.

Kanaler og armaturer i ventilationsanlæg skal udføres, så lyddæmpningen svarer til den krævede dæmpning mellem rum.

Bygningsreglementets krav til internt og eksternt støjniveau skal ubetinget overholdes.

Endvidere skal Miljøstyrelsens vejledende krav til eksternt støjniveau overholdes.

7.11.1 Afkast

Afkast skal ske over tag og friskluftindtag skal være min. 3 meter over terræn.

I opholdszoner, hvor man sidder stille, må lufthastigheden ikke komme over 0,15 m/s

7.11.2 Dimensioneringsgrundlag.

Almindelige anlæg for komfortventilation skal dimensioneres konkret efter forventede belastninger (person-, varme-, fugt-, etc). Dimensioneringsforudsætningerne skal fremgå af dokumentationen for det afleverede anlæg.

Ventilationsanlæg skal indrettes, så de kan serviceres efter VENT-ordningen.

7.11.3 Støjkrav.

Ventilationen må i arbejds- og opholdslokaler ikke bidrage med et støjniveau, der overstiger følgende begrænsninger angivet som A-vægtet lydtrykniveau.

Max krav i henhold til Bygningsreglementet.

Opholdsrum i boliger max 30 dB.

Auditorier, biografer og lignende max 25 dB.

Kontorer og undervisningslokaler max 35 dB.

Mødelokaler med luftskifte op til 2,5 g/t max 30 dB.

Mødelokaler med luftskifte over 2,5 g/t max 33 dB.

Teknikrum intern belastning max 50 dB.

7.11.4 Begrænsning af energiforbrug.

Virkningsgrader.

Alle elmotorer skal være optaget på elselskabernes officielle Sparemotorliste.

Ventilatormotorer skal være forberedt for regulering med frekvensomformer.

Alle ventilatorer skal være optaget på elselskabernes officielle Spareventilatorliste.

Varmegenvinding.

I lokaler med ren luft skal varmegenvindingen fra afkastluften i ventilationsanlægget have en temperaturvirkningsgrad på min. 75% efter DS/EN 308. På mindre anlæg eks til boliger skal ventilationsanlægget have en virkningsgrad på min. 80% % efter DS/EN 308. Som udgangspunkt anvendes i mindre institutioner ventilationsaggregat med roterende veksler, hvis lækage på ca. 3 % ikke medfører problemer. På visse anlæg accepteres det at anlæggene udføres uden varmefflade, hvis indeklime tillader ligesom indblæsningsluftmængden kan drosles ned hvis brugen tilsiger det. I institutioner med cts-anlæg skal cts-anlægget styre ventilationsanlægget. Som udgangspunkt vælges ventilationsanlæg med roterende veksler.

Fra store køkkener skal virkningsgraden på varmegenvindingen være på min. 65%.

Behovsstyring.

Ventilationsanlæg indrettes, så driften kan optimeres ved minimering af luftmængder og driftstider efter behov.

Ved større ventilationsanlæg, som dækker flere lokaler med forskellig benyttelsestid, skal ventilationsanlægget udføres som et Variable Air Volume (VAV) anlæg med bevægelsesmeldere i lokalerne eller CO₂ eller temperaturfølere. Spjældene til hvert lokale kan udføres som on/off spjæld. I skolebygninger bør hvert undervisningslokale udgøre en selvstændig zone.

I større lokaler og haller skal styres med VAV-anlæg med CO₂-følere.

I mindre ventilationsanlæg f.eks. i daginstitutioner og sfo skal der monteres en kontakt med timer for drift uden for normal benyttelsestid.

7.11.5 Forsyningsanlæg

Anlæggene ønskes opbygget med en hensigtsmæssig zoneopdeling efter placering, benyttelses tid og lign.

Anlæggene ønskes opbygget som VAV-anlæg (Variable Air Volume), hvor luftmængden i fællesområder styres af CO₂-følere og evt. temperaturfølere.

7.11.6 Komponenter.

Aggregater.

Aggregater skal leveres med fabriksmonterede måleudtag til registrering af luftmængder.

Kanalventilatorer.

Kanalventilatorer skal tilsluttes kanalsystemet med umiddelbart demonterbare samlinger

Filtre.

Der skal altid anvendes posefiltre i standarddrammer. Filterne i indsugningen skal være mindst EU 7.

Indblæsning.

I arbejds- og opholdslokaler må der ikke anvendes traditionel risteindblæsning eller anden indblæsning med risiko for trækgener.

Termometre.

Der skal ved ventilationsaggregatet placeres 4 stk. skivetermometre på alle til og afgang fra ventilationsaggregatet samt alle de steder hvor luften ændre temperatur ved indblæsning og udsugning. Alle termometer skal have en diameter på min 66 mm og egnet temperaturskala.

7.11.7 Naturlig ventilation.

I rum med naturlig ventilation skal der være tilstrækkelig rumvolumen pr. person.

Ved anvendelse af naturlig ventilation skal der være vinduer/lemme i to vægge over for hinanden, eller vinduer/lemme i facader og i taget. Lemmene/vinduerne skal styres af bygningsautomatikken (se under afsnittet Bygningsautomatik) ud fra vind-, ude-, inde- og regnføler. Der skal også være mulighed for manuel betjening fra de enkelte rum.

7.11.8 Forsyningsanlæg

Anlæggene ønskes opbygget med en hensigtsmæssig zoneopdeling efter placering, benyttelses tid og lign.

Anlæggene ønskes opbygget som VAV-anlæg (Variable Air Volume), hvor luftmængden i fællesområder styres af CO₂-følere og evt. temperaturfølere.

7.12 Bygningsautomatik.

7.12.1 Automatik med cts-anlæg.

For nærværende sag vil det være en fordel at automatik til varmeanlæg, ventilationsanlæg og anden bygningsautomatik udføres med TREND cts-automatik. Det kan accepteres at ventilationsanlæg etableres med indbygget automatik. Denne automatik skal så kunne kommunikere og signaludveksle med cts via Bac Net alternativ Mod Bus. Vælges indbygget automatik skal funktionaliteten og betjeningsmuligheder være som cts styret ventilationsanlæg med software svarende til hvad Lyngby-Taarbæk Kommune kan på andre anlæg med TREND cts.

Varmeautomatikken **skal** udføres efter Lyngby-Taarbæk Kommunes standard.

7.13 Beskrivelse af nuværende system

LYNGBY-TÅRBÆK KOMMUNE HAR I DAG EN OMFATTENDE TREND CTS STYRING AF DE KOMMUNALE BYGNINGER,

Disse styres via et TCP/IP netværk og er alle forbundet til en Trend 963/S/SMS med 6 samtidige bruger. Hovedstationen er placeret på Lyngby-Rådhus.

Den teknisk ansvarlige på de enkelte bygninger kan via Intranettet i kommunen få forbindelse til hovedstationen via Internet Explorer. Via brugernavn og adgangs kode får

de udelukkende adgang til den bygning de har ansvaret for og der lægges begrænsninger ind i forhold til den enkeltes kompetencer og daglige opgaver.

7.13.1 Standard for udførelse af CTS

Omfang

Anlægs omfanget kan ses på de vedlagte PI diagrammer og funktionsbeskrivelser.

Pkt.i byggeprogram	Beskrivelse
7.2.2	Alarm: Høj vandstand i drænpumpebrønd bygning A
7.10	Signaloverføring fra fjernvarmeenergimåler i varmecentral bygning A
7.10.5	Styring af fjernvarmecentral i bygning A: Fjernvarmeveksler, varmtvandsbeholder, trykovervågning af varmeanlæg. Undercentral udføres klargjort med digital udgang for evt. senere bakteriemotionering af termostatiske cirkulationsventiler på BC.
7.10.3	Signaloverføring fra vandmåler i varmecentral bygning A
7.10.8	Styring efter udetemperaturen af 2 blandede anlæg i varmecentral bygning A: 1. Varme Bygning A, 2. Varme Bygning C, D og E
7.11	Styring af ventilationsanlæg med indblæsning og udsugning bygning A indeholdende: modstrømsveksler, varmeplade og trykstyret med VAV. Desuden overvåges tryktab over filtre, virkningsgrad genvinding beregnes, nødvendige brand termostater og indgang fra evt. automatik fra brand og røgspjæld
7.11	Styring af ventilationsanlæg med indblæsning og udsugning bygning C indeholdende: modstrømsveksler, varmeplade og trykstyret med VAV. Desuden overvåges tryktab over filtre, virkningsgrad genvinding beregnes, nødvendige brand termostater og indgang fra evt. automatik fra brand og røgspjæld
7.11	Styring af ventilationsanlæg med indblæsning og udsugning bygning D indeholdende: modstrømsveksler, varmeplade og trykstyret med VAV. Desuden overvåges tryktab over filtre, virkningsgrad genvinding beregnes, nødvendige brand termostater og indgang fra evt. automatik fra brand og røgspjæld
7.11	Styring af ventilationsanlæg med indblæsning og udsugning bygning E indeholdende: modstrømsveksler, varmeplade og trykstyret med VAV. Desuden overvåges tryktab over filtre, virkningsgrad genvinding beregnes, nødvendige brand termostater og indgang fra evt. automatik fra brand og røgspjæld
Div.	Undercentral i varmecentral i bygning A forsynes med 3 disponible indgang for f.eks. diverse alarmer

Trend tilbyder vederlagsfrit at hjælpe med detailprojekteringen.

Entreprenørens ydelser.

Totalentreprenøren udfører ydelser i henhold til nærværende arbejdsbeskrivelse, samt anlægs- og undercentral fortegnelser med tilhørende funktionsdiagrammer, tabeller og beskrivelser.

Totalentreprenøren har det fulde funktionsansvar for alle anlæg/signaler, der er tilsluttet CTS-anlægget.

I henhold til udbudsmaterialet skal entreprenørens ydelse omfatte:

Levering og montering af Trend CTS-anlægget i fuldt afprøvet, indreguleret og brugsfærdig stand. Ydelsen skal omfatte alle komponenter og arbejdsydelser, som er nødvendige for at opnå de forlangte funktioner. Af CTS-anlæggets enkelte dele skal særligt fremhæves:

A) Hovedcentral

Alt for de i udbudsmaterialet beskrevne funktioner nødvendige programmer, såvel i hovedcentral, som i undercentraler og indlæsning af alle parametre, såsom tidsprogrammer, tidsforsinkelse, grænseværdier, setpunkter etc.

Der skal udbygges på den eksisterende Trend 963/S/SMS hovedstation på rådhuset i henhold til Lyngby-Tårnbæk kommunes standard for CTS automatik.

B) El-arbejder svagstrøm og kraft.

Levering og installering af kabelforbindelser mellem tavler og automatikkomponenter, busforbindelser m.v. inkl. supplerende føringsveje, dog opsættes der i teknikrum også hovedføringsveje.

Tavler, kabler og komponenter skal mærkes.

C) Komponenter

Levering af alle nødvendige automatikkomponenter for styring, regulering og overvågning af tekniske anlæg, såsom dykrørsfølere, følere, differenspressostater, trykfølere, motorventiler etc.

D) Indregulering og afprøvning af CTS-anlægget.

F) Dokumentation, herunder

Funktionsdiagrammer

Nøgleskemaer

Forbindelsesdiagrammer

Tjeklister med pkt. nr. / betegnelser / initialer / og dato for udførelsen

Al dokumentation inkl. hovedstations og undercentrals programmer skal udleveres på Cd-rom eller på anden elektronisk form samt i mappe.

G) CE-mærkning af egne anlæg.

Overensstemmelseserklæringer udføres af entreprenøren afleveres til bygherre, eller den af bygherre udpegede rådgiver som skal lave den samlede CE mærkning.

H) Undervisning

Brugerundervisning ved nye anlæg

Leverancen vil være en udvidelse af eksisterende TREND-anlæg, hvor hovedstationen forefindes på Lyngby-Taarbæk Kommunes rådhus, og der skal holdes en gennemgang af anlægget.

I) Aflevering

CTS-undercentraler:

Regulatorerne skal være digitale microprocessor.

Ved udvidelse af eksisterende installationer er tidligere anvendt TREND IQ3x.

Der etableres ikke lokal time-master rådhuset fungerer som time-master og herfra styres sommer/vintertid

Det skal sikres, at anlæg ikke deles over flere undercentraler.

Der skal regnes med minimum 25% udvidelses kapacitet på grundpladen i automatik tavler

Der skal ved aflevering være minimum 20% ind og 20% udgange disponible i automatik tavlerne. (Ved små lokale tavler til rumstyring, accepteres det at disse er fyldt helt ud)

Der skal i tilbudet oplyses antallet af disponible ind og udgange i den valgte løsning.

Hovedstation

TREND-Hovedstationen er placeret på Lyngby-Taarbæk Rådhus.

Lyngby-Taarbæk kommunes hovedstation er af type Trend 963/S/SMS med 6 samtidige bruger og kan centralt betjene alle kommunens bygninger via kommunens TCP/IP netværk

Systemet skal betjenes via et enkelt klient/server princip, hvor der ikke kræves nogen form for proprietær CTS software på andre maskiner end serveren, hvor CTS softwaren skal installeret. Det betyder at et ubegrænset antal maskiner skal være mulige betjeningsstationer.

Den teknisk ansvarlige på de enkelte bygninger skal via Intranettet i kommunen få forbindelse til hovedstationen via Internet Explorer. Via brugernavn og adgangskode får de udelukkende adgang til den bygning de har ansvaret for og der lægges begrænsninger ind i forhold til den enkeltes kompetencer og daglige opgaver.

IP Adresser udleveres ved henvendelse til Lyngby-Taarbæk kommunes IT afdeling.

Brugerflade

Anlægget skal kunne betjenes af personale uden særlige edb-forudsætninger.

Anlægsbilleder

Den dynamiske farvebilledskærm skal vise alle tekniske anlægs opbygning i form af anlægsdiagrammer og bygningsoversigter.

Forslag til billeder og symboler skal laves i henhold til vedlagte eksempler og skal altid godkendes af Lyngby-Taarbæk Center for Arealer og Ejendomme.

De enkelte anlægsbilleder forsynes med aktuelle måleværdier, statusværdier, alarmer samt alle anlægsparametre, herunder setværdier, vejrdata, korrektionskonstanter for vejrkompenseringer samt oplysninger om andre anlægs driftstilstand, hvor det er relevant.

Anlægsbilleder skal være med POP-UP menuer/billeder for f.eks. ønskeværdier, grænseværdier, reguleringsparametre m.v.

På de dynamiske anlægsbilleder skal det via mus og evt. tastatur være muligt at ændre en vilkårlig anlægsparameter.

På anlægsbillederne skal der forefindes hopknap, som bringer en videre til andre anlæg eller oversigten.

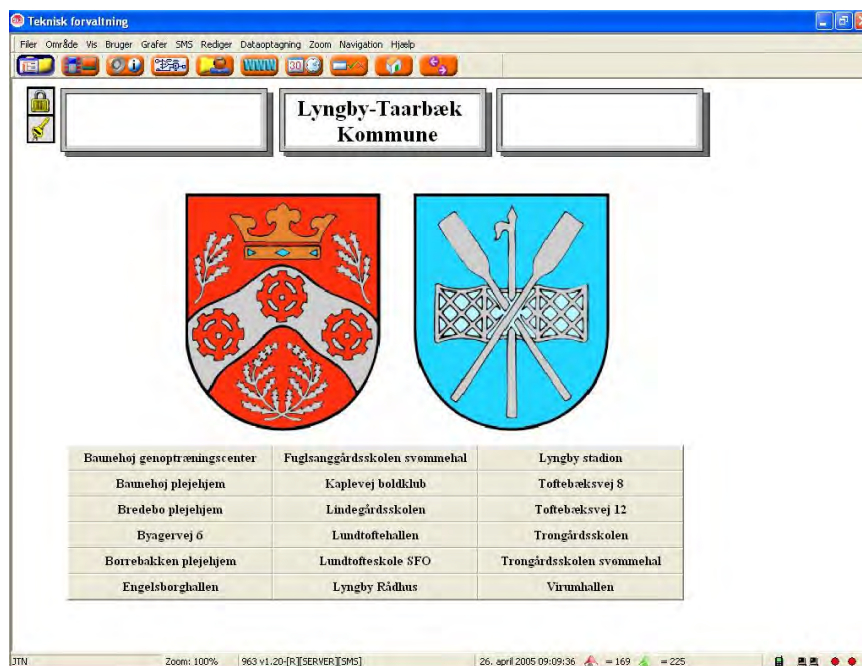
På anlægsbillederne skal der forefindes trykknop, som fremkalder det pågældende anlægs funktionsbeskrivelse.

Menu

Der skal opbygges et grafisk orienteret system, så operatøren søger via oversigtsbilledet, billeder af de enkelte fløje og anlægsbilleder.

Forslag til menu udarbejdes af automatikentreprenøren og skal altid godkendes af Lyngby-Taarbæk kommunes Center for Arealer og Ejendomme.

Der skal altid være følgende grafiske billeder:

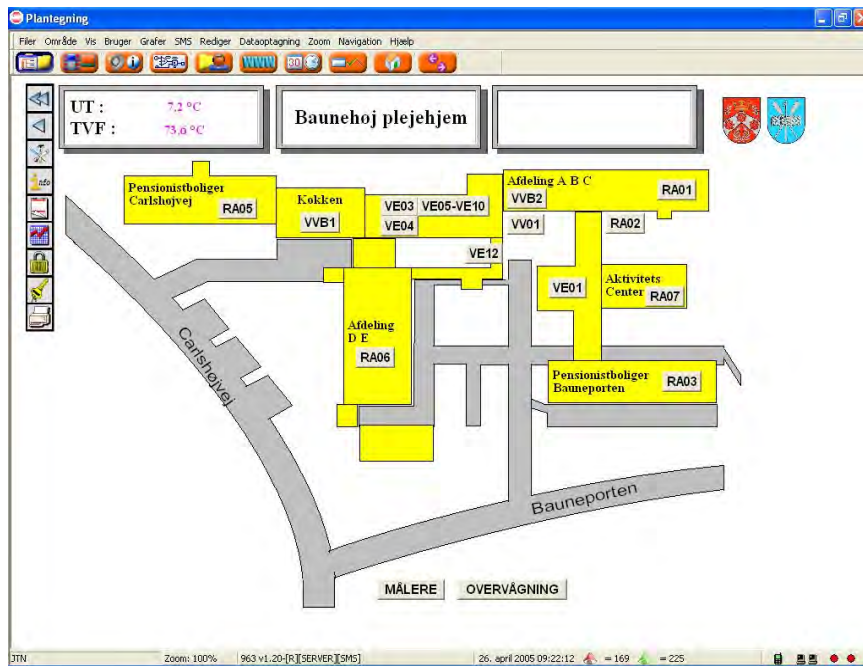
Indgangs billede på rådhusets hovedstation

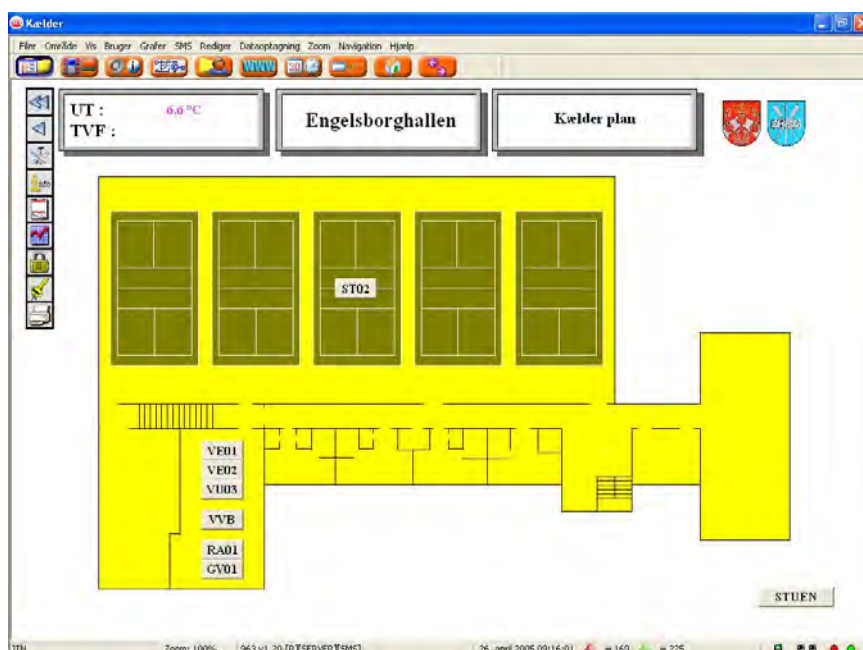
Indgangs billede på Klienten

Indgangs billede med foto af den bygning anlægget betjener

Et oversigts billede med angivelse af teknikrum og placering af undercentraler

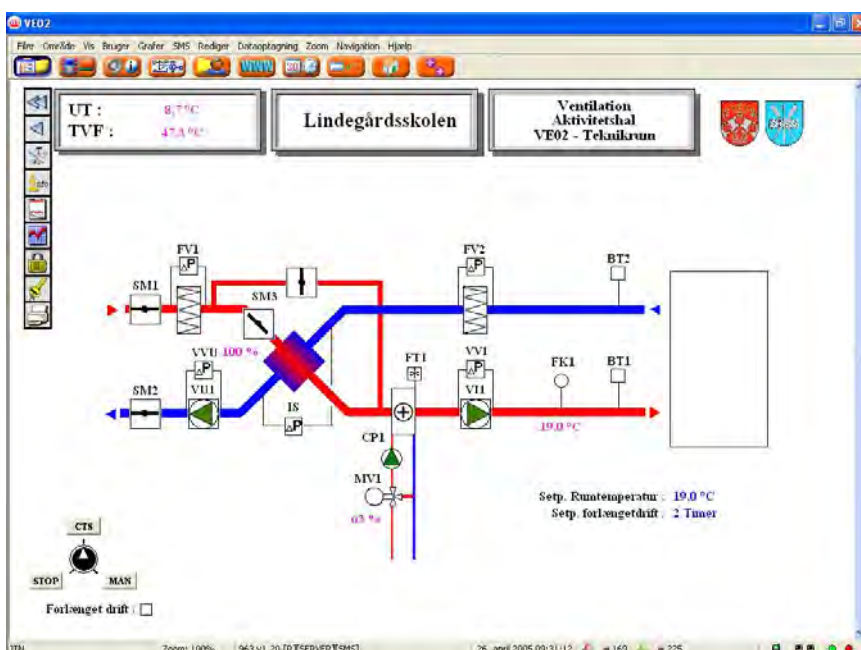

Et oversigts billede pr etage med angivelse af teknikrum og placering af undercentraler

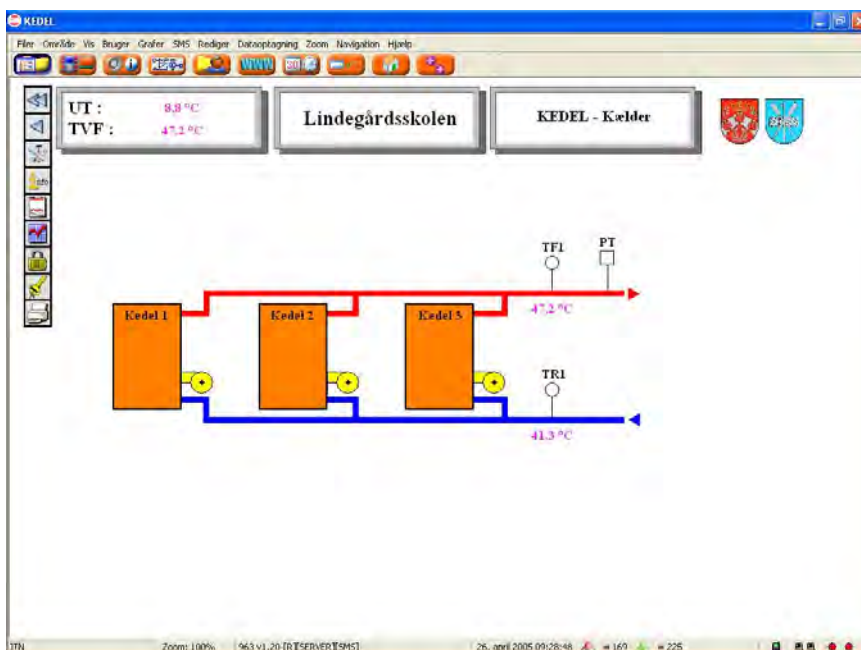
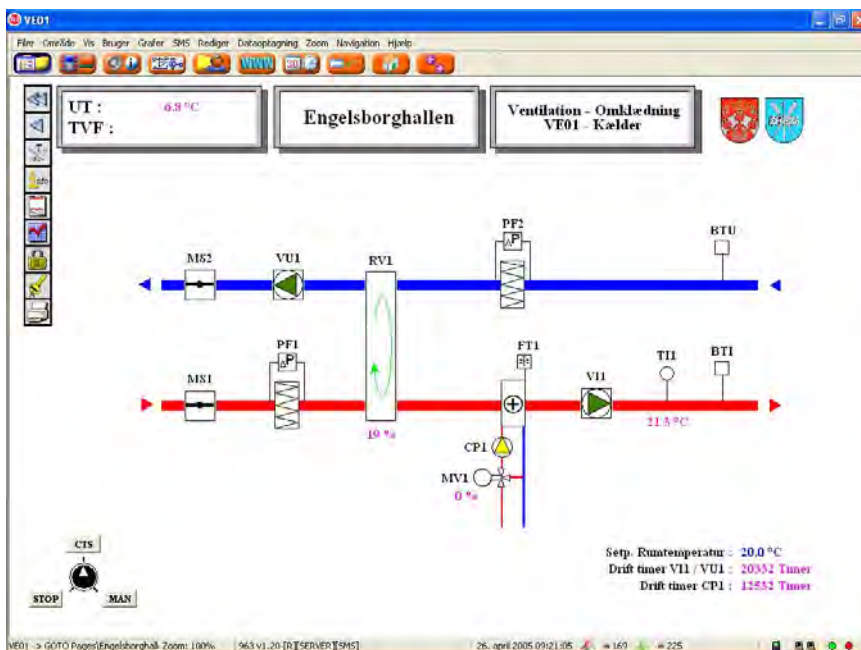

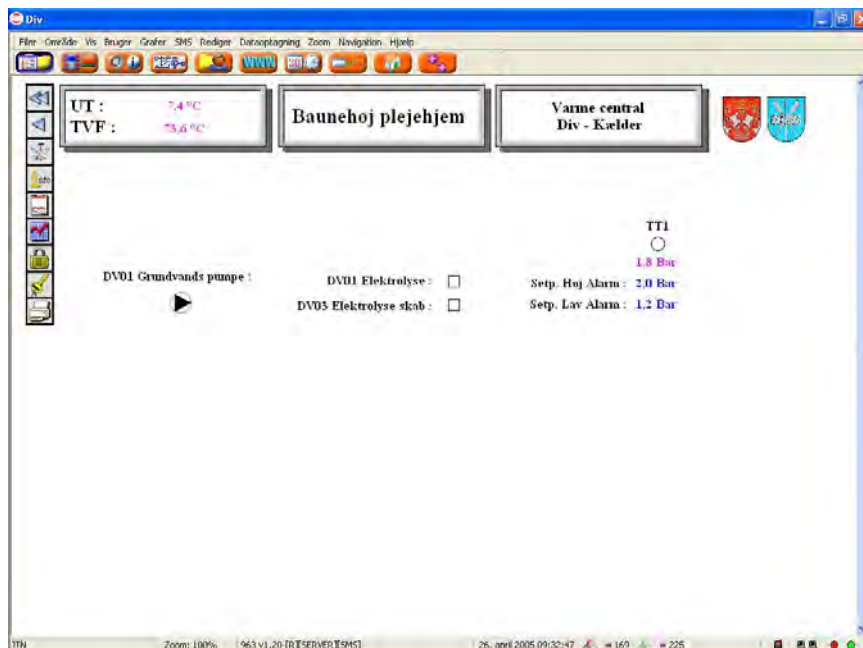
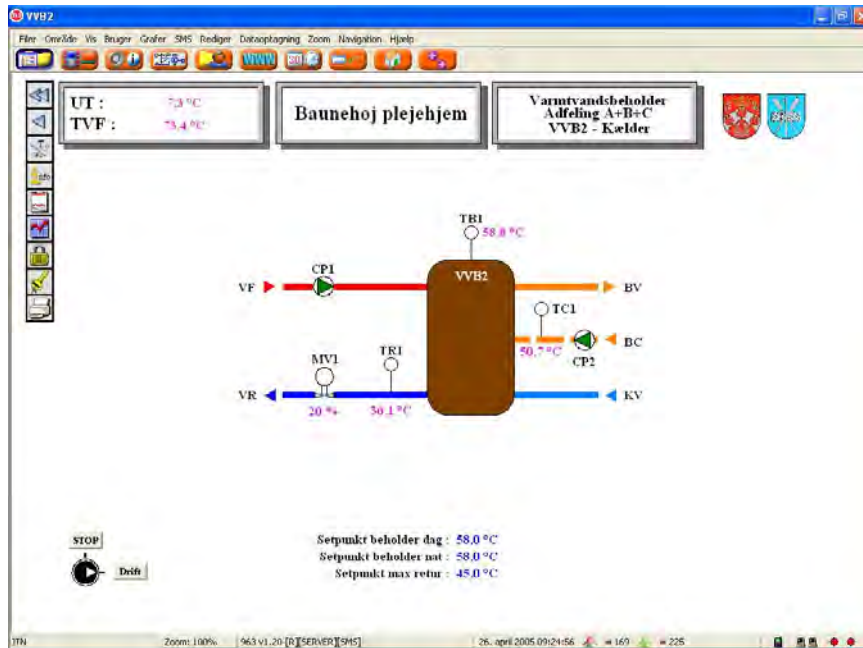
LAN oversigts billede. trykknop giver adgang til konfiguration

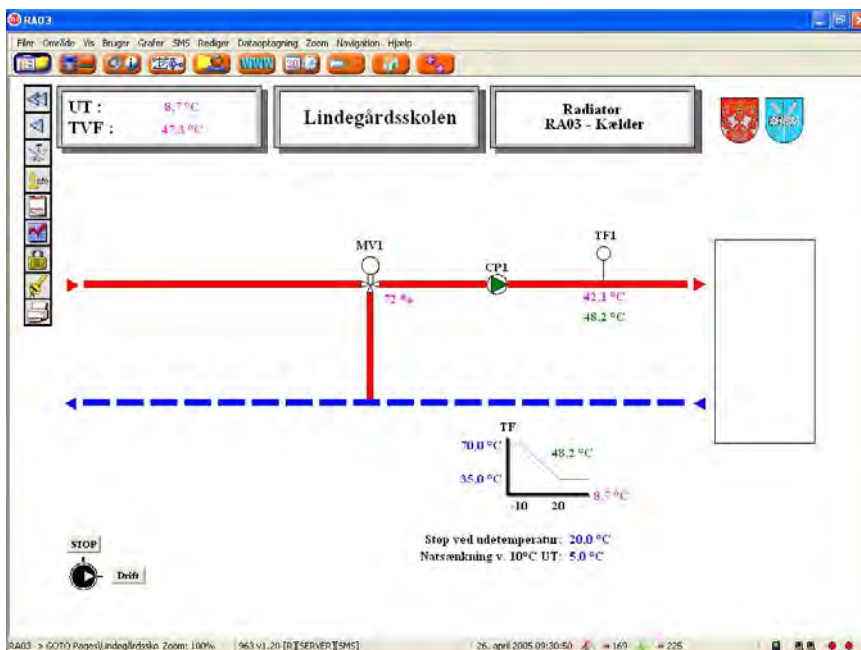
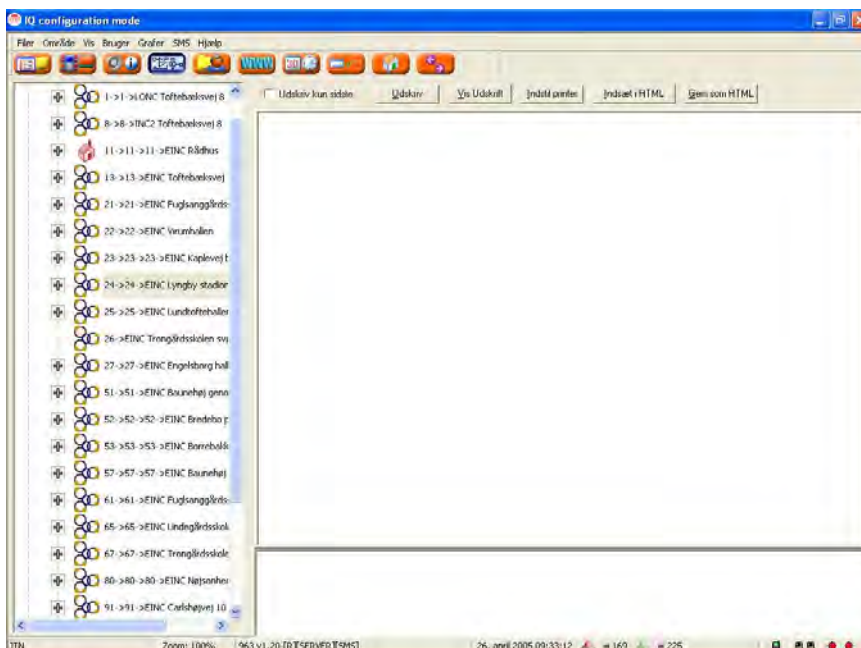

Et billede pr anlæg med visning af drift parametre og anlægs dele

Endvidere skal der hvis der er tale om anlæg med enkeltrumstyring være følgende:

- Oversigts billede med placering af rum
- farver viser drift status Grøn drift - Gul standby - Rød fejl/alarm
- Et billede pr rum med visning af drift parametre og anlægs dele

Betegnelser

Der skal anvendes følgende betegnelser og visninger

Anlæg	Betegnelse	Visning	Farve	Stregtype
Varme / Radiatoranlæg	RA 01			
Gulvvarme	GV 01			
Varmtvandsbeholder	VVB 01			
Ventilation	VE 01			
Lys	LY 01			
Kedel	Kedel 01			
Varmeveksler	VV 01			

Varmeanlæg

Komponenter	Betegnelse	Visning	Farve	Stregtype
Varme fremløb	VF			Rød smal
Varme retur	VR			Blå smal
Cirkulationspumpe	CP 1	Aktiv / Stop	Grøn / Gul	Ikke tilsluttet: Sort
Fremløbstemperatur	TF 1	°C		
Returtemperatur	TR 1	°C		
Udetemperatur	UT	°C		
Tryktransmitter	TT	Bar		
tryksvigtssikring	TS 1	Alarm		
Overtrykssikring	OT 1	Alarm		
Overkogssikring	OK 1	Alarm		
Flammesvigt	FS	Alarm		

Brugsvandsanlæg:

Komponenter	Betegnelse	Visning	Farve	Stregtype
Varmt brugsvand frem	BV			Orange

Anlæg	Betegnelse	Visning	Farve	Stregtype
Varmt brugsvand cirkulation	BC			Lysorange
Koldt vand	KV			Himmelblå
Temperatur beholder	TB 1	°C		
Temperatur brugsvand varmt	TBV 1	°C		
Temperatur brugsvand cirkulation	TBC 1	°C		

Ventilationsanlæg:

Komponenter	Betegnelse	Visning	Farve	Stregtype
Indblæsning				Rød bred
Udsugning				Blå bred
Indblæsningsventilator	VI 1	Aktiv	Grøn	Sort + pil
Udsugningsventilator	VU 1	Aktiv	Grøn	Sort + pil
Spjæld + motor	SM 1	Å/L eller %		
Motorventil	MV 1	%		
Roterende veksler	ROT	%		
Filter vagt (Pressostat)	PF 1	Alarm		
Ventilator vagt (Pressostat)	PV 1	Alarm		
Frosttermostat	FT 1	Alarm		
Brandtermostat	BTI / BTU	Alarm		
Temperaturføler indblæsning	TI 1	°C		
Temperaturføler udsugning	TU 1	°C		
Rumtemperatur	RT 1	°C		
Fugtføler	FF 1	% RH		
Tryktransmitter indblæsning	TTI	Pa		
Tryktransmitter udsugning	TTU	Pa		
Frekvensomformer	VLT	%		
Luftkvalitetsføler udsugning	LKF	ppm		
Varmeplade varme frem				Rød tynd

Anlæg	Betegnelse	Visning	Farve	Stregtype
Varmeflade varme retur				Blå tynd

Målere:

Komponenter	Betegnelse	Visning	Farve	Stregtype
Gasmåler	MG	m3		
el-måler	ML	kWh		
energimåler	ME	MWh		
Koldtvandsmåler	MK	m3		
Brugsvandsmåler	MB	m3		

Diverse:

Komponenter	Betegnelse	Visning	Farve	Stregtype
Forlænget drift	FD	Aktiv		
Setpunkter			Blå	
Visning			Rød	
Beregnet setpunkt			Grøn	
Alarm / fejl analog + digitalt pkt.			Rød + Blink	

Brugere

Der oprettes bruger i henhold til retningslinjer fra bygningsadministrationen:

Standard Pin-level er 50

Pin-level 51 giver mulighed for at se plot

Pin-level 52 giver tillige mulighed for at ændre knob (setpunkter)

Pin-level 53 giver tillige mulighed for at overstyre

Pin-level 54 giver tillige mulighed for at se timetæller

Pin-level 55 giver tillige mulighed for at ændre drift parametre og alarmgrænser

Pin-level 56 giver tillige mulighed for at ændre kalender

Drift- og alarmmeldinger

Fra hovedcentralen skal det være muligt at sende alarmer direkte fra en mobiltelefon modem tilkoblet Pc'en til andre mobiltelefoner som SMS beskeder uden at disse skal sendes til en beskedcentral først. Derved undgås mulige forsinkelser i modtagelsen af alarmerne.

Alarm grænser kan ændres via klienter af brugere med Pin-level over 55

Der oprettes en alarm gruppe og et alarm filter pr installations adresse, som skal sikre at kritiske alarmer sendes som SMS og ikke kritiske alarmer vises som POP UP vinduer på klienten.

Afsendte SMS beskeder og modtagernes nummer logges i alarm databasen.

Det skal være muligt via klienterne at ændre modtageren af SMS beskeder for de enkelte installations adresser, i henhold til vagt skema som styres via kalenderen i 963.

Målere

El-, vand- og varmemålere skal tilsluttes systemet, således at det bliver muligt at overvåge forbruget og få alarm, såfremt der forekommer et unormalt stort forbrug.

Entreprenøren leverer og installerer nødvendige interface til brug for overførsel af målerdata til CTS-systemet efter Totalentreprenørens anvisninger.

Alle måler data skal overføres til Kommunens energiregistrerings program Omega energi, hvilket kræver kommaseparerede filer på cts anlæggets hovedstation.

Fremtidssikring

Undercentraler og software til hovedcentral skal kunne købes, udbygges og serviceres af end mere end én CTS-fagentreprenør således, at der også efter idriftsættelse er mulighed for at opnå konkurrence ved udbygninger/ændringer af systemet.

Anvisninger

Af gældende forskrifter fremhæves:

1. Bygningsreglement og byggevedtægter.
2. Dansk ingeniørforenings norm for automatiske regulerings systemer til VVS-tekniske anlæg DS 468.
3. Elektricitetsrådets forskrifter ("Stærkstrømsbekendtgørelsen").
4. Det på vedkommende sted gældende regulativ udgivet af elektricitetsværket ("Fællesregulativet" med tilføjelser).
5. Dansk Ingeniørforenings norm for svagstrømsinstallationer, DS 460.
6. Maskindirektivet.

Det bemærkes, at udførelsen skal opfylde de til enhver tid gældende love og bestemmelser, således at disse gælder forud for projektet i tilfælde af uoverensstemmelser.

Relationer til andre arbejder

Det indskræpes at nærværende entreprenør skal sikre sig at komponenter, der leveres af tredje person overholder gældende forskrifter, love m.m.

Færdiggørelse

Indkøring og funktionskontrol

Afprøvning af det ny installerede anlæg. Der skal udføres punktafprøvning. Ansvaret herfor påhviler Totalentreprenøren, men al afprøvning skal ske i nært samarbejde med bygherre.

Dokumentation for afprøvningen skal check- og indstillingsliste for ventilationsautomatik og check- og indstillingsliste for varmeautomatik fra SBI benyttes.

Dokumentation

Al dokumentation afleveres som beskrevet under 9.4 Digital aflevering

Brugervejledning og hjælpe tekster skal være på dansk, mens teknisk dokumentation og programdokumentation tillades på engelsk.

Nedenstående skal være indeholdt i dokumentationen

1. alle tegninger, som kan være af betydning for anlæggenes drift og vedligeholdelse. Specielt skal nævnes:

2. oversigtsplan med placering af centraludstyr, undercentraler og kobling herimellem.

3. nøgleskemaer.

4. Brugervejledning på dansk.

5. Program backup fra undercentraler og hovedstation.

6. Tjeklister med pkt. nr. / betegnelser / initialer / og dato for udførelsen

7. Overensstemmelseserklæringer for egne anlæg.

Afhjælpningsperiode

I afhjælpningsperioden på 1 år, skal Totalentreprenørens ydelser uden vederlag omfatte:

- levering og udskiftning af defekte komponenter, inkl. afprøvning af dertil hørende funktioner.

- rettelser af programfejl og programmeringsfejl

7.14 El og mekaniske anlæg

Elarbejdet skal udføres i.h.t. gældende love og standarder.

Der henvises til:

Stærkstrømsbekendtgørelsen (SBei) Afsnit 6 og supplerende afsnit

DS/EN 60204 – 1:2006 Maskinsikkerhed – Elektrisk udstyr på maskiner

DS/EN 60439 – del 1 - Typetestede og delvis typetestede tavler

DS/EN 60439 – de 2 til 5 - Lavspændingstavler

Fællesregulativet (FR), udgave 2011

Brandtekniske vejledninger

Sikkerhedsstyrelsen meddelelser

El-leverandørens bestemmelser

Bygningsreglementet

Basisbeskrivelse for el-arbejde udarbejdet af ELFO og FRI, udgave 2003

Lavspændingsdirektivet

Maskindirektivet

Gældende tekniske bestemmelser i henhold til EU's EMC - direktiv.

Komponenter og apparater skal være CE- mærket.

DBI's forskrifter og vejledninger

DIS - norm NIP 192-N for svagstrømsinstallationer.

Fællesantenneanlæg, Vejledende tekniske retningslinier AFO aftalen

Som grundlag for opbygning af byggepladsinstallationer anvendes indholdet i: "Branchevejledning om belysning og el-forsyning på byggepladsen", 2. udgave, udgivet af BAR for Bygge & Anlæg

Bedre lavvoltageinstallationer - særtryk af Elektricitetsrådets artikel sep. 2002

Installationsmateriel leveres i anerkendt fabrikat. Afbrydermateriel skal standardmodel have en bredde på 50mm. Stikkontakter levers i modul af 100mm højde. Alt levers i farven hvid.

Kabler dimensioneres efter danske bestemmelser. 75% reglen.

Installatøren anmelder til DONG. Tilslutningsafgifter betales af bygherre.

Entreprenøren aflevere med tilbuddet datablade visen de forslag til produkter, der tænkes anvendt, så kvalitetsniveauet kan vurderes i evalueringen.

Projektmateriale skal fremsendes betids til godkendelse hos bygherren.

Ved aflevering skal der leveres et sæt tegninger oprettet som udført. Der skal afleveres Drift- og vedligeholdelsesmateriale hvor der beskrives anlægget opbygning, vedligehold samt brochureblade af leverede komponenter. Afleveres i mapper med indholdsfortegnelse og adresselister, samt i elektronisk udgave.

7.14.1 Forsyningsanlæg

Der skal i samarbejde med DONG, TDC samt You See udføres et distributionsanlæg for stærkstrøm, telefoni samt antenne på grunden.

Der skal udføres trækkerør og trækbrønde for fremtidige installationer. Imellem alle bygninger skal der udføres føringsveje.

7.14.2 Tavler.

Placering.

Hovedtavler skal placeres i særskilte rum, der ikke har anden anvendelse end tekniske installationer.

I større anlæg skal gruppeafbrydere og -sikringer placeres i etagetavler i samme etage som betjeningsområdet.

Eltavler anbringes let tilgængelige med min 120 cm frit gulvareal foran. Belysningen skal sikre hele tavlefronten rimeligt belyst.

Eltavler opstilles, så overkant af øverste tavlefelt er max 210 cm over gulv og underkant af nederste tavlefelt er min 30 cm over gulv. I rum med gulvniveau under terræn skal underkant af tavlen løftes min 15 cm over gulv.

Hvor der etableres nye tavler, skal de opbygges med minimum 25% udvidelsesmulighed.

Forbrugskontrol.

Separate tavler, der er forsikret til 100 A eller højere, skal forsynes med elmåler til registrering af tavlens forbrug i kWh.

Tavler, der er forsikret til 200 A eller højere, skal endvidere forsynes med 3 ampèremetre med slæbevisere til registrering af tavlens fasebelastninger.

Her ud over kan der være behov for elmålere til registrering af særlige forbrug. Der skal dog altid monteres måler foran forbrugssteder eller tavler med et forventet årligt forbrug større end 50.000 kWh.

Elmålere skal være elektronisk type med S-01 pulsudgang for fjernaftastning.

Fejlstrømsafbrydere.

Ved ekstrabeskyttelse med fejlstrømsafbrydere (HFI- og HPFI-afbrydere) skal fordeling af grupper på fælles fejlstrømsafbrydere planlægges, så risiko for uacceptable afledte afbrydelser ved fejlstrømsudkoblinger minimeres.

Kritiske anlægsdele må ikke beskyttes med fælles fejlstrømsafbrydere, der dækker andre installationer. Kritiske anlægsdele er fx pumpebrønde, elevatorer, køle- og fryseanlæg, varmforsyning og IT-funktioner.

Grupper for 230 V forsyning til IT-installationer ("EDB-stikkontakter") skal samles på PFI-afbrydere, der ikke dækker andre forbrugstyper, og der må kun anvendes to-polede (en fase) gruppeafbrydere.

7.14.3 Føringsveje.

Føringsveje for elinstallationer skal projekteres og udføres, så de på en gang er tilgængelige og funktionelle og samtidig respekterer byggeriets bygningsmæssige og æstetiske kvaliteter. Alle installationer skal udføres skjult/indfræses i vægge.

Nye føringsveje skal dimensioneres med mindst 30 % disponibel plads.

Kanaler skal udføres med delespor.

I teknikarealer og sekundære arealer anvendes gitterbakker.

7.14.4 Belysning.

Belysningsniveau.

Anlæg for indendørs almenbelysning skal dimensioneres for følgende belysningsniveauer.

Fællesområder: Gennemsnit 300 lux, overalt mindst 220 lux. Armaturer skal være en type der minimerer risiko for generende refleksioner i computerskærme, og en del af lysset bør udsendes indirekte som oplys. Der skal monteres et passende antal stikkontakter til arbejdslamper.

Arkiver og depoter: Gennemsnit 100-200 lux, overalt mindst 50 lux.

Gangarealer mv.: Gennemsnit 50-150 lux, overalt mindst 50 lux. Om natten skrues ned for lysstyrken til eks. 15 %. Ved aktivering af PIR kører lyset op på 100 % i f.eks. 5 minutter.

Belysningstyper.

I undervisnings-, arbejds- og opholdslokaler skal lysrørsbelysning udføres med elektronisk højfrekvent forkobling. HF-spoler skal være af anerkendt fabrikat med forventet levetid på ikke under 50.000 drifttimer.

I private boliger etableres ikke basisbelysning. Det tilstræbes at belysning til bl.a. bad og under køkkenskabe etableres med højeffektiv belysning som LED.

Lysstyring.

Dali eller tilsvarende variabel styring af LED.

I lokaler med flere armaturrækker skal almenbelysningen opdeles i mindst 2 zoner efter dagslystilgangen. Hver zone skal have separate afbryderkontakter (der anvendes ikke kroneafbrydere). Afbryderkontakterne placeres lodret over hinanden, afbryder for vinduesnær zone placeres nederst og afbryder for vinduesfjern zone placeres øverst.

Ved etablering af belysningsstyring anvendes en af følgende standardiserede funktionstyper, medmindre der i den enkelte situation er åbenlyst behov for en særlig styring.

Type T1	Almindelig tænding med 1-polet afbryder.
Type T2	Almindelig korrespondancetænding.
Type T3	Tænding med flere trykkontakter og kiprelæ. Sluk ved gentaget tryk. Trykkontakter skal være med gul lampe.
Type TT	”Trappeautomat”. Tænding med flere trykkontakter. Automatisk sluk efter [60] sek brændtid. Trykkontakter skal være med gul lampe.
Type A1	Automatisk tænding ved persontilstedeværelse. Automatisk sluk [5] min efter seneste tilstedeværelsesregistrering.
Type A3	Inden for almindelig benyttelsestid: Lys tændt konstant. Uden for almindelig benyttelsestid: Automatisk tænding ved persontilstedeværelse. Automatisk sluk [5] min efter seneste tilstedeværelsesregistrering.
Type B2	Manuel tænding med en eller flere lokale trykkontakter. Sluk ved gentaget tryk. Automatisk sluk [5] min efter seneste tilstedeværelsesregistrering. Hvis der inden for [15] sek efter automatisk sluk registreres persontilstedeværelse gentændes der automatisk.
Type B2x	Styring som type B2, belysning opdelt i x zoner. Separat trykkontakt for hver zone for manuel tænding og sluk. Automatisk sluk af alle zoner samtidigt.
Type B3	Inden for almindelig benyttelsestid: Automatisk tænding og sluk efter dagslysniveau. Uden for almindelig benyttelsestid: Manuel tænding med en eller flere lokale trykkontakter. Trykkontakter skal være med gul lampe. Automatisk sluk efter [120] sek brændtid.
Type C2	Under drift reguleres belysningen trinløst automatisk efter at opretholde et konstant belysningsniveau på [200] lux. Manuel tænding med en eller flere lokale trykkontakter. Sluk ved gentaget tryk. Automatisk sluk [5] min efter seneste tilstedeværelsesregistrering. Hvis der inden for [15] sek efter automatisk sluk registreres persontilstedeværelse gentændes der automatisk. Trykkontakter skal være med gul lampe.

Parametre i [kantet parentes] skal kunne indstilles og vælges efter den konkrete situation.

Type TT anvendes ved gangarealer og trapperum med moderat trafik eller i øvrigt af sekundær betydning.

Type A1 anvendes i toiletrum samt i øvrige rum uden faste arbejdspladser og uden dagslysadgang (depotrum mv).

Type A3 anvendes ved gangarealer og trapperum af central betydning og uden betydende dagslysadgang.

Type B3 anvendes ved gangarealer og trapperum af central betydning og med dagslysadgang.

Type B2 og B2x skal anvendes i undervisningslokaler, grupperum, mødelokaler og kontorer mv. Der tilstræbes zoneopdeling efter dagslystilgang.

Effektbegrænsning.

Belysningsanlæg skal projekteres, så den samlede installerede effekt til belysning i et lokale relateret til det ønskede belysningsniveau ikke overstiger følgende begrænsning:

50 lux : max 3 W/m²

100 lux : max 4 W/m²

200 lux : max 6 W/m²

300 lux : max 9 W/m²

500 lux : max 15 W/m².

7.14.5 Elmotorer.

Alle elmotorer med en forventet årlig driftstid større end 1000 timer skal være optaget på elselskabernes officielle Sparemotorliste eller opfylde ens.dk /Ecodesign. Kravet gælder også motorer indbygget i apparater og ventilationsaggregater mv.

Ved cirkulationspumper, kanalventilatorer og boxventilatorer monteres CEE-stik på tilgangskablet i stedet for serviceafbryder.

Komponenten monteres med 100 cm gummikabel med CEE-stik, og vægudtag placeres hensigtsmæssigt i forhold hertil.

Ved elektriske maskiner i øvrigt anvendes almindelige serviceafbrydere.

7.14.6 El-artikler

El-artikler, som hvidevarer, pumper, it- og kontorudstyr, forbrugerelektronik skal opfylde krav og Ecodesignkrav på ens.dk. Energimærket på hårde hvidevarer skal min være A++

7.15 El-anlæg terræn

Der udføres belysning på adgangsveje, parkeringspladser samt på henvisningsskilte. Belysningsanlægget projekteres til klasse E2-anlæg. Belysning udføres med en blanding af pullert belysning, lygter samt armaturer på bygningsdele. Belysning skal ligeledes være så tilstrækkelig at svagtseende kan orientere sig.

Armaturer levers i en kvalitet som er egnet til formålet. Her ønskes armaturer i galvaniseret udgave. Armaturer leveres med LED-lyskilder. De valgte armaturer skal kunne fremvises i det offentlige rum i Danmark.

Terrænbelysning styres over skumringsrelæ.

I cykelskurer og affaldsrum udføres belysning styret via PIR-meldere. Der etableres el-udtag til 15 stk. 230v stikkontakter til henholdsvis el-scootere og elektriske kørestole. Placeres primært i skure.

I terræn skal udføres 3 stk. 230V stikkontakter for havemaskiner. Placeres efter aftale.

7.16 Belysningsanlæg mv.

Boliger udføres i.h.t. SB afsnit 801 Boliger.

Hver bolig forsynes med egen måler til afregning direkte til el-forsyningselskabet. Måler placeres dels i boligen/fælles teknik rum, eller i målerskab på facade.

Gruppetavle for boligen placeres i den enkelte bolig. Hvor det er muligt planforsænkes tavle. Tavle forsynes med låg.

Boliger bestykses med stikkontakter i.h.t SB samt stikkontakter til hårde hvidevarer. Der afsættes 4 ekstra kontakter til medicinskudstyr og velfærdsteknologi i soverum. Alle disponible stikkontakter udføres som dobbelte, med undtagelse af stikkontakter under afbrydere. Stikkontakter skal placeres således, at disse ikke kan beskadiges ved højdejustering af senge.

I boliger i stueetager skal der på terrasse etableres en 230V stikkontakt.

I badeværelser afsættes en stikkontakt ved spejl 1.2 m o.f.g.

I badeværelser afsættes stikkontakt for robottoilet.

Der afsættes 400V/16Amp udtag for komfur/ ovn samt 230V stikkontakt til køleskab og emhætte. Der afsættes 230Vudtag for opvaskemaskine.

I alle rum udføres udtag for lysinstallationer. I stuer afsættes to lampeudtag med hver sin tænding. Er der mulighed for gennemgang forsynes en tænding med korrespondance.

I køkken afsættes udtag til lys under overskabe/lys over køkkenbord med egen tænding.

Der skal etableres mulighed for, at beboerne kan montere deres egne lamper/belysning mv.

I toiletter udføres loftbelysning samt lys over spejl. Lystænding udføres med kroneafbryder.

Der skal etableres ringeklokke med ringetryk, der placeret ved adgangsdøre til boligerne. Ringeklokke forsynes over ringetransformer i tavle. Hvor der udføres porttelefon skal der indbygges separat ringetone for ringetryk.

Ved alle hoveddøre til lejligheder/boliger opsættes belysningsarmatur af god kvalitet til belysning af navneskilt samt belysning af lås. Armaturer styres over fællesanlæg. Punkthusene forsynes over styring af terrænbelysning. I gange i bygning A styres armaturer via luxføler i gangen.

I hver bolig udføres underlag samt trækkerør for to antennestik. Se andet afsnit.

I hver bolig udføres underlag og trækkerør for to telefonstik. Anvendes for telefoni eller internet forbindelse. Se andet afsnit. Trækkerør forsynes med træktråd. Underlag forsynes med blænd dæksel.

Boliger i eksisterende bygning forsynes med porttelefonanlæg. Se andet afsnit.

Fra hver bolig og til terræn eller fællesområde skal der udføres trækkerør for evt. fremtidige installationer. Trækkerør udføres som Ø=2 ” PR.

Der udføres udligningsnet i baderumsgulve.

Se endvidere under øvrige afsnit.

7.17 El-fællesarealer

Centralt i bygning A opsættes ny måler- hoved og fordelingstavle til hele byggeriets fællesinstallationer.

Der opsættes separat tavle for vaskeri med BI-måler til fjernaflæsning.

I cykelskur ved bygning D opsættes ISO-kapslet tavle til forsyning af punkthusenes fællesinstallationer, herunder elevator, ventilation, varmestyring samt lys under gangbroer.

I bygning A udføres belysning af alle fællesrum. Der udføres effektiv og intelligent belysning med LED- armaturer.

Der udføres belysning af gangbroer og udvendige trapper

Lys i mindre rum styres af PIR-melder. I gange og trapper styres lyset med PIR eller akustisk føler med dagslysføler. OBS: lys ved hoveddøre og lys ved elevator er altid tændt når det er mørkt.

Armaturer leveres med LED lyskilde i 3000 kelvingrader.

Der skal leveres og installeres flugtvejs- og panik belysning i henhold til gældende myndighedskrav.

Flugtvejs- og panikbelysningsanlæg leveres komplet med strømforsyningsenheder, armaturer, lyskilder, rørføringer og dåseafsætninger og herfra følgende tilstøbninger.

Der skal udføres installationer til VVS-tekniske anlæg.

I vaskeri skal der udføres installation til 2 industrivaskemaskiner samt-1 industri tørretumbler.

Der afsættes strøm til betalingsanlæg samt 4 disponible 230V stikkontakter.

Rengøringsrum afsættes stik for gulvvaskemaskine

I gangarealer afsættes 230V stikkontakter for rengøring for hver 12 meter.

Ved alle døre afsættes 230V stikkontakt. 1,1m o.f.g.

I skure udføres belysning i gangarealer styret via PIR-meldere.

Der etableres 1 stk. teleslyngeanlæg i fællesrum.

7.17.1 Hårde hvidevarer

Der henvises til afsnit 6.2 Rumbeskrivelser

7.17.2 Porttelefon

Til boliger i bygning A skal udføres porttelefon med farve monitor med svar telefon i hver bolig.

Dørtelefoner i lejligheder skal kunne lyset i gangarealer samt være med natafbryder.

Anlægget leveres som digitalt anlæg.

Dørstation leveres planforsænket og plade i rustfrit stål. Tableau belyses bagfra. Skrifttype udføres med synlig læsbar skrift.

7.17.3 Telefoni

Til alle boliger udføres føringsvej og underlag for fremføring af teleinstallation. KAP-stik. Trækkerør forsynes med træktråd

7.17.4 Antenneanlæg

Der skal medregnes en komplet tomrørsinstallation for antenneanlæg tilsluttet You See forsyningsanlæg.

Anlægget ønskes ejet af bygherren.

I hver bolig medregnes 2 antennestik, et i hvert rum.

Anlæg udføres som stjernenet.

I fællesrum skal medregnes 4 antennestik.

7.17.5 ABA-anlæg

I hele bebyggelsen udføres myndighedsgodkendt ABA-anlæg.

I alle rum opsættes brandmelder. I hver bolig opsættes lyd giver samt alarmlampe.

Det automatiske brandalarmanlæg skal udføres efter DBI retningslinje 232.

ABDL på branddøre med automatisk branddørlukningsanlæg, skal indbygges i det automatiske Brandalarmanlæg efter DBI retningslinje 231.

Det automatiske brandalarmanlæg, varslingsanlægget og de automatiske branddørlukningsanlæg skal betragtes som sammenkoblede anlæg og derfor skal følgende retningslinjer anvendes:

DBI retningslinje 001 – Automatiske brandsikringsanlæg - Godkendelse af firmaer til projektering, installation, service og vedligehold af brandsikringsanlæg

DBI retningslinje 002 – Automatiske brandsikringsanlæg Certificering af kvalificerede personer til projektering, installation, service og vedligehold af brandsikringsanlæg

DBI retningslinje 003 – Automatiske brandsikringsanlæg Certificering af systemer og systemdele til automatiske brandsikringsanlæg

DBI retningslinje 004 – Automatiske brandsikringsanlæg Færdigmelding, inspektion og godkendelse

DBI retningslinje 005 – Automatiske brandsikringsanlæg Drift og vedligeholdelse

DBI retningslinje 006 – Sammenkoblede brandsikringsanlæg

DBI retningslinje 024 – Varslingsanlæg Projektering, installation og vedligeholdelse

DBI retningslinje 231 – Automatiske Branddørlukningsanlæg Projektering, installation og vedligeholdelse

DBI retningslinje 232 – Automatiske Brandalarmanlæg Projektering, installation og vedligeholdelse

7.17.6 Elevatorer

Der medregnes elevator til betjening af punkthusene og elevator i eksisterende bygning. Elevatorer skal betjene alle etager.

Elevatorer leveres tovbåren. I bygning A udføres maskinrum. Elevator til punkthuse leveres maskinrumsløs.

Elevator til punkthuse skal dimensioneres for udvendig montage.

Elevatorer skal udføres i henhold til EN 81-70 og EN 81-1.

Specifikation af elevatorer

Last: 21 personer/1600 kg.

Hastighed: Min. 0,6 m/sek.

Skaktdøre: Automatiske teleskopskydedøre. Centerskydedøre.

Stoldim.: 1400x2400 mm (Indvendigt). Elevatoren skal kunne transportere bære/kiste.

Dørlysning: Minimum 1,3 x 2,1 m.

Støj (dBA): Maks. 55

Elevatorer skal leveres med det nødvendige udstyr for opkobling til CTS-anlæg. Elevatorene skal kunne afgive tre forskellige alarmer.

Elevatoren skal leveres med en håndliste i hver side i stolens fulde længde.

Af hensyn til blinde og svagtseende skal alle trykknapper være med "fremhævet"/mærkbar tekst.

Trykknapskabe med en tryknap med indbygget kvitteringslampe, for hver etage.

Tryknap for døråbning og tryknap for alarm.

Talemodul for 2-vejs tale.

Der anbringes etagemarkering med display som viser elevatorens eksakte position.

I anlæggene indbygges overlastkontrol, der ved overbelastning hindrer igangsætning af elevatorer og hindrer lukning af de automatiske døre.

Stolen skal leveres med opklappeligt sæde.

Der udføres nødbelysning jf. myndighedskrav.

De leveres lys i overkarm.

Af hensyn til luftfornyelsen skal der i stolens vægge udføres rigelige ventilationsåbninger.

Det er Totalentreprenørens ansvar at elevatorfirmaet skal indhente alle godkendelser og tilladelser hos Arbejdstilsynet og foretager alle nødvendige anmeldelser, færdigmeldin-

ger, prøver m.m. fremskaffer Elevatortilsynets godkendelsesattest, levere alle opslags-tavler m.m. og betaler alle afgifter og gebyrer i forbindelse hermed.

7.18 Øvrige Anlæg

7.18.1 Låsesystem:

Omsorgsboligerne udføres med adgangskontrol og låsesystem som Lyngby-Taarbæk Kommunes system Salto. Omsorgsboligerne skal kobles på Lyngby-Taarbæk Kommunes Saltoserver.

7.19 Målere

Der skal etableres forbrugsmåling for fællesarealer og de enkelte boliger for energimålere for el, varme og vand. Der monteres afspærringsventiler, hvorimellem målere kan etableres. Der skal være mulighed for fjernaflæsning af hoved- og bimålere for vand, varme og El.

7.20 Føringsveje

I hvert enkelt bygningsafsnit skal der opbygges et klart struktureret princip for føringsveje, såvel horisontalt som vertikalt.

Alle føringsveje skal være let tilgængelige. Føringsraceer skal være ubrudte og let tilgængelige fra forsyningspunkt til forbrugssted.

Installationsskakte og hovedføringsveje skal disponeres således, at der er god plads til særindretninger, dvs. at der bør afsættes min. 25 % ekstra plads i hver skakt og hovedføringsvej. Desuden skal totalentreprenøren etablere plads til de bygherreleverancer, der er nævnt i programmet – herunder: CTS-anlæg. Pladsen skal planlægges og disponeres, så den fremtræder som en sammenhængende og let tilgængelig føringsvej.

7.21 Anlægsdokumentation.

Anlægsdokumentation i henholdt til afsnit 9.4 Digital aflevering

7.21.1 Overdragelse og uddannelse.

Det påhviler Totalentreprenøren, at medvirke til at Lyngby-Taarbæk Kommunes drift får den fornødne gennemgang og uddannelse inden aflevering, således at den fremtidige bygningsdrift kan varetages korrekt.

7.21.2 Serviceaftaler

Totalentreprenøren skal tilbyde servicekontrakter til Lyngby-Taarbæk Kommune på områder og tekniske installationer, hvor der er krav til dette. Omfanget af kontrakter aftales med Lyngby-Taarbæk Kommunes drift.

7.21.3 Indstillingsværdier.

For alle komponenter, der kan indstilles, skal den projekterende udarbejde en oversigt (skema), der nøje angiver de indstillingsværdier, der svarer til det endeligt indregulerede anlæg.

Oversigten skal udarbejdes uanset om der er tale om montering/udskiftning af enkeltkomponenter eller idriftsætning af nyanlæg.

Oversigten skal bl.a. omfatte alle indreguleringsventiler, selvregulerende-pumper, trykdifferensregulatorer, termostater (ikke radiatortermostater), indreguleringsspjæld, vølstater, motorstyringer o.s.v.

7.22 Inventar

7.22.1 Låger og fronter

Låger og fronter i køkkener udføres i laminat.

Låger på garderober mm kan udføres i 16mm glatte MDF plader lakeret med syrefast hærdende lak.

7.22.2 Skabskorpus

Skabe til køkkener leveres med hvide korpus i min. 16mm spånplade, belagt med 120g hvid melamin/m², forkanter skal være forstærkede. Bund i vaskeskabe udføres med laminat. Bagbeklædning udføres som 3mm HDF-plade. Skabssiderne skal være forberedt til flytbare hylder og med hyldebærer i stål. Skruemærker dækkes med hvidedæknapper i plast. Der monteres klar gummianslag ved låger og skuffer. Hængsler udføres med softluk og skal kunne åbne 180 grader.

Underskabe leveres med skuffe øverst, og kvadratisk låge eller 2 kolonialskuffer. Vaskeskabe og indbygningsskab til komfur leveres med blændestykke.

7.22.3 Skabsindretning

Hylde i skabe leveres i min. 16mm spånplade, belagt med 120g hvid melamin/m², forkanter skal være forstærkede. Skuffer udføres i træ og leveres med metalskinner og softluk. Udtræksbakker leveres med metalskinner.

7.22.4 Sokler tilpasninger, lyslister mm

Sokler udføres i min 16mm spånplade belagt med laminat. Ved opvaskemaskiner udføres blændsokkel.

Greb udføres som ca. 200mm bøjlegreb i børstet rustfrit stål.

Tilpasninger, lyslister, afdækningspaneler udføres med overflade svarende til låger. Mellem overskabe og loft lukkes med afdækningsplade.

7.22.5 Bordplader

Bordplader leveres således at de er tilpasset funktionen. Vaske leveres underlimede, kogeplader leveres nedfældet. Bordplader i laminat leveres i tykkelse min. 30mm plade med laminat, som rustfritstålborde eller som granitplader. Bordplader skal fuges mod stænkplader / vægbeklædning.

7.22.6 Hylder i depoter, rengøringsrum ol.

Hylder leveres som fleksibelt hylde-system, der tilpasses funktionen.

7.23 Øvrige bygningsdele

7.23.1 Skilte

Skiltning udarbejdes i skiltesystem.

Udvendig og indvendig skiltning skal udformes således, at det fremstår som en udtryksmæssig helhed. Skiltene skal være let at afkode, let læselig og med genkendelige symboler. Grafikken skal tilpasses handicappede med nedsat syn og mennesker med demens. Belysning af skilte udføres.

Indvendige skilte skal let kunne ændres og tilpasses fremtidige behov.

Skiltning omfatter udendørs:

- Gadenavne og numre
- Stort oversigtsskilt
- Henvisning til p-pladser
- Skilte med gæsteparkering
- Skilte ved indgange
- Lovpligtig skiltning i øvrigt
- Skilte med max belastning

Skiltning indendørs omfatter:

- Oversigtsskilte
- Skilte ved boenheder
- Skilte ved boliger
- Skilte til Øvrige rum
- Dørskilte
- Skilte fællesarealer.

7.23.2 Postkasser

Beboerne skal have egen postkasse. Postkasserne skal være aflåselige med låse i låsesystem Salto. Postkasserne placeres i henhold til Post Danmarks kundehåndbog: OPSÆTNING AF BREVKASSER OG BREVKASSEANLÆG 2008 med de krav, bekendtgørelser og vejledninger, som der henvises til.

7.24 Terræn

Havearealer udformes med grundlag i:

7.24.1 Normer

Normer og vejledning for anlægsgartnerarbejde LDA 2010

Normer for pleje af grønne områder LDA 2008

7.24.2 Planter

Beskæring af træer”, Dansk Træplejeforening

”Plant & Plej”, paradigma for plantning efter tværfaglig aftale mellem Dansk Plantesko-leejerforening, Landsforeningen Danske Anlægsgartnermestre og Foreningen af Danske Landskabsarkitekter

7.24.3 Legepladser

DS/EN 1176, 2008 vedr. legeredskaber

DS/EN 1177, 2008 vedr. faldunderlag

7.24.4 Belægning

"AAB, varmblandet asfalt", november 2006, er gældende

DS/EN 13285 Norm for ubundne vejmaterialer

DS 1136, Norm for brolægning og belægningsarbejder

DS/EN 1338, Betonbelægningssten. Krav og prøvningsmetoder

DS/EN 1339, Betonfliser. Krav og prøvningsmetoder

DS/EN 1340, Betonkantsten. Krav og prøvningsmetoder

Vejdirektoratets Udbuds- og anlægfsorskrifter, Almindelig arbejdsbeskrivelse (AAB) for brolægning

7.25 Kunstnerisk Udsmykning

Lyngby-Taarbæks Kommunalbestyrelse har ved kommunalbestyrelsesmøde 27.06.2013, som opfølgning på hensigtserklæring i Budgetaftalen for 2013-2016 om særligt fokus på kunstnerisk udsmykning i forbindelse med kommunalt nybyggeri, vedtaget at der skal reserveres 1% af den budgetlagte bruttoudgift inkl. moms til kunstnerisk udsmykning. For omsorgsboligerne udgør dette ca. 800.000 kr.

Det er et krav, at en byder skal have indtænkt kunstnerisk udsmykning fra starten, og den projekterende arkitekt skal i samråd med bygherre pege på egnet kunst/kunstnere.

I forbindelse med Omsorgsboligerne ønskes den kunstneriske udsmykning indarbejdet i haveprojektet som aktivitet for træning og leg for alle aldersgrupper eller som støjafskærmning for trafikstøj. Det er et ønske, at kunsten skal være aktiv, bevægelig og levende.

8 ØKONOMI

8.1 Totaløkonomisk beregning

I forbindelse med den nye ”Bekendtgørelse om støtte til almene boliger” gældende fra 1. januar 2010 er krav til totaløkonomiske vurderinger konkretiseret. Der henvises til kapitel 8 i bekendtgørelse nr. 1288 af 11. december 2009.

Der skal udføres en totaløkonomisk beregning af projektet i forbindelse med konkretiseringsfasen (planlægning og projektering) Dette arbejde påhviler Totalentreprenøren. Totaløkonomien for byggeriet skal anskueliggøres ved brug af Landsbyggefondens model. Se Landsbyggefondens hjemmeside. www.lbf.dk. Det er et krav at sende oplysningerne til BOSSINF ved behandling af skema B.

Der skal udføres totaløkonomiske beregninger primært for klimaskærmen, der omfatter tag, vinduer og facader, der skal indberettes. Der skal fokuseres på at sammensatte bygningsdele har ”parallelle” levetider.

For at vurdere totaløkonomien skal anlægssummen, vedligeholdsaktiviteter og – intervaller samt levetiden være kendt. Vedligeholdsaktiviteter/-intervaller og levetid er tidligere ”fastsat” via Levetider.dk – som Grundejernes Investeringsfond har støttet udviklet. Landsbyggefonden har valgt at tage udgangspunkt i Levetider.dk, hvor muligt.

Den total økonomiske vurdering skal baseres på realistiske levetider samt drifts- og vedligeholdsudgifter, hvis løsninger ikke findes i beregningsmodellen.

8.2 Driftsudgifter

De forventede forsyningsudgifter til forbrug opdelt på faste/variable afgifter beregnet på et bruttoareal på 2840 m².

Beskrivelse	Fra 0 til 5 år kr. Ekskl. moms pr år	
	Faste udgifter	Variable udgifter
Vand inkl. vandafledning	8.098 kr.	44.372 kr.
Varme	19.244 kr.	74.799 kr.
El	130.900 kr.	136.159 kr.

Prisniveau: El og varme er beregnet for priser 2013, vand er beregnet for priser 2014.

De forventede driftsudgifter beregnet på et bruttoareal 2840 m2 og haveplan i henhold til skitseforslaget.

Beskrivelse	Fra 0 til 5 år kr. Ekskl. moms pr år
Terræn, belægninger og beplantning	100.000 kr.
Udvendig på bygning	284.000 kr.
Indvendig i bygning	127.800 kr.
Installationer	170.400 kr.
Samlede udgifter	682.200 kr.

Prisniveau: 2014

9 IKT SPECIFIKATIONER

IKT (Informations- og Kommunikations Teknologi) skal anvendes I henhold til Bekendtgørelse om krav til anvendelse af Informations- og Kommunikations teknologi i byggeri nr. 118 af 06/02/2013.

Der er krav om anvendelse af IKT på følgende områder:

- Relevant omfang af strukturering og anvendelse af DBK (Dansk Bygge Klassifikation)
- Brug af projektweb
- Digitale bygningsmodeller i 3D
- Digital aflevering.

Fastlæggelse af tekniske retningslinjer for samarbejde, processor og digitale leverancer beskrives i en IKT specifikation/aftale. Totalentreprenøren udarbejder denne og varetager IKT ledelse, tilsyn og kontrol for den samlede opgave. IKT specifikationen/aftalen skal udarbejdes efter retningslinjer beskrevet i Bips, Byggeriets IKT Specifikationer Basisbeskrivelse F202 og Anvisning F102 og godkendes af bygherren.

9.1 Klassifikationssystem

Digitale projektinformationer skal struktureres og klassificeres ensartet gennem hele byggeriets livscyklus.

Alle byggeobjekter skal klassificeres og identificeres på en ensartet måde, således at samme byggeobjekter, altid og på tværs af fag og dokumenter, kan identificeres entydigt. Der anvendes en entydig referencebetegnelse (DBK kode). Der henvises til bips, DBK 2006 vejledning, hvor principperne beskrives.

DBK understøtter digitaliseringsprocesserne i de krav, der stilles til bygningsmodeller og digital aflevering.

9.2 Projektweb

Alle relevante parter i byggeprojektet skal have adgang til og gøre brug af projektweb, således at al projektinformation arkiveres og udveksles digitalt via dette system.

Al digital projektinformation, tekstdokumenter, tegninger og digitale bygningsmodeller i IFC format arkiveres i et for alle læsbart og udskriftsvenligt filformat. Lyngby-Taarbæk kommune anvender Microsoft Office, Adobe Creative Suite, AutoCad og Revit for redigerbare dokumenter samt PDF for ikke redigerbare dokumenter. Tegninger skal opbygges således, at de kan printes ud i A3.

Bygherren opretter og ejer projektwebben. Totalentreprenøren udpeger ansvarlig, deltager i tilrettelægnings og vedligeholder byggewebben. Den ansvarlige udarbejder projektmanual, der fastsætter regler, kontrollerer anvendelsen, samt sikrer information og brug af webben er kendt af byggeriets parter herunder også brug på byggepladsen. Projektwebmanual godkendes af Bygherren.

9.2.1 Byggeweb

Byggewebben skal minimum understøtte:

- Sikker adgangs- og rettighedshåndtering af systemets brugere

- Tilknytning af beskrivende metadata på dokumentet. Minimum: beskrivelse af dokumentets indhold, ejer og ansvarsforhold, dokumenttype, status version/revision samt udgivelses tidspunkt.
- Advisering af projektets parter omkring specifikke aktiviteter på projektwebben. Dette kan foregå på mail, sms, abonnement på områder i projektwebben, der automatisk sender mail eller sms, eller besked ved login.
- Effektiv søgefunktion og udskrivning af dokumentlister. Søgefunktionen skal minimum baseres på dokumenternes metadata, men også gerne på dokumentets indhold.
- Historik over dokumenter og brugeres adfærd på systemet
- Understøtte byggeprojektets arbejdsprog
- Almindelige gængse sikkerhedsforanstaltninger.
Projektweb udbyderen skal være certificeret i henhold til DS484 dansk standard for informationsikkerhed.
Der skal foretages daglig backup. Oppetid 99,95 % pr år. Sikkerhed mod ude fra kommende trusler, f.eks. virus, hacking. Fortrolighed om webbens indhold. Kvalificeret og tilgængelig support.

9.2.2 Projektwebmanual

Regelsættet i projektwebmanualen skal minimum indeholde aftaler om:

- Typer af projektinformation og dokumenter
- Navngivning og journalisering
- Metadata
- Navngivning af ansvarlige
- Mappe- og adgangsstruktur
- Hvem der har adgang og med hvilke rettigheder
- Filformater
- Advisering.

9.3 Digitale bygningsmodeller i 3D

Den projektspecifikke IKT-tekniske Cad-specifikation tager udgangspunkt i bips, C202 Cad-manual 2008, og udfyldes under hensyntagen til de Cad systemer, der anvendes. Lyngby-Taarbæk Kommune anvender AutoCad og Revit.

Der skal udarbejdes digitale bygningsmodeller til brug for visualisering af den arkitektoniske ide, samt til brug for tekniske simuleringer og analyser. Modellen vil bidrage til bedømmelsen af de indkomne forslag. Derudover vil modellen, der under projektførelsen udvikler sig, bidrage til overblik, bedre koordinering, og konsistent og mangelfrit udførelsesgrundlag. Der udarbejdes fagmodeller med bygningsdele der er klassificeret og struktureret efter DBK.

Totalentreprenøren har ansvaret for at udpege en ansvarlig som skal sikre at modellen anvendes til koordinering, konsistens- og kollisionskontrol gennem projektførelsen. Fagmodellernes informationsniveau følger projektets stadi i henhold til de 6 informationsniveauer, der er angivet i bips, C202 Cad-manual 2008.

9.3.1 Visualisering

Til brug for bedømmelse af projektet er minimumskravet en bygningsmodel på informationsniveau 0, suppleret med teksturer. Modellen skal vises i sammenhæng med den omkringliggende bebyggelse og landskab. Der skal udarbejdes skyggediagrammer og stilbilleder af vigtige områder.

9.3.2 Simulering

Under projekteringen skal der udarbejdes kontrol af kollisioner, indeklimasimuleringer (min 1 stk. for bygning A og 1 stk. for bygning C/D/E), dagslys simulering og energiforbrug.

Da bebyggelsen ligger tæt på Buddingevej er det vigtigt at få det støjmæssige aspekt belyst. Der skal derfor udføres en simulering, der redegør for at kravene til støj på udenørs opholdsarealer i BR10 kan opfyldes.

9.4 Digital aflevering

Digital aflevering af sags-, drifts-, vedligeholdelses- og forvaltningsinformationer skal sikre, at de digitale projektinformationer, der udarbejdes gennem byggeprocessen, struktureres med henblik på anvendelse som dokumentation for byggesagen og som et direkte grundlag for den fremadrettede bygningsforvaltning.

Informationerne skal afleveres i en digital Bygningsmodel, hvis struktur er baseret på DBK, digitale tegninger tilpasset Lyngby-Taarbæk Kommunes digitale platform og med udgangspunkt i den i projekteringsfasen udarbejdede fælles bygningsmodel.

Totalentreprenøren udpeger ansvarlig for udarbejdelse og vedligeholdelses og kvalitets sikring samt overdragelse af de afleverede projektinformationer i IKT-Teknisk Afleveringsspecifikation. IKT teknisk Afleveringsspecifikationen og afleveringsfrister skal godkendes af Bygherren. Der skal ved aflevering anvendes digitale mangellister i henhold til Bips C207 Digitale Mangellister.

Der skal som udgangspunkt afleveres inden for 4 kategorier:

- Procesdokumentation for byggeprojektets forløb
- Produktdokumentation for det afleverede byggeri (som udført).
- Drifts og vedligeholdelsesinformation for den fremtidige drift af byggeriet
- Forvaltningsinformationer for den administrative proces omkring byggeriet.

9.4.1 Procesdokumentation

Procesdokumentationen indeholder dokumenter, der er skabt i forbindelse med gennemførelse af byggeriet (Byggeprojektets projektwebsystem) Dokumentationen skal i udgangspunktet afleveres på et bærbart digitalt medie.

9.4.2 Produktdokumentation

Dokumentationen skal dokumentere det afleverede byggeri og består bl.a. af:

- Oversigtsdokument over produktdokumentationen
- Opdateret Byggesagsbeskrivelse
- Opdaterede arbejds- og bygningdelsbeskrivelser

- Ansøgninger og tilladelser
- Funktionsbeskrivelser
- As-built tegninger, detaljer og diagrammer
- Mangellister
- Cadtegnninger og bygningsmodeller
- Diverse garantiblade og datablade
- Arealer og rumskemaer.

Produktdokumentationen skal struktureres i henhold til retningslinjer for anvendelse af DBK.

9.4.3 Drifts- og Vedligeholdsinformation

Informationen skal bestå af den digitale bygningsmodel og indeholde digital beskrivelse af de klassificerede byggeobjekter samt de dokumenter, der indeholder en beskrivelse af byggeriet og dets drift.

Digital bygningsmodel

- Ejendomme
- Bygninger/terræn
- Etager
- Rum
- Bygningsdele
- (Produktionsdele)

Dokumenter:

- Oversigtsdokument over drifts- og vedligeholdelsesdokumenter
- Vejledninger til drift, vedligehold og renhold
- ”Som Udført” tegninger
- Garantiblade og datablade
- Vedligeholdelsesplaner
- Bygningsdelskort
- Indregulerings-, måle og test rapporter
- Som Udført fotos
- Rumskemaer
- Byggesagsbeskrivelse
- Arbejds- og bygningsdelsbeskrivelser
- Funktionsbeskrivelser Detailtegnninger og diagrammer
- Mangellister
- Cad-tegningsfiler og digitale bygningsmodeller.

9.4.4 Forvaltningsinformation

Forvaltningsinformation består af administrative oplysninger med relation til det afleverede byggeri

Herunder indgår specielt informationer som energi og driftsbudgetter og BBR samt arealinformation blandt andet:

- Som udført tegninger

- Driftsbudgetter
- Arealer og rumskemaer
- Komplette datablade på leverandører med visning af aktuel komponenter
- Driftsvejledninger på anlæg
- Indreguleringsrapporter og anden dokumentation
- Statiske beregninger
- Digitale bygningsmodeller til areal forvaltning

Materialet udarbejdes i 2 trykte udgaver og 1 elektronisk kopi.

10 KVALITETSSIKRING

Kvalitetssikring udføres efter: By- og Boligministeriet Bekendtgørelse om kvalitetssikring af byggearbejder nr.. 773 af 27. juni 2011, beskrevet i Erhvervs- og boligstyrelsens vejledning: Kvalitetssikring i byggeriet.

Byggeriet skal planlægges og opføres så følgende opnås:

- Som led i projektdokumentationen skal der udarbejdes IKT-specifikation, der klarlægger retningslinjer for bygningsmodeller, digital kommunikation, datasikkerhed, håndtering af digitalproduktion og digital aflevering. IKT-specifikationen skal godkendes af bygherre.
- Det skal sikres, at der under projekteringen vælges kendte materialer og bygbare løsninger, der er så lidt risikobehæftede som muligt, således at der skabes et sundt, holdbart og skades frit byggeri. Hovedvægten på kvalitetssikringen skal lægges på forhold, der erfaringsmæssigt er behæftet med størst risiko for svigt.
- Der lægges vægt på lange levetider og lav totaløkonomi, således at byggeriet kan drives og vedligeholdes på en rationel og økonomisk måde, så bygningen kan efterses og bygningsdele udskiftes lettest muligt.
- Projektet være færdig projekteret, og der skal være udført systematisk projektgranskning og kvalitetssikring inden udførelsen påbegyndes.
- Projektet skal fremlægges og gennemgås for bygherren, og godkendelse af denne inden udførelsen.
- Under udførelsen skal der udføres systematisk og løbende kvalitetssikring. Der skal udføres arbejdsplaner, modtagekontrol, proceskontrol og slutkontrol. Skjulte samlinger og vigtige knudepunkter skal fotodokumenteres.
- Der skal afleveres Drift og Vedligeholdelses manualer til bygherren. Fotodokumentation fra udførelsen skal indgå i dette materiale. Der udarbejdes bygningsdelskort for samtlige bygningsdele, som skal vedligeholdes. Kortene skal indeholde følgende oplysninger:

Bygningsdelens placering i bebyggelsen.

Entreprenør og leverandør.

Materialebeskrivelse og mængder.

Vedligeholdelsesanvisninger og intervaller.

Indbygnings år og forventet levetid.

Skønnet udgift til vedligeholdelsen.

Bygningsdelskortene vedlægges relevant brochuremateriale samt leverandørens rengørings- og vedligeholdelsesanvisninger.

I totalentreprenørens tilbud skal der medregnes uddannelse af driftspersonale – i minimum 30 timer.

10.1 Kvalitetssikringshåndbog

Totalentreprenøren skal uarbejde en Kvalitetssikringshåndbog, der minimum skal indeholde følgende:

10.1.1 Sagsidentifikation

- Byggeriet, adresse, sagsnummer
- Byggesagens organisation, kontaktoplysninger og kontaktpersoner

10.1.2 Organisation

- Virksomhedens organisation, kontaktoplysninger og kontaktperson
- Totalentreprisens organisation, overordnet projektledelse, projekteringsledelse, IKT-ledelse, byggeledelse, ledelse for kvalitetssikring og miljøledelse.
- Underentreprenører, kontaktoplysninger, kontaktperson og entreprisedel

10.1.3 Kvalitetssikring generelt

Beskrivelse af hvorledes kvalitetssikringen i henhold til: By- og Boligministeriet Bekendtgørelse om kvalitetssikring af byggearbejder nr.. 773 af 27. juni 2011 udføres.

- Erklæring om risikobehæftede forhold.
- Sikring af byggeteknisk kvalitet
- IKT-aftale
- Projektgranskning
- Tilsynsplaner for rådgivere, entreprenør og bygherre
- Kontrolplaner for rådgivere, entreprenør og bygherre
- Beskrivelse af Totaløkonomiske beregninger
- Beskrivelse af miljørigtig projektering
- Energiberegninger / Energimærkning
- Indeklima beregninger
- Beskrivelse af Jordhåndtering, forurening
- Dokumentation for lufttæthed
- Dokumentation for fugtindhold
- Dokumentation for Brandtekniske Installationer
- Screening for tilgængelighed
- Byggetekniske beregninger (f. eks statik, afløb mm)

10.1.4 Entreprisaftalen

Dokumentoversigt:

- Entreprisaftalen
- Erklæringer
- Tilbud
- Tidsplan
- Garantistillelse
- Arbejdsbeskrivelser

- Tegningsfortegnelse
- Kommunikationsplan
- IKT ydelses specifikation
- Referater
- Kontrolplan

10.1.5 Produktionsforberedelse

- Der skal udarbejdes en kommunikationsplan for projektet. Kommunikationsplanen skal fremlægges til bygherrens godkendelse.
- Projektgranskning / Procesgranskning:
Der udføres projekt- og procesgranskning for at afdække uklarheder og / eller risikobetonede løsninger og arbejdsydelser samt miljø og sikkerhedsmæssige problemer. Entreprenør skal aflevere: Erklæring om risikobehæftede forhold til bygherren i forbindelse med projektforslag / tilbudsgivning og efter færdigprojektering inden byggestart.

10.1.6 Kvalitetssikring under udførelsen

- Dokumentstyring
- Information til medarbejdere
- Modtagekontrol
- Proceskontrol
- Slutkontrol
- Dokumentation

10.1.7 Kontrolplan

- Der skal udarbejdes en samlet kontrolplan, der giver et samlet overblik over de kontroller og dokumentationer også fotodokumentationer, der er gældende for hele entreprisen. Kontrolplanen fremlægges til bygherrens godkendelse.

10.1.8 Bygherrens kontrol

Uafhængig af totalentreprenørens egenkontrol vil bygherren gennem en bygherrekontrol lade udføre stikprøvevis kontrol, herunder af totalentreprenørens kontroldokumentationsmateriale. Kontrol forventes gennemført som audit. Denne kontrol fritager ikke totalentreprenøren for det fulde ansvar for såvel arbejdets korrekte udførelse, samt kontrollen hermed og dokumentationen for, at kvalitetskravene er opfyldt.

---

11 MILJØRIGTIGPROJEKTERING

11.1 Lyngby-Taarbæk Kommunes miljøpolitik

Målet med Lyngby-Taarbæk Kommunes miljøpolitik er at nedbringe miljøbelastningen og dermed forbedre miljøtilstanden. Miljøpolitikken er på mange områder udtryk for en politik, der ikke tidligere har været formuleret, men som har været gældende, når der er blevet taget politiske beslutninger med miljømæssigt indhold.

Lyngby-Taarbæk Kommune er - og skal fortsat være - en grøn kommune, der både i ord og handlinger udviser en miljømæssig bæredygtig adfærd.

Lyngby-Taarbæk Kommune vil i samarbejde med borgerne, virksomhederne og andre arbejde for at fremme en bæredygtig udvikling, så vi efterlader en natur lige så rig på muligheder, som den vi overtog – gerne lidt rigere.

Kommunen vil søge at påvirke borgere, virksomheder og kommunale institutioner til at være mere ressourcebevidste ved bl.a. at fremme og støtte miljømæssige initiativer, der tages i lokalområdet. At forbedre miljøtilstanden er ikke alene et kommunalt anliggende, men en opgave, alle bør tage del i løsningen af.

Mange af de globale miljøproblemer, som f.eks. luftforurening, højt ressourceforbrug og stigende affaldsmængder, har sine rødder i lokale aktiviteter. Lyngby-Taarbæk Kommune har derfor et ansvar og en mulighed for at inddrage løsningen af både lokale og globale miljøproblemer i den lokale beslutningsproces.

Lyngby-Taarbæk Kommune vil fortsat arbejde for at forebygge og bekæmpe forurening af jord, vand og luft samt støjforurening fra trafik og virksomheder.

Lyngby-Taarbæk Kommune vil inddrage miljøhensyn i beslutninger, der vedrører indkøb, forbrug og drift, ligesom vi vil øge brugen af renere teknologi og inddrage den byøkonomiske tankegang i den kommunale planlægning.

Lyngby-Taarbæk Kommune vil sikre, at planlægningen inden for de forskellige sektorer koordineres, så kommunens udvikling går i en bæredygtig retning, hvor der samtidig opnås "mest miljø for pengene".

Det er et mål at reducere kommunes ressourceforbrug f.eks. ved fortsat energistyring og grønne regnskaber, hvor miljøtilstanden løbende registreres med henblik på at prioritere den fremtidige miljøindsats og nedbringe ressourceforbruget.

Vedtaget af Kommunalbestyrelsen i oktober 2000.

11.2 Miljørigtig projektering

Miljørigtig projektering skal udføres for at sikre optimale miljømæssige resultater inden for de givne rammer.

Der ønskes miljø- og energibevidst valg af indretning, konstruktioner og af materialer.

Det ønskes, at der ved både opførelse, drift og efterfølgende vedligeholdelse af bygningen tages størst muligt hensyn til påvirkninger af miljøet. Der skal især fokuseres på driftsenergi, materialeforbrug og indeklima i de færdige bygninger.

Miljørigtig projektering udføres i henhold til skemaer og systematik angivet i "Miljørigtig projektering, PAR publikation 7, Metode til miljørigtig projektering. Totalentreprer-

nøren skal gennem projekteringsforløbet kortlægge emner og fremlægge løbende bearbejdning af emner for bygherren inkl. anbefalinger.

11.3 Prioritering af miljøpåvirkninger

Følgende miljøpåvirkninger er prioriteret.

- Energiforbrug i driftsfasen
- Indeklima i den færdige bygning
- Materiale- og råstofforbrug

11.4 Miljømål og virkemidler

På baggrund af de prioriterede miljøpåvirkninger er der i det følgende opstillet miljømål, overordnede virkemidler samt krav/ønsker til virkemidler.

11.4.1 Energiforbrug i driftsfasen

Miljømål: Reduktion af energiforbrug under drift

Miljøpåvirkning: Energiforbrug

Overordnet virkemiddel	Krav og ønsker til virkemidler
Generel reduktion af energiforbrug	Bygning A opføres i henhold til BR10 og bygning C, D og E opføres i henhold til BR10 som energiklasse 2020.

Miljømål: Reduktion af energiforbrug under drift

Miljøpåvirkning: Energiforbrug

Overordnet virkemiddel	Krav og ønsker til virkemidler
Reduktion af el-forbrug	<p>Der udføres effektiv og intelligent belysning som f.eks. LED eller Dalistyringer på armaturer med HF forkoblinger. Belysninger styres for boliger (bad) samt for fællesområder: gange, toiletter, depoter, teknikrum og fællesrum i eksisterende bygning</p> <p>PIR eller akustisk føler på gange og trapper, dagslys og PIR styring i fællesområder. Ganglys reducers om natten til kun af bestå af lys på navne skilte. PIR detektor tænder ganglys.</p> <p>Den installerede el-effekt ønskes ikke at overstige følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ved 50 lux maks. 3 W/m² - ved 100 lux maks. 4 W/m² - ved 200 lux maks. 6 W/m² - ved 300 lux maks. 6 W/m² - ved 500 lux maks. 15 W/m² <p>For armaturer skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - armaturvirkningsgraden min. være 70% - der anvendes armaturer med lavenergilyskilder (sparepærer, kompaktrør o.lign.) - lysstofrørsarmaturer skal være med elektronisk forkobling <p>(Begrundede hensyn til lyskvalitet og effekt kan dog give mulighed for andre armaturer/lyskilder).</p>
Brug af energieffektive apparater	<p>Alle elforbrugende apparater som lyskilder, pumper, hæve/sænkeborde, it-udstyr, køleskabe elektroniske tavler mm som benyttes i kommunens bygninger skal opfylde indkøbsvejledningen udgivet af Energisparefonden.</p> <p>Hårde hvidevarer skal være effektive typer minimum A++.</p>

Miljømål: Reduktion af energiforbrug under drift

Miljøpåvirkning: Energiforbrug

Overordnet virkemiddel	Krav og ønsker til virkemidler
Reduktion af energiforbrug til ventilation	<p>De nødvendige ventilationsluftmængder bestemmes ud fra belastningerne i de enkelte rum.</p> <p>I fællesrum, der indeholder opholdsrum og fælleskøkken kan varme og personbelastningen variere kraftigt. Ventileringen udføres med variabel luftmængde, styret af CO₂ og temperatur i fællesområder, hvorved luftskiftet kan variere fra ca. 0/330-660 m³/t. Reguleringen foretages automatisk med spjæld og indblæsning via CAV armaturer.</p> <p>Ventilationsanlæg udføres med kanaldesign og ventilatorer der sikre lavt elforbrug. Anlæggene forsynes med effektiv energigenvinding på minimum ca. 80-85 % og med en lav lækage på max ca. 3 % (overførsel af udsugningsluft til indblæsning) og gerne lavere lavere pga formodet rygning.</p> <p>Der kan nedlægges horisontale varmeslanger i jorden for forvarmning om vinteren og køling af ventilationsluft med gratis og bæredygtig jordenergi, hvilket forbedrer den samlede virkningsgrad og sikrer ”gratis” køling om sommeren i varme perioder.</p> <p>Da boligerne er relativt små vil ventilering efter Bygningsreglementet med udsugning fra køkkener på 72 m³/t (basis) og fra bad på 54 m³/t medføre et relativt stort luftskifte på ca. 1,1,g/t. Det vil specielt i bygning C, D og E medføre en udfordring at nå energikravene. Etablering af solceller på bygninger samt deporter, vil sammen med korte kanaltræk kompensere for dette.</p>
Påvirkning af brugere	<p>Kilder til luftgener skal fjernes fra området eller sikres således at lugtafgivelsen minimeres.</p> <p>Lyngby-Taarbæk Kommune har indført rygepolitik</p> <p>Vinduer styres med automatisk brugerbetjent åbning, der lukker efter et forudbestemt tidsrum.</p>

Miljømål: Reduktion af energiforbrug under drift

Miljøpåvirkning: Energiforbrug

Overordnet virkemiddel	Krav og ønsker til virkemidler
Reduktion af energiforbrug til varme	<p>Lyngby-Taarbæk har indgået aftale om udbygning af fjernvarme. Varmeforsyningen skal baseres på ikke-fossile brændsler og højest mulig CO₂-reduktion. Der skal også ske en prioritering af lokale energiressourcer, og kommunen skal være testlaboratorium for nye, grønne bæredygtige varmforsyningsteknologier. Fjernvarmeindsatsen og kommunens høje ambitioner på klimaoområdet understøtter Vidensbystrategiens vision om et tæt samarbejde mellem kommunen, erhvervslivet og DTU når det handler om energibesparelser, innovation og udvikling af fremtidens bæredygtige løsninger.</p> <p>Varmeanlæg skal være et lavtemperatursystem. Anlægget tænkes dimensioneret for følgende temperaturer:</p> <p>Bygning A: fremløb 55° og retur 30°</p> <p>Bygning C, D og E: fremløb 40° og retur 30°</p> <p>Varmeanlægget skal facade/sektionsopdeles for optimal styring af fremløbstemperatur i sløjfer for hhv. bygning A og C/D/E, i alt 2 stk.</p> <p>Der skal være behovsbaseret temperaturstyring.</p> <p>Varmeanlæg skal dimensioneres for lave trykfald i hovedrør og forsynes med dynamisk regulerende ventiler til hovedfordeling og radiatorer. Hvor det er muligt ønskes rørsystem med vendt retur og et reduceret antal regulerende ventiler.</p> <p>Stor genvinding af varme i ventilationsanlæg (se ovenstående)</p> <p>Eksisterende bygning udføres med klimaskærm i henhold til BR10. Ny bygnigerne udføres i henhold til BR10 som energiklasse 2020.</p> <p>Bygherren kan kræve dokumentation for medregning af kuldebroer f.eks. med Heat 2 i energirammeberegningen samt sikre disse er projekteret tilfredsstillende.</p>
Påvirkning af brugere	<p>Der installeres el-, varme- og vandmålere i boliger og fællesarealer.</p>

Miljømål: Reduktion af energiforbrug under drift

Miljøpåvirkning: Energiforbrug

Overordnet virkemiddel	Krav og ønsker til virkemidler
Reduktion af energi ved effektiv styring af tekniske anlæg (CTS)	Hvor der er varierende vandmængder i varmeanlægget, som hovedanlæg og radiatorsløjfer, skal pumper være frekvensregulerende. Ventilationsanlæg forsynes med automatik for optimal styring af alle funktioner Kammerventilatorer skal være frekvensomformere eller EC motorer. 1 stk. Anlæggene behovsstyres efter rumtemperatur og CO ₂ koncentration i de enkelte rum. 1 stk. fællesrum i bygning A behovsstyres efter rumtemperatur og CO ₂ koncentration. Øvrige rum udenfor boliger ventileres med konstante luftmængder. I boliger kører emhætten 72/144 m ³ /t timerstyret. Blandesløjfer reguleres efter ude temperaturen, solpåvirkning og rumtemperaturen. Styring af belysning ved hjælp af følere, daglys styring og natbelysning.
Alternativ energiforsyning, vedvarende energi.	Der etableres solcelle-anlæg til produktion af el.

11.4.2 Indeklima i den færdige bygning

Miljømål: Reduktion af miljøbelastning under drift

Miljøpåvirkning: Indeklima og arbejdsmiljø.

Overordnet virkemiddel	Krav og ønsker til virkemidler
Generelt om arbejdsmiljø	Der henvises til Indeklimahåndbogen SBI-anvisning 196, 2. udgave 2000

Miljømål: Reduktion af miljøbelastning under drift
Miljøpåvirkning: Indeklima og arbejdsmiljø.

Overordnet virkemiddel	Krav og ønsker til virkemidler
Materiale valg	<p>Der skal vælges materialer, der er rengøringsvenlige med minimalbrug af rengøringsmidler.</p> <p>Overflader, der kræver olie, polish mv. skal undgås.</p> <p>Materialer der er mærket med den frivillige ordning: Dansk Indeklima Mærkning (DMI) vil foretrækkes.</p> <p>Der skal afsættes tid til afgang af stoffer og materialer inden ibrugtagning.</p> <p>Byggematerialer skal under udførelsen sikres mod opfugtning, så fremtidige fugtskader undgås</p> <p>Bygningsdetaljeringen skal udføres, således at kuldebroer og kondensdannelse, med efterfølgende fugtskader, elimineres.</p>
Påvirkning af brugere	<p>Der skal udarbejdes fyldestgørende drift og vedligeholdelsesmanualer samt gives en grundig instruktion til beboere og driftspersonalet</p>

Miljømål:	Reduktion af miljøbelastning under drift
Miljøpåvirkning:	Indeklima og arbejdsmiljø.
Overordnet virkemiddel	Krav og ønsker til virkemidler
Styring af ventilation	<p>Der etableres CTS Styring, der overvåger og sikrer at anlægget altid er i drift.</p> <p>Der etableres automatisk styring ventilationsbehovet i forhold til behov i boliger (trykstyret) og i et fællesrum CO₂ og temperatur. Derved sikres at ventilationen er tilstrækkelig ved stor personbelastning.</p> <p>Hvis der etableres varmeslanger i jord sammen med ventilationsanlægges kan der køles i varme perioder om sommeren.</p> <p>Alle komponenter, der kræver pasning og vedligeholdelse, skal være let tilgængelige og skal monteres sådan, at arbejdet kan foretages på en hensigtsmæssig og sikkerhedsmæssigt forsvarlig måde. Aggregater skal mærkes sådan, at betjeningsmåde og funktion er umiddelbart forståelig.</p> <p>Service fra stige accepteres f.eks. ikke og adgang skal forventes godkendt af AT.</p> <p>Ventilationsanlæg skal forsynes med måleudtag, komponenter eller instrumenter, der muliggør en kontrol af, at de ønskede ydelser er til stede.</p> <p>Trækgener undgås fra vindfang ved hjælp af automatiske døres åbningstakt.</p>
Påvirkning af brugerne	<p>Lyngby-Taarbæk Kommune har indfør rygepolitik, så der ikke må ryges inden døre i arbejdsrum.</p> <p>Forsøge at påvirke og hjælpe beboerne til at stoppe med at ryge.</p> <p>Sørge for at lugtende affald væk for boenheden umiddelbart.</p> <p>Brug af emfang i køkkener.</p>
Styring af varmeanlæg	<p>Der etableres CTS Styring, der overvåger og sikrer at anlægget altid er i drift.</p> <p>Varmer reguleres efter udetemperaturen, solpåvirkning og rumtemperaturen, så ensartet temperatur opnås.</p> <p>Der skal udarbejdes brugervejledning for styring og regulering af det termiske indeklima.</p> <p>Der udarbejdes fyldestgørende drifts og vedligeholdelsesmanualer samt anvisning til fejlfinding og rengøring.</p>

Miljømål: Reduktion af miljøbelastning under drift
Miljøpåvirkning: Indeklima og arbejdsmiljø.

Overordnet virkemiddel	Krav og ønsker til virkemidler
Indretning der opfylder krav til personalets arbejde, arbejdsarealer og hjælpemidler.	Indretning af boliger og fællesarealer, så der er plads til evt. plejepersonale og brug af hjælpemidler, så arbejdsskader ved løft og u hensigtsmæssige arbejdsstillinger undgås.

11.4.3 Materiale og råstofforbrug

Miljømål: Optimering af brug af miljøvenlige materialer

Miljøpåvirkning: Råstofforbrug

Overordnet virkemiddel	Krav og ønsker til virkemidler
Valg af materialer ud fra de samlede miljøpåvirkninger set over materialets livscyklus	<p>Produkter, der indeholder stoffer i henhold til nyeste udgave af Miljøstyrelsens liste over uønskede stoffer, skal undgås.</p> <p>Det skal tilstræbes at anvende materialer der er mærket med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dansk Indeklima Mærkning (DIM) • Det europæiske miljømærke, EU's miljøblomst • Svanemærket - det nordiske miljømærke <p>Der skal vælges materialer, der kræver minimum af vedligeholdelse.</p> <p>Størstedelen af byggeriets bygningsdele skal være naturlige og /eller genanvendelige materialer. F. eks beton, tegl, træ, stål, glas, aluminium, natursten.</p> <p>Maling, lime, og spartel- og fugemasser skal være malkode 00-1. Gulvmaling max malkode 00-5 i henhold til Malerfagligt Behandlings-Katalog, MBK.</p> <p>Der må kun anvendes lovligt og bæredygtigt træ, der kan dokumenteres med et sporbarhedscertifikat fra enten FSC eller PEFC.</p>
Optimering af genanvendelse	<p>Byggematerialer, der kun kan bortskaffes ved deponering, ønskes ikke anvendt.</p> <p>Der må ikke anvendes trykimprægneret træ, ud over særligt udsat træværk, hvor det anbefales i SBI-anvisninger eller Murefagets Oplysningsråd.</p> <p>PVC må ikke anvendes.</p>

11.5 Miljøplan

På baggrund af nærværende miljøprogram, skal Totalentreprenøren opstille en miljøplan, der beskriver, hvorledes de opstillede miljømål og virkemidler vil blive indfriet.

Miljøplanen skal indeholde aktivitets- arbejds- og tidsplan for det miljøfaglige arbejde, der vil blive gennemført i projekterings- og udførelsesfasen. Endelig miljøplan skal godkendes af bygherren.

Totalentreprenøren udpeger ansvarlig for miljøplanens gennemførelse. Den ansvarlige udarbejder Statusnotater og ajourfører miljøplanen under udarbejdelse af hovedprojekt samt ved aflevering af det endelige hovedprojekt.

Ved aflevering af byggeriet skal der afleveres en resumerende rapport over den samlede miljøindsats.

---

12 PLAN FOR SIKKERHED OG SUNDHED

12.1 Arbejdsmiljø

Lyngby-Taarbæk Kommune ønsker at sætte fokus på et godt arbejdsmiljø. Arbejdsmiljøet skal indgå som en naturlig del i projekterings-, planlægnings- og udførelsesfasen.

Lyngby-Taarbæk Kommune vil varetage bygherrens forpligtelser i henhold til Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 117 af 5. februar 2013, beskrevet i AT vejledning F.1.2 Marts 2003 - 2. udgave juni 2008. Bygherrens ansvar og pligter.

Bygherren vil udpege en koordinator, der skal koordinere for sikkerhed og sundhed under projekteringen af bygge-/anlægsprojektet og under udførelsen af bygge- og anlægsarbejdet. Totalentreprenøren skal samarbejde med bygherrens Sikkerhedskoordinator.

Overordnede forpligtelser efter arbejdsmiljølovgivningen:

- at afgrænse sikkerhedsforanstaltningerne i fællesområderne
- at udarbejde en plan for sikkerhed og sundhed for byggepladsens indretning og drift
- at koordinere sikkerhedsarbejdet på bygge-/anlægspladsen
- at anmelde byggepladsen til Arbejdstilsynet. Anmeldelse skal ske elektronisk via Virk.dk.

12.1.1 Totalentreprenørens forpligtelser

Totalentreprenøren skal i henhold til krav i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 110 af 5. februar 2013 "Bekendtgørelse om projekterendes og rådgiveres pligter m.v. efter lov om arbejdsmiljø" sikre, at den projekterendes pligter til at reglerne i arbejdsmiljølovgivningen kan overholdes i forbindelse med projektets gennemførelse og det gennemførte projekts vedligeholdelse.

Projekterende skal i projektet angive, af hensyn til det sikkerheds- og sundhedsmæssige ved de arbejdsprocesser, arbejdsmetoder, materialer, konstruktioner m.v. som foreskrives eller som forudsættes anvendt, hvorledes de enkelte arbejder eller arbejdsfaser skal tilrettelægges i forhold til hinanden, så arbejdet kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Totalrådgiveren skal give bygherrens koordinator de oplysninger og i givet fald den beskrivelse, der skal foreligge med henblik på koordinatorens vurdering af udarbejdelsen af den journal, som er tilpasset bygværkets karakteristika og indeholder en liste over de emner vedrørende sikkerhed og sundhed, der bør tages hensyn til i forbindelse med eventuelle fremtidige arbejder, jf. bekendtgørelse om bygherrens pligter. Journalen skal indgå i den liste, der udarbejdes af den projekterende.

12.1.2 Byggepladsindretning

Alle nødvendige udgifter til indretning og drift af byggepladsen skal være indeholdt i tilbuddet. Indretning af byggepladsen skal ske efter gældende bekendtgørelser og branchevejledninger.

Omkringliggende veje, fortov og cykelstier er i brug under byggefasen, hvorfor der ved planlægning af arbejdets udførelse skal tages stort hensyn hertil og tilbuddet skal indeholde alle nødvendige udgifter til afdækninger, befugtning, midlertidige byggepladsinstallationer, afspærrings-foranstaltninger mv. for at dette kan sikres.

Til parkering for personale og håndværkere tilknyttet byggepladsen kan alene disponeres over byggepladsarealet.

Informationskiltning om arbejdet skal ordnes under ét og efter bygherrens anvisninger og godkendelse. Udgifter hertil skal være indeholdt i tilbuddet.

Totalentreprenøren skal foranledige opsat nødvendige advarselsskilte i forbindelse med byggepladsen og bygge- og anlægsarbejderne.

12.1.3 Byggepladsens område

Totalentreprenøren skal foretage renholdelse i det omfang omgivende veje og byggeplads bliver ”forurenede” i forbindelse med trafik til og fra arbejdsstederne.

Alle skader på belægninger der opstår som følge af arbejdets udførelse, herunder skader fra transportere til arbejdet, skal udbedres uden udgifter for bygherren.

Under byggefasen skal der være uhindret adgang til bagvedliggende bygninger.

12.1.4 Adgangsforhold

Totalentreprenøren skal vedligeholde og renholde adgangen til byggefeltet efter aftale med Lyngby-Taarbæk Kommune.

Adgangen til byggepladsen sker fra nord via Christian X's Allé.

Totalentreprenøren skal inden afgivelse af tilbud gøre sig bekendt med forholdene på stedet.

12.1.5 Hegn

Der skal opsættes fast og stabilt hegn om byggepladsen.

Udgifter hertil skal være indeholdt i tilbuddet.

12.1.6 Renholdelse, rengøring og tørholdelse

Totalentreprenøren er ansvarlig for at affaldshåndtering foretages efter gældende regler og regulativer.

Byggeplads, bygninger og anlægsarealer skal renholdes således at affald ikke udgør nogen sundhedsfare eller er til gene eller risiko for arbejdets fremme. Der skal endvidere indregnes en fuldstændig rengøring inden aflevering.

Det påhviler Totalentreprenøren at drage omsorg for, at overfladevand herunder smeltevand på byggepladsen og på anlægsarealerne ledes bort og fjernes samt bortledning af regnvand fra bygning etableres. Endvidere skal alle udgravninger holdes fri for vand og være sikkert indhegnede og om fornødent afmærkede.

I forbindelse med nedrivninger skal støv minimeres eksempelvis ved befugtning.

12.1.7 Vand, kloak og el til byggebrug

Totalentreprenøren udfører midlertidig vandforsyning, samt kloak til byggepladsen, herunder nødvendigt jord- og ledningsarbejde og tilslutninger til toiletvogne m.m. Vandforbrug samt kloak- og vandafledningsudgifter skal være indeholdt i tilbuddet.

Totalentreprenøren foranlediger opsat og vedligeholdt alt nødvendig og lovpligtig orienteringsbelysning samt byggepladstavler for el udvendig og indvendig. Alt materiel skal være godkendt men ikke nødvendigvis nyt. Ved byggepladsens afrigning fjernes hele installationen. Elforbrug skal være indeholdt i tilbud.

Der opsættes i den forbindelse separate målere, så forbruget ved byggeriets afslutning kan opgøres korrekt.

12.1.8 Skure m.m.

Totalentreprenøren skal foranledige opsætning, nedtagning, vedligeholdelse og drift af alle nødvendige skure til eget og underentreprenørers mandskab, værktøj m.v. inklusive nødvendige installationer. Herunder sanitetsskure med toilet, omklædnings-, vaske- og brusefaciliteter.

Af hensyn til det begrænsede areal til byggeplads skal opstilling af skure og materielcontainere mv. påregnes etableret i minimum 2 etager.

Spiserum samt sanitetsrum skal indrettes i henhold til Arbejdstilsynets regler.

Totalentreprenøren forestår endvidere opsætning, nedtagning og drift af konduktørskur med mødefaciliteter. Konduktørskuret skal rengøres dagligt og skal være fuldt opvarmet i perioden mellem kl. 6 og 18.

Installationer, herunder afløb, skal tilsluttes og efter endt brug skal samtlige ledninger og brønde nedtages.

Alle ovennævnte arbejder samt udgifter til drift og opvarmning af skure skal være indeholdt i tilbuddet.

12.1.9 Transport, aflæsning og oplag af materialer

Udføres i henhold til "Miljømæssige forhold ved bygge- og anlægsvirksomhed" Lyngby-Taarbæk Kommune.

12.1.10 Afsætning

Al nødvendig afsætning udføres af totalentreprenøren og skal være indeholdt i tilbuddet.

12.1.11 Byggeaffald og restforurening

Udføres i henhold til "Miljømæssige forhold ved bygge- og anlægsvirksomhed" Lyngby-Taarbæk Kommune.

12.2 Vinterforanstaltninger

I perioden fra 1. november til 31. marts skal arbejdet gennemføres i henhold til Erhvervs- og Byggestyrelsens bekendtgørelse nr. 477 af 18. maj 2006 om bygge- og anlægsarbejde i vinterperioden. Totalentreprenøren overtager bygherrens pligter i henhold til bekendtgørelsens § 3, stk. 1 og 2.

Alle årstids- og vejrligsbestemte foranstaltninger samt lukning, opvarmning og ventilation skal være indregnet i tilbuddet.

Totalentreprenøren er forpligtet til at planlægge arbejdet således, at standsninger i videst muligt omfang undgås. Planlægningen gennemføres i henhold til vejledningen til vinterbekendtgørelsen samt efter anvisninger fra Vinterkonsulenterne for Bygge og Anlæg.

Totalentreprenøren skal påregne, at arbejdet på den kritiske vej i projektet på grund af vejrliget standses eller sinkes 1 arbejdsdag pr. uge i vinterperioden og ½ arbejdsdag pr. uge uden for vinterperioden.

12.3 Udtørring

Periode til udtørring skal planlægges og fremgå af arbejdsplanen. Totalentreprenøren skal dokumentere at udtørring er foretaget så den opfylder krav for efterfølgende arbejder.

Udgifter til udtørring, herunder energiudgifter, skal være indeholdt i tilbuddet.

---

13 TOTALENTREPRISEKONKURRENCE

Opgaven udbydes i begrænset udbud med bekendtgørelse i henhold til Udbudsdirektivet, direktiv nr. 2004/18/EF af 31. marts 2004. Udbuddet er annonceret ved udbuds bekendtgørelse i EU-tidende, dokument 2013/S 198-341427

Bygherren har prækvalificeret 5 teams til at afgive tilbud på opgaven.

13.1 Ordregiver

Ordregiver er Lyngby-Taarbæk Kommune, Center for Arealer og Ejendomme, Lyngby Torv 17, 2800 Kongens Lyngby

Ordregivers kontaktperson for udbuddet er bygherrerådgiver Jørgen Lilholm, Lilholm & Partnere, Lundtoftegårdsvej 95, 1., 2800 Kongens Lyngby, e-mail: jl@lilholmogpartnere.dk.

13.2 Udbudsmateriale

Udbudsmaterialet består af følgende dokumenter:

1. Nærværende dokument benævnt Byggeprogram, maj 2014.
2. Totalentreprisekontrakt, maj 2014.
3. Tilbudsliste, maj 2014
4. Bilag i henhold til bilagsfortegnelse i nærværende dokument.

Udbudsmaterialet er tilgængeligt på www.byggeweb.dk og har titlen ”Lyngby-Taarbæk Kommune, Omsorgsboliger Buddingevej 50”.

De bydende modtager e-mail med besked om adgangstilladelse. E-mailen tilsendes den kontaktperson fra den enkelte bydende som oplyst. Kontaktperson har mulighed for at tildele andre adgang til udbudsmaterialet jf. Byggeweb Udbud, tilbudsgivermanual.

Spørgsmål vedrørende Byggeweb Udbud kan rettes til: Daniel Jacobsen, tlf: 20 92 99 00 eller mail dj@byggeweb.dk.

13.3 Tidsplan

Tidsplan fremgår af totalentreprisekontrakt.

13.4 Økonomiske forudsætninger

Projektets samlede tilbudssum kan ikke overstige en Samlet tilbudssum på **kr. 44 mio.** Såfremt den maksimale pris overskides vil tilbuddet blive erklæret ikke-konditionsmæssigt og vil ikke indgå i bedømmelsen.

13.5 Tilbuddets omfang

Tilbuddet skal omfatte en fuldstændig udfyldt og underskrevet tilbudsliste vedlagt alle de ønskede bilag.

Med tilbuddet skal endvidere følge totalentreprisekontrakt i underskrevet stand.

Tilbudsprojektet, jf. Tilbudslistens punkt 5.1, skal indeholde en skriftlig redegørelse vedrørende den arkitektoniske idé, funktion, miljø, materialevalg i form af en summa-

risk bygningsdelsbeskrivelse, konstruktions- og installationsprincipper samt overvejelser om drift og vedligehold.

Redegørelsen kan have følgende opbygning og skal minimum have følgende indhold:

- Generel beskrivelse af byggeriet (hoveddisposition, byggeriets placering, funktioner, adgangsforhold, samt udeareal mv.)
- Konstruktive hovedprincipper.
- Byggeteknik (bygningbasis, primære bygningsdele, komplettering, overflader, VVS-anlæg, el- og mekaniske anlæg, CTS, inventar og udstyr, jf. SfB systemets hovedgrupper). Beskrivelse af tekniske installationer og principper herfor skal indeholde fabrikater og typer på væsentlige komponenter.
- Beskrivelse af indeklima, energimæssige samt bæredygtighedsforhold, med beregninger for bygningens forventede energiforbrug samt redegørelse for tiltag til det forventede klima.
- Beskrivelse af drift og vedligeholdelse med totaløkonomiske beregninger for minimum facader, vinduer og tage.
- Beskrivelse af hvorledes entreprenøren varetager Byggeledelse, IKT-ledelse, Kvalitetssikringsledelse og miljøledelse samt CV'er for nøglemedarbejdere og deres ansvarsområder.
- Arealoversigt med opgørelse af det totale bruttoetageareal opgjort efter BBR.

Tilbudsprojektet skal som minimum indeholde følgende tegninger, der skal give fuld forståelse for den foreslåede løsning:

- Beliggenhedsplan/bebyggelsesplan visende nybyggeriets placering i forhold til eksisterende bygninger og anvisning på eventuelle friarealers udnyttelse i mål 1:200
- Etageplaner i mål 1:100/1:200
- Facader i mål 1:100/1:200
- Typiske snit i mål 1:50/1:100
- Planer af boenheder i 1:50/ 1:100
- Terrænplan med hovedføringsveje og stikledninger for tekniske installationer i mål 1:200
- Plantegning med hovedføringsveje for installationer i mål 1:200
- Rummelige illustrationer som 3D visualiseringer med perspektiver efter eget valg
- Oversigt over fast inventar
- Oversigt over drifts og vedligeholdelsesudgifter per år for de første 10 år
- Totaløkonomiske beregninger jf. ovenfor
- Redegørelse for støjsikring af boliger og ude opholdsarealer.

Tilbuddet skal afleveres som elektroniske pdf-filer egnet til mangfoldiggørelse.

Tilsvarende leveres med tilbuddet en elektronisk præsenterings/planche samt en bygningsmodel som beskrevet under punkt 9.3.1 Visualisering.

13.6 Tildelingskriterier

Ordren tildeles det økonomisk mest fordelagtige tilbud med følgende underkriterier:

13.6.1 Tilbudt økonomi (samlet vægtning 25 %)

Den samlede tilbudssum jf. TBL 1.0

Tilbudssummen skal indeholde den samlede ydelse i forbindelse med opgaven som det fremgår af det samlede udbudsmateriale.

Der lægges vægt på den laveste tilbudssum

13.6.2 Byggeriets udformning (samlet vægtning 35 %)

Tilbudsgivers forslag til byggeriets udformning, indretning og ydre fremtræden m.v. uprioriteret rækkefølge.

- Planudformning (vægtning 25 %)
- Funktionalitet (vægtning 25 %)
- Æstetik og byggeriets kvalitet (vægtning 25 %)
- Energiforbrug, indeklima og bæredygtighed (vægtning 25 %)

Der vil bl.a. blive lagt vægt på materialevalg til understøtning af byggeriets arkitektur. Materialers levetid samt drift- og vedligeholdelse, herunder totaløkonomiske beregninger.

Der vil blive lagt vægt på at opnå så lavt et energiforbrug som muligt for ombygningen. Nybyggeriet skal opfylde energiklasse 2020.

13.6.3 Organisation og sagens bemanning (vægtning 25 %)

Ved organisation og bemanning forstås tilbudsgivers beskrivelse af den tilbudte projektorganisation inkl. organisationsdiagram og CV'er for nøglemedarbejdere.

Ved vurdering af organisation og bemanning vil der blive lagt vægt på, at tilbudsgiver formår at tilbyde en velorganiseret bemanning, der er i besiddelse af den rette kombination af erfaring og kompetencer, der sandsynliggør, at projektorganisationen kan mestre den pågældende opgave.

Ordregiver ser gerne, at CV'ernes enkelte referencer redegør for medarbejderens rolle deri samt opgavens byggesum.

Ordregiver ser gerne, at beskrivelsen ikke fylder mere end 2 A4 sider inkl. diagram.

Endvidere ser ordregiver gerne, at der vedlægges CV'er på nedenstående nøglepersoner og at CV'er ikke fylder mere end 1 A4 side.

Nøglepersoner:

- CV 1: Entreprenørens projektleder
- CV 2: Projekteringsleder
- CV 3: Sagsarkitekt
- CV 4: Sagsingeniør
- CV 5: Byggeleder
- CV 6: IKT-leder
- CV 7: Kvalitetssikringsansvarlige
- CV 8: Ansvarlig for miljøledelse.

13.6.4 Sagens gennemførelse: (vægtning 15 %)

Ved sagens gennemførelse forstås tilbudsgivers beskrivelse af den tilbudte proces inkl. procesdiagram. Beskrivelsen bør indeholde tilbudsgivers forslag til processen fra tilpasning af konkurrenceforslag til aflevering af byggeriet og 1-års eftersyn.

Ved vurdering af sagens gennemførelse vil der blive lagt vægt på, at tilbudsgiver formår at redegøre for en proces der inddrager tilbudsgivers egne kompetencer i den interne organisation, samt relevant og konstruktivt samarbejde med bygherrens organisation.

Ordregiver ser gerne, at beskrivelsen ikke fylder mere end 2 A4-sider, inkl. diagrammer.

Det økonomisk mest fordelagtige tilbud er det tilbud der samlet opnår den højeste score ved en sammenlægning af den vægtede karakter for hvert af de fire underkriterier.

13.7 **Bedømmelse af tilbud**

Udvælgelsen af det økonomisk mest fordelagtige tilbud vil blive foretaget af et nedsat bedømmelsesudvalg bestående af:

- Direktør Ulla Agerskov
- Kommunaldirektør Søren Hansen
- Centerchef Dorte Vangsø Rasmussen
- Centerchef Christian Rønn Østeraas
- Repræsentant for Seniorrådet, Aase Stephensen
- Bygningschef og arkitekt maa Bent Ellegaard

13.8 **Besigtigelse og spørgemøde**

Mødet afholdes den 3. juli. 2014 kl. 10.00, Buddingevej 50, 2800 Kongens Lyngby

Tilmelding til deltagelse stiles til Byggeweb.

13.9 **Spørgsmål**

De tilbudsgivende opfordres til at stille afklarende spørgsmål i tilbudsperioden.

Spørgsmål vedrørende udbuddet stiles til Byggeweb.

Spørgsmål bør stilles snarest muligt og helst inden 3. september. 2014.

Sidste frist for besvarelse af spørgsmål er 5. september 2014.

Skriftlig besvarelse og eventuelle rettelser og tilføjelser til udbudsmaterialet skal betragtes som en del af det samlede udbudsmateriale og vil løbende være tilgængeligt på byggeweb.

13.10 **Tilbudsfrist**

Tilbud afleveres digitalt til Byggeweb senest:

Fredag den 12. september 2014, kl. 12.00

Aflevering sker ved upload af dokumenter, der opfylder de på websiden anførte afleveringskrav, samt efterfølgende klik på knappen ”Aflever tilbud.”

Der henvises i det hele taget til Byggeweb, Udbud – Tilbudsgivermanual.

Tilbud, der modtages efter fristens udløb, vil ikke blive taget i betragtning.

13.11 Vedståelse af tilbud

Tilbudsgiver skal vedstå sit tilbud i 5 mdr. fra tilbudsfristens udløb. Tilbudsgiveren er bundet af sit tilbud, indtil bygherre har indgået kontrakt, dog mindst indtil vedståelsens udløb. Meddelelse om tildelingsbeslutningen indebærer således ikke, at tilbudsgiveren allerede pr. dette tidspunkt er frigjort fra sit tilbud.

13.12 Orientering om hovedtilbudssummer og eventuelle forbehold

Samtidig med upload af tilbud skal tilbudsgiver foretage et upload af Resume af tilbudsliste med hovedtilbudssummer og eventuelle forbehold.

Resume af tilbudslisten for hvert af de bydende tilbudsgivere vil være tilgængelig for de bydende umiddelbart efter tilbudsfristens udløb.

13.13 Præsentation af tilbud

Tilbudsgiver præsenterer sit tilbud for ordregiver 15. september 2014.

Der fremsendes en nærmere plan for præsentationen.

Præsentationen indgår ikke i bedømmelsen af tilbuddet.

13.14 Forbehold og alternative tilbud

Tilbudsgiver opfordres til ikke at tage forbehold, da forbehold indebærer risiko for, at tilbuddet ikke vil blive taget i betragtning. I stedet for at overveje forbehold opfordres tilbudsgiver til tidligst muligt at henlede bygherres opmærksomhed på eventuelle uklarheder i udbudsmaterialet ved at fremsætte spørgsmål i overensstemmelse med punkt 13.9.

Eventuelle forbehold skal angives i tilbudsgivers tilbudsbrev.

Alternative tilbud modtages ikke.

13.15 Tilbudsvederlag m.v.

For afgivelse af konditionsmæssige tilbud vil der blive udbetalt 100.000,- kr. ekskl. til hver af de indbudte totalentreprenører. Den vindende totalentreprenør vil ikke få beløbet udbetalt, hvis der skrives kontrakt. Hvis byggesagen standses vil vinder projektet blive honoreret med 100.000,- kr. ekskl. moms.

13.16 Aftaler og kontrakter

Aftalegrundlaget er i henhold til ABT93 med følgende supplement og fravigelser:

A. Aftalegrundlaget § 1. almindelige bestemmelser.

Stk. 2: Al projektering skal være med i tilbuddet.

A. Aftalegrundlaget § 3. Entreprenørens tilbud.

Stk. 1: En af de bydende skal have bemyndigelse til med bindende virkning at føre forhandlinger, betaling og træffe afgørelser. Tilbuddet skal indeholde præcis angivelse af hvem, der er bemyndiget.

Stk. 2: Vedståelsesfrist ændres til 60 dage.

Stk. 3: Tilbudsmaterialet vil ikke blive tilbageleveret.

Stk. 7: Uden vederlag kan Bygherren anvende projektet til udstilling, drift og andre ikke kommercielle formål.

Totalentreprenøren, skal dokumentere, at der i totalentreprenørens interne aftaler anføres at bygherren har de anførte rettigheder vedr. projektmateriale.

De indkomne forslag til hører bygherren. Bygherren har ret til at benytte ideer og løsninger fra de enkelte forslag og indarbejde disse i vinderforslaget.

A. Aftalegrundlaget § 5 overdragelse af rettigheder.

Stk. 4: Angivelse af underrådgivere skal oplyses i tilbuddet. Hvis der er ændringer skal de meddeles skriftlig til bygherren og inden kontraktindgåelse.

B. Sikkerhedsstillelse og forsikring §6 Entreprenørens sikkerhedsstillelse

Stk. 1: Sikkerhedsstillelsen skal udformes efter Lyngby-Taarbæk Kommunes garanti-koncept.

Garantien skal stilles ved kontraktindgåelse.

B. Sikkerhedsstillelse og forsikring §7 Bygherrens sikkerhedsstillelse

Bygherren sidestilles med offentlig institution, hvorfor der ikke stilles sikkerhed.

B. Sikkerhedsstillelse og forsikring §8 Forsikring

Totalentreprenøren og dennes underentreprenører skal tegne lovpligtige forsikringer og almindelig erhvervsansvarsforsikring.

Totalentreprenøren skal sørge for at rådgiverne tegner projektansvarsforsikring med 5 års ophørsdækning med et omfang kr. 10.000.000 kr. for person og tingskade.

Forsikring for materiel, værktøj, skure og andre effekter, der tilhører entreprenøren er entreprenørens eget ansvar.

C. Entreprisens udførelse §10 Entreprenørens ydelser

Stk. 3: Entreprenøren har ansvaret for forsvarlig opbevaring og sikring af materialer leveret på byggepladsen.

Stk. 4: Aftaler mellem entreprenør og leverandør skal indgås i henhold til AB92

Aftale mellem totalentreprenør og rådgivere skal indgås i henhold til ABR89.

Stk. 5: Entreprenøren er selv ansvarlig for udarbejdelse af projekt og valg af leverandører kravet i § 10 stk. 4 skal under alle omstændigheder opfyldes.

C. Entreprisens udførelse § 11 Projektgennemgang, dokumentation og prøver

Stk. 4: Udgifter ved kassation er bygherren uvedkommende og giver ikke ret til tidsfristforlængelse.

C. Entreprisens udførelse § 15 Uklarheder, hindringer eller lignende forhold

Stk. 4: Hindringer eller ulemper, der ikke findes i større omfang end der sædvanligvis ville forekomme i jordarbejder, skal være indeholdt i tilbuddet.

C. Entreprisens udførelse § 18 Entreprenørens kontrol

Bygherrens godkendelse af entreprenørens organisation fritager ikke entreprenøren det fulde ansvar for organisationens kapacitet og virke.

C. Entreprisens udførelse § 19 Byggemøder

Bygherren skal have adgang til referater mm via byggeweb.

D. Bygherrens betalingsforpligtelser § 22 Betaling

Stk. 1: Bygherrens betalingsfrist ændres til 30 arbejdsdage. A'contobetaling og ekstraarbejder skal faktureres særskilt.

Stk. 6: Entreprisesummen indeks reguleres ikke.

Stk. 10: Bygherrens betalingsfrist ændres til 30 arbejdsdage.

E. Tidsfristforlængelse og forsinkelse § 25 Entreprenørens hæftelses ved forsinkelse.

Stk. 2 Såfremt entreprenøren overskrider de fastlagte tidsfrister jf. tidsplanen, betaler entreprenøren bod for hver påbegyndt arbejdsdag tidsfristerne overskrides.

Bodens størrelse fastsættes til 1⁰/₁₀₀ af entreprise summen ekskl. moms pr. arbejdsdag, dog min 30.000 kr. Bodden afregnes i først kommende udbetaling.

F. Arbejdets aflevering § 28 Afleveringsforretning:

Stk. 2: Mangler omfatter forsinkelse og fordyrelse af ibrugtagning. Flere uvæsentlige mangler medfører at manglerne vil opfattes som væsentlig mangel. Manglende drifts- og vedligeholdelses dokumentation, kvalitetssikringsdokumentation vil blive betraget som væsentlig mangel.

G Mangler ved arbejdet § 30 Mangelbegrebet

Stk. 1: Bygherrens gennemgang af entreprenørens projektmateriale, leverancer og udførte arbejder, fritager ikke entreprenøren for at levere kontraktmæssige ydelser.

G Mangler ved arbejdet § 31 Mangler påvist ved afleveringen

Stk. 2: Alle følgearbejder ved mangelahjælpsningen udgør en del af mangelahjælpsningen.

H 1- og 5-års eftersyn § 37 1-års eftersyn

Stk. 1: Totalentreprenøren afholder egne og dennes rådgiveres udgifter til 1-års eftersyn.

H 1- og 5-års eftersyn § 38 5-års eftersyn

Stk. 1: Totalentreprenøren afholder egne og dennes rådgiveres udgifter til 5-års eftersyn.

I Særligt om ophævelse § 44 Fællesregler om ophævelse

Stk. 5: Totalentreprenøren skal dokumentere at det er aftalt med entreprenørens rådgivere, at bygherren har de angivne rettigheder vedr. projekt materialet.

J Tvister § 45 Syn og skøn

Stk. 1 Tvister berettiger ikke til arbejdets standsning eller forsinkelse.

13.16.1 Øvrige betingelser

Der henvises til betingelser i udbudsbrevet vedr. tilbuddets afvikling.

Der ydes ingen garanti eller nogen form for erstatning ved bortkomst eller beskadigelse af de indleverede materiale.

Bygherren forbeholder sig ret til at udstille det indleverede materiale offentligt efter forudgående meddelelse til konkurrencedeltagerne.

Ejendomsretten til de indkomne forslag til hører bygherren. Ophavsretten forbliver hos forslagsstilleren.

13.17 Annullering af udbud

Indtil udbudsforretningen er afsluttet med indgåelse af en endelig kontrakt, vil udbudsforretningen kunne annulleres af bygherre, såfremt der er en saglig grund hertil.

---

14 LITTERATURHENVISNINGER

14.1 Love og bekendtgørelser

- Bygningsreglementet 2010
- Udbudsdirektivet ”Europa-Parlamentets og Rådet direktiv nr.: 2004/18/EF
- Tilbudslovens regler om Bygge- og anlægsvirksomhed
- Tilbudslovens regler om vare- og tjenesteydelseskontrakter.
- BEK nr. 1075 Bekendtgørelse om markedsføring, salg og markedskontrol af byggevarer.
- Bekendtgørelse om krav til anvendelse af Informations- og Kommunikations teknologi i byggeri nr. 1381 13.12.2010
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 117 af 5. februar 2013.
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 110 af 5. februar 2013 ”Bekendtgørelse om projekterendes og rådgiveres pligter m.v. efter lov om arbejdsmiljø”
- Arbejdstilsynets bekendtgørelses nr. 692 af 10. juni 2013, Bekendtgørelser om indretning m.v. af elevatorer.
- Stærkstrømsbekendtgørelsen (SBei) Afsnit 6 og supplerende afsnit

14.2 SBI Anvisninger

- SBI anvisning nr.: 230 om BR 10
- SBI anvisning nr.: 222, Tilgængelige boliger
- SBI anvisning nr.: 146 Køkkener for Bevægelsehæmmede
- SBI anvisning nr.: 217 Udførelse af bygningsakustiske målinger.
- SBI anvisning nr.: 196, Indeklimahåndbogen - 2. udgave. Statens Byggeforsknings Institut, 2000.
- SBI anvisning nr.: 233 Radonsikring af nye bygninger
- SBI anvisning nr.: 215 Dimensionering af glas i klimaskærm og nr.:
- SBI anvisning nr.: 192 Glas i byggeriet.
- SBI anvisning nr.: 201 Blyfri tagindæknninger,
- SBI anvisning nr.: 237 Lydisolering mellem boliger – nybyggeri.
- SBI anvisning nr.: 200 Vådtrum.
- SBI- anvisning 230 Tjeklister Om Bygningsreglementet 2012, 2. udgave

14.3 DS, Danske Standarder

- DS 3028 Tilgængelighed for alle – Standarden er i store dele indarbejdet i SBI’s tjeklister
- DS 490 Lydklassifikation af boliger.
- DS/EN 12354-6 Bygningsakustik – Beregning af bygningers akustiske egenskaber ud fra bygningselementers egenskaber
- DS/EN ISO 7730 ”Ergonomi indenfor termisk miljø – Analytisk bestemmelse og fortolkning af termisk komfort ved beregninger af

PMV- og PPD indekser og lokale termiske komfortkriterier”, Dansk Standard.

- DS/CEN/CR 1752 ”Ventilation i bygninger – Projekteringskriterier for indeklimaet”, Dansk Standard.
- DS 418 ”Beregning af bygningers varmetab”
- DS 474 ”Norm for specifikation af termisk indeklima inkl. rettel- sesbl”, Dansk Standard.
- DS 469 ”Varmeanlæg med vand som varmebærende medium”, Dansk Standard.
- DS 447 ”Norm for mekaniske ventilationsanlæg”, Dansk Standard.
- DS 428 ”Norm for brandteknisk foranstaltninger ved ventilationsan- læg”
- DS 452 ”Termisk isolering af tekniske installationer”
- DS 700 ” Kunstig belysning på arbejdspladser”, Dansk Standard.
- DS432 Afløbsinstallationer 4. udgave 2009
- DS/EN 1717 ”Sikring mod forurening af drikkevand i vandinstalla- tioner Samt generelle krav til tilbagestrømningssikringer”
- DS/EN 13285 Norm for ubundne vejmaterialer
- DS 1136, Norm for brolægning og belægningsarbejder
- DS/EN 1338, Betonbelægningssten. Krav og prøvningsmetoder
- DS/EN 1339, Betonfliser. Krav og prøvningsmetoder
- DS/EN 1340, Betonkantsten. Krav og prøvningsmetoder
- DS/EN 1176, 2008 vedr. legeredskaber
- DS/EN 1177, 2008 vedr. faldunderlag
- DS 484 Dansk Standard for Informationssikkerhed
- DS/EN 81-70: Sikkerhedsforskrift – Tilgængelighed ved elevatorer
- DS/EN 81-1 Sikkerhedsforskrifter for konstruktion og installation af elevatorer
- DS/EN 60204 – 1:2006 Maskinsikkerhed – Elektrisk udstyr på ma- skiner
- DS/EN 60439 – del 1 - Typetestede og delvis typetestede tavler
- DS/EN 60439 – de 2 til 5 - Lavspændingstavler

14.4 Branchestandarder og mærkning

- TOR tagpapbranchens oplysningsråds anvisninger.
- GSO - Gulvfakta
- DVC – Dansk Vindues Certificering
- DDK – Dansk Dør Kontrol
- DANVA – Dansk Vand- og Spildevandsforening
- DBK- dansk Bygningsklassifikation
- Elsparefondens Indkøbsvejledning 2010
- DMI – Dansk indeklimamærkning
- Det europæiske Miljømærke EU’s Miljøblomst
- Svanemærket, det nordiske miljømærke
- Malerfagligt Behandlings-Katalog, MBK
- FSC (Forest Stewardship Council) mærkning af bæredygtigt træ.

- PEFC (Programme for the endorsement of Forest Certification schemes) mærkning for bæredygtigt skovdrift.

14.5 AT, Arbejds Tilsynets vejledninger

- At-vejledning A.0.2 - Indretning af arbejdssteder - april 2003
- At-vejledning A.1.1 - Ventilation på faste arbejdssteder - maj 2001 - 2. udgave, august 2007
- At-vejledning A.1.2 - Indeklima - januar 2008
- At-vejledning A.1.3 - Arbejde i stærk varme og kulde - december 2001
- At-vejledning A.1.4 - Rengøring og vedligeholdelse - december 2001
- At-vejledning A.1.5 - Kunstig belysning - februar 2002
- At-vejledning A.1.6 - Faldrisiko på gulv - februar 2002
- At-vejledning A.1.7 - Recirkulation - februar 2002
- At-vejledning A.1.8 - Gravides og ammendes arbejdsmiljø - januar 2009
- At-vejledning A.1.9 - Faste arbejdssteders indretning - marts 2003
- At-vejledning A.1.10 - Flugtveje og sikkerhedsbelysning (nødbe-lysnings) på faste arbejdssteder - december 2003
- At-vejledning A.1.11 - Arbejdsrum på faste arbejdssteder - juni 2007
- At-vejledning A.1.12 - Temperatur i arbejdsrum på faste arbejdssteder - marts 2005
- At-vejledning A.1.13 - Velfærdsforanstaltninger på faste arbejdssteder - august 2005
- At-vejledning A.1.14 - Planlægning af faste arbejdssteders indretning - august 2005
- At-vejledning A.1.15 - Arbejdspladsens indretning og inventar - november 2008
- At-vejledning A.1.16 - Akustik i arbejdsrum - december 2008
- At-vejledning D.6.1, Støj - Juli 2007
- At-vejledning D.5.5 Faldsikring
- At-vejledning F.1.2 Marts 2003 - 2. udgave juni 2008. Bygherrens ansvar og pligter.

14.6 Øvrig litteratur og vejledninger

- Byg-Erfa Erfaringsplade.
- GUIDE Indeklima og komfort, Videncenter for energibesparelser i bygninger
- Orientering fra Miljøstyrelsen nr. 9/1997” Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer I eksternt miljø
- Indretning af ældreboliger for fysisk plejekrævende m.fl. udgivet af Bygge- og Boligstyrelsen. OBS: Beskrivelser af tidligere lovregler og arbejdsmiljøkrav er ikke opdaterede. Se derfor bort fra disse. Arbejdstilsynet henviser i dag kun til enkelte dele af bogen.

- Håndbog fra Ribe Amts Hjælpemiddelcentral – Egned byggeri for ældre og handicappede 2011
- ”Tilgængelighed i detaljen”, hæfte 1 til 5, udgivet af Dansk Blinde-samfund.
- Pjece ”Pladskrav til svært overvægtige patienter/ bariatriske patienter” som er udgivet af Region Midtjylland.
- Trivsel og boligform: Afdækning af boligmæssige trivselsfaktorer hos ældre i plejeboliger. Udgivet af Servicestyrelsen.
- Modelprogram for plejeboliger. Erhvervs- og Byggestyrelsen
- Indretning af plejeboliger – for svage ældre og mennesker med demens. Udgivet af Styrelsen for Social Service
- Livskvalitet og selvbestemmelse på Plejehjem. Udgivet af Ældrekommissionen – Kommissionen om livskvalitet og selvbestemmelse i plejeboliger og plejehjem.
- Fødevarestyrelsens Vejledning om indretning m.v. af køkkener i leve- og bomiljøer, 1. august 2005
- Fødevare styrelsens krav til Indretning af restaurant, Café og kantine, plejhjemskøkkener og hospitalskøkkener.
- Storkøkkenvejledning 2011. udgivet af Center for Energibesparelser
- Opsætning af Brevkasser og brevkasseanlæg 2008, udgivet af Post Danmark.
- Grønt Lys, vision, viden vækst, Strategi udgivet af Lyngby-Taarbæk Kommune.
- Normer og vejledning for anlægsgartnerarbejde LDA 2010
- Normer for pleje af grønne områder LDA 2008
- Beskæring af træer”, Dansk Træplejeforening
- ”Plant & Plej”, paradigme for plantning efter tværfaglig aftale mellem Dansk Planteskoleejerforening, Landsforeningen Danske Anlægsgartnermestre og Foreningen af Danske Landskabsarkitekter
- "AAB, varmblandet asfalt", november 2006, er gældende Vejdirektoratets Udbuds- og anlægfskrifter, Almindelig arbejdsbeskrivelse (AAB) for brolægning
- By- og Boligministeriet Bekendtgørelse om kvalitetssikring af byggearbejder nr.. 773 af 27. juni 2011.
- Erhvervs- og boligstyrelsens vejledning: Kvalitetssikring i byggeriet.
- Byggeriets IKT Specifikationer Basisbeskrivelse F202 og Anvisning F102, udgivet af Bips.
- DBK 2006 vejledning, udgivet af Bips.
- Cad-manual 2008 C202, udgivet af Bips
- Digitale mangellister C207, udgivet af Bips
- Fællesregulativet (FR), udgave 2011
- Brandtekniske vejledninger
- Sikkerhedsstyrelsen meddelelser
- El-leverandørens bestemmelser
- Basisbeskrivelse for el-arbejde udarbejdet af ELFO og FRI, udgave 2003

- Lavspændingsdirektivet
- Maskindirektivet
- Gældende tekniske bestemmelser i henhold til EU's EMC - direktiv.
- Komponenter og apparater skal være CE- mærket.
- DBI's forskrifter og vejledninger
- DIS - norm NIP 192-N for svagstrømsinstallationer.
- Fællesantenneanlæg, Vejledende tekniske retningslinier AFO aftalen
- Som grundlag for opbygning af byggepladsinstallationer anvendes indholdet i: "Branchevejledning om belysning og el-forsyning på byggepladsen", 2. udgave, udgivet af BAR for Bygge & Anlæg

15 BILAGSMATERIALE

Nr.:	Emne	Dato	Mål	Af:
1	Førsynsrapport / Tilstandsvurdering	17.02.2012		OBH Gruppen
2	Geoteknisk rapp. Parameterundersøgelse	18.02.2014		Franck Geoteknik
3	Miljørapport for asbest, pcb og bly	10.12.2013		Eggersen Miljø
4	Notat vedr. vinduer	06.11.2013		Rådvad Centret
5	Notat vedr. statik	14.05.2013		Ingholt Consult
6	Ledningsplan i lokalområdet		1:2000	
7	Afløb, kloak gamle tegninger udsnit	1922	Blandet	
8	Skolebygning blandede installationstegninger	1967	Blandet	Birch & Krogboe
9	Skolebygning plan og kedelrum + olietank	23.06.1952	1:100	Birch & Krogboe
10	TDC Plan nr_1	06.03.2014		TDC
11	Signaturer for YouSee tegninger v_1_0	06.03.2014		TDC
12	GAS-LSJ-GMOB-20140306-123752_1	06.03.2014	1:500	HMN Gas
13	GAS-HMN_signaturforklaring_farve	06.03.2014		HMN Gas
14	306085_Plotramme_1	06.03.2014	1:500	Dong Energi
15	306085_Plotramme_2	06.03.2014	1:500	Dong Energi
16	306085_Signaturforklaring_Copyright2013	14.06.2013		Dong Energi
17	Miljømæssige forhold ved bygge- og anlægsvirksomhed	2009		Lyngby- Taarbæk Kommune

Nr.:	Emne	Dato	Mål	Af:
18	Skitseprojekt Omsorgsboliger Buddingevej 50	14.04.2014		Force4 Architects
19	Forslag til Lokalplan 251 for omsorgsboliger Buddingevej 50	Forslag 08.05.2014		Lyngby-Taarbæk Kommune
20	Regulativ for jord	1.1.2012		Lyngby-Taarbæk Kommune
21	Opmåling og koterings, dwg-fil	2014		Landmålerfirmaet Vektor
22				
23				
24				

Sagsbudget med targetpris Totalentreprise Omsorgsboliger
Buddingevej 50, 2800 Lyngby

Beskrivelse		Pris ekskl. moms	Pris inkl. moms
<u>Grundudgifter</u>			
Grundkøbssum		7.680.000,00 kr	
Tilslutningsafgifter		200.000,00 kr	
Entreprise udgifter		7.880.000,00 kr	7.880.000,00 kr
<u>Tagetpris</u>			
Entrepresesum		33.370.000,00 kr	
Udtørring		500.000,00 kr	
Vinterforanstaltninger		500.000,00 kr	
Miljøsanering og nedrivning		3.000.000,00 kr	
Honorar		4.004.400,00 kr	
Uforudsigelige udgifter		3.005.500,00 kr	
Entreprise udgifter		44.379.900,00 kr	55.474.875,00 kr
<u>Bygherre omkostninger</u>			
Ekstra Vinterforanstaltninger		500.000,00 kr	
Arbejder ved indkørsel jvf lokalplan krav		300.000,00 kr	
Miljøsanering og nedrivning		1.000.000,00 kr	
Forurening		2.000.000,00 kr	
Byggeweb 36 mdr, jvf IKT-krav		245.500,00 kr	
Udlejningsudgifter, brochurer mm		25.000,00 kr	
Sikkerhedskoordinering		400.000,00 kr	
Øvrig tekniskrådgivning		934.800,00 kr	
Øvrige omkostninger		3.475.000,00 kr	
Omkostninger i alt		8.880.300,00 kr	11.100.375,00 kr
<u>Omkostninger</u>			
Byggesagshonorar, foretningsfører		1.000.000,00 kr	
Udlejningsudgifter, brochurer mm		25.000,00 kr	
Byggelånsrenter		1.000.000,00 kr	
Omkostninger i alt		2.025.000,00 kr	2.531.250,00 kr

Sagsbudget med targetpris Totalentreprise Omsorgsboliger
Buddingevej 50, 2800 Lyngby

Beskrivelse	Pris ekskl. moms	Pris inkl. moms
<u>Gebyrer til offentlige Myndigheder</u>		
Bidrag byggeskadefonden 1% af anskaffelsessum	645.020,80 kr	
Statenspromillegebyr 0,2 % af anskaffelsessum	129.004,16 kr	
Støttesagsgebyr til kommunen 0,1 % af anskaffelsessum	64.502,08 kr	
Byggetilladelse og andre gebyrer	215.661,00 kr	
Gebyrer til offentlige myndigheder	1.054.188,04 kr	1.317.735,05 kr
Samlede udgifter ekskl. Moms	64.219.388,04 kr	
Moms - ikke af grundkøbesummen	14.084.847,01 kr	
Samlede udgifter inkl. moms	78.304.235,05 kr	78.304.235,05 kr
<u>Økonomisk ramme: Beregning areal / maksimumbeløb for støttet byggeri</u>		
20 boliger a 65 m2 = 1300m2 á 28.390 kr. ekskl / inkl moms	29.525.600,00 kr	36.907.000,00 kr
16 boliger á 75 m2 = 1200m2 á 28.390 kr. ekskl / inkl moms	27.254.400,00 kr	34.068.000,00 kr
4 boliger á 85 m2 = 340 m2 á 28.390 kr. ekskl / inkl moms	7.722.080,00 kr	9.652.600,00 kr
Samlet økonomisk ramme ekskl. /inkl. Moms	64.502.080,00 kr	80.627.600,00 kr
Rest til f. eks kommunalearealer ekskl. /inkl. moms	282.691,96 kr	353.364,95 kr

Omsorgsboliger

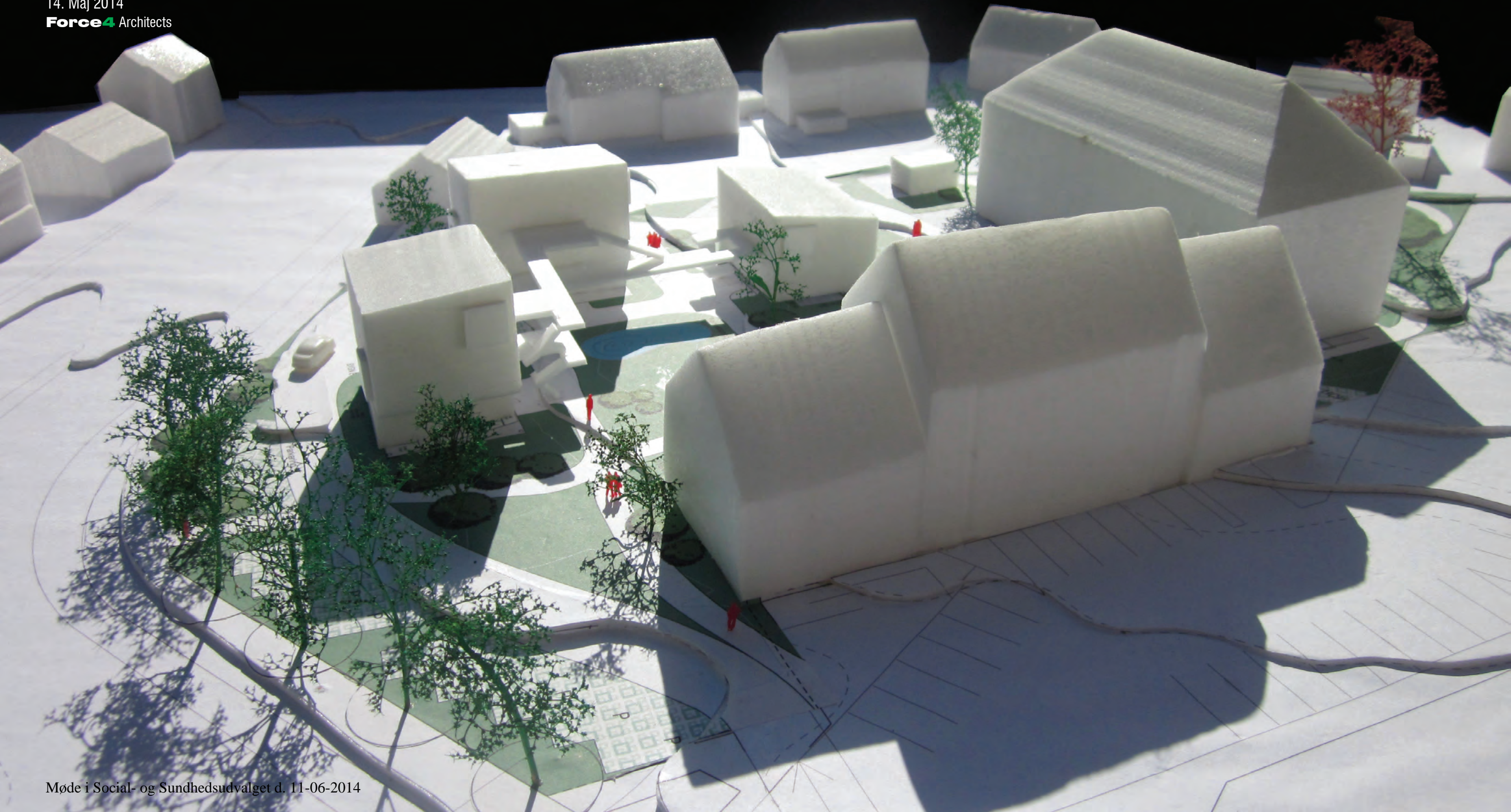
Buddingevej 50

Lyngby-Taarbæk Kommune

Revideret Skitseprojekt

14. Maj 2014

Force4 Architects

Omsorgsboliger

Buddingevej 50

Lyngby-Taarbæk Kommune

Force4 Architects

Grundidé

Grundidéen for de nye omsorgsboliger på Buddingevej er at skabe så velfungerende og store fællesarealer som muligt – for lige som med den gamle statsskoles udearealer – ligger stedets sande glæde i det sociale fællesskab og i fælles- og uderummene. Tanken er derfor at udnytte det eksisterende hovedhus mest effektivt og placere så mange boliger som muligt i den gamle skolebygning. Dels for at minimere nybyggeriets omfang på grunden og dels da det vil være billigere at renovere hele det gamle hus, når man nu alligevel er i gang med at renovere, nyindrette, etablere nye føringsveje, etc.

For at tilpasse nybyggeriet til nærområdets villatypologi og for at danne et varieret og mangfoldigt uderum, brydes nybyggeriets skala ned ved at dele det op i tre mindre enheder, der placeres respektfuldt og med behørig afstand fra de eksisterende bygninger. Den eksisterende bebyggelses lidt monumentale og alvorlige fremtoning i akse mod Buddingevej, nedtones ved den uformelle placering af de nye bygninger – uden dog at sløre den historiske reference til kirken. De tre nye og de to eksisterende huse danner til sammen et fælles haverum som bliver bebyggelsens nye hjerte, hvor omkring omsorgsboligernes beboere naturligt kan mødes og opleve et aktivt og meningsfyldt fællesskab.

Der etableres elevator i den gamle bygning, såvel som til de nye boliger. I et mindre projekt som dette, er elevatorer en forholdsvis stor udgiftspost, og det er derfor vigtigt at udnytte dem mest effektivt. Derfor etableres der til de nye boliger som udgangspunkt kun én elevator, som binder de nye boliger sammen via en social adgang / balkonbro, hvor beboerne naturligt mødes, og hvor ophold kan foregå på en let tilgængelig og selskabelig måde og således bidrager til bebyggelsens sigte.

Hoveddisponering

For at kunne udnytte det eksisterende hus bedst muligt foreslår vi, at der graves ud flere steder omkring huset, så der bliver mulighed for at indrette fællesarealer, fire boliger samt alle depot- og teknikrum i det der tidligere var kælderetagen. I alt kommer det eksisterende hus til at rumme 26 boliger og de resterende 14 boliger bygges i tre nye huse i to til tre etager. For at skabe bebyggelsens nye hjerte etableres et fælles haverum ved, at placere de tre nye huse sydøst for den eksisterende statsskole på sådan en måde at de omkranser hjerterummet. På denne måde får alle beboerne udkigsmuligheder til det fælles haverum, som lægger op til en socialt inkluderende hverdag for beboerne.

I periferien af grunden løber en ensrettet vej, der giver adgang til alle indgange inklusiv indgang til de eksisterende bygninger samt parkering i mindre lommer omkring bebyggelsen. Det skaber en enkel struktur for motortrafik og adskiller samtidig hårde og bløde trafikanter, så beboerne kan færdes uforstyrret, og i deres eget tempo, i fællesarealerne. Adgangen til alle boliger sker igennem det fælles haverum. Fra adgangsveje og parkeringsslommer bliver man ledt ind i det fælles haverum, og bliver herved naturligt en synlig del af livet i bebyggelsen. Her kan man mødes med sine naboer og herfra kan man følge med i bebyggelsens gang og færden.

Møde i Social- og Sundhedsudvalget d. 11-06-2014

Bebyggelsens fællesarealer placeres med fordel i det eksisterende hovedhus' nye stueetage. Fællesarealerne er orienteret mod det store fælles haverum, så beboerne kan følge med i livet udenfor. Der er også visuel kontakt til fællesarealerne fra de nye boliger, så beboerne naturligt bliver opmærksom på arrangementer og fællesaktiviteter. Derudover fungerer placeringen af fællesarealerne, som et bindeled imellem det nye store haverum og den eksisterende have bag hovedbygningen. På den måde placeres fællesskabet i 'midten' og bidrager til at alle dele af "haven" benyttes af alle beboerne. Masterplanen er fremtidssikret, ved at det i fremtiden er muligt at konvertere ca. 100 kvadratmeter til servicefunktioner i stueetagen, ved at udbygge den laveste nye bygning med 1-2 boliger. Man kan således bygge de nye kvadratmeter først, derefter flytte beboerne og så til sidst indrette stueetagen til serviceareal.

Arkitektur, funktion og materialer

Den eksisterende hovedbygningens karakter bibeholdes og graves stedvis fri på tre sider. De højtstående kældervinduer erstattes med terrassedøre og vinduer med en lavere brystning der giver lys, luft og boligpræg. I tagetagen etableres nye kviste. Kvistene placeres med respekt for husets udtryk og facadens klare rytme. De nye huse fremstår moderne og som enkle, skarpskårne volumen, med en let, indbyrdes variation. De er på havesiden bundet sammen af en let adgangs- og balkonbro, der dels giver adgang fra en fælles elevator og dels skaber møder mellem beboerne. Balkonbroen møder boligerne i nogle "udposninger", som skaber et semiprivat ophold for den enkelte beboer, hvor man har et naturligt ærinde og tilhørsforhold og hvor man kan nyde fællesskabet uden at føle sig påtrængende. Adgangsvejene passerer fysisk hinandens hoveddør og bidrager til uforpligtende kontakt. For de 3 mest centralt placerede boliger er antallet af 'passerende' naboer højest tre.

Udvendigt prioriterer vi facadematerialet. De nye huse fremstår murede i rød/brunlig tegl, der giver et rustikt og venligt udtryk og passer ind i den oprindelige bebyggelse. Desuden er de fritstående mure i haven også i samme tegl. Adgangsbroen fremstår let og elegant i galvaniseret stål med håndlister og siddemuligheder i egetræ. Indvendigt mener vi at det er vigtigt at prioritere et godt trægulv - f.eks. i eg - samt natursten på badeværelserne. Naturlige overflader nedbryder i høj grad følelsen af institution og giver et indtryk af kvalitet og hjemlighed.

Boligerne forberedes til at kunne blive plejeboliger ved, at dimensionere soveværelset til at kunne rumme to hjælpere der skal arbejde omkring en plejeseng, samt at dimensionere badeværelserne til at kunne det samme. Indgangsdørene i boligerne i det eksisterende hovedhus er M14 døre.

Det eksisterende hus rummer 26 boliger fordelt på 4 stk. af type A, 1 stk. af type B, 21 stk. af type C. De tre nye bygninger rummer 14 boliger af type B.

Principper for konstruktioner og bærende bygningsdele

I hovedhuset genbruges de eksisterende bærende konstruktioner. Vi skønner at udgravningen omkring huset ikke vil kræve at der understøbes, da der ifølge eksisterende tegningsgrundlag stadig vil være mere en 1,2 meter til underside fundament på det laveste sted. De nye huse bæres primært i facader og udvalgte indervægge. Det lette adgangssystem bæres primært af søjler og forbindes til de nye huse for at skabe stabiliteten.

Have- og fri arealer

Vejen løber langs grundens periferi indtil den møder hovedhuset, hvor den knækker og løber forbi indgangen og videre forbi gymnastikbygningens nordgavl. Vejen fremstår i asfalt. Vejen giver adgang til parkeringen, der sker i periferien af grunden i mindre lommer på armeret græs. Midt på grunden skaber bygningerne et fælles haverum, hvor der findes forskellige funktioner, som f.eks. en fælles legeplads/træningsbane til både de helt små og til de gamle. Der er både opholdsmuligheder i sol og skygge, og desuden er der en stor urte- og køkkenhave, til alles afbenyttelse. Generelt udføres en række aktiviteter og opholdsmuligheder med omtanke for solens gang på grunden, så der altid vil være et oplagt sted at sidde eller en oplagt aktivitet at deltage i, afhængigt af tidspunktet på dagen. I forbindelse med 2 depot-skure i haven, dannes terrasser til ophold og afslapning.

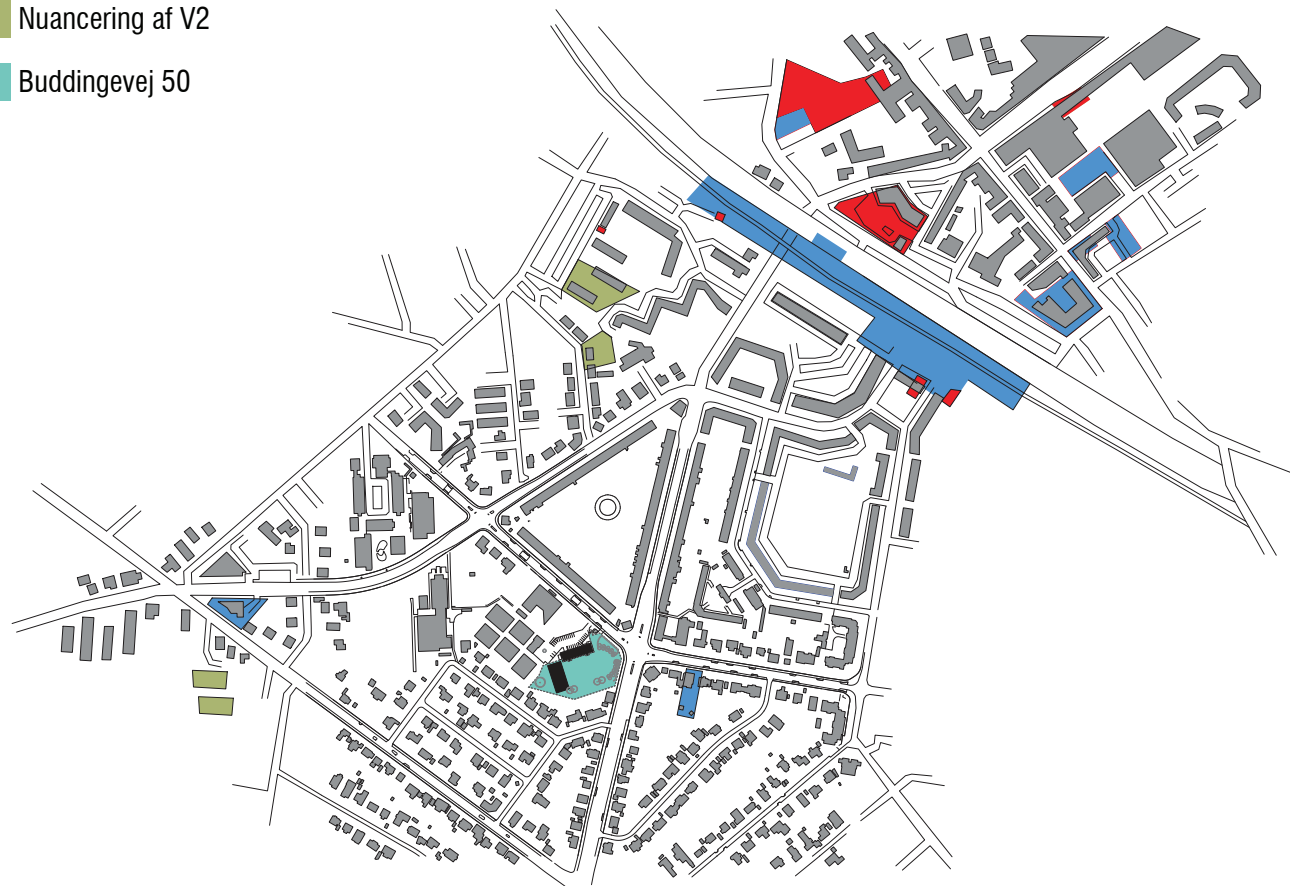
Resten af haven fremstår parklignende med græsplæner og træer. Stier binder have og bygninger sammen, samt giver adgang til den omkringliggende by. Stierne er belagt med aflange beton fliser, som gør det nemt for beboerne at færdes med hjælpemiddel / rollatorer.

For at skærme for trafikstøjen fra Buddingevej og samtidig bibeholde kig og oplevelsen af åbenhed, opføres en række spredte støttemurer, der skærmer for støjen dér hvor husene ikke i sig selv gør det. Murene fremstår i samme materiale som de nye huse og har indbyggede nicher med bænke, orienteret både mod haven og mod vejen. Vi skønner at det opgravede jord, fra hovedbygningens kælderfacade kan benyttes til at hæve området mod vejen, som del af støjskærmene. Alternativt kan opføres en støjskærm i glas langs grundens periferi.

Vi mener ikke det gavner projektet et bibeholde de dobbelte rækker af lindetræer mod Buddingevej. Dels fordi at byggepladsen vil kræve en del areal i udførelsesfasen og dels fordi vi mener det er vigtigere at skabe en god bebyggelse for fremtidens beboere end at bevare trærækken. Derfor foreslår vi at der plantes nye træer mod Buddingevej - f.eks. en blanding af linde-, poppel-, kastanje- og egetræer.

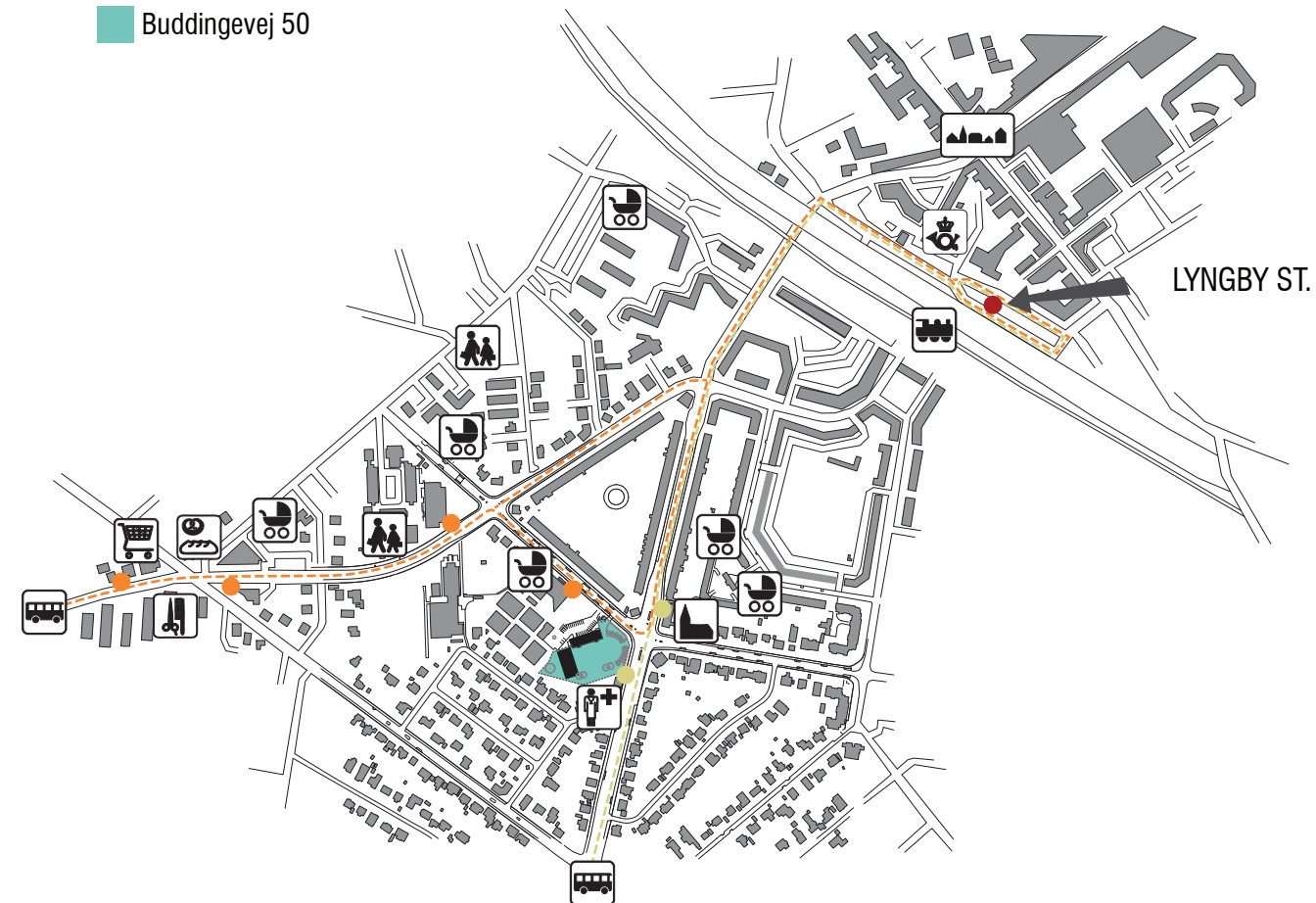
Forurenede grunde

- V1 (muligt forurennet jord)
- V2 (forurennet jord)
- Nuancering af V2
- Buddingevej 50

Områdeanalyse

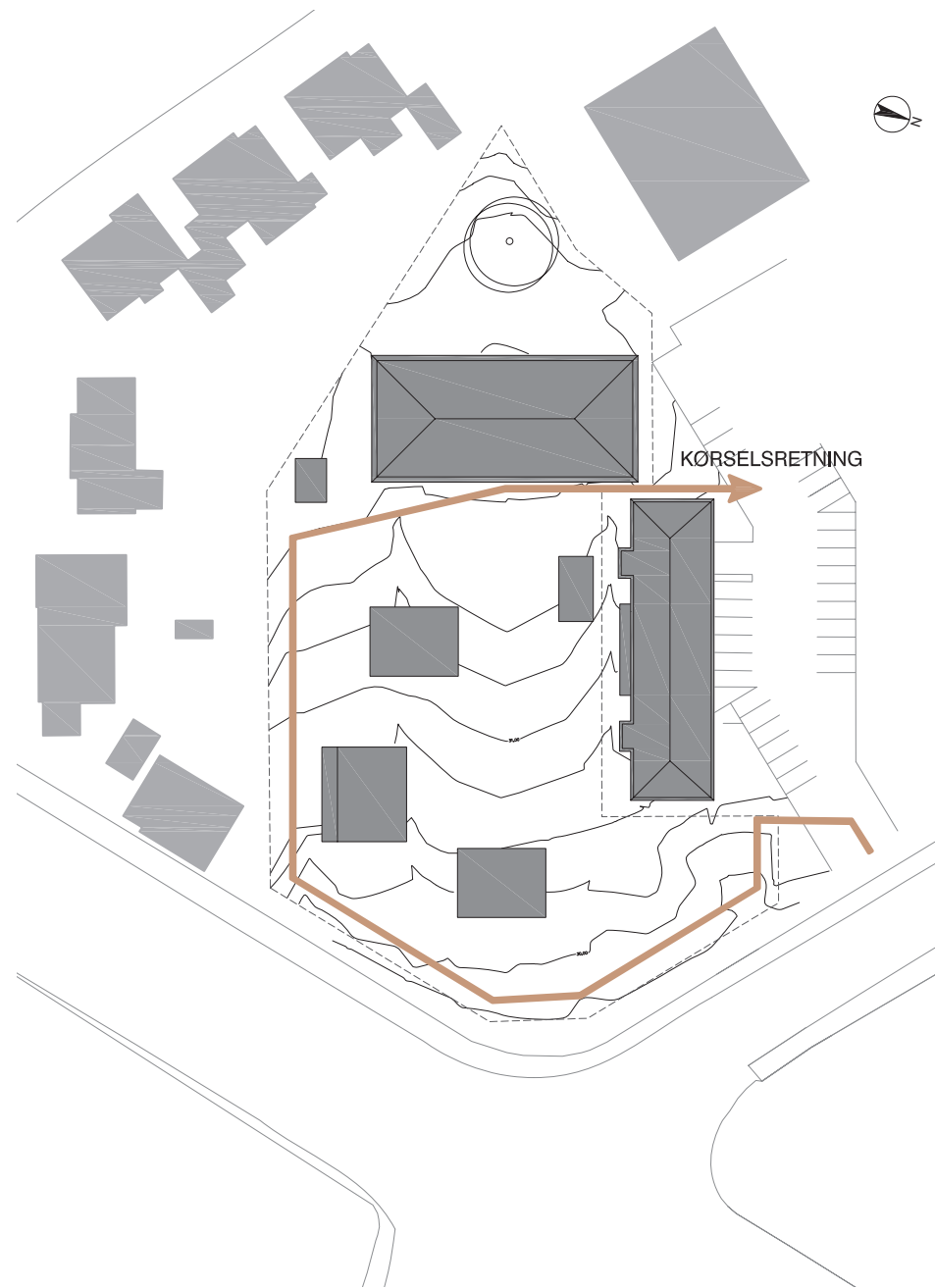
- Busstoppested rute 161 (Lyngby st. <-> Rødovre st.)
- Busstoppested rute 191 (Lyngby st. <-> Sorgenfri st.)
- Buddingevej 50

Som det ses af diagrammet er grunden ikke forurennet og der er ikke nogle af nabogrun-
dene der er forurennet, og som derfor har kunnet påvirke jorden. Det vil derfor være
muligt med økonomisk fordel at bruge den opgravede jord andre steder på grunden.

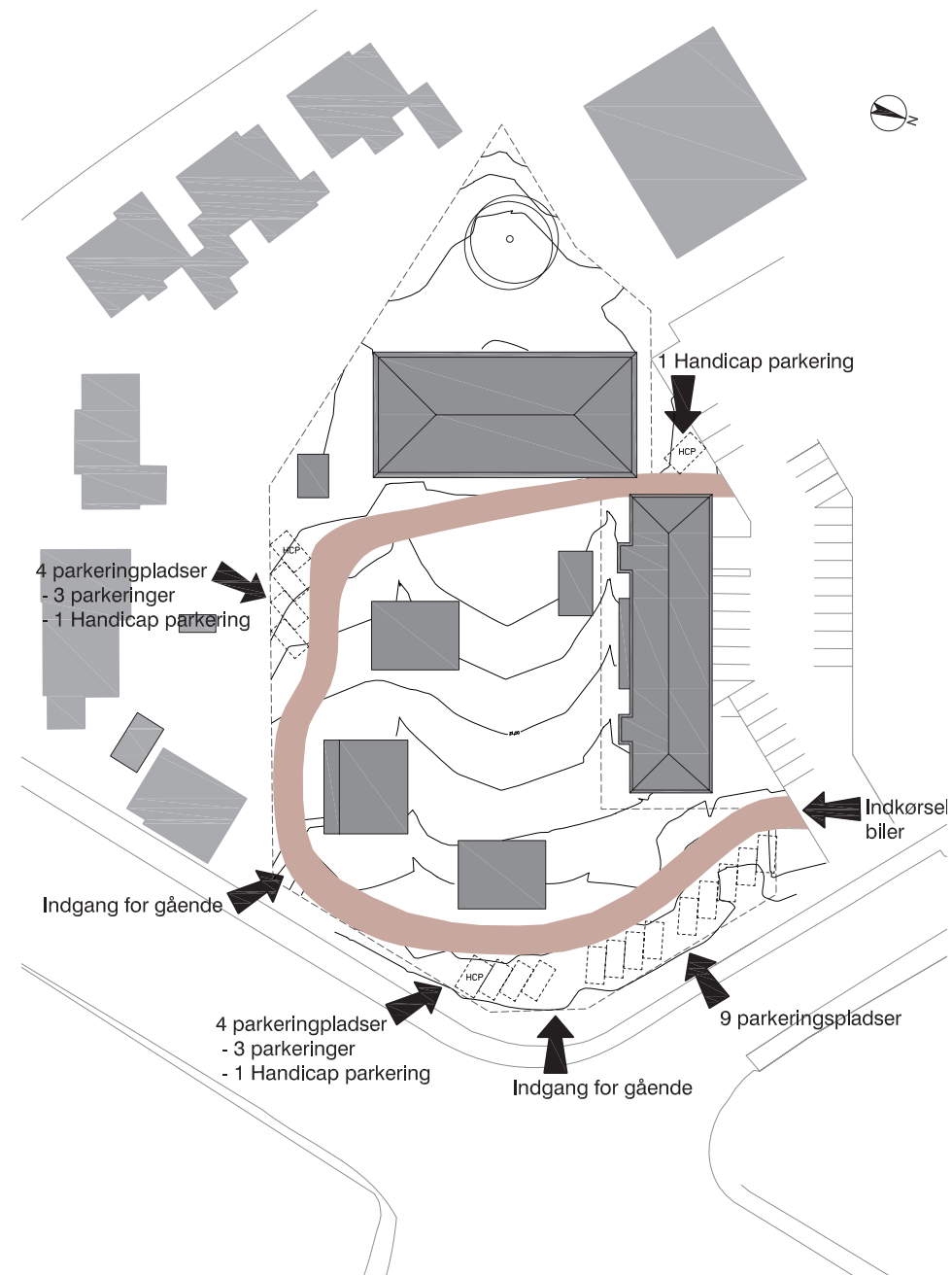

KØRSEL PÅ OMRÅDET- ENSRETTET VEJ

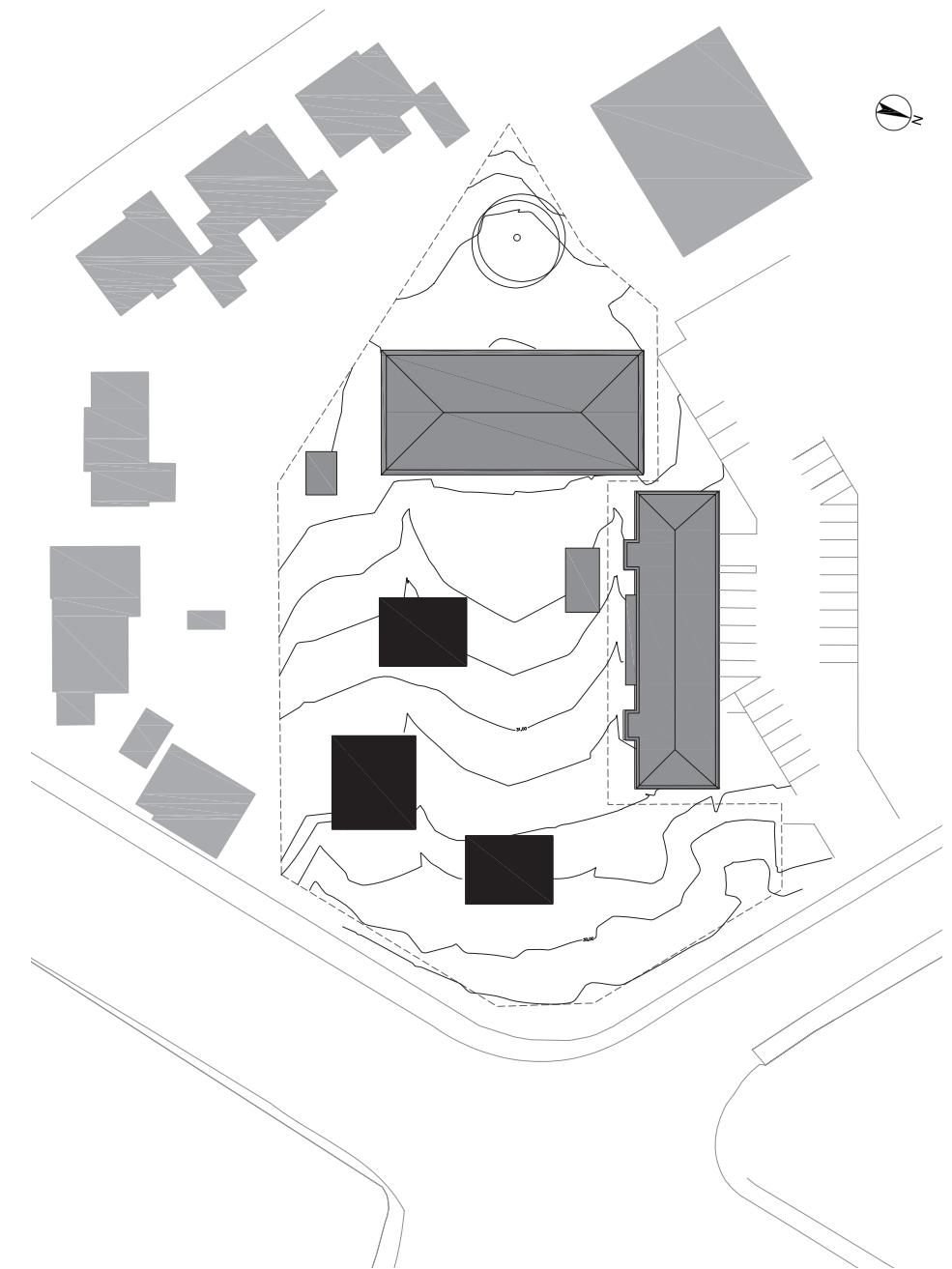
Vi ønsker at placere kørebanen langs grunden, for at mindske utrygge zoner med kørsel imellem husene. Ved at placere vejen som vi gør, får vi et stort frit areal midt på grunden, hvor vi dermed har plads til ophold og aktiviteter for de ældre.

INDGANGS- OG PARKERINGSMULIGHEDER

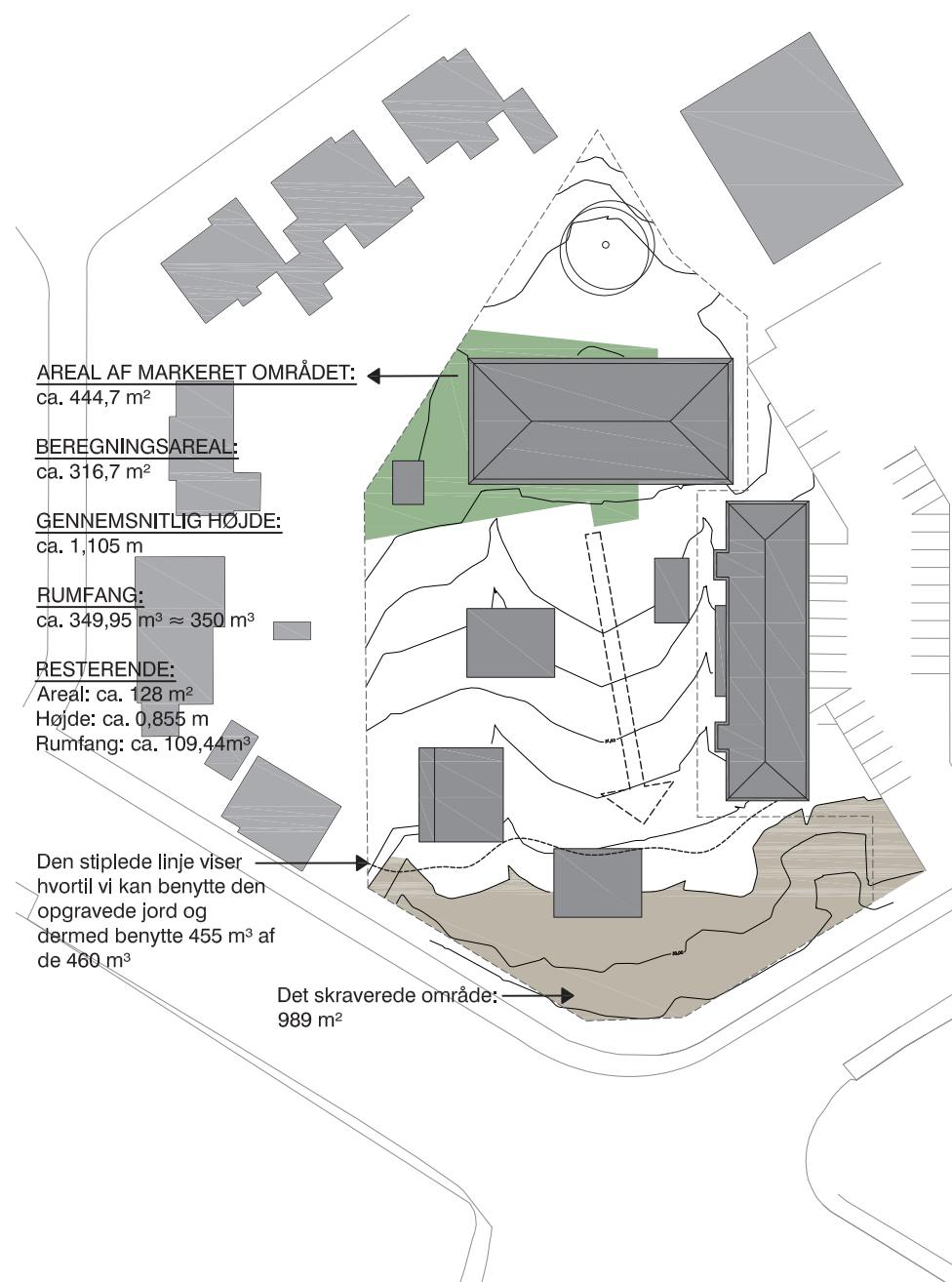

Dette diagram viser hvorledes vejens forløb tilpasser sig omgivelserne ift. ønsket om indgange fra Buddingevej, og plads til parkering langs skellet.

PLACERING AF BOLIGER IFT. OMGIVELSERNE

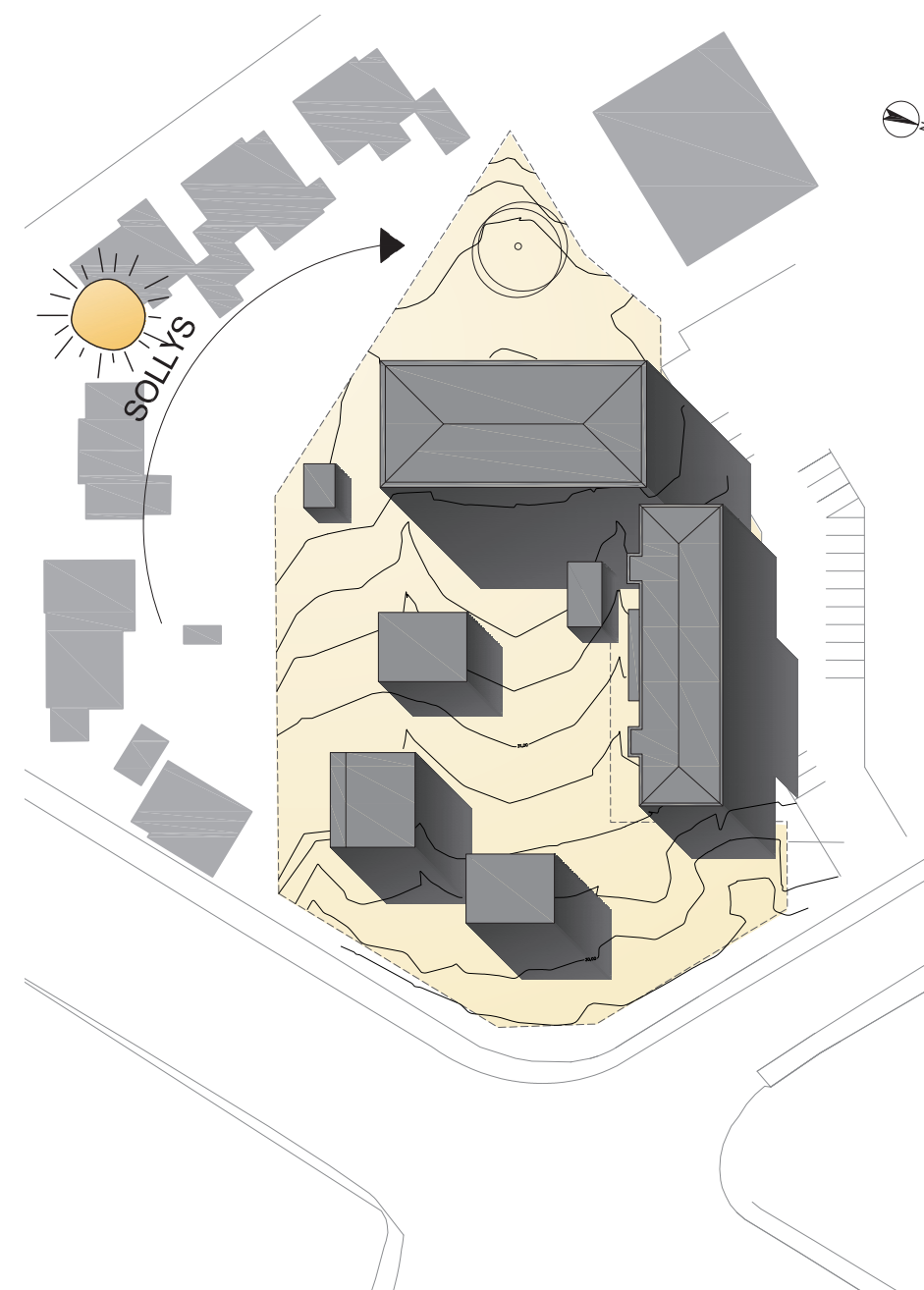
UDGRAVNING OG BRUG AF JORD

Ved at udgrave det markerede område står vi tilbage med ca. 460 m³ jord. Denne mængde jord bruges til at hæve området ud mod fortovet og dermed skabe en ønsket distance imellem området og fortovet.

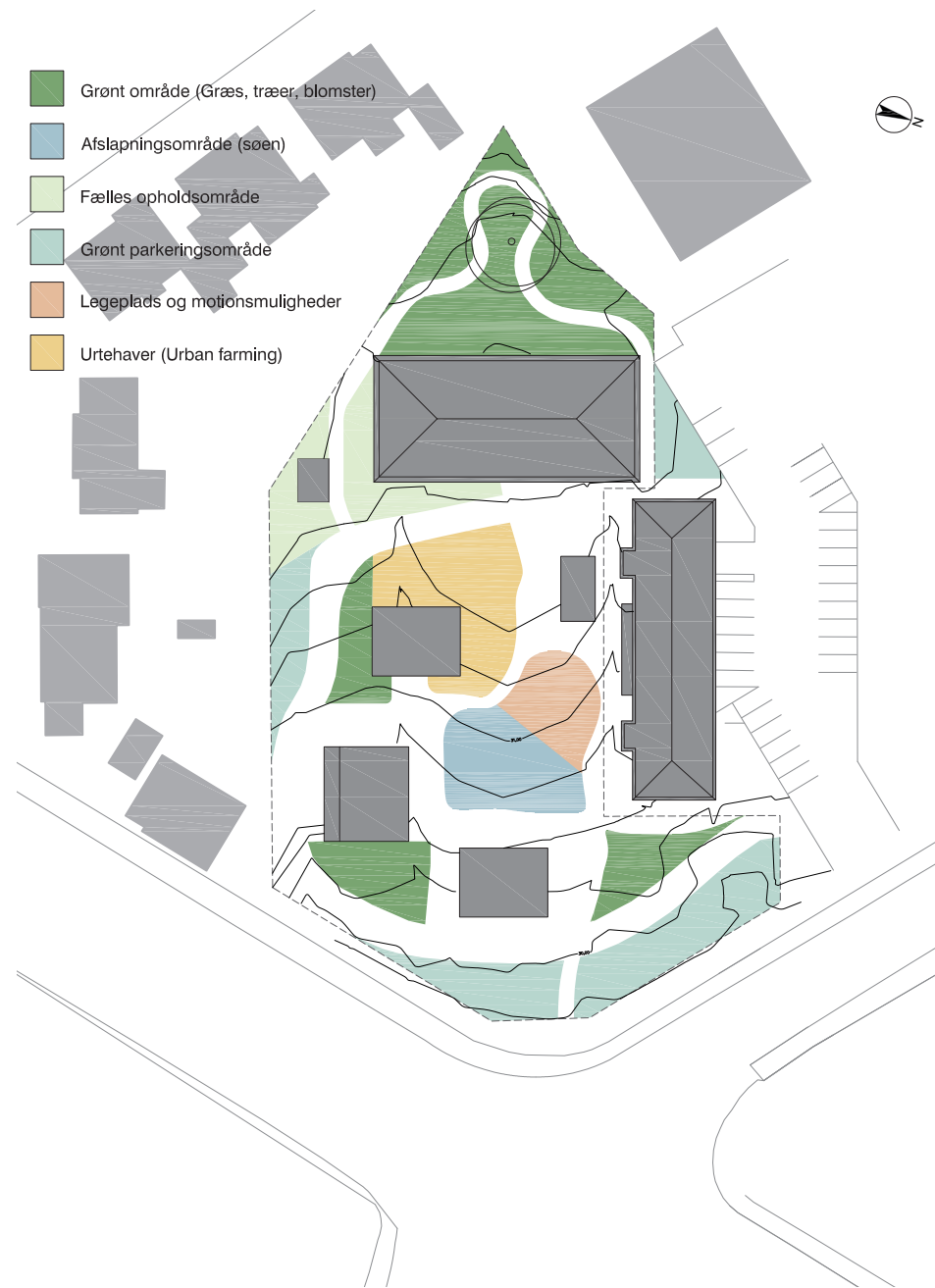
Overslagsberegninger:
Arealet for det brune skraverede område er 989 m².
Vi har dermed brug for omkring 370 m³ jord for at udjævne grunden ud mod fortovet og skabe en kontrast fra fortovet til grunden på 0,75 m.
Fra udgravningen omkring hovedbygningen har vi 460 m³ jord, som vi kan bruge på dette område, og for at bruge mest muligt kan vi fylde op til den stiplede gule linje og dermed bruge omkring 455 m³.

SOLRIGE OMRÅDER

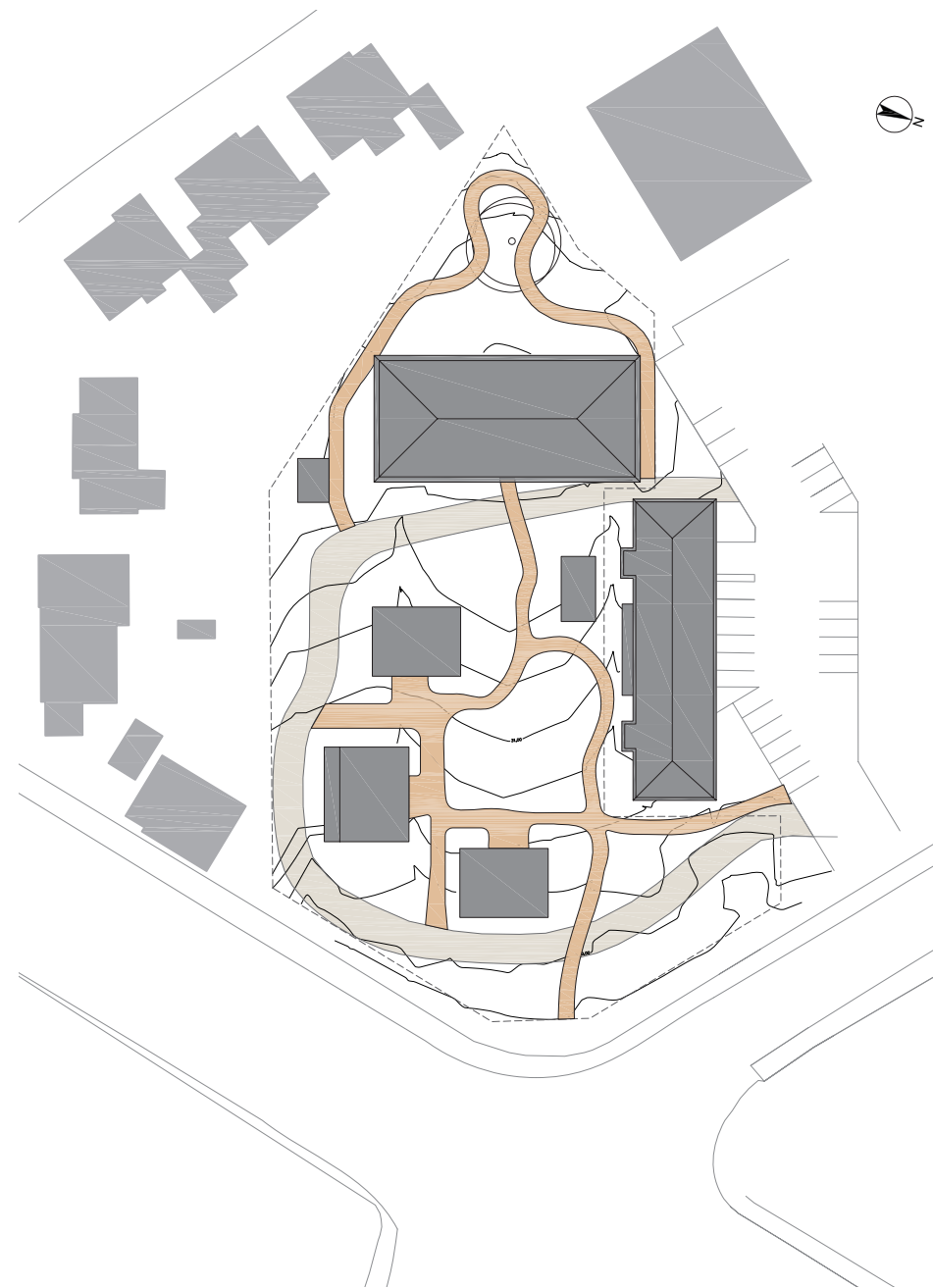
Diagrammet viser de solrige områder, som vil være oplagt til haver, hvor der kan være fælles ophold og foregå aktiviteter for de ældre. Der vil være masser af sollys på grunden fra om formiddagen og ud på eftermiddagen/afteven. Derudover vil der også være mulighed for aktivitet og ophold på de skyggede områder, da mange af de ældre måske vil finde det mere behageligt at opholde sig i skyggen.

LANDSKAB - DISPONERING AF OMRÅDET

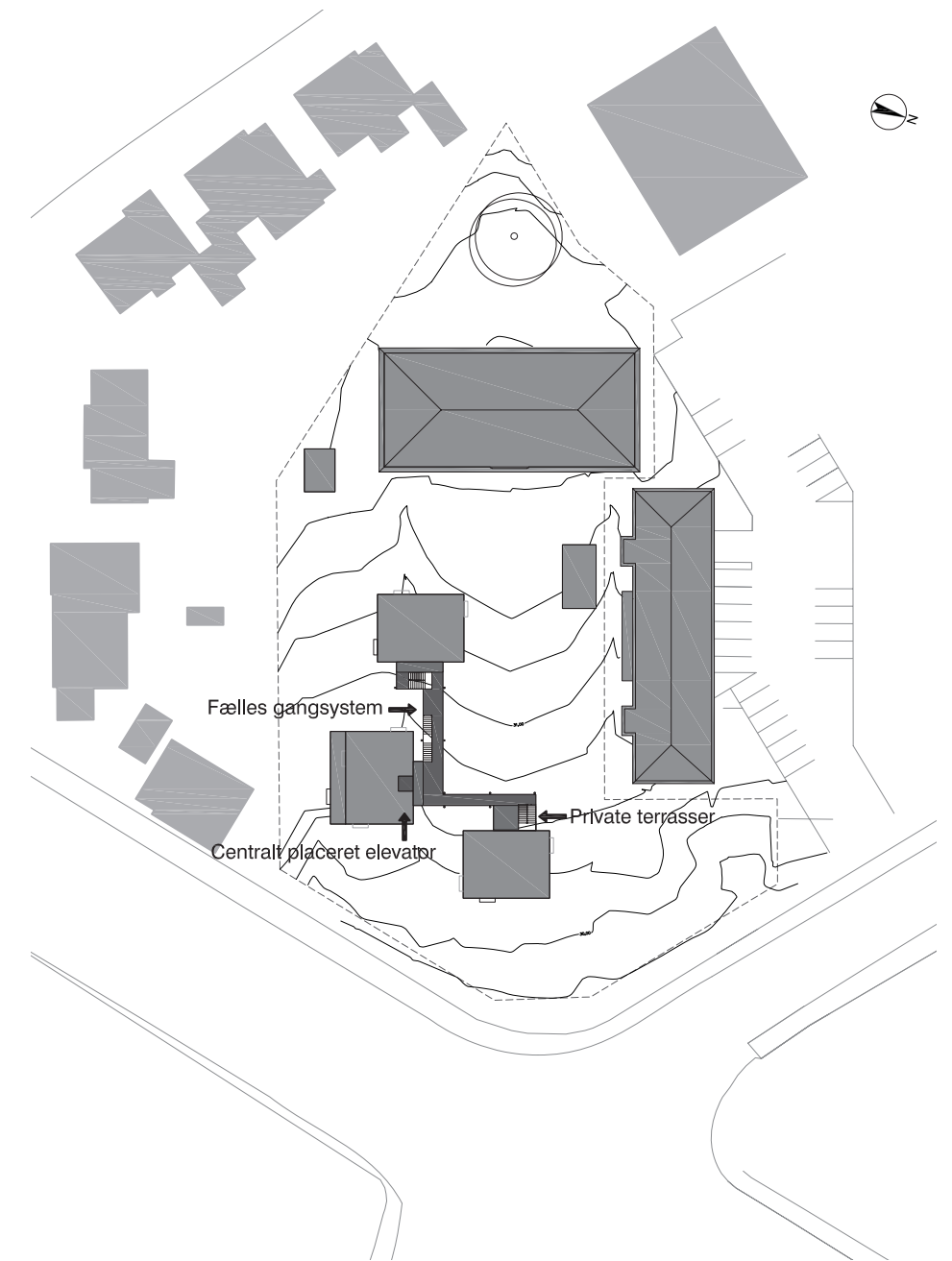
Diagrammet viser hvorledes vi har valgt at disponere området.

LANDSKAB - STISYSTEM

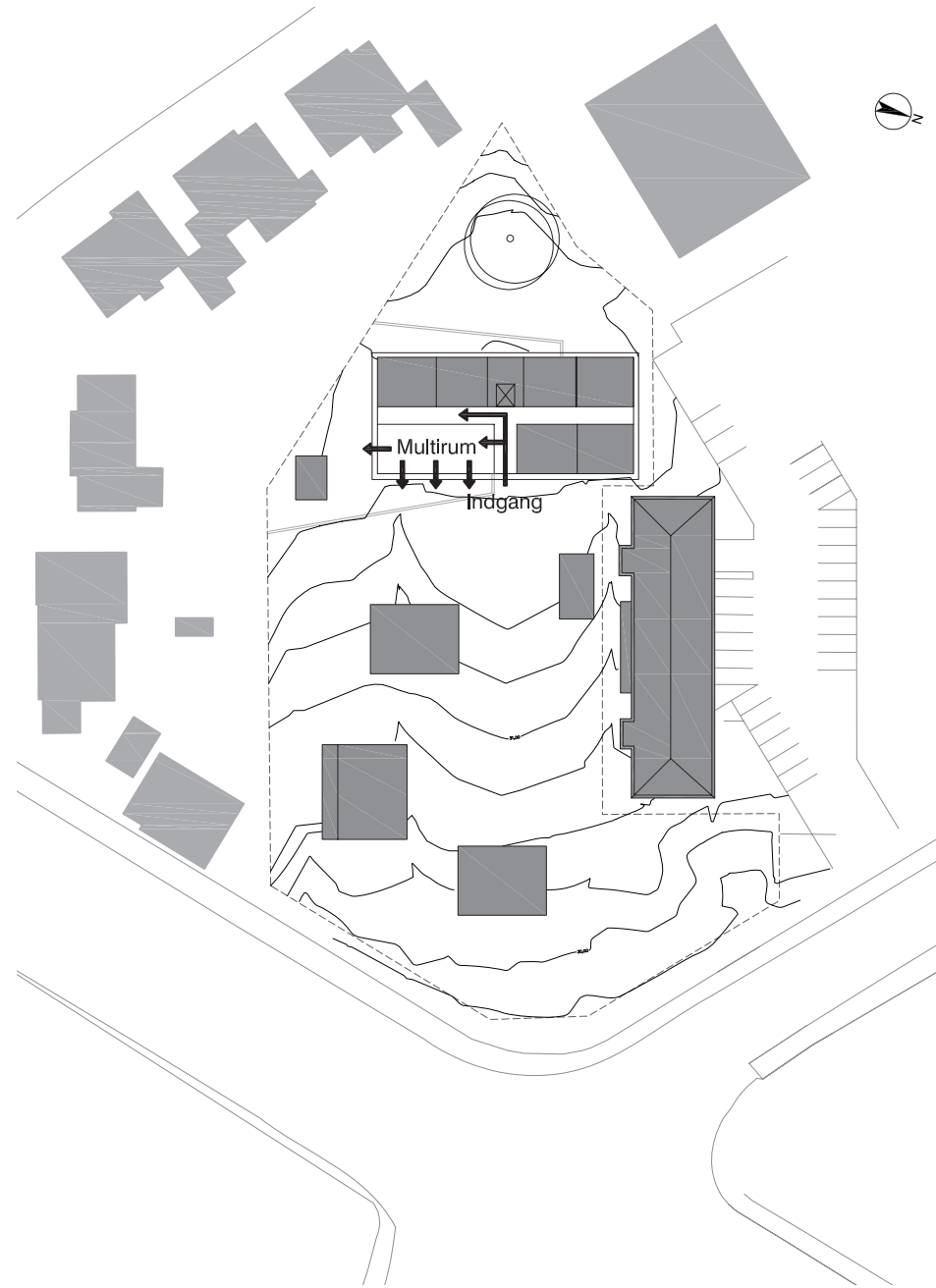
Dette diagram viser hvorledes bygningerne er forbundet af små stier og hvordan stierne opdeler området i mindre områder.

FORBINDELSE IMELLEM BOLIGERNE

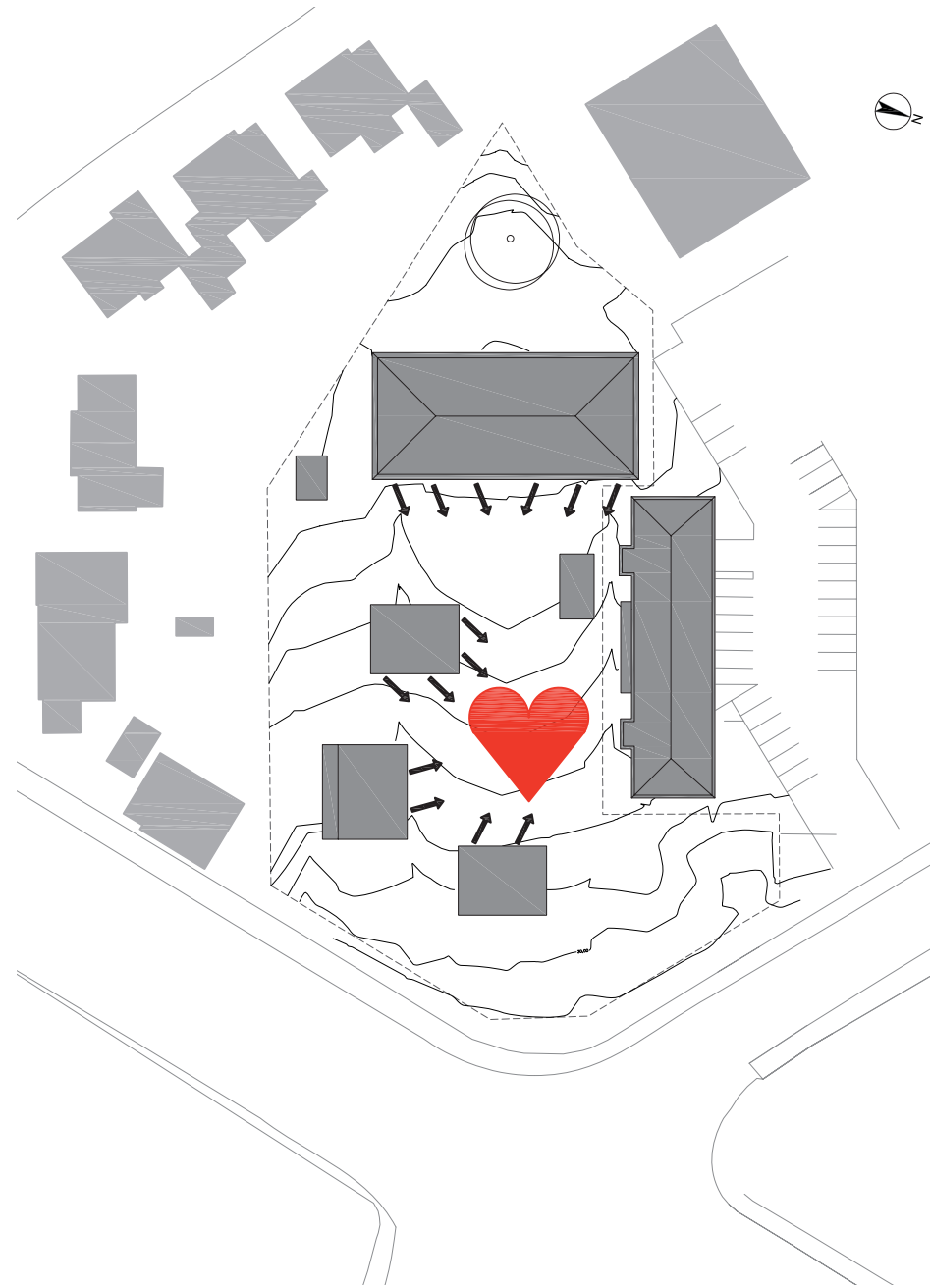
Diagrammet viser hvordan bygningerne er forbundet på 1. og 2. etage via gangsystemer. Disse gangsystemer er forbundet af en central elevator, samt 3 trapper. For at adskille det private og fælles er gangsystemerne opdelt således, at man skal krydse sin terrasse for at komme ud på gangen/fællesområdet.

MULTIRUM - PLACERING I KÆLDEREN

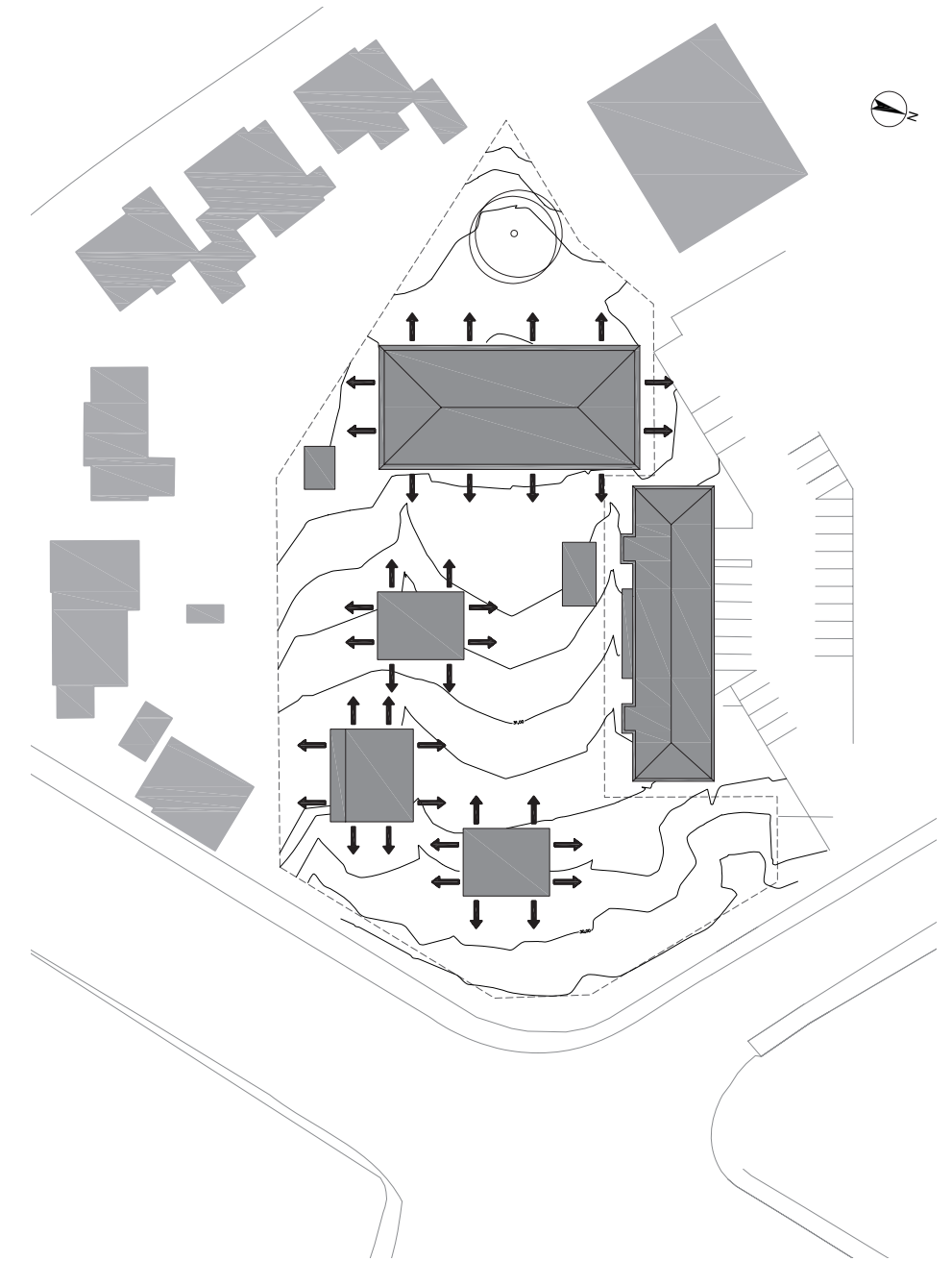
Diagrammet viser hvilke muligheder der er for at åbne, ud til gårdmiljøet med den valgte placering af multirummet. Derudover vises indgangspartiet, samt elevatorens centrale placering i bygningen.

SIGTELINJER

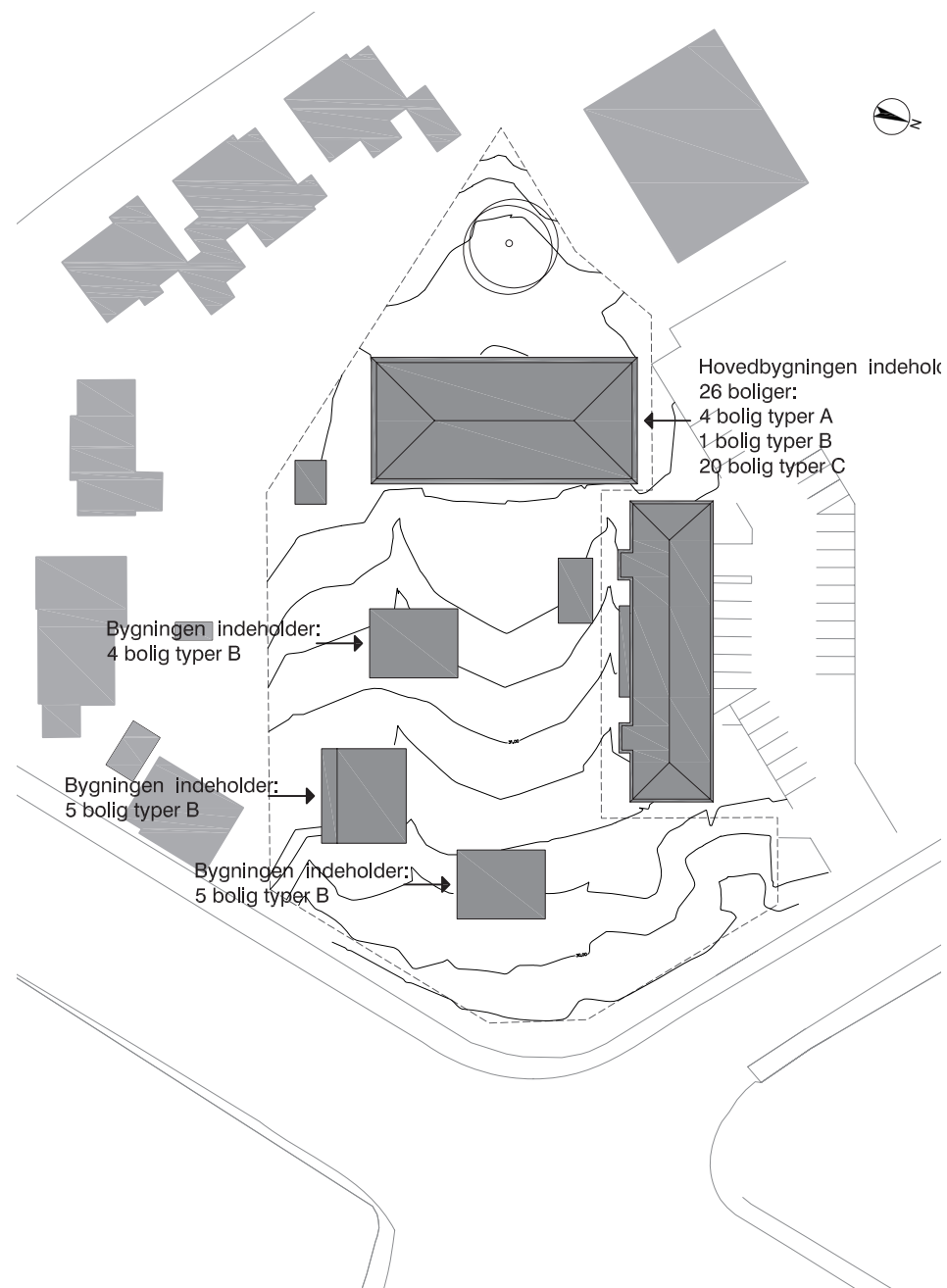
Diagrammet viser hvorledes alle lejligheder, undtagen dem på vestsiden af hovedbygningen, er orienteret mod hjertet/fællesrummet i haven.

ORIENTERING AF LEJLIGHEDER

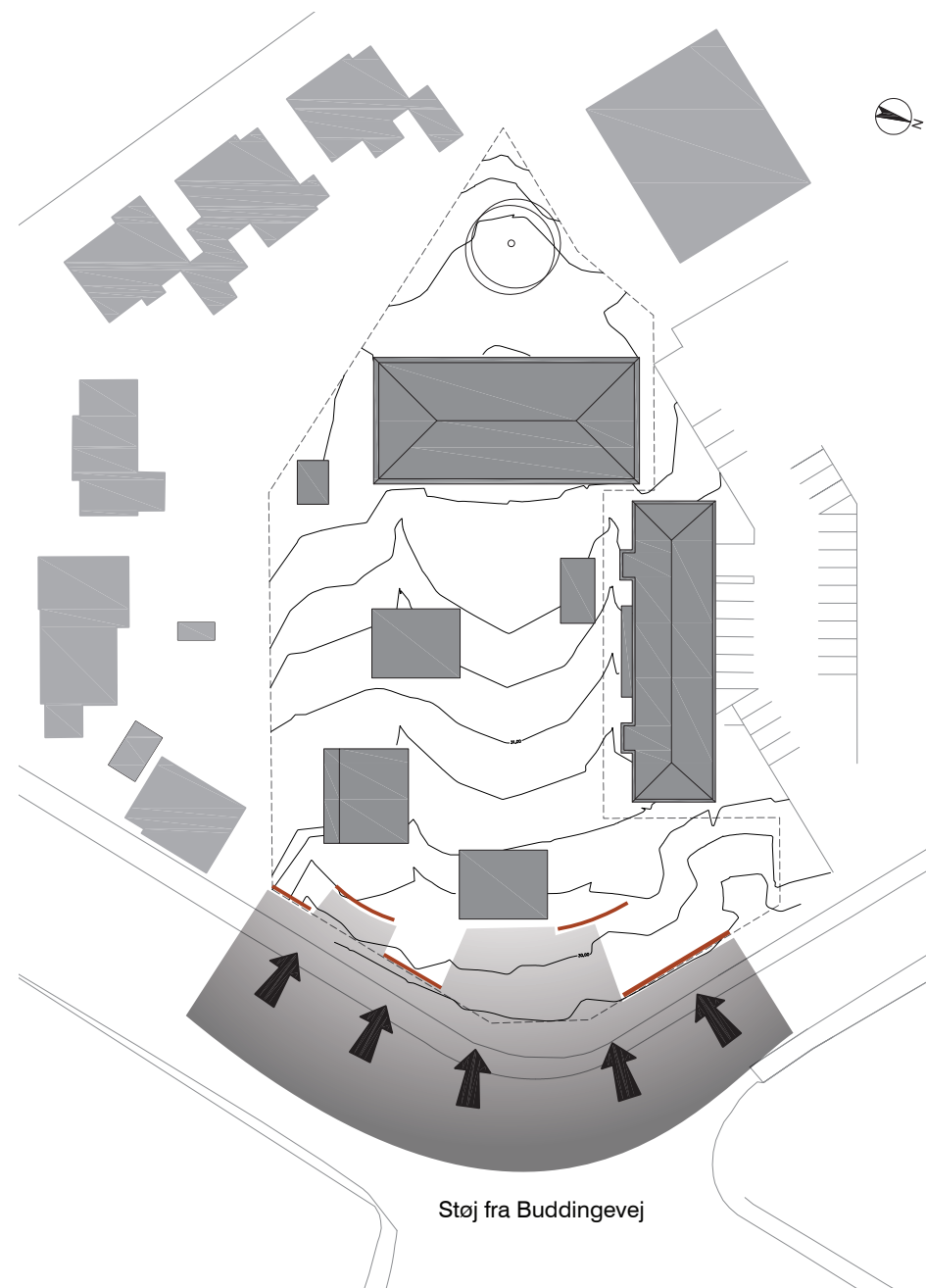

Diagrammet viser de forskellige udsigtsmuligheder lejlighederne hver især har.

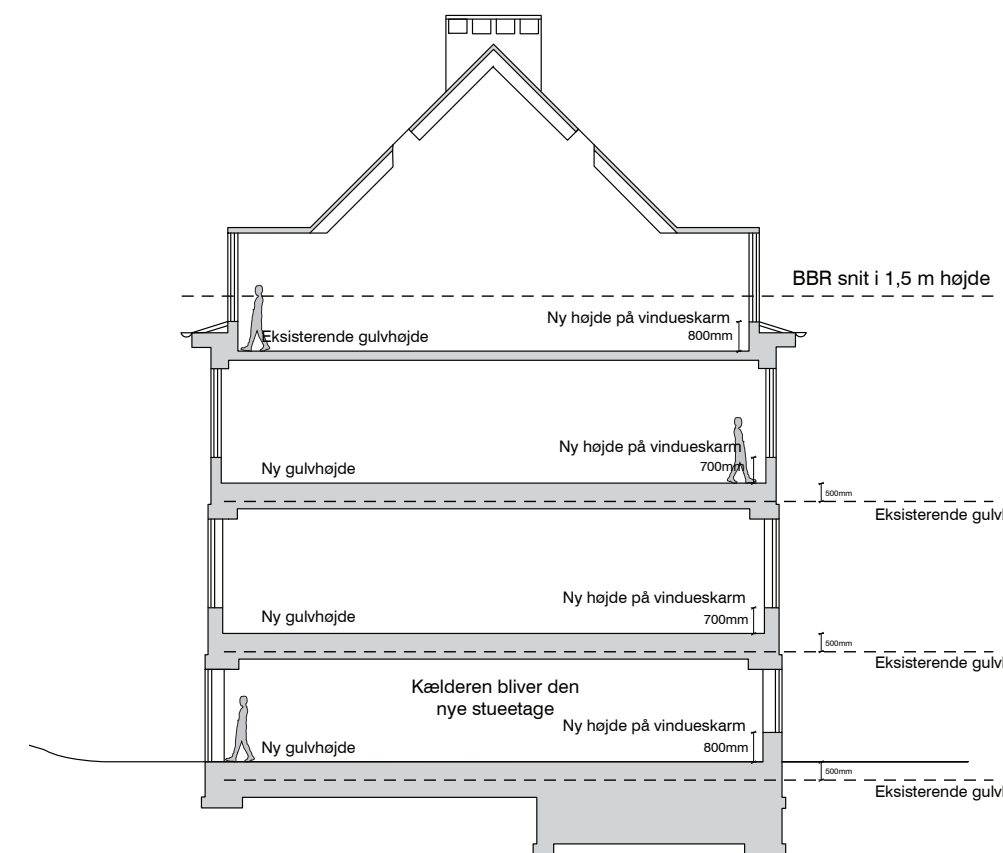
FORDELING AF LEJLIGHEDER

LYDBARRIERER

NYE BYGNINGSKOTER

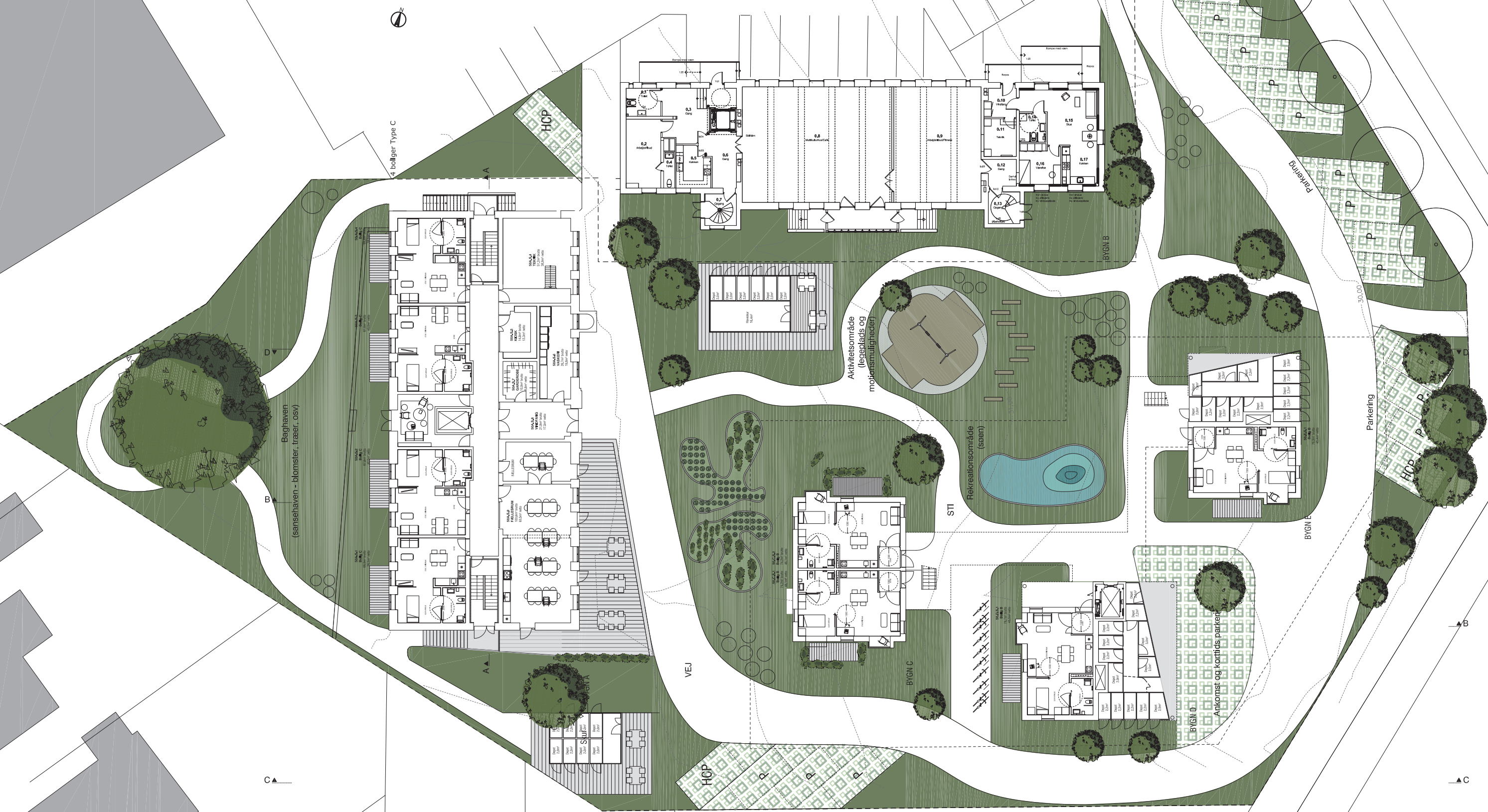
Som vi ved ligger grunden ud mod en meget trafikeret vej, og vi har derfor været opmærksomme på at mindske støjen mest muligt på området, ved at placere bygningerne tæt på skellet. Derudover har vi samtidig integreret en mur i landskabet langs vejen, for at forhindre støjen i at trænge ind på grunden..
Vi ønsker at stoppe støjpåvirkningen fra Buddingevej langs vejen for at gøre grunden så attraktiv som mulig. Muren er samtidig tænkt som små opholdskroge med bænke hvor de ældre kan sætte sig.

Diagrammet viser de nye gulvhøjder i hovedbygningen.

Gulvet i kælderen og opefter hæves 500 mm, for at sikre bedre udkigsmuligheder gennem de eksisterende vinduer/vindueshøjder, som vi ønsker at bibeholde for huset klassiske udtryk. Derudover får vi ved at hæve gulvet, også skabt en mere behagelig rumhøjde i de nye lejligheder.

På tagetagen bibeholdes den originale gulvhøjde, for at udnytte arealet bedst muligt ift. placering af lejligheder, og for at overholde kravene i BBR angående gulvhøjder.

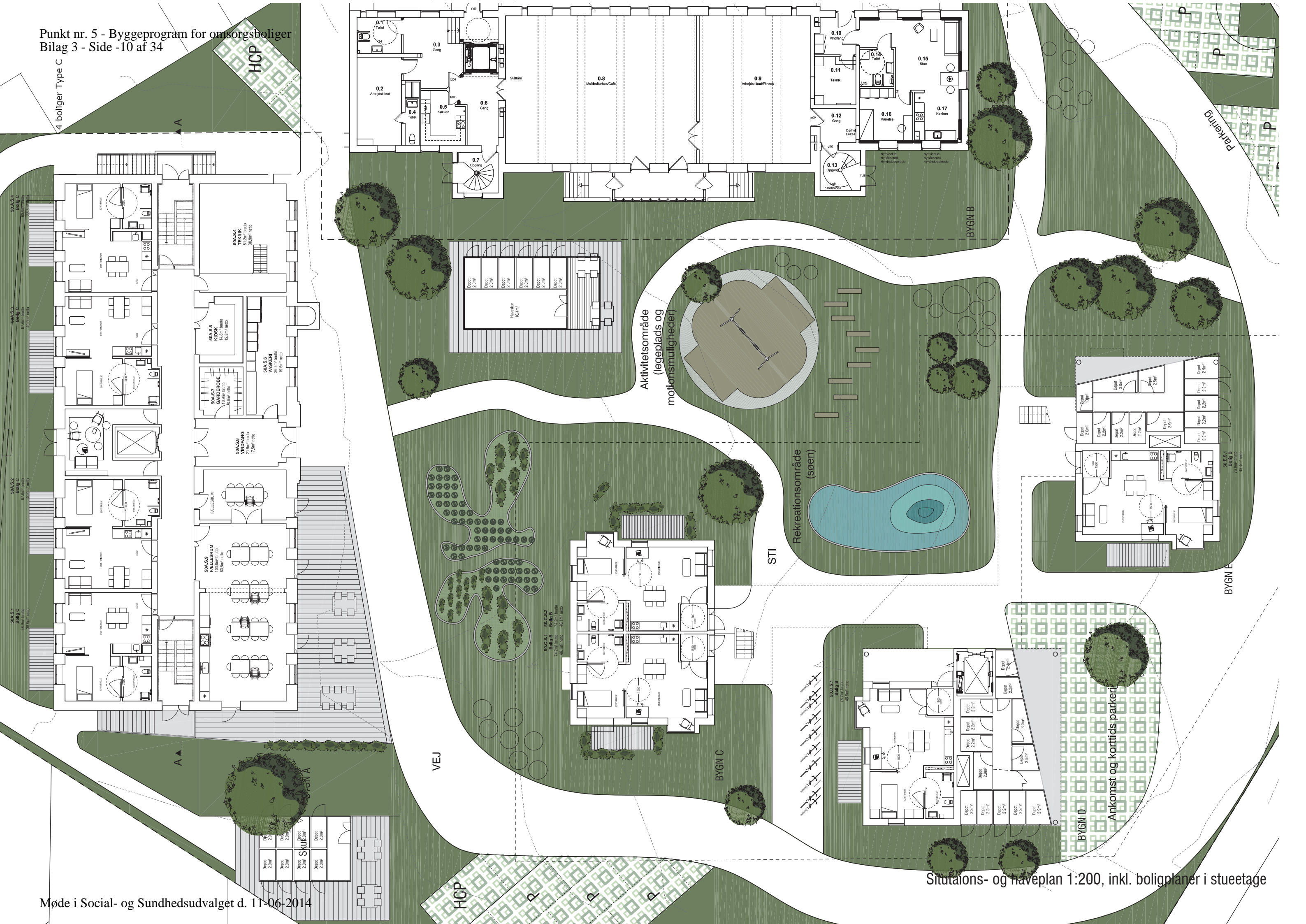

Situations- og haveplan, ikke i skala

4 boliger Type C

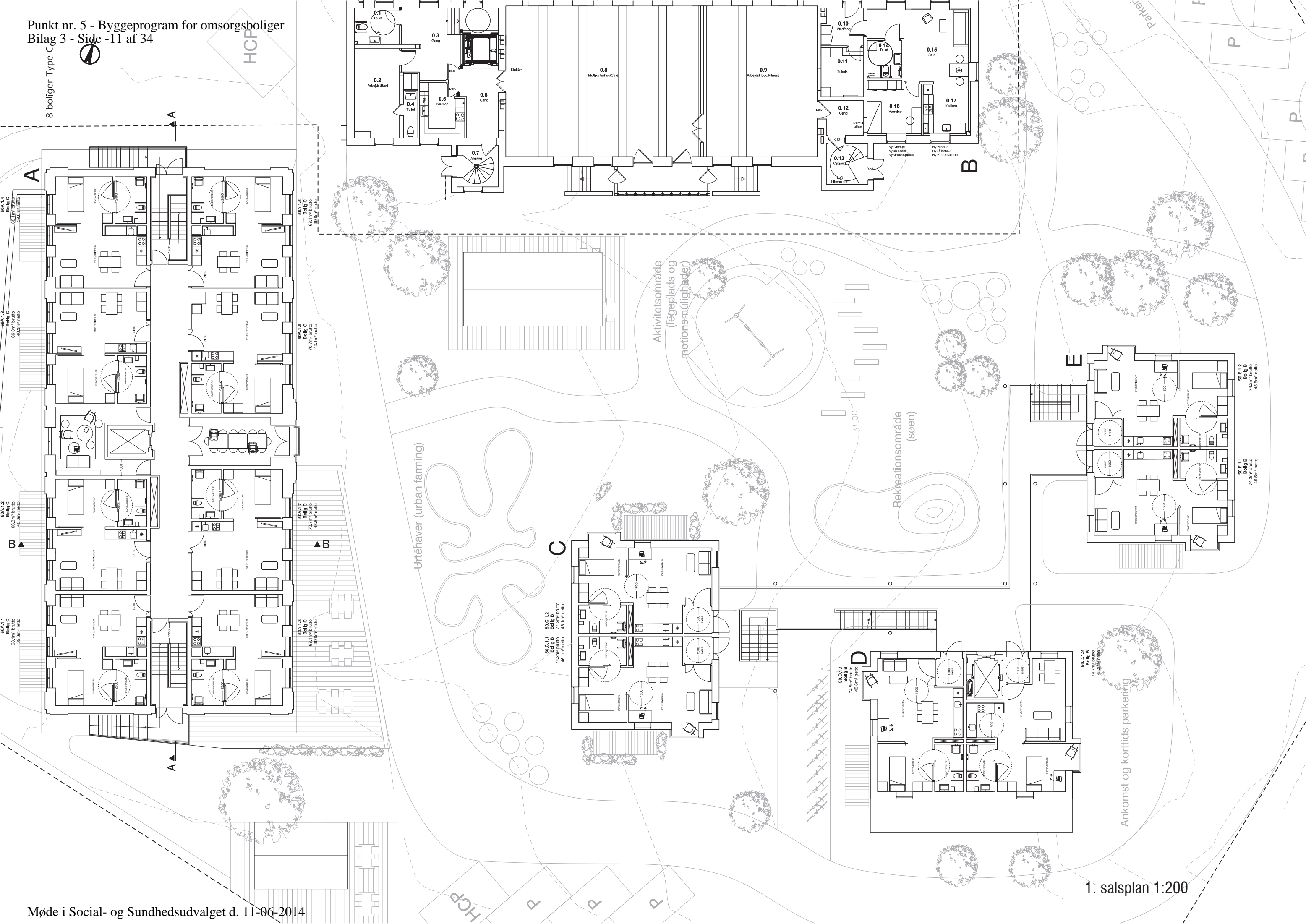
0.1	0.2	0.3	0.4	0.5	0.6	0.7	0.8	0.9	0.10	0.11	0.12	0.13	0.14	0.15	0.16	0.17
Depot	Arbejdsstue	Gang	Toilet	Køkken	Gang	Opgang	Multihubservice	Arbejdsstue/Fibreg	Vindfang	Teknik	Dørhjul	Opgang	Toilet	Såle	Vaskeri	Køkken
2,0m ²	14,8m ²	2,0m ²	2,0m ²	2,0m ²	2,0m ²	2,0m ²	18,4m ²	18,4m ²	10,10m ²	10,10m ²	2,0m ²	2,0m ²	2,0m ²	2,0m ²	2,0m ²	2,0m ²

Situations- og haveplan 1:200, inkl. boligplaner i stueetage

8 boliger Type C

HCP

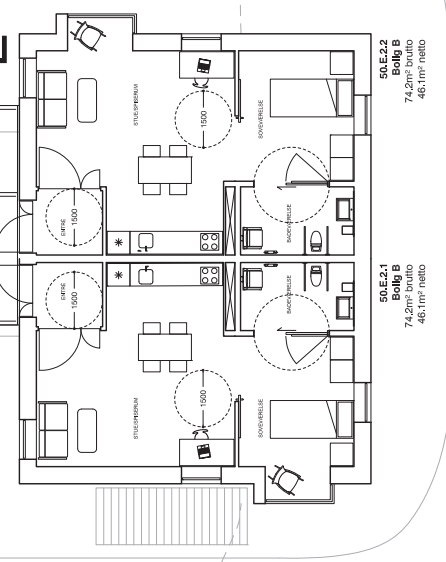
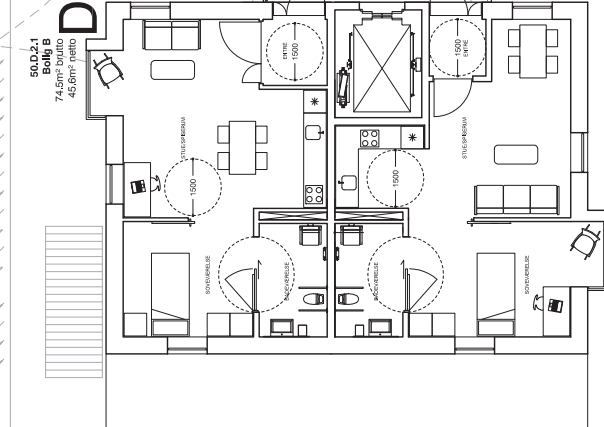
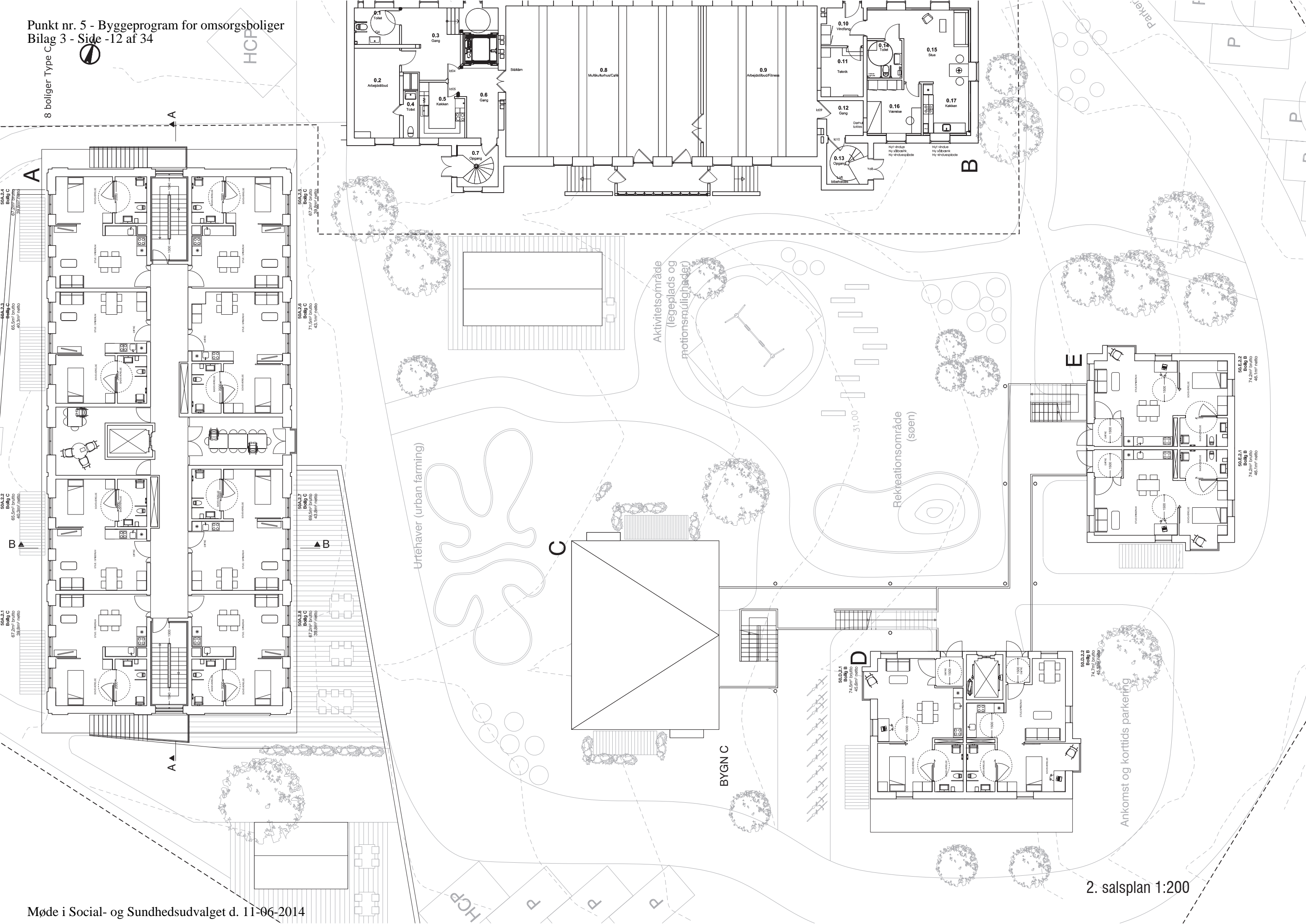
1. salsplan 1:200

8 boliger Type C

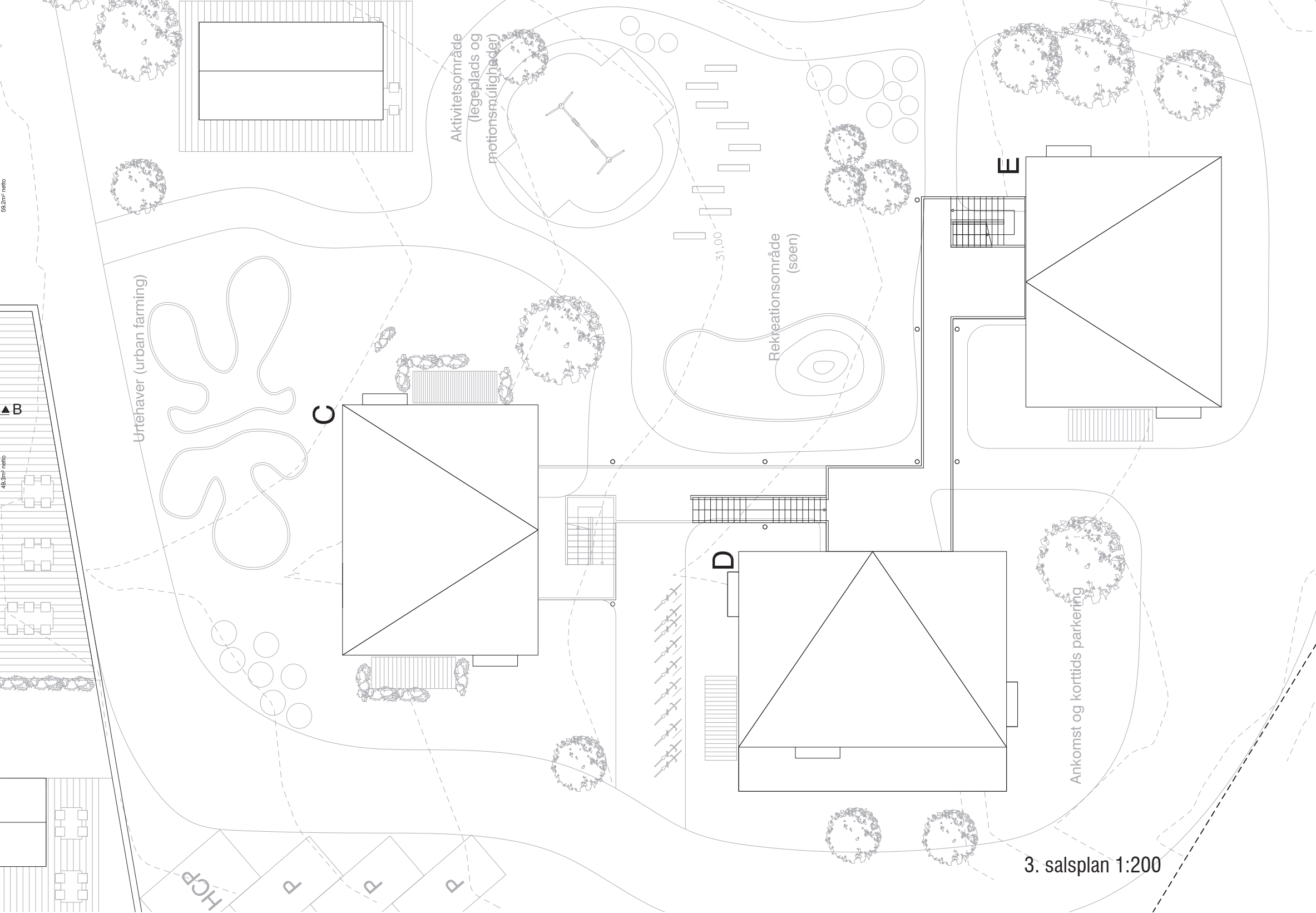
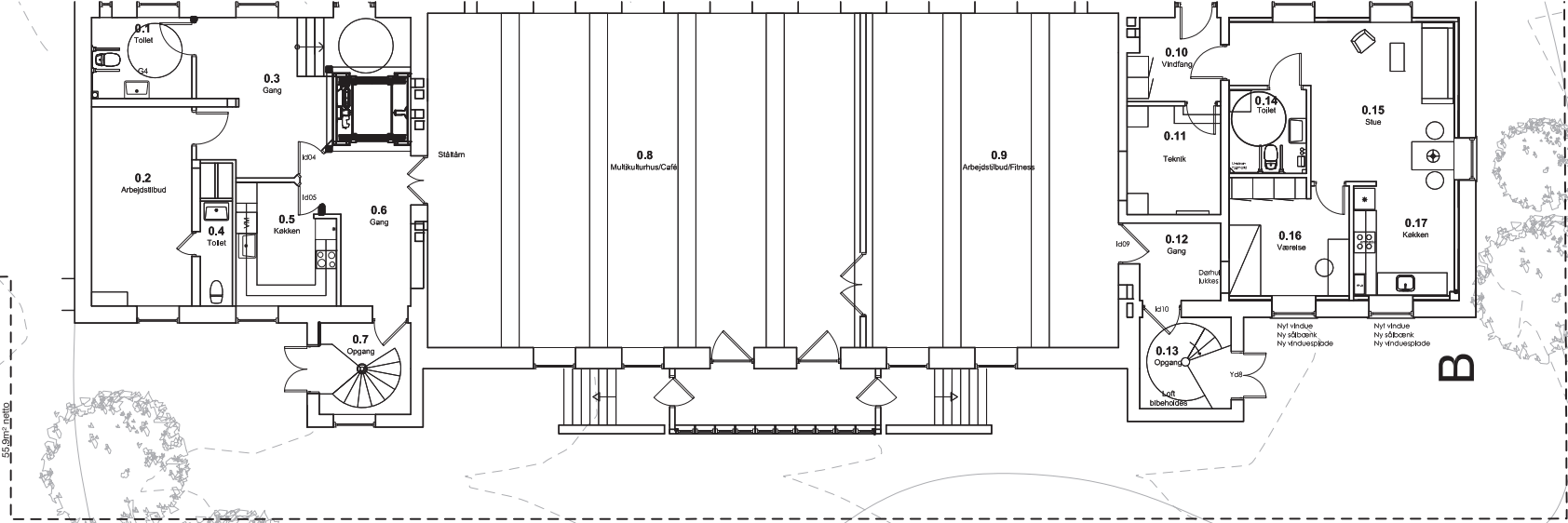
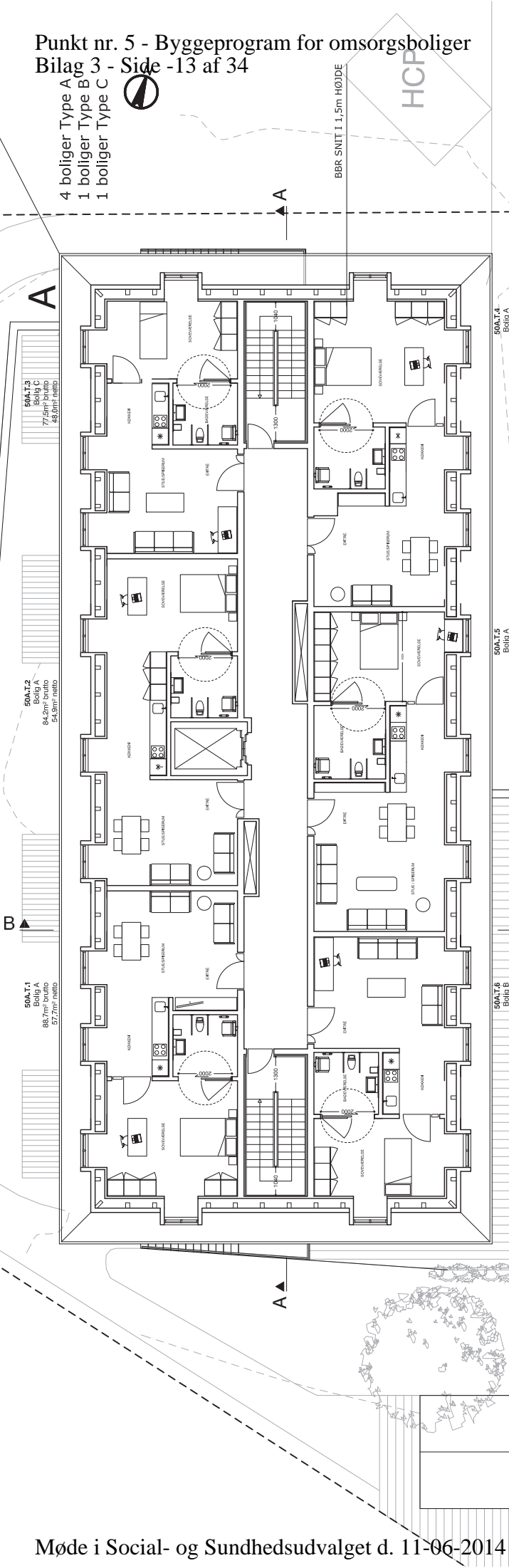

HCP

Punkt nr. 5 - Byggeprogram for omsorgsboliger
 Bilag 3 - Side -13 af 34

- 4 boliger Type A
- 1 boliger Type B
- 1 boliger Type C

3. salsplan 1:200

Reference - skulpturelt bygningsvolumen

Reference - skulpturelt bygningsvolumen

Reference - genbrugstegl

Reference - adgangssystem på plejehjem

Reference - let adgangssystem

Reference - plantekasser og bæk

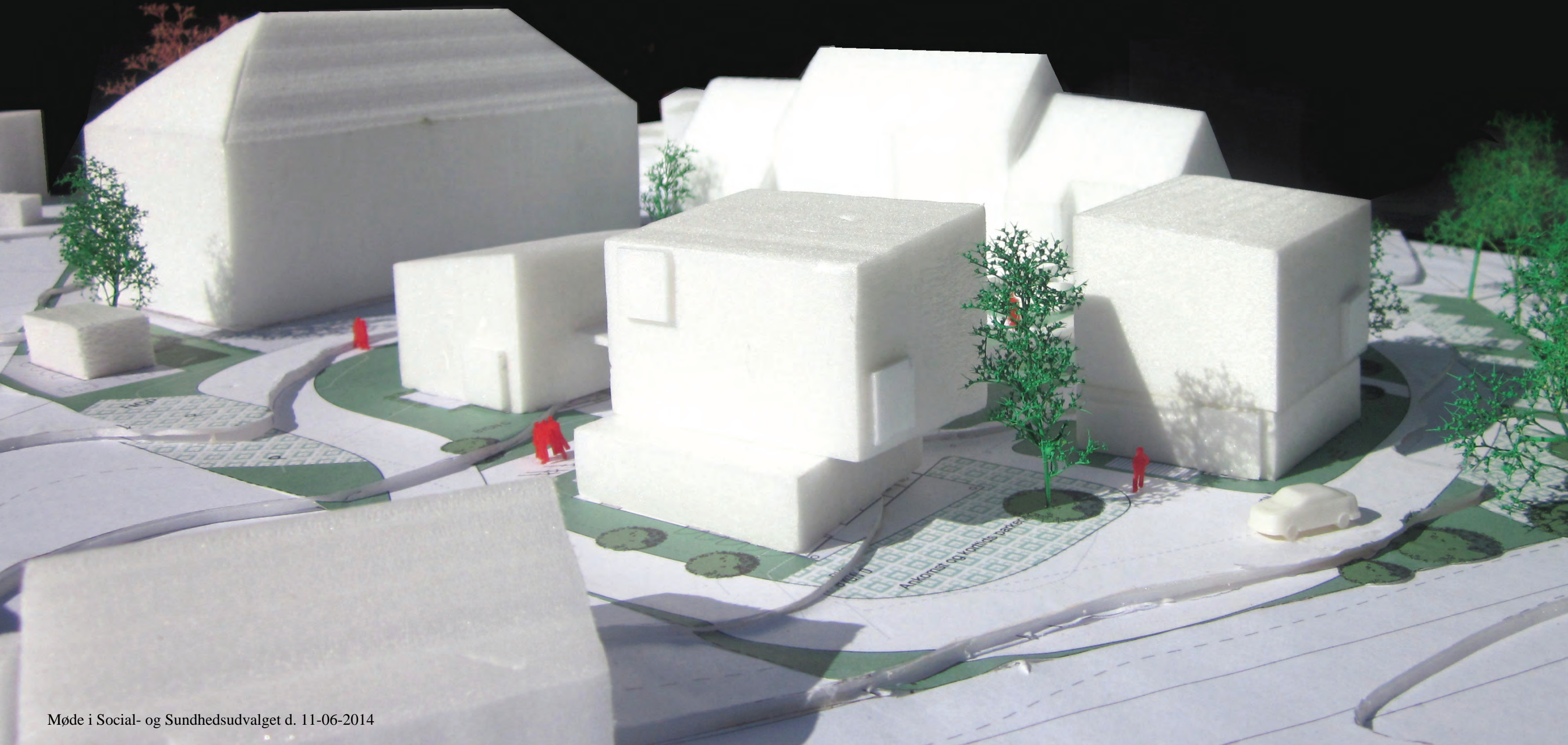

Eksisterende bygning

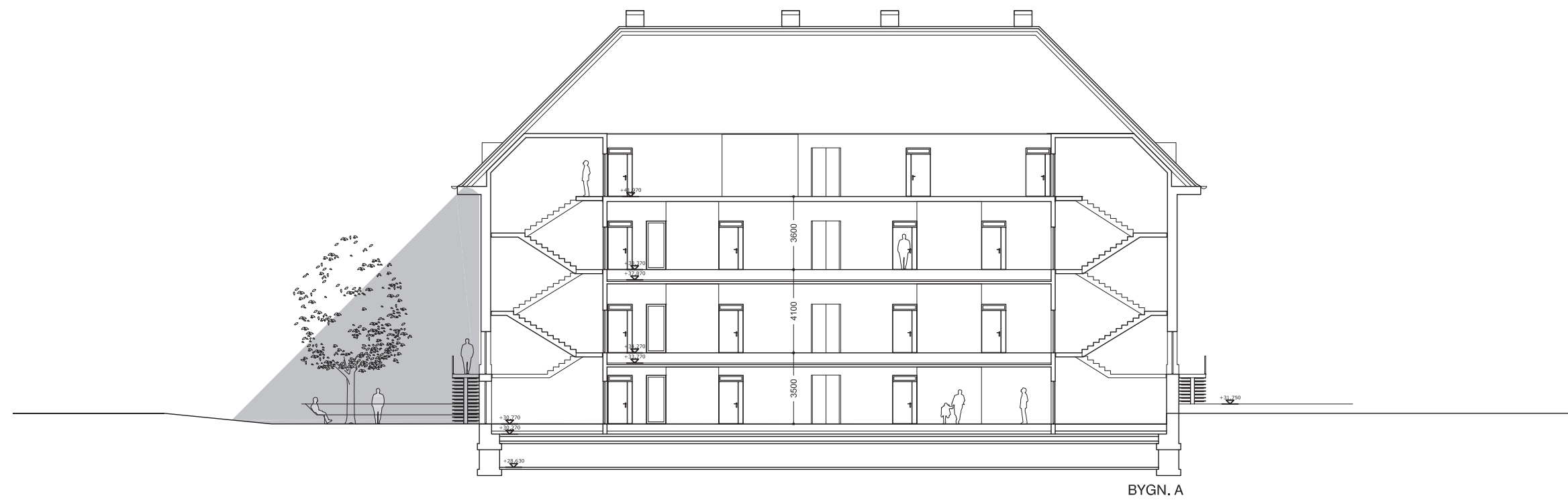
Facadeprincip nybyggeri 1:50

Længdesnit i eksisterende hus 1:250

Møde i Social- og Sundhedsudvalget d. 11-06-2014

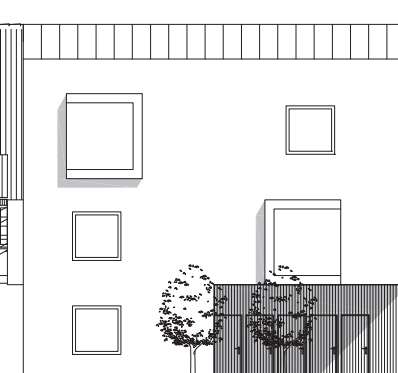

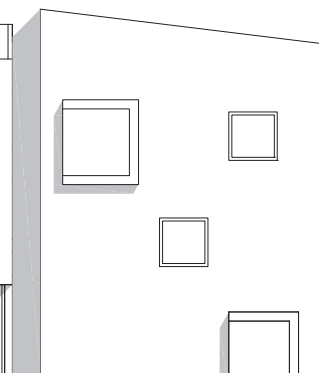
BYGN. A

BYGN. C

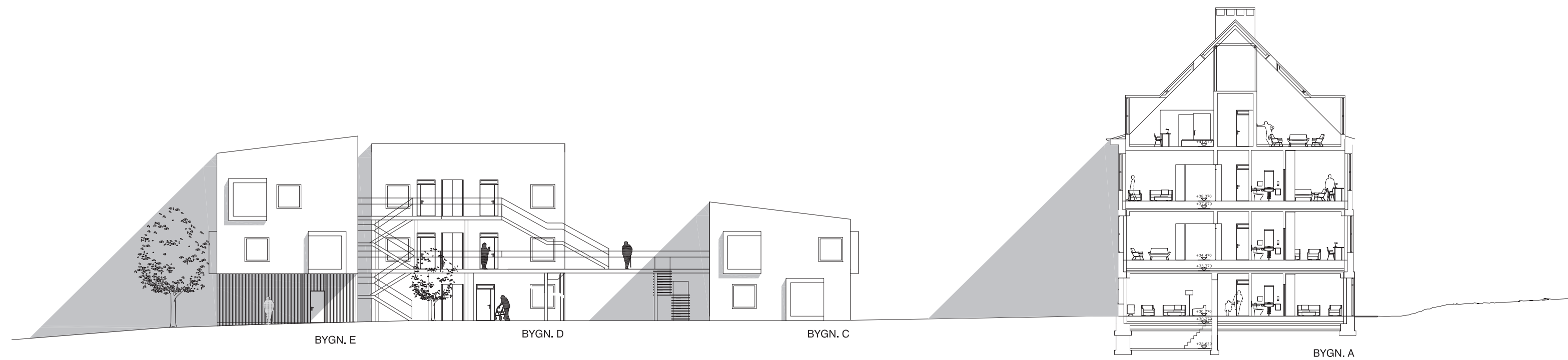

BYGN. D

BYGN. E

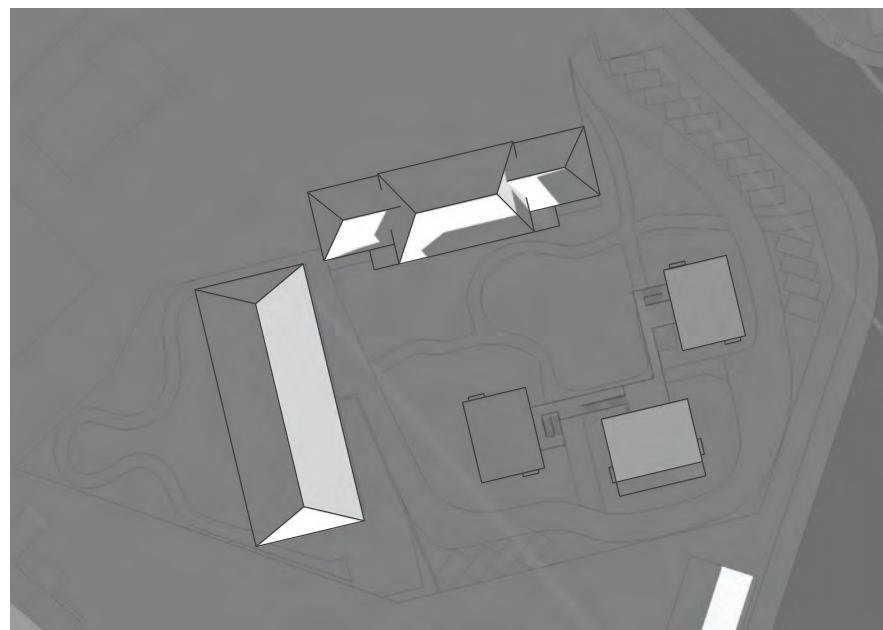

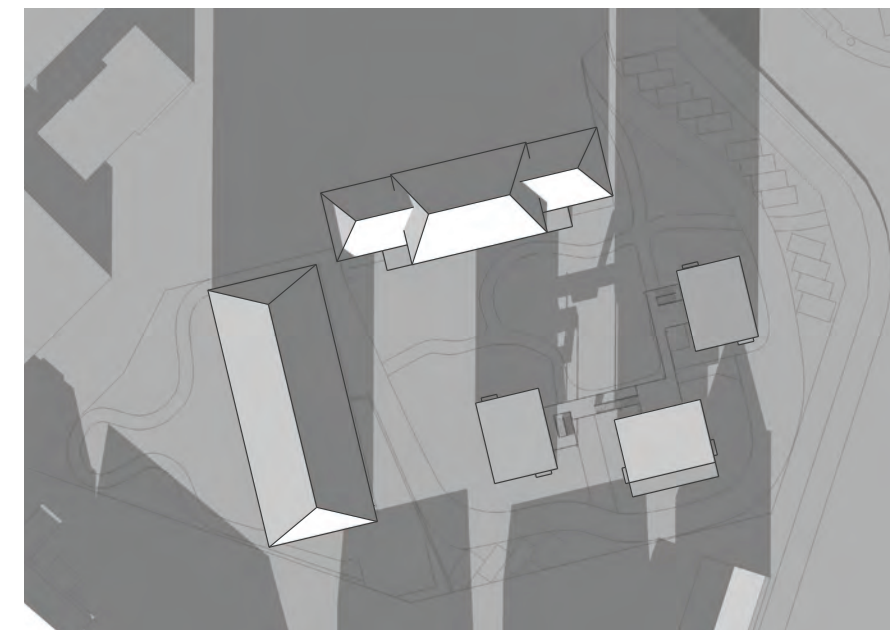

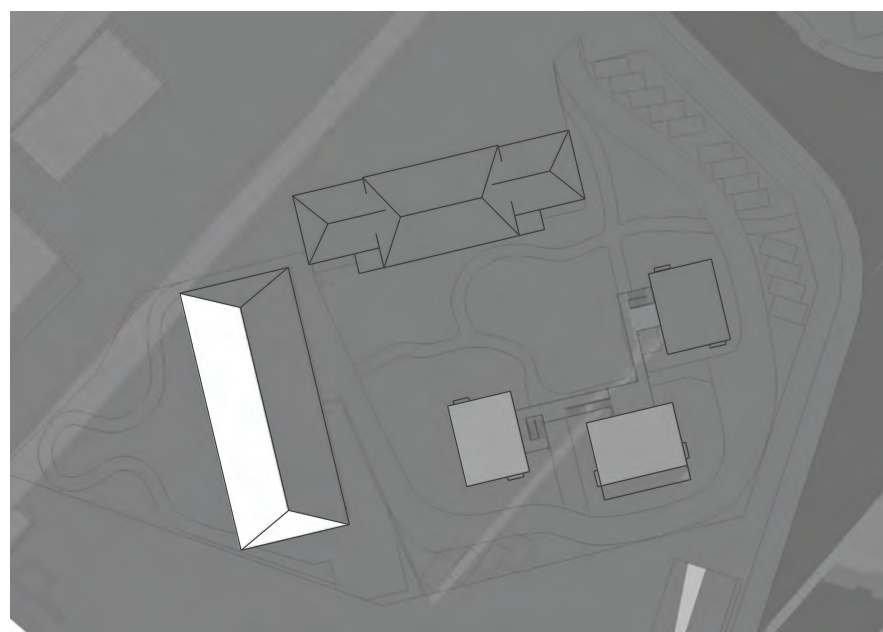

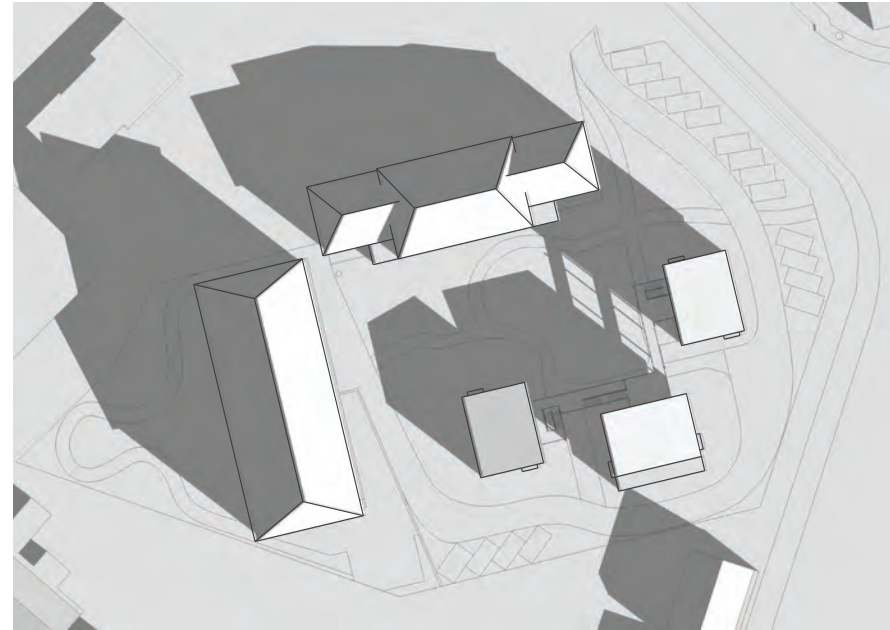
KL. 9.00

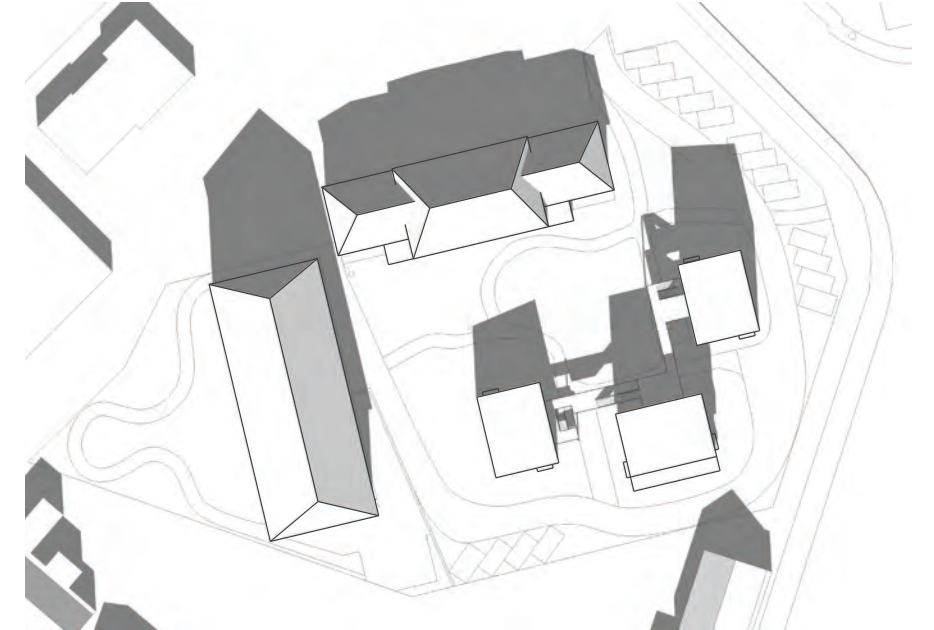
KL. 12.00

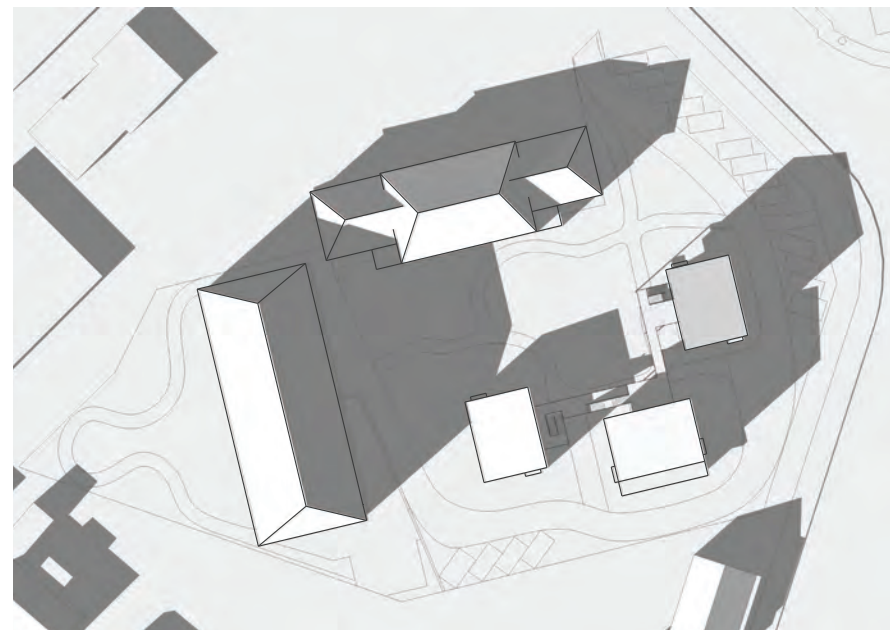
KL. 15.00

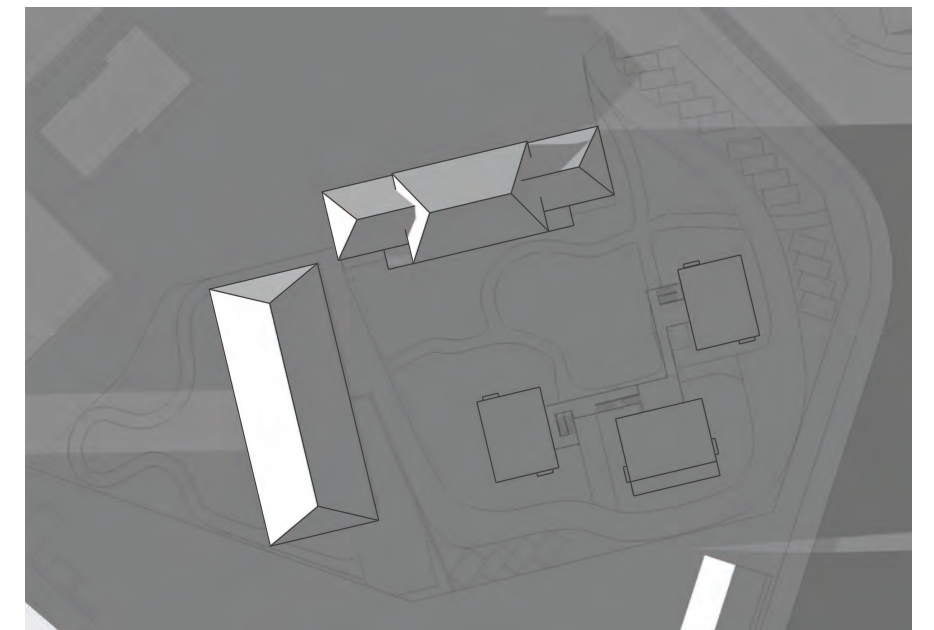
KL. 9.00

KL. 12.00

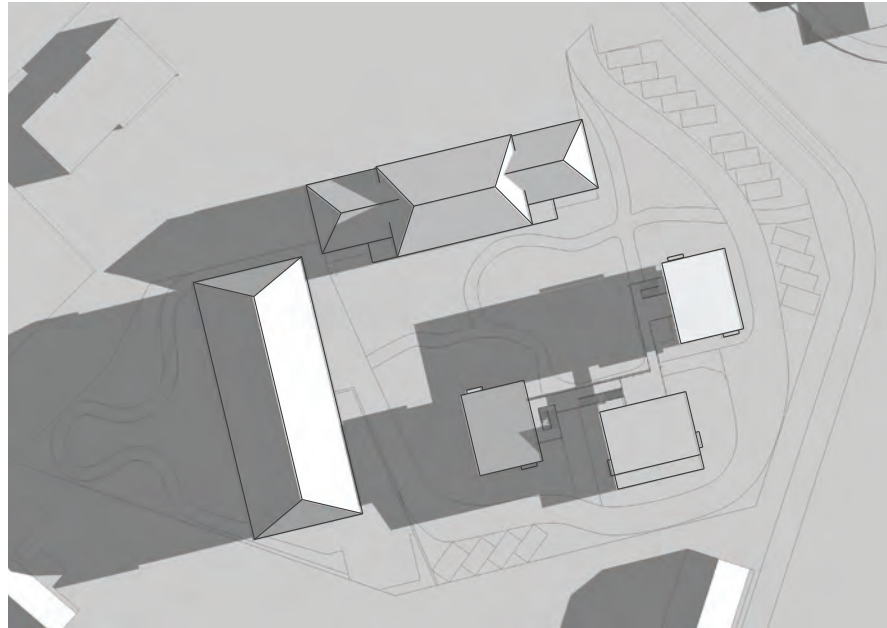

KL. 15.00

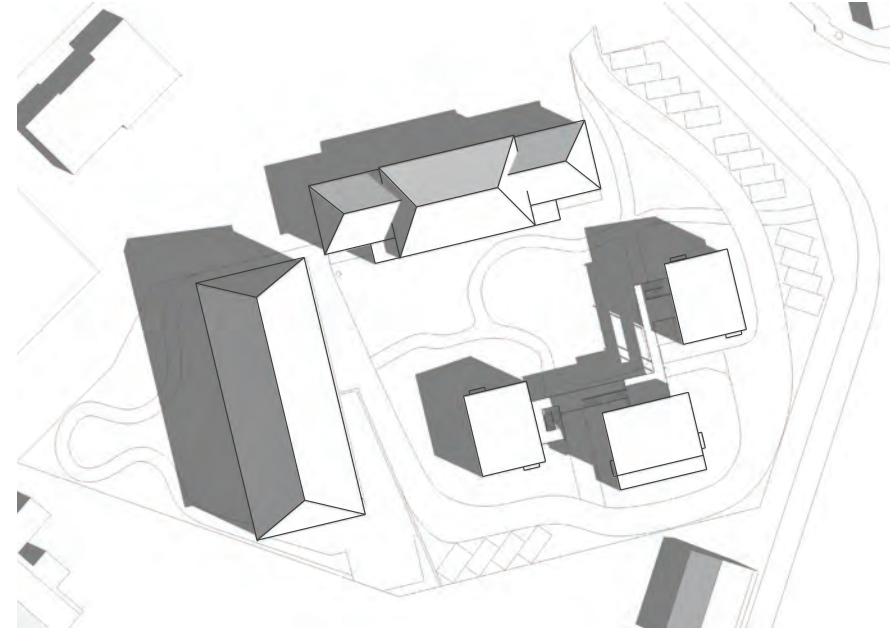

KL. 18.00

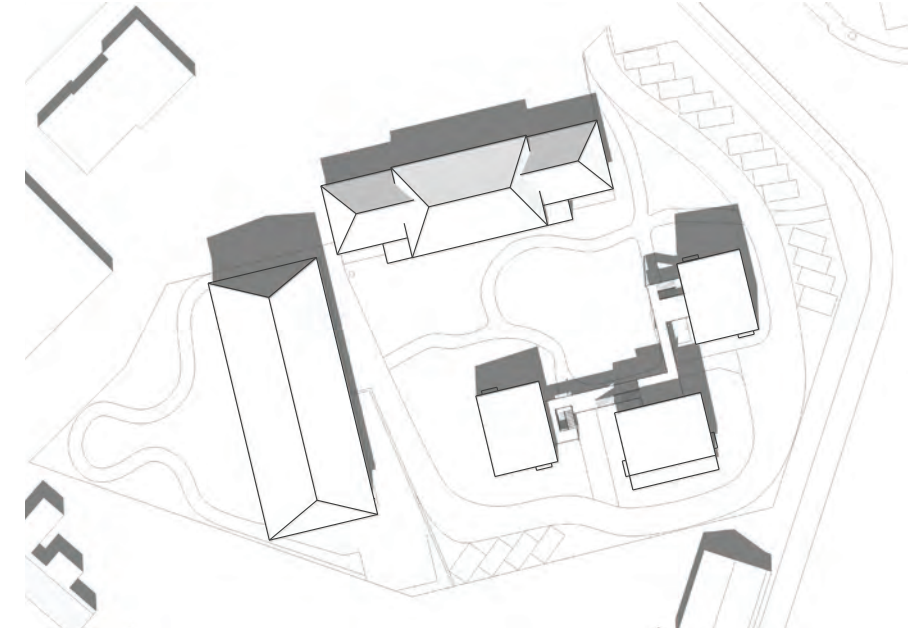

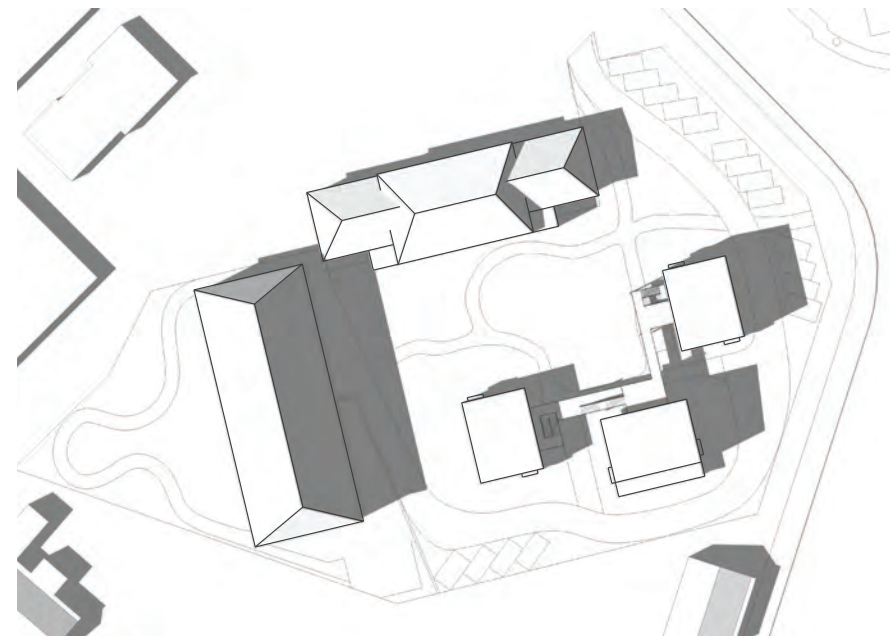
KL. 6.00

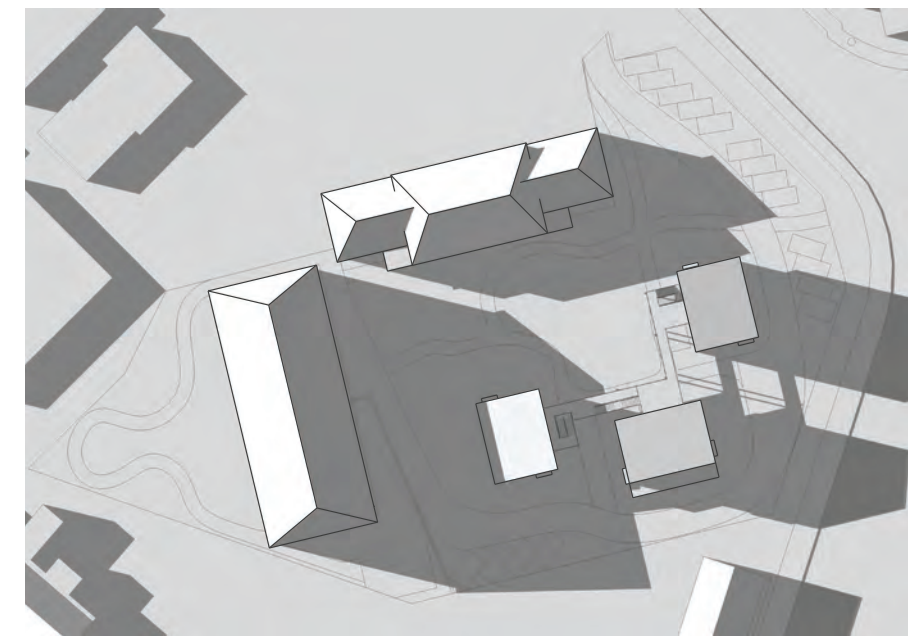
KL. 9.00

KL. 12.00

KL. 15.00

KL. 18.00

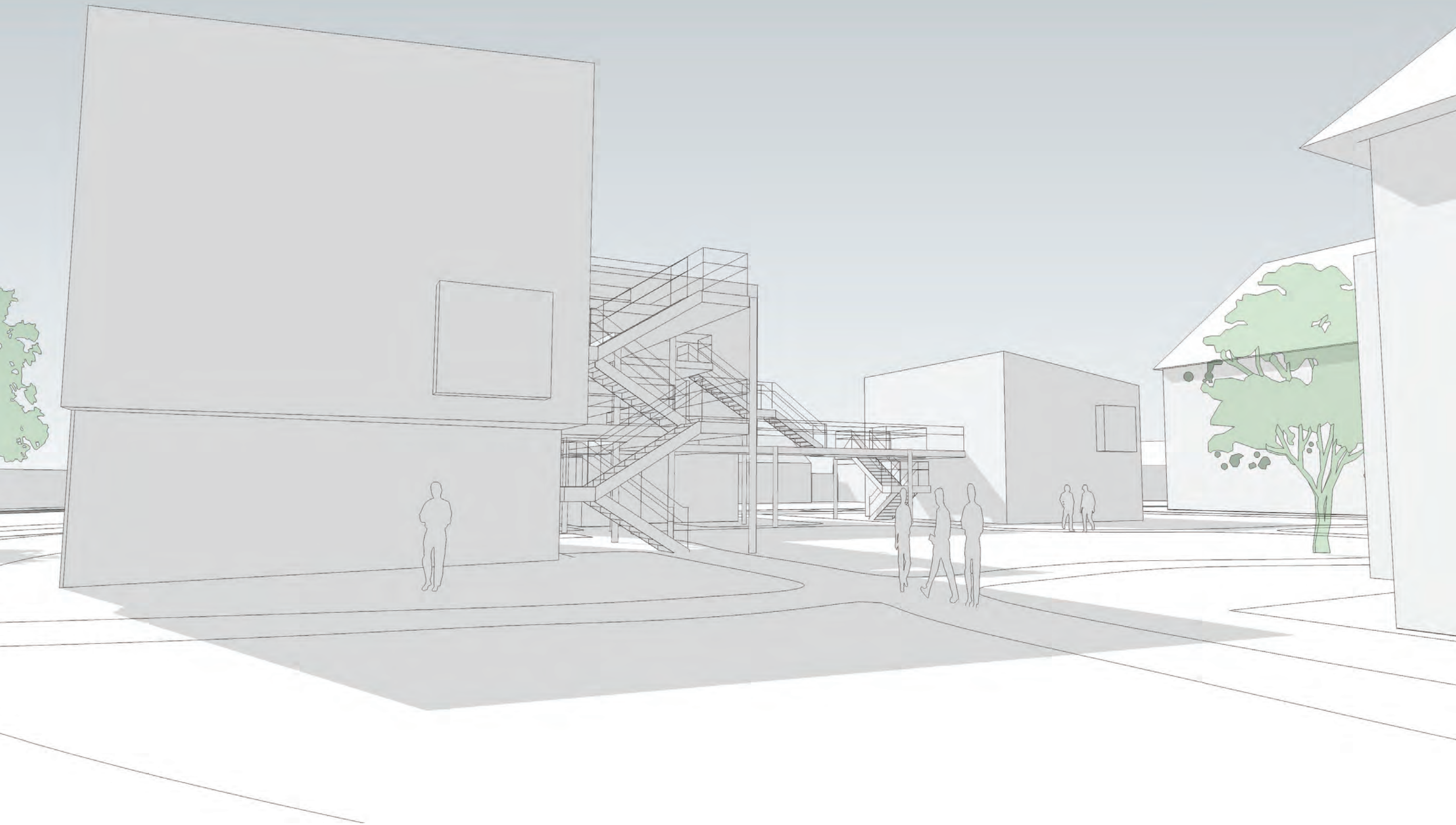

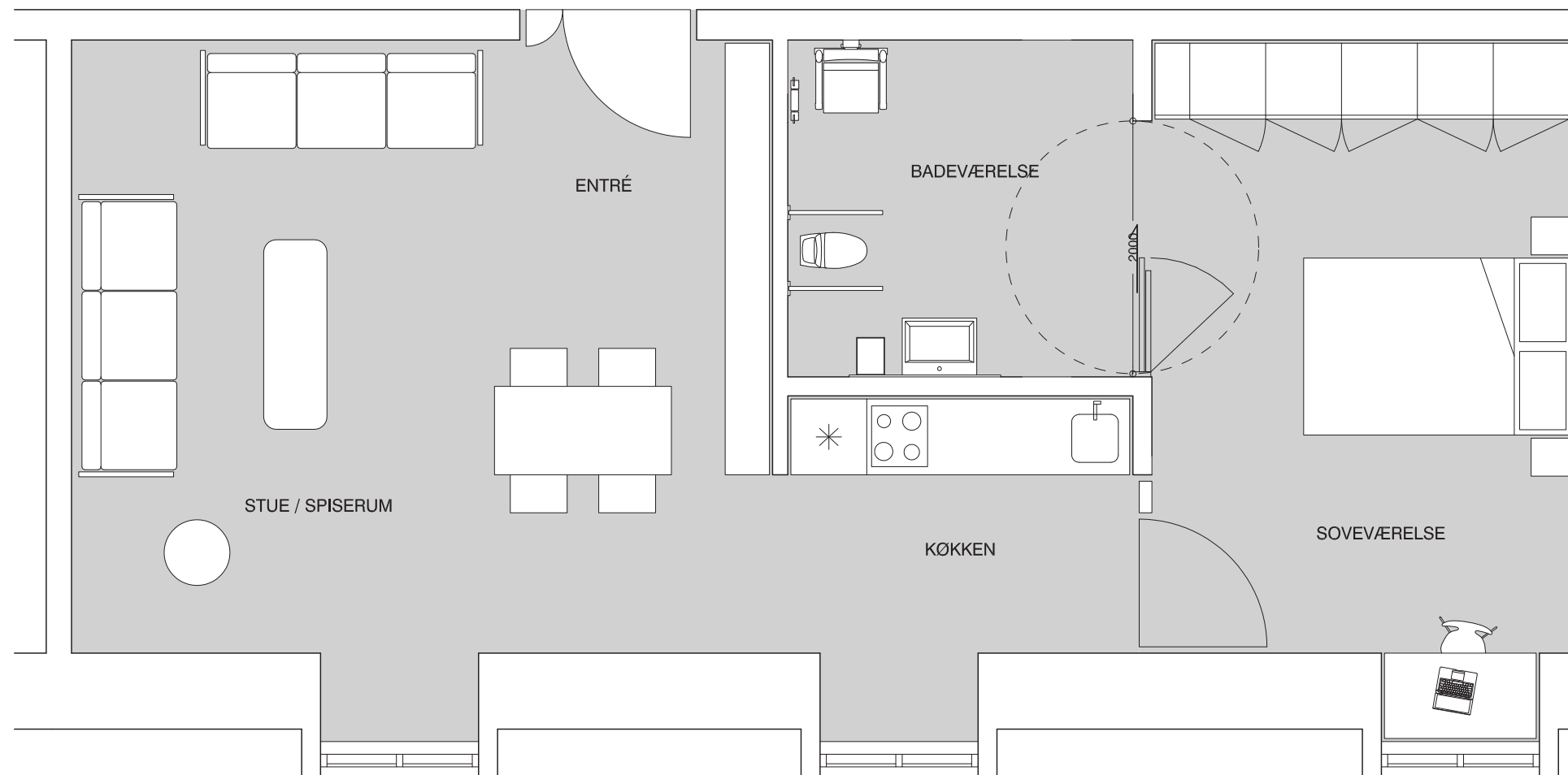

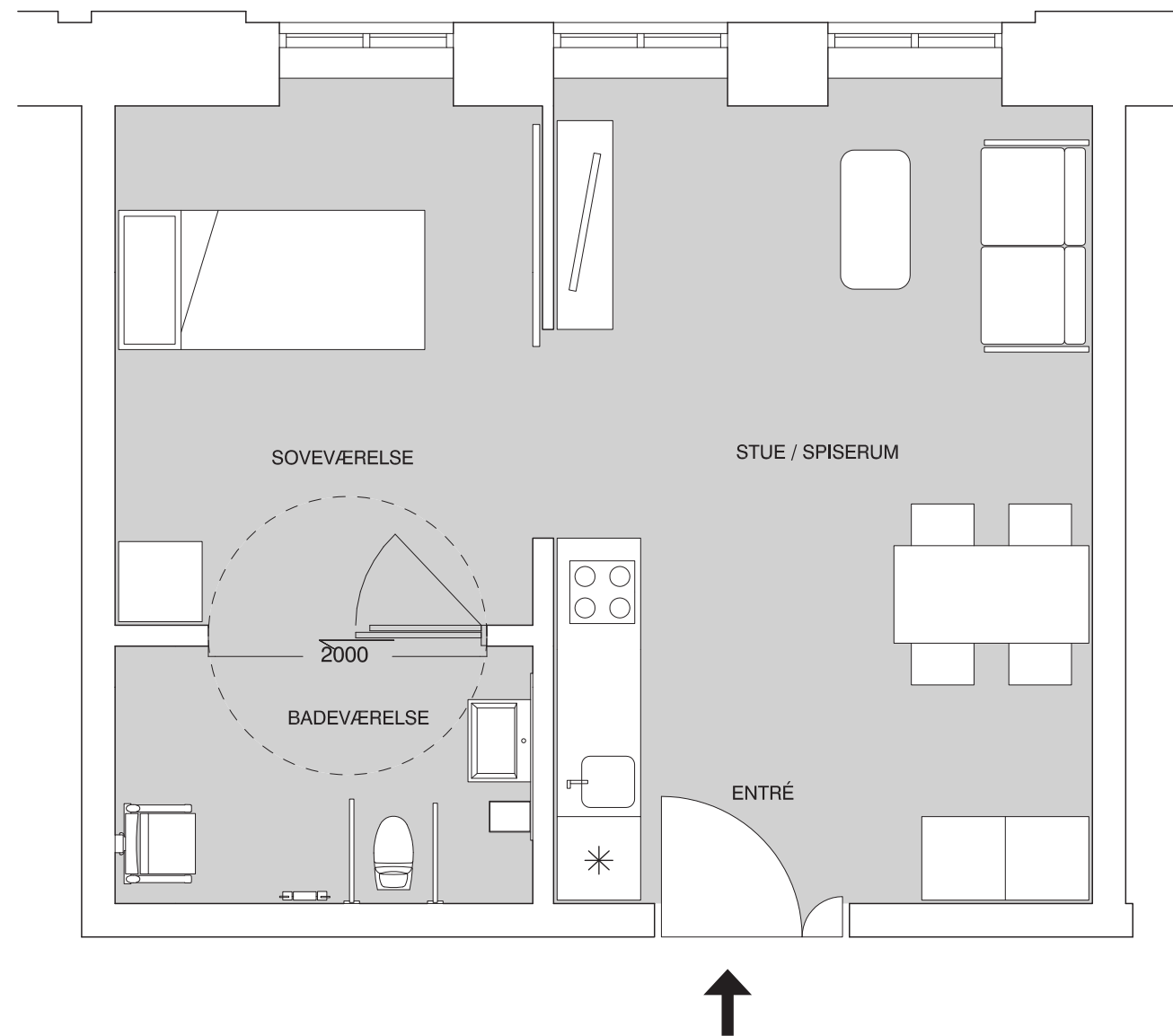

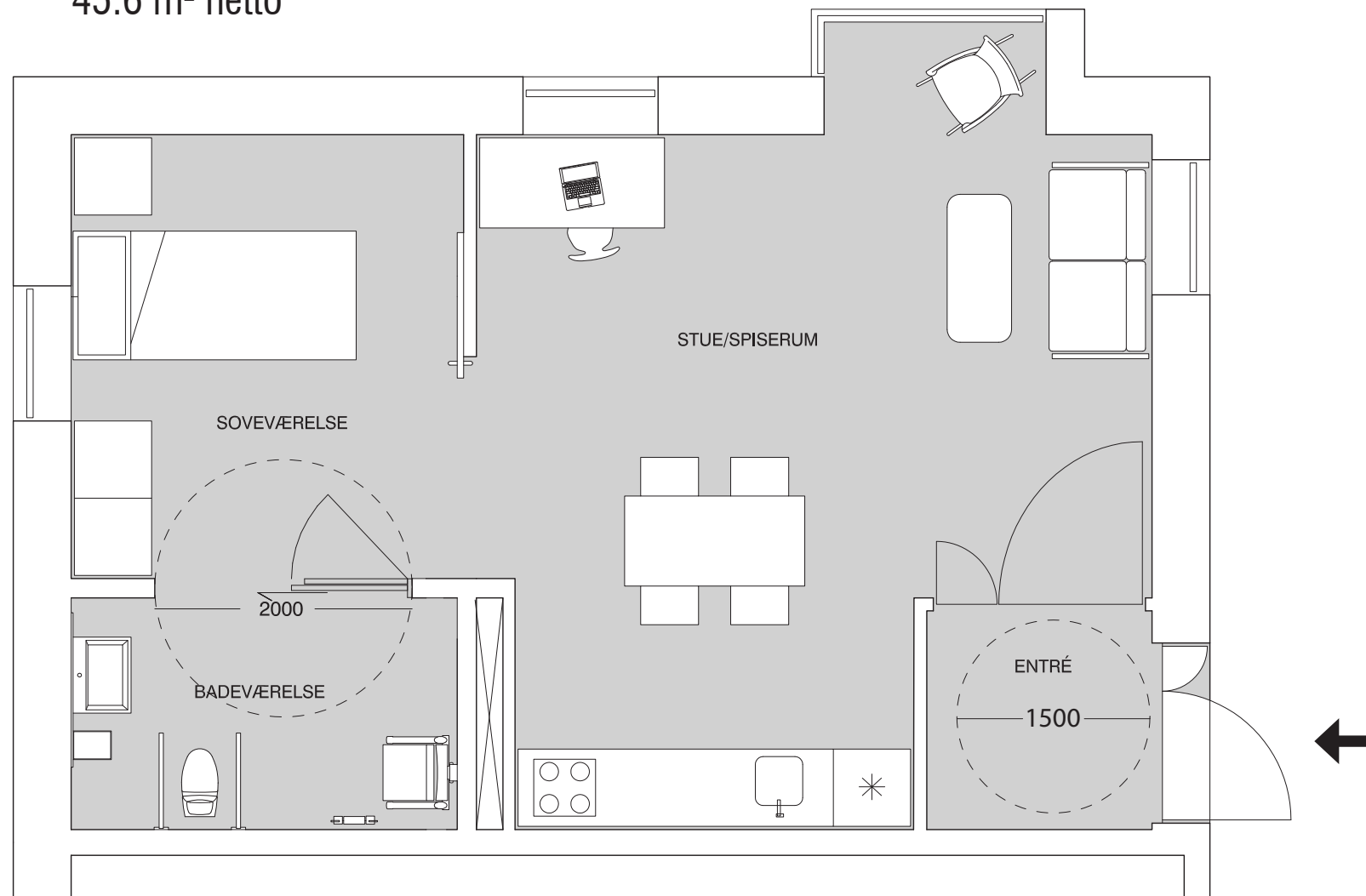
Boligtype A
88.2 m² brutto
59.2 m² netto

Boligtype C
66.3 m² brutto
40.1 m² netto

Boligtype B
74.5 m² brutto
45.6 m² netto

Omsorgsboliger på Buddingevej 50, den videre proces

Sagsfremstilling

I forbindelse med vedtagelsen af Budget 2013-16 er der indgået aftale om at opføre 40 nye omsorgsboliger - bygget som ældreboliger i forhold til almenboliglovgivningen.

Byplanudvalget har den 6. februar 2013 i forbindelse med behandling af sagen om placeringen af omsorgsboligerne ønsket et notat omkring anvendelsesmulighederne for ejendommene Chr. X's Allé nr. 109-113. Kommunalbestyrelsen har den 28. februar 2013 besluttet, at der arbejdes videre med arealet på Buddingevej 50 - den tidligere statsskole i forhold til etablering af omsorgsboliger.

Forvaltningen har i notat af 15. maj 2013 om beskrivelse af ejendommene Chr. X's Allé nr. 109-113 redegjort for anvendelsesmuligheden i forbindelse med omsorgsboliger (bilag).

Forvaltningen har udarbejdet et udkast til mappe for omsorgsboligerne på Buddingevej 50, som er et samlet dokument, med blandt andet beskrivelser af bygning og grund, planforhold og de ældrefaglige visioner for omsorgsboligerne, herunder målgruppe og indhold af aktiviteter, oplevelser og tryghed for beboerne samt tidsplan og økonomi (bilag).

I denne mappe ligger desuden tre forslag til placering af 16 boliger på grunden, idet der forventes etableret 24 boliger i hovedhuset. På denne baggrund peger forvaltningen på at der udarbejdes en lokalplan med mulighed for opførelse af ny bebyggelse i op til 3 etager og med et etageareal på ca. 1.000 m², jf. kortbilag med nuværende lokalplan (bilag).

Herudover peger forvaltningen på at der udarbejdes et kommuneplantillæg med mulighed for den påtænkte anvendelse, bebyggelsesprocent på 70 mv., hvor ejendommen Buddingevej 54 også inddrages, idet bebyggelsesprocenten i dag er på 45. Til finansiering af projektet peger forvaltningen på, at der gives anlægsbevilling på 2 mio. kr. i 2013 finansieret af det i budget 2013 afsatte rådighedsbeløb på 2 mio. kr. til helhedsplan mv.

Social- og Sundhedsudvalget har i maj 2013 behandlet oplæg til visionerne for boligerne, målgruppen og "omsorgspakken", som indeholder aktiviteter, oplevelser, samvær og fællesskab, og som skal drives af et fast tilknyttet personale for 1 mio. kr. årligt i drift, jf. ovennævnte "mappe". Udvalget besluttede at lægge oplægget til

grund for det videre arbejde med boligerne. Arbejdet med indholdet af omsorgsboligerne er siden kvalificeret gennem dialog med potentielle brugere af de kommende omsorgsboliger, herunder repræsentanter fra Seniorrådet og Ældre Sagen samt andre plejehjem, som har arbejdet succesfuldt med at inddrage beboere i udvikling og drift. Sideløbende har forvaltningen foranstaltet en række møder med de omkringliggende institutioner for at afklare og tage initiativ til samarbejde omkring aktiviteter og oplevelser. Senere forventes samarbejdet også at omfatte "spacemanagement" - deling og brug af hinandens arealer.

Forvaltningen peger på, at målgruppe, indhold af omsorgspakken samt samarbejdet med omkringliggende institutioner fastlægges som koncept for omsorgsboligerne og indgår i det endelige byggeprogram, jf. ovennævnte dokument.

Økonomiske konsekvenser

Der er afsat 2 mio. kr. i 2013 til helhedsplan mv., samt 8,6 mio. kr. til grundkapital (10 % af det samlede anlægsbudget for omsorgsboligerne).

Derudover indregnes indtægt ved grundsalg -7,68 mio. kr. (jf. lov om støttet byggeri) i 2014 samt 1,5 mio. kr. til montering (inventar mv.) i 2015.

For at kunne igangsætte det videre arbejde, herunder byggetekniske analyser af bygningen og grunden samt udarbejdelse af materiale til lokalplan mv., peger forvaltningen på, at der gives anlægsbevilling på de i budgettet afsatte 2 mio. kr. til helhedsplan mv.

Byggeprojektet forventes afholdt inden for disse allerede afsatte rammer. Driftsudgifterne på 1 mio. kr. indgår i budget 2013-16.

Beslutningskompetence

Social- og Sundhedsudvalget for så vidt angår målgruppe og indhold af omsorgsboligerne (side 5-11)

Byplanudvalget for så vidt angår lokalplan (side 12-33)

Økonomiudvalget for så vidt angår beslutning om udarbejdelse af kommuneplantillæg

Kommunalbestyrelsen for så vidt angår anlægsbevilling.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. der på baggrund af det foreslåede udarbejdes ny lokalplan med mulighed for opførelse af ny bebyggelse i op til 3 etager og med et etageareal på ca. 1.000 m²
2. der udarbejdes et kommuneplantillæg vedrørende anvendelse, bebyggelsesprocent på 70 mv.
3. målgruppen, indholdet af omsorgspakken samt samarbejdet med omkringliggende institutioner godkendes endeligt
4. der gives anlægsbevilling på 2 mio. kr. i 2013 finansieret af det i budget 2013 afsatte rådighedsbeløb på 2 mio. kr. til helhedsplan mv.

Byplanudvalget den 12. juni 2013

Ad. 1. Godkendt.

Ad. 2. Anbefalet.

Ad. 4. Anbefalet.

Liss Kramer Mikkelsen (A) og Morten Normann Jørgensen (F) var fraværende.

Social- og Sundhedsudvalget den 12. juni 2013

Ad. 3. Godkendt.

Økonomiudvalget den 20. juni 2013

Ad. 2 Godkendt.

Ad. 4 Anbefales.

Kommunalbestyrelsen den 27. juni 2013

Ad. 4 Godkendt.

Projektinitieringsdokument for pilotprojekt for analyse af Lundtofteområdet med henblik på bedre arealudnyttelse

Indholdsfortegnelse

1.	Baggrund	1
2.	Formål, mål og succeskriterier	1
3.	Omfang og afgrænsning og grænseflader til øvrige projekter	2
4.	Projektorganisation	3
5.	Business case/eksistensberettigelse	3
6.	Interessentanalyse	4
7.	Risikoanalyse.....	5
8.	Milepælsplan	5

1. Baggrund

Som led i kommunens strategi om optimal udnyttelse af arealer og "shared use" af kommunale faciliteter (Space Management) og i forlængelse af Forvaltningens vurdering af moderniserings- og genopretningsbehov for kommunale ejendomme ønsker Center for Arealer og Ejendomme at sætte gang i et pilotprojekt om bedre udnyttelse af de kommunale arealer i Lundtofteområdet.

Kultur- og fritidsudvalget har efterspurgt en vurdering af brugen af de kommunale ejendomme i Lundtofteområdet (særligt området omkring Lundtofte Medborgerhus og Lundtoftehallen, som i vid udstrækning benyttes af fritidsbrugere).

Pilotprojektet sættes i gang i forlængelse af Kultur- og fritidsudvalgets forespørgsel og området udvides til at omfatte hele Lundtofteområdet som led i Kommunalbestyrelsens forretningsstrategi omkring bedre udnyttelse af kommunale ejendomme og arealer.

Kultur- og fritidsudvalget var i marts 2014 på rundvisning i Lundtofte og kom i den forbindelse med en række ideer til, hvordan der kan skabes bedre sammenhæng i området og hvordan arealerne inde og ude kan udnyttes bedre. Disse ideer indgår i det videre arbejde.

Lundtofteområdet er valgt som pilotprojekt, fordi der er mange kommunale arealer, ejendomme og funktioner samlet på et lille område. Samtidig er der et stort genopretnings- og moderniseringsbehov på de kommunale arealer i området samt stor forskel i udnyttelsen.

2. Formål, mål og succeskriterier

Formål

Pilotprojektet tjener fire formål:

1. At komme med konkrete forslag til, hvordan de kommunale arealer og ejendomme i området kan udnyttes bedst muligt.
2. At komme med forslag til medfinansiering af det konstaterede moderniserings- og genopretningsbehov de på berørte kommunale bygninger i området gennem en arealoptimering ud fra Space Management principperne.
3. At give Forvaltningen erfaringer med at udarbejde Space Management analyser med inddragelse af lokale samarbejdspartnere og interessenter, der sikrer lokalt ejerskab til både processen og produktet.
4. At bidrage til dokumenteret nøgletal for arealoptimering, der kan indgå andre Space Management projekter.

Mål

For at opfylde formålet skal projektet levere følgende:

1. Konkrete forslag til, hvordan de kommunale arealer og ejendomme i området kan udnyttes bedre og en metode til håndtering af den videre proces samt et overslag over de økonomiske konsekvenser.
2. En "drejebog" for, hvordan man kan skrue en Space Management analyse sammen med inddragelse af lokale samarbejdspartnere og interessenter.

Succeskriterier

Følgende succeskriterier er valgt for pilotprojektet:

1. 70-90 pct. af de undersøgte kvadratmeter i projekter bliver udnyttet bedre.
2. Projektet skal minimum kunne finansiere 50 % af moderniserings- og genopretningsbehovet for det berørte område gennem ejendomssalg og driftsbesparelser på ejendomsdriften. Driftsbesparselsen beregnes over en længere årrække, fx 10 år.
3. De lokale samarbejdspartnere og interessenter vurderer, at de er blevet inddraget i processen.
4. Bbrugerne af bygningerne vurderer, at de bygningsmæssige rammer og ejendomsservice er bedre end før.

Ad 1:

De konkrete forslag til, hvordan de kommunale arealer og ejendomme i området kan udnyttes bedre skal være specifikke – hvordan kan hver enkelt ejendom og ejendommene i fællesskab kan udnyttes mest hensigtsmæssigt.

For hvert forslag skal der gives et realistisk bud på det økonomiske rationale i forslaget.

Ad 2:

Brugerne af faciliteterne skal være inddraget i processen og der skal sikres ejerskab til de forslag, der lægges frem.

I processen skal der arbejdes med adfærd, vaner og kulturer hos brugerne af faciliteterne for at skabe bedst mulige lokale fællesskab omkring brug af de kommunale arealer og ejendomme og i øvrigt være med til at udvikle lokale fællesskaber.

Projektet skal give forvaltningen viden om og erfaringer med, hvilke kompetencer, vi har til rådighed internt i Forvaltningen i forhold til analyser af denne art, og hvilke opgaver, vi har brug for ekstern bistand til at løse.

Drejebogen skal være kort og letforståelig og kunne bruges i fremtidige lignende projekter. Styregruppen evaluerer projektet i forhold til succeskriterierne. Der laves en midtvejsevaluering og en slutevaluering.

3. Omfang og afgrænsning og grænseflader til øvrige projekter

Pilotprojektet har fokus på Lundtofteområdet og inddrager kommunale ejendomme og arealer i området.

Projektet hænger sammen med:

- Kommunens strategi om optimal udnyttelse og Space Management af arealer og ejendomme
- Vurderingen af moderniserings- og genopretningsbehov for kommunale ejendomme, som er foretaget i 2013.
- Notat om genopretnings-, moderniserings- og vedligeholdelsesbehovet på de faciliteter, som primært anvendes af kultur- og fritidsområdet, som Kultur- og fritidsudvalget har bedt Forvaltningen udarbejde (KFU 8. maj 2014)

4. Projektorganisation

Projektejer:	Direktionen
Styregruppe:	Centerchefer fra Center for Arealer og Ejendomme, Center for Uddannelse og Pædagogik og Center for Jura og Kultur
Projektleder:	Signe Abildå, Center for Arealer og ejendomme
Projektgruppe:	Fra Center for Arealer og ejendomme: Signe Abildå, Kim Thomassen og Claus Bolvig Hansen

Projektgruppen inddrager øvrige interessenter i arbejdet, herunder særligt en referencegruppe med deltagere fra kultur- og fritidsområdet samt brugere af de kommunale faciliteter i området.

Projektet samarbejder med DTU, idet en studerende fra DTU, der arbejder med Facility Management, inddrages i arbejdet.

5. Business case/eksistensberettigelse

Da der er tale om et udredningsprojekt/udviklingsprojekt, vil de umiddelbare gevinster ikke kunne måles direkte som en økonomisk gevinst, men snarere som kvalitative gevinster, som vurderes at være attraktive for kommunen. Gevinsterne er, at kommunen får

- Præsenteret specifikke forslag til, hvordan de kommunale arealer og ejendomme i området kan udnyttes bedre
- Erfaringer med at lave en Space Management analyse med inddragelse af lokale samarbejdspartnere og interessenter, der sikrer lokalt ejerskab til både processen og produktet.
- Et øget lokalt samarbejde i Lundtofteområdet
- Bedre viden om, hvad vi kan levere internt og hvad vi skal søge ekstern bistand til i forbindelse med arbejdet med Space Management.
- Et grundlag for nøgletal for rationalet i forhold til arealoptimering af et lokalområde

Pilotprojektet finansieres af Center for Arealer og ejendomme. I den videre proces afsøges muligheden for ekstern medfinansiering fra fonde, eksempelvis Lokale- og anlægsskuffonden.

Medlemmerne af projektgruppen forventes at arbejde med projektet 10 timer ugentligt i perioden august til november 2014, sammenlagt 360 timer. Hertil kommer, at medarbejdere fra Center for Jura og Kultur (lokalebooking og kontakt til de folkeoplysende foreninger) forventes at bruge i alt 30 timer på projektet i perioden august til november, i alt cirka ¼ årsværk i Forvaltningen.

Hertil kommer følgende udgifter, som betales af Center for Arealer og ejendomme:

2 workshops med lokale interessenter **30.000 kr.**

Ingen indtægter eller afkast i projektfasen.

6. Interessentanalyse

Interessent	Interesse i projektet	Fordele for interessenten	Ulemper for interessenten	Inddragelse
Fritidsbrugere (folkeoplysende foreninger og andre foreninger)	Bruger faciliteterne til deres aktiviteter	I projektfasen og i implementeringsfasen: Mulighed for bedre samarbejde med andre foreninger. Ved implementering: Muligheder for bedre faciliteter og bedre vedligehold af faciliteter.	I projektfasen: Kan skabe uro og utryghed, at der bliver kigget på faciliteterne. Ved implementering: Muligheder for ændringer, der betyder færre timer/andre lokaler, når faciliteterne skal anvendes på en anden måde end tidligere	Referencegruppe
Ansatte i Distrikt Nord	Viden om ejendomme, arealer og brug af arealerne	Bidraget med viden om faciliteterne, har kontakt til brugerne		Distriktschef i Projektgruppe, øvrige evt. i referencegruppe
Kultur og fritid - ansatte	Viden om hvem, der bruger lokalerne hvornår (lokalebooking), viden om de foreninger mv. der bruger lokalerne	Bidraget med viden om brugerne, har kontakt til brugerne og har ansvar for kultur- og idrætspolitiske strategier		Referencegruppe
DTU	Studerende arbejder med projekt om Facility Management.	Mulighed for at afprøve viden og deltage i projektet		Referencegruppe
Kommunalbestyrelsen	Bestiller af opgaven, ejer af forretningsstrategi.	Bedre udnyttelse af arealerne. Nye muligheder for lokale samarbejder og aktiviteter Bespareser	Kan skabe uro blandt vælgerne	Orienteres om projektet som meddelelsessag. Inviteres evt. til workshops?
Kulturdvalget	Bestiller af delopgave. Stor interesse for udvikling af Lundtofteområdet	Bedre udnyttelse af arealerne. Nye muligheder for lokale samarbejder og aktiviteter Bespareser	Kan skabe uro blandt vælgerne	Orienteres om projektet som meddelelsessag undervejs i projektet. Sag på udvalget i november 2014.
Direktionen	Projektejer			Referater fra styregruppe tilgår direktionen
Styregruppe				Styregruppemøder ved projektets start, midtvejs og afslutning.
Videnby netværksgruppe	Viden om energioptimering og arbejdsmiljø			Referencegruppe

7. Risikoanalyse

Risici	Forebyggende handlinger	Afbødende handlinger
Brugere og andre interessenter i området modarbejder projektet	Inddrage relevante interessenter fra starten Dialog Ærlig kommunikation omkring formål med analysen	Dialog med brugerne
Projektgruppen har ikke tid til opgaven på grund af andre opgaver	Aftale og afstemme tids- og ressourceforbrug fra starten og løbende i processen	Tilføre flere ressourcer eller justere produktet (jf. projekttrekanten – forholdet mellem tid, ressourcer og leverancer i projektet)

8. Milepælsplan

Overordnede faser og opgaver i projektet – detailplanlægning ved projektstart i august.

Planlægningsfasen – udarbejdelse af projektinitieringsdokument.

Projektinitieringsdokumentet godkendes af direktionen via Centerchef for Arealer og Ejendomme.

Gennemførelsesfasen

- Startmøde for projektgruppen med besøg i området og detailplanlægning af projektet, herunder nedsættelse af referencegrupper
- Udarbejdelse af spørgeguide til foreninger
- Indsamling af data og bearbejdning af data til brug for seminar i området
- Afholdelse af workshop med lokale interessenter og samarbejdspartnere
- Bearbejdning af data samt input fra Kick-off-seminar
- Udarbejdelse af forslag til drøftelse med interessenter
- Afholdelse af workshop med interessenter
- Færdiggørelse af projektrapport og forslag til bedre arealudnyttelse

Evalueringsfasen. Projektgruppen evaluerer og styregruppen evaluerer. Milepæl med overordnede milepæle	Dato/deadline	Ansvarlig
Udkast til projektinitieringsdokument godkendes.	28.5	SIAB
Sag behandles på KFU, BUU og SSU samt ØK Projektinitieringsdokument vedlægges sagen som bilag.	Uge 24-25 (Juni)	SIAB
Projektstart, detailplanlægning af projektet, nedsættelse af referencegrupper mv.	1.8.2014	SIAB
Workshop med lokale interessenter 1	Primo september	Projektgruppen
Workshop med lokale interessenter 2	Ultimo september	Projektgruppen
Sag færdig til fagudvalg	10.10.2014	SIAB
Sag behandles af ØK	13.11.2014	SIAB
Projektevurderingsrapport afleveres til projektejer	28.11.2014	SIAB

Måleprogram for Aktivitet og træning i hverdagen i CTO, Lyngby-Taarbæk Kommune

Midtvejsevaluering maj 2014

Hovedområde	Mål	Succeskriterier	Måleparametre og -frekvens	Målemetode
Borger	<p>1. At andelen af borgere som vurderer deres livskvalitet som god, deres eget helbred som godt og som ønsker at modtage aktiverende eller trænende hjælp stiger</p>	<p>1. God livskvalitet 70 % Eget helbred godt 55 % Ønsker at modtage aktiverende hjælp 50 %</p>	<p>1. De årlige tilsyn fra BDO følges.</p>	<p>1. Indarbejde særlige spørgsmål i forbindelse med BDO' s tilsyn på kommunens plejecentre.</p> <p>Uddrag fra BDO's tilsyn rapport for 2013...." <i>Der arbejdes ud fra en situationsbestemt og rehabiliterende tankegang. Det er tilsynets vurdering, at medarbejderne har et godt kendskab til den enkelte beboer og er bevidste om betydningen af, at beboerne medinddrages i plejen. I det daglige er arbejde motivation, guidning og respektfuld dialog generelt vigtige arbejdsredskaber. I forhold til den fremadrettede udvikling er det tilsynets vurdering, at centrene med fordel kan sætte fokus på videns deling på tværs af centrene. Formålet hermed kunne være at sikre den samme høje kvalitet på alle centre og dermed opnå den størst mulige livskvalitet for flest mulige beboere..."</i></p>
Borger	<p>2. At borgere som 1. gang søger om hjælp og som modtager <u>træning før varig hjælp</u></p> <p>- og borgere som modtager <u>aktivitet og træning i hverdagen</u> genvinder deres funktionsniveau helt eller delvist.</p>	<p>2. Der kommer en stigning i antallet af borgere som modtager træning før varig hjælp og et fald i antallet af visiterede borgere til hjemmehjælp</p>	<p>2. Udviklingen følges via opgørelser fra visitationen og fra træningsenheden.</p>	<p>2. Træningsenheden og visitationen foretager opgørelse.</p> <p>Udviklingen af antallet af borgere som visiteres til træning før varig hjælp:</p> <p>2011:217 borgere 2012:253 borgere 2013:301 borgere</p> <p>Udviklingen af antallet af borgere som er visiteret til Aktivitet og træning i hverdagen, dvs. borgere som modtager hjemmehjælp:</p> <p>1.1.2012: 2217 borgere 1.1.2013: 2151 borgere 1.1.2014: 1980 borgere</p>

Hovedområde	Mål	Succeskriterier	Måleparametre og -frekvens	Målemetode
Personale	1. At ansatte (medarbejdere og ledere) oplever større arbejdsglæde og motivation gennem kompetenceudvikling og tværfagligt samarbejde og føler sig klædt på til at udføre opgaverne	1. 50 % af medarbejderne oplever større arbejdsglæde og motivation ved udgangen af 2013. 60 % ved udgangen af 2014 og 80 % ved udgangen af 2015.	1. Den enkelte medarbejders svar på spørgsmål om de oplever større arbejdsglæde	1. Spørgsmål indgår obligatorisk i de Arbejdspladsvurderinger (APV) undersøgelserne som gennemføres hvert 3. år i alle områder. Resultaterne er opgjort i samarbejde med SAFE. Se nedenstående skema

Resultatet af APV samlet for hele Center for Træning og Omsorg

	Meget uenig				Helt enig
Paradigmeskiftet	1	2	3	4	5
Aktivitet/ træning i hverdagen påvirker min arbejdsglæde/ motivation positivt	23	18	84	93	106

Hovedområde	Mål	Succeskriterier	Måleparametre og -frekvens	Målemetode
Organisation og kompetenceudvikling	1. At visitationen i forbindelse med visitation til ydelser har defineret retningsgivende mål	1. Med udgangen af 2013 har 50 % af alle borgere retningsgivende mål. 100 % i 2014	1. Antal af skemaer i Avaleo med retningsgivende mål som bliver udarbejdet i forbindelse med visitationsbesøg.	1. Visitationen foretager opgørelse og opgøres via Analyseportalen årligt. Der er trukket tal fra Avaleo marts 2014 og det viste at 852 borgere havde skema om retningsgivende mål.

Punkt nr. 7 - Midtvejsevaluering af paradigmeskiftet i ældreplejen

Hovedområde -3 af 6	Mål	Succeskriterier	Måleparametre og -frekvens	Målemetode
<p>Organisation og kompetenceudvikling</p>	<p>2. At der sker tilbagemelding fra leverandørerne (kommunal og privat) til visitationen om borgere som skal have mindre hjælp</p>	<p>2. At visitationen Ved 2. kv.2013 modtager mindst 40 tilbagemeldinger pr. måned. Ved udgangen af 2013 mindst modtager 50 tilbagemeldinger. Ved 2. kvartal i 2014 mindst 50 tilbagemeldinger. Ved udgangen af 2014 mindst 20 tilbagemeldinger.</p>	<p>2. Antal henvendelser. Månedsvist opgjort på privat leverandør og kommunal leverandør</p>	<p>2. Visitationen foretager en opgørelse. Der kan på nuværende tidspunkt ikke trække tal i Analyseportalen.</p>
<p>Organisation og kompetenceudvikling</p>	<p>3. At der er etableret rehabiliterende team i ældreplejen.</p>	<p>3. Alle hjemmepleje områder har etableret rehabiliterende teams senest med udgangen af 1.kvt 2013</p>	<p>3. Antal rehabiliterende teams pr. område Der gøres status efter 2. kvartal 2013</p>	<p>3. Gennemgang af organiseringen af rehabiliterende teams. Pr. 1.1.2014 er der opstartet pilotprojekt i hjemmeplejen på Baunehøj. Pilotprojektet skal evalueres og det forventes at der til efteråret 2014 etableres rehabiliterende teams i de andre 3 hjemmepleje områder.</p>

Punkt nr. 7 - Midtvejsevaluering af paradigmeskiftet i ældreplejen

Hovedområde -4 af 6	Mål	Succeskriterier	Måleparametre og -frekvens	Målemetode
<p>Organisation og kompetenceudvikling</p>	<p>4. At der er etableret en struktur for tværfaglig erfaringsudveksling på tværs af områderne</p>	<p>4. At model for tværfaglig erfaringsudveksling er implementeret med udgangen af 2. kvartal 2013</p>	<p>4. Antal "events" pr. område/på tværs af områderne</p>	<p>4. Gennemgang af organiseringen i hvert område og registrering af antal "events"</p> <p>Der er afholdt workshops om den motiverende samtale og små hjælpemidler i efteråret 2013 på tværs af hjemmepleje enheder. Der planlægges tværfaglig kompetenceudvikling til efteråret 2014 med tværfaglig erfaringsudveksling på tværs af hjemmepleje områder.</p> <p>Der planlægges kompetenceudvikling for alle sygeplejersker i forbindelse med udmøntning af Ældre-milliarden hvor der også forventes at bliver erfaringsudveksling på tværs af områder og på tværs af hjemmeplejen/plejecentre.</p>
<p>Organisation og kompetenceudvikling</p>	<p>5. At alle medarbejdere og ledere har gennemført den planlagte undervisning og lederudvikling</p>	<p>5. Alle ansatte i CTO har gennemført heldagsundervisning med udgangen af april måned 2013.</p> <p>Alle ledergrupper har gennemført lederudviklingsprogrammet i løbet af 2013.</p> <p>Alle basismedarbejdere, sygeplejersker og terapeuter har gennemført opfølgingskurserne senest med udgangen af 1. kvartal 2014</p>	<p>5. Antal deltagere på heldagsundervisningen i 2012 og antal på opfølgingskurserne i 2013.</p>	<p>5. Manuel opgørelse af antallet af deltagere.</p> <p>Opgørelse af antal deltagere i kompetenceudvikling: 2012: 1365 medarbejdere (ud af 1400 medarbejdere) 2013: 997 medarbejdere (ud af 1050 medarbejdere)</p> <p>Alle ledergrupper har i 2012 gennemført lederudviklingsforløbet. Alle ledere, både på plejecentre, i hjemmeplejen og på træningsenheden har deltaget i heldagsundervisningen og opfølgingskurserne, da der til alle undervisningsdagene, både i 2012 og 2013 har været mindst en leder tilstede.</p> <p>Der er planlagt yderligere opfølgingsundervisning til efteråret 2014. Ved kompetenceudviklingen, er det blevet besluttet, at hjemmeplejen og træningscentre tilbydes workshops af 2 timer varighed med temaer som velfærdsteknologi, kommunikation og motivation og plejecentrene undervises en hel dag hvor undervisningen afholdes lokalt og hvor der undervises i hjemlighed, kommunikation og motivation ved ekstern konsulent.</p>

Punkt nr. 7 - Midtvejsevaluering af paradigmeskiftet i ældreplejen

Hovedområde -5 af 6	Mål	Succeskriterier	Måleparametre og -frekvens	Målemetode
<p>Organisation og kompetenceudvikling</p>	<p>6. At alle områder arbejder systematisk med lokale handle- og kommunikationsplaner for paradigmeskiftet.</p>	<p>6. At alle ledergrupper løbende udarbejder og justerer planer med inddragelse af de lokale MED udvalg.</p>	<p>6. At der er udarbejdet lokale handle- og kommunikationsplaner.</p>	<p>6. Manuel opgørelse over udarbejdede handle- og kommunikationsplaner.</p> <p>Alle hjemmeplejeområder og plejecentre har udarbejdet handleplaner som ligger i en fælles mappe på U. Planerne blev udarbejdet i 2012 og enkelte er justeret efterfølgende. Der arbejdes målrettet og systematisk med handleplanerne, både i hjemmeplejen, træningsenheden og på plejecentre.</p> <p>Der er udviklet et ledelsesinformationsmateriale, som ledergruppen får forelagt x 1 i kvartalet.</p>
<p>Organisation og kompetence-udvikling</p>	<p>7. At der er udarbejdet konkrete faglige indsatser ift. aktivitet/ træning i hverdagen for den enkelte borger som er dokumenteret i plejeomsorgssystemet og fremgår af planen som ligger i borgerens hjem</p>	<p>7. 1 At 70 % af handleplanerne for plejehjems beboere er aktive og handlingsorienterede i 2013, 90 % i 2014 stigende til 100 % i 2015.</p> <p>7. 2 Der er opsat mål og plejeplaner for indsatsen ift. de hjemmeboende borgere med følgende succesrate: 2013: 30 % 2014: 40 % 2015: 60 %</p>	<p>7.1 Antal af skemaer i Avaleo med handleplaner.</p> <p>7. 2 Antal af skemaer i Avaleo med retningsgivende mål.</p>	<p>7.1 Opgøres via Analyseportalen.</p> <p>Der kan på nuværende tidspunkt ikke trække tal i Analyseportalen.</p> <p>7.2 Opgøres via Analyseportalen.</p> <p>Der kan på nuværende tidspunkt ikke trække tal i Analyseportalen.</p>

Punkt nr. 7 - Midtvejsevaluering af paradigmeskiftet i ældreplejen

Bøvedområde -6 af 6	Mål	Succeskriterier	Måleparametre og -frekvens	Målemetode
Økonomi	1. At der sker et fald i den samlede visiterede tid svarende til indsatsens økonomiske forudsætninger	1. Den visiterede tid falder med 2½ minut/ borger/uge i 2013, stigende med 2½ minut pr. år til i alt 10 min. pr. borger i 2016.	1. Opgørelse af den samlede visiterede tid kvartalsvis (sum og gennemsnits tid)	1. Statistikudtræk fra Avaleo med visiterede timer. Opgørelser om antal visiterede timer og borgere viser, at der er sket et fald i den samlede visiterede tid og at der er sket et fald i antallet af visiterede borgere. Der har siden sommeren 2013 været en stigende plejetyngde hos borgere i eget hjem, hvilket betyder, at der samlet set er færre visiterede borgere, men de visiteres til mere tid. Succeskriteriet om et fald i den gs. visiterede tid på 2½ min/uge er ikke opnået, idet den gs. visiterede tid er steget med 8 min/uge pr. borger i perioden.
Økonomi	2. At fordelingen af trænings- og plejeydelser ændre sig, så der er en stigning af træning og midlertidig hjælp og et fald i varig praktisk hjælp og pleje	2. Antallet af midlertidig hjælp stiger og at der sker et fald i visitering til varig hjælp. Der sker en stigning i visitering til træning via § 86.	2. Opgørelse af visitering til midlertidig, varig hjælp og til træning.	2. Statistikudtræk fra Avaleo med visitering af midlertidig hjælp, varig hjælp og træningsydelser. Antallet af borgere og fordeling af varig og midlertidig hjælp 1.1.2012: 2217 i alt og 86 midl. 1.1.2013: 2151 i alt og 138 midl. 1.1.2014: 1983 i alt og 108 midl.
Økonomi	3. At antallet af borgere der modtager varig hjælp falder	3. Den procent vise andel af ældre over 65 år som modtager varig hjælp falder fra 19,6 % i 2012 til 17 % i 2013, til 16 % i 2014 og til 15 % i 2015.	3. Antal borgere som modtager hjælp.	3. Statistikudtræk fra Avaleo. Procent vise den af borgere over 65 år som modtager hjemmehjælp. 2011: 21 % 2012: 19 % 2013: 18 %

Forslag til uvisiterede aktiviteter fra borgermøderne den 13. og 22. maj 2014

Antal deltagere: omkring 25 deltagere fordelt på de to åbent hus-arrangementer

Begge åbent hus-arrangementer har været en succes grundet de engagerede og aktive deltagere, der mødte op og øste ud af alle deres gode idéer. En pointe gik igen ved mange af forslagene, nemlig at der, i hvert fald i starten, er behov for en form for ordstyrer og i gang sætter. Nogle af forslagene gik igen i alle grupperne:

1: Åbne cafeerne på plejecentrene op i hverdage og weekender

2: "Klubber", hvor man mødes og spiller kortspil, læser eller laver håndarbejde

3: Åbne op for træningsmulighederne/selvtræning i ydertimerne på eksisterende træningssteder, fx Møllebo

4: Madlavningskurser/aktiviteter

5: Fælles ture

Listen her er skrevet i sin "rene form" og i vilkårlig rækkefølge. Der er således endnu ikke prioriteret i idéerne.

- Træning /selvtræning i yder tiderne og weekends i lokalerne på træningsenheden, bruge erfaringer fra "Selvtrænings tilbuddet" ved Kirsten Skyhøj og Lis Buchwald Olesen, hvor der er lang venteliste. Der er udelukkende tale om de steder, hvor man allerede kan træne og hvor der er træningsfaciliteter, nemlig Fortunen, Møllebo og Virumgård.
- Åbne adgang til bassin på Fortunen, både i yder tiderne og i weekenden. Kræver, at der er en ansat tilstede (livredder)
- Åbne caféer på plejecentre og træningsenheder (giver også kvalitet for beboere på plejecentre og pårørende) op i hverdage og weekends samt være mere åbne i december
  - Kunne fx være fra 11-13 til et varmt måltid mad
- Arrangement juleaften, hvor der serveres god julemad og afholdes på en cafe på et plejecenter og gerne med hjælp fra frivillige. Kan både være om eftermiddagen og aftenen
- Kor- eller sang-eftermiddage/aftener
- Lær at spille skak/ kort/ spil med hinanden
- Oplæsningseftermiddag
- Erindringsdage med ordstyrer som afholdes på plejecentre
- Hygge- eftermiddage med fx strik
- Kaffebord fx med tema som cupcakes, sønderjysk kagebord
- Gudstjenester med efterfølgende kaffe og kage
- Bogcafe evt. byttecentral og "læseklub", hvor en bestemt bog bliver diskuteret og gennemgået
- Computer/ it/ mobiltelefon, undervisning, hjælp, e-boks
- Rickshaw cykel
- Banko om eftermiddagen eller weekenden

- Danseaftner, evt. Zumba, linedance
- Loppetorv/bytte central med tøj, bøger og godt genbrug
- Meditation/ Mindfulness undervisning/træning
- Sprogundervisning, fx spansk eller engelsk
- Filmklub eller film aftner/ eftermiddage eller store begivenheder som vises på storskærm (f.eks. kongelige bryllupper, Formel 1 med Jan Magnusson) evt. med salg af popcorn, smørrebrød eller andet
- Madlavningskurser
  - "Mad for mænd" hvor enlige kan lære at lave mad fra bunden.
  - Mikroovns mad = hvad og hvordan tilbereder man mad i mikroovn?
  - "Mad for kvinder"
  - Tema-madlavning, fx kage-kurser, tapas m.m, Fokus på diabetes, fx lær at lave mad til diabetikere
  - Måske i samarbejde med skoler og deres skolekøkkener!
  - Kost og motion, evt. ved en diætist
- Fælles ture: fototure, ture til udendørs musik på Sophienholm, Louisiana, Arken, Ken Blixen, Den Blå Planet, Tøjhus Museet, Planetariet, lejre (at man følges eller aftaler at mødes derude, så man har nogle at være sammen med)
- Etablere en "Seniorklub", hvor de mange tilbud/aktiviteter kunne indgå
  - At man går i Seniorklub, og her kan nogle sidde og læse, andre strikke og nogle spille eller andet
- Petanque/Bocha
- Foredragsvirksomhed, hvor foredragsholdere kommer ud til plejecentrene. Foredraget kan efterfølges med kaffe/kage-bord
- Sydame/mand, der kommer på plejecentrene og hjælper med fx at lægge bukser op, sy knapper i og andet (eller lærer borgerne op selv)
- Kreativ gruppe /åbent værksted med syning, tegning eller maling, der behøver ikke være en underviser
- Højskole/ferie-koloni
- Telefonkæde til dagligt tryghedsopkald
  - Frivilligt, alle kan være med på listen. Hvis borgeren ikke tager telefonen efter der er blevet ringet nogle gange, skal man ringe til "et sikkerhedsnet" i kommunen, som kan reagere
- Samarbejde mellem Bredebo og nærområdet, f.eks. Mølleåparken
  - Omdeling af Bredebo-bladet i nærområdet
  - Åbent hus med rundvisning på Bredebo for lokalområdet

Medarbejderpointer: Fokus på nærvær: Arrangementerne skal ikke være for alt for mange deltagere, da nærværet så forsvinder. Man kan godt være ensom i et stort selskab fordi man fx ikke kan høre, hvad der bliver snakket om.

NOTAT
om
betaling ved ophold i midlertidig plejebolig

Baggrund og Kommunens praksis:

Center for Træning og Omsorg har på baggrund af en henvendelse fra en borger forespurgt Juridisk Kontor om, hvordan det forholder sig med betaling i midlertidige plejeboliger.

Praksis i Kommunen er pt. således, at hvis en borger af den ene eller anden årsag (eksempelvis som følge af genoptræning eller med henblik på at der foretages en vurdering af, om borgeren skal visiteres til permanent plejebolig mv.) er på et midlertidigt ophold i en plejebolig (Træningscenter Fortunen, Møllebo eller Solgården), vil denne borger blive opkrævet huslejebetaling mv. svarende til en permanent plejebolig fra den dag, hvor borgeren bliver visiteret til permanent plejebolig, og borgeren har accepteret dette. I perioden før visitationen til den permanente plejebolig betaler borgeren en døgntakst, og pt. udgør dette beløb her i Kommunen DKK 153 pr. døgn (2014-niveau). Beløbet dækker betaling til fuld forplejning, vask og leje af linned mv. samt brug af toilet- og rengøringsartikler.

Såfremt borgeren visiteres til en permanent plejebolig, vil der ofte være en vis ventetid herpå, hvilket eksempelvis skyldes, at der ikke er ledige egnede permanente plejeboliger (primært demens plejeboliger), eller at borgeren har et specifikt ønske til en permanent plejebolig, som ikke kan opfyldes grundet manglende ledighed.

Lovgivningen på området:

Det fremgår af Servicelovens § 84, stk. 2, at kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje. Med hjemmel i Servicelovens § 161, stk. 1, er der udstedt en bekendtgørelse vedrørende betaling for disse ydelser (bekendtgørelse om betaling for generelle tilbud og for tilbud om personlig og praktisk hjælp m.v. efter Servicelovens §§ 79, 83 og 84).

Det fremgår af § 4, stk. 3, i ovennævnte bekendtgørelse: "*Ved midlertidigt døgnophold, herunder aflastningsophold, skal den samlede betaling for ydelser efter servicelovens §§ 83 og 84 fastsættes således, at den pågældende bevarer et beløb til dækning af husleje og andre omkostninger, der er nødvendige for opretholdelsen af den hidtidige bolig. Kommunalbestyrelsen kan ikke opkræve betaling for bolig ved midlertidigt døgnophold.*"

Det er væsentligt at bemærke, at der ikke i lovgivningen sondres mellem forskellige typer af midlertidige ophold, herunder eksempelvis årsagen til det midlertidige ophold. Som anført ovenfor betyder det således, at borgere på et midlertidigt ophold (også selvom borgeren er

Konklusion - praksisændring:

Det er således Juridisk Kontors opfattelse, at der ikke i lovgivningen er hjemmel til at opkræve betaling for husleje mv. i forbindelse med et midlertidigt ophold i en plejebolig. Dette gælder uanset at borgeren er visiteret til en permanent plejebolig og kun venter på en sådan plejebolig. Der er dog fortsat hjemmel til, at Kommunen kan opkræve en døgntakst til forplejning mv.

På den baggrund er det Juridisk Kontors opfattelse, at Kommunen er forpligtet til hurtigst muligt at foretage en praksisændring, således at borgerne fremadrettet kun betaler døgntaksten ved et ophold i en midlertidig plejebolig.

For så vidt angår forhold omkring eventuelle tilbagebetalinger til borgere undersøger Forvaltningen i øjeblikket de nærmere omstændigheder.

Eventuelle ændringer i formidling af permanente plejeboliger:

I forbindelse med Juridisk Kontors undersøgelser af sagen er Juridisk Kontor blevet opmærksom på, at formidlingen af permanente plejeboliger håndteres meget forskelligt i de enkelte kommuner. Eksempelvis har Allerød Kommune og Københavns Kommune en praksis, hvor ved visitationsudvalgene i de pågældende kommuner vil forsøge at efterkomme den enkelte borgers boligønske, når borgen opholder sig på et hospital eller i en midlertidig plejebolig, men såfremt der måtte være ventetid på den ønskede permanente plejebolig, er borgeren forpligtet til at tage imod det første tilbud om permanent plejebolig eller til at vente på den ønskede plejebolig i eget hjem.

Juridisk Kontor anbefaler på den baggrund, at Forvaltningen ser på mulighederne for forskellige løsningsmodeller, således at borgere, der er visiteret til permanente plejeboliger, som udgangspunkt kommer til at opholde sig kortest mulig tid i en midlertidig plejebolig.

Ankestyrelsens principafgørelse vedrørende betaling for midlertidigt ophold i boformer i henhold til Servicelovens § 107:

Juridisk Kontor har fået oplyst, at borgere, som visiteres til permanent plejebolig, ofte ikke opretholder deres hidtidige bolig. Såfremt det er tilfældet, vil der i sådanne situationer ikke være omkostninger for borgeren til at opretholde den hidtidige bolig. På det foreliggende grundlag er det Juridisk Kontors opfattelse, at dette forhold ikke ændrer ved, at Kommunen ikke kan opkræve betaling for bolig ved midlertidige døgnophold.

Juridisk Kontor er dog bekendt med en principafgørelse afsagt af Ankestyrelsen (KEN nr. 10932 af 13. november 2008 – offentliggørelsesdato den 11. juli 2013), hvoraf det fremgår, at Ankestyrelsen har fundet, at der var grundlag for at fravige udgangspunktet om, at der ved midlertidigt ophold i et kommunalt botilbud ikke skulle betales for opholdet (ophold i henhold til Servicelovens § 107, som vedrører midlertidigt ophold til personer med nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne eller sociale problemer. Der er vedrørende denne bestemmelse tillige udstedt en bekendtgørelse angående betaling, der har flere ligheder til ovennævnte bekendtgørelse vedrørende betaling for ydelser i henhold til Servicelovens § 84, stk. 2). I den forbindelse lagde Ankestyrelsen vægt på, at en person, der boede hos sine forældre, ikke hav-

de så store udgifter til kost og logi, som en person, der havde egen lejlighed eller hus, og at en bolig hos forældre derfor kunne være en undtagelse fra hovedreglen om, at der ikke skulle betales for et midlertidigt botilbud. Ankestyrelsen lagde i den forbindelse endvidere vægt på, at borgeren havde haft mulighed for at opfylde sine hidtidige forpligtelser og herudover havde et rimeligt beløb til personlige fornødenheder.

Såfremt Forvaltningen vurderer, at der efter en praksisændring samt en eventuel ændring i formidlingen af permanente plejeboliger, fortsat vil være en række borgere, som af den ene eller anden årsag vil komme til at opholde sig i længere tid i en midlertidig plejebolig og som ikke længere opretholder en hidtidig bolig, er det Juridisk Kontors anbefaling, at betalingsforpligtelsen for disse borgere forelægges for Ankestyrelsen.

REGION HOVEDSTADEN / KKR-HOVEDSTADEN

Til

Høringsparterne jf. vedlagte bilag

Hillerød den 9. april 2014

Region Hovedstaden
Center for Sundhed
Telefon: 3866 6000

Ref. Winnie Brandt

Høring vedr. Sundhedsaftale 2015 – 2018 mellem Region Hovedstaden og kommunerne i regionen

Der skal inden udgangen af januar 2015 være indgået en ny sundhedsaftale mellem regionen og kommunerne i regionen for perioden 2015 - 2018.

Den kommende sundhedsaftale skal bestå af en politisk del og en administrativ del, der konkretiserer indholdet i den politiske aftaledel.

I Sundhedskoordinationsudvalget for Region Hovedstaden er vi i fuld gang med arbejdet omkring forberedelsen af den nye sundhedsaftale, og vi har nu udarbejdet vedlagte udkast til sundhedsaftalens politiske del.

Aftaleudkastet er udarbejdet på baggrund af den indledende politiske dialog, der har været i regionen og kommunerne om den kommende sundhedsaftale. Vi har derfor lagt særligt vægt på, at aftalen skal bestå af få, klare politiske målsætninger. Samtidig ønsker vi at have fokus på de effekter, som borgeren skal opleve som følge af sundhedsaftalen.

Selve aftaleudkastet er bygget omkring fire overordnede visioner:

- At borgeren selv oplever høj kvalitet og sammenhæng i indsatsen
- At borgeren oplever at være samarbejdspartner i eget forløb og medvirker i udviklingen af det sammenhængende sundhedsvæsen
- At sundhedsvæsenet bidrager til at skabe mere lighed i sundhed
- At udvikle og udbrede nye samarbejdsformer.

Til hver af de fire visioner har vi i aftaleudkastet beskrevet to til tre politiske målsætninger. Vi har udvalgt disse målsætninger, da vi finder, at de bedst dækker de fire visioner og samtidig dækker de områder, hvor der er størst behov for et særligt politisk fokus.

I Sundhedskoordinationsudvalget har vi et stort ønske om, at sundhedsaftalen skal udarbejdes på baggrund af en bred dialog. Til brug for jeres behandling har vi vedlagt et bilag, der viser bredden i de drøftelser, der har været i forbindelse med udarbejdelse af aftaleudkastet. Det er vores håb, at I kan bruge bilaget som inspiration i jeres politiske drøftelse af aftaleudkastet.

Vi skal anmode om at få jeres eventuelle bemærkninger **senest den 30. juni 2014**.

Bemærkninger bedes fremsendt til mailadressen: csusundhedsaftalen@regionh.dk

Videre proces:

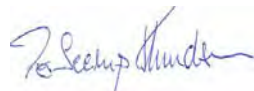
Vi vil drøfte jeres tilbagemeldinger på vores møde i Sundhedskoordinationsudvalget den 5. september 2014. På dette møde vil vi også drøfte et udkast til sundhedsaftalens administrative del.

Det kan til orientering oplyses, at vi også planlægger en høring af den administrative del af sundhedsaftalen. Den vil foregå fra medio september til medio oktober 2014.

Vi forventer, at Sundhedskoordinationsudvalgets endelige godkendelse af udkastet til Sundhedsaftale 2015 – 2018 kan ske på vores møde den 25. november 2014. Herefter skal aftalen godkendes i regionsrådet og i de enkelte kommunalbestyrelser.

Med venlig hilsen

På vegne af Sundhedskoordinationsudvalget

Per Seerup Knudsen
Formand

/

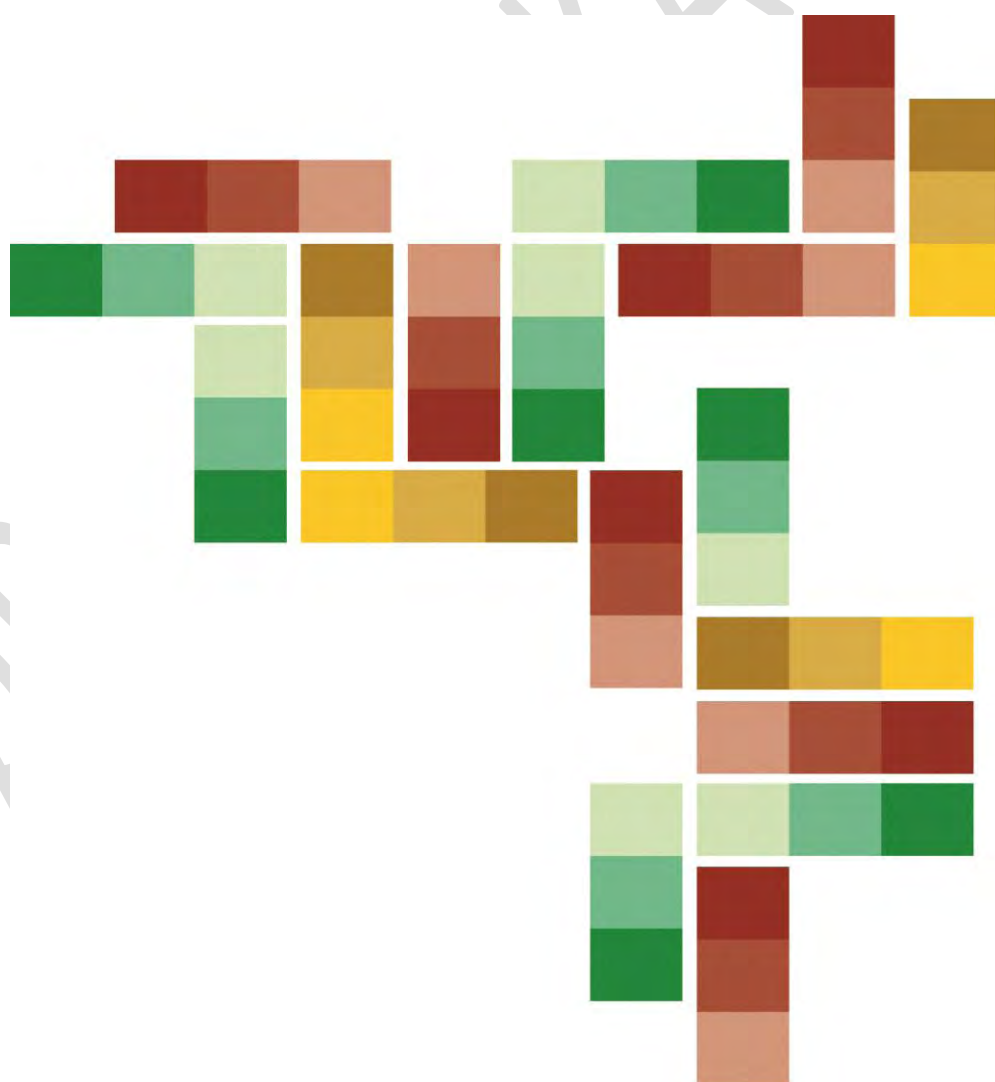
Ninna Thomsen
Næstformand

Bilag: 1. Høringsudkast til politiske visioner og mål for Sundhedsaftalen 2015-2018

2. Liste over høringsparter
3. Inspirationsmateriale til drøftelse af målsætninger

Udkast til politiske visioner og mål for Sundhedsaftalen

2015 - 2018

Indledning

Mange borgere, der er syge eller er i risiko for at blive ramt af sygdom, kan have brug for en sammenhængende indsats fra både kommuner, hospitaler og praksissektor. Et velfungerende og forpligtende samarbejde mellem alle parter på sundhedsområdet er med til at understøtte, at borgeren får en positiv oplevelse af sit forløb og i sidste ende kan blive enten rask eller få hjælp til at leve bedre med sin sygdom.

Med denne tredje generation af sundhedsaftaler vil vi bygge videre på de gode erfaringer, som vi har fra de to foregående sundhedsaftaler. Vi vil sikre en fokuseret indsats gennem få og klare mål. Vi vil sætte borgeren i centrum og rette vores fokus mod de effekter, borgeren skal opleve, som følge af de aftaler, som vi indgår.

Vi skal blive endnu bedre til at tilbyde borgeren indsatser af ensartet høj kvalitet, samt til at styrke koordinering, kommunikation og udviklingen af nye samarbejdsformer der sikrer effektive og sømløse forløb.

I den fortsatte udvikling af vores fælles opgaver om mest mulig sundhed for borgerne, vil vi tage afsæt i en forebyggende tilgang. Vi vil sætte yderligere fokus på den langsigtede borger- og patientrettede forebyggelse og på den tidlige opsporing og tidlige indsats overfor borgere, der er i risiko for at udvikle somatisk og/eller psykisk sygdom. Vores fælles udgangspunkt er, at færre borgere skal udvikle kronisk sygdom eller have langvarige sygdomsforløb.

Borgere, der har en langvarig eller kronisk somatisk eller psykisk sygdom, skal opleve, at alle indsatser i det samlede sundhedsvæsen tilrettelægges ud fra en rehabiliterende tilgang. Vi vil gennem hele forløbet understøtte, at borgeren kan fastholde det bedst mulige funktionsniveau, og vi vil tilrettelægge vores indsatser på en måde, der sikrer mindst mulig indgriben i borgerens hverdagsliv. Vi vil derfor indrette vores tværsektorielle samarbejde således, at opgaven altid løses på laveste effektive omsorgsniveau.

Fire politiske visioner

Vi vil i denne sundhedsaftale særligt arbejde for at bringe borgere, herunder pårørendes viden og ressourcer bedre i spil i eget forløb og i udviklingen af det sammenhængende sundhedsvæsen. Derudover vil vi sætte særligt fokus på vores samarbejde omkring indsatser for de mest sårbare og udsatte borgere. Vores indsats skal tilrettelægges således, at den bidrager til at nedbringe ulighed i sundhed.

Derfor ønsker vi at fokusere på følgende fire visioner i denne sundhedsaftale:

- At borgeren selv oplever høj kvalitet og sammenhæng i indsatsen
- At borgerne oplever at være samarbejdspartner i eget forløb og medvirker i udviklingen af det sammenhængende sundhedsvæsen
- At sundhedsvæsenet bidrager til at skabe mere lighed i sundhed
- At udvikle og udbrede nye samarbejdsformer.

Til hver af de fire visioner er der beskrevet målsætninger for sundhedsaftalen. Målsætningerne udmøntes i mere konkrete indsatser i den administrative del af sundhedsaftalen, hvor det også fremgår, hvordan der følges op på målene.

Opfølgning på aftalen

I Sundhedsstyrelsens vejledning anbefales, at Sundhedskoordinationsudvalget udarbejder en plan for sundhedsaftalens implementering. Forslag til overordnet implementeringsplan vil derfor være indarbejdet i den administrative del af aftalen. Herunder vil der også indgå specifikke indikatorer, som skal understøtte den konkrete opfølgning på målsætningerne.

Sundhedskoordinationsudvalget skal endvidere én gang årligt følge op på sundhedsaftalen og vurdere behovet for at revidere dens indhold. Opfølgningen vil blandt andet ske gennem temadrøftelser i en bred kreds af politiske nøgleinteressenter.

Læsevejledning

Den politiske del af sundhedsaftalen er opdelt i fire temaer med tilhørende vision. Under hver vision er beskrevet en række særligt prioriterede målsætninger, som vi i fællesskab skal arbejde hen imod. Det er derefter beskrevet, hvordan det tværsektorielle samarbejde skal udvikles i aftaleperioden med henblik på at nå målsætningerne.

I sundhedsaftalens administrative del beskrives, hvordan målsætningerne operationaliseres i konkrete indsatser og hvordan, der måles og følges op på indsatsernes effekt og fremdrift.

Sammenhæng og kvalitet

Et af de centrale formål med sundhedsaftalen er at tilbyde den enkelte borger en indsats, der er sammenhængende og af høj kvalitet. Også den foregående sundhedsaftale har haft fokus på sammenhæng og kvalitet, og der er gjort en stor indsats på området. Alligevel er det stadig ikke alle borgere, som oplever overgange i sundhedsvæsenet som sømløse. Samtidig er der et potentiale for at anvende ressourcerne i det samlede sundhedsvæsen bedre ved at borgerne får det rette tilbud på det rette niveau. Vi skal derfor fokusere endnu mere på at udvikle det fælles ansvar for at skabe sammenhæng og kvalitet for borgerne. Særligt skal vi udvikle samarbejdet om de borgere, der er mest sårbare og udsatte, og som kan have komplekse behov, og hvor koordinering af indsatserne på tværs af sektorerne kræver særlig opmærksomhed.

Vores vision er:

At borgeren selv oplever høj kvalitet og sammenhæng i indsatsen

I aftaleperioden vil vi sætte særligt politisk fokus på:

Målsætninger

- 1) At borgerne sikres samme høje kvalitet i forebyggelse, behandling og pleje samt rehabilitering uanset, hvor i sundhedsvæsenet opgaven løses
- 2) At færre borgere indlægges på hospital, hvor det kan forebygges gennem en tidlig og koordineret indsats
- 3) At borgere med samtidig psykisk og somatisk sygdom oplever en sammenhængende og koordineret indsats.

Indsatsområder i aftaleperioden

For at kunne nå i mål med de prioriterede målsætninger skal vi i aftaleperioden videreudvikle samarbejdet på en række områder.

Ensartet høj kvalitet

Vi skal arbejde for at sikre ensartet og høj kvalitet i de tilbud, som borgerne får. Derfor vil vi igangsætte et kvalitetsarbejde, der kan give fælles forståelse af kvalitetsbegrebet mellem kommuner, hospitaler og praksissektor. Vi vil udvikle fælles kvalitetsmål og -standarder med afsæt i tilgængelig viden om evidens eller best practice. Udvikling af kvalitet i samarbejdet indebærer, at vi systematisk arbejder med muligheder for at dele kvalitetsdata og følge op med handling og justering af indsatser. Som led i kvalitetsudviklingen vil vi samarbejde om at styrke formidling af resultater fra forskningsprojekter og evalueringer af fælles projekter, men også understøtte, at der produceres ny viden.

Koordination i det sammenhængende forløb

Sammenhængende forløb af høj faglig kvalitet forudsætter koordineret og tæt dialog mellem hospitaler, kommuner og praksissektoren. Implementeringen af Kommunikationsaftalen i 2012 har forbedret samarbejdet om somatiske patienter, der indlægges og udskrives fra hospital. Der er imidlertid behov for udvikling af lignende aftaler, der omfatter somatiske patienter i ambulante forløb, børneområdet og hele psykiatriområdet.

Der er også behov for, at videreudvikle modeller, der sikrer bedre koordination og samarbejde om sårbare borgere med komplekse forløb, herunder borgere med multisygdom. Kommunerne modtager i højere grad end tidligere borgere, der er færdigbehandlede på hospitalet, men som fortsat har komplekse problemstillinger. Det stiller flere krav til de sygeplejefaglige kompetencer i kommunerne og giver større behov for lægefaglig rådgivning. Vi vil derfor blive bedre til at bruge hinandens kompetencer og række ud over sektorovergange i det daglige arbejde i form af bl.a. nem adgang til rådgivning, udgående funktioner fra hospitalerne, samt følge-op og følge-hjem ordninger. Derudover vil vi styrke samarbejdet mellem kommuner og almen praksis bl.a. om borgere på kommunale akut/subakutte pladser og om borgere, der anvender mange slags medicin.

IT og digitalisering

Sammenhæng og kvalitet i borgernes forløb forudsætter velfungerende digitale løsninger, hvor det sundhedsfaglige personale i kommuner, på hospitaler og i praksissektoren har let adgang til relevante oplysninger. Derfor skal der fortsat arbejdes med mulighederne for at dele data på tværs. I aftaleperioden skal vi øge brugen af eksisterende IT-løsninger og understøtte de nationale tiltag om Sundheds-IT, herunder bl.a. fuld implementering af det Fælles Medicinkort. Herudover er der behov for at intensivere arbejdet med generel it-understøttelse af forløb på tværs af sektorer og særligt understøttelse af forløb for borgere med samtidige somatiske, psykiske og sociale problemstillinger.

Systematisk kompetenceudvikling på tværs af sektorer

Vi skal bygge bro mellem kompetencerne i kommuner, på hospitaler og i praksissektoren. Der skal arbejdes med udvikling og systematisk udbredelse af fælles kompetenceudvikling. Vi vil bygge videre på indhøstede erfaringer og integrere kompetenceudviklingsindsatserne mere. Herunder vil vi afprøve modeller med rotations- og delestillinger på tværs af kommuner og hospitaler.

Rådgivning på tværs af sektorer

Regionens faglige ekspertise skal komme det samlede sundhedsvæsen til gode. Regionens rådgivning generelt – og særligt på forebyggelsesområdet – skal i højere grad tilpasses kommunernes behov. Vi skal målrette regionens faglige rådgivning i forhold til de forebyggende indsatser. Vi skal konkretisere rammerne for den faglige rådgivning og for den udveksling af viden på tværs af sektorer, som er vigtig for den daglige håndtering af konkrete borgerforløb. Det kan f.eks. omfatte en formaliseret og systematisk rådgivningsfunktion, hvor regionen yder faglig rådgivning til praksissektoren eller til kommunerne vedrørende borgere med sjældne sygdomme og særligt komplekse pleje- og rehabiliteringsbehov.

Aktivt og inddragende samarbejde med borgerne

Vi vil understøtte, at borgere herunder pårørende har mulighed for at være aktive samarbejdsparter i den enkelte borgers individuelle forløb. Det aktive og inddragende samarbejde med borgere bidrager til, at indsatsen i højere grad bliver målrettes borgerens samlede situation og ressourcer. Samtidig kan det medvirke til at styrke borgerens mulighed for at mestre egen sygdom og selv bidrage i eget forløb.

Vi skal i fællesskab sikre, at borgerne anvender deres unikke viden om, hvordan det er at være bruger i sundhedsvæsenet, til at bidrage til udvikling af det samlede sundhedsvæsen.

Vores vision er:

At borgerne oplever at være samarbejdspart i eget forløb og medvirker i udviklingen af det sammenhængende sundhedsvæsen

I aftaleperioden vil vi derfor særligt sætte politisk fokus på:

Målsætninger

4) At borgere, herunder pårørende oplever at være aktiv samarbejdspart i eget forløb i det omfang, de ønsker det

5) At borgere understøttes i at mestre egen sygdom med udgangspunkt i egne ressourcer og behov i hele forløbet

6) At borgere deltager, når vi træffer beslutninger om, hvordan vi indretter sundhedsvæsenet.

Indsatsområder i aftaleperioden

For at kunne nå i mål med de prioriterede målsætninger skal vi i aftaleperioden videreudvikle samarbejdet på en række områder.

Samarbejdskultur

Aktivt og inddragende samarbejde stiller særlige krav til de måder, som de fagprofessionelle møder borgeren på. Vi vil derfor udvikle og afprøve modeller for samarbejdet mellem borgere herunder pårørende og fagprofessionelle. Vi vil fokusere på kulturelle og organisatoriske aspekter, der kan understøtte mulighederne for en proaktiv inddragelse af borgere – både i forhold til borgerens individuelle forløb og når borgerne medvirker i udviklingen af det samlede sundhedsvæsen. Her vil vi have særligt fokus på udvikling af differentierede modeller for det aktive samarbejde, som er tilpasset borgere med forskellige behov og ressourcer.

Telesundhed

Det aktive og inddragende samarbejde i individuelle forløb handler også om at give flere borgere mulighed for at opretholde så almindeligt et liv som muligt på trods af langvarig eller kronisk sygdom. Vi vil derfor understøtte muligheder for sikker behandling, forebyggelse og rehabilitering i eget hjem gennem udbredelse af teknologiske løsninger, der gør det muligt at kommunikere, udveksle data og følge sygdomsspecifikke måleresultater mellem borgere og fagprofessionelle over afstand.

Organisatorisk samarbejde

Vi skal give borgere herunder pårørende bedre mulighed for at bidrage til udviklingen af det sammenhængende sundhedsvæsen. Deres viden bidrager til at skabe et sundhedsvæsen, som borgerne oplever som inddragende og sammenhængende. Men det kræver noget at indgå i samarbejde – både af repræsentanterne for borgerne og sundhedsvæsenet. Vi vil gennem en fælles indsats skabe de rette rammer for samarbejdet med borgerne i udviklingen af sundhedsvæsenet, herunder i de relevante samarbejdsfora.

Lighed i sundhed

Let og lige adgang er et grundlæggende princip i det danske sundhedsvæsen. Alligevel er der borgere, som ikke bliver tilbudt de indsatser, de har behov for, eller som har svært ved at tage imod indsatserne, hvilket betyder at de ikke får det optimale udbytte af behandlingen. Vi vil derfor udvikle og gennemføre tiltag, der skaber mere lighed i sundhed. Samtidig vil vi sikre, at sundhedsvæsenet ikke selv bidrager til at øge uligheden.

Vi er i fællesskab parate til at tilbyde differentierede og systematiske indsatser, der sikrer alle borgere bedst mulig kvalitet og udbytte af indsatserne i det samlede sundhedsvæsen. Sårbare og udsatte borgere skal støttes gennem målrettede indsatser, der har fokus på at sikre adgang til og fastholdelse i forebyggelse, behandling, pleje og rehabilitering. Også samarbejdet med det sociale område skal styrkes.

Vores vision er:

At sundhedsvæsenet bidrager til at skabe mere lighed i sundhed

I aftaleperioden vil vi sætte særligt politisk fokus på:

Målsætninger

7) At borgere med psykisk sygdom får flere gode leveår

8) At borgere med både psykisk sygdom og misbrug sikres en samtidig og koordineret indsats

9) At flere sårbare borgere sikres en tidlig og forebyggende indsats, der er målrettet deres behov og ressourcer.

Indsatser i aftaleperioden

For at kunne nå i mål med de særligt prioriterede målsætninger skal vi i aftaleperioden udvikle samarbejdet på en række områder.

Forebyggelse og tidlig opsporing

Forebyggelse og tidlig opsporing af risikofaktorer for udvikling af sygdom er væsentlig, når lighed i sundhed skal sikres, og særlig vigtigt i forhold til sårbare og udsatte grupper. De praktiserende læger har en nøglefunktion, men der er mange andre vigtige aktører blandt andet på svangreområdet, i sundhedsplejen, i behandlings- og socialpsykiatrien og i ældreomsorgen. Vi vil derfor sætte fokus på at fremme en kultur, som i udgangspunktet tænker forebyggende og opsporende.

Særligt vil vi lægge vægt på forebyggelse og behandling af livsstilssygdomme hos borgere med psykisk sygdom således, at borgere med psykisk sygdom får samme adgang til forebyggelsestilbud og genoptræning som andre borgere. Indsatserne skal bl.a. tilrettelægges på baggrund af den regionale sundhedsprofil.

Målrettede indsatser

Alle borgere skal have den indsats, der giver det bedst mulige behandlingsresultat og den bedste mulighed for at borgeren efterfølgende kan mestre sin egen sygdom og livssituation. Vi vil i aftaleperioden udvikle og afprøve differentierede indsatser, det vil sige indsatser, der er tilpasset målgrupperne. Vi vil også videreudvikle redskaber til stratificering af patienter og borgere.

Sammenhæng mellem sundheds-, social- og beskæftigelsesområdet

Støtte til sårbare og udsatte borgere er en kompleks opgave, da mange både har sociale og sundhedsfaglige problemstillinger. Øget lighed i sundhed forudsætter derfor en tæt og koordineret indsats mellem mange aktører i sundhedsvæsenet og et nært samarbejde med social- og beskæftigelsesområdet i kommunerne. Hospitaler, kommuner og praksissektor skal sammen tage udgangspunkt i borgerens samlede situation, behov og ressourcer og sikre, at rehabilitering er indtænkt i hele forløbet. Vi vil i aftaleperioden derfor udvikle en model, der kan styrke samarbejdet i forhold til borgere, der sideløbende har behov for indsatser på tværs af sundheds-, social-, uddannelses- og beskæftigelsesområdet.

Kompetenceudvikling og forskning

Der er fortsat et stort behov for viden om, hvilke målrettede indsatser, som virker bedst i forhold til at øge sundhedstilstanden for sårbare og udsatte grupper. Vi vil prioritere et mindre antal større forsknings- og udviklingsprojekter om lighed i sundhed, herunder f.eks. projekter om opsporing og fastholdelse i behandling og rehabilitering. Vi vil også i fællesskab styrke tilbud om kompetenceudvikling med fokus på ulighed i sundhed, som f.eks. kan udbydes som en del af en systematisk kompetenceudvikling på tværs af sektorer og på tværs af både sundheds- og socialområdet.

Nye og bedre samarbejdsformer

Vi ønsker at skabe større fleksibilitet og kvalitet i opgaveløsningen, så borgerne oplever, at forebyggende, behandlende og rehabiliterende indsatser er sammenhængende, og at der arbejdes efter fælles mål. I de to foregående sundhedsaftaler har vi i vid udstrækning fokuseret på at etablere en samarbejdsstruktur mellem parterne og på at udvikle samarbejdet ud fra en stafet-tankegang, hvor der skabes koordination mellem indsatserne i kommuner, på hospitaler og i praksissektoren. Vi skal fortsat arbejde med at styrke koordination og samarbejde på tværs i sundhedsvæsenet, men vi må også erkende, at den sektoropdelte opgaveløsning især ikke tilgodeser sårbare borgeres behov.

I denne sundhedsaftale vil vi derfor arbejde med at udvikle og afprøve organisationsformer, som passer til den opgave, der skal løses. Vi vil arbejde med udvikling og afprøvning af organisatoriske samarbejdsmodeller, der rummer forskellige grader af integration omkring opgaveløsning, personale, ledelse og økonomi.

Vores vision er:

At udvikle og udbrede nye samarbejdsformer

I aftaleperioden vil vi sætte særligt politisk fokus på:

Målsætninger

10) At udvikle og implementere nye organisatoriske modeller for fælles drift, mål og samfinansiering på tværs af kommuner hospitaler og praksissektor.

11) At udvikle en model for, hvordan de regionale og kommunale prioriterede midler til sammenhængende løsninger på sundhedsområdet samlet kan bidrage til at understøtte fælles samarbejdsprojekter, der knytter sig til sundhedsaftalen.

Indsatser i aftaleperioden

For at kunne nå i mål med de særligt prioriterede målsætninger skal vi i aftaleperioden udvikle samarbejdet på en række områder.

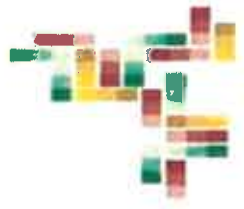
Nye samarbejdsformer med integrerede indsatser

Vi vil afprøve og implementere nye modeller for integreret opgaveløsning med samdrift af ressourcer og kompetencer på tværs af kommuner, hospitaler og praksissektoren. Det er særlig relevant for samarbejdet om den gruppe af sårbare og udsatte borgere, der modtager samtidig behandling og pleje fra flere sektorer. Vi vil lære af erfaringer fra udlandet, hvor studier viser positive resultater med integrerede behandlings- og plejetilbud – når det gælder behandlingskvalitet, patientsikkerhed, patienttilfredshed og økonomi. Modellerne kan eksempelvis afprøve nye samarbejdsformer om akut/subakutte tilbud, tilbud til mennesker med samtidigt misbrug og psykisk sygdom eller fælles sundhedshuse. Arbejdet med nye modeller for integreret opgaveløsning skal tage højde for de organisatoriske rammer i praksissektoren.

Midler til prioritering sammenhængende løsninger

I økonomiaftalen 2014 for regioner og kommuner er det aftalt, at begge parter skal prioritere midler til sammenhængende løsninger. Sundhedsaftalen danner rammen for, hvordan disse midler anvendes, og vi vil på baggrund af drøftelser i Sundhedskoordinationsudvalget sikre en tæt koordinering af midler til sammenhængende løsninger på sundhedsområdet.

Bilag 3: Inspirationsmateriale til drøftelse af målsætninger.

I det foreliggende udkast til politisk sundhedsaftale er der indsat 2-3 målsætninger for hvert visionsområde. Disse målsætninger er udvalgt af Sundhedskordinationsudvalget ud fra et hensyn om at dække visionerne og begrænse antallet af målsætninger for at holde aftalen enkel og fokuseret.

Dette bilag indeholder nogle andre målsætningsformuleringer, der kan vise bredden i de drøftelser, der er i forbindelse med udarbejdelse af aftalen. Bilaget er tænkt som et inspirationsmateriale, der kan indgå som baggrundsmateriale i forbindelse med jeres drøftelser af aftaleudkastet.

Såvel målsætningerne, der indgår i aftaleudkastet, som de nedenstående målsætningsformuleringer er afstemt med de lovgivningsmæssige krav til aftalen. Det vil dog være sådan, at ikke alle krav i Sundhedsstyrelsen vejledning kan blive dækket i den politiske aftale, da vejledningens detaljeringsniveau er meget højt. Krav i vejledningen, der ikke er dækket af den politiske aftale, vil imidlertid blive dækket i den administrative aftale. Det drejer sig især om krav om fokus på specifikke målgrupper.

Nedenstående målsætningsformuleringer er kategoriseret indenfor hver af de fire visioner:

- At borgeren selv oplever høj kvalitet og sammenhæng i indsatsen
- At borgerne oplever at være samarbejdspart i eget forløb og medvirker i udviklingen af det sammenhængende sundhedsvæsen
- At sundhedsvæsenet bidrager til at skabe mere lighed i sundhed
- At udvikle og udbrede nye samarbejdsformer.

Målsætninger er nummeret 12-23.

Målsætninger, der handler om sammenhæng og kvalitet

- 12.** At flere borgere med komplekse og langvarige sygdomsforløb modtager en tidlig og helhedsorienteret indsats med henblik på, at de fastholdes på arbejdsmarkedet
- 13.** At borgere, der er i behandling med mange lægemidler, sikres løbende og systematisk opfølgning på medicineringen
- 14.** At alle borgere tilbydes relevante rehabiliteringsindsatser, når de har behov for det, uanset hvornår i forløbet behovet opstår
- 15.** At borgeren tilbydes behandling af høj kvalitet, der tilgodeser borgernes ønske om mindst mulig indgriben i hverdagslivet

Målsætninger, der handler om borgerne som samarbejdspart i eget forløb og medvirker i udviklingen af det sammenhængende sundhedsvæsen

- 16.** At borgere med psykisk sygdom oplever at være aktivt inddraget i eget forløb i det omfang, de ønsker
- 17.** At sårbare borgere får særlig støtte til at være en aktiv samarbejdspart i eget forløb
- 18.** At flere borgere får mulighed for at mestre egen sygdom ved hjælp af telesundhed

Målsætninger, der handler om lighed i sundhed

- 19. At sårbare borgere i risiko for livsstilssygdomme modtager indsatser, der er tilpasset deres behov og ressourcer**
- 20. At flere sårbare gravide opspores tidligere og sikres en forebyggende indsats, der er tilpasset deres behov og ressourcer**
- 21. At ingen hjemløse bliver udskrevet til gaden**

Målsætninger, der handler om nye og bedre samarbejdsformer

- 22. At videreudvikle og implementere nye organisatoriske modeller for fælles drift, mål og samfinansiering på tværs af hospital og kommune målrettet borgere med psykisk sygdom**
- 23. At videreudvikle og implementere nye organisatoriske modeller for fælles drift, mål og samfinansiering på tværs af hospital og kommune målrettet ældre medicinske patienter**

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Til sundhedskoordinationsudvalget
i Region Hovedstaden

Dato: 09-05-2014

Ref: ASM

P.nr.:

J.nr.:

Lyngby-Taarbæk Kommunes høringsbrev til udkast for politisk sundhedsaftale 2015-2018

Social- og Sundhedsudvalget har på sit møde i juni drøftet det udsendte udkast til politiske visioner og mål for sundhedsaftalen 2015-2018.

Overordnet set er det et godt udkast til en politisk aftale, der er sendt i høring. Aftalen balancerer godt mellem visioner og konkrete målsætninger, som konkret kan følges op på undervejs i og efter aftaleperioden.

Ligeledes er det godt, at fokus gennemgående er på et borgerperspektiv og at sikre god kvalitet for borgerne.

Det er en kvalitet i udkastet, at der er fokus på hvordan indsatser og forløb på tværs af sektorerne bedre kan hænge sammen – herunder mål om at lave fælles indsatser. Det vil øge kvaliteten af indsatser og forløb for borgerne. Ligeledes bør der løbende være dialog mellem kommuner og region om, hvor opgaverne kan løses bedst muligt. Kommunerne oplever dog at få fortsat flere opgaver, der tidligere er løst i regionen. Det gælder eksempelvis flere plejeopgaver som konsekvens af accelererede patientforløb. Det skaber større behov for ydelser i kommunerne, der skal prioriteres på bekostning af andre områder.

Derfor ønsker vi, at der i afsnittet om "Nye og bedre samarbejdsformer" også politisk laves aftale om, at opgaver ikke kan flyttes ukoordineret og ufinansieret. Sektoransvaret skal ikke være statisk, men det skal som udgangspunkt ikke være muligt at påføre andre sektorer ufinansierede udgifter.

Mere konkret har udvalget følgende kommentarer til udkastet

- Målsætning 6 om involvering af borgerne i udviklingen af sundhedsvæsenet er god. Men modsat de øvrige målsætninger er knyttet det sig ikke til et konkret indsatsområde. Der bør være konkret indsatsområde, der adresserer dette mål.

Rådhuset
Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. 45 97 30 00

asm@ltk.dk
www.ltk.dk

**Center for
Sundhed og Kultur**

- Det er en styrke i udkastet, at psykiatrien fremgår eksplicit. Herunder at der er fokus på borgere, der både har somatiske og psykiatriske udfordringer.

24. MARTS 2014

Kommunernes fælles rolle – udviklingen af det nære sundhedsvæsen på psykiatriområdet

Fælles rammer og målsætninger for kommunerne i hovedstadsregionen

Kommunerne har en væsentlig rolle i forhold til borgere med psykiske vanskeligheder eller lidelser – en rolle som forventes at blive større i fremtiden. I de seneste år er opmærksomheden på indsatsen for borgere med psykiske lidelser øget. Ligeledes er viden og bevidstheden om, at det er muligt at komme sig, selv efter alvorlige psykiske lidelser, vokset. Idet kommunernes indsatser vedrører en række aspekter i den enkelte borgers liv, er der allerede et godt fundament for at skabe en samlet indsats for borgere med psykiske lidelser eller borgere i risiko for at udvikle psykiske lidelser¹.

Udviklingen inden for psykiatriområdet har imidlertid betydet, at kommunerne er blevet udfordret i deres indsatser for borgere med psykiske vanskeligheder eller lidelser. Den faglige udvikling i den regionale psykiatri er gået i retning af øget ambulans behandling, øget specialisering, kortere indlæggelser, pakkeforløb og færre sengepladser. Det betyder, at borgerne i højere grad end tidligere modtager samtidige indsatser fra region, almen praksis og kommune – dermed bliver behovet for en koordineret og måske endda en integreret indsats tydeligere. Den regionale psykiatri og almen praksis er således særdeles vigtige samarbejdspartnere for kommunerne på psykiatriområdet.

Konkret er efterspørgslen efter hjælp stigende – især blandt psykisk sårbare børn og unge. Eksempelvis er antallet af børn og unge, som ses i Region Hovedstadens børne- og ungdomspsykiatri steget med 152 pct.² i perioden 2001-2011. Kommunens indsats for disse børn og unge skal rette sig mod den enkelte og familien med henblik på, at barnet eller den unge kan gennemløbe en positiv udvikling, herunder gennemføre skolegang, uddannelse eller varetage et arbejde. I kommunerne er der et stort potentiale for at opdage psykisk sårbarhed i tide og sætte ind med den rette forebyggende indsats.

Dette gælder ikke kun for psykisk sårbare børn og unge. Selvom det er muligt at komme sig efter en psykisk lidelse mister mange voksne med en psykisk lidelse forbindelsen til arbejdsmarkedet. I dag er en psykisk lidelse årsag til godt halvdelen af alle tilkendelser af førtidspension og blandt personer under 40 år er psykiske lidelser årsag til omkring syv ud af ti tilkendelser³. I forbindelse med nylige

¹ "Borgere med psykiske vanskeligheder eller lidelser" anvendes om borgere, som enten har risiko for at udvikle eller allerede har en diagnosticeret psykisk lidelse. Brugen af begrebet "psykiske vanskeligheder" indikerer, at kommunernes indsats ofte ikke er afgørende for indsatsen og at der er et væsentligt forebyggende element i indsatsen.

² Deloitte (2012): *Analyse af kapaciteten i psykiatrien*, http://sum.dk/Aktuelt/Nyheder/Psykiatri/2012/December/~media/Filer%20-%20Publikationer_i_pdf/2012/Psykiatri/Kapacitetsanalyse-i-psykiatrien.ashx

³ Tal fra 2010, Ankestyrelsen, <http://www.sm.dk/data/Dokumenter/tilnyheder/2012/Fakta%20om%20f%C3%B8rtidspension.pdf>

reformer på arbejdsmarkedsområdet vil sundhed og psykiatri komme til at spille en stadig stigende rolle i kommunernes beskæftigelsesindsats.

Den løbende udvikling giver tilsammen en vigtigere rolle til det nære sundhedsvæsen. I udviklingen er det afgørende, at **kommunerne i fællesskab** – og sammen med regionen og almen praksis – **sætter fokus på den tidlige og rehabiliterende indsats for borgere med psykiske vanskeligheder eller lidelser.**

Dette papir har til formål at give en fælles forståelse af, hvordan kommunerne arbejder med indsatsen for borgere med psykiske vanskeligheder eller lidelser. Papiret beskriver den fælles ramme, som kommunerne arbejder inden for og indeholder målsætninger og indsatser som kommunerne som samlet aktør i sundhedstrekanten forpligter sig til at løfte. Derudover er der også beskrevet indsatser, som nogle kommunerne kan løfte som pilotkommuner, gerne i fælleskommunale samarbejder.

Dette papir handler altså primært om, hvad kommunerne i hovedstadsregionen vil gøre sammen. Det retter sig mod den kommunale banehalvdel, og indsatserne i papiret forventes at have konkrete effekter for de borgere, som har psykiske vanskeligheder eller lidelser.

Men det er helt klart, at opgaven med at tage hånd om borgere med psykiske vanskeligheder eller lidelser sker bedst, når der samarbejdes mellem region, kommune og almen praksis. Effekten af mange af indsatserne i papiret må forventes at blive væsentlig bedre, når kommune, almen praksis og region samarbejder om indsatserne, og når de er såvel egne som hinandens opgaver bevidste.

Således er det vigtigt, at samarbejdet mellem region og kommune på psykiatriområdet tager udgangspunkt i de eksisterende samarbejdsaftaler mellem kommuner og de psykiatriske centre og, at samarbejdsaftalerne følges og løbende revideres, så indsatserne fungerer bedst muligt. Derudover er det helt centralt, at dette papir ses i sammenhæng med den nye sundhedsaftale og praksisplan, som sætter rammerne for det tværsektorielle arbejde. De to nye aftaler skulle gerne bidrage til at udvikle en stærkere sammenhæng på tværs af sektorer med udgangspunkt i borgerens behov og ressourcer. Kommunerne lægger her vægt på, at psykiatrien indtager en langt mere markant rolle end i tidligere aftaler, med et ønske om at ligestille somatik og psykiatri.

Et fælles fokus på psykiatriområdet

KL har i sit sundhedspolitiske udspil fra 2012 "Det nære sundhedsvæsen" skitseret, hvordan indsatsen for mennesker med psykiske vanskeligheder eller lidelser er en vigtig del af den samlede sundhedspolitik. I udspillet anbefales det blandt andet at kommunerne opprioriterer sundhedsfremme på psykiatriområdet og at kommuner og regioner i fællesskab styrker indsatsen for børn og unge med psykiske vanskeligheder. I udspillet understreges behovet for forløbsprogrammer for indsatsen, der er målrettet borgere med psykiske lidelser.

I 2013 kom KL's socialpolitiske udspil "Investér før det sker", som ligeledes sætter pejlemærker for udviklingen af den kommunale indsats til borgere med psykiske vanskeligheder eller lidelser, blot set fra et socialfagligt perspektiv. "Investér før det sker" fokuserer blandt andet på helhedsorienteret arbejde med udgangspunkt i familien, den aktive borger og sammenhæng i indsatserne. KL

anbefaler blandt andet, at kommunerne investerer i velfærdsteknologi og at kommunerne systematisk dokumenterer og evaluerer anvendte metoder og indsatser, med henblik på at sikre at de mest virksomme og omkostningseffektive metoder anvendes.

Senest har Regeringens Udvalg om Psykiatri udgivet en rapport med en række anbefalinger til bl.a. kommunernes indsats for mennesker med psykiske vanskeligheder eller lidelser. Et af hovedbudskaberne er, at vi skal have en ny holdning og tilgang til borgere med psykiske lidelser med fokus på den enkelte borgers mulighed for at komme sig og have en almindelig hverdag med uddannelse eller arbejde.

En del af baggrunden for det voksende fokus på den aktive borger, der kan komme sig og have en almindelig hverdag er, at forskning viser, at 25 pct. af borgere, der er ramt af selv *alvorlige* psykiske lidelser kommer sig helt, mens 35 pct. kommer sig delvist, hvilket vil sige, at de stadig har symptomer, som dog ikke er en hindring for et socialt liv⁴.

Med den viden der ligger på området i dag og som hele tiden udvikles, bør kommunerne overordnet arbejde på at have en organisering, en kultur, en tilbudsvifte og nogle metoder, som understøtter borgernes recoveryproces (dvs. processen med at komme sig). Dette gælder både i den sociale indsats, i ikke mindst i det interne samarbejde mellem forvaltningsområder internt i kommunen (beskæftigelse, sundhed, social, børn og unge) og i samarbejdet med region, almen praksis m.fl. Kommunerne bør desuden skabe overblik over, hvilke kompetencer, der bør være til rådighed i den enkelte kommune for at sikre en helhedsorienteret indsats til borgere med psykiske vanskeligheder eller lidelser.

I forbindelse med organisering, kultur og metoder, som understøtter borgernes recoveryproces er det endvidere væsentligt at fokusere på implementeringen af de seneste års reformer af beskæftigelsessystemet. Her kan fremhæves bl.a. etablering af rehabiliteringsteams med sundhedskoordinator fra regionen, tilrettelæggelse af ressourceforløb for borgere under 40 år og senest kontanthjælpsreformens ret til, at borgere, der er indlagt med psykiske lidelser, får tilknyttet en kommunal udskrivningskoordinator, så snart regionen begynder udslusningsforløbet.

På baggrund af de skitserede udfordringer og potentialer er der behov for at revurdere en række af de nuværende kommunale tilbud, samarbejdsprocedurer og tilgange generelt. Kommunerne skal være en ansvarlig samarbejdspartner, som aktivt løfter de opgaver vi er forpligtede til gennem lovgivning, forebyggelsespakken for mental sundhed, retningslinjer på området mv., særligt i relation til vores børn og unge. Som en del heraf forpligter vi os på at skabe, anvende og understøtte de netværk og organisatoriske strukturer, som muliggør en hensigtsmæssig opgaveløsning. Særligt bør kommunerne fokusere på at løfte samarbejdet i samordningsudvalgene for psykiatrien. I lyset af udviklingen af det nære sundhedsvæsen er det relevant, at kommunerne i fællesskab sætter en dagsorden med fælles rammer og målsætninger for indsatsen. Målsætningerne i dette notat skal være med til at understøtte denne udvikling.

---

⁴ Alain Topor et. al (2011): "Not just an individual journey – social aspects of recovery". *International Journal of Social Psychiatry*, 57:90.
Alain Topor (2011): *Managing the contradictions – recovery from severe mental disorders*, Ph.d. afhandling fra Stockholm Universitet.

Strategiske målsætninger og konkrete indsatser

Målsætningerne for psykiatriområdet læner sig op ad strukturen i det tilsvarende rammepapir på det somatiske sundhedsområde, som alle 29 kommuner godkendte i 2013. Det gør det, fordi der i kommunerne, og også fra centralt hold, lægges vægt på, at borgerne skal have den nødvendige støtte uanset om de har en fysisk eller psykisk lidelse. Ligeledes er det væsentligt, at der i kommunerne er fokus på både somatiske og psykiske vanskeligheder og lidelser hos borgerne.

Følgende overordnede strategiske målsætninger for det nære sundhedsvæsen – på både det somatiske og psykiatriske område – udgør således rammen for de 29 kommuner i hovedstadsregionen. Kommunerne skal udvikle det nære sundhedsvæsen så:

- *Det fremmer alle borgeres sunde livsstil og forebygger sygdom*
- *Det støtter borgerne i at tage hånd om egen livssituation og udøve egenomsorg*
- *Borgeren er i centrum og der er fokus på den samlede livssituation*

Særlig fokus skal rettes mod følgende fire strategiske målsætningsområder, hvor de konkrete indsatser, som følger neden for i papiret, er formuleret inden for.

1. Forebyggelse og sundhedsfremme
2. Forebyggelse af (gen)indlæggelser
3. Borgerens forløb
4. Dokumentation og metodeudvikling

Mens de to første områder er enslydende med de 29 kommuners målsætningsområder for den somatiske indsats, er der sket justeringer af formuleringen af de sidste to områder.

Det strategiske målsætningsområde *Borgerens forløb* hedder på det somatiske område *Kroniske sygdomme*, hvilket kan opfattes som misvisende på psykiatriområdet, da borgere ramt af psykiske lidelser i mange tilfælde kommer sig helt eller delvist. Som det fremgår senere i papiret vedrører indsatserne under dette tema både forløbsprogrammer og andre indsatser rettet mod et styrket forløb både internt i kommunen og ikke mindst mellem sektorer.

Det strategiske målsætningsområde *Dokumentation og metodeudvikling* er udvidet med *metodeudvikling* i forhold til det somatiske område, da dokumentation bliver for snævert til formålet. Indsatsen for borgere med psykiske vanskeligheder eller lidelser er i højere grad end det somatiske område kendetegnet ved, at der er mangel på evidens for mange af de metoder som anvendes.

De strategiske målsætningsområder udmøntes i to typer indsatser:

- Indsatser som er forpligtende for alle kommuner
- Indsatser kan løftes af en enkelt kommune eller grupper af kommuner i samarbejde, for dermed at skabe viden i forhold til den fremadrettede udvikling

Der er i formuleringen af indsatserne lagt vægt på, at enkelte kommuner – eller flere kommuner i fællesskab – har mulighed for at fokusere på særligt udvalgte indsatser som pilotprojekter, samtidigt med, at området løftes i fællesskab mellem alle kommuner. Således er en vigtig præmis for arbejdet,

at der er mange veje til samme mål. Dette svarer til tilgangen i det tilsvarende papir for det somatiske område. Endelig skal det fremhæves, at kommunerne i hovedstadsregionen har meget forskellige udgangspunkter for implementering af papiret. Det vil være hensigtsmæssigt, at implementering sker i relation til og forlængelse af de lokale forhold i kommunen.

Indsatser

1. Forebyggelse og sundhedsfremme

Implementering skal være påbegyndt i 2014-2016

- Kommunerne skal sikre, at der er fokus på mistrivsel og mental sundhed⁵ i jobcentrene med henblik på tidlig opsporing og tidlig indsats i forhold til bl.a. lettere psykiske vanskeligheder eller lidelser hos borgerne.
- Kommunerne skal have særlig fokus på psykisk sårbare unge og borgere med dobbeltdiagnoser i arbejdet i kommunens rehabiliteringsteam, eksempelvis ved inddragelse af særlig viden om misbrug.
- Kommunerne skal arbejde for, at der i et samarbejde med almen praksis sker en systematisk medicingennemgang for borgere i botilbud/opgangsbofælleskaber samt borgere eget hjem, som modtager flere lægemidler på én gang.
- Kommunerne skal arbejde med metoder, der retter sig mod fastholde en god almen sundhedstilstand for borgere med psykiske vanskeligheder eller lidelser. Eksempelvis kan det ske ved at kommunerne arbejder aktivt med KRAM faktorer og understøtter, at borgere med psykiske lidelser ser deres alment praktiserende læge. Indsatsen skal tage udgangspunkt i borgeren som aktiv medspiller ud fra et recoveryperspektiv og i at forebygge ulighed i sundhed. Med fordel kan indsatsen ske i samarbejde med almen praksis og regionen, der har behandlingsansvaret.

Pilotprojekter, som kan iværksættes, hvor det vurderes hensigtsmæssigt – gerne som tværkommunalt samarbejde

- Kommunerne kan yde rådgivning til virksomheder der ansætter borgere med psykiske lidelser. Rådgivningen skal understøtte, at den enkelte virksomhed kan etablere og opretholde et ansættelsesforhold, herunder formidling af mulighederne for rimelig tilpasning af arbejdspladsen for mennesker med psykiske lidelser. Mentorordningen kan indtænkes heri. Indsatsen kan varetages i et partnerskab mellem kommune(r) og organisation(er) i civilsamfundet, fx patient- og pårørendeforeninger.

---

⁵ "Mental sundhed" forstås som en tilstand af trivsel, hvor individet kan udfolde sine evner, kan håndtere dagligdags udfordringer og stress, samt indgå i fællesskaber med andre mennesker, jf. Sundhedsstyrelsens forebyggelsesplan om mental sundhed.

Forebyggelse og sundhedsfremme - børn og unge som særligt indsatsområde:

Implementering skal være påbegyndt i 2014-2016

- Kommunerne skal udarbejde retningslinjer for sundhedstjenestens indsats i forhold til håndtering af mistanke om fødselsdepressioner og støtte til børn og familier hvor forældrene har psykiske vanskeligheder eller lidelser. Samspillet med andre opgaveområder præciseres i retningslinjerne.
- Kommunerne skal understøtte, at psykisk sårbare børn og unge så vidt muligt inkluderes i de almene tilbud. Dette kan eksempelvis ske ved i højere grad at gøre viden og sparring fra kommunernes Pædagogiske Psykologiske Rådgivning (PPR) og familiecentre tilgængelig for lærere og pædagoger, som til daglig er i kontakt med børn og unge. Endvidere at anvende de eksisterende effektfulde metoder, som Socialstyrelsens nationale handleplan om ADHD og Århus Universitets review, som gennemgår den internationale forskning om inklusion, bl.a. peger på.
- Kommunerne skal bidrage til at sikre en fleksibel overgang fra børne- til voksenområdet for sårbare unge for bl.a. at understøtte de unges job- og uddannelsesmuligheder. Fokus skal være på at bidrage til at sikre et koordineret samarbejde mellem alle relevante parter, herunder internt i kommunen, ungdomsuddannelser, i forhold til familien, regionen og almen praksis.

Pilotprojekter, som kan iværksættes, hvor det vurderes hensigtsmæssigt – gerne som tværkommunalt samarbejde

- Kommunerne kan udvikle og udvide tilbuddene til familier, hvor der er børn af forældre med psykiske lidelser. Barnet får mulighed for at opnå indsigt i den psykiske lidelse, eventuelt som gruppeintervention for børn i sammenlignelige livssituationer. Udviklingsarbejdet kan ske tværkommunalt eller tværsektorielt.

2. Forebyggelse af (gen)indlæggelse

Implementering skal være påbegyndt i 2014-2016

- Kommunerne skal udvælge og anvende metoder (så vidt muligt evidensbaserede), der mest effektivt bidrager til at forebygge tilbagefald, så unødvendige indlæggelser undgås. Arbejdet med at undgå unødvendige genindlæggelser skal koordineres med regionen og almen praksis.
- Kommunerne skal sikre sammenhængende indsatser for de borgere, der modtager støtte eller indsatser fra psykiatri-, misbrugs- og beskæftigelsesområdet samtidigt. Udgangspunktet skal så vidt muligt være evidensbaserede modeller.

- Kommunerne skal arbejde med at udvikle og implementere metoder, der systematisk inddrager pårørende, netværk mv. i arbejdet med borgeres forløb og recovery-proces i det omfang borgeren ønsker det. Formålet er, at den enkelte borger får et bredere støttefundament end blot de kommunale tilbud. Eksempelvis kan metoden "Åben Dialog" eller materialet fra "Projekt Pårørende i Psykiatrien" anvendes.

Pilotprojekter, som kan iværksættes, hvor det vurderes hensigtsmæssigt – gerne som tværkommunalt samarbejde

- Kommunerne kan etablere egne eller fælleskommunale udrednings- og observationspladser, der understøtter en sammenhængende proces fra hospital til udskrivning til egen bolig eller botilbud. Etablering bør ske med opmærksomhed på snitfladen til regionens indsatser.
- Kommunerne kan oprette akuttilbud, der har til formål at afværge unødige (gen-) indlæggelser og som kan skabe en sikkerhed for borgere i akut krise. Herudover kan de understøtte borgere i egen bolig, men som akut kan have brug for støtte hele døgnnet.

3. Borgerens forløb

Implementering skal være påbegyndt i 2014-2016

- Kommunerne skal tage stilling til implementering af forløbsprogrammet for mennesker med psykiske lidelser, når det foreligger⁶.
- Kommunerne skal sikre, at der foretages systematisk basisscreening for psykiske lidelser i misbrugsbehandlingen således, at der hurtigere i samarbejde med regionen kan sættes et koordineret forløb i gang, der både dækker behandling af en psykisk lidelse og et misbrug. Afdækning og udvælgelse af metode kan med fordel foregå fælleskommunalt og samordningsudvalgsstrukturen kan med fordel anvendes aktivt her.

Pilotprojekter, som kan iværksættes, hvor det vurderes hensigtsmæssigt – gerne som tværkommunalt samarbejde

- Kommunerne kan tilbyde ledsagelse til borgere, der ikke formår at gennemføre forebyggelses- eller behandlingsforløb på grund af deres psykiske lidelse. Dette tiltag kunne eksempelvis varetages af en støttekontaktperson (servicelovens § 99 eller § 85) eller af frivillige og kunne fx forankres i lokale tilbud i udsatte boligområder mv.
- Kommunerne kan bidrage til at understøtte sammenhæng og samarbejde på tværs af sektorer i indsatsen for borgere med psykiske lidelser, ved at indgå i shared care projekter med den regionale psykiatri og almen praksis. Fokus for projekterne kan eksempelvis være på den sociale- og beskæftigelsesmæssige indsats for mennesker med fx angst og depression eller styrket samarbejde om brug af/henvisning til kommunale tilbud.

---

⁶ Et generisk forløbsprogram for mennesker med psykiske lidelser forventes udarbejdet i 2014 (Aftale om satspuljen på psykiatriområdet 2014 – 2017). Herefter skal der aftales lokal implementering i Region Hovedstaden.

4. Dokumentation og metode

Implementering skal være påbegyndt i 2014-2016

- Kommunerne skal sammen med borgere med psykiske vanskeligheder eller lidelser, sikre systematisk udredning af borgernes funktionsniveau forud for afgørelse om indsats til borgeren. En systematisk udredning kan eksempelvis ske via anvendelse af Voksenudredningsmetoden (VUM) eller lignende.
- Kommunerne skal arbejde systematisk med at måle og dokumentere resultaterne af deres indsats. Det kan være ved anvendelse af Voksenudredningsmetoden (VUM), Faglige kvalitetsoplysninger (FKO), forandringskompass eller andre redskaber, der understøtter dette.
- Kommunerne skal sikre, at der er kommunale digitale løsninger til rådighed, der understøtter MED Com standarder, bl.a. til kommunikation i forbindelse med udskrivning af borgere med psykiske lidelser fra regionens tilbud.

Pilotprojekter, som kan iværksættes, hvor det vurderes hensigtsmæssigt – gerne som tværkommunalt samarbejde

- Kommunerne kan iværksætte opkvalificering af ledere og medarbejdere i forhold til rehabilitering, recovery, arbejde med metode og evidens mv., således at den kommunale indsats baseres på anerkendte metoder og viden. Dette kan fx ske i samarbejde med almen praksis og den regionale psykiatri for at sikre en fælles opfattelse af begreber som recovery, rehabilitering mv.
- Kommunerne kan arbejde med at udvikle metoder, der understøtter en sammenhængende familieindsats.
- Kommunerne kan arbejde med velfærdsteknologiske løsninger, der understøtter at borgere med psykiske lidelser kan "mestre" deres liv, herunder velfærdsteknologi der understøtter og forstærker fx tryghed, sociale netværk, mulighed for læring, daglige gøremål, sundhed og aktivitet.

Status for Lyngby-Taarbæk Kommunes indsatser i relation til KKR rammepapir for psykiatri

Bilag til udvalgssag om godkendelse af rammepapir for psykiatri behandlet i SSU og BUU juni 2014.

Nedenfor fremgår Lyngby-Taarbæk Kommunes status for de områder, der indgår i KKR rammepapir for psykiatri. I oversigten fremgår kun ”skal opgaver”, da det er disse indsatser, kommunen forpligtiger sig på at implementere og efterleve i perioden 2014-2016.

1. Forebyggelse og Sundhedsfremme

Implementering skal være påbegyndt i perioden 2014-2016

Mål	Status for LTK
Kommunerne skal sikre, at der er fokus på mistrivsel og mental sundhed i jobcentrene med henblik på tidlig opsporing og tidlig indsats i forhold til bl.a. lettere psykiske vanskeligheder eller lidelser hos borgerne.	Center for Arbejdsmarked har stort fokus på en tidlig indsats til borgere, der enten er sygemeldte og/eller har mistet deres arbejde og som følge deraf modtager offentlig forsørgelse. Den tidlige indsats består blandt andet i samtale med borgeren om udfordringer i at vende tilbage til arbejde og herunder behovet for en tværfaglig indsats. Udgangspunktet er en virksomhedsrettet indsats koblet med eventuelle øvrige indsatser tilpasset borgerens behov og udfordringer.
Kommunerne skal have særlig fokus på psykisk sårbare unge og borgere med dobbeltdiagnoser i arbejdet i kommunens rehabiliteringsteam, eksempelvis ved inddragelse af særlig viden om misbrug.	Center for Social Indsats har fokus på indsatsen allerede. Der er etableret et tværfagligt team, hvor disse udfordringer kan opdaes.
Kommunerne skal arbejde for, at der i et samarbejde med almen praksis sker en systematisk medicingennemgang for borgere i botilbud/opgangsbofælleskaber samt borgere eget hjem, som modtager flere lægemidler på én gang.	Der er i dag ikke særlige indsatser. Almen praksis har ansvar for borgernes medicin, og den reguleres i forbindelse med borgernes løbende besøg. Målet har været drøftet tidligere med almen praksis. Det er vurderingen, at egen læge bør foretage gennemgangen, da egen læge har kendskab til borgerne og også efter en medicingennemgang har ansvar for borgeren. For nærværende indgår en sådan ordning ikke i almen praksis overenskomst. Indtil andet er besluttet, vil det derfor være ekstraudgifter forbundet med det.

<p>Kommunerne skal arbejde med metoder, der retter sig mod fastholde en god almen sundhedstilstand for borgere med psykiske vanskeligheder eller lidelser. Eksempelvis kan det ske ved at kommunerne arbejder aktivt med KRAM faktorer og understøtter, at borgere med psykiske lidelser ser deres alment praktiserende læge. Indsatsen skal tage udgangspunkt i borgeren som aktiv medspiller ud fra et recoveryperspektiv og i at forebygge ulighed i sundhed. Med fordel kan indsatsen ske i samarbejde med almen praksis og regionen, der har behandlingsansvaret.</p>	<p>Der sker en række indsatser på området allerede i dag. De sker på det enkelte botilbud og i samarbejde mellem socialpsykiatrien og Sundhedscentret. Det gælder eksempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • IF LIMONE er en idrætsforening, der primært henvender sig til borgere i socialpsykiatrien • Sundhedscentret laver sundhedssamtaler og rådgivning til såvel borgere som med medarbejdere på de forskellige botilbud • SSU afsatte med budgettet for 2014 300.000 kr. årligt til at lave kostrådgivning og praktisk madlavning for hjemmeboende borgere med kontakt til socialpsykiatrien. Tilbuddet vil spille sammen med tilbuddene i IF LIMONE.
--	---

Mål – børn- og ungeområdet	Status for LTK
<p>Kommunerne skal udarbejde retningslinjer for sundhedstjenestens indsats i forhold til håndtering af mistanke om fødselsdepressioner og støtte til børn og familier hvor forældrene har psykiske vanskeligheder eller lidelser. Samspillet med andre opgaveområder præciseres i retningslinjerne.</p>	<p>Sundhedstjenesten har gennem mange år haft fokus på fødselsdepressioner for mødre. Lyngby-Taarbæk har en overrepræsentation sammenlignet med omegnskommunerne.</p> <p>Desuden indgår Sundhedstjenesten i projekt med fokus på fødselsdepression for fædre, hvor der ikke tidligere har været et tilsvarende fokus. Projektet gennemføres i samarbejde med forskere fra Rigshospitalet.</p> <p>I udmøntningen af budgetpulje til forældreuddannelse afsattes 300.000 kr. årligt til særlig forældreuddannelse for de mest sårbare gravide i kommunen. Målgruppen er fx misbrugere, psykisk syge eller meget unge/umodne.</p>
<p>Kommunerne skal understøtte, at psykisk sårbare børn og unge så vidt muligt inkluderes i de almene tilbud. Dette kan eksempelvis ske ved i højere grad at gøre viden og sparring fra kommunernes Pædagogiske Psykologiske Rådgivning (PPR) og familiecentre tilgængelig for lærere</p>	<p>Der er fokus på denne indsats. Konkret håndteres det ved, at PPR er i tæt dialog med skolerne.</p> <p>I udmøntningen af budgetpulje til forældreuddannelse afsattes desuden 200.000 kr. årligt fra 2015 til at tilknytte en socialrådgiver til specialskoler og</p>

<p>og pædagoger, som til daglig er i kontakt med børn og unge. Endvidere at anvende de eksisterende effektfulde metoder, som Socialstyrelsens nationale handleplan om ADHD og Århus Universitets review, som gennemgår den internationale forskning om inklusion, bl.a. peger på.</p>	<p>særlige dagtilbud. Socialrådgiveren skal vejlede familier, lærere og pædagoger om de forskellige støttemuligheder. Målet er, at børnene sammen med skolen kan bevare tilknytning til nærmiljøet frem for en evt. institutionsanbringelse.</p>
<p>Kommunerne skal bidrage til at sikre en fleksibel overgang fra børne- til voksenområdet for sårbare unge for bl.a. at understøtte de unges job- og uddannelsesmuligheder. Fokus skal være på at bidrage til at sikre et koordineret samarbejde mellem alle relevante parter, herunder internt i kommunen, ungdomsuddannelser, i forhold til familien, regionen og almen praksis.</p>	<p>Jobcentret og Center for Social Indsats har særligt fokus på disse overgange. Dels er der oprettet en unge-sagsbehandler-gruppe i CSI, som netop har fokus på overgangen fra børne- til voksenområdet og på de særlige ungeproblematikker. Dels har LTK søgt og fået midler fra Socialministeriet til at iværksætte en aktiv tværfaglig og helhedsorienteret indsats- Fokus i indsatsen er, at uddannelse og beskæftigelse er afgørende parametre for, hvordan sårbare og udsatte unge klarer sig senere i livet.</p>

2. Forebyggelse af (gen)indlæggelser

Implementering skal være påbegyndt i perioden 2014-2016

Mål	Status for LTK
<p>Kommunerne skal udvælge og anvende metoder (så vidt muligt evidensbaserede), der mest effektivt bidrager til at forebygge tilbagefald, så unødvendige indlæggelser undgås. Arbejdet med at undgå unødvendige genindlæggelser skal koordineres med regionen og almen praksis.</p>	<p>Akuttilluddet på Slotsvænget er et fleksibelt tilbud, der imødekommer dele af denne målsætning.</p> <p>Det er vurderingen, at målsætningen er god og et område, hvor kommunen kan styrke indsats yderligere – herunder samarbejdet med de øvrige dele af psykiatrien.</p>
<p>Kommunerne skal sikre sammenhængende indsatser for de borgere, der modtager støtte eller indsatser fra psykiatri-, misbrugs- og beskæftigelsesområdet samtidigt. Udgangspunktet skal så vidt muligt være evidensbaserede modeller.</p>	<p>Det er allerede en målsætning for den indsats, der sker på området i dag. ”Omfangs- og behovsanalysen for social- psykiatrien”, som Social og Sundhedsudvalget behandlede på mødet i maj 14, kortlægger de målgrupper, hvor der er tilbud i dag og hvor der vurderes at mangle tilbud.</p>

	Analysen viser blandt andet, at der mangler tilbud til unge med omfattende psykiatriske og eventuelt misbrugsmæssige problemer. Der er i dag ikke boliger, som giver mulighed for ikke at miste tilknytning til lokalsamfund og netværk.
Kommunerne skal arbejde med at udvikle og implementere metoder, der systematisk inddrager pårørende, netværk mv. i arbejdet med borgeres forløb og recovery-proces i det omfang borgeren ønsker det. Formålet er, at den enkelte borger får et bredere støttefundament end blot de kommunale tilbud. Eksempelvis kan metoden "Åben Dialog" eller materialet fra "Projekt Pårørende i Psykiatrien" anvendes.	Målet er godt i tråd med kommunens helhedsplan for socialpsykiatri, der gennemgående har fokus på denne indsats. Slotsvænget arbejder allerede i dag med disse metoder.

3. Borgernes forløb

Implementering skal være påbegyndt i perioden 2014-2016

Mål	Status for LTK
Kommunerne skal tage stilling til implementering af forløbsprogrammet for mennesker med psykiske lidelser, når det foreligger. Et fælles nationalt program forventes udarbejdet i løbet af 2014. Herefter skal der aftales lokal implementering og tilpasning til Region Hovedstaden.	Et forløbsprogram, der sikrer sammenhæng i mellem region, almen praksis og kommuner, vurderes som et godt værktøj. Indholdet er endnu ikke kendt, hvorfor der ikke kan laves konkret vurdering ift. Lyngby-Taarbæk Kommune. I udarbejdelse og implementering af forløbsprogrammer skal der være opmærksomhed på, at sektoransvaret mellem kommuner og region ikke forskubbes.
Kommunerne skal sikre, at der foretages systematisk basisscreening for psykiske lidelser i misbrugsbehandlingen således, at der hurtigere i samarbejde med regionen kan sættes et koordineret forløb i gang, der både dækker behandling af en psykisk lidelse og et misbrug. Afdækning og udvælgelse af metode kan med fordel foregå fælleskommunalt og	I indsatsen for stofmisbrugere i kommunens misbrugstilbud Torvehuset indgår screeningen allerede i dag. Det er et krav i Serviceloven. Der bruges anerkendt standardiseret metode. Hvis der på den baggrund ses behov håndteres den videre indsats af tilbuddets psykiater. Der i dag ikke krav om tilsvarende screening for alkoholmisbrugere, hvorfor

<p>Samordningsudvalgsstrukturen kan med fordel anvendes aktivt her.</p>	<p>det ikke indgår i det generelle screeningsværktøj. Hvis der på baggrund af medarbejdernes generelle viden og faglige indsigt vurderes psykiske udfordringer, henvises borgeren til psykiateren.</p>
---	--

4. Dokumentation og metode

Implementering skal være påbegyndt i perioden 2014-2016

Mål	Status for LTK
<p>Kommunerne skal sammen med borgere med psykiske vanskeligheder eller lidelser, sikre systematisk udredning af borgernes funktionsniveau forud for afgørelse om indsats til borgeren. En systematisk udredning kan eksempelvis ske via anvendelse af Voksenudredningsmetoden (VUM) eller lignende.</p>	<p>Voksenudredningsmetoden bruges allerede i kommunen.</p>
<p>Kommunerne skal arbejde systematisk med at måle og dokumentere resultaterne af deres indsats. Det kan være ved anvendelse af Voksenudredningsmetoden (VUM), Faglige kvalitetsoplysninger (FKO), forandringskompasset eller andre redskaber, der understøtter dette.</p>	<p>Indsatsen kan styrkes yderligere, men sker allerede via brugen af Voksenudredningsmetoden.</p>
<p>Kommunerne skal sikre, at der er kommunale digitale løsninger til rådighed, der understøtter MED Com standarder, bl.a. til kommunikation i forbindelse med udskrivning af borgere med psykiske lidelser fra regionens tilbud.</p>	<p>Er en fornuftig målsætning. Kan medvirke til at styrke og sikre dialogen på tværs af sektorer.</p> <p>MED Com standarderne bruges allerede indenfor somatikken, fx de meddelelser og informationer kommunen får når en ældre borger udskrives fra hospitalet.</p> <p>Vil være et nyttigt værktøj, om end brugen skal afstemmes efter de reelle behov. Eksempelvis udskrives borgere på dette område ikke med lige så kort varsel som for somatikken.</p>

Dato: 14-05-2014

BRUGERÅFTALE for Rustenborgvej 2a

Frivilligcenter Lyngby-Taarbæk

Rådhuset
Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. 45 97 30 00

chbi@ltk.dk
www.ltk.dk

**Center for
Sundhed og Kultur**

Indhold:

Parterne

- § 1. Ejendommen, lokalerne
- § 2. Anvendelse
- § 3. Ikrafttræden og overtagelse
- § 4. Opsigelse/ophør
- § 5. Vedligeholdelse, rengøring, affald m.m
- § 6. Inventar
- § 7. Adgangsret og bygningssyn
- § 8. Betaling og forbrugerafgifter
- § 9. Ansvar og risiko
- § 10. Fraflytning og tilbagelevering
- § 11. Nøgler og alarm
- § 12. Andet

Parterne:

Denne brugerftale indgås mellem

Ejer: Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby
(herefter benævnt "Kommunen")

og

Bruger: Frivilligcenter Lyngby-Taarbæk, CVR-nr. 28927037
Rustenborgvej 2a
2800 Kgs. Lyngby
(herefter benævnt "Bruger")

§ 1. Ejendommen, lokalerne:

Brugerftalen omfatter alle lokaler i ejendommen beliggende Rustenborgvej 2a, 2800 Kgs. Lyngby. Lokalerne rummer i alt ca. 285,5 m², jf. vedlagte plantegning, bilag 1.

Lokalerne stilles til rådighed i overensstemmelse med Folkeoplysningslovens bestemmelser og de almindelige regler i kommunalfuldmagten.

Lokalerne betegnes i det følgende under et som: Frivilligcenteret.

Bruger må ikke foretage nogen ændringer i eller ombygning af Frivilligcenteret uden forudgående skriftligt samtykke fra Kommunen.

Udover nærværende brugerftale, indgår Kommunen og Bruger hvert andet år en samarbejdsaftale om aftalte aktiviteter.

Frivilligcenterets formand er ansvarlig kontaktperson for denne aftale.

§ 2. Anvendelse:

Frivilligcenteret skal anvendes af Bruger, og Frivilligcenteret må alene anvendes til de aktiviteter, som vedrører Brugers virke, herunder videreudlån af lokaler i Frivilligcenteret til Brugers medlemmer. Bruger afleverer hvert år en liste over Brugers medlemsforeninger.

Frivilligcenteret har åbent fra 9.00-22.00. Dog kan bestyrelsen af centeret bevilge længere åbningstid.

Biblioteket anvender i forbindelse med indgåelse af nærværende brugerftale Frivilligcenteret til læsegrupper mv. Biblioteket skal fortsat have mulighed for at anvende Frivilligcenteret i samme omfang som hidtil, dog således at tidspunkterne herfor aftales direkte mellem Bruger og biblioteket.

De øvrige folkeoplysnede foreninger (godkendt af Kommunen i overensstemmelse med bestemmelserne i

Folkeoplysningsloven herom) kan låne lokaler i Frivilligcentret til kortere og enkeltstående arrangementer. Udlånet sker efter forudgående aftale mellem Bruger og den folkeoplysende forening.

Det forudsættes, at Bruger arbejder på en optimal udnyttelse af Frivilligcenteret – og at der redegøres herfor i forbindelse med den årlige evaluering af årsplanerne mellem Bruger og Kommunen.

Bruger er forpligtet til at håndhæve, at øvrige brugere af Frivilligcenteret ved sine aktiviteter ikke er til gene for brugere/ejerne af de omkringliggende ejendomme, og at disse brugere i øvrigt følger de anvisninger, som Kommunen til enhver tid kan fastsætte om brugen af Frivilligcenteret.

Jf. brandmyndighederne må antallet af samtidige personer i Frivilligcentret ikke overstige 50 personer.

Der må ikke ryges i Frivilligcenteret, jf. lov om røgfri miljøer.

§ 3. Ikrafttræden og overtagelse:

Nærværende brugerftale træder i kraft den 1. september 2014, fra hvilken dato Bruger har rådighed over Frivilligcenteret i henhold til nærværende brugerftale.

Frivilligcenteret overtages, som det er og forefindes. Forud for overtagelsen vil Kommunen for egen regning have gennemført mindre tiltag for at gøre Frivilligcenteret mere handicapvenligt. Kommunen foretager ingen yderligere forbedringer, renoveringer, ombygninger, fornyelser mv. med henblik på Brugers anvendelse af Frivilligcenteret.

§ 4. Opsigelse/ophør:

Nærværende Brugerftale kan opsiges af Bruger såvel som Kommunen med mindst 6 måneders skriftlig varsel til fraflytning den 1. i en måned.

I tilfælde af Brugers misligholdelse af nærværende brugerftale, er Kommunen dog berettiget til, at ophæve nærværende brugerftalen med øjeblikkelig virkning.

Kommunen er i tilfælde af opsigelse, uanset årsagen til opsigelsen, ikke forpligtet til at anvise andre lokaler til Bruger. Folkeoplysningslovens bestemmelser er dog fortsat gældende.

Det inventar, som Bruger har installeret i Frivilligcenteret, skal fjernes inden ophør af nærværende brugerftale. Er genstandene ikke fjernet ved brugerftalens ophør, bortskaffes de af Kommunen for Brugers regning.

§ 5. Vedligeholdelse, rengøring, affald m.v.:

Der påhviler ikke Bruger nogen vedligeholdelsespligt, herunder vedrørende Frivilligcenteret, bygningen hvori Frivilligcenteret er beliggende og inventaret (der udarbejdes inventarliste ved overdragelse). Dog har bruger pligt til at reetablere i tilfælde af skader mv.

Frivilligcenteret og ejendommen i øvrigt skal til enhver tid efterlades rengjort og ryddelig stand, således at Bruger og øvrige brugeres affald, effekter, opvask eller andet, ikke er til gene for Frivilligcenterets øvrige brugere.

Kommune forestår rengøring af Frivilligcenteret for egen regning. Rengøringen foretages i henhold til gældende retningslinjer. Såfremt Bruger ønsker yderligere rengøring, skal dette ske for Brugers egen regning.

Alt affald skal, når Frivilligcenteret forlades, fjernes og lægges i de renovationscontainere, som er opstillet udenfor ejendommen.

For så vidt angår akut og løbende bygningsvedligeholdelse henvises til § 7 og § 9 i nærværende brugerftale.

§ 6. Inventar:

Frivilligcenteret overtages uden inventar, bortset fra hvad der fremgår af inventarlisten; jf. §5. Inventaret i henhold til inventarlisten tilhører Kommunen, men må benyttes af Bruger og øvrige brugere. For så vidt angår benyttelsen henvises til § 9 i nærværende brugerftale. Kommunen er ikke forpligtet til at genskaffe inventar.

§ 7. Adgangsret og bygningssyn:

Kommunen eller dennes befuldmægtigede har til enhver tid ret til fri og uhindret adgang til ejendommen, hvori Frivilligcenteret er beliggende.

Kommunen gennemfører årligt bygningssyn på ejendommen, hvori Frivilligcenteret er beliggende.

§ 8. Betaling og forbrugerudgifter:

Kommunen stiller Frivilligcenteret til rådighed for Bruger, og Kommunen afholder udgifter til forbrug af el, vand og varme samt til rengøring og affaldshåndtering, jf. tillige § 4 og 5 ovenfor i nærværende brugerftale.

§ 9. Ansvar og risiko:

Kommunen har tegnet bygningsbrandforsikring samt husejerforsikring med vand- og stormskadedækning iht. almindelige standardforsikringsbetingelser for ejendommen, hvori Frivilligcenteret er beliggende. Brugerdrager selv omsorg for inden ikrafttrædelsestidspunktet, dvs. inden opbevaring af genstande, evt. inventar m.v. i Frivilligcenteret, at tegne øvrig forsikringsdækning, herunder eksempelvis men ikke begrænset til løsøreforsikring.

Kommunen bærer intet ansvar for Brugers og øvrige brugeres genstande- herunder eksempelvis men ikke begrænset til beskadigelse, tyveri, bortkomst eller anden hændelig, uagtsom eller forsætlig undergang eller skade. Bruger har alene ansvaret for egne genstande.

Bruger er forpligtet til at omgås ejendommen, hvori Frivilligcenteret er beliggende, inklusive lokaler og inventar, forsvarligt. Endvidere har Bruger ansvaret for og skal til enhver tid medvirke til, at Brugers medlemmer, øvrige brugere, gæster/besøgende tillige omgås ejendommen inklusive lokaler og inventar forsvarligt. Bruger er således objektivt ansvarlig for og forpligtet til at erstatte enhver skade, som måtte blive påført Frivilligcenteret, inventaret eller ejendommen i øvrigt, herunder hærværk, indenfor åbningstiden (jf. §2) af Bruger samt dennes medlemmer og øvrige anviste brugere.

Indvendige som udvendige skader, fejl og andre forhold vedrørende ejendommen, hvori Frivilligcenteret er beliggende, som kræver udbedring, skal straks meddeles Center for Area-

ler og Ejendomme, Lyngby-Taarbæk Kommune på e-mail adressen: Thomas Prip på thp@ltk.dk.

§ 10. Fraflytning og tilbagelevering:

Senest kl. 12.00 på ophørsdagen, skal Bruger tilbagelevere Frivilligcenteret med hvad dertil hører, herunder tillige inventar, i ryddet stand.

§ 11. IT-net, adgangskort og alarm:

Ejendommen, hvori Frivilligcenteret er beliggende, er forsynet med IT-net og et elektronisk adgangskortsystem. Nøglekort til Frivilligcenteret udleveres af Kommunen, og returneres ved ophør af nærværende brugsftale til Kommunen. Yderligere nøglekort kan rekvireres efter nugældende aftale, hvorefter nøglekort udleveres for et år ad gangen til Brugers medlemmer efter anvisning fra Frivilligcentret. Ejendommen er forsynet med alarm. Anvendelse aftales nærmere.

§ 12. Andet.

Erhvervslejeloven finder ikke anvendelse på denne brugerftale.

Nærværende brugerftale er udarbejdet i to eksemplarer – Lyngby-Taarbæk Kommune og Frivilligcenter Lyngby-Taarbæk modtager hver et underskrevet eksemplar. Hver part bærer egne omkostninger i forbindelse med indgåelsen af nærværende brugerftale.

Nærværende kontrakt er underlagt dansk ret. Alle tvister - herunder eksempelvis men ikke begrænset til ethvert spørgsmål om forståelse og fortolkningen af brugerftalen, dens indhold, omfang, ophør eller opfyldelse – skal så vidt muligt løses mellem parterne i mindelighed. Hvis parterne er enige herom, kan der inddrages en uvildig mægler til løsning af tvisten. Udgiften til mægleren afholdes af parterne i fællesskab (ligeligt), medmindre mægleren fastslår, at årsagen til konflikten hovedsageligt kan tillægges den ene part (i såfald afholdes udgifterne af den part, som hovedsageligt er årsagen til konflikten).

Såfremt tvisten ikke kan løses gennem parternes forhandling eller ved mægling, kan hver part kræve tvisten indbragt for domstolene til pådømmelse efter dansk ret med Lyngby-Taarbæks Kommunes hjemsted som værneting.

Dato:

Dato:

Som ejer:
Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby-Taarbæk

Som bruger:
Frivilligcenter

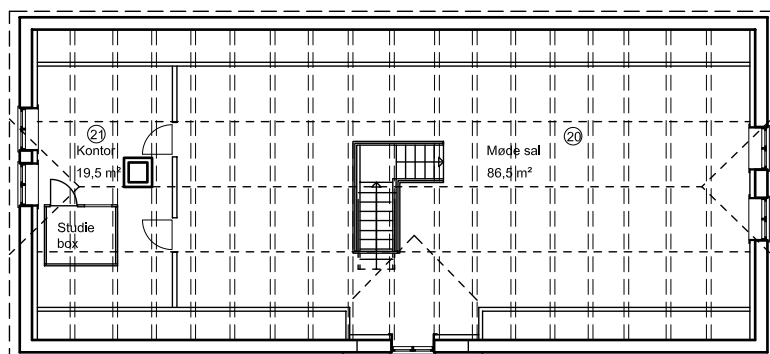
Borgmester Sofia Osmani
reelsesformand

Besty-

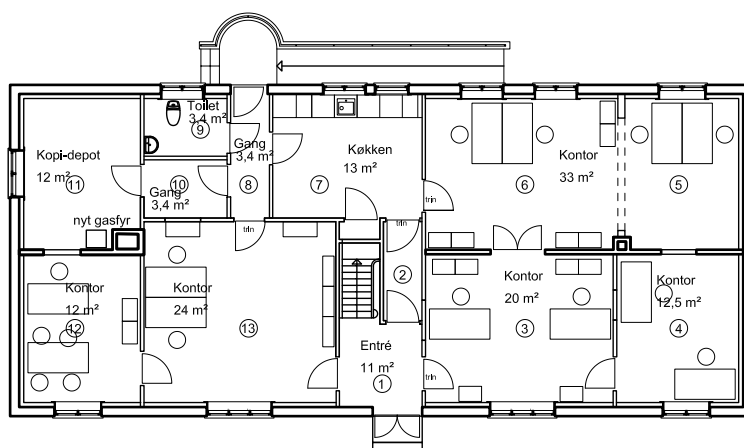

Kommunaldirektør Søren Hansen
leder

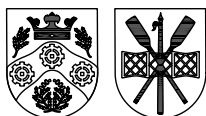
Center-

brutto 113,5m²
1. SALS PLAN

Brutto 172 m²
STUEPLAN

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Bygningsafdelingen
Teknisk Forvaltning

Lyngby Rådhus
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. 45973000
Fax 45973559

teknisk@ltk.dk
www.ltk.dk

Rustenborgvej 2A

Stue og 1.sals plan

Eksisterende forhold

Mål: 1:200

Dato: 28.05.2014

Ark: ngl

Ing.:

Sags nr.:

Tegn. nr.:

1. Lokaler til Frivilligcentret - fornyet behandling

Sagsfremstilling

I forbindelse med Budgetaftalen 2014-17 er der afsat 200.000 kr. til at forbedre rammerne for Lyngby-Taarbæk Frivilligcenter.

Udmøntningen heraf har været drøftet i Social- og Sundhedsudvalget i august 2013, hvor lederen af Frivilligcentret deltog og blev bedt om et notat om centrets behov, jf. sagens behandling i januar.

I december behandlede Social- og Sundhedsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget forvaltningens forslag til placering af Frivilligcentret på Lundtoftevej 55 a-b, jf. ovennævnte protokol. Social- og Sundhedsudvalget besluttede at bede forvaltningen undersøge alternative forslag til placering, samt at oversende spørgsmålet om finansiering af huslejen (hvor til der kræves yderligere finansiering end de 200.000 kr.) til Kultur- og Fritidsudvalget. Kultur- og Fritidsudvalget besluttede i december 2013, at der årligt anvendes 100.000 kr. af Kulturfondens budget under forudsætning af at lokalerne kan bruges til alle foreninger og under forudsætning af at lokalerne placeres på Lundtoftevej 55 a-b, jf. sagens behandling i januar.

Social- og Sundhedsudvalget behandlede sagen på ny i januar 2014. Udvalget besluttede at bede forvaltningen om en vurdering af yderligere nye forslag til lokationer, jf. protokol fra januar (bilag)

Hermed genfremlægges forvaltningens indstilling med henblik på dels drøftelse af notat om "yderligere undersøgelse af mulighed for placering" (bilag), der redegør for fordele og ulemper ved forslagene til placering af Frivilligcentret på andre lokationer end Lundtoftevej 55 a-b. Udvalget skal herefter tage stilling til, hvor Frivilligcenteret skal placeres. Til orientering er vedlagt et notat fra Frivilligcentrets bestyrelse, der kommenterer på nogle af forslagene (bilag).

I givet fald udvalget beslutter placering på Lundtoftevej 55 a-b oversendes sagen dels til Byplanudvalget med henblik på at få tilladelse til at nedlægge de to lejemaal som boliger, og dels til Økonomiudvalget til beslutning om, dels at frigive huset til formålet, dels at finansiere renoveringsudgifterne som beskrevet.

I givet fald udvalget beslutter en anden placering end Lundtoftevej 55 a-b, forelægges ny sag til Kultur- og Fritidsudvalget med henblik på evt. at omgøre beslutningen om, at finansieringen afhænger af placering på Lundtoftevej 55 a-b.

Økonomiske konsekvenser

Der er som nævnt ovenfor afsat 0,2 mio. kr. årligt på budget 2014-17 til at finansiere huslejen. Herudover har Kultur- og Fritidsudvalget bevilget 0,1 mio. kr. årligt, jf. ovenstående. Hertil kommer ombygningsudgifter på i alt 1,8 mio. kr., jf. sagens behandling i januar 2014.

Beslutningskompetence

Byplanudvalget for så vidt angår evt. nedlæggelse af de to boliger på Lundtoftevej 55 a-b, Økonomiudvalget for så vidt angår øvrige beslutninger, herunder anvendelse af Kommunens ejendomme.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. at Frivilligcenteret søges placeret på Lundtoftevej 55 a-b, og at sagen som konsekvens heraf oversendes til Byplanudvalget med henblik på myndighedsbehandling af nedlæggelse af de to boliger på Lundtoftevej 55 A-B
2. at såfremt de to boliger på Lundtoftevej 55 A-B nedlægges, gennemføres renoveringsarbejderne som foreslået
3. at renoveringsudgifterne finansieres af aktivitetsområde Kommunale Ejendomme via overførsel af uforbrugte budgetmidler på i alt 1,8 mio. kr. fra 2013 til 2014.

Social- og Sundhedsudvalget den 19. februar 2014

Et flertal i udvalget ønsker at placere Frivilligcentret på Rustenborgvej 2, da det optimalt imødekommer de behov, som Frivilligcentret har.

Imod stemte 2 (V), idet Venstre synes, at placeringen på Lundtoftevej er god i forhold til offentlig transport og P-plads, og samtidig kan skabe en synergi i forhold til idrætsbyen og dermed i bredden af frivillighed. Samtidig lægger Venstre vægt på, at ombygning kan igangsættes snarest.

Udvalget beder forvaltningen om at finde et egnet sted til placeringen af Sundhedsplejen, der tilgodeser behovet for synergieffekter med sundhedsområdet.

Curt Købsted (O) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Lokaler til Frivilligcenter protokol januar 2014.pdf
2. notat yderligere undersøgelse af muligheder for placering- jan 2014.pdf
3. Notat vedr. nyt frivillighus januar 2014.pdf

Curt Købsted

var fraværende

Sagsfremstilling

Sagen fremlægges med justeringer efter behandling i Social- og Sundhedsudvalget den 4. december 2013 og Kultur- og Fritidsudvalget den 5. december 2013, jf. vedlagte protokol (bilag). Kultur- og Fritidsudvalget vedtog i den forbindelse at medfinansiere huslejen med i alt 100.000 kr. fra Kulturfonden, mod at lokalerne kan bruges til alle foreninger og under forudsætning af, at lokalerne placeres på Lundtoftevej 55 a-b. Der skal i den forbindelse aftales nogle retningslinjer som sikrer, at alle foreninger har adgang til huset.

Frivilligcentret havde forud for udvalgsmøderne i december fremsendt et notat (uddelt på mødet, bilag), hvori de tilkendegav, at de er glade for placeringen på Lundtoftevej 55 a+b, men har følgende bemærkninger til økonomien:

1. Økonomi til den løbende drift, herunder vand, varme, el og rengøring. I den forbindelse skal det bemærkes, at vand, varme og el er inkluderet i huslejen mens der ikke er afsat midler til rengøring.
2. Etableringsudgifter til inventar, av. udstyr, køleskab og service mv. af i alt 50.000 kr. Der er ikke afsat midler hertil i dette forslag, men der må henvises til fondsmidler mv.

Sagen drøftes på ny i Social- og Sundhedsudvalget med henblik på evt. oversendelse til Byplanudvalget for så vidt angår myndighedsbehandling af nedlæggelse af boligerne på Lundtoftevej 55 A-B, samt endelig beslutning i Økonomiudvalget.

Til sagens genbehandling har Forvaltningen i øvrigt undersøgt mulighederne for at anvende Kvindecentrens hus som Frivilligcenter. Både forvaltning og Frivilligcentret vurderer umiddelbart ikke, at huset er velegnet, blandt andet på grund af placeringen og deraf følgende mangel på tilgængelighed.

I forbindelse med Budgetaftalen for 2014-17 blev der afsat i alt 200.000 kr. til forbedring af rammerne for Frivilligcentret. Midlerne skal dække driftsudgifter til lokaler til Frivilligcentre, og skal dermed ses i sammenhæng med Frivilligcentrets nuværende bevilling. Der er i dag afsat i alt 120.000 kr. til husleje, men idet midlerne samtidig er en indtægt for kommunen, er det samlede budget til husleje i dag 0 kr. Det vurderes ikke muligt at udleje lejemålet på Toftebæksvej 8.

På Social- og Sundhedsudvalgets møde i august 2013 deltog lederen af og bestyrelsesformanden for Frivilligcentret. I den forbindelse bad udvalget Frivilligcentret om at fremsende et oplæg vedrørende ønsker til forbedrede lokaleforhold (bilag).

Set i lyset af, at Frivilligcentret ønsker lokaler tæt på Lyngby centrum, er det begrænset, hvad Kommunen kan tilbyde (se bilag for notat om placeringsmuligheder). Forvaltningen peger blandt flere undersøgte muligheder på bygningen på Lundtoftevej 55 A-B ved indgangen til Lyngby Idrætsby, som har stået tom i en årrække. Bygningen er et delelejemål, som omfatter to identiske lejligheder på hver 107 m², indeholdende en stueetage med entre og trapperum, et lille køkken og to mindre stuer (slået sammen i det ene lejemål), og en første sal med et lille toilet og tre mindre værelser med skråvægge. Derudover er der bad i kælderen i begge lejemål, samt tilhørende have, jf. tegninger heraf (bilag). Den årlige lejeindtægt for de to boliger udgør i alt 160.000 kr.

Lundtoftevej 55 A-B indeholder i alt 214 m² bruttoetageareal og vil kunne indrettes med tre møderum i stueetagen og seks mindre kontorer, depotrum og samtale-/projektrum på 1. salen. Af hensyn til handicapkravene bør der indrettes handicaptoilet i det ene køkken samt handicapindgang til stueetagen (se bilag om fysisk tilgængelighed).

Møde i Social- og Sundhedsudvalget d. 19-08-2014

Punkt nr. 13 - Boliger til Frivilligcentret efter nyet behandling

Det vurderes, at lokalet er i en sådan stand, at det bør udskiftes i tighed med nabohusene. Huset vil udover at kunne rumme frivilligcentrets egne aktiviteter kunne fungere som mødehus for kommunens frivillige foreninger. Frivilligcentret har besigtiget lokalerne og har meddelt forvaltningen, at de meget gerne vil flytte til bygningen og finder den velegnet til formålet.

Oprindeligt var planen, at Lundtoftevej 55 A-B skulle nedrives for at forbedre adgangsforholdene til Lyngby Stadion, hvorfor de to lejemaal ikke blev genudlejet. Økonomiudvalget besluttede dog den 24. januar 2012 (bilag), at Lundtoftevej 55 A-B parallelt med myndighedsbehandlingen af nedrivningen, skulle anvendes som evt. aflastningskapacitet ifm. ombygningsprojektet på Lyngby Stadion. Nedlæggelsen af de to boliger i Lundtoftevej 55 A-B skal myndighedsbehandles og det er Byplanudvalget som har beslutningskompetencen. Det kan oplyses, at der erfaringsmæssigt ikke gives tilladelse til nedlæggelse af boliger i det centrale Lyngby, uden at der samtidig etableres erstatningsboliger.

Forvaltningen har udarbejdet et overslag over ombygningsforslag svarende til i alt 1,6 mio. kr. excl. moms, hvortil der erfaringsmæssigt skal lægges 10-15 % til uforudseelige udgifter, således at den samlede anlægssum vil udgøre godt 1,8 mio. kr. (bilag). Heraf udgør vedligeholdelsesudgifterne 0,8 mio. kr. og de forbedrende udgifter 1,0 mio. kr. Der er i forbindelse med budgetaftalen ikke afsat midler til ombygning mv. i eventuelle lokaler, og der skal derfor findes en finansieringsmodel herfor. Aktivitetsområdet "Kommunale ejendomme" kan i givet fald finansiere de samlede ombygningsudgifter på 1,8 mio. kr., idet den årlige leje herefter vil udgøre 260.000,- årligt og inkluderer vand og renovation. Hertil kommer løbende driftsudgifter til el og vand, der vurderes at ville udgøre henholdsvis kr. 5.000,- og kr. 35.000,- årligt. Der vil i givet fald blive indgået en erhvervslejekontrakt med en startleje på 300.000 kr., der årligt reguleres efter udviklingen i nettoprisindekset.

Alternativt kan Frivilligcentret få de i alt 200.000 kr. og finansiere en eventuel leje af private lokaler heraf. Det vurderes dog umiddelbart endog meget vanskeligt at finde større og mere egnede private lokaler, end det lokale, de har i dag, jf. også Frivilligcentrets notat om ønsker til fremtidige lokaler.

Økonomiske konsekvenser

Der henvises til ovennævnte notat "Ombygning til brug for frivilligcenter", hvoraf ombygningsudgifter på samlet set 1,8 mio. kr., er beskrevet, inkl. omkostninger til at forbedre tilgængeligheden, jf. ovennævnte bilag om tilgængelighed. Ombygningsudgifterne finansieres af aktivitetsområdet kommunale ejendomme (uforbrugte midler til renovering af udlejningsejendomme), under forudsætning af, at budgetmidler overføres fra 2013 til 2014 (dvs. ud over de overførsler som allerede er oplyst i forbindelse med 3. anslået regnskab).

Der er på budget 2014-17 afsat 0,2 mio. kr. årligt til at finansiere huslejen på i alt 300.000 kr. årligt. Restfinansieringen på årligt 100.000 kr. er bevilget af Kultur- og Fritidsudvalget jf. beslutning af 5. december 2013.

Beslutningskompetence

Byplanudvalget for så vidt angår nedlæggelse af de to boliger på Lundtoftevej 55 A-B,

Økonomiudvalget for så vidt angår øvrige beslutninger.

Indstilling

1. at sagen oversendes til Byplanudvalget med henblik på myndighedsbehandling af nedlæggelse af de to boliger på Lundtoftevej 55 A-B
2. at såfremt de to boliger på Lundtoftevej 55 A-B nedlægges, gennemføres renoveringsarbejderne som foreslået
3. at renoveringsudgifterne finansieres af aktivitetsområde Kommunale Ejendomme via overførsel af uforbrugte budgetmidler på i alt 1,8 mio. kr. fra 2013 til 2014.

Social- og Sundhedsudvalget den 8. januar 2014

Udvalget anmoder forvaltningen om til februardødet at undersøge andre, mere centrumnære muligheder, herunder Toftbæksvej og Lyngby Sognegård.

Søren P. Rasmussen (V) var fraværende

N O T A T

om

yderligere undersøgelse af muligheder for placering af Frivilligcenteret

---

Social- og Sundhedsudvalget anmodede ved sit møde den 8. januar 2014 forvaltningen om til februarmødet at undersøge andre, mere centrumnære muligheder, herunder Toftebæksvej og Lyngby Sognegård.

Herværende notat omhandler primært lokaler på Toftebæksvej 8, hvor Frivilligcenteret p.t. har til huse.

Toftebæksvej 8 indeholder to huse: forhuset og baghuset, som begge er i tre etager.

Forhuset

Alle lokaler i alle etager anvendes af Den Kommunale Tandpleje.

Det skal bemærkes, at udvidelse af lokaler til tandplejen på Toftebæksvej 8 (dvs. i en eller flere etager i baghuset) indgår som en af flere modeller i udvalgssag til marts 2014 om analyse af potentialer ved sammenlægning af tandklinikker, jf. budgetaftalen for 2013-2016.

Baghuset

Stueetagens lokaler anvendes af Arbejdsmarkedsafdelingen til samtaler mv.

1. sal lejes ud som erhvervslejemål. P.t. til en privat fysiurgisk klinik.

2. og øverste etage anvendes til kommunes motionscenter Fun-Fit med såvel styrketræning som holdtræning – åbningstid fra kl. 6 – 23 alle ugens syv dage.

Hver etage i baghuset er på 198 m², heraf en del trappeareal. Der er handicapadgang via elevator til alle tre etager i baghuset.

Hvis én etage i baghuset skal gøres ledig med henblik på udvidelse af Frivilligcenterets aktiviteter, er der følgende udfordringer:

Stueetagen: Funktionerne i Arbejdsmarkedsafdelingens lokaler forventes at flytte med til rådhuset, når alle administrative funktioner fra Toftebæksvej 8 og 12 flyttes til rådhuset ved ombygning og udvidelse.

Jf. nuværende tidsplan for rådhus-projektet forventes indflytning i nyt rådhus først at ligge i juni 2016.

1. salen: Erhvervslejemålet kan opsiges med 6 måneders varsel, men kun på betingelse af, at kommunen selv ønsker at benytte det lejede, jf. § 61, stk. 2 samt § 62 i Erhvervslejeloven.

Det er vurderingen fra kommunens ejendomsudlejning, at det ikke vil være lovlig opsigelse af nuværende lejer, hvis kommunen efterfølgende lejer lokalerne ud til Frivilligcenteret i modsætning til, hvis den kommunale tandpleje skal udvides.

2. salen: Det skønnes umiddelbart vanskeligt at finde andre egnede kommunale lokaler til etablering af motionscentret Fun-Fit.

Endelig skal det bemærkes, at Frivilligcenterets ønske om at få et ”eget” hus ikke kan imødekommes ved en udvidelse af lokaler på Toftebæksvej 8.

Der er ikke foretaget yderligere vurdering af fx behovet for eller økonomien i ombygning på Toftebæksvej 8 i forhold til de funktioner, som Frivilligcenteret har behov for.

Med hensyn til spørgsmålet om undersøgelse af mere centrumnære muligheder henvises venligst til notat om Frivilligcenteret - placeringsmuligheder fra 25.9.2013, som indgik i udvalgets behandling af sagen den 4.12.2013 samt 8.1.2014.

I forhold til placeringen på Lundtoftevej 55 A og B og spørgsmål om adgangsveje i forbindelse med byggeriet af Lyngby Idrætsby kan følgende oplyses:

- 1) I forbindelse med selve byggeriet er der adgangsvej til byggepladsen via Sorgenfri-gårdsvej og senere i projektet (varmtvandsbassin) via Lundtoftevej ved kolonihaverne – dvs. nord for indkørslen ved Lundtoftevej 55 A og B
- 2) Fremtidig afvikling af store arrangementer, når byggeriet er færdigt, påvirker heller ikke huset på Lundtoftevej 55 A og B. Der henvises til vedlagte skitse fra Via Trafik fra 9.4.2013, som angiver en mindre ændring af Lundtoftevej 51 A og B og altså ikke berører Lundtoftevej 55 A og B.

Lisbet van de Louw

Kgs. Lyngby 29.01.2014

Notat vedr. nyt frivillighus i Lyngby-Taarbæk

Generelle bemærkninger

Frivilligcenteret har siden sommer 2013 i samarbejde med LTK afsøgt og vurderet muligheder for nye lokaler for et frivilligcenter. Det frivillige initiativ er i udvikling i Lyngby-Taarbæk og målet er at finde nogle bedre lokaler end dem der pt. er til rådighed på Toftebæksvej 8.

Vi er naturligvis interesseret i at finde de lokaler, som bedst understøtter foreningernes behov og udviklingen i Frivilligcenterets indsats. Vi har gennem efteråret været i dialog med en række foreninger og frivillige og har på den baggrund og ud fra egen vurdering af hverdagen i Frivilligcenteret vurderet, at følgende er afgørende for valg af lokaler.

- *Flere mødelokaler på samme adresse i forskellige størrelser øger foreningernes og de frivilliges mulighed for at mødes og sætte nye aktiviteter i gang. I mange frivilligcentre ser man en direkte sammenhæng mellem antallet af kvadratmeter og omfanget af aktiviteter.*
- *Et samlet hus, som kan understøtte opbygning af en fælles identitet og udvikling af kompetencer omkring det at være frivillig. En vigtig målsætning i et konstruktivt og ligeværdigt samarbejde mellem frivillige og kommunale institutioner.*
- *Central beliggenhed, god tilgængelighed og parkeringsmuligheder.*

Tidsperspektiv

Vi kan forstå, at der i forbindelse med det seneste socialudvalgsmøde er rejst drøftelser om andre muligheder end de allerede afsøgte. Der har frem til nu været peget på Lundtoftevej 55 A&B. Lundtoftevej 55 A&B er et godt bud på et hus til frivilligcenter. Et anden godt bud er Rustenborgvej 2, der tidligere har fungeret som frivilligcenter og som vi kan forstå nu igen drøftes. Begge bud møder de beskrevne behov. Vi mener ikke at Toftebæksvej 8 eller Sognegården, som nævnes i referatet fra socialudvalgsmødet, er relevante bud på placeringen af et frivilligcenter.

Afsluttende bemærkninger

Der er således muligheder for nye og bedre egnede lokaler for Frivilligcenteret. Væsentligt for os er at der tages en beslutning, så vi kan komme i gang med nyetablering og dermed videreudviklingen af det frivillige initiativ i Lyngby-Taarbæk.

Frivilligcenter Lyngby-Taarbæk skal anmode om, at disse overvejelser tages med i beslutningsgrundlaget for Social- og Sundhedsudvalgets behandling af sagen om nye lokaler til Frivilligcenteret.

Mvh.

Lene Lemvigh-Müller, Formand Frivilligcenter Lyngby-Taarbæk

15. Meddelelser til udvalgets medlemmer - april 2014

Sagsfremstilling

1. Justering af budgetudmøntningsplan for budget 2014-17

Sagen om "Hensigtserklæring: Mulighed for selvtræning" fremlægges i maj 2014 i stedet for april 2014

Sagen om "Hensigtserklæring: Mere økologi" fremlægges i maj 2014 i stedet for april 2014, idet sagen forudsætter grundig tværgående analyse og drøftelser.

Sagen om Velfærdsteknologi, tablets og el-cykler er behandlet december 2013 for nogle initiativers vedkommende - øvrige initiativer forelægges medio 2014.

2. Dialogmøde om frivilligmidlerne 2014

Social- og Sundhedsudvalget besluttede den 12. marts 2014, i forbindelse med sagen vedrørende fordeling af §18 midler til frivilligt social arbejde, at afholde et dialogmøde mellem udvalget og interesserede foreninger om de fremtidige kriterier for ansøgning af puljen.

Forvaltningen foreslår, at mødet afholdes den 12. maj 2014 fra 17.00- 18.30.

Alle frivillige sociale foreninger samt Frivilligcentret inviteres til mødet. Formålet er gennem diskussion af en række dilemmaer og skismer i forbindelse med proces og uddeling af midlerne, at komme med forslag til nye procedurer og kriterier for fordeling af puljen.

3. KL skrivelse om ledsagelse og støtte i ferie, weekender mv. for borgere i sociale botilbud

KL har overfor kommunerne udlagt, hvorledes ledsagelse og støtte i ferie, weekender m.v. skal praktiseres for borgere i sociale botilbud, jf. vedlagte skrivelse (bilag).

Tidligere har botilbuddene håndteret ferie og øvrige aktiviteter på den måde, at beboerne har betalt for rejsen, transporten og kosten. Bostederne har betalt lønomkostninger, herunder vikardækningen. Det er individuelt, hvor meget de respektive borgere rejser eller gå på cafe med pædagogisk personale, og dette har været håndteret på det enkelte tilbud og i forhold til de individuelle ønsker.

I KL's skrivelse fremgår det, at det ikke er tilladt at opkræve betaling fra borgeren til at dække rejseudgifter, transport eller kost. KL er i gang med at afdække problemstillingen via et spørgeskema, der er udsendt til kommunerne. Såfremt bostederne skal tage på ferie og øvrige aktiviteter skal det fremgå af de ydelser, som botilbuddet leverer og er dermed en del af serviceniveauet, som kan indeholde en politisk beslutning om et antal feriedage om året og som skal indgå i takstberegningen for det pågældende botilbud.

4. Flytning af Frivilligcentret

Social- og Sundhedsudvalget besluttede den 19. februar 2014 at flytte Frivilligcentret fra lokalet på Toftebæksvej 8 til Rustenborgvej 2a, der i dag huser Sundhedstjenesten, bibliotekets mødelokale til udlån og Lydavisen. I forlængelse heraf har forvaltningen aftalt en sådan flytning (bilag). Idet genhusning af Frivilligcentret og Sundhedstjenesten kræver flytning af andre funktioner vurderes det, at Frivilligcentret realistisk kan overtage huset på Rustenborgvej fra 1.

august/1. september 2014. Flytning og istandsættelse af lokaler til Frivilligcenter, Sundhedstjeneste mv. finansieres inden for den afsatte ramme på budget 2014 til lokaler til Frivilligcenter.

5. Orientering om evt. afholdte møder

Udvalgets medlemmer har mulighed for at orientere hinanden

Social- og Sundhedsudvalget den 2. april 2014

Taget til efterretning, idet mødet med frivillige foreninger flyttes til kl. 17.30.

Søren P. Rasmussen (V) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Skrivelse om støtte og ledsagelse ved ferie
2. Lokaleflytning

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE
Center for Sundhed og Kultur
Sekretariat

Journalnr. : 20140310135
Dato ..... : 18.03.2014
Skrevet af : CHBI /25134689

N O T A T

Om

Etablering af Frivilligcentret på Rustenborgvej 2a
og flytning af Sundhedstjenesten mv. i forlængelse heraf.

Social- og Sundhedsudvalget besluttede den 19. februar 2014 at flytte Frivilligcentret fra lokalet på Toftebæksvej 8 til Rustenborgvej 2a, der i dag bl.a. huser Sundhedstjenesten. Der udover bad udvalget forvaltningen om at finde et egnet sted til Sundhedstjenesten, der tilgodeser behovet for synergieffekter på sundhedsområdet.

I forlængelse heraf har forvaltningen undersøgt mulighederne for en sådan flytning.

I dag er der tre funktioner på Rustenborgvej 2a:

- Sundhedstjenesten har hele huset frem til kl. 16.00
- Biblioteket råder over "loftet" fra kl. 16.00 – Anvendes til udlån til borgerrettede aktiviteter, herunder aftenskoler, læsekredse, lokale foreninger, samt kommunens borgerrettede undervisning, herunder sundhedsrelateret undervisning. "Loftet" har i 2013 været udlejet/udlejet 40 gange.
- Lyd-avisen

En etablering af Frivilligcenter på Rustenborgvej forudsætter altså en flytning af andre funktioner. Idet genhusning af Frivilligcentret og Sundhedstjenesten kræver flytning af andre funktioner vurderes det, at **Frivilligcentret realistisk kan overtage huset på Rustenborgvej fra 1.august/1. september 2014.**

Flytning og istandsættelse af lokaler til Frivilligcenter, Sundhedstjeneste mv. finansieres inden for den afsatte ramme på budget 2014 til lokaler til frivilligcenter.

Frivilligcenter på Rustenborgvej 2a

Frivilligcentret vurderer, at deres behov for lokaler imødekommes af huset på Rustenborgvej 2a. Bygningen er i generel god stand – og kræver ikke ombygning forud for indflytning af Frivilligcenter. Det anbefales dog, at huset klargøres inden indflytning. Antallet af samtidige personer i huset må ikke overstige 50, jf. brandmyndighedernes krav.

Der er heller ikke krav om øget handicaptilgængelighed. Bygningen er forsynet med en rampe på bagsiden til kørestolsbrugere. Der er ikke behov for en ny ansøgning, der ville kunne udløse et krav om ombygning til det lovligt handicaptoulet, idet der i 1998 blev givet tilladelse til, at bygningen anvendes til kontor/mødelokale, hvilket svarer til Frivilligcentrets anvendelse. Dog udføres simple tiltag der kan være til gavn for en kørestolsbruger, forud for Frivilligcentrets indflytning.

Aftalt med Frivilligcentret, at Lyd-avisen forbliver i lokalerne.

Fremtidig placering af Sundhedstjeneste

Sundhedstjenesten består af 19 sundhedsplejersker, samt en administrativ medarbejder og en ledende sundhedsplejerske. Den ledende sundhedsplejerske, souschefen og den administrative medarbejder har fast arbejdsplads i huset. Sundhedstjenesten er organiseret i 3 teams med 5-6 medarbejdere i hver, med delt placering i henholdsvis på Rustenborgvej og som udkørende medarbejdere i hjemmene og/eller i lokaler på skolernes. I forbindelse med flytningen har Sundhedstjenesten lagt vægt på nødvendigheden af en central placering, således at både borgere og medarbejdere let kan komme til Sundhedstjenesten.

Forvaltningen har undersøgt muligheden for at genhuse Sundhedstjenesten. Der er ingen tomme kommunale lokaler i Lyngby midt, men Center for Arealer og Ejendomme har peget på henholdsvis Toftebæksvej 8 og Læringshuset på Jernbaneplassen 22, hvis der kan findes anden placering til de eksisterende funktioner. Begge placeringer er vurderet i en arbejdsgruppe bestående af medarbejdere fra Sundhedstjenesten, Center for Arealer og Ejendomme og Center for Sundhed og Kultur.¹ På baggrund heraf placeres Sundhedstjenesten på Jernbaneplassen 22, 1. sal:

- Mulighed for at etablere to klinikker med venteværelse. Børne- og Ungdomsudvalget vedtog sidste år, at Sundhedstjenesten pr. 1. januar 2014 skulle etablere "Åbent hus". Der holdes i dag "Åbent hus" i Motorikhuset i Virum. En mere central placering af tilbuddet, sammen med den øvrige Sundhedstjeneste vil øge mulighederne at løse borgerrettede opgaver centralt og dermed effektivisere og reducere omkostninger til kørsel og køretid.
- Placeringen kræver færrest mulige omkostninger og nyindretninger. Lokalerne overvejes i forvejen at blive rømmet pga. ønsker om at flytte elevværkstederne til skoler.
- Central placering med handicapadgang. Tæt på offentlige transportmuligheder. Tæt på centrale samarbejdspartnere.

Placeringen i det nuværende Læringshus giver nærhed med den pædagogiske udvikling og familieaktiviteter, men ikke med andre sundhedsfunktioner. På sigt undersøges det om Sundhedstjenesten kan flyttes til en anden funktion i nærheden af fx Tandplejen, hvis der vælges en sammenlagt klinik løsning eller på Møllebo, hvis der sker ændringer i funktionerne her.

Andre flytninger

Som det fremgår ovenfor skal en række andre funktioner placeres andet sted i forlængelse af ovenstående lokalerokade:

- **Elevværkstederne Lego Mindstorm og Stop Motion** placeres decentralt på skole/klubområdet. Det er aftalt, at flytningen sker pr. 1. juni 2014.
- **Frivilligcentrets nuværende lokale på Toftebæksvej 8 indrettes til Sundhedscentrets undervisning mv.** Sundhedscentret har i dag ingen lokaler til forældrekurser, specialmødregrupper, rygestopkurser, kostvejledning, sundhedstjek og sundhedssamtaler. I det omfang, at der er ledige tider udlånes/-lejes lokalet til andre.
- **Bibliotekets mødelokale på Rustenborgvej 2a** nedlægges. På sigt skal det undersøges om det er muligt at finde plads til mødelokaler inden for bibliotekets andre bygninger.

---

¹ Begge huse er centralt placeret i Lyngby – og en placering på Toftebæksvej 8 giver en nærhed til Tandplejen. Der er på sigt andre planer for anvendelse af de to lokaliteter, som kan betyde at placeringen bliver midlertidig. Det vurderes dog, at begge huse kan anvendes minimum et par år endnu. Anvendelse af Toftebæksvej forudsætter enten flytning af Jobcentrets lokaler i stuen, herunder undervisningslokale (forudsætter andre ledige lokaler i nærhed til Jobcentret på Toftebæksvej 12) eller opsigelse af fysioterapien på 2. sal (betyder tabt lejeindtægt på i alt 200.000 kr. årligt). Anvendelsen af Jernbaneplassen 22, 1. sal kræver flytning af elevværkstederne (Lego Mindstorm og Stop Motion). Center for uddannelse og Pædagogik har i forvejen drøftet mulighederne for at placere elevværkstederne decentralt på 1-2 skoler.

Til høringsparterne

Opgang Blok H
Telefon 38 66 50 00

Web www.regionh.dk

Dato: 9. april 2014

Forslag til ændringer af Hospitals- og Psykiatriplan 2020

Region Hovedstaden skal sikre et hospitalsvæsen, der er kendetegnet af udvikling og høj kvalitet i behandlingen, og hvor nærhed, lighed og tværsektorielt samarbejde er de byggesten, der udgør fundamentet.

Derfor belyses det hvert år, om der er sket ændringer i planlægningsgrundlaget, som betyder, at specialefordelingen og opgavevaretagelsen, herunder optageområderne for regionens hospitaler skal revurderes, således at hospitalerne kan leve op til de krav, der stilles.

De ændringer, der kan have indflydelse på planlægningsgrundlaget, er eksempelvis:

- nye krav fra Sundhedsstyrelsen eller andre centrale myndigheder,
- ændringer i den faglige udvikling (vi skal sikre kvaliteten),
- ændringer i antallet af patienter,
- driftsoptimering.

Regionsrådet har den 8. april besluttet at sende forslag til ændringer af Hospitals- og Psykiatriplan 2020 i høring i perioden d. 9. april - 11. juni 2014.

Høringssvar kan indsendes til Region Hovedstaden, e-mail: hospitals-plan@regionh.dk. Alle høringssvar vil blive gjort tilgængelige på regionens hjemmeside www.regionh.dk

Vedlagt er en oversigt over høringsparter, samt et opsummerende notat, som beskriver ændringsforslagene. Regionsrådets mødesag, samt bilag er tilgængelige på <http://www.regionh.dk/menu/Politik/>

Hvis der er spørgsmål til ændringsforslagene eller høringsprocessen kan de rettes til Center for Sundhed, Rikke Ørtved, e-mail: rikke.oertved@regionh.dk eller tlf.: 3866 6020

Med venlig hilsen

Svend Hartling
Koncerndirektør

Forslag til ændringer af specialefordelingen i Hospitals- og Psykiatriplan 2020
- høringsperiode: 9. april – 11. juni 2014

Følgende forslag sendes i høring:

Flytning af aktivitet på øjenområdet fra Nordsjællands Hospital - Hillerød til Glostrup Hospital

- Øjenkirurgi i universel anæstesi samles på Glostrup Hospital. Der er tale om en aktivitet svarende til 37 operationer i 2013.
- "Glaukomkirurgi" (grøn stær) fusioneres med den større glaukomkirurgiske aktivitet på Glostrup Hospital. Der er tale om en aktivitet svarende til ca. 25- 35 operationer om året.
- Primærdiagnostik af medicinske nethindesygdomme samles på Glostrup Hospital.

Årsagen til en samling på Glostrup Hospital er, at der for universel anæstesi og glaukomkirurgis vedkommende er tale om relativt lavt volumen på Nordsjællands Hospital - Hillerød.

Primær diagnostik af medicinske nethindesygdomme er apparaturløb med blandt andet angiografi (røntgenundersøgelse af blodkar) og avancerede fotografiske undersøgelser. Det er derfor vanskeligt at opretholde den optimale kvalitet på Nordsjællands Hospital. Aktiviteten på øjenfunktionen på Nordsjællands Hospital forventes samtidigt at vokse i de kommende år inden for behandling af AMD (forkalkninger på nethinden eller alderspletter på nethinden) og grå stær.

Optageområde ændring inden for obstetrikken

Optageområde ændringen omfatter:

- Lyngby-Taarbæk og Egedal kommuner flyttes fra Herlev Hospital til Nordsjællands Hospital - Hillerød
- Høje Taastrup, Albertslund og Glostrup Kommuner flyttes fra Herlev Hospital til Hvidovre Hospital
- Vanløse og Bispebjerg bydele flyttes fra Hvidovre Hospital til Herlev Hospital
- Frederiksberg Kommune flyttes fra Rigshospitalet til Herlev Hospital.

De fire overordnede planlægningsområder i Hospitals- og Psykiatriplan 2020 fastholdes for de gynækologiske og pædiatriske specialer. Rokaden omfatter udelukkende obstetrik, idet det primært er inden for dette område, at regionens kapacitet for nuværende er skævt fordelt.

Optageområdeændringen for obstetrik betyder, at der for nogle kommuner vil være uoverensstemmelse mellem det obstetriske og pædiatriske optageområde. Ændringen omfatter derfor, at optageområdet for neonatologi (pædiatri) ændres til at følge obstetrikken, således at der fortsat sikres ens optageområde for obstetrik og pædiatri (neonatologi) i forbindelse med fødselsforløb.

Årsagen til ændringsforslaget skyldes, at udviklingen i aktiviteten har resulteret i, at Nordsjællands Hospital - Hillerød og til dels Herlev Hospital har for få fødsler i forhold til kapaciteten, imens Rigshospitalet har flere end oprindelig forudsat. Rigshospitalet vil med ændringerne fortsat have tilstrækkelig aktivitet til at opretholde en høj faglig kvalitet i forhold til varetagelsen af de højt specialiserede funktioner i obstetrik og pædiatri.

Samling af apopleksirehabilitering på de neurologiske afdelinger

- Apopleksirehabiliteringen samles på de neurologiske afdelinger
- Hospitalsforankret rehabilitering af følger efter apopleksi flyttes fra Amager, Frederiksberg og Gentofte hospitaler til de neurologiske afdelingers apopleksiafsnit på hhv. Glostrup, Bispebjerg og Herlev hospitaler. Det betyder, at apopleksipatienter med behov for rehabilitering i hospitalsregi flyttes til en anden medicinsk afdeling under deres indlæggelse.

Årsagen til ændringsforslaget er hensynet til at sikre, at borgere med apopleksi, der har behov for hospitalsbehandling og rehabilitering, modtager behandlingen i neurologisk regi. Derudover er formålet med ændringer at skabe bedre sammenhæng og optimere patientbehandlingen.

Flytning af urologisk udefunktion fra Hvidovre Hospital til Bispebjerg Hospital
I Hospitals- og Psykiatriplan 2020 er det forudsat, at der skal etableres en udefunktion (ledet af Rigshospitalet) på Hvidovre Hospital. Det foreslås, at denne udefunktion flyttes til Bispebjerg og Frederiksberg Hospital – Bispebjerg.

Årsagen til ændringsforslaget er, at der i dag er en selvstændig urologisk afdeling placeret på Bispebjerg og Frederiksberg Hospital – Frederiksberg. Afdelingen er velintegreret på hospitalet og understøtter, at hospitalet har en bredere kirurgisk profil. Hertil kommer, at en udefunktion placeret på Bispebjerg og Frederiksberg Hospital - Bispebjerg ledet af Rigshospitalet vil understøtte det samarbejde, der allerede er etableret mellem de to hospitaler på en række områder.

Oversigt over høringsparter

Statslige myndigheder

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
Sundhedsstyrelsen

Uddannelsesinstitutioner

Københavns Universitet
Professionshøjskolen Metropol
Professionshøjskolen UCC
Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole
SOPU (Sundhed, Omsorg, Pædagogik) København og Nord-
sjælland
SOSU C
UC Diakonissestiftelsen

Regioner

Danske Regioner (til orientering)

Kommuner

Kommunernes Landsforening (til orientering)

Halsnæs Kommune
Gribskov Kommune
Helsingør Kommune
Frederikssund Kommune
Hillerød Kommune
Fredensborg Kommune
Allerød Kommune
Hørsholm Kommune
Egedal Kommune
Furesø Kommune
Rudersdal Kommune
Lyngby-Taarbæk Kommune
Ballerup Kommune
Herlev Kommune
Gladsaxe Kommune
Gentofte Kommune
Rødovre Kommune
Høje-Taastrup Kommune
Albertslund Kommune
Glostrup Kommune
Ishøj Kommune
Vallensbæk Kommune
Brøndby Kommune
Hvidovre Kommune
Tårnby Kommune
Dragør Kommune
Bornholms Regionskommune
Frederiksberg Kommune
Københavns Kommune

Videnskabelige selskaber

Dansk Selskab for Almen Medicin (DSAM)
Dansk Neurokirurgisk Selskab
Dansk Neurologisk Selskab
Dansk Pædiatrisk Selskab
Dansk Patient Sikkerheds Database
Dansk Selskab for Almen Medicin (DSAM)
Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi
Dansk Urologisk Selskab

Faglige organisationer

Dansk Sygepleje Råd
Lægeforeningen Hovedstaden
Praksisudvalget - Hovedstadsregionens praktiserende læger
Dansk Psykologforening
Danske Fysioterapeuter
Dansk Kiropraktor-forening
Dansk Laborantforening
Ergoterapeutforeningen
Danske Bioanalytikere
Foreningen af Radiografer i Danmark
Dansk Socialrådgiverforening
Foreningen af Offentligt Ansatte
Dansk Tandlægeforening
Dansk Tandplejeforening
Foreningen af specialtandlæger i tand-mund-kæbekirurgi
Dansk Farmaceutforening
Danmarks Apotekerforening
Den Almindelige Danske Jordemoderforening
Farmakonomforeningen
Foreningen af Kliniske Diætister
DJØF
HK

Patientforeninger

Danske Patienter
Danske Handicaporganisationer

Interne parter

Alle regionens sundhedsfaglige råd og komiteer
Regions Ældreråd, Hovedstaden
Hospitalernes V-MED (Somatik)
Region H-MED

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Region Hovedstaden
Center for Sundhed

Dato: 22-05-2014

Ref: ASM

P.nr.:

J.nr.:

Høringssvar af Forslag til ændringer af Hospitals- og Psykiatriplan 2020

Region Hovedstaden har sendt forslag til ændret Hospitals- og Psykiatriplan i høring. Social- og Sundhedsudvalget i Lyngby-Taarbæk Kommune drøftede emnet på møde i juni måned.

Lyngby-Taarbæk Kommunes høringssvar vedrører ændringer i optageområder indenfor obstetrikken, hvor Lyngby-Taarbæk Kommune flyttes fra Herlev Hospital til Nordsjællands Hospital – Hillerød.

Kommunen har forståelse for, at ressourcerne bruges bedst muligt på tværs af planområderne. Det er dog beklageligt, at der ændres i planområderne – ikke mindst fordi det bryder det gode samarbejde, der er med afdelingen på Herlev Hospital.

Omvendt får vi positive tilbagemeldinger blandt borgere i kommunen, der har haft fødselsforløb på Nordsjællands Hospital. Ligeledes er det positivt, at Nordsjællands Hospital søger at imødekomme de øgede afstande med forslag om fremskudt jordmoderfunktion placeret i kommunen.

I forhold til det lette og strukturerede samarbejde mellem kommuner og hospitaler er det beklageligt, at enkelte specialer flytter planområder. For at sikre fortsat gode og sammenhængende forløb for borgerne på tværs af hospitaler og kommuner, bør samarbejdsstrukturen fastholdes mest muligt.

Venlig hilsen

Rådhuset
Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. 45 97 30 00

asm@ltk.dk
www.ltk.dk

**Center for
Sundhed og Kultur**

N O T A T

om

Oplæg vedrørende grønne områder, en naturlegeplads og herunder vurdering af behovet.

I forbindelse med budgetaftalen for 2014-17 indgår som en såkaldt hensigtserklæring at afdække, ”hvordan de grønne områder kan gøres mere attraktive og invitere til ophold og bevægelse”. Det skal bemærkes, at der i budgettet ikke er afsat økonomi til eventuelle arbejder i forbindelse med at gøre de grønne områder i Lyngby-Taarbæk Kommune mere attraktive.

Lyngby-Taarbæk Kommune rummer mange grønne og rekreative områder herunder Dyrehaven, Ravnholm skov, skovene ved Frederiksdal, Mølleåen, Lyngby Sø, Sorgenfri Slotspark, Sophienholm Parken, Rådvad, Åmosen, Borrabakken, Troldehøj, Folkeparken, Friluftsbadet ved Furesø, Ermelunden, Virum Parken og andre småparker og legepladser. Flere af disse områder invitere i dag naturligt til ophold, og bevægelse for alle aldersgrupper, dog vil det være muligt at gøre områder mere attraktive eller funktionsbestemte ved fx etablering af motionsredskaber i naturen eller afmærkning af en oplevelsessti for børn.

I forlængelse af ovenstående skal det nævnes, at forvaltningen de seneste år, efter politisk ønske, har undersøgt mulighederne for etablering af natur/motionsstier samt natur- og motionslegepladser i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Kultur- og Fritidsudvalget besluttede i februar 2010 at etablere en hjertestie rundt om Lyngby Sø, motionspladser med 6 redskaber og etablere fysisk afmærkning af orange rute 6 langs Mølleåen. Hjertestien rundt om Lyngby Sø og motionspladsen er etableret. Ruten langs Mølleåen er ikke fysisk etableret, da realiseringen af afmærkning af ruten blandt andet er mere kompliceret at udføre end Hjertestien omkring Lyngby Sø på grund af at ruten går gennem private arealer og vejarealer. Årsagen er at den foreslåede sti ligger på vejareal og arealer, der ikke er ejet af Lyngby-Taarbæk Kommune. Dog er ruten afmærket på kort.

Kultur- og Fritidsudvalget drøftede i januar 2012 muligheden for sponsorerede legepladser, med henblik på at finde finansiering til anlæg af en motions- og legeplads i et af kommunens naturområder, hvor der kommer mange både motionister og børnefamilier. Hensigten var at etablere anlægget ved hjælp af fondsmidler, reklamefinansiering og sponsorater. Ifølge kommunens politik og retningslinjer for reklamefinansiering, ”kan kommunen i princippet modtage økonomisk støtte fra enhver, der ønsker at yde et bidrag til forbedring af den offentlige service”. Udgangspunktet for drøftelsen var, at anlægsomkostningerne bliver omkostningsneutrale for Lyngby-Taarbæk kommune, dog med mulighed for udgifter til den afledte årlige drift herunder og indkøb af nye redskaber ved nedbrud. Til inspiration blev Fredensborg Kommunes - Glenten Motions- og legerum samt Sundhedsspor Nordsjælland præsenteret.

Kultur- og Fritidsudvalget, Teknik og Miljøudvalget og Byplansudvalget behandlede i foråret 2013 en sag vedrørende motionssti- og legeplads ved Fortunen og Jægersborg Dyrehave. I

den forbindelse afholdte formandskabet for Kultur- og Fritidsudvalget møde med Naturstyrelsens Skovridder i Jægersborg Dyrehave. Forslag til placering er på et areal ved Fortunen, som grænser op til Dyrehaven. Arealet er beliggende i fredskov – Naturstyrelsen har her kompetence til af dispensere til indretning af motionssti- og legeplads. Center for Miljø og Plan, vurderede på daværende tidspunkt umiddelbart at afhængig af selve placeringen i området er en motions- og legeplads ikke i modstrid med kommuneplanens rammer og retningslinjer for anvendelse. Det skal dog ved et konkret projekt vurderes om anvendelse er af en sådan karakter, at der skal gives landzonetilladelse. Yderligere mulige dispensationsbehov i forbindelse med etablering af anlæg i grønne områder er beskrevet i bilag 2. Der bliver også i denne sag hentet inspiration fra Glenten Motions- og legerum i Fredensborg Kommune, hvor målgruppen er børn, unge, voksne og familier.

Teknik- og miljøudvalget anmodede i februar 2014 forvaltningen om at udarbejde et oplæg vedrørende en naturlegeplads og herunder vurdering af behovet. Udvalget anmodede endvidere om et overblik over eksisterende legepladser i kommunen og eventuelt renoveringsbehov samt målgrupper. Der findes i dag 5 offentlige legepladser, en motionsplads og 3 motionsstier i Lyngby-Taarbæk Kommune. En overordnet vurdering af de fem legepladser viser, at 2 af de 5 legepladser er i en sådan stand, at der er eller inden for nærmeste fremtid vil være et behov for renoveringsarbejder/opgradering af legepladserne ud over normal vedligeholdelse. Den mest renoveringstiltrængte er naturlegepladsen på Sophienholm. 2 af de 3 motionsstier er i så dårlig stand at de skal genetableres for at gøre dem brugbare igen. En vurdering er hvert enkelt eksisterende anlæg samt eventuel forslag til renovering/muligheder er skematisk opsat i bilag 1.

Med udgangspunkt i ovenstående betragtninger eksisterer der et behov for at renovere og opgradere nuværende eksisterende legepladser og motionsstier i kommunen for dels at opretholde de nuværende tilbud på kommunens grønne og rekreative arealer og dels for at højne kvaliteten af de grønne arealer og brugernes oplevelser i forbindelse med brugen af anlæggene.

På baggrund heraf har en arbejdsgruppe fra Center for Areal og Ejendomme, Center for Miljø og Plan og Center for Sundhed og Kultur udarbejdet et katalog med forslag til, hvordan nuværende arealer kan renoveres og nytænkes samt potentielle arealer kan gøres mere attraktive og inviterer til øget ophold og bevægelse. Det skal bemærkes at priserne i kataloget er skønsmæssige priser.

Katalog – potentialer og ideer

Nuværende arealer.....	4
Forslag 1 - Legepladsen – Sophienholm Park.....	4
Forslag 2 - Nytænkning af Lindevangen legeplads.....	5
Forslag 3 – Spurveskjul motionssti	6
Forslag 4 – Troldehøj motionssti	7
Potentielle arealer.....	8
Forslag 5 - Fysisk afmærkning af orange rute 6 langs Mølleåen til en NaturBørneSti.....	8
Forslag 6 - Motionssti- og legeplads ved Fortunen og Jægersborg Dyrehave.....	9
Forslag 7 - Motionssti og motionslegeplads/naturlegeplads ved Troldehøj	10
Forslag 8 - Henvendelser fra borgere.....	11

Nuværende arealer

Forslag 1 - Legepladsen – Sophienholm Park

Sophienholms legeplads er en unik og anderledes legeplads som er tænkt sammen med de omkringliggende arealer på Sophienholm og dens historik, som giver oplevelsesmuligheder for både børn og deres familie. Legeredskabernes udformning skaber spot til guldalderen, hvor Sophienholm blomstrede og spiller godt sammen med resten af kunsten/skulpturerne i Sophienholms Park. I 2013 blev den nyrenoverede Påfugl opsat (rutsjebane).

Desværre er de udskårede træredskaber i så dårlig stand pga. råd, at de bør erstattes af nye. Der er ved at blive indhentet tilbud på nyerhvervelse. En renovering vil sikre, at børnefamilier også i fremtiden kan få en kulturel oplevelse i børnehøjde, når de besøger Sophienholms park.

Økonomi: 110.000 kr.

Afledt årlig drift: Legepladsen vedligeholdes i forvejen af Center for Areal og Ejendomme og denne udgift forventes ikke forøget efter en reetablering af legeredskaberne

Forslag 2 - Nytænkning af Lindevangen legeplads

Lindevangen er en stor traditionel legeplads med farverige legeredskaber opstillet i et stort sandareal. Legepladsen indeholder afskærmet asfaltbane til boldspil, asfalteret cykelbane omkring legepladsen til fx rulleskøjter og et større græsareal med fodboldmål. Det er en ældre legeplads, der trænger til renovering.

Legepladsens placering og omkringliggende areal vurderes at være ideel til nytænkning af, hvad arealet kan anvendes og udvikles til. Arealet vurderes oplagt til placering af en motions/naturlegeplads for både børn og voksne da de omkringliggende grønne arealer er oplagt til bevægelse og leg og den placering.

Økonomi: Afhænger af det konkrete projekt.

Afledt årlig drift: Normal vedligeholdelse af legeplads. Legepladsen vedligeholdes i forvejen af Center for Areal og Ejendomme .....

Forslag 3 – Spurveskjul motionssti

Spurveskjul motionssti ligger mellem Frederiksdal og Lyngby sø. Den er 2,6 km lang og går gennem privat skov. Oprindeligt havde ruten 20 redskaber udformet i træ fx balancebomme. Flere af disse er dog i dag enten væk eller ubrugelige, da de ikke er sikre at færdes på. Stiens afmærkninger og redskaber er ikke vedligehold, men kan genetableres. Forvaltningen fik i 2009 udarbejdet forslag på 3 forskellige renoveringsarbejder efter fysisk gennemgang, Prisen afhænger af omfanget af renoveringsarbejdet.

Forslag 1: Ruteafmærkning, rydning af eksisterende redskaber, rydning af trapper og etablering af nye trapper.

Forslag 2: Forslag 1 + opsætning af nye redskaber til erstatning af de eksisterende.

Forslag 3: Forslag 2 + etablering af nye motionsredskaber udover de eksisterende, så stien står som oprindeligt.

Økonomi: Prisen afhænger af omfanget af renoveringsarbejdet

Afledt årlig drift: Der vil være behov for vedligeholdelse af ruteafmærkning og redskaber estimeret til 25.000 kr.

Forslag 4 – Troldehøj motionssti

Motionsstien omkring Troldehøj er lidt kortere men indholdsmæssig i sammen stil som stien i Spurveskjulsskoven. Stien er anlagt af kommunen og ligger på kommunal grund. Stien trænger ligesom Spurveskjul motionssti til en gennemrenovering

Økonomi: Prisen afhænger af omfanget af renoveringsarbejdet

Afledt årlig drift: Der vil være behov for vedligeholdelse af ruteafmærkning og redskaber estimeret til 25.000 kr.

Potentielle arealer

Forslag 5 - Fysisk afmærkning af orange rute 6 langs Mølleåen til en NaturBørneSti

I forbindelse med udvalgsbeslutning 2010 er der stadig et restbeløb tilbage på 134.000 kr. investeringsoversigten, som er reserveret til den fysiske afmærkning.

Det foreslås at udførelse af den oprindelige planlagte rute langs Mølleåen afkortes og etableres som en natur- og oplevelsessti for børn og deres forældre. NaturBørneStien er en overkommelig længde for børn på ca. 2 km og løber langs en del af Mølleåen. Ruten afkortes i forhold til den oprindelige rute, så der undgås private arealer og vejarealer. NaturBørneStien markeres med temapæle, der viser områdets dyre- og planteliv på en let tilgængelig måde. Ideen er, at ruteafmærkningen består af træpæle der er udskåret som et dyr, der også kan ses "live" på stedet, fx et egern eller en spætte.

Når børnene kommer til næste pæl kan de således se på træpælen hvilket dyr de skal prøve at finde det pågældende sted. Rutebeskrivelsen og naturtemaerne kunne lægges på internettet, fx kommunens hjemmeside, og der kunne også tilkøbes QR-koder der fortæller om hver temapæl. Målgruppen er børnefamilier og børn i forbindelse med undervisning

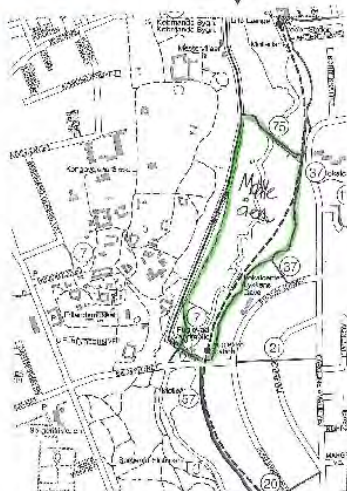
Økonomi: Foreslaget realiseres inden for det allerede afsatte beløb i investeringsoversigten på 134.000 kr.

Afledt årlig drift: Vedligeholdelse af pæle og ruteafmærkning estimeres til 10.000 kr.

TEMAPÆL
←

ROTEKORT
↓

Forslag 6 - Motionssti- og legeplads ved Fortunen og Jægersborg Dyrehave

En placering af en motionssti- og legeplads ved Fortunen og Jægersborg Dyrehave vil give anlægget en central og let tilgængelig placering i kommunen i godt samspil med resten af Dyrehavens muligheder og arealer. Området er dog beliggende i fredskov, hvilket blandt andet betyder, at der skal søges om dispensation hos Naturstyrelsen. Center for Miljø og Plan vurderede i 2013 umiddelbart at afhængig af selve placeringen i området, er en motions- og legeplads ikke i modstrid med kommuneplanens rammer og retningslinjer for anvendelse. Der skal dog ved et konkret projekt vurderes om anvendelse er af en sådan karakter, at der skal gives landzonetilladelse. Målgruppen for motionssti- og legepladsen er børn, unge, voksne og familier

Forslag 7 - Motionssti og motionslegeplads/naturlegeplads ved Troldehøj

Alternativt kunne en motionssti og motionslegeplads/naturlegeplads placeres i området omkring Troldehøj i Brede, hvor den fint kunne tænkes i sammenhæng med motionsstien omkring Troldehøj, hvis denne renoveres. En placering af en natur/motionslegeplads vil ligesom ved Fortunen give anlægget en central og let tilgængelig placering i kommunen og i dette tilfælde i godt samspil med Bredes grønne arealer herunder Mølleåen. Målgruppen for motionssti- og legepladsen er børn, unge, voksne og familier afhængig af udformning.

Forslag 8 - Henvendelser fra borgere

Ud over de ovenfornævnte sager omkring anlæg af motionsstier og naturlegepladser, har Center for miljø og plan de seneste par år modtaget flere forslag fra borger omkring etablering af både- og badebroer langs Furesøkysten, og Badeanstalter ved Frederiksdal og Øresund. Herudover har forvaltningen i 2013 været i dialog med blandt andet Taarbæk Grundejer- og Borgerforeningen om etablering af badebroer i Springforbiparken. Fælles for alle disse forslag er at der er et ønske om at øge de rekreative muligheder og steder i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Bilag 1 – Oversigt over og vurdering af eksisterende legepladser, motionsstier mv.

Legeplads	Sted	Beskrivelse	Målgruppe	Stand (god, middel, dårlig)	Renoveringsbehov/muligheder
Skovlegepladsen	Virumgårds Grønning	Legepladsen er naturpræget i det den består af fuglerede gyngede omgivet af træbalancestubbe i forskellige højder, samt forskellige håndskårne træfigurer af skovens dyr.	Børn i alle aldre	god	Anlagt i 2011. På nuværende tidspunkt ingen behov for renovering.
Legepladsen i Pipers Park	Lyngby	Naturpræget legeplads med fuglerede gyngede, sandkasse, rutsjebane og balancebane, der udfordrer børn motorisk. Legepladsen indeholder også, fodboldbane med mål og bakke til kælkning. Der er flere borde og bænke og træfigurer man kan sidde på.	Børn, unge og voksne i alle aldre	Middel	Blev delvis renoveret 2013 efter en gennemgang af legepladsen redskaber.
Lindevangen	Virum	Stor traditionel legeplads med farverige legeredskaber opstillet i et stort sandareal. Legepladsen indeholder også afskærmet asfaltbane til boldspil, asfalteret cykelbane omkring legepladsen til fx rulleskøjter og et større græsareal med fodboldmål.	Børn og voksne i alle aldre, især de yngste, småbørnsfamilier, dagplejere og dagsinstitutioner	Middel/dårlig	Ældre legeplads, der trænger til renovering. Legepladsen areal vurderes at være ideel til nytænkning i, hvad det kan anvendes til. Arealet vurderes oplagt til placering af motions/naturlegeplads for børn og voksne, da de omkringliggende arealer er oplagt til bevægelse og leg.
Den grønne legeplads	Virum	Bemandet bylegeplads med klatre- og legelandskab, gynger, vipper, hytter, stor cykelbane med trafiklys, fodbold- og basketbane. Desuden er der Indendørs arealer med værksteder.	Familier, dagplejere, institutioner,	Middel	Bliver løbende vedligeholdt og fik nyt stort legestativ i 2009.
Sophienholm		Legepladsen indeholder legeredskaber udskåret i træ fx balancebom, fortællerstol og klatreredskab. Sophienholms park indeholder desuden et legehus og en rutsjebane der er udformet som er en påfugl. Udformningen af træredskaberne tager udgangspunkt i Adam Oehlenschlägers fortællinger om Guldhornene.	Familier og børn i den mellemste aldersgruppe	dårlig	De udskårede træredskaber er i så dårlig stand pga. råd, at de ikke kan renoveres, men bør laves på ny. Der er ved at blive indhentet tilbud på nyrenoverelse. Påfuglen er nyrenoveret og opsat i 2013.
Hjertestien	Lyngby Sø	Opmærket sti rundt om Lyngby Sø	Motionister i alle aldre	god	Anlagt i 2011
Motionsplads	Lyngby Sø	Lille motionsplads med redskaber.	Motionister i alle aldre	middel	Anlagt i 2011
Spurveskjul - Motionssti	Frederiksdal/Åmosen	Spurveskjul motionssti ligger mellem Frederiksdal og Lyngby sø. Den er 2,6 km lang og går gennem privat skov. Oprindeligt havde ruten 20 redskaber udformet i træ fx balancebomme. Flere af disse er dog i dag enten væk eller ubrugelige, da de ikke er sikre at færdes på.	Motionister i alle aldre	Dårlig	Stiens afmærkninger og redskaber er ikke vedligeholdt, men kan genetableres. Forvaltningen fik i 2009 udarbejdet et overslag på 3 forskellige renoveringsarbejder efter fysisk gennemgang,

					<p>som i 2009-priser varierede fra 120.000-301.000 kr. excl. moms. Prisen afhænger af omfanget af renoveringsarbejdet.</p> <p>Forslag 1: Ruteafmærkning, rydning af eksisterende redskaber, rydning af trapper og etablering af nye trapper.</p> <p>Forslag 2: Forslag 1 + opsætning af nye redskaber til erstatning af de eksisterende.</p> <p>Forslag 3: Forslag 2 + etablering af nye motionsredskaber udover de eksisterende, så stien står som oprindeligt.</p>
Troldehøj - Motionssti	Brede/Ørholum	Motionsstien omkring Troldehøj er lidt kortere men indholdsmæssig i sammen stil som stien i Spurveskjulsskoven. Stien er anlagt af kommunen og ligger på kommunal grund.		Dårlig	<p>Stiens afmærkninger og redskaber er ikke vedligehold, men kan genetableres.</p> <p>Overslaget for Spurveskjul vurderes at være sammenligneligt med behovet for Troldehøj.</p>

Bilag 2 – Udfordringer i forbindelse med naturbeskyttelse, tilladelser mv.

Etablering af nye naturlegepladser vil alt efter placering og udformning kræve dispensation fra følgende bestemmelser i Naturbeskyttelsesloven¹.

Beskyttede naturtyper § 3: Det er umiddelbart ikke sandsynligt, at der vil kunne gives dispensation til en naturlegeplads på et areal der er omfattet af § 3, fordi de aktiviteter der foregår på en naturlegeplads vil kunne beskadige den beskyttede natur væsentligt. LTK er dispenserende myndighed. Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Naturbeskyttelseslinjer §§ 15-18: En ny naturlegeplads vil kræve dispensation fra §§ 15-18, hvis den placeres inden for beskyttelseslinjerne fra strand, skov, sø og å eller fortidsminder. Det vurderes, at en naturlegeplads sandsynligvis kan udformes så der kan opnå dispensation fra beskyttelseslinjerne. LTK er dispenserende myndighed. Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Fredninger § 50: En ny naturlegeplads i et område, der er omfattet af fredning vil kræve dispensation. I langt de fleste tilfælde vurderes det, at en naturlegeplads kan udformes så der kan gives dispensation. Fredningsnævnet er dispenserende myndighed (pt. 3 mdr. sagsbehandlingstid). Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

¹ På LTK's WebGIS er det muligt, at få vist udbredelsen af de forskellige beskyttelser.

Museumsloven: Naturlegepladser kan også kræve tilladelser efter Museumsloven, hvis de placeres oven på fortidsminder fx synlige gravhøje eller på de udpegede sten- og jorddiger. Kulturministeriet er dispenserende myndighed.

Ved nyanlæggelse af motionsstier (med udgravet befæstelse) vil det alt efter placering og udformning kræve dispensation fra følgende bestemmelser i Naturbeskyttelsesloven. Hvis stien anlægges på det eksisterende terræn (uden udgravet befæstelse) vil der stort set kun skulle vurderes i forhold til Fredningerne og § 3. Lægges motionsstien på eksisterende stier, kan de som oftest ske uden dispensation.

Meddelelsepunkt om reetablering af bydelsmødre
Sagsreference: 201405610074

Lyngby-Taarbæk Kommune deltog i 2011 i projekt "Bydelsmødre" på foranledning af Integrationsrådet. "Bydelsmødre" er kvinder, der støtter andre kvinder, så kvinderne kan hjælpe sig selv og deres familie. Med udgangspunkt i egne erfaringer og ressourcer gennemgår bydelsmødrene en grunduddannelse med emner som børneopdragelse, daginstitutions- og skolesamarbejde, sundhed, kost, ret og pligt, ligestilling med mere. Bydelsmødrenes rolle er at formidle denne viden samt information om mulighederne i lokalområdet til andre familier.

Bydelsmorprojektet opererer med fire faser – fra start af en bydelsmødre-gruppe til en frivillig forening. Bydelsmødrene har i dag grupper over hele landet og et landsdækkende sekretariat – Bydelsmødresekretariatet, som også er involveret i projektet i Lyngby-Taarbæk Kommune.

I Lyngby-Taarbæk Kommune blev der uddannet 10 bydelsmødre. Arbejdet i gruppen gik lidt i stå efter projektperioden, men har i 2014 været i gang med en genetableringsfase. Der er nu 4 bydelsmødre, der mødes to gange om måneden sammen med en repræsentant fra Bydelsmødrenes sekretariat og en koordinator fra det frivillige netværk.

For at sætte nyt liv i arbejdet med bydelsmødrene er der brug for at få uddannet flere bydelsmødre, koordinere indsatsen med andre indsatser og forankre indsatsen i boligområderne fra starten. Derfor samarbejder Lyngby-Taarbæk Kommune med Bydelsmødresekretariatet om at uddanne 10 nye bydelsmødre i 2014. Bydelsmødrene rekrutteres via de eksisterende bydelsmødre og det boligsociale netværk. Bydelsmødrene (både nye og eksisterende) sikres løbende kompetenceudvikling og indsatsen forankres i de områder, der indgår i det boligsociale arbejde.

Bydelsmødreprojektet vil fremover forankres i det boligsociale arbejde, hvor det koordineres i et samarbejde mellem integrationsområdet, sundhedsområdet og det boligsociale område. Der vil fortsat være afsat et mindre timetal i Sundhedstjenesten til supervision af Bydelsmødrene efter behov. Der samarbejdes med øvrige kommunale og frivillige indsatser samt med Bydelsmødresekretariatet.

Udgifterne til at uddanne 10 nye bydelsmødre (grunduddannelse) udgør 20.000 kroner. Halvdelen af beløbet finansieres via de boligsociale midler og de resterende 10.000 søges i integrationsrådets midler.

NOTAT

om

Beskrivelse af aktiviteter i kampagnen "Sommer og bevægelse i Lyngby-Taarbæk"

Social- og Sundhedsudvalget besluttede i marts måned at afsætte 100.000 kr. årligt til åbne bevægelsesaktiviteter i kommunens bydele. Midlerne er en del af budgetpuljen til forebyggelse. Titlen på aktiviteterne er "Sommer og bevægelse i Lyngby-Taarbæk".

Sommeren igennem vil der rundt omkring i Lyngby-Taarbæk være forskellige arrangementer med særligt fokus på bevægelse. Arrangementerne er åbne for alle borgere og alle aldersgrupper. Der arbejdes med informationskampagne, ligesom der er lavet en særlig side på kommunens hjemmeside; www.ltk.dk/sommer-og-bevaegelse
Nedenfor er de forskellige aktiviteter beskrevet.

Gerlev Legepark og historiske spil.

Tirsdag d. 10. juni kl. 16.30- 18.00

Mødested: Lyngby Torv foran Rådhuset.

Gerlev Legepark skaber en hyggelig start på Sommer og Bevægelse, når de kommer forbi Lyngby og opstiller historiske spil på torvet: Prøv prikkebord som Christian d. 4 spillede, tag et slag hammerspil på vejen hjem eller udfordre dine kollager i keglespil. Børn har også mulighed for at prøve "Lege fra da Oldemor var barn", stylvter, tovtrækning, hinkning og sjipling.

Undervejs serveres lidt koldt at drikke samt noget frugt, og der vil være mulighed for at deltage i forskellige lodtrækninger om gavekort.

Sans, lær og leg i naturen med Naturskolen

Søndag d. 15. juni fra kl. 10.00 til 12.00

Mødested: Naturskolen i Raadvad, Raadvad 50, 2800 Lyngby.

Kom med til Naturskolen i Raadvad til et par hyggelige timer, hvor der både er tid til at se Naturskolen og gå i skoven og bruge sanserne og lege og lære om skovens dyr og planter. For dem, der har lyst, slutter vi af med bål og hygge i haven.

Aktiviteterne er tilrettelagt, så de egner sig godt skolebørn med forældre/ bedsteforældre.

Foredrag: Motion og bevægelse gør dig glad og sund - Inspiration til dig der gerne vil i gang

Ved Jerk W. Langer, læge og erfaren marathnløber

Onsdag d. 18. juni kl. 16.30- 17.30

Mødested: Bibliotekssalen, Stadsbiblioteket, Lyngby Hovedgade 28, 2800 Lyngby.

Få tips til at få mere bevægelse ind i din dagligdag. Med løb, cykling eller zumba styrker du ikke blot humør og helbred, men slipper for mange sygdomme. Aktive muskler styrker desuden hukommelsen.

Undervejs kommer du op at stå, får mange praktiske råd og forhåbentlig et par gode grin.

Om Jerk W. Langer

Jerk W. Langer er læge, forfatter og erfaren løber med over 260 marathons. Jerk W. Langer er desuden en af Danmarks mest benyttede kommentatorer inden for sundhed, motion og ernæring og er kendt fra bl.a. Go'Morgen Danmark, Aftenshowet, TV2-slankeprogrammet 'En kur der dur' og magasinet Iform. Forfatter til bl.a. "Politikens Store Lægebog" og "Politikens Bog om Kosttilskud".

Historisk vandring fra Fuglevad Mølle til Nymølle.

Onsdag d. 25. juni kl. 15.00- 16.30

Mødested: Fuglevad Vandmølle, Møllevej 4, 2800 Lyngby.

Turen går langs Mølleåen til Brede. Her vil etnolog Lotte Laulund fortælle om Mølleåen som Industriens vugge. Vi skal høre om krudt, kobber og klæde og om de små samfund, der skød op omkring møllerne. Fra Brede går vi videre til Ørholm og Nymølle, hvor turen slutter. Der er mulighed for at få følgeskab på vejen tilbage. Målgruppen er primært for voksne men børn er også velkomne.

Yoga og mindfulness

Onsdag d. 20. august kl. 16.30- 18.00

Mødested: P-pladsen ved bagindgangen til Frilandsmuseet på I. C Modewegsvej i Brede, 2800 Lyngby.

Undervisere: Henriette Gejr Lundstrøm og Henriette Bjerre Tybjerg.

Yoga og meditation giver fordybelse og nærvær. Vi sætter fokus på den styrkende og strækende yoga, hvor kroppen arbejdes godt igennem og ind imellem. I løbet af øvelserne inddrager vi mindfulnessøvelser, hvor vi træner det bevidste nærvær.

Medbring gerne et håndklæde/matte til at ligge på. Alle kan deltage.

Børn, forældre og sanser

Søndag d. 31. august kl. 10.30-12.00

Mødested: Fuglevad Vandmølle Møllevej 4, 2800 Lyngby.

Særlig egnet til forældre/ bedsteforældre med 3-16-årige børn.

Det anbefales at være ét barn til én voksen.

Hiv stikket ud, sænk farten og nyd en stille stund i den smukke natur.

Medbring underlag/fleecetæppe og egnet tøj til vejret (regntøj hvis det regner).

Underviser Pernille Hede arbejder med børn og voksne i naturen som ergoterapeut og naturformidler. Hun laver forløb for børn, hvor det bl.a. handler om at finde ro og fordybelse i naturen. Hun kobler sin viden fra mindfulness, rehabilitering, ergoterapi og naturformidling.

Rope Skipping

Tirsdag d. 9. september kl. 16.30-18.00

Mødested: Teknikerbyen

Elisa Mallings Beck fra LG Gymnastisk kommer og underviser i Rope Skipping.

Vi leger og træner med sjippetove. En sjov måde at træne sin kondition og koordination.

Det vil primært være individuelt træning, men hvis chancerne byder sig, vil vi også arbejde parvis og i grupper.

Alle der har lyst til at sjippe er velkomne. Mød bare op, vi har sjippetov.

Skovparkour og GPS-løb for hele familien

Lørdag d. 20. september kl. 13.00-15.00

Mødested: Nymølle ved Ravnholm skov / Kulsviervej 138, 2800 Lyngby.

Skovparkour og gps-løb for hele familien

Arrangør: DGI / Natur der Bevæger

naturderbevaeger.dk

[facebook.com/naturderbevaeger](https://www.facebook.com/naturderbevaeger)

På med træningstøjet og medbring selv kaffe/te/saft og tæpper til en hyggelig eftermiddag i skoven.

R E F E R A T
af møde om
dialog og samarbejde med udgangspunkt i kommunens §18-midler

Den 12. maj 2014 havde Social- og Sundhedsudvalget inviteret de frivillige sociale foreninger til dialog og samarbejde med udgangspunkt i kommunens økonomiske midler til frivilligt socialt arbejde – de såkaldte §18-midler.

25 personer fra 12 forskellige lokale foreninger og Frivilligcentret var mødt op.

Formand for Social- og Sundhedsudvalget Bodil Kornbek repræsenterede udvalget sammen med næstformand Mette Schmidt Olsen og medlem Finn Rieber Rasmussen.

Bodil Kornbek bød velkommen og anerkendte foreningerne for deres gode frivillige indsatser. Hun opfordrede foreningerne til at bidrage aktivt til aftenens dialog og præsenterede rammen for den videre proces: Dialogmødet skal ses som det første skridt i en proces for evaluering af ansøgningskriterierne for §18-midlerne. Forslagene fra aftenens møde vil blive behandlet på Social- og Sundhedsudvalgemøde i august, hvor der vil blive taget stilling til en eventuel revurdering af kriterierne. Eventuelle nye forslag vil blive sendt i høring efterfølgende.

Derefter skitserede centerchef for Sundhed og Kultur Charlotte Bidsted aktuelle centrale dilemmaer ved behandlingen af §18-midlerne:

- Det er ikke muligt, at tildele alle ansøgere det fulde ansøgte beløb, selvom de opfylder principperne og kommunen gerne vil understøtte alle de gode indsatser.
- Der er en stigende søgning på midlerne til at dække lønudgifter, hvilket ikke harmonerer med kommunens vedtagne princip om, at der ikke gives tilskud til løn til det direkte arbejde med brugere og borgere.
- Flere foreninger ønsker at modtage et fast årligt tilskud, hvilket kolliderer med kommunens procedure om, at der hvert år foretages en ny samlet vurdering ud fra det konkrete ansøgerfelt for at skabe plads til både nye og eksisterende indsatser.

De fremmødte foreninger responderede på dilemmaerne og kom med mange gode og konstruktive input og forslag til nye kriterier for §18-midlerne. Foreningernes input er kategoriseret i fire temaer:

Procedure

- Fremrykning af ansøgningstidspunktet så midlerne kan følge et helt kalenderår.
- Tilbagerykning af regnskabsaflægning til foreningernes egne regnskabsafslutninger.

Samarbejde

- Forslag om et udvidet samarbejde og partnerskabsaftaler mellem frivillige foreninger og kommunen om løsning af konkrete opgaver - eksempelvis kurser, foredrag og temaaftner.
- Blive bedre til at udnytte ressourcer, stille spørgsmålet: Hvad findes der af ledigt, der kunne bruges?

- Mere samarbejde på tværs af hele frivilligområdet (Frivilligcentret, frivillige og Kommunen) og bedre udnyttelse af hinandens ressourcer.

Organisering

- Organiseringen af frivilligheden ændrer sig, hvilket bl.a. betyder et stigende behov hos foreningerne for ekstern og/eller faglig ekspertise til eksempelvis supervision og koordinering.
- Frivilligcentret kunne med fordel tilbyde foreningerne en større bistand og ekspertise til bl.a. koordinering og organisering, end de har mulighed for i dag.
- De frivillige skal være opmærksomme på brugen af frivillige med professionelle kompetencer, og at de ikke tager arbejdet fra nogen.
- Vigtigt at være opmærksomme på grænsen mellem de frivilliges indsatsområder og de faglige områder.

Økonomi

- Kommunen kan styrke Frivilligcentret ved at øge deres årlige driftstilskud. Hermed vil centret bl.a. have ressourcer til at imødekomme foreningernes øgede behov for ekstern ekspertise. Hermed mindskes behovet for, at foreningerne søger §18-midler til løn.
- Kommunen øger midlerne i §18-puljen. Hermed sender kommunen et seriøst signal ift. kommunens strategi for frivillighed og medborgerskab.
- Foreningerne skal blive bedre til at have øje for andre puljer og fonde.
- Vigtigt at de tildelte midler bliver målrettet borgerne.
- Der går noget af det frivillige, når det bliver betalt.
- Større bevidsthed fra foreningernes side om, hvad de søger midlerne til.

Der blev yderligere rejst spørgsmål omkring lån af kommunens lokaler. Her blev det fremhævet, at Frivilligcentret har fået et nyt hus med flere mødelokaler, som foreningerne kan benytte. Herudover blev der spurgt til foreningernes mulighed for at booke kommunens lokaler, når de er medlemmer af Frivilligcentret. Det kan her oplyses, at foreningerne *kan* booke kommunens lokaler. Dette sker ved at kontakte Lone Hansen i Center for Sundhed og Kultur. Det er her vigtigt, at de oplyser foreningens navn, og at de er medlem af Frivilligcentret.

Under dialogen om lokaler blev der spurgt til foreningernes mulighed for at blive etableret som en folkeoplysende forening. Til orientering listes her kravene til at blive en folkeoplysende forening. For at blive godkendt som forening, skal man:

1. Have formuleret et formål med foreningsdannelsen, som fremgår af vedtægten
2. Tilbyde folkeoplysende virksomhed efter Folkeoplysningsloven
3. Have en bestyrelse
4. Være demokratisk opbygget
5. Bygge på aktivt medlemskab og have mindst 5 betalende medlemmer
6. Være åben for alle, som tilslutter sig foreningens formål
7. Være hjemmehørende i Lyngby-Taarbæk Kommune
8. Have en virksomhed, der er almennyttig og kontinuerlig

Det skal præciseres, at det *ikke* giver umiddelbare fordele i lokalebookningen at være en folkeoplysende forening frem for en frivillig social forening, der er medlem af Frivilligcentret.

Bodil Kornbek rundede mødet af med at takke for alle bidragene, som vil blive bragt videre i udvalget.

Referatet sendes til de tilmeldte foreninger samt lægges på kommunens og Frivilligcentrets hjemmeside.